

BELGELER

2. Kitap

Hazırlayanlar:
Sevinç AYÇİÇEK
İ. Metin AYÇİÇEK

Eylül-2020 / Nürnberg

İÇİNDEKİLER

İthaf	5
Sunuş	6
Dönemin kısa kronolojisi	10
Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği. R.Kasım. Şubat 1982.	17
EK. R.Kasım. Mart 1982.	33
Yoldaşlar. Hasan Gelen. 12 Mayıs 1982.	44
Yazı. T. Akın. Mayıs 1982.	57
Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz. Temmuz 1982.	60
Yoldaşlara Mektup. İşçi Ali. 16 Ağustos 1982.	69
Hareketimizdeki Son Çatlama. GK. Ekim 1982.	72
Hareketimizin İlkeli Davranma Geleneği Üzerine.	78
Azad Roj. 8 Kasım 1982.	
Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim.	90
12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz. Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir.	136
KÖ-GK. Aralık 1982.	
Yoldaşlar. GK. Ocak 1983.	168
Gündemdeki Tartışmalara İlişkin Bazı Öneri ve Tezler.	172
GK. Ocak 1983.	
Yoldaşlar. Recep (Hulki). 20 Şubat 1983.	185
Komünistlerin Birliği İçin Öneriler.	187
T. Akın, Mümin, Özgün, R. Kasım.	
Merkez Hizibin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi. Proletarya Dışında "Proletarya Partisi" Kurma Aceleciliği. Şubat 1983.	189
Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü. GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. Recep (Hulki). Nisan 1983.	200
1983-Mayıs'da Geçici Komitenin GMK'ya ilettiği yazının önsözüdür.	204
TKKKÖ GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. GK. Mayıs 1983	206
Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap.	212
Recep Gökırmak. Mayıs 1983.	
Yenilginin Ardından Genel Durum. Azad Roj. Haziran 1983.	237
İki Anlayış. Gürkan. 26 Mayıs 1983.	257
GK Hangi Şartlarda Doğmuştur. R.Gökırmak. Mayıs 1983.	269
Birliği Yeniden Örelim. Recep Gökırmak. Haziran 1983.	277
İki Sosyalist İşçi Yazı Kurulu Üyesinin Açıklaması.	288
L.Karadeniz, M.Gürakın. Ağustos 1983.	

Geçmiş Değerlendirmeden Geleceğe Varamayız. M.Şahin. Ağustos. 1983.	308
Proletarya Demokrasisinin Partide ve Devlette Somutlanması Üzerine Bazı Görüşler. R.Kasım. Ağustos 1983.	325
Ulusal Sorun Üzerine. Engin Sadık. Ağustos 1983.	341
T. ve K.K.K.Ö GMK'sına. Hulusi. 26 Ağustos 1983.	362
TKKKÖ GMK'sına. Cumali. 31 Ağustos 1983.	365
TKKKÖ GMK'sına. T. Akin. 5 Eylül 1983.	368
T. ve KKKÖ GMK'sına. R.Kasım.	371

BELGELERİN DAĞITIMI ÜZERİNE YAZILAR

Önsöz. Recep Gökırmak. Haziran 1983.	375
Uzlaşmazlık Politik Bir Çizgi Haline Gelmemelidir. M. Sefa. Ekim 1983.	380
Avrupa Sempatizan Örgütlenmesi	401
Hollanda Örgütlenmesi.	409
Kurtuluş Belgeler 1. Kitap. İçindekiler.	415

İthaf !

Bu çalışma size ithaf edilmiştir.

Biz ve birlikte çalıştığımız yoldaşlarımız, bu yolda kaybettiğimiz bütün yoldaşlarımızın bu süreçte verdikleri emeğin, insanlığın özgürleşme, eşitlenme ve sınıfsız sömürsüz bir dünyanın yaratılması çabası içerisinde biriktiğini; yani, verilen hiçbir emeğin sonuçsuz kalmadığını, kalmayacağını; ve eğer yaşarken başımız dik ve gururla onurla yürüyebiliyorsak, bunu onların ödedikleri bedeller sayesinde başara-bildiğimizin bilinciyle, onlara layık olmaya çalışacağız.

Bıraktığınız onurun gücüyle direniyoruz!

Nuray Erenler (8.01.1970)

Aynur Sertbudak (10.12.1976)

Jale Yeşilnil (1.05.1977)

Hatice Sefer (14.06.1978)

Nevin Yağcı (1980)

Yadigâr Doğan (Haziran. 1992)

Bilge Olgaç (2.03.1994)

Nurhan Akyüz (10.06.2006)

Zarife Yurtsever (4.06.2016)

Sevinç Ayçiçek – İ. Metin Ayçiçek .

SUNUŞ

KURTULUŞ BELGELERİ'nin 1. Kitabı gerçekten düşündüğümüzden çok daha geniş bir ilgi kaynağı oldu. Beklentinin büyüklüğü elbette yüklendiğimiz sorumluluğu da ciddi oranda artırdı. Gösterilen bu içselleştirilmiş ilgi zaman zaman bilgilendirilmemekten kaynaklanan tepkilerle dışa vuruldu, zaman zaman gecikmiş bir girişim olarak değerlendirildi. Ama hangi duygusal tepkiyi taşırsa taşırsın ve bugün hangi yaşam ortamı içerisinde olursa olsun (-çok büyük bir hayal kırıklığının yarattığı birkaç tepkiden başka-) bu tarihin gerçek yazıcılarından bu tarihin içerisinde fiilen yer almaya yönelik bir pişmanlık sergilenmedi. Hangi kulvardan yürümeyi seçerse seçsin, hiçbir yoldaşımız aktarılan bunca emeği, ödenen bunca bedeli yok saymadı. Ve bu tür bir davranışı içselleştirmeyenleri "biz"den sayma da elbette mümkün değildir.

Kitap-1'de "Önümüzdeki dönemdeki çalışmalarımızı daha organize sürdürebileceğimiz" inancındaydık. Yanılmadığımızı görmek, bizi onurlandırdı, bize güç verdi. Türkiye'de ve Avrupa'daki birçok yoldaştan bu çalışma için gönüllü çalışma önerisini aldık. Bu katılım bile yapılan işin öneminin yoldaşlar tarafından altının kalınca çizilmesi idi. Ve sanırım önümüzdeki süreçte, tarihimize ilişkin başta düşündüğümüzden daha büyük projeleri birlikte gerçekleştirebiliriz.

Bireysel, örgütsel ya da toplumsal boyutta tarihe kayıt düşme düşüncesi, söz konusu birimlerin kendi yaşamlarını ne derece ciddiye aldığıyla da doğru orantılı gelişen bir davranış biçimidir. Bunu sadece doğanın, kendi türünü devam ettirme arzusuyla ya da objektif idealist düşüncenin ölüm ve yeniden diriliş üzerine oluşturduğu Reenkarnasyon ve cennet öykülerine kadar değişik türden metafizik düşünceleriyle değil, ama toplumsal gelişim yasalarını anlamak ve içinde yaşadığı süreçleri değiştirebilme gücünü elde edebilmek için de tarihe not düşmeyi önemsemeli ve her boyutta bu düşüncelyi eyleme dönüştürebilmeliyiz.

Psikolojik bir hastalık değil de sağlıklı bir yaşam içerisinde taşıyorsa, bu duygu ya da düşünce hatıralara düşkünlük, geleceği

kurgularken geçmişi sorgulayarak yürünecek yolu aydınlatma gereksinimi, yani tarihe yönelik sevgi gerektirir. Başarılarıyla övündüğümüz tarih de; başarısız kalıp yenilgileri tattığımız tarih de, bizim tarihimizdir ve ikisinin de ortak belirgin yanı yaşananın yaşanılacak için bir fener görevi görmesini sağlama yeteneğidir.

Ve yaşayan her şey yaşanılanı içeren, yaşanılacağa katılan bir tarihin verisidir.

★★★

BELGELER'in 2. Kitabı bedelsiz olmayacak. Hayır, ücret değil elbette, emekle, düşünceyle katılımdan söz ediyoruz.

Onlar güzel insanlardı. Şiirler yazdık onlar için, öyküler dizdik ve her birini "ışıklar içinde uyusunlar" diye andık facebook ya da benzeri medya araçlarımızda. "Takvimden bir yaprak" oldular. Farkında mısınız, bazen bir yoldaşımızı anmak için medyaya konulmuş bir yazıda resim-tarih ve ışıklar içinde... diye başlayan cümlelere çok rastlasak da bu tür anmalarında çoğunda, söz konusu sayfaya konulan anma metninde anılan şahsın ismini dahi göremiyoruz.

Ve korkuyoruz artık sıkça, yoksa bu anma işini bir protokol rutini gibi mi kavramaya başladık? Nasıl kaybettiğimizi bilmediğimiz birini anmanın kime yararı olur ki? Yaşamı bize emanet ederek yaşamdan ayrılmak zorunda kalan bu yoldaşlardan geriye kalan yani aramızda yaşayan bir şeyler var mı? Adını, kimliğini, varsa içimizdeki lâkabını, yaşam öyküsünü, fiziksel varlığını, iyi kötü anılarımızı, devrimci mücadeledeki duruşunu, görev ve sorumluluklarını, karakterini...

Yani dememiz odur ki, "mücadelemizde yaşatacağız!" vaadini veriyorsak eğer, gerçekten hiçbirini dışlamadan ve efsaneler yaratmaya kalkmadan, gerçek insanı ya da insan gerçeğini, yoldaşlarımızı yaşatarak sürdürelim. Çocuklarımıza (artık torunlarımıza da) günlük yaşamın içinden çıkan bu "sıradan" insanları, bütün insanlığın özgürlük ve eşitliği için mücadeleye iten o duyguları aktarıp yaşatalım.

Sizlerden bir isteğimiz var: Bugün aramızda olmayan çok sayıda yoldaşımızı şu veya bu biçimde kaybettik. Ama bugün de sürdürdüğümüz mücadeleye kattığımız emekten onur duyabiliyorsak, kaybettiğimiz yoldaşlara ilişkin yeni bir ALBÜM çalışması sürdürelim.

Anılarını yaşatırken, artık yaşlanmakta olan hafızalarımızı toptan kaybetmeden önce onları yazılarda, kitaplarda yaşatalım. Bu amaçla BELGELER kitap dizisi biraz ilerledikten sonra böylesine kapsamlı bir ALBÜM çalışması için yardımınıza ihtiyacımız olacak.

Yakınıınızda ya da uzağınızda, kentinizde, okulunuzda ya da işyerinizde, KURTULUŞ çalışmaları içerisinde yer almış ama bugün aramızda olmayan yoldaşlarımıza ilişkin çalışma grubumuzu bilgilendirin. Kimlik bilgileri (doğum tarihi, doğum yeri vb ile başlayıp ölüm tarihi ve ölüm nedenine kadar), bolca resim, yaşanmış öyküler vb... Bütün bu bilgileri bir cepte toplayarak yayına hazır hale getirebiliriz. Bu bir ALBÜM çalışması olarak, devrim emekçilerinin gelecek kuşaklara aktarılacak, çocuklarımızı, torunlarımızı onurlandıracak bir çalışmaya dönüşmelidir.

Bunun için Türkiye koşullarının pek güvenli olmadığını bildiğimiz için, hazırlık sürecinde bilgileri Avrupa'da toparlayabiliriz.

Ve ikinci bir çalışma olarak, şu an elinizde olan BELGELER'in sınırlı kapasitesini bildiğimize göre, ilettiğimiz belgelerden farklı belgelere sahip olan yoldaşlarımız bir bildiriden bir mektuba, bir afişten bir organ raporuna kadar her türden BELGE nitelikli yazılı dokümanı kopyalayarak çalışma grubu olarak bizlere ulaştırabilirse, BELGE'lere ekleyerek elimizdeki eksikleri giderir ve tarihimizin bütünlüklü bir fotoğrafını yakalamış oluruz.

Destekleyeceğinizden eminiz.

Bu çalışma için iletişimi (en azından şimdilik) aycicek@gmx.net mail adresi ile (İ.Metin Ayçiçek) sürdürebiliriz.

★ ★ ★

Bir SUNUŞ için uzun olsa da son bir bilgi ile kapatalım. BELGELER 2. Kitap'a ilişkin bir iki açıklama notu koymak istedik.

1- Genel sıralama belgede yazan ya da diğer belgelerden aktarılan yayınlama tarihine göre olmakla birlikte, zaman zaman tarihe bakılmaksızın "ilgi bağı" nedeniyle yanyana getirilmesinde yarar gördüğümüz belgeler olmaktadır. Tarihsel sıralamada ortaya çıkan bu durumu anlayışla karşılayacağını biliyoruz.

2- Bu Kitabın sonuna ek olarak belgelerin saflarımızda yayınlanışına ilişkin üç açıklamayı birlikte koyduk. Elbette belgelerde eksiklerimiz vardır, tamamlama çabalarınızda yararlı olacağını sanıyoruz.

3- Tartışmalarda kaynak olarak gösterilen ve örgüt yayınlarında yayınlanmış yazıları da BELGELER dizisinde yayınlayacağız. Bunun için elimizdeki (Sosyalist İşçi, Ekim, TKKKÖ Merkez Yayın Organı KURTULUŞ vb.) yayınların tam bir listesini sizlere aktararak eksik sayılarımızı ve bilgileri yine sizlerden isteyeceğiz. Katkı sunacağınızdan eminiz.

4- BELGELER'in ilk dizisi birinci ve elinizdeki bu ikinci kitapla süren bunalım; bunun sonucunda yapılan Konferans ve bu konferans sonuçlarını içerecek. Öyle sanıyoruz ki bu ilk bölüm 4 ya da 5 kitap olacaktır. Sonra TKKKÖ tarihi olarak devam ederek 1. Kongre; örgüt adından iki "K" nın çıkarıldığı 5. Konferans ve KURTULUŞ olarak devamı aktarılacaktır.

Saygılarımızla.

Sevinç Ayçiçek – İ. Metin Ayçiçek

DÖNEMİN KISA KRONOLOJİK TANIMI ¹

1980 15 Mayıs: Sıkıyönetimin engellemeleriyle uzun zamandır mücadele eden haftalık Kurtuluş Gazetesi 112. Sayısında yayınına son verdi ve on beş günlük ÖNCÜ dergisi yayımlanmaya başladı. (Gazete 1978 Ocak ayında yayına başlamıştı.)

1980 Temmuz: İşçi sınıfının en militan ve politik kesimlerini barındıran DİSK'in genel kongresi yapıldı. Kurtuluş, Dev-Maden Sen, Limter-İş Nakliyat-İş, Keramik-İş, Tekstil-İş, Gıda-İş gibi sendikalar-dan gelen 24 delege ile TKP'den sonra en çok delegeye sahip ikinci sosyalist örgütlenme oldu.

1980 1 Eylül: Sıkıyönetimin engellemeleri dolayısıyla ÖNCÜ dergisi de yayınına son verdi ve yine on beş günlük periyodla çıkacak EKİM dergisi yayına başladı. Derginin ikinci sayısı matbaadayken 12 Eylül Darbesi oldu.

1980 12 Eylül: 10-11 Eylül günleri İstanbul'da toplanan GMK, toplantının bittiği saatlerde o akşam darbe olacağına ilişkin bir duyum aldı ama kesinleştiremedi. İstanbul'dan Ankara'ya dönmekte

olan GMK üyeleri Şaban İba ve Ali Demir otobüsle yoldayken gerçekleşen darbenin ilk gün kargaşası içinde fark edilmeden Ankara'da güvenli bir eve ulaştı.

1980 Eylül sonu: İstanbul'da olan ve hemen toplantı yapan Ali Demir ve Şaban İba dışındaki beş GMK üyesi "Geri Çekilme Kararı" diye bilinen ve esasen kadroların ve örgütsel ilişkilerin korunmasını ve "İşçi sınıfının içine ve büyük kentlere doğru çekilmeyi" öngören bir politika belirledi. Bir yandan da Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile görüşerek askeri cuntaya karşı bir mücadele cephesi oluşturmak için girişimde bulunma kararı alındı.

1980 1 Ekim: Kurtuluş imzalı bir siyasi bildiriyle 12 Eylül'le birlikte bir "askeri diktatörlük" kurulduğu, eğer faşist bir diktatörlüğe dönüşmezse birkaç yıl sonra geri çekilebileceği ve ağır illegalite koşullarında zorlu bir mücadeleye hazırlanmak gerektiği vurgulandı.

1980 8 Ekim: Kurtuluş militanı Necdet Adalı idam edildi. Ailesine yazdığı son mektubunda, "Sizleri ve ezilen halklar uğruna mücadeleyi erken bırakmak zorunda kaldığım için üzgünüm" diye sesleniyordu.

1980 Ekim: Mahir Sayın ve Doğan Tarkan, Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1980 Kasım: Devrimci Yol ve Halkın Kurtuluşu ile İstanbul'da görüşme yapılarak cuntaya karşı birlikte mücadele önerisi yapıldı. Devrimci Yol öneriyi ciddiye almadı. Kendilerinin gerekeni yapacağını ve cuntayı inine tıkacağını söyledi. Halkın Kurtuluşu ise yeni kongre yaptıklarını ve demokratik devrim programının talepleri çerçevesinde birlikte mücadele edebileceklerini bildirdi. Sonuçta üçlü görüşme ve eylem birliği girişiminden bir sonuç çıkmadı.

1981 Şubat: Örgütün askeri diktatörlük koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesinin büyük ölçüde tamamlandığı düşüncesiyle İlhami Aras ve Ali Demir de yine Suriye sınırından gizlice yurtdışına çıktı.

1981-Mart: Metin Ayçiçek, Ocak ayında kendisine bildirilen ve Mart başında Kaçaroğlu ile yaptığı son görüşmeden sonra Suriye'ye çıkarıldı.

1981 Mart: Mustafa Kaçaroğlu İstanbul'da Erdal Kantar ile yapacağı örgütsel bir randevuda polisin kurduğu tuzak içinde yakalandı.

1981 Mayıs: İsmet Öztürk de yurtdışına çıktı. Bu arada GMK üyelerinin yanı sıra bazı siyasi kadro ve militanlar da yurtdışına çıktı ve daha önce ilişki kurulmuş olan Filistin Kurtuluş Örgütü kamplarına yerleşti. Necdet Adalı ile birlikte idama mahkûm edilen ve cezaevinden firar ettikten sonra Filistin'e gönderilen Kemal Ergin, 17 Mayıs 1981'de denizde yüzerken boğularak öldü.

1981 Mayıs - 1983 Mayıs: GMK'nın eski üyelerinden sadece Şaban İba Türkiye'de kaldı. Yurtdışına çıkan eski GMK üyelerinden Mahir Sayın ve Doğan Tarkan'ın "Yazı Kurulu" olarak görev yapmaları öngörülmüştü ve Suriye'den Avrupa'ya geçtiler. Suriye'deki GMK üyeleri İlhami Aras, Ali Demir ve İsmet Öztürk ise "koruma" altındaydı ve ancak Türkiye'ye döndüklerinde görev ve yetkilerini yeniden üstleneceklerdi. Türkiye içindeki GMK üyeleri de "Politbüro" olarak görev yapıyordu. Tutuklanmalarla GMK eksildikçe "yedek" olarak saptanan yeni üyeler görevlendirildi. Böylece ilk aşamada Saim Koç ve Mustafa Yavuz Politbüro'ya dahil oldu. Celal Polat ve İrfan Cüre de yedek üye olarak belirlendi. Mayıs 1982'de Mustafa Yavuz ve Celal Polat yakalanınca İrfan Cüre ve daha önce yedek üye olarak belirlenen Seyfi Öngider GMK üyesi oldu. Bu arada Kasım 1982'de Saim Koç da yakalandı ve böylece Türkiye içindeki GMK üyeleri Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider'den ibaret kaldı. Bu üç kişi Politbüro'yu oluşturdu ve Türkiye içindeki GNK üyeleri olarak 1983 Mayıs ayına kadar örgütü yönettiler.

1982 Mayıs: İlk büyük polis operasyonuyla GNK üyesi Mustafa Yavuz ile Celal Polat ve İstanbul il komitesi üyeleri de dahil çok sayıda militan yakalandı. Bu arada art arda gelen polis operasyonları sonucu özellikle Anadolu şehirlerindeki örgütsel ilişkiler dağıldı. Tutuklamalar yaygınlaşıp taşradaki örgütlenmeler varlığını sürdürmez hale gelince İstanbul, Ankara ve İzmir'de toplanan ilişkiler buralarda yeniden düzenlendi. Bu arada bir süre sonra Kürdistan'daki komiteler de feshedilip üç büyük şehre aktarıldı.

1982 Yazı ve Sonbaharı: EKİM dergisi örgütün merkez organı olarak gizli çıkmaya başladı. Örgütsel düzenlemeler oturdukça derginin illegal koşullarda basımı düzenli hale geldi ve dağıtımı giderek arttı. Yüzlerce örgüt militanı ile ilişki sürdürmenin en önemli aracı haline gelen derginin adı daha sonra KURTULUŞ oldu. Bu arada örgüt üyelikleri askıya alınıp, yeni bir tüzük yapılarak örgütsel düzenlemeler bir bütün olarak herkesi kapsayınca hem örgüt içinde tartışmalar büyüdü hem de yurtdışındaki GMK üyeleri ile yurt içindeki üyeler arasında tartışma başladı. Doğan Tarkan ve bazı arkadaşları, yurtiçindeki Politbüro tarafından "hizip" olarak ilan edilip, bazı üyeler de örgütten ihraç edilince ipler iyice gerildi. Sonuçta Suriye'nin Şam kentinde tam üyeli GMK toplantısı yapılmasına karar verildi.

1982 Kasım: GMK toplantısı için hazırlık yapmak üzere İlhami Aras Suriye'den Türkiye'ye geldi. Tam bu arada Politbüro üyesi Saim Koç yakalandı ve bunun üzerine sadece toplantı hazırlığı için gelen İlhami Aras da Politbüro'da görev aldı ve Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider ile birlikte Şubat 1983'te gizlice Şam'a gittiler.

1983 Mart-Nisan: Şam'da yapılan ve yurt içinden Şaban İba, İrfan Cüre, Seyfi Öngider ve yurtdışından İlhami Aras, Ali Demir, İsmet Öztürk, Mahir Sayın, Doğan Tarkan'ın katıldığı ve bir ay kadar süren tam üyeli GMK toplantısında, 12 Eylül sonrasındaki siyasal ve örgütsel süreç etrafıca tartışıldı. Doğan Tarkan Kurtuluş'tan ayrılırken örgütün adı "Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü (TKKKÖ) olarak yeniden belirlendi. Yurtdışındaki örgüt üyeleriyle birlikte bütün GMK üyelerinin de Türkiye'ye dönmesine ve Türkiye'de önce konferans, sonra da bir kongre yapılmasına karar verildi. Nitekim toplantıdan sonra GMK üyeleriyle birlikte, o sırada Suriye ve Filistin'de bulunan örgüt üyeleri parça parça Türkiye'ye döndü.

1983 Haziran: İstanbul Komitesi üyelerinin de aralarında olduğu çok sayıda örgüt üyesi, büyük bir polis operasyonu ile yakalandı. Mayıs 1982'den sonra örgüt en ciddi kayıplarını verdi.

1983 Ağustos: GMK üyelerinin tümü ülkeye döndükten sonra Erdek'te bir hafta süren bir toplantı yapılarak yeni dönemde atılacak adımlar kararlaştırıldı. Genel örgüt konferansının temsili olarak gerçekleştirilmesine ama kongrenin bütün üyelerin katılımıyla "seyyar" olarak yapılmasına ve "sirkülasyon" adı verilen ve gizlice basılıp bütün

örgüt üyelerine ulaştırılan yazılarla bir "tartışma kampanyası" açılmasına karar verildi. Ayrıca mali sorunların ağırlaşması nedeniyle yeniden soygunlara başlanması da karar altına alındı.

1983 Ekim: GMK üyesi İlhami Aras İstanbul'da tek başına yakalanarak tutuklandı.

1983 Aralık: İstanbul'da yapılan ikinci konferansta, 1982-83 yıllarında görev yapan Politbüro üyeleri "sekte" bir politika izledikleri gerekçesiyle eleştirildi. Yeni tüzükle yapılan düzenlemeler sonucu örgüt üyeliklerini kaybedenler, "eski hakları geçerli olarak örgüte geri çağrıldı". Ayrıca bu dönemde Kürdistan örgütlenmesinin feshedilmesi nedeniyle "sosyal-şovenizmden etkilenildiği" belirtilerek özeleştirici çağrısı yapıldı.

1984 Ocak: "Sirkülasyonlar" aracılığıyla yürütülen tartışma kampanyasında çeşitli görüşler ve karar tasarıları tartışıldıktan sonra bütün örgüt üyelerinin oy pusulalarını kongre komisyonuna göndererek oy kullanması yoluyla "seyyar kongre" yapıldı ve Merkez Komitesi seçimi gerçekleştirildi. Mahir Sayın, Ali Demir, Şaban İba, İrfan Cüre ve Seyfi Öngider MK'ya seçilirken, eski GMK üyesi İsmet Öztürk aday olmadı ve bir süre sonra Doğan Tarkan ve arkadaşlarının oluşturduğu Kurtuluş Örgütü'ne (KÖ) katıldı.

1984 Şubat: O zamana kadar Türkiye'nin en büyük banka soygunu olan Ziraat Bankası Bostancı Şubesi soygunuyla banka soygunları başladı.

1984 Nisan. Banka soygunları dolayısıyla polisin Kurtuluş'a yönelik dikkati arttı ve operasyonlar yoğunlaştı. Diyarbakır'da başlayan bir operasyon ve takip İstanbul'a sıçradı. MK üyesi Seyfi Öngider ve İstanbul İl Komitesi üyelerinin de içinde yer aldığı bir grup yakalanıp tutuklandı.

1984 Haziran: Mahir Sayın MK kararıyla yeniden yurtdışına çıktı.

1985 29 Mart: Yapılan konferans ve kongre ile iç sorunlarını çözerek toparlanan Kurtuluş hemen her yıl polis operasyonları ve tutuklamalarla ciddi kayıplar vermesine rağmen örgütsel-siyasal varlığını sürdürdü. 6 Kasım 1983 seçimlerinin ardından siyasi ortam gevşemeye başlamıştı. Gençlik içinde bir siyasi hareketlenme

vardı ve Kurtuluş'un örgütlenme çabaları da dikkat çekiyordu. Bu arada devam eden banka soygunları zamanın ANAP hükümeti için siyasi bir sorun haline geldi. Soygunların Kurtuluş tarafından yapıldığını değerlendiren İstanbul polisi, MK üyelerinin yurtdışıyla haberleşme kanallarını saptayarak takibe başladı. Belirli bir süre devam eden takip sonucunda polis, Politbüro üyeleri Şaban İba, Ali Demir ve İrfan Cüre dahil, banka soygunlarını yapan ekibin çoğunluğuyla İstanbul, Ankara ve İzmir'deki örgütlerin birçok yöneticisini ve üyesini yakalayarak tutukladı. Örgüt, tarihinin en büyük kaybını verdi.

MK üyesi olarak sadece yurtdışındaki Mahir Sayın kaldı ve Kurtuluş'un doğduğu, geliştiği ve kitlesel bir devrimci hareket olarak varlığını sürdürdüğü ilk 10 yıl böylece sona erdi.

BELGELER

2. KİTAP

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİNİN BİRLİĞİ

Hareketimizde ortaya çıkan iç problemler, bu konuyla ilgili yazılar ve değerlendirmeler üzerine kaleme aldığım bu yazıda, hem genel olarak Hareketimizle ilgili, hem de özel olarak bu konuyla ilgili olarak daha önce bölüm pörçük de olsa sözlü olarak ilettiğim görüşlerimi toplamak istiyorum.

Önce şunu belirtiyim, hareketin "12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim" isimli yazısını dili bakımından çok ağır, kişilere yönelik hakaretler bulunan, dolayısıyla varolan karşılıklı güvensizlik ve benzeri duyguları çok daha üst bir düzeye sıçratan ve birliğe değil ayrılığa hizmet eden bir yazı olarak gördüm. Bu bakımdan yazıda ki "karar sizindir" sözleri bir süs gibi kalıyor. Yazı genel olarak çelişkiyi THKP/C'den gelenler ve Ü.İ.'den gelenler olarak tesbit ediyor ve "bunlar kendi grubumuzu fesh edip harekete katıldık demelerine rağmen aslında feshetmemişler" şeklinde bir değerlendirme yapıyor. Bence çelişkinin bu şekilde ortaya çıkması sunidir; çelişkiyi ideolojik temelleri üzerine değil, ahbap çavuşluklar, duygusal ilişkiler, güvensizlikler üzerine oturtmaktadır.

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİNİN BİRLİĞİ

Hareketimizde ortaya çıkan iç problemler, bu konuyla ilgili yazılar ve değerlendirmeler üzerine kaleme aldığım bu yazıda, hem genel olarak Hareketimizle ilgili, hem de özel olarak bu konuyla ilgili olarak daha önce bölüm pörçük de olsa sözlü olarak ilettiğim görüşlerimi toplamak istiyorum.

Önce şunu belirtiyim, hareketin "12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim" isimli yazısını dili bakımından çok ağır, kişilere yönelik hakaretler bulunan, dolayısıyla varolan karşılıklı güvensizlik ve benzeri duyguları çok daha üst bir düzeye sıçratan ve birliğe değil ayrılığa hizmet eden bir yazı olarak gördüm. Bu bakımdan yazıdaki "karar sizindir" sözleri bir süs gibi kalıyor. Yazı genel olarak çelişkiyi THKP/C'den gelenler ve Öncü İşçi'den gelenler olarak tesbit ediyor ve "bunlar kendi grubumuzu feshedip harekete katıldık demelerine rağmen aslında feshetmemişler" şeklinde bir değerlendirme yapıyor. Bence çelişkinin bu şekilde ortaya çıkması sunidir; çelişkiyi ideolojik temelleri üzerine değil, ahbap çavuşluklar, duygusal ilişkiler, güvensizlikler üzerine oturtmaktadır.

Oysa aslında çelişkinin kaynağı anlayış farklılıklarındadır, yani ideolojiktir. Tartışma komünist anlayış ile devrimci-demokrat anlayış ara-

sındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır. Bu konuda yani işçi sınıfı perspektifini kavrama açısından tek tek insanlarımızı değerlendirdiğimizde hiçbirinin bütün konularda bir diğeri gibi düşünmediğini ve davranmadığını görebiliriz. Bir bütün olarak Hareketi değerlendirdiğimizde ise bence durum şöyledir: Teorik olarak savunanlar ve yayınlarda ağır basan yan, işçi sınıfı perspektifidir, pratiğe ilişkin atılması gereken adımlar konusunda ise -süreç içinde önemli ölçüde gerilese de- ağır basan yön karşıt anlayış olmuştur.

Bu anlamda, Hareketin sınıf perspektifi konusunda her alanda ve her dönemde tutarlı bir çizgi sürdürememesinin ve farklı alanlarda ve farklı dönemlerde anlayışların ağır basmasının nedenini tek tek kişilerin anlayışlarının farklı olmasında görüyorum. Yukarıda da belirttiğim gibi tek tek herkes birbirinden farklı olmasına rağmen, eğer kişiler olarak sınıf perspektifini kavrayanlar ve kavramayanlar şeklinde bir ayırım yapmak gerekirse, elbette kabaca böyle bir çizgi de çekilebilir. Ama sınıf perspektifini savunan insanlar arasında Öncü İşçi'den gelenler olduğunu kabul etmekle birlikte, böyle bir ayırım çizgisinin Öncü İşçi'den gelenler ve THKP/C'den gelenler arasında değil, THKP/C'den gelenlerin içinden geçtiğini düşünüyorum.

Ayrıca, işçi sınıfını örgütlemek Hareketin programının ilk maddesidir. İşte sınıfın perspektifine sahip olmayan anlayış, atılması gereken adımları atmamaya bugüne kadar bunun önünde engel olmuştur. Dolayısıyla programı hayata geçirmeyip, aksine ona engel olanlardan hesap sormak, hareketin programına, politikasına ve kendisine sahip çıkmaktır.

PROLETARYANIN KOMÜNİST ANLAYIŞI MI, KÜÇÜK-BURJUVAZİNİN DEVRİMCİ-DEMOKRAT ANLAYIŞI MI?

Söz konusu olan çelişkinin bugün açık bir çatışma biçiminde ortaya çıkması ise, anlayış farklarının bugün doğduğu anlamına gelmez. Aksine bu anlayış farklılıkları ilk günlerde pratiğe ilişkin değerlendirmeler sırasında görülmeye başlanmıştır. Kişisel olarak ben de aşağıda sıralamaya çalışacağım görüşlerimi, hemen hemen harekete katıldığımdan beri (örneğin DEB tartışmaları sırasında) savunmaktaydım. 12 Eylül'den sonra faaliyetsiz ve tabansız kalmamız ise bu görüşlerin haklılığını ortaya koydu. Zaten Hareketin 12 Eylül'den sonraki yazıla-

rında da bu konularda (sınıfa gitme, örgütlenme) eksikliklerinin yapıldığı (net bir şekilde olmasa da) ifade edilmekteydi. Bu açıdan bu görüşler 12 Eylül koşullarında ortaya atılmamışlardır. Fakat var olan karşılıklı güvensizliklerin şimdiye kadar giderilememiş olması doğru görüşleri "zaten" savunmakta olanların, "perspektifsizlik" gibi anlaşılabilir bir gerekçeyle "örgütlenmenin daha dış halkalarına doğru itilmesi" bugünkü patlamaya neden olmuştur.

Ben sözünü ettiğim görüş farklılıklarını temel bir anlayış farkının çeşitli alanlarda yansıması olarak değerlendiriyorum. Bu anlayış farklılığı bazen karşımıza uzun vadeli çıkarları kısa vadeli çıkarlara feda etme, bazen güçleri şu fabrika yerine şu okula ayırma, bazen de güçlenebilmek için niteliğe önem vermemek, dar ve sıkı örgütlenmek yerine cemaat gibi örgütlenme biçiminde çıktı.

Bu anlayış, komünist anlayışa karşı devrimci-demokrat bir anlayışın, dolayısıyla son tahlilde, işçi sınıfı perspektifine karşı küçük-burjuva ideolojisinin savunulması oldu.

Kısa vadeli politika:

Bu yanlış anlayış, 12 Eylül'den sonra hareket tarafından da "hayata teslim olduk" biçiminde tesbit edildi. Kısaca, Hareketin uzun vadeli çıkarlarının kısa vadeli, gündelik çıkarlar uğruna feda edilmesi olarak ifade edebileceğimiz bu anlayışla, (bilindiği gibi uzun vadeli yerine gündelik politika 'oportünizmin politikasıdır, küçük-burjuva dar görüşlülüğüdür) sınıfa gitmeyi de örgütsel düzeyimizi yükseltmeyi de geleceğe erteledik. Acil sorunlarla uğraşmak yüzünden hayatın peşinden sürüklendik. Bu da eylemiyle hayatı değiştiren bir politika değil kuyrukçu bir politika oldu. Örgütlenmemizdeki sürekli değişiklikler ve istikrarsızlıklar bir yerde bu politikanın sonucuydu.

İşçi sınıfı tabanına oturamamak:

Hareket, sosyalist hareketle işçi sınıfı hareketinin birbirinden kopuk olduğunu, bunları çakıştırmak gerektiğini tesbit etmişti. Ancak bu konuda atması gereken somut adımları kararlı bir şekilde atmadı. Sefer'in yazısındaki örnek bu bakımdan çok açıklayıcıdır. Sefer, merkezi olarak okulları düşürmek için planlar yapıldığını, güç aktarıldığını, ama hiçbir fabrika için böyle bir gayrete girilmediğini ve fabrikalara yönelik çabaların hep bölgelerin kendi olanaklarıyla sınırlı kaldığını anlatıyor.

Bugün sosyalist hareketle işçi sınıfı hareketinin çakıştırılması, yani proletarya partisinin inşası gerçekleştirilememiştir. Bunun objektif ve sübjektif nedenleri vardır. Zaten bu görev bugünden yarına gerçekleştirilebilecek bir şey değildir. Ama tartışılması gereken sorun bu doğrultuda atmamız gereken adımların atılıp atılmadığı ve hangi anlayışın bu adımların atılmasına engel olduğudur. Küçük-burjuva tabakalar içinde yaygınlaşmanın nisbeten kolay olması, güçlerin ağırlıklı olarak işçi sınıfı yerine bu alana yönlendirilmesini getirmiştir. Buna gerekçe olarak da hareketin başlangıç döneminde aydın hareketi olacağı gösterilmiştir. Elbette sosyalizm bilimi mülk sahibi sınıflardan gelen aydınlar tarafından oluşturulup işçi sınıfına götürüleceği doğrudur. Ama bu sosyalist aydınlar bir hareket olarak bir araya geldikten sonra bu hareketin ağırlıklı olarak yapması gereken sınıfla bağlar kurmaktır, hareketin gövdesini sınıfın bir parçası haline getirmektir. Bu, sosyalist hareketle sınıf hareketinin çakışmasından farklı bir şeydir. Bütün işçi sınıfının proleter sosyalist politikayı izlediği, proleter sosyalist örgütlenme tarafından harekete geçirildiği böyle bir durum, bizim dışımızdaki koşulların önemli ölçüde etkilediği daha uzun vadeli bir çalışmanın sonucudur. Halbuki Hareketin esas olarak sınıf içinde çalışması ve Harekette işçi sınıfı kökenli insanların çoğunluk kazanması daha çok bizim çalışmamıza bağlı olan ve nisbeten kısa bir sürede başarılabilecek bir şeydir. İşte biz de bu konuda eğer doğru bir politika izleseydik böyle bir noktaya gelebilirdik ve gelmeliydik de. İşçi sınıfı tabanına oturmuş olacağımız böyle bir noktada herhalde bugünkü problemlerimizin çok büyük bir kısmı da çözümlenirdi. Halbuki Hareket küçük burjuva tabakalar içinde yayılmış ve dolayısıyla çok sağlıksız bir taban üzerine oturmuştur. Ayrıca bu tabanın aydın özelliklerini taşıdığı çok şüphe götürmektedir. Bu yüzden sosyalizmin önce aydınlar arasında geliştiği şeklindeki gerekçe de bu durumu açıklamamaktadır. Üstelik bu tabanın büyük bir kısmı emekçi bile değildir; üretimden kopuk tabakalardır. Yani küçük burjuva olarak tesbit ettiğimiz bu taban köylü, zanaatkar gibi küçük üreticiler de değil, öğrenciler ve hatta mahallelerdeki lümpenlerdir. (Haraç toplama ile birlikte değerlendirildiğinde, manzara, eyleminin muhtevası diğer Mafya çeteleri ile haraç alanlarını paylaşmak için çatışma haline dönüşen çeteler örgütlemek gibi çok olumsuz bir biçim alıyor. Bu olumsuzluğun en önemli nedenlerinden biri de Hareketin ihtiyaçları ile uygunluk göstermeyen sayıdaki "profesyonel" devrimciye sahip olmaktır. Bu gelişmenin bir nedeni

de faşizme karşı işçi sınıfını dikmek yerine, faşist hareketle onun kendisine doğal olarak taban seçtiği bir alanda boğuşmamız olmuştur. (Bu bizim için anti faşist mücadele açısından da bir dezavantaj olmuştur.)

Yine işçi sınıfı yerine küçük burjuva tabakalar arasında çalışmayı haklı göstermek için Lenin'in "bütün sınıflar arasında çalışmak gerekir" şeklindeki sözlerine baş vurulmuştur. Lenin'in bu sözleri söylediği dönemde zaten sosyalistler sınıf hareketinin başını çekmektedir ve bu sırada Ekonomistler işçi sınıfının ekonomik mücadele içinde kendiliğinden siyasi bilinç kazanacağını savunmaktadır. Buna karşı Lenin ise işçi sınıfına siyasi bilinç götürebilmek için bütün sınıfların devlet ve hükümetle olan ilişkilerini açıklamak gerektiğini, bu yüzden yalnızca işçi sınıfı içinde çalışmanın yetmeyeceğini, diğer sınıf ve tabakalar arasına da gitmek gerektiğini belirtmektedir. Yani sınıfla bağların esas olarak kurulmuş olduğu koşullar söz konusudur ve diğer sınıf ve tabakalar arasında çalışmanın asıl nedeni de siyasi gerçekleri işçi sınıfına açıklayabilmektir.

Yani ilk yapılması gereken sınıfa gitmektir, güçleri esas olarak bu amaca yöneltmektir. Diğer sınıflar arasındaki çalışmanın ise, birinci amacı bu sınıfların devlet ve hükümetle olan ilişkilerini işçi sınıfına açıklamak yani işçi sınıfına siyasi bilinç götürmektir.

İkinci amacı, bu sınıflar arasında sosyalizm saflarına, işçi sınıfı mücadelesine insanlar kazanmaktır. Sınıflarına ihanet edip işçi sınıfı saflarında yer alan bu insanlar her zaman kendi sınıfları içinde istisna olacaktır, yani bu sınıfları bir bütün olarak sosyalizm davasına kazanmak imkansızdır.

Üçüncü olarak ise, amaç bu sınıfların devrimci-demokratik muhtevalı mücadelelerine önderlik etmek, bu demokratik mücadeleleri yükseltmeye çalışmaktır. Çünkü demokrasi mücadelesinin sonuna kadar götürülebilmesi, bu mücadelenin tutarlı olabilmesi ancak işçi sınıfının, komünistlerin bu mücadeleye önderlik etmesiyle mümkündür.

Bizim ise küçük-burjuvazi içindeki çalışmalarımızda amaçlarımızın sıralanması bu anlayışın tersi olmuştur. Yani bu sınıf ve tabakalar bütün olarak kazanılmak istenmiş ve esas amaç olarak bu sınıfların demokratik muhtevalı mücadeleleri (örneğin anti-faşizm) öne geçmiştir.

Doğal olarak sonuç bu sınıfların bütün olarak sosyalizm davasına kazanılamaması, tersine Hareketin küçük burjuva tabanına oturarak bu alanda devrimci-demokrat bir çizgiye düşmesi olmuştur.

Örgütlenme ve çalışma tarzında Bolşevik olmamak:

Bu konudaki anlayış farklılıkları da Bolşevik örgütlenme anlayışı ile amorf, sınırları belirsiz bir örgütlenme anlayışı arasındaydı. Bolşevik örgütlenme her şeyden önce işçi sınıfının bağımsız örgütlenmesidir. İhtilalci bir örgütlenmedir, her dönemde illegaliteyi ve gizli çalışmayı temel alır ve her dönemde, en ağır koşullar altında bile faaliyetini kesintisiz sürdürebilecek bir şekilde örgütlenir. Bu yüzden dar, polislin bir vuruşta dağıtamayacağı sıkı örgütlenmiş, kadroların niceliğine değil niteliğine önem veren bir yapısı vardır. Organlar, iş bölümü ve gündelik çalışmaya dayanan sınırları net, belirli bir biçimi vardır. Kitleler arasında gündelik çalışmasıyla yayınlarının desteğinde siyasi gerçekleri açıklama faaliyeti yürütür. Kitle örgütleri örgütsel olarak kendisine bağlı değildir. Onları içlerindeki fraksiyonlar aracılığıyla yönlendirir. Bu şekilde güçlenme ise, sağlam bir güçlenmedir. Çünkü sıkı örgütlenmiş bir çekirdek çeşitli bağlar ve yan örgütleriyle geniş kitleleri sürükler, götürür. Bu, hareketin sürekliliğinin de garantisidir. Halbuki yaygın ama kof bir örgütlenme bir vuruşta dağıtılabılır. İşte bu dar örgütlenme anlayışını savunanlara geçmişte "siz okulda parti mi kuruyorsunuz" denilerek, "bu şekilde yayılıp genişleyemeyiz" gerekçesiyle dar ve niteliğe önem veren çalışma anlayışına karşı çıkılmıştır. İşçi sınıfı içinde çalışacak kadrolar çıkarma yerine, güç gösterileriyle küçük burjuvaziyi bütün olarak kazanma çabalarına girişilmiştir. (Ayrıca bu politikayı en has bir şekilde uygulayanlar -DY- karşısında da doğru yönlerimiz bizi engellediği için bu anlamda yeterli derecede başarılı ! da olmadık.) Bu güçlenme, yaygınlaşma anlayışı, sınırları belirsiz sürü-cemaat biçiminde örgütlenme anlayışını beraberinde getirmiş, siyasi hareket ile kitle örgütü arasındaki ayırım, komünistlerle sempatizan ya da demokrat arasındaki ayırım belirsizleşmiştir. Bu da yine kitleleri sosyalistler düzeyine yükseltmek değil , sosyalizmi demokratlık düzeyine düşürmek sonucuna varmıştır.

Demokratik-merkeziyetçilik, kolektivizm:

Bu konudaki yanlış anlayış, hem demokrasinin, hem merkeziyetçiliğin eksik olması biçiminde ortaya çıkmakta ve kolektivizmin yeterince olmamasından kaynaklanmaktadır. Ben demokrasinin de, merkeziyetçiliğin de tam olarak işleyememesinin nedeninin, her kişinin, her organın kendisini tek bir bütünün parçası olarak görememesinde, böyle bir kaynaşma ve güven ortamının yaratılamamasında görüyorum. Çünkü demokratik merkeziyetçilik kolektif iradenin somutlanma biçimidir. Sağlıklı işleyebilmesi için karşılıklı tam bir güven ortamının olması gerekir. Aksi durumda bağımsız davranışlar yani örgütsüzlük gelişir, ki bu şekilde bağların zayıflaması, hem demokrasinin, hem de merkeziyetçiliğin zayıflaması anlamına gelir. (Bağlar zayıfladığı zaman hem "aşağısı" karar alma sürecine katılıp etkili olamaz, hem de "yukarısı" alınan kararların sağlıklı bir şekilde uygulanmasını sağlayamaz.) Kolektivizm anlayışında eksiklik, bütün olanakları (para, insan vb) kendi elinde toplamaya çalışmak, başkalarının işini aksatacak da olsa yalnızca kendi işini düşünmek biçiminde ortaya çıkmıştır. "Aşağıdakilerin" her şeyleriyle (zaman, para, hayat) kendini örgüte verememesi veya aynı şekilde "yukarıdakilerin" olanakları yalnızca kendileri için kullanmaları da aynı anlayışın en aşırı görüntüleridir. Örneğin Hareketten bir kişiye ait olan (dolayısıyla Harekete ait olan) bir şeyin Hareketin bir ihtiyacı için kullanılması "el koyma" olarak isimlendirilmiştir. Halbuki olması gereken, "tek tek herkesin elindeki olanaklar örgütündür ve herkes eşit olarak bunlardan yararlanır" biçimindedir. (Yine burada bu "herkes"in kim olduğu sorusu ortaya çıkıyor. Bu da, Hareketin sınırlarının belirsizliğinin bir sonucudur.)

Demokratik merkeziyetçiliğin kolektivizm anlayışındaki eksiklikler yüzünden sağlıklı işleyemediğini söyledikten sonra, bizde oturmuş bir demokrasi geleneğini de belirtmek gerekiyor. Bu da, her organın kendi faaliyetini esas olarak kendi kararlarıyla gerçekleştirmesi yerine (çünkü her organ kendi faaliyet alanını en detaylı ve en somut biçimde kendisi bilmektedir. Bu yüzden yukarının genel olarak çizdiği perspektife ve yukarıyı tam olarak bilgilendirmek şartıyla her organ "kendi işini kendi görmelidir". Aksi durumda ise hem koşullara uymayan kararlar alınabilecektir, hem de kararların alınıp iletilmesi çok zaman alacağından atalete neden olacaktır.) "Aşağının" her şeyi "yukarıdan" beklemesi, "yukarının" da "aşağıya" ait detay sorunları bile kendisinin bizzat çözümlemeye çalışması olarak görülüyor. Aynı anlayış, organlı ça-

İşma yerine bireysel çalışma, kitlelere güvensizlik, problemleri tabandan gizleme, kapalı kapılar ardında tartışma biçiminde sürüyor. Halbuki komünizm diğer özelliklerinin yanında tarihte ilk defa kitlelerin doğrudan kendi çıkarları için gerçekleştirdikleri bir eylem olmasıyla, tam ve gerçek demokrasiyi hedeflemesiyle de ayırđedilir. Proleter sosyalist bir örgüt kendi içinde komünist yaşayışı ve demokrasiyi yerleştirmek zorundadır.

Küçük burjuva, lumpen değer yargıları :

Hareketin gelişmesinin küçük burjuvazi içinde olması ve bu alandaki çalışmada, yaygınlaşmanın komünist kadrolar kazanmanın önüne geçmesi, küçük burjuva değer yargılarının hareket içinde yansımalarının nedeni olmuştur. Değişik ölçülerde görülen bu küçük burjuva ilişkiler ve değer yargıları şöyle sıralanabilir: Güce tapınma, güç olma; despotik merkezîyetçilik, şefflik ilişkileri; ilkelerden taviz, makyavelizm, burjuva politikacılığı; kariyerizm, tekkecilik; eleştiri ve özeleştirisinin doğru olarak kavranamaması (eleştiri ve özeleştirisinin proletarya davası için doğrunun yanlışın objektif olarak tesbit edilmesi ve böylece doğrunun hayata geçirilmesi olarak değil de, insanların puan kazanıp kaybettiğı bir mekanizma olarak görülmesi). Bu anlayışlar teorik olarak mahkûm edilmesine rağmen yukarıda söylediğim nedenden ötürü çeşitli şekillerde ve çeşitli ölçülerde hareket içinde görülmüştür.

12 EYLÜL, ON YILLARA BEDEL BİR ÖLÇÜT

12 Eylül'le birlikte gelen dönem benzer dönemler gibi on yıllara bedel bir ölçüt oldu.

Söylediklerimizi yapıp yapmadığımızı, proletaryanın Bolşevik örgütlenmesi doğrultusunda ne kadar yol aldığımızı açıkça ortaya koydu. Proletarya tabanı üzerine oturmamız gerektiğini, kof bir yaygınlaşma yerine sağlam bir çekirdek inşa etmemiz gerektiğini söyleyen anlayışın haklılığı ortaya çıktı. Proletaryadan kopukluk ve var olan küçük burjuva tabanımızın her zaman söylemiş olduğumuz gibi bizi terk etmesi sonucunda tabansız kaldık; faaliyet yapacak alanımızın olmaması bizi faaliyetsiz bıraktı. Aynı şekilde en ağır koşullar altında faaliyetini sürdürecekt derecede sağlam, dar ve gizli bir örgütlenme yaratamamış olmamız bizi siyasi faaliyeti sürdüremez durumda bıraktı. Uzun vadeli bir politikayla daha önceden alınması gereken tedbirlerin

12 Eylül koşulları altında alınmaya çalışılması, bir türlü bunların tamamlanamamasına neden oldu. Çünkü ortada tabanı olmayan bir "profesyoneller" ordusu vardı ve kitle ilişkilerinden ve bu ilişkilerin yaratacağı olanaklardan yoksun olarak bu insanların gizlenmesi de, siyasi faaliyet sürdürmesi de, geçimlerinin sağlanması da imkansızdı.

Bu dönemde ise "hayata teslim olmak" biçiminde ifade edilen anlayış hâkim olan anlayıştır. Geçmiş ve bugün değerlendirilirken legal dönem - illegal dönem nitelemeleri kullanılarak hem 12 Eylül'den önceki proletaryadan kopuk yaygınlaşma anlayışı hem de 12 Eylül'den sonraki siyasi faaliyetin tatili meşrulaştırılmak isteniyor. "Cuntaya karşı direnecek tek güç işçi sınıfıdır." (Bu cümlelerin işçi sınıfının en tutarlı demokrat sınıf olduğunu belirtmek için değil de, neden işçi sınıfı içinde çalışmamız gerektiğini anlatmak için kullanıldığına dikkat edilmelidir. Böyle bir anlayış ancak devrimci demokratizmin anlayışı olabilir. Biz proletarya içinde cuntaya karşı olduğumuz için çalışmalıyız. Ve komünist olduğumuz için işçi sınıfının çıkarları gereği de demokrasinin sonuna kadar savunucusuyuz, cuntaya karşıyız.) "Artık sendikalarda yuktan aşağıya çalışma dönemi kapanmıştır. "Bu dönemde merkeziyetçilik ağır basacaktır" ve benzeri cümlelerle bazı doğru kavramlar, geçmiş dönemin tartışması yapılmadan sanki bunlar yalnızca içinde bulunduğumuz dönem için geçerli imiş gibi getirilmektedir. Bu ise geçmiş dönemdeki yanlış anlayışın açıkça mahkûm edilmemesi hatta "legal dönem" adı verilerek mazur gösterilmesi anlamına gelmektedir. Böyle bir tavır, daima, yeniden "legal" bir dönem geldiğinde (eğer gelirse) yine proletaryadan kopuk küçük burjuvazi içinde kof yaygınlaşma, güç olma anlayışına kapıyı açık bırakmaktadır. İşte, nasıl, geçmiş dönemde, zor olan proletarya içinde çalışmak ve gizliliği dar çalışmayı temel almak yerine, kolay olan küçük burjuvazi içindeki açık çalışmaya kapılmak hayatın peşinden sürüklenmek idiyse; bu dönemde de "illegal dönem" denilerek, kitle çalışmasının terk edilmesi, legal olanaklardan yararlanılmaması ve siyasi faaliyetin tatil edilmesi aynı şekilde hayatın kuyruğuna takılmaktır. Halbuki siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, yayın kitle çalışması, legal ve illegal çalışma her dönemde sürdürülmek zorundadır. Elbette değişik koşullar altında legal ve illegal çalışmanın gereken oranda birleştirildiği, burjuvazinin izin verdiği sınırlarla bağımlı olmayan, sürekli ve sistemli faaliyettir. Bu yüzden hareketin sürekliliği kavramı siyasi faaliyetin sürekliliği biçiminde anlaşılmalıdır. Faaliyet kesintiye uğramışsa hareket kesintiye

uğramış demektir. (Hareketin sürekliliğinin garantisi ise, kişilerin mutlak güvenliği ile sağlanamaz, ancak faaliyetin devamlılığı ile kayıpların yerinin yeni kazanılanlarla doldurulmasıyla sağlanabilir. Zaten kişilerin mutlak olarak emniyeti de imkansızdır. Kayıpların yeri doldurulmazsa, hareketin yok olması tehlikesi daha büyük olacaktır.)

Elbette koşullarının olmadığı bir durumda, ne olursa olsun bir faaliyet yürütülmesi savunulamaz. Ancak bu durumda yapılması gereken "faaliyetimizi, oligarşi değil, kendimiz sınırlandırıyoruz" biçiminde açıklamalarla faaliyetsizliği meşrulaştırmaya çalışmak değil, (çünkü oligarşinin amacı da esas olarak bizim faaliyetimizi yok etmektir. Bu faaliyeti kendi irademizle de durdursak oligarşi amacına ulaşmış demektir.) Objektif olarak komünist bir hareket olmadığımızı tesbit etmek ve ilk günden önümüze koymuş olduğumuz görevi , proletarya içinde Bolşevikçe örgütlenmiş, siyasi gerçekleri açıklama kampanyası gündelik çalışmasının ayrılmaz bir parçası olan bir çekirdeği inşa etme görevini yerine getirmek için bütün enerjimizle çalışmaktır.

12 Eylül dönemi aslında, (on yıllara bedel bir ölçüt olduğu için) doğru bir örgütlenmeyle hayata geçirilen doğru bir politikanın sınıfın güvenini ve desteğini kazanabileceği bir dönemdi. Birçok değer yargısının altüst olduğu, görüşlerimizin hayat tarafından çok kısa sürede açıkça doğrulandığı, siyasi gerçekleri açıklama kampanyamızda kullanacağımız malzemelerin defalarca arttığı böyle bir dönem, eğer işçi sınıfı içinde siyasi çalışma yapabilseydik yığınları kazanma doğrultusunda bir fırsat olabilirdi. Bugün bu anlamda oldukça geç kalınmıştır denilebilir, fakat yine de yapılması gereken enerjimizi bu doğrultuda harcamaktır. (Sınıf içindeki çalışmada da çekirdek örgütlenmesini temel alarak.)

Siyasi faaliyetin durdurulmasıyla birlikte getirilen bazı tedbirler ise örgütlenme düzeyini daha geri götüren, (örneğin 'statü'lerin askıya alınması. Bu konudaki gerekçeleri ikna edici bulmadım. Kriterler niye değişti? Değişiklik değerlendirenlerde mi, değerlendirilenlerde mi?) ilişkileri kopartan, hareket kaabiliyetini azaltarak atalete neden olan bir noktaya varmıştır. Bütün bunlar, siyasi faaliyetin durdurulması ile birlikte değerlendirildiğinde, belli eleştirileri gündeme getirenlere yöneltilecek mücadeleleri terk etme, tasfiyecilik suçlamaları karşısında, "acaba

kimin yaptığı mücadeleyi terk etme, hareketi tasfiye etme?" sorusunu sordurmaktadır.

Hareketten atılanlar konusunda takınılan aceleci ve hoşgörüsüz tavır, güçlerin dağılması, ilişkilerin kopması konusunda gösterilen umursamazlık, aynı doğrultuda kanaatler uyandırmaktadır. Hareketten atılanlar örgütsel kurallara aykırı davranışlarda bulunmuşlardır. Ama yaptıkları yanlışlıklar, çok daha büyük yanlışlara karşı gösterdikleri tepkinin sonucu olmuştur. Bu yüzden bu arkadaşların hareketten atılmalarını doğru bir tavır olarak değil, bu arkadaşlardan "kurtulma" isteğinin bir sonucu olarak görüyorum.

HAREKETİN "12 EYLÜL HİZBİNİ MAHKÛM EDELİM" BAŞLIKLİ YAZISI ÜZERİNE

Buraya kadar sıraladığım görüşlerle bağlantılı olarak hareketin "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" başlıklı yazısını değerlendirmeye çalışacağım. Yazıyı biçimi ve dili açısından birliğe değil ayrılığa hizmet eden bir yazı olarak gördüğümü belirtmiştim. İçeriği açısından ise meseleyi yalnızca hizipçiliktir deyip kestirip atmadığı, ideolojik olarak nitelendirdiği için olumludur. Ancak bu olumluluk hemen bu noktada bitmektedir. Çünkü eleştirilen nokta esas olarak işçi sınıfının örgütlenmesi meselesi olmasına rağmen, 27 sayfalık yazıda yalnızca 1 sayfa bu konuya ayrılıp, gerisi 'bunlar gruplarını feshettiklerini söylemelerine rağmen feshetmemişlerdir' iddiasının kanıtlanmasına ayrılarak mesele yine ideolojik platformun dışına çıkartılmaktadır.

Getirilen eleştiri, "işçi sınıfını örgütlemek için harcanabilecek güç, küçük burjuvazi içinde güç olmak için harcanmıştır" biçiminde olmasına rağmen, yazıda esas olarak buna cevap verilmemekte, cevap olarak "bütün sınıflar içinde çalışmak gerekir, bunun asıl nedeni işçi sınıfına siyasi gerçekleri açıklamaktır" denilmektedir. Bu ifade doğru bir ifadedir. Ancak, mesele yapılan çalışmalarda bu anlayışın hâkim olmamasından kaynaklanmaktadır. Hareketin gelişimi içerisinde (başlangıç dönemlerinde daha da belirgin olarak) küçük burjuvazi içindeki çalışmalar, bütün sınıflarla devlet ve hükümet arasındaki ilişkileri işçi sınıfına anlatmayı değil küçük burjuvaziyi bir bütün olarak (okulları, mahalleleri, şehirleri düşürerek!) kazanmayı hedeflemiştir. Bunun bir göstergesi, sıkıyönetim öncesinde, kampanya mitingleri sırasında 30-40 bin kişiyi aşan kitle gücümüzdür. Bu yaygın kitleler içinde işçilerin

oranı herhalde %2-3 'ü geçmez. Bu, bizim güçlerimizi işçi sınıfına ve diğer sınıflara hangi anlayışla ayırdığımızı göstermektedir. Elbette örgütlenen kitleler içinde işçi sınıfı ile diğer sınıfların birbirine olan oranı, bizim işçi sınıfı ile diğer sınıfları ayırdığımız güçlerin oranına tekabül etmez. Çünkü işçi sınıfının örgütlenmesi, (daha kalıcı olmasına rağmen) nispeten daha zordur. Ama önemli olan bu değildir. Önemli olan bizim güçlerimizi hangi sonuçları verecek şekilde dağıtmış olmamızdır. Dolayısı ile bu manzara şunu göstermektedir: eğer çalışmalarımızda, "önce küçük-burjuvazi içinde güç olalım" anlayışı hakim olmasaydı, bu yaygın (ve kalıcı olmayan) küçük-burjuva örgütlenmesi için kullandığımız güçleri, işçi sınıfının Bolşevik örgütlenmesi için kullanabilir ve bugün çok daha olumlu bir noktada olabilirdik.

Yazıda ise hiç bu gerçeklere değinilmemekte ve sanki gücümüzün % 90'nını işçi sınıfının örgütlenmesine ve ancak geri kalanını diğer sınıflar arasında çalışmaya sarfetmişiz gibi , elimizdeki azami gücün işçi sınıfının örgütlenmesi için kullanılması görüşünün Uvriyerizme varacağı söylenmekte ve işçi sınıfına siyasi bilinç götürmek için bütün sınıflar içinde çalışma yapmak gerektiği ifade edilmektedir. Halbuki güçlerimizin çok büyük bir kısmını küçük burjuvazi içindeki çalışmaya ayırmış olmamız, küçük burjuvazi içinde işçi sınıfına siyasi gerçekleri teşhir etme anlayışı ile değil, küçük burjuvaziye saflarımıza kazanma anlayışıyla çalışıldığını göstermektedir.

Ayrıca hareketin başlangıç dönemine ilişkin olarak önce dövüşen sosyalistleri kazanmak sonra sınıfa gitmek anlayışı savunuluyor. Oysa kazanılması hedeflenen sosyalistler, küçük burjuva sosyalistleri değil de, işçi sınıfı perspektifine sahip sosyalistlerse işçi sınıfına gitmek hiç de bu sosyalistleri kazanmakla çelişmez. Tersine proletaryanın bakış açısını kavramış sosyalistleri kazanmak, küçük burjuvazi içinde güç olma anlayışı ile değil, bizzat işçi sınıfını örgütleme eylemi içinde mümkündür. Muhakkak küçük burjuvazinin yükselen mücadelesi ve küçük burjuva sosyalist hareketlerin yaygınlaşması sırasında proletaryanın ideolojisini kavrayan sosyalistler çıkacaktır. Fakat bu insanları kazanmak için illa da küçük burjuvazi içinde en güçlü olmak gerekmez. Proletaryayı örgütleme çalışmaları aynı zamanda hareketin dışındaki proletarya sosyalistlerini de hareket saflarına kazandırır. Bu arada, insanların hangi mantıkla kazanılmış ve yetiştirilmişlerse aynı mantığın hayata geçirilmesine hizmet edecekleri unutulmamalıdır.

Nasıl revizyonist mantıkla örgütlenen bir örgütlenme (kendisini inkâr etmedikçe) daha sonra ihtilalci bir mücadeleye geçemezse, küçük burjuva güç olma anlayışıyla kazanılan insanlar da proletarya içinde çalışmada başarılı olamamışlardır.

Yazıda, ideolojik olarak tartışılması gereken temel nokta işçi sınıfına gitme konusu olmasına karşın, bu konu yukarıda belirttiğim şekilde değiştirilmekte ve esas olarak gruplarını feshettiklerini söyleyenlerin aslında feshetmemiş oldukları anlatılmaktadır. Bu ise farklılıkların temelini anlayış farklılıkları olarak değil, komplolar olarak görmek anlamına gelmektedir. Yazıda hareket içindeki başka farklılıklara (yayınlarda yer alan yazılarda görülen farklılıklar, DEB olayları, vb) değinilmediği gibi, Özgün'ün yazısındaki bloklaşma, tabana söylenen "bizden öncekiler pasifistti, biz her şeyi düzeltereceğiz" sözleri gibi iddialara da cevap verilmeyerek, hareket içinde farklılıkları bu arkadaşlar icat etmiş gibi gösterilmektedir. Halbuki hareket içinde çeşitli farklılıklar, bağımsız davranışlar bulunmaktadır. Çeşitli konularda görüş ayrılıkları olduğu gibi, kolektivizm anlayışındaki eksiklikler ve geçmişten gelen güvensizlikler de bağımsız davranışlara neden olabilmektedir. (Bütün bu olumsuzlukların temeli elbette henüz sınıf hareketiyle çakışamamış ve proletarya partisinin inşa edilememiş olmasındadır. Bu anlamda mücademizin içinde bulunduğumuz dönemde birincil derecede önem taşımayan konularda görüş ayrılıkları olması doğaldır. Fakat her türlü farklılıkların yok edilmesi için de azami çaba sarfedilmelidir. Yapılması gereken, ideolojik mücadele ile bu farklılıkları ideolojik temellerine oturarak, ideolojik netliğe kavuşmak ve özellikle de kolektivizmi hâkim kılmaktır.) Yine yazıda, demokrasi, kitle örgütü, siyasi hareket ilişkisi konusunda çok yanlış bir anlayış savunulmaktadır. Gençlik örgütü yöneticilerinin "ya istemediğimiz adamlar seçilirse" düşüncesiyle seçimle değil atamayla gelmesi savunulmaktadır. "İGD de seçim yaptırmıyor diye TKP'ye kızmayız" denmektedir. Ama İGD demokratik bir örgüt değil bir tekkedir ve bu yüzden de kitle örgütü değildir. Bizim ise (bildiğim kadarıyla) var olan gençlik örgütleri içinde çalışmayıp yeni bir gençlik örgütü kurmak istememizin nedeni, var olan bu örgütlenmelerin gerçekten kitle örgütü olmayıp birer tekke olmaları ve bizim demokratik bir örgütlenmeyle gerçek kitle örgütünü oluşturmaya çalışmamızdı. Oluşturmaya çalıştığımız gençlik örgütünü İGD'ye benzetmek ise onu tekke olarak görmekten başka hiçbir anlama gelemmez. Bu anlayış, aynı zamanda siyasi hareketle kitle örgütü

arasındaki ayrımı muğlaklaştırarak kitleleri siyasi hareketin düzeyine yükseltilmiş gösterip, aslında sosyalizmi demokratizme düşüren anlayıştır.

Hareketin yazısında yer alan diğer bir konu da geçmişin değerlendirilmesidir. Burada, hareketin THKP/C'nin inkârı olmadığı söylenmektedir. Bu şekilde inkâr ve red kelimelerinin anlamları karıştırılmış olmaktadır. Red kelimesi bir şeyin bütünüyle kabul edilmemesi anlamına gelirken, inkâr kelimesi ise eskinin olumsuzluklarının terk edilip olumlu yönlerinin alındığı bir yeni niteliğe gelişmeyi ifade eder. Bu anlamda, nasıl 71 hareketi, kendi sağındaki güçlerden medet umma anlayışının inkârı ise, "klasik" yani Leninist kitle çalışması anlayışını savunan hareketimizde, kitleleri silahlı propaganda ile örgütlemeyi savunan THKP/C'nin inkarıdır. Fakat kitle çalışması anlayışı açısından değerlendirildiğinde, DY' da, her ne kadar teorik olarak öncü savaşı anlayışını savunduğunu iddia etse de yaptıklarıyla THKP/C'nin inkarıdır. Çünkü öncü savaşı anlayışını değil, "klasik" kitle çalışması anlayışını uygulamaktadır. Ama Devrimci Yol ile komünizm arasındaki esas farklılık, anti-faşist halk örgütlenmesi (DK) anlayışı ile işçi sınıfının Bolşevik örgütlenmesi anlayışı arasındadır. Hareketimiz ise, teorik olarak işçi sınıfının Bolşevik örgütlenmesini savunmuştur. Fakat (kişilerin geçmişin bazı yanlış alışkanlıklarından sıyrılamaması nedeniyle) uygulamada Dev Yol'un anlayışından çok farklı olmayan ve yazımın başından beri açıklamaya çalıştığım yanlış anlayış, proletaryanın Leninist örgütlenmesi doğrultusunda atılması gereken adımları engellemiştir. İşte bugün bizim yapmamız gereken de bu yanlış anlayışı inkar ederek proletaryanın Leninist örgütlenmesi anlayışı üzerinde birleşmektir.

(Bu arada, bugün siyasi çalışmayı tatil etmişken, 71 Hareketine katılmadığı için Öncü İşçi grubunu oportünist olarak nitelemeyi büyük bir tutarsızlık olarak gördüm.)

ORTAYA ÇIKAN ÇELİŞKİ VE BUNUN BENCE DOĞRU ÇÖZÜMÜ

Sonuç olarak, bugün hareketimizin karşısına çıkan çatlamanın doğru bir çözümünün meseleyi hizipçilik düzeyinde tartışarak değil, anlayış farklılıklarını ortaya koyup ideolojik düzeyde tartışarak olabileceğini savunuyorum. Çünkü örgütlenme bir araçtır. Önemli olan bu

aracın hangi sınıfın çıkarlarına hizmet ettiğidir. Proletaryanın örgütlenmesinin, kendisini tasfiye etmek isteyen burjuvazinin, küçük burjuvazinin girişimlerine karşı her türlü örgütsel tedbiri alması ne kadar doğru ise, küçük burjuva bir örgütlenmeye karşı proletaryanın dağıtıp, kendi örgütlenmesini kurmaya çalışması da o kadar doğrudur. Bu yüzden mesele hizipçilik düzeyinden çok anlayış farklılıkları düzeyinde tartışılmalıdır.

Bence hareketimizin gelişmesi içinde önümüze çıkan problemlerle ilgili tartışmalar son tahlilde iki anlayış -proletaryanın komünist anlayışı ile küçük burjuvazinin devrimci demokrat anlayışı- arasındaki farklılığa indirgenebilir.

İşçi sınıfı perspektifini kavramış olan anlayış, elimizdeki güçlerin işçi sınıfının dar ve nitelikli örgütlenmesi için kullanılmasını savunurken, küçük burjuva anlayış ise bunu çeşitli gerekçelerle ertelemiş, küçük burjuvazinin yaygın ve dağınık örgütlenmesini hayata geçirmiştir.

Yayınlarda ve teorik çizgide işçi sınıfı anlayışı hâkim olmuş, uygulamada ise (her zaman ve her yerde değil, yani mutlak anlamda değil, nisbi anlamda) küçük burjuva anlayış etkin olmuştur. Fakat süreç içerisinde, hayatın dayatması ile birlikte (sıkı yönetimin ilan edildiği 79'un başlarından itibaren küçük burjuvazi mücadeleyi terk etmeye başladı, polise karşı tedbirler ise aciliyet kazandı) küçük burjuva anlayış yenilmeye başlamıştır. 79'da küçük burjuva taban üzerinde burjuva anlayış yenilmeye başlamıştır. 79'da küçük burjuva taban üzerinde olduğumuzun tesbit edilip sınıfa yönelmenin öneminin vurgulanması bunun göstergelerinden biridir. 12 Eylül'den sonra ise küçük burjuva anlayışın yanlışlığı çok daha açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bu durum 12 Eylül'den sonraki yazılarda da yansımış, sınıfa gitme, örgütlenme, çalışma tarzı konusunda eksiklikler yapıldığı (bunlar net bir şekilde mahkûm edilmemekle birlikte) kabul edilmiştir. Ancak sekizinci yazıda yapılan durum değerlendirmesinde, mesele, genel olarak Türkiye solu açısından ele alınmış, eksiklerin genel olarak Türkiye solunun eksiklikleri olduğu söylenip, "bizim de bu eksikliklerden etkilenmediğimiz söylenemez" denilmiştir. Halbuki Türkiye solu bir bütün değildir. İçinde proletarya sosyalizmini ve küçük burjuva sosyalizmini barındırmaktadır. Proletarya sosyalizmi için eksiklik olan özellikler, küçük burjuva sosyalizmi için eksiklik değil onun doğal özellikleridir.

Bu anlamda bizim bunlardan etkilenmememiz de, küçük-burjuva sosyalizminden etkilendiğimiz, hareket içine küçük burjuva anlayışının sızdığından başka bir anlama gelmez.

İşte içinde bulunduğumuz bu durumda, bence Hareket içindeki küçük burjuva anlayışın yıkılması süreci durdurulmamalı, aksine sürdürülmelidir. İşçi sınıfının Leninist örgütlenmesini engelleyen küçük burjuvazi içinde güç olma anlayışı (bu anlayışın şimdiye kadar ne ölçüde etkin olduğu bizi nereye getirdiği de açıkça tesbit edilerek) net bir şekilde mahkûm edilmelidir. Bu, aynı zamanda Hareketin resmî ideolojisinin de savunulması, bu ideolojinin biraz daha netleştirilmesi olacaktır. Böyle bir ideolojik temel, Hareketin gelişmesinde ileriye doğru bir adım olacak ve böyle bir temel üzerinde yeniden bir birlik sağlanabilecektir. Geçmişten gelen duygusal ilişkiler ve karşılıklı güvensizlikler üzerinde THKP/C'den gelenlerle, Öncü İşçi'den gelenler biçiminde bir bölünme ise Hareketi çok geriletecektir.

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİNİN BİRLİĞİ !

Şubat 1982. R. Kasım

EK:

Hareketimizdeki iç problemlerle ilgili yazım üzerine, tartıştığım arkadaşlar yazımın düşüncelerimi net olarak yansıtmadığı şeklindeki sözlerini dikkate alarak ve aynı zamanda yazıma ilişkin çeşitli görüşlerine de değinmek için böyle bir eke gerek gördüm. Tartıştığım arkadaşlar yazımın biçiminin de önemli olduğunu, yazıyı okuyanın anlatılmak isteneni net bir şekilde anlamasına dikkat edilmesi gerektiğini vurguladılar. Ben de bu sözleri doğru bulduğum için, açılması istenen noktaları, belli ölçüde tekrar niteliği de taşısa açıklamaya çalışacağım.

Önce, örgüt açısından sorunlara bakmak konusunu tartışmak istiyorum. Sözlü tartışmalarda Hareketin genel çıkarlarının her şeyin/elbette tek tek kişilerin de/ üzerinde tutulması gerektiğini karşılıklı vurguladık. Bu sözlerde anlaşma olduğunda göre pratikte hangi davranışların buna uygun olup olmadığına bakmak gerekiyor. Ben kendi açımdan tek tek olaylarda söz konusu kişilerin haklı olup olmadığı konusunu ikinci planda bırakmaya çalıştım. Meseleyi savunulan görüşler açısından ele aldım. Yakalanması gereken halkanın konuyu anlayışlar düzeyinde tartışmak olduğunu söyledim.

EK:

Hareketimizdeki iç problemlerle ilgili yazım üzerine, tartıştığım arkadaşların “yazımın düşüncelerimi net olarak yansıtmadığı” şeklindeki sözlerini dikkate alarak ve aynı zamanda yazıma ilişkin çeşitli görüşlerine de değinmek için böyle bir eke gerek gördüm. Tartıştığım arkadaşlar yazımın biçiminin de önemli olduğunu, yazıyı okuyanın anlatılmak isteneni net bir şekilde anlamasına dikkat edilmesi gerektiğini vurguladılar. Ben de bu sözleri doğru bulduğum için, açılması istenen noktaları, belli ölçüde tekrar niteliği de taşısa açıklamaya çalışacağım.

Önce, örgüt açısından sorunlara bakmak konusunu tartışmak istiyorum. Sözlü tartışmalarda Hareketin genel çıkarlarının her şeyin -elbette tek tek kişilerin de- üzerinde tutulması gerektiğini karşılıklı vurguladık. Bu sözlerde anlaşma olduğuna göre pratikte hangi davranışların buna uygun olup olmadığına bakmak gerekiyor. Ben kendi açımdan tek tek olaylarda söz konusu kişilerin haklı olup olmadığı konusunu ikinci planda bırakmaya çalıştım. Meseleyi savunulan görüşler açısından ele aldım. Yakalanması gereken halkanın konuyu anlayışlar düzeyinde tartışmak olduğunu söyledim. Önce kendi düşüncelerimi ortaya koyup daha sonra başkalarının görüşlerinin bunlarla ne kadar çakiştiğine veya çeliştiğine baktım. Bu yüzden benim tavrım kişisel yakınlık veya duygusal bağların sonucu olan bir tavır değil, Hareketin genel çıkarlarının, onun ideolojisinin savunulmasıdır.

Yazımda da anlattığım gibi örgütlenme bir araçtır. Önemli olan bu aracın neye, hangi sınıfın çıkarlarına hizmet ettiğidir. -Elbette örgütlenmenin biçimi de önemlidir, aracın biçimiyle amaç arasında zorunlu bir uygunluk vardır- Bizim için her şeyden önce gelen proletarya hareketinin genel çıkarlarının savunulmasıdır. Örgütlenmeyi de bu amaca hizmet ettiği ölçüde savunma durumundayız. Örgütlenmenin kendisini soyut olarak savunmak ise, bizzat kendisini amaç haline getirmek olur. Buradan disiplinli bir örgütlenmenin gereğini gözardı ettiğim veya örgüt kurallarını ihlal etmeyi hoş gördüğüm sonucu çıkarılmamalıdır; yalnızca örgütsel kuralların çiğnenmesi konusundan önce bu örgütlenmenin hizmet ettiği anlayışların tartışılması gereğini vurguluyorum. Konuyla ilgili olarak hareketin tavrı ise meseleyi örgütsel kurallar, hizipçilik düzeyinde tartışmak olmuştur. Anlayışlarda farklılıkları tartışma ikinci plana itilerek, takım olarak gelenlerin aynı takım olarak - "ne bir eksik, ne bir fazla"- gittikleri ispatlanmaya çalışılmıştır. Bu iddianın da gerçeklere uymadığı daha sonra arkadaşlar tarafından ifade edildi. Tartışılan konular arasında tali bir öneme sahip olan 71 değerlendirmesi öne geçirilerek duygusal motiflerle THKP'den gelenlerin birliği sağlanmak istenmiştir. İşte bence bu tavır, geçmişten gelen ah-bap çavuşluklar, duygusal ilişkiler temeli üzerinde alınan bir tavidir. Meseleyi anlayışlar düzeyinde almak ve Hareketimizin ideolojik çizgisinin ve proletarya sosyalizminin birliğinin savunulması ise Hareketin genel çıkarlarının her şeyin önünde görülmesi demektir.

Hareketten atılan arkadaşlarla ilgili olarak da bu arkadaşların atılmayı gerektirecek yanlışlar yapmadığını, bunun için bu arkadaşların atılmasına karşı olduğumu belirtmişim. Bu konuda da tavrım Hareketin genel çıkarlarının savunulmasıdır. Çünkü bu arkadaşların atılmasından Hareketin kazanacağı bir şey yoktur, kaybedeceği ise çok şey vardır.

Bugün içinde bulunduğumuz koşullarda ise Hareketin genel çıkarları neyi gerektirmektedir, yakalanması gereken temel halka hangisidir? Merkezi yazılara göre bu halka örgütün sürekliliğinin korunmuş olmasıdır; yalnızca bizim ayakta kaldığımız, bu çizgimizin doğruluğunun ispatı olduğu ve ikinci bir yol ayrımının gerçekleştiğidir. -Şöyle denilmektedir: "Objektif koşullar Hareketimizin doğuşunda üstlendiği tarihsel misyonu gerçekleştirmesine oldukça uygun bir durum yaratmış-

tır". Yani 12 Eylül koşullarının proletarya partisinin inşası süreci açısından uygun bir durum yarattığı anlatılmaktadır. Demek ki Askeri Diktatörlüğün gelişine sevinmemiz gerekmektedir. Bu 'mantıksal' çelişki proletaryanın siyasi birliğinin, var olan sosyalist hareketlerin sayısının 'bir' olmasıyla sağlanabileceğini düşünmekten kaynaklanmaktadır. Halbuki proletaryanın siyasal birliği, ancak proletaryanın öncülerinin proleter sosyalist perspektife sahip çıkmalarıyla sağlanabilir.

Proletarya sosyalizminin öncü işçilere götürülmesi açısından ise 12 Eylül hiç de uygun koşullar yaratmamıştır. Elbette, örneğin bir Dev-Yol'dan farklı düzeyde örgütsel işleyişi ve kadroları koruyabilmiş olduğumuz doğrudur. Zaten bu da bizim onlarla olan farkımızın bir sonucudur. Ancak örgütün sürekliliğini, faaliyetin sürekliliği ile birlikte sağlayamadığımız için bu fark -bu açıdan- nitel bir farklılık olarak görülmemelidir. Mesele kendi aralarına kapanmış "kadroların" hayatın dışında birbirlerinin altı üstü halinde örgütlenmesi ve "örgütsel işleyişi sürdürmesi" değildir. Mesele, örgütün bizzat hayatın içinde, kendi kitlesinin hareketini yönlendirmesi, bu hareketin sürekliliğinin sağlanmasıdır. Bu anlamda hareketimizin sürekliliği de kesintiye uğramıştır. Bunu söylemek ise var olan örgütlenmeyi yok saymak veya yok etmek istemek gibi bir anlama gelmez. Aksine bunu tesbit etmek bizi böyle bir duruma düşüren nedenleri bulmak ve geçmişten dersler çıkartarak var olan örgütlenmeyi geliştirip, yetkinleştirmek için gereklidir. Hele bu sonuca neden olan yanlışların tartışma gündemine getirildiği ve bunun örgütsel kopmaya neden olduğu bu koşullarda yakalanması gereken temel halka yanlışların tesbit edilip mahkûm edilmesi ve böylece doğrunun biraz daha netleştirilmesidir. Ancak bu yaklaşım hareketi bir adım ileriye götürebilir. Oysa yapılan, yanlış tesbit edip doğruyu savunuların dışlanması ve ayakta kalmamızın, çizgimizin doğruluğunu gösterdiğini söyleyerek yanlışın açıkça mahkûm edilmediği bir temel üzerindeki bir birliğin tercih edilmesi, yani daha geriye doğru bir adım olmuştur.

Faaliyetimizin sürekliliğinin kesintiye uğramasının nedenlerini ise kabaca bir yönden işçi sınıfı tabanına oturamamak, diğer yönden ise örgütlenmeyi her koşul altında faaliyet sürdürebilecek bir düzeye yükseltmemek şeklinde sayabiliriz. En genelde, bunları teorik olarak bilmediğimiz için bu sonuçlar ortaya çıkmamıştır. Aksine ilk günden önü-

müze koyduğumuz temel görev olan ‘modern sanayi proletaryası temeli üzerinde partinin inşaaı’ doğrultusunda atmamız gereken adımları atmadığımız için bu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Burada, doğruyu sözde kabul etmekle, hayatın her alanında ve anında davranışları belirleyen bir şekilde kavramak arasındaki fark görülmelidir. Söylediklerimiz, üste giyilen bir elbise gibi davranış biçimi haline dönmediğinden, doğrular söylenmiş ama, bunların hayata geçirilmesi geleceğe ertelenmiştir. Acil, gündelik sorunların peşinden koşulmuş, uzun vadeli görevler, temel görev olarak tesbit ettiğimiz proletaryanın devrimci partisinin inşaaı konusunda atılması gereken adımlar bu gündelik sorunlar uğruna feda edilmiştir. Bu anlamda pratiğimize yol gösteren anlayış kendi anlayışımız değil bir önceki dönemden taşınıp getirilen ve yazılı-çizili anlayışımızın karşıtı olan bir anlayış olmuştur. (Burada, hiç doğru bir şey yapmadığımızı söylemek istemiyorum. Kastettiğim pratiğimizde yanlışların ağır basmasıdır.) Yani söz konusu olan küçük burjuva sosyalizminin sonradan saflarımıza sızması değil, geçmişin inkârının tamamlanamaması, küçük burjuva sosyalizminden bütünüyle arınılamamasıdır.

Hareketimiz, içerisinde bu biçimde iki özellik barındırmıştır. Son tahlilde proletarya sosyalizmi ile küçük burjuva sosyalizmi arasındaki farklılığa tekabül eden bu anlayış farklılıkları ilk günden “safları belirlenmiş iki çizgi” biçiminde ortaya çıkmamıştır. Fakat süreç içerisinde ilk günlerden itibaren önümüzdeki pratik adımların ne olduğu konusunda tartışmalar çıkmıştır. Bu tartışmalarda hareketin ideolojik-teorik çizgisinin getirdiği pratik adımlar yerine, yazılı-çizili olmayan fakat, geçmişin yanlış pratik alışkanlıkları biçiminde taşınıp getirilen başka bir ideolojinin -küçük burjuva sosyalizminin- gereği adımlar savunulmuş ve hayata geçirilmiştir. Bugün “bizim hiçbir zaman güç olma diye bir anlayışımız olmadı” denilse de, önümüzdeki görevleri geleceğe erteleme anlayışı “güç olma” anlayışı olarak isimlendirmek yanlış olmayacaktır. Zaten bugün bir yandan da (örneğin, 27 sayfalık yazıda) şöyle denilmektedir: “ilk günden proletaryaya gidemezdik, çünkü gücümüz yoktu.” Bu, “önce güç olalım, sonra sınıfa gideriz” şeklinde ifade edilmiş anlayışın başka kelimelerle söylenmesidir. Bu anlayışla, var olan potansiyeli değerlendirmek, kadro çıkarmak adına güçler küçük burjuva tabakalar içinde çalışmaya sevk edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda bu alanlarda “güç olunmuş”, okullar, mahalleler, şehirler

düşürülmüştür ! Bu şekilde oluşturulan gücün sınıf sal niteliği ise açıktır. Bu güç küçük burjuva kitlelerin dağınık, gevşek örgütlenmesinin gücü, daha doğrusu "güçsüzlüğüdür". Yani niyet ne olursa olsun, bu anlayış objektif olarak proletaryanın komünist örgütlenmesine değil küçük burjuvazinin devrimci demokrat örgütlenmesine hizmet etmiştir.

Söz konusu yanlışlarımızı ve doğrularımızı, soyutlama düzeyinde, iki karşıt ideolojinin sonuçları olarak görebiliriz. Kişiler düzeyinde ise, farklı kişilerin farklı ölçülerde doğruyu ve yanlış savundukları söylenebilir. Belirlenmiş safları olmamakla birlikte birilerinin daha çok doğruları başka birilerinin de daha çok yanlışları savunmuş oldukları kabaca gözlemlenebilir.

Hareketin bütünü değerlendirildiğinde yazımda da anlatmış olduğum gibi bence, ideolojik-teorik alanda, yazıp çizdiklerimizde doğru olan anlayış ağır basmıştır; pratik alanda yaptıklarımızda ise (her yerde her dönemde olmasa da) yanlış anlayış ağır basmıştır. Ayrıca süreç içinde hayatın da dayatmasıyla yanlış anlayış giderek gerilemiştir.

Yukarıda da söylediğim gibi belirlenmiş saflar olmasa da bazı kişilerin daha çok doğruları bazılarının da yanlışları savunmuş oldukları gözlemlenebilir. Bunu söylemek hiçbir zaman birilerini liste halinde tesbit edip kapının dibine koymak gibi bir davranışı da akla getirmemelidir.

Zaten böyle bir tavır yanlış anlayışın ideolojik olarak mahkûm edilmesine ve sürekli olarak kendisini yeniden üretmesine neden olur. Yapılması gereken yanlış anlayışın net bir şekilde mahkûm edilmesi ve doğru anlayışa sahip çıkılmasıdır. Bu şekilde geçmişte yanlış savunmuş olanlar da doğruyu kavradıkları ölçüde hareketin bütünlüğü korunmuş olur. Yanlışta ısrar edenler olursa, bu onların kendilerini ayırtışmaları sonucuna varacaktır. Bu da, doğru üzerinde proletarya sosyalizmi üzerinde bir birlik sağlayacağı için olumlu bir sonuçtur, hareketin gelişmesinde ileriye doğru bir adımdır.

Bu yüzden problem ortaya çıktığından beri önce anlayışların tartışılması gerektiğini vurguluyorum. Hangi koşullarda güçlerimizin hangi sınıflara, hangi oranlarda dağıtılması gerektiği tartışılmalıdır. Proletarya dışındaki sınıflarla ilişkilerimizin, bu sınıflar içerisindeki çalışmalarımızın niteliği tartışılmalıdır.

Hareketin sürekliliğinin ne olduğu, bunun nasıl garantiye alınabileceği tartışılmalıdır. Örgütlenme biçiminin, çalışma tarzının nasıl olması gerektiği, özellikle hareketin sınırları tartışılmalıdır. Bu konularda Marksizm-Leninizm'in neyi savunduğu ve bunun karşıtının ne olduğu ortaya konulmalıdır. Bununla birlikte Hareketimiz içinde doğrunun ve yanlışın hangi ölçüde etkin olduğu (zaman ve mekân belirtilerek) açıkça tesbit edilmelidir. Örgütsel problemler böyle bir tartışmanın ışığında değerlendirilmelidir. Ben yazımda bütün bunları yapmaya çalıştım. Fakat Hareketin tavrı, hizipçilik tartışmasını gündeme getirerek anlayışların tartışılmasını ikinci plana itmek şeklinde olmuştur. Hâlâ bu tavrı sürmektedir. Konu, yalnızca örgütsel kurallar, örgütsel işleyiş açısından tartışılmaya çalışılmaktadır. Örgütsel işleyişi bozanların "doğal" olarak Hareketin dışında kaldıkları söylenerek tartışma "bitirilmektedir". Anlayışlardaki farklılıkların bu sonuca neden olduğu görülmemektedir. Bu açıdan bakılınca da Hareketin dışında kalanların doğruyu savunduklarının kanıtlanması istenmektedir.

Asıl önemli olan, bizim koşullarımızda "güçleri maksimum oranda proletaryaya yöneltmenin uvriyerizm mi, yoksa Leninizm mi olduğunu tartışmaktır; geçmişte proletarya dışındaki sınıf ve tabakalar arasında yapmış olduğumuz çalışmanın işçi sınıfına siyasi gerçekleri açıklamayı mı hedeflemiş olduğunu, yoksa bu sınıf ve tabakaları bütünüyle kazanmayı mı hedeflemiş olduğunu tartışmaktır. Bu soruların iki farklı cevabı vardır ve yazım boyunca anlattığım bu farklı cevaplardaki doğru ve yanlış anlayışlardan kaynaklanmaktadır. Temel farklılık "gücümüzü proletaryanın Leninist örgütlenmesi için kullanmak" ile "gücümüzü küçük burjuvazi içinde yaygınlaşmak için kullanmak" anlayışları arasındaki farklılıktır. Hareketin dışında kalmış arkadaşların bu temel nokta karşısındaki tavırları ise (hatta "aşırı sınıfçı" olarak nitelendirilmeleri bile) onların esas olarak doğru anlayışı savunduklarını göstermektedir.

Bu anlayış farklılıkları ise yazımda da anlatmaya çalıştığım gibi bugün icat edilmemişlerdir. İlk günlerden itibaren ideolojik-teorik çizgimizin gerektirdiği pratik adımların ne olduğu tartışılırken bu farklılıkların varlığı ortaya çıkmıştır. "Hemen hemen harekete katıldığımdan beri bu görüşleri savunduğum" ise şöyle anlaşılmalıdır: Benim sahip olduğum anlayış, yayınlarımızdaki anlayış, proletaryanın komünist örgütlenmesi anlayışı idi. Bunun karşıtının, yani küçük burjuvazi içinde güç

olma anlayışının yanlışlığı ise ancak bu yanlış anlayıştan haberim olduğu ölçüde belirtmek durumunda oldum.

Bu konu üzerinde durmamın nedeni de “hep en doğruyu ben bildim, benden iyisi yoktur” gibi bir anlayış değildir. Kişilere ilişkin değerlendirmeler benim için çok tali bir önemdedir. Bu konu üzerinde durmamın asıl nedeni hareketin yazısındaki “arınma”, “doğal ayıklanma” anlayışıdır. Yazıda 12 Eylül koşullarında mücadeleden kaçanların daha önceden kimsenin haberinin olmadığı yeni görüşler icat ederek ayrılık yarattıkları, örgütü tasfiye etmeye çalıştıkları, burjuvazinin beşinci kolu oldukları, hatta daha da ileri gidilerek demokrasi anlayışlarının “apoletti 12 Eylülcülerden” farksız olduğu iddia edilmektedir.

Elbette, genel olarak 12 Eylül ve benzeri dönemlerde, keskin dönemlerde açıkça safların belirginleştiği ve oportünizmin yüzünün teşhir olduğu doğrudur. İşlerin “olağan” bir şekilde gittiği dönemlerde kendisini demagojilerin ardına gizleyebilen oportünizm, mücadelenin acık biçimlere dönüştüğü dönemlerde açıkça safını ve tavrını belirlemek zorunda kalacaktır. Ayrıca mücadelenin yeni koşullarının ortaya koyduğu yeni sorulara verilen cevaplar da, bu cevapların hangi sınıfa hizmet ettiğine bağlı olarak, geçmişte ne kadar doğru bir çizgi de olmuş olursa olsun, kişileri veya örgütleri düşmanın saldırılarına fırlatıp atabilir. Bu yeni sorulara örgüt içinde farklı cevaplar verilmesi ve bu yüzden ayrılıkların doğması da mümkündür. Bu ayrılıklarda ise daima örgütün merkezinin veya çoğunluğunun proletaryanın çizgisini savunduğu söylenemez. Bazen de tabanın veya azınlığın yeni sorulara verdiği cevaplar proletaryaya hizmet etmektedir.

Kısacası yönetimde olmak veya çoğunlukta olmak doğru bir çizgide olunduğunu kanıtlamaz. Objektif olarak kimin mücadeleyi terk ettiğini hayatın önüne koyduğu sorulara verilen cevaplar ve bu cevapların kime hizmet ettiği belirleyecektir.

Genel olarak bunları söyledikten sonra bizim koşullarımıza gelirsek: Yazımda da anlattığım gibi 12 Eylül koşullarında Hareket siyasi çalışmayı tatil etmiştir. “Statü”lerin askıya alınması, reorganizasyonu ise kelime anlamıyla örgütün tasfiye edilmesidir. (Bu tasfiyenin, yerine yenisinin kurulması amacıyla yapılmış olması tasfiyenin kendisini ortadan kaldırmaz. Revizyonizm de yerine “yeni” ideolojinin konulması

için Marksizm-Leninizm'in katledilmesidir.) Geçmişteki "statü"lerin hayatın ihtiyacına cevap vermediği, eksiklikleri olduğu gerçeği bunların "kökten" kaldırılmasını hiçbir şekilde haklı göstermez. Eğer amaç bu eksikliklerin düzeltilmesiye, bu, var olan "statüler" yok sayılmadan da yapılabilirdi. Ama var olanın kaldırılıp yenisinin kurulması, bunu oluşturan insanların yeni baştan değerlendirildiğini yani kriterlerin değiştiğini gösteriyor. Buna paralel olarak insanların kolayca Hareketten atılmaları, hareketten şu veya bu nedenle kopmuş olanların ilişki kurma talebinin reddedilmesi yine "tedbir almak" insanlarla hatta koskoca bölgelerle, şehirlerle ilişkiyi kesmek tasfiyeci bir anlayışın göstergeleridir. Bu anlamda siyasi faaliyetin durdurulması ile örgütsel tasfiyecilik bir bütünün parçalarıdır. Örgütü onun eyleminin muhtevası belirler; yani yapılacak iş yoksa insanlara da, örgüte de ihtiyaç yoktur. Bunun yanında sınıf mücadeleleri tarihinin öğrettiği başka bir şey de mücadelenin tasfiyesine ve örgütün tasfiyesine üçüncü bir yönün, ideolojisinin tasfiyesinin eşlik ettiğidir. Bu konuda dikkatimi çeken bir nokta "kampanyanın sonuçlarını açıklayan" yazıda benim yazım kastedilerek "ideolojik farklılıklarımı sergilediğimin" söylenmesi olmuştur. Benim (belirleyici öneme sahip olmayan bazı noktalar dışında) Kurtuluş Hareketi ile ideolojik farklılığım yoktur. Bu yüzden benimle ideolojik farklılığı olanın Kurtuluşla da farklılığı olması gerekir, diye düşünüyorum. Bütün bu anlattıklarımla gelişmelerin olumsuz yönde olabileceğine; bu şekilde giderse Hareketin ideolojisiyle, eylemiyle ve örgütlenmesiyle kendi karşısına dönüşebileceğine dikkat çekmek istiyorum. (Bunları söylerken olumlu yöndeki gelişmeleri, sınırlı da olsa siyasi faaliyetin sürdürüleceği yolundaki belirtileri, geçmişteki yanlışların daha fazla görülerek sınıf içinde çalışmaya ve sağlam örgütlenmeye giderek daha çok önem verildiğini göz ardı etmiyorum. Hareketin gelişmesindeki olumlu ve olumsuz yönleri bütünlük içinde de değerlendiriyorum.)

Bu durumda yapılması gereken nedir? Yazımda da anlattığım gibi koşullarının olmadığı bir faaliyetin sürdürülmesi savunulamaz. Ama bu durumda yapılması gereken faaliyetsizliği meşru göstermeye çalışmak değil, geleceğe ışık tutabilmek için geçmişten ders çıkarmaktır.

Programda siyasi mücadele başlığı altında anlatılanlardan da faaliyetsizliğin meşru göstermeye çalışan bir anlam çıkabilmektedir. "Bizim bütün parti çalışmamız, ya teorik ve pratik alanlarda doğrudan

mücadele ya da mücadeleye hazırlıktır" şeklinde Komünist Enternasyondan bir alıntı yapıldıktan sonra "önümüzdeki ilk adım sınırlandırılmış haliyle siyasi faaliyetimizi bir sisteme ve işlerliğe kavuşturmak" denilmektedir. Ardından gelen C maddesinde ise cuntayı teşhir etmek, hoşnutsuzluk yaratmak, güçleri birleştirmeye çalışmak, mücadeleyi yükseltmek, vb. siyasi görevler sıralanmaktadır. Son olarak ise "Şimdiki görevimiz: Bu doğrudan mücadeleye hazırlığımızı hızlandırıp tamamlamaktır" denilmektedir.

İlk bakışta buradaki doğrudan mücadeleye hazırlık sözü, Komünist Enternasyonal'in komünist faaliyetin bir parçası olarak doğrudan mücadeleye hazırlık sözü anlamında imiş gibi görünmektedir. Halbuki Komünist Enternasyondan yapılan alıntıda mücadele sözüyle kastedilen mücadelenin açık çatışma biçimini almasıdır, mücadeleye hazırlıkla kastedilen ise ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmalarıdır. C maddesinde sıralananlar ise hem ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmaları, hem de açık mücadeledir, yani hem doğrudan mücadele hem de mücadeleye hazırlıktır. Dolayısıyla "şimdiki görevimiz: bu doğrudan mücadeleye hazırlığımızı hızlandırıp tamamlamaktır" sözü ancak Komünist Enternasyonal'in kastettiği hazırlığa hazırlık, komünist faaliyete, komünist olmaya hazırlık anlamına gelebilir. Bu durumun nedenlerini tesbit ederek açıkça ortaya koymaktır.

Bugün faaliyetsiz kalmamızın nedeni söylediklerimizi yapmamış olmamızdır. Ama bunu bu kadar söylemek yetmez. Çünkü o zaman bu sonuç, teoriyle pratik arasında "anlaşılamayan" bir çelişki, bir paradoks olarak algılanmaktadır. Bu mantık ise yanlış pratiğin nedenini teoride aramaya doğru gitmektedir ve sonuçta Kurtuluş'un ideolojisine karşı başka bir ideolojinin savunulması eğilimini içinde taşımaktadır. Halbuki yenilen kesinlikle proletarya sosyalizmi değildir. Yenilen hayatın katı gerçeklerine çarpıp paramparça olan yazılı-çizili olmayan ama davranış alışkanlıkları biçiminde geçmişten taşınıp getirilen başka bir ideolojidir, "güç olma" anlayışıdır, küçük burjuva ideolojisidir. Bugün yapılması gereken de işte bu küçük burjuva anlayışın açıkça mahkûm edilerek bütün gücümüzün proletaryanın Leninist örgütlenmesi için harcanmasının savunulmasıdır, proleter sosyalist ideolojiye sahip çıkılması onun daha da netleştirilmesidir. Bugün Hareket içerisinde örgütsel kopma biçiminde ortaya çıkan problemin çözümünün ancak böyle bir ideolojik temel üzerinde olabileceğini savunuyorum.

Yani önce tartışılması gereken anlayışlardır. İdeolojik bir farklılık varsa bu ifade edilmelidir. Eğer böyle bir farklılık yoksa, ki şu anda böyle söyleniyor, proletarya sosyalizminin birliği sağlanmalıdır. İdeolojik ayrılık yoksa, kim birliği kolaylaştırıcı davranışlar göstermiyorsa, bu birliği engelliyorsa, o suçludur, proletaryanın çıkarlarına zarar vermektedir. Bu anlamda, hareketin gerek daha önce atılanlara gerekse son üç kişiye karşı tavrı birlikçi değil ayrılıkçı bir tavır olmuştur. Özellikle sübjektif, duygusal motifleri ön plana çıkartan, güvensizlikleri derinleştiren bu tavır bölünmeye hizmet etmiştir. Bu tavrın olumsuzluğu konuya ilişkin yazının üslubuyla birlikte değerlendirildiğinde son olayda demokratik mekanizmaların harekete geçirilmesinin olumluluğunu alıp götürmektedir.

Özetle ihtiyaç duyulan tavır güvensizlik değil güven yaratacak bir tavidir. Bu da ancak doğru anlayışın resmen savunulması biçiminde olabilir. Tartışmalarımızda buna karşı, sorunun çözümünün örgütün program ve tüzüğü çerçevesinde olabileceği getirildi. Bugünkü bölünmeye program veya tüzük konusunda bir anlaşmazlık neden olmadığı için bunların kâğıt üzerinde yayınlanmasının sorunun çözümünü sağlamayacağını düşünüyorum. (Bu arada, tartışma konusunun dışında olmasına rağmen bir cümleyle söz konusu programın proletaryanın devrim perspektifini çizen bir program olmayıp daha çok bir çalışma programı özelliğini taşıdığını, bu yüzden bu programı örgüt üyesinin kabul etmesi gereken anlamda -onu diğer insanlardan ayırdeden- bir program olarak görmediğimi belirtiyim. Bunun bu nitelikte bir program olduğunu söylemek ise hareketin azami programının cuntaya karşı mücadele programı olduğunu söylemekten başka bir anlama gelmeyecektir. Çünkü bütün programda yalnızca bir yerde askeri diktatörlüğe karşı mücadelenin proletaryanın devrim perspektifinden hareketle yükseltileceğinden söz edilmesinin dışında, esas olarak askeri diktatörlüğe karşı mücadele perspektifi çizilmektedir. Proletaryanın devrim perspektifi sözünü kullanmak ise söz olarak kaldığı sürece hiçbir anlam taşımaz; zaten programın çizmesi gereken de proletaryanın devrim perspektifidir. Bu durumu Hareketin düzeyi ile açıklamak da Hareketin düzeyine karşı ağır bir haksızlık yapmaktan başka bir şey olmaz.)

Sonuç olarak, proleter sosyalist ideolojik çizgiye sahip Hareketimiz bugün bölünmüştür. Bu ayrılık görünüşte karşılıklı güvensizlikler, örgütsel işleyişin aksatılması sonucunda ortaya çıkmıştır. Fakat bu ayrılığın kökeninde ideolojik bir ayrılık yatmaktadır. Dolayısıyla bu problemin çözümü de ancak ideolojik bir temelde olabilir. Söz konusu ideolojik ayrılık Hareketimizin proleter sosyalist ideolojisiyle küçük burjuva "güç olma" anlayışı arasındadır.

Dolayısıyla yapılması gereken de bu "güç olma" anlayışının açıkça mahkûm edilmesi ve proletarya sosyalizmi temeli üzerinde yeniden daha sağlam bir birliğin yaratılmasıdır.

Mart 1982. R. Kasım

Yoldaşlar,
Askeri diktatörlük tüm şiddetiyle hüküm sürmeye devam ediyor. 12 Eylül'den önce toplumun yüzeyinde büyük bir hareketlilik yaratmayı başarabilen bir çok devrimci örgüt askeri diktatörlük tarafından askeri ve siyasi olarak yenilgiye uğratıldı. Örgütümüz ve temsil ettiği siyasi hareket, gerek gelenekleri, siyasi kadroları ve gerekse önderliğinin ileriye görebilme yeteneğine dayanarak yaşamayı sürdürebildi. Ve hâlâ Türkiye'de sosyalizmin en gelişkin örgütsel ifadesi olmaya devam ediyor. Bu gün onundeki birinci görev kurtarabildiklerini yeniden örgütlemek, var olan bağları sağlamlaştırmak, mevzilere sıkı sıkı yapışmak ve proleterya içinde örgütlerini kurmak ve yaymaktır. Toplumdaki sınıf savaşında görülen nisbi duraklama geçicidir. İşçi sınıfı burjuvazinin saldırıları karşısında gerileyebileceği son noktaya gelmiştir, artık daha fazla gerilemesine fiilen imkân yoktur. Sınıf mücadelesi tırmannaya başlayacağı günün potansiyellerini biriktirmektedir. İşçi sınıfının şu veya bu şekilde tekrar canlanmaya başladığı, muhalefetini siyasal ideolojik düzeylere yansıtmaya başladığı anda biz yerimizi çoktan almış olmalıyız. Aksi taktirde bunca fedakârlık ve başarı önemini büyük ölçüde kaybeder. Bu gün güçlerin toplanması ve yarın için gerekli teorik ve örgütsel cephaneliğin oluşturulması en önemli görevdir. Bunu başarmak zorundayız. Buna engel teşkil edecek bizi bu görevden uzaklaştıracak, dikkatimizi daha önem-

Yoldaşlar,

Askeri diktatörlük tüm şiddetiyle hüküm sürmeye devam ediyor. 12 Eylül'den önce toplumun yüzeyinde büyük bir hareketlilik yaratmayı başarabilen birçok devrimci örgüt askeri diktatörlük tarafından askeri ve siyasi olarak yenilgiye uğratıldı. Örgütümüz ve temsil ettiği siyasi hareket, gerek gelenekleri, siyasi kadroları ve gerekse de önderliğinin ileriye görebilme yeteneğine dayanarak yaşamayı sürdürebildi. Ve hâlâ Türkiye'de sosyalizmin en gelişkin örgütsel ifadesi olmaya devam ediyor. Bugün önündeki birinci görev, kurtarabildiklerini yeniden örgütlemek, var olan bağları sağlamlaştırmak, mevzilere sıkı sıkı yapışmak ve proleterya içinde örgütlerini kurmak ve yaymaktır. Toplumdaki sınıf savaşında görülen nisbi duraklama geçicidir. İşçi sınıfı burjuvazinin saldırıları karşısında gerileyebileceği son noktaya gelmiştir, artık daha fazla gerilemesine fiilen imkân yoktur. Sınıf mücadelesi tırmannaya başlayacağı günün potansiyellerini biriktirmektedir. İşçi sınıfının şu veya bu şekilde tekrar canlanmaya başladığı, muhalefetini siyasal ideolojik düzeylere yansıtmaya başladığı anda biz yerimizi çoktan almış olmalıyız. Aksi taktirde bunca fedakârlık ve başarı önemini büyük ölçüde kaybeder. Bugün güçlerin toplanması ve yarın için gerekli teorik ve örgütsel cephaneliğin oluşturulması en önemli görevdir. Bunu başarmak zorundayız. Buna engel teşkil edecek, bizi bu görevden uzaklaştıracak, dikkatimizi daha önemsiz ve ikincil yönle çekecek olan her türlü olumsuzluğu aşmak zorundayız.

“12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim” yazısı hareketimizin bu günün ve gelecekteki varlığının bir tehdit altında olduğunu açıkça göstermektedir. Hareketimiz içinde şurada veya burada ve geçmişte, zaman zaman kendini açığa vurmuş bir çizgi bugün koşulların elverişli olumsuzluğundan faydalanarak örgüte ve harekete hâkim olmaya, sekte, tasfiyeci ve popülist çizgisini hâkim kılmaya çalışmaktadır.

Yoldaşlar, sizlerin de geçici olarak merkezi devrettiğiniz bu çizginin daha vakit çok geç olmadan demarke edilmesinin gereğine inanıyorum. Hareketimizin sizlerden bu konuda tedbirler almanızı beklediğinden şüphem yok, şüpheniz olmasın.

Hareketimizin içinde 12 Eylül’le birlikte çeşitli tartışmaların gündeme gelmesi doğaldır. Siyasi ve sosyal ortam değişmiştir. Hareketimizin bu yeni ortama uygun çalışma ve örgüt biçimlerini geliştirmedeki başarısı ve başarısızlıklar çok doğal olarak, yoldaşlarımız arasında tartışılacaktır. Bu bizim geleneğimizdir. Bir komünist örgütte böyle çalışılır. Bu bağlamda bazı yoldaşların başarısızlıklarının sebeplerini hazırlık döneminin belirleyicisi olan çalışma tarzı ve örgüt anlayışında aramaları doğaldır ve haklarıdır. Doğal olmayan ve komünist bir örgüte yakışmayan bu tartışmalara karşı tahammülsüzlük ve bastırma yoluna gitmektir. Bazılarının zannettiği gibi birliği korumanın yolu da bu değildir. Ve işe bastırmakla başlayanların tasfiyecilik çizgisine ulaşmaları sadece birkaç ay sürmüştür.

Yoldaşlar, tasfiyeciliği ve popülizmi mahkûm edelim. Örgütümüze zarar vermesini engelleyelim.

“12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim” yazısı hareketimizin hiç alışık olmadığı bir dille yazılmış belgeye dayanmayan rivayetlerle dolu bir yazıdır. Tartıştığı görüşleri mahkûm etmekten uzaktır.

Bu aşamada önemli olan bu taraflardan birinin veya diğerinin teorik haklılığı değildir. Önemli olan merkezin kadrolarına ve harekete karşı izlediği çizgidir. Söz konusu yazıyı izleyen “Program” ve “Tüzük” gerek varlık gerekçeleri ve gerekse muhtevaları açısından hareketimizin alışık olduğu geleneksel düzey ile mukayese edildiğinde en hafif tabiriyle gayri ciddidir. Konuya ilişkin görüşlerim beş daktilo sayfası ve dört kopya dağıtılmak üzere ilişikte sunuluyor. Söz konusu dört kopya bir Londra’daki yoldaşa, bir Münih’teki yoldaşa, bir tane aşağıya ve bir

kopya da içerdeki merkeze dağıtılması tarafımdan öngörülmüştür. Bunun dışındaki sirkülasyonu bu yoldaşların tasarrufundadır.

HASAN. Gelen. 12 Mayıs 1982.

ÖRGÜTSEL YAPIMIZA YöNELTİLMİş BİR SALDIRI DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ÜZERİNE.

Yoldaşlar, örgütümüzün bugün yönetiminde bulunan “merkez” , demokratik merkezietçiliği, merkezin kendisi ile hareketin geri kalanı arasındaki ilişkileri düzenleyen bir mekanizma, merkezin geri kalan kalabalığı istediği gibi yönetmesinde kullanacağı bir yöntem zannediyor. Bu insanlar için hareketimiz=merkez. Merkez herkes için düşünür, karar verir ve uygular. Geri kalanların tek demokrasisi bu kararlara uyma veya tasfiye edilebilme demokrasisidir.

“Merkez” 12 Eylül Hizibi zerine olan yazısında şöyle diyor: “ sadece bu döneme, 12 Eylül öncesinde doğru ve doğal olan bazı esneklikleri göstermeyeceğiz diyoruz. Bu, hoşgörülü olmayı bir kenara koyuyoruz demek değildir. Ancak hoşgörünün sınırları daralmıştır. Çünkü ülkede siyasal koşulları kökten bir değişikliğe ğratan 12 Eylül Askeri Diktatörlüğü hoşgörünün sınırlarını geniş tutmamıza izin vermiyor.”

Yoldaşlar, bu laflar bir Osmanlı sultanı tarafından kullarına karşı edilmiyor. Bu satırlar Merkezin Demokratik Merkezietilik anlayışını anlattığı ve günün koşullarına göre yorumladığı satırlardır. Bu konuda daha başka şeyler de söylüyor. Ama bu satırlar kendisi {burada bir sözcük okunamadı-HznN} anti-Leninizm’i çok açık satırlardır. Bu satırlar merkezin merkezietilik anlayışının sosyalist demokratik merkezietilikle ilgisi olmadığını, açıkça bir burjuva merkezietilik veya bürokratik merkezietilik olduğunu gösteriyor.

nce kısaca belirtelim: Leninizm’de yarısı demokratik öbür yarısı merkezietçi bir elma yok, (merkezin düşündüğünün aksine). Bir merkezietilik var ve demokratik (ki sosyalist demokratik kelimesinden kısaltılmıştır) bu merkezietiliğin karakterini belirler. Onun burjuva merkezietilikten farkını ortaya koyar. Bu merkezietilik örgütün demokratik iradesinin her zaman diliminde ve mekandaki bir ifadesidir ve bu iradenin ifadesi olan organların genel olarak rgt ve hareketin

iradelerini koordine ettiği ve yönlendirdiği bir merkezîyetçiliktir. Bugün merkezi elinde tutan hizip ise sorunu tam bir burjuva merkezîyetçilik anlayışı ile ortaya koyuyor: “Esneklik gösteriyorsak (kim gösteriyor? BİZ. Biz kim? Merkez), bu geri kalanlar için demokrasidir. Yani bizim tahammülümüzün (neye? eleştiriye ve kendi iradelerimizden başka bir irade tarafından şöyle veya böyle sınırlanmaya) sınırı geri kalan için demokrasidir. Bizim hosgörümüz (kime? diğer örgüt elemanlarına. Neye? onların iradelerinin yansımalarına ve bizi sınırlamasına) bizim dışımızdakiler için demokrasidir.

Bu fikirler bürokratik ve kariyerist bir hizibin varlığını ortaya koyuyor. Dolayısıyla, anlayış bu olunca, bir örgüt elemanında aranan nitelikler “yol yordam bilmez” olmamak (sayfa 21), “haddini bilmek” (sayfa 21) gibi tariflerle ifade edilebiliyor. Çün buyurdu padişahım, hikmetini sual eden beri gelsin kellesini eline verelim.

Yoldaşlar, “merkez” hizibin vecizeleri bu kadarla bitmiyor, seçimler, ideolojik mücadele gibi sorunlarda da kendini gösteriyor. Örneğin, merkez şöyle diyor: “İdeolojik sorunların oy ile çözümlendiğini nereden öğrendiniz? İdeolojik sorunlar parmak kaldırarak değil tartışarak çözümlür” (say. 27).

Önce şunu soralım: Bir örgütte ideolojik sorunun şu veya bu şekilde çözülmesi ne demektir? Bu sorunun cevabı şu kadar basit: Çözümlerden şu veya bunun örgütçe benimsenmesi, doğru veya doğruya en yakın kabul edilerek eyleme kılavuz edilmesidir. Sorunun önemine göre ve doğrudan kapsadığı insan iradelerine göre bir organdaki oylamadan başlayarak bir kongredeki oylamaya kadar genişleyen yelpaze içinde ve şu veya bu düzeyde parmak kaldırarak iradelerin belirtilmesi konusunda çoğunluğun doğru veya doğruya en yakın olarak tercih ettiği çözüm pratiğe ışık tutmak üzere örgütçe seçilmiş, kabul edilmiş olur. Bu mekanizma her zaman doğruyu bulacağını bir örgüte garanti etmez. Ama, bu yöntem tüm diğer yöntemlere göre doğruya en yakın olan, seçmeye en müsait yöntemdir. Ayrıca bir örgüt (komünist örgüt, mafya çetesi değil) olmanın da vaz geçilmez koşuludur. Azınlıkta kalanlar hâlâ ikna olmamışlarsa örgütün eylem birliğini muhafaza etmek koşulu ile, örgütün onlara tanıdığı imkanları kullanarak yanlış olduğuna inandıkları görüşe karşı kendi görüşlerini yaymaya ve diğer görüşü eleştirmeye devam ederler. Ve ilk seçimde (bir organ içi oylamadan kongreye kadar farklı düzeylerde olabilir) çoğunluğu kendi

yanlarına kazanmaya çalışırlar. Komünist bir örgüt böyle işler. "Fikrimizce küçük grupçukla konuşmak ve partiye bu farklılıkların önemini veya önemsizliğini ölçme şansı vermek ve nerede, nasıl ve hangi noktalarda tutarsızlığın olduğunun görülmesini sağlamak için elimizden gelenin azamisini -merkeziyetçiliğin düzenli biçimlerinde disipline mutlak itaatten bazı uzaklaşmalar getirse de- yerine getirmek gereklidir". Cilt 7, say. 116) "Bu ilk bakışta rahatsız edici görünebilir, bazı zamanlarda bireysel liderlere saldırılıyor gibi gelebilir, fakat biz bu yanlış rahatsız olma hissinden kurtulmak zorundayız. Bu bizim Partiye ve işçi sınıfına karşı görevimizdir. Bu yolla ve yalnızca bu yolla Parti üyesi işçilerin bütünü ... liderlerini tanımalarını ve her birini kendisini en uygun kategoriye koymalarını sağlayabiliriz. Sadece yaygın açıklamalar (wice publicity) tüm tek yönlü kaprisli {burada kelime tam okunmadı: "s.maları" olarak okundu - HznN} düzeltebilir" (say. 118). "Partimizde ve her büyük partide olduğu ve olacağı gibi bazen bazı üyelerin eylemlerinin bazı nüanslarından Parti çizgisinin bazı yönlerinden veya kişisel kompozisyonundan rahatsızlık duydukları olur. Bu üyeler memnunsuzlukların cinsini ve nedenlerini yoldaşça fikir alışverişlerinde veya Parti basınının kolonlarındaki bir tartışma ile açıklamalıdır". (Cilt 7, say. 148).

Bu günkü merkez ideolojik sorunların seçimle değil tartışma ile çözüldüğünü söylüyor, bu satırları okuyalım: Ya tartışa tartışa bizi ikna edersiniz veya biz bir konuda karar verirse sorun çözülmüş olur. Geri kalanların iradesinin hangi çözümden yana olduğunu sorgulamaya gerek yok. Biz biliriz biz yaptırırız. "sorun bizim kendi sorunumuzdur", "bu arkadaşlarla tartışmanın anlamı yoktur" (say. 9) – seçim mi, aman ha, ya bizim istemediklerimiz başa gelirse...

Bir demokratik kitle örgütü olan gençlik örgütü için bile böyle düşünenlerin komünist bir örgüt için neler düşünebileceklerini hayal etmek hiç de zor değil. Hatta hayal etmeye bile gerek yok, olayları gözlemek yetiyor. İnsanlar eleştiride bulundukları için atılmıyorlar (!) eleştiriyi geri alıp, hadlerini bilmezlik ettiklerini kabul edip özeleştiri yapmadıkları için atılıyorlar.

Bu anlayışı teoride tartışmak, mantıki sonuçlarına kadar götürmek ve nereye kadar ulaşabileceğini görmek ilginç olabilirdi. Olabilirdi di-

yoruz, çünkü mantıki sonuçlarını biz teori düzeyinde götürmeye çalışmadan bu merkezi ele geçirmiş hizip son hızla kendi Demokratik Merkezîyetçilik anlayışlarını mantıki sonuçlarına kadar yorumlayıp hayata geçirdiler. Önce yıllardır beraber yürüdükleri ama bugün eleştirileri ile iradelerini sınırlamaya başlayan yoldaşlarını tasfiye etmekle işe başladılar. Bu hızla devam ederek sonunda tüm statüleri kaldırdılar. Yani örgütün varlığına fiilen son verdiler. Ama bir şey olmamış gibi tartışmalar açıp adam atmaya (statü kalktı ise kimi nereden atıyorsun, bu da başka mesele) devam ediyorlar. Bu bir çelişki mi, saçmalık mı? Hayır ikisi de değil.

Merkezin, bürokratik merkezîyetçiliğinin pratiğe yansımasıdır. Kendini sınırlayabilecek tüm iradelere kurtulmaya çalışıyor.

Bir grup insan bir araya gelir geçici komite olur ve örgüt inşa etmeye başlar. Bir tüzük yazarlar her birinin tek tek iradelerine sınır koyup hepsinin tek tek iradesini aşan bir kollektif irade oluştururlar. Bu anda bu irade mutlak ilk üyelerini kaydederler böylece iradelerini yeni üye ile de paylaşırlar. Kendi iradelerini ona yansıtırlar, üyenin iradesi de merkeze yansır ve onu sınırlar ve böylece hem merkezin mutlak iradesi mutlaklığını kaybedip görelî olur, üyenin de bireysel mutlak iradesi mutlaklığını kaybedip görelî olur. Hem merkezi organları hem de bireyleri sınırlayan yeni bir irade örgütün üyelerinin kollektif iradesi oluşur, ve bu artık mutlak iradedir. Her organın veya bireyin mutlak iradesi bu irade karşısında sınırlı ve eksiktir.

Böylece anlaşılır ki ne bir üye tek başına veya herhangi bir organ olarak (MK dahil) örgütü tasfiye kararı alamaz. Sadece kollektif irade bu kararı alabilir. Bunun örgütsel ifadesi ise kongre, ve bu kararın kongrede çoğunlukça onaylanmasıdır. Sorunların oy ile çözümlenemeyeceğine inananlar buna itiraz edeceklerdir, çünkü pratikte bunun tam aksini yapmışlardır. Merkezin iradesini örgütünki yerine ikame etmişler, sonra da bu kararı, tasfiye kararını almışlardır.

Nasıl bu kadar sorumsuz davranabilmişlerdir? Çünkü bunlar için zaten merkezin dışında bir başka irade yoktur. Merkezin dışındaki iradelerin hepsi merkezin hoşgörüsü ile sınırlıdır. Ama gerçekte bu böyle değil, bunu kendileri de biliyorlar. Görevi devraldıkları merkez sırasında çoktan hareketimizin gelenekleri ve iradelerini yansıtm mekanizmaları oluşmuştu. Bu koşullar onların ellerini kollarını bağılıyor. Tek

çare olarak statüleri kaldırarak kollektif iradeyi yok etmeye çalışıyorlar. Yeni bir de tüzük yazdılar. (Rivayete göre eskisi kaybolmuş...) ve sözde sorunları çözdüklerine inanıyorlar.

Bu bürokrat kafalı yoldaşlar yanılıyorlar. Hareketimizin gelenekleri, bir kollektif iradesi ve bir merkezi vardır. Bugün toplanamıyor ve bunlar da hareketimizin bu zaafını sömürüyorlar. Bu arada yavaş yavaş eski merkeze de tırnaklarını batırmaya hazırlanıyorlar. Kısaca işaret edelim. (Bak. Program. Giriş bölümü) : İddiaya göre hareketimiz örgütsel olarak hazırlıksız yakalanmış. Bu doğru değil, tüm statülü yoldaşlar bilir ki hazırlıklar CHP'nin sıkıyönetim'i ilan etmesi ile başladı. Bugünkü varlığını bu hazırlıklara borçludur. Bazıları hâlâ yönetebiliyorlarsa; programlar, tüzükler yazabilecek durumdaysalar bunu bu hazırlıklara borçlular, ve o Merkezin ileri görüşlülüğüne borçlular.

Hareketimiz hazırlıksız yakalanmamıştır. Ama içinde (yapısından kaynaklanan) zaaflardan dolayı faaliyetini içinde bulunduğu koşullara uyduramayınca büyük ölçüde durdurmak zorunda kalmıştır. Tartışılması gereken budur. Merkez ne yapıyor, parsa toplanmaya hazırlanmış için (THKP/C'ciliğin hortlaması da bu bağlamda yorumlanmalıdır) bugünkü duruma suçlu arıyor: "Hangi yolun başlangıcındayız? sorusuna doğru cevap veren hareketimiz, askeri diktatörlüğe hazırlıksız yakalanmıştır. Önceden görmek önceden davranmayı ve hazırlanmayı sağlayamamıştır." (Program, say. 1)

Hareketi merkeze indirgemeyi kendine anlayış edindiği için, hareketin zaafalarını da merkezin zaaflarına indirgiyor. Ve gelecekte kendini (başarısızlıklarını) aklayabilmek için kendinden önceki merkeze dönüyor. "Önceden görmek önceden davranmayı ve hazırlanmayı sağlayamamıştır." Önceki merkez adeta falcıdır. Önceden görmüş ama sonra da karşısına geçip seyretmiştir. Demokrasi ve benzeri gibi de zaafı vardır. Şimdi "demir disiplinli" yoldaşlar yönetimdedir. Merak etmeyelim sorunlar çözülecektir. Birinci sorun örgütün gelenekleri ve yapısı olduğu için "demir irade" bunu dümdüz etmekle işe başlamıştır.

Bu arada geçerken işaret edelim: Program ve tüzüğün yeniden yazılması sırasında örgütümüz de yeniden tarif edilmiştir. "Gizli, dar ve profesyonel devrimcilerden meydana 'gelen örgütlenme" (say. 15). Bu konuyu tartışmadan, Lenin'den bir alıntı ile geçelim: "Parti örgütünün sadece profesyonel devrimcilerden oluştuğu hayal edilmemelidir.!"

(Cilt 7, say 263). "Proletarya Partiyi sarmalıdır, bu sonuncusu (Parti) gizli ve gizli olmayan örgütleri kapsar." (age.)

Yoldaşlar, hareketimizin teorisi, gelenekleri, ayaklar altına alınıyor. Bununla da kalınmıyor, örgütümüze kendini fedakârca adanmış arkadaşlar tasfiye ediliyor. Tek yaşam desteklerinden mahrum kılınıyorlar ve nihayet örgütümüz toptan tasfiye ediliyor. Cuntanın saldırıları bizi yıkamadı, ama kendi kendimizi *iyg ruz*. { sözcük okunamadı - iyg ruz – "yiyoruz" olabilir. HznN} Bugün merkezdeki insanların aldıkları karar, örgütün genel iradesinin yansıması olamaz. Statülerin kaldırılması, insanların atılması gibi kararlar geçerli sayılmamalıdır. Merkez Komite soruna hemen müdahale etmeli, yurt içi büronun hatalarını ateş bacayı sarmadan önlemeli, faaliyetlerini demarke etmelidir.

SALDIRI SADECE ÖRGÜT YAPISINA KARŞI DEĞİL !

POPÜLİZM PROLETERYA SOSYALİZMİNİ BOĞMAYA ÇALIŞIYOR

Bugün örgütün merkez yönetimini ele geçirmiş çizgi, örgütümüzün proleter sosyalist teorisini ve geleneklerini yıkmaya çalışıyor. Yerine ikame etmek istediği açık seçik bir popülizm. Popülizmin çamuruna öyle bir batmış ki en kaba popülist fikirleri bile açıkça savunmaktan çekinmiyor.

Kitle denen sosyolojik kategoriye tarif etmesinden, bu temelde THKP/C'yi analiz etmesine kadar birçok noktada açıkça popülizmi savunuyor. "Kitle sözcüğü siyasal ve değişken bir kavramdır. Belirli "sınıf ve tabakaları ifade etmekte kullanılan bir sözcük değildir. Kitle toplumun ileriye gidişine yönelik eylemi olanlarca belirlenen ve mücadelelerinin gelişmesiyle daha çok sayıda insanı kapsar hale gelen bir kavramdır".(Say.11).

1- Kitle sözcüğü değişkendir. Belirli sınıf ve tabakaları ifade etmek için kullanılmaz. Demek ki, kitle birçok sınıftan meydana gelebilir, ve esas olarak haşin proleterya kitleleri, köylü kitleleri, küçük burjuva kitleleri gibi sıfatlar konarak kullanılmadığında aynı halk kavramı gibi birçok sınıf ve tabakadan oluşan bir şekillenmeyi ifade eder.

2- İleriye yönelik eylemi olanlarla belirlenmesi anlamsızdır. Zira faşist harekette kitlevidir, kitlesi vardır, vb.

Ve yazı devam ediyor: "Kitle belirli bir sınıfı veya tabakayı ifade eden sosyolojik bir kategori değildir, bu yüzden bizim işçi sınıfı yerine talebeleri ve küçük burjuvaziyi geçirmemiz gibi bir durum söz konusu olamaz." Sayfa 11 böyle cevap veriyor ve eleştiriyi savuşturduğunu sanıyor, laf oyunu yapıyor.

Eleştiri şu: (Lenin'in Narodniklere yönelttiğinin aynı. Örgüte ve harekete proletaryayı temel almak yerine proleterya da içinde olmak üzere diğer sınıf ve tabakalardan oluşan bir kitleye yaslanmaya çalışmak, yani proletaryayı diğer halk sınıf ve tabakaları ile aynı kaba koymak.

Bu temelde teorisini belirledikten sonra kılavuzu karga olan misali gidip THKP/C yorumu yapıyor. "THKP kitleler örgütlenmeden devrim olacağını mı savunuyordu? Tabi ki işin esası hiç de öyle değildir. THKP devrimin kitlelerin katılmadığı, üç beş kişinin yaptığı bir iş olmadığını, tersine devrimin kitlelerin eseri olacağını bilen bir harekettir. Onun yanılışı "laf peynir gemisi yürümez" diyerek kitlelerle diyalog kurmanın, devrin saflarına çekmenin temel mücadele biçimi silahlı propagandadır görüşü ile kitlelerin bilinç ve örgütlülük düzeylerini yanlış değerlendiren doğru bir kitle çizgisi anlayışına sahip olmadığından, kitlelerden kopuşa yol açan bir siyasi mücadele yürütmesidir". "Bizim THKP'ye bu konuda yönelttiğimiz eleştiri klasik kitle çalışması dediği çalışmanın yapılmadan silahlı mücadele aşamasına geçilemeyeceğidir."

Böylece yapılan eleştiri THKP/C'nin tabanını, örgütlemeyi amaç edindiği şeyi kitle olarak belirleyerek başlıyor ve silahlı propagandanın bunu örgütlemeye uygun olmadığından bitiyor. Demek ki THKP/C'den ayrılığımız taktik yönetime ilişkin bir noktada imiş. Gerçek bu değil tabi. Arna bu insanların THKP/C'liği yeniden pişirip gündeme getirmeleri ile birleşince aslında bu yorumun hareketin değil onların yorumu olduğunu anlamak son derece kolaylaşıyor.

Şimdi bizim eleştirimize dönelim. Demek ki THKP/C kitleleri örgütlemeyi amaçlıyordu, tabanı kitle, yani özellikle şu veya bu sınıf değil , yani proleterya değil: kitle. Yani proleterya da dahil olmak üzere başka sınıf ve tabakaları da kapsayan bir sosyal şekillenme. Ve THKP/C buna yaslandığı için veya yaslanması gerektiği halde yöntemi uygun

olmadığından yaslanamadığı için, tam da Lenin'in popülizme yönelttiği eleştiriye uygun bir durum arz ediyor. (Tam metin için bak. ÖNCÜ 6. Lenin çevirileri). Bizim merkez de bunu alkışlıyor, doğru kabul ediyor.

Örnekle devan edelim: Onlarca kabul edilebilir eleştiri şöyle olmalıymış. "Eğer şöyle denilse: sahip olduğumuz güçler arasında proletaryadan kazandığımız güçler azdır, yetersizdir. Proleterya saflarında daha fazla güce sahip olmalıydık. (Say.12).

Demek ki neymiş, bizim güçlerimiz var, proleterya da bunların arasında, ama az, keşke biraz daha olsaydı. 'Böylece kendini ele veriyor. Güc dediği şeyi, bizim tabanımızı dayandırdığımız kitleyi tarif ederken proletaryanın da içinde olduğu bir bütünden bahsediyor. Proleterya da dahil olmak üzere diğer sınıf ve tabakalardan oluşan bu yığına dayanmak doğruymuş, ama keşke biraz daha işçi olsa içinde. Niye? Allah bilir.

Bu mantığın, Lenin'in Ne Yapmalı kitabındaki satırları da okuması aynı ideoloji ışığında olduğu için, Lenin'i de Lenin'e karşı şahit tutuyor. Popülizmin bir özelliği de tarihsel olmamasıdır. İşte Lenin'in aşağıya aktaracağımız şekilde okunması da tam da bu özelliğin yansımasıdır, kısaltarak aktarıyoruz:

"İşçilere politik bilgi götürmek için, sosyal demokratlar nüfusun bütün sınıfları arasına gitmelidirler" (Say. 27). Buradan çıkarılan: Haklıyız. Bu Lenin'in popülistçe okunmasıdır. Gösterelim: Bu tartışma kime karşı ve hangi durumda? Bu alıntı "Ne Yapmalı?" kitabından ve tartışma ekonomistlere karşı. Lenin tartışmanın özünü daha sonra şöyle açıklıyor: "İkinci Kongrede... Ne Yapmalı'da verildiği şekli ile benim formülasyonlarımı özel prensiplerden oluşan bir program düzeyine çıkarmak eğilimleri (vardır). Aksine benim kullandığım ifade -ve o zamandan beri sıkça alıntısı yapılmıştır- şöyleydi. Ekonomistler aşırı bir uca gitmişlerdi. Ne Yapmalı, ekonomistlerce çarpılmış olanı düzeltir. Böyle dedim... Bu kelimelerin anlamı yeterince açık. Ne Yapmalı ekonomist sapmanın tartışma ile düzeltilmesidir ve bu broşüre başka herhangi bir şekilde bakmak yanlış olacaktır. (Cilt 13. 107-108.)

Neydi ekonomistlerin çarpıttığı?

1. Ekonomik mücadele siyasi mücadele ilişkisi. Siyasi mücadelenin ekonomik mücadeleyi izlemesi gerektiği iddiaları.

2. Bundan çıkan propaganda ve ajitasyon ve örgütlenmeye ilişkin çözümlemeler

3. Sosyalistlerin başka sınıf ve tabakalarla ilgilenmemesi, sadece işçilerle ilgilenmesi.

Lenin ise şöyle diyordu: “Bütün toplumsal sınıflar arasında -propaganda ve ajitasyonumuzu yürütebilmek için yeteri kadar gücümüz var mı? (abç). Elbette var. Sık sık bunu yadsıma eğilimi gösteren bizim ekonomistlerimiz (aşağı yukarı) 1894-1901’e kadar gösterdiği devasa ilerlemeyi gözden geçiriyorlar. Gerçek kuyrukçular gibi onlar da hareketimizin çoktan tarihe karışmış olan başlangıçtaki aşamaları ile yaşıyorlar. İlk dönemde gerçekten çok az gücümüz vardı (abç) ve o sırada kendimizi yalnız işçiler arasındaki eyleme adamamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız çok doğal ve yerindeydi. O sırada bütün görevimiz işçi sınıfı içerisindeki durumumuzu pekiştirmekti.” (Ne Yapmalı? Say. 10.)

Yorumlamaya geçmeden Lenin’den birkaç satır daha aktaralım:

“Hareketin başlıca gücü işçilerin büyük fabrikalarda örgütlenmesinde yatar. (Cilt 7, say. 265.) Böylece güçten ne anlaşılması gerektiğine işaret ettikten sonra devam edelim. “Bir sosyal demokrasi dinlemeyi arzu eden işçilerin katılabileceği toplantılar ayarlama yeteneğine sahibiz. Diğer sınıf ve tabakaların temsilcilerinin de istedikleri taktirde bir sosyal demokrasi dinleyebilecekleri toplantılar yapmanın yollarını ve araçlarını bulmalıyız”. (Cilt 3, say.425).

“Propagandamızı tüm sınıflara yöneltebilmek için yeteri kadar gücümüz var mı?” (age. 429). Ve nihayet: “Nüfusun diğer sınıfları arasında faaliyet göstermek için bir temel var mı?” Daha sonraki satırlarda da “diğer sınıflara gidersek hareketimiz ne olur, sağa sola sapsamaz mıyız?” diyen ekonomistlere, “hayır, çünkü şu garantilere sahibiz” diyor. Bunlardan bir tanesi parti, diğeri ise program.

Şimdi yoldaşlar kendimize soralım, bizim örgütümüz, Ne Yapmalı yazıldığındaki RSDİP’ne mi benziyor? Yoksa Lenin’ in aşağıdaki satırlarda Narodniklere karşı sınıfın önemini vurguladığı dönemdeki RSDİP’ne mi benziyor?

“Bizim ilk ve temel görevimiz işçi sınıfının politik gelişmesini ve politik örgütlenmesini kolaylaştırmaktır. Bu görevi arka plana itenler mücadelenin yöntemlerini ve bütün özel görevlerini buna tabi kılmayı reddedenler yanlış bir yol izliyorlar ve harekete ciddi zararlar veriyorlar. (Cilt 4, Say. 369)

Açıktır ki ne biz yukarıdaki garantilere sahibiz, ve ne de bizim durumunuz 1901 ve 1902'deki RSDİP'ne benziyor. Öyleyse merkez, Lenin'i popülistçe okuyor.

Örneklerimize devam edelim:

"Bizim güç olmak, gücümüzü daha da artırmak için çalıştığımız doğrudur, bundan daha doğal bir şey olabilir mi? Siyasal mücadele toplumsal güçlerin birbiri ile çarpıştığı, egemenlik için yürütülen bir mücadeledir. Eğer güç olmaksızın işçi sınıfına ve sosyalizme katkıda bulunmak mümkün olsaydı..." (Say. 12)

1. Güç olmak? Tarif edilmiyor ama açıktır ki Lenin'in anladığı gibi bir güç değil.

2. Siyasal mücadele herhangi bir burjuva profesörünkinden daha iyi tarif edilemez: Toplumsal güçler, Marksistler için bu kavram sınıflar demektir, bunların mücadelesi siyasal mücadeledir. Kapitalist toplumda tüm siyasal mücadele proleterya ve burjuvazi çelişkisine tabi ve onun etrafında döner.

3. Ve arkadaşlar önce güç olup sonra proleterya ve sosyalizme katkıda bulunacaklar. Biraz daha dikkatli okuyalım: Sınıf dışında (nerede: proleterya'dan başka sınıf ve tabakalar arasında) güç olacaklar sonra proleterya katkıda bulunacaklar. Ya parti? Bu gücün proleterya ile birleşmesinden oluşacak, yani Parti güç (çeşitli sınıf ve tabakalardan oluşmuş) + proleterya.

Bu arkadaşlar neden emekçiler partisine karşılar? Herhalde alerjileri olsa gerek.

Yoldaşlar, bu popülizm faslını arkadaşların bir incisiyle bitirelim:

“Faaliyetlerimizi proleterya arasında yoğunlaştırmakla birlikte toplumun diğer emekçi sınıf ve tabakaları ile ilişkilerimizi ve onlara karşı görevlerimizi unutmadan buna uygun düzenlemeliyiz. (Program. Madde 2, Paragraf C.)

Biz komünistleriz ve diğer sınıflara karşı görevlerimiz var? Bunlar i unutmamalıyız. Komünist Manifesto'dan bir hatırlatma yapalım önce: "Komünistlerin genel olarak proletaryadan ayrı ve farklı hiçbir çıkarları yoktur. (Say. 61). Bizim sadece proletaryaya karşı görevlerimiz vardır. Ve biz bunları yerine getirmekle yükümlüyüz. Diğer sınıflarla arasındaki ilişkiyi proleterya kendi düzenleyecektir. Onların desteğine ihtiyacı olduğu oranda beraber yürümeye (ama onları kendi yanına kazanarak) çalışacaktır.

Ama merkez böyle düşünmüyor. Başkalarına karşı olan görevlerinin peşine takılmış gidiyor. Bu arada komünist gençlik örgütü kurmayı ihmal etmiyor. (Propaganda, 5/ b maddesi diğer emekçi sınıf ve tabakaların ekonomik demokratik mücadelesi üzerine ama bir de ayrıca gençlik maddesi var. Bunu anlamak zor. İnsanı yine de düşündürüyor. Merkez gençliğe toplumda özel bir görev mi atfediyor? Dinamit fitili gibi filan...) Ama programda kadın sorunu üzerine bir satır yazmak aklına gelmiyor. Gençlik sorunu (?) kadın sorunundan bile önemli mi oluyor?

Sekizinci madde enternasyonalizm. "Bu konuda proleterya enternasyonalizminin tutarlı savunuculuğu devam edecektir." Bunun ne anlama geldiği ise kendilerinde saklı. Aslında merkez hizip popülizmin sadece bir şekli ile malul değil, tüm biçimlerini sergiliyor. Enternasyonalizmi laf olsun diye kullanması da dünya komünist hareketinin karşısında "ciddiyetini" sergiliyor.

Yoldaşlar, tasfiyeciliği ve popülizmi mahkûm edelim. Bu çizginin bugüne kadar sürdürmeyi becerebildiğimiz birliği tahrir etmesine izin vermeyelim.

Tasfiye değil birlik !

Popülizm değil Marksizm-Leninizm !

Yaşasın proleterya enternasyonalizmi !

12 Mayıs 1982. HASAN GELEN.

12 Eylül askeri diktatörlüğü karşısında bütün sol hareketler gibi Hareketimizin de yenilgiye uğramasıyla eleştiriye tahammülsüzlük artmış ve eleştiriye karşı tutum tasfiyeciliğe kadar varmıştır. 12 Eylül sonrasında önemlice bir süre hiç bir siyasi faaliyette bulunulmamış, bu faaliyetsizliğin doğruluğu savunulmuştur. Çeşitli yoldaşlardan Hareketimize, siyasi faaliyetlerin uzunca bir süre tatil edilmesine yol açan, sınıfla bağlarımızın kurulamamış olmasına neden olan hatalarımızın açılacak tartışmalar sonucunda değerlendirilmesi ile döneme ilişkin Hareketin özeleştirisinin yapılarak bütün unsurlara hata ve sevaplarımızı kavratmadanyeni döneme uyum sağlanamayacağı konusunda uyarılar gelmiştir. Bunlar, genellikle Hareketin bir takım hataları olduğu, bunların değerlendirileceği, şu anda buna vakit olmadığı, şu anda yok olmayı önleyecek çeşitli tedbirler alınması gerektiği anlatılarak geçirtilirmeye çalışılmıştır. Hâlâ da böyle bir değerlendirmenin yapıp yapılmadığını bilmiyorum. Yoldaşlara döneme ilişkin hiçbir şey kavratılmaya çalışılmadan bir sürü mekanizmadaki yoldaşların görev yerleri defalarca değiştirildi. Mekanizmalar tedbir almak gerekçesiyle defalarca kurulup dağıtıldı.

12 Eylül askeri diktatörlüğü karşısında bütün sol hareketler gibi Hareketimizin de yenilgiye uğramasıyla eleştiriye tahammülsüzlük artmış ve eleştiriye karşı tutum tasfiyeciliğe kadar varmıştır. 12 Eylül sonrasında önemlice bir süre hiçbir siyasi faaliyette bulunulmamış, bu faaliyetsizliğin doğruluğu savunulmuştur. Çeşitli yoldaşlardan Hareketimize, siyasi faaliyetlerin uzunca bir süre tatil edilmesine yol açan, sınıfla bağlarımızın kurulamamış olmasına neden olan hatalarımızın açılacak tartışmalar sonucunda değerlendirilmesi ile döneme ilişkin Hareketin özeleştirisinin yapılarak bütün unsurlara hata ve sevaplarımızı kavratmadan yeni döneme uyum sağlanamayacağı konusunda uyarılar gelmiştir.

Bunlar, genellikle Hareketin birtakım hataları olduğu, bunların değerlendirileceği, şu anda buna vakit olmadığı, şu anda yok olmayı önleyecek çeşitli tedbirler alınması gerektiği anlatılarak geçirtilirmeye çalışılmıştır. Hâlâ da böyle bir değerlendirmenin yapıp yapılmadığını bilmiyorum. Yoldaşlara döneme ilişkin hiçbir şey kavratılmaya çalışılmadan bir sürü mekanizmadaki yoldaşların görev yerleri defalarca değiştirildi. Mekanizmalar tedbir almak gerekçesiyle defalarca kurulup dağıtıldı.

Sözlü eleştirilerin fayda etmediğini gören bir kısım yoldaşların yazılı eleştiri vermeleri üzerine de eleştiriye tahammülsüzlüğü kanıtlayan "eleştireni atarız" tavrı açık bir biçimde kendini göstermeye başladı. Ben, Arman ve arkadaşlarının atılmalarından sonra Hareket adına benimle ilişki sürdüren arkadaşla bu atılmaları tasvip etmediğimi, eleştiri-

reni atarız tavrının insanları eleştirmekten korkan emir erleri haline getireceğini, böyle insanlarınsa Hareketimize hiçbir yarar sağlamayacağını anlattım. Hareket adına benimle ilişki sürdüren yoldaş ise böyle bir tavrın olmadığını, mesela Sefer yoldaşın da yazılı bir eleştirisi olduğunu, bu yoldaşın eleştirisinin Hareketin içinden birisinin tavrıyla yazıldığını, ihraç edilen Arman ve diğer yoldaşlar gibi tepki görmeyeceğini, tartışılacağını, Hareketin tavrının olumlu olacağını anlattı. Ben, Sefer yoldaşa da aynı tavrın alınacağına inandığımı, çünkü teşkilatın şu andaki yönetimini üstlenen yoldaşların eleştiren herkesi atma tavrında olduğunu Arman ve diğer yoldaşlara alınan tavırdan belli olduğunu anlatmaya çalıştım.

“12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim” yazısı bana iletdikten sonra ilişki sürdürdüğüm yoldaş bu yazı ve teşkilatın alması gerekli tavrı hakkında ne düşündüğümü sordu. Buna karşılık ben bu yazının içeriğine katılmanın mümkün olmadığını; yazıdaki tavrın teşkilatın sorumluluğunu yüklenmeye hak kazanabilecek insanların üslubu olmadığını; yazının bir tartışmayı açmak için değil, eleştirisi olan insanları ne pahasına olursa olsun tasfiye etmek için yazılmış bir yazı olduğunu; tasfiye edilmek istenen yoldaşların Hareketle bağlarının kesilmesine karşı olduğumu; tasfiye edilmek istenen yoldaşların yazılarının tümüne katıldığımı; onlara alınacak tavrın bana karşı da alınmış olacağını, çünkü doğru bulduğum bu görüşleri bir süre sonra sözlü değil de yazılı olarak teşkilata vermem halinde benim de atılacağımın bu yazıdan anlaşıldığını anlattım. Benimle ilişki sürdüren çeşitli yoldaşlara; statülerin kaldırılmasının yanlışlığını, teşkilatın en kısa zamanda 12 Eylül öncesi ve sonrası ile ilgili değerlendirme yapıp yeniden örgütlenmeyi bu değerlendirmelerin ışığında yapması gerektiğini, bilhassa sınıfla bağlarımızın zayıf olmasına yol açan hatalarımızın değerlendirilmesi gerektiğini daha önce de anlatmıştım.

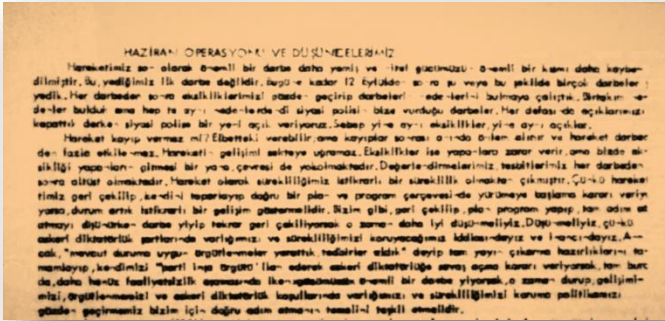
Bu konulardaki anlattıklarımın yanlış aktarıldığı ya da bazı kişilerce çarpıtıldığı gelen yazıdan ve bölgelerdeki insanlara anlatılanlardan ortaya çıkmaktadır.

“12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim” yazısı sonrasında çıkarılan “Tartışma Kampanyasının Sonuçları Üzerine” adlı yazıda benim “tasfiye edilmek istenen yoldaşlar tasfiye edilirse onlarla birlikte gideceğimi, çünkü Harekete onlarla birlikte katıldığımı” söylediğimi anlatarak

boğaz köprüsünden atlamaya karar veren, Kurtuluş'un sorumluluğunu yüklenilecek yetenekte olan insanların kesinlikle kullanmayacakları bir dilde çeşitli eleştiriler getirilmiştir. Bu, bu yoldaşların tasfiyesinin bana karşı da alınmış bir tavır olacağını, çünkü doğru bulduğum bu görüşleri yazılı olarak teşkilata vermem halinde bu mantığa sahip insanların beni de tasfiye edeceklerini anlattım. Burdan onlarla geldim, onlarla giderim anlamını çıkarmak ancak Devrimci Yol'un yaptığı polemiklerde rastlanacak bir tavır.

"12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim" yazısı ile ilgili görüşlerimi anlattıktan sonra teşkilatla ilişkim randevu aksaklıkları nedeniyle bir süre koptu. Tekrar ilişki kurduğumda "Tartışma Kampanyasının Sonuçları Üzerine" yazısı verildi. Sonraki buluşmamızda bu yazı ile ilgili yazılı cevap vereceğimi, çünkü sözlü olarak verdiğim cevapların çarpıtıldığını ilişki sürdürdüğüm yoldaşa anlattım. Sonraki buluşmamızda aynı yoldaş "tasfiye tavrı bana karşı da alınmış bir tavidir diyordun, bizimle ilişki sürdüreceksin?" dedi. Ben "Kampanyanın Sonuçları Üzerine" yazısı ile ilgili bir yazı hazırladığımı, tasfiye edilen yoldaşların görüşlerini desteklediğimi, teşkilatın bu konuda yanlış davrandığını, tasfiye edilen yoldaşlarla ilişki sürdürdüğümü ve sürdüreceğimi anlattım. Yoldaş bunları teşkilata ileteceğini söyleyerek iki gün sonraya randevu kesti. İki gün sonraki buluşmamızda bu konuda herhangi bir şey söylemedi. Sonra da bağımız tümüyle koptu. Sonradan öğreniyorum ki bir kısım yoldaşlara benim tasfiye edilen yoldaşlarla birlikte teşkilattan ayrıldığım, sonra özeleştiriyi yaparak geri döndüğüm anlatılmış. Özeleştiriyi yapmamı gerektirecek herhangi bir davranışım olmadığı için özeleştiriyi yapmadım. Tasfiye kararının yanlışlığına, böyle bir kararın ancak toplanacak bir kongre tarafından alınabileceğine, tasfiye kararının geçersizliğine, görevimizin tasfiye edilmeye çalışılan yoldaşlarla ilişkisinin sürdürülmesi olduğuna ve yapılan hatanın düzeltilmesi için gayret gösterilmesi gerektiğine inandığım için özeleştiriyi yapmamı gerektiren hiçbir neden görmüyorum. Tasfiyeciliğe varan eleştiriye tahammülsüzlük eğilimi dolayısıyla şu andaki sorumlu yoldaşların özeleştiriyi yapması gerektiğine inanıyorum. 12 Eylül sonrası statülerin kaldırılması, sınıfla bağ kurulması için ciddi bir girişimde bulunulmaması ile ilgili özeleştirileri bu kararlardan sorumlu yoldaşlar mutlaka yapmalıdırlar.

T. Akın. Mayıs 1982.

HAZİRAN OPERASYONU VE DÜŞÜNCELERİMİZ

Hareketimiz son olarak önemli bir darbe daha yemiş ve nitel gücümüzün önemli bir kısmı daha kaybedilmiştir. Bu, yediğimiz ilk darbe değildir. Bugüne kadar 12 Eylül'den sonra şu veya bu şekilde birçok darbeler yedik. Her darbeden sonra eksikliklerimizi gözden geçirip darbelerin nedenlerini bulmaya çalıştık. Birtakım nedenler bulduk ama hep de aynı nedenlerdendi siyasi polisin bize vurduğu darbeler. Her defasında açıklarımızı kapattık derken siyasi polise bir yeni açık veriyoruz. Sebep yine aynı eksiklikler, yine aynı açıklar.

Hareket kayıp vermez mi? Elbetteki verebilir, ama kayıplar sonrası anında önlem alınır ve hareket darbeden fazla etkilenmez. Hareketin gelişimi sekteye uğramaz. Eksiklikler ise yapanlara zarar verir ama bizde eksikliği yapanların gitmesi bir yana, çevresi de yok olmaktadır. Değerlendirmelerimiz, tespitlerimiz her darbeden sonra altüst olmaktadır. Hareket olarak sürekliliğimiz istikrarlı bir süreklilik olmaktan çıkmıştır. Çünkü hareketimiz geri çekilip. Kendini toparlayıp, doğru bir plan ve program çerçevesinde yürümeye başlama kararı veriyorsa, durum artık istikrarlı bir gelişim göstermelidir. Bizim gibi, geri çekilip, plan program yapıp, tam adım atmayı düşünürken darbe yiyip tekrar geri çekiliyorsak o zaman daha iyi düşünmeliyiz. Düşünmeliyiz, çünkü askeri diktatörlük şartlarında varlığımızı ve sürekliliğimizi koruyacağız.

mız iddiasındayız ve inancındayız. Ancak, “mevcut duruma uygun örgütlenmeler yarattık, tedbirler aldık” deyip, tam yayın çıkarma hazırlıklarını tamamlayıp, kendimizi “parti inşa örgütü” ilan ederek askeri diktatörlüğe karşı savaş açma kararı veriyorsak, tam burada, daha henüz faaliyetsizlik aşamasında iken örgütümüz önemli bir darbe yiyorsak, o zaman durup gelişimimizi, örgütlenmemizi ve askeri diktatörlük koşullarında varlığımızı ve sürekliliğimizi koruma politikamızı gözden geçirmemiz bizim için doğru adım atmanın temelini teşkil etmelidir.

Merkezimiz Mayıs 1982’de “parti inşa örgütü” olma kararı almıştır. Ama merkezimiz inşa örgütü kararı alırken hareketimize yeterince vakıf olmadığı ortaya çıkmıştır, ya da hareket olarak gücümüzü çok abartmıştır.

Bir hareket kendini parti inşa örgütü ilan etmeden önce örgütlenmesini, kadrolarının niteliğini, sınıfla ilişkilerini gözden geçirip ilişkilerini değerlendirir. Gücüne güveniyorsa, nitelikliyse, geleceğinden eminse ve sınıfla ilişkilerinin gelişmişlik düzeyi “parti inşa örgütü” olma aşamasında ise o zaman kendini “inşa örgütü” ilan eder. Ancak durumumuz böyle değerlendirildiyse, bu nasıl değerlendirmedir ki Merkezden başlayarak bir denetimsizlik, laçkalaşma, kadrolarda zafiyet, merkezde bile gizlilik ilkelerine uymamak görülebilmektedir? Genel olarak kadroların bilinç düzeyleri düşük olduğu halde bu konuda bilinçli bir çaba göstermemek, “yürüyün yoldaşlar” mantığıyla yürümeye çalışmak, her operasyondan sonra bir kısım yoldaşları da (bilinç düzeyleri itibarıyla sorunlara çözüm bulamadıkları için) kaybetmemizi getirmektedir.

Durum böyle iken (örgütlenme düzeyimiz, sınıf içinde örgütlenmemiz) soyut planda inşa örgütü olduğumuzu ilan etmek gerçek durumumuzla uygunluk arzetmemektedir. İnşa örgütüyüz diyorsak ve bir darbede her şeyi tatil edip sürekliliğimizde tehlike görüyor isek ve gününü bile tesbit ederek “her şeye rağmen tesbit ettiğimiz tarihte çıkacaktır” dediğimiz yayın, bilinmeyen bir tarihe erteleniyorsa, o zaman işlerimiz günlük tespitler ışığında yürüyor diyebiliriz. Kadroların niteliği ise salt işe girme, açılığa dayanma gibi “asgari olumluluklarla” değil, bilinç seviyeleri, örgütsel düzeyleri ve pratik deney ve tecrübeleri esas alınarak ölçülür. Yaklaşık iki yıldır bilinçli bir kadro yetiştirme ve geliştirme politikası izlemediğimiz için, bu “asgari olumlulukları” göstermek iyi kadro ölçütümüz olmuştur.

Hareketimiz 12 Eylül 1980'den sonra sürekliliğini ve kadrolarını korumak için büyük şehirlere ve büyük sanayi merkezlerine geri çekilme kararı almıştır. Bu kararla beraber, hemen birkaç aylık sürede yani Askeri Diktatörlüğün kendi örgütlenmesiyle uğraştığı süre içinde geri çekilmemiz, örgütlenmemizi tamamlamamız ve her türlü tedbirlerimizi alıp açıklarımızı kapatmamız gerektiği tesbit edilmiştir. Buna rağmen geri çekilme ve mevcut duruma uygun örgütlenmeleri ancak Kasım 1981'de (yani 12 Eylül'den 1 yıl sonra) doğru bir tarzda ele aldığımızı söylemekteyiz. Bununla birlikte Kasım 1981'e kadar ardı arkası kesilmeyen bir Ankara Operasyonu vardır. Hareket Ankara'ya Kasım 1981'de müdahale ettiği zaman Ankara ile merkezi düzeyde ilişki olmasına rağmen, Ankara'daki örgütlenmeden merkezimiz bihaber olduğunu söylemiş ve Ankara'da geri çekilmenin kavranmadığını, geri çekilme kararının hayata geçirilmediğini ve mevcut duruma uygun örgütlenmeler yaratılıp tedbirlerin alınmadığını tesbit etmiştir. Ankara'daki durumumuzdan dersler çıkartıp bu dersleri genel olarak kadrolarımıza kavratmak, eksikliklerimizi bu dersler ışığında yeniden değerlendirerek gözden geçirmek gerekirken bu yapılmamış, İstanbul'daki durumumuz tek yanlı değerlendirilerek geri çekilmeyi tamamladık denmiştir. Ve de gelişme-genişleme faaliyetlerine başlamış darbelerden uzak kalınca siyasi faaliyete başlama ve askeri diktatörlüğe savaş açma faaliyetine girilmiştir. Yalnız savaş kararı almakla savaşılamayacağı gibi başlama kararı almakla da siyasi mücadeleye başlanamayacağı açıktır. Örgütlenmemizi, önümüze koyduğumuz hedefleri başarabilecek seviyeye getirmek için gerekli çaba sarf edilmeden, kurulan örgütler yukarıdan aşağı bir işlerlik kazanmadan, doğal olarak böyle bir karar hayata geçmeyecektir.

Hareketin gelişim düzeyine bağlı olarak mücadeleler kendini dayatacaktır. Kararlar alınmalıydı ama salt kararların alınmasıyla işlerin yürümeyeceğini de bilmeliydik. Bununla birlikte alınan kararlar yerine getiriliyor mu, savsaklanıyor mu, örgütlerimiz bilinçli ve komünist tarzda çalışıyor mu? Görevimiz sıkı bir şekilde bunları denetlemek olmalıydı ve olmalıdır.

İstanbul'da yediğimiz ilk operasyonun önemini hiç kavramayıp ciddiye bile almadan siyasi faaliyet hazırlıkları devam ederken, birden neye uğradığımızı şaşırıp 3 ay tatile girdik. Ve bu durum böyle olunca

geri çekilmeyi tüm mantıki sonuçlarına göre başarıp başaramadığımız bir düşünmeliyiz. Ne kadarını başardık ne kadarını eksik bıraktık?

Kadrolarımızın önemli bir kısmı 12 Eylül'den sonra büyük şehirlere getirildi, kalanları da bunların dışında yediğimiz darbeler neticesinde polis yakalayınca ya da dağılınca (zaten geri çekecek adam kalmadı) büyük şehirlere geri çekilmeyi tamamlanmış saydık. Özellikle de İstanbul'da olmak üzere biraz nefes aldık, rahatladık. İstanbul'da darbelerden uzak kalmanın verdiği rahatlık, gücümüzü, abartmamızı ve bu abartmaya uygun önümüze hedefler koymayı getirdi. Tabi ki bununla beraber yukarıdan aşağıya denetimde gevşeme ve kurallar ihlal {'ihlal' sözcüğü net okunmadı ama böyle olduğu düşünüldü. HznN} olmaya başladı. Büyük şehirlere kadroları topladık ve gelen kadroya göre örgütler kurduk. Gizliliğe uyulması için ilkeler tesbit edildi, insanlar sıkı bir denetime tabi tutuldu. Tabii ki denetim sıkı olmalıydı ama bir süre sonra denetim yukarıdan aşağıya baskı ve tehdite dönüştü. Konulan ilkeler kavratılmadığı için kadrolarımız ilkelerin gönüllü uygulayıcısı değil (atılmama vs. endişesiyle) uyucusu oldular.

Bu şekilde kurduğumuz örgütlerin bir kısmı giderek işlemedi. O zaman da ikide bir reorganizasyonlara giderek durumu düzeltmeye çalıştık ama bu da örgüt içi deşifrasyonu getirdi. En başta nitelikli kadrolarımızla nitelikli örgütler kursaydık, deney ve tecrübeleri az olan kadrolarımızı da altlarda toplayarak bilinçli bir geri çekilme ve hazırlık anlayışıyla örgütlenme faaliyeti sürdürmüş olsaydık, örgütlenmemizin kendiliğindenci bir gelişimi olmazdı. Geri çekilme politikamızda attığımız yanlış adımlar, bilinçli bir örgütlenme ve kadro politikamızın olmaması, yer yer darbelerden uzak kalıp nefes almamız, durumumuzu abartmayı getirdi.

Uğrunda yeterli ve bilinçli çaba sarfedilmeyen profesyonel devrimciler örgütü kurma kararlarıyla buraya geldik. Kadroları büyük şehirlere getirip organlara koymak olmamalıydı geri çekilme. Geri çekilme doğru bir istihdam politikasıyla işleyen bir örgütlenmenin yaratılması ve bilinçli kadroların mevcut duruma uygun ve komünist görev anlayışıyla işlere sarılmasıdır. Ama merkezimiz, halen "kadrolar işe girmelidir" diye ikazlar yaparak denetimi sürdürmeye çalışmaktadır. Kadroların bilinç düzeylerini yükseltme faaliyetimiz olmadığından, pratikte koyduğumuz kurallara uyulması için yapılan sıkı denetim, çoğu kez baskı şeklini almıştır. Ama insanlar kavramadıkları, gönüllü uymayı

kabul etmedikleri kurallara ne kadar uyarlar? Kavramak, gönüllü uymak ise, Marksizm-Leninizm canlı tutulduğu zaman mümkün olabilir. Birçok yoldaşımızı siyasi polis yakalarken bir kısmı da burjuvazinin yıldırma ve pasifizm politikası karşısında saflarımızı terk ettiler ve terk etmektedirler. Çünkü askeri diktatörlüğün pasifizm ve yılgınlık yaratmak politikasına karşı Marksiz-Leninizm'i canlı tutamadık.

Evet, kadrolar kendilerini pratikte ispat etmeliydiler, ama fedakarlığı, sebatkarlığı, imanlılığı, devrimci teoriyle beslemeliydik, donatmalıydık. Stalin şu sözleri bize yol göstermeliydi:

“Yoldaşlar, biz komünistler eylem adamlarıyız. Bizimki sermayenin saldırısına karşı, faşizme ve emperyalist savaş tehditine karşı pratik mücadele, kapitalizmin devrilmesi için mücadele sorunudur. Komünist kadroları kendilerini devrimci teori ile donatmaya zorlayan tam da bu pratik görevdir. Çünkü devrimci eylemin en büyük ustası Lenin'in bize öğrettiği gibi teori, pratik çalışma yapanlara yönelim gücü, görüş açıklığı, çalışmada güven davamızın zaferine inanç verir. Ama gerçek devrimci teori bütün kısır teoriciğin soyut tanımlarla her türlü boş oyunun uzlaşmaz düşmanıdır. Lenin her zaman ‘bizim teorimiz bir doğma değil bir eylem kılavuzudur’ derdi. Kadrolarımızın işte böyle bir teoriye ihtiyacı var. Hem de günlük ekmeklerine ve havaya ya da suya ne kadar ihtiyaçları varsa öylesine. (Dimitrov. Kadrolar Üzerine.)

Görülen o ki, Türkiye’de yaklaşık iki yıllık sürede hemen bütün devrimci hareketler aynı tür darbeler yiyerek dağılmışlardır. Hareketimizin yediği darbeler de aynı nedenlerdendir. Ya birisi ailesi ile görüşür ya birisi polis çıkar veya birileri yakalanıp bir iki gün içerisinde konuşarak teşkilata önemli darbeler vurdurur. Her darbeden sonra ilkeleri teşkilata kavratmaya çalışırız, artık bu son darbedir deyip işlere devam ederiz, ama bir süre sonra aynı nedenlerden yine darbe yeriz. O zaman düşünmeliyiz: Ya koyduğumuz ilkelerde bir yanlışlık var, ya örgütlenme seviyemiz, kadrolarımızın niteliği ilkelerle uyum sağlayamıyor. Hareketimizin sürekliliğini korumak Türkiye devrim hareketindeki olumsuz geleneği olumluya çevirmek iddiamıza uygun olarak: Hareketimizin gelişimi, kadroları korumadaki uyanıklığı; hem kendi kadrolarımız için, hem devrimci hareketin diğer kadroları için, hem de işçi sınıfı için saygı ve sempati besleyen bir gelişme olmalı. Tüm devrimci

hareketlerin dağılışımdan sonra bizim görevimiz askeri diktatörlük şartlarında sağlam bir örgütlenme yaratarak, devrimci harekete güveni canlı tutmak olmalıdır. Ama durum bugün Lenin'in sözleriyle şöyle ifade edilebilir: "Evet bu duygu inanılmaz ölçüde zayıflatılmıştır." İlkel yöntemlerimizle Rusya'da devrimcilerin prestijini baltaladık: Örgüt meselesinde bu en büyük günahımızdır. Teorik meselelerde duraklama gösteren, ufukları dar, kendi hareketsizliğini yığınların kendiliğinden gelme hareketiyle haklı gösteren, bir halk liderinden çok sendika sekreterine benzeyen, düşmanların bile saygısını toplayan geniş ve yürekli bir plan sunmaktan aciz, profesyonel sanatı da siyasi polisle mücadelede oldukça beceriksiz tecrübesiz bir devrimci. Böyle mi olur devrimci dediğin? Hayır böylesi devrimci olamaz, böylesi sadece zavallı bir gündelikçidir." (Lenin. Ne Yapmalı. Sh. 168.)

Profesyonel devrimciler örgütü: Başlıca mesleği devrimcilik olan, siyasi polise karşı mücadelede en az siyasi polis kadar uzmanlaşmış, illegal faaliyeti örgütlemeye becerikli, siyasal mücadeleyi yönetebilecek durumda, Marksizm-Leninizm'i kavramış inisiyatifli enerjik kadrolardan oluşmalıdır. Bu kadrolar uzun yılların ortaya çıkardığı devrimcilerdir. Hareketimiz önüne profesyonel devrimciler örgütünü yaratma hedefini koymuştur. Görevimiz profesyonel devrimciler örgütünü yaratmak ise, kadroları biraraya getirmek, örgütler kurup dağıtmak değildir görev. Bu hedefe varmak için görevimiz; yaklaşık iki senedir teoriden uzak kadroları devrimci teori ile donatmak, kadrolarımızın edindikleri pratik deneyleri teori ışığında kavratmak olmalıydı. Bugüne kadar ne kendimizin siyasi polise karşı mücadele pratiğinden ne de darbe yiyip dağılan siyasetlerin pratiğinden yeterli dersler çıkarıp kadrolarımıza kavratmak için çaba sarfedilmedi.

Bir sene öncesi Merkezden bir arkadaş yakalanınca birtakım tedbirler alındı, faaliyetimiz 3 ay tatil edilmişti. O arkadaşın yakalanması bizim için önemli bir ders olmalıydı. Ama bugün merkezden bir arkadaş daha yakalanıyor, bu arkadaş yoldaşlarımızın evlerini bildiği için kolayca yakalatıyor ve en az beş ev bildiği için ve de bildiği işyeri vs. yerlerle beraber gelişimimizi zaafiyete uğrattıyor. Açıklarımızı geçmiş deneyler ışığında kapatmamız, en ufak bir gevşeme göstermememiz gerekirken, özellikle merkezimizin gizlilik ilkelerine uyum konusunda bir gevşeme içinde olduğu görülmektedir. Bu darbe merkez içinde yeterli bir denetim olmadığının da bir göstergesidir.

Bu dönemde gizlilikten en küçük bir taviz verilmemeli, kadrolara sürekli devrimci propaganda yapılmalıdır. Çünkü gizlilik ilkelerine uyum ve bilinçli bir kadro politikası, sürekliliğimizin en önemli garantilerinden biridir. Karşımızda güçlü bir düşman var, bizi yok etmek için her yola başvurmaktadır. Açık bir gerçek ki, bizden kat kat güçlü ve çok fazla olanağa sahip. Bu şartlarda sürekliliğimizi korumaya ve Türkiye devrimci hareketi kesintisiz bir gelişime sokmaya çalışıyoruz. Onun için çok dikkatli olmak zorundayız, en küçük hatanın bizi felakete götüreceği bilinciyle hareket etmeliyiz. Kadrolarımızın gelişimine uygun örgütlenmeler yaratıp kadrolarımızı daha ileri örgütlenmeler için hazırlamalıyız. Hareketimiz gücümüzü iyi değerlendirmeden, yanlış değerlendirerek askeri diktatörlüğe karşı mücadele kararı alıyor. Ama henüz mücadeleye başlamadan sekiz yoldaşımızı polis yakalıyor. Bu durum bizim aklımızı başımıza getirmeli, hem kendi gücümüzü, hem de askeri diktatörlüğün gücünü iyi hesaplayarak yola çıkmalıyız. Yoksa sürekliliğimiz ciddi bir şekilde tehlikeye girecektir.

Son olarak merkezimiz, gevşeme gördüğünden yerel örgütlerimizi uyarı kararı almıştır. Gevşemenin tesbit edilmesi önemlidir, ama merkezin görevi salt uyarmak değil, hele böylesi dönemlerde bizzat örgütsel açıklarımızı, tedbirlerdeki eksiklerimizi yakından denetleyerek anında giderilmesini sağlamaktır. Yoksa merkezimizin uyarı kararlı yetmeyecektir. En iyi avantajımızın siyasi polisten çabuk ve kıvrak olmak gerektiğini aklımızdan çıkarmamalıyız.

Böylesi dönemlerde hareket olabildiğince merkezi olmalı ve denetim bir an olsun elden bırakılmamalıdır. Tabii ki en iyi denetim mercii merkezdir. Ama merkez kendi içinde yeterli denetim kuramıyorsa, eksikliklere anında müdahale edip çözemiyorsa, alt örgütleri denetlemede ne kadar başarılı olacaktır? Merkez kendini ve hareketi çok iyi ve denetlemelidir. Hayat bize hata yapma şansı ve hatalardan sonra düşünmek için zaman tanımamaktadır. Deneylerimizden ne kadar çabuk ve doğru dersler çıkarırsak ve kadrolara kavratırsak hatalarımız azalacaktır. Bu dönemde önderlik sürekliliği korumak, hareketi yaşatmak ve kadroları korumaktır. Ve “gizli bir örgütü yaratma sanatı” der Lenin, “mümkün olan her şeyi kullanmak, ‘herkese yapacak bir iş vermekle’ aynı zamanda hareketin tümüne önderlik etmeyi başarmakla, elbetteki, yönetimde bulunmak yeteneğiyle değil otorite, enerji, daha

fazla deneyle daha çok yönlü olmakla, daha çok yetenekle gerçekleşebilir.” (Bir Yoldaşa Mektup.) Askeri diktatörlüğe karşı zafer de bu dönemde örgütü yaşatmak olacaktır.

Geri çekilme tamamlanmış, fakat yaklaşık iki senedir arkası bir türlü kesilmeyen darbeler yemekteyiz. Her darbeden sonra da yeniden geri çekilerek yola devam etmeye çalışmaktayız. Kayıp vermeye artık tahammülümüz yoktur. Yeni alacağımız bazı teknik tedbirlerle açıklarımızı kapayacağız dersek yanılırız. Geri çekilme politikamızın hayata geçirilişin, geleceğe ilişkin yeni politikalarımızı, örgütlenmemizi ve tedbirlerimizi gözden geçirmeliyiz.

Nitel gücümüzü gözden geçirerek, esas olarak gücümüzü İstanbul’da toplayarak, gücümüze uygun örgütler olmalı, dışa açılmayı bir yana bırakarak bilinçli bir kadro politikasıyla kadrolarımızın bilinç düzeylerini yükselterek, deney ve tecrübelerini arttırmalıyız. Örgütlerimizi iki de bir değiştirmekten vaz geçip kalıcı hale sokmalı, yukarıdan aşağıya örgütsel çalışmayı hâkim kılarak, örgütsel düzeyimizi geliştirmeliyiz. Örgütümüz gizlilik ilkeleri üzerinde şekillenmeli, sürekliliği korumada temel, kadroların korunması olmalı, kadroların korunması tek tek insanların korunması olmaktan çıkarılıp bilinçli, nitelikli siyasi önderlerin yetiştirilmesi olarak ele alınmalıdır. Amaç profesyonel devrimciler örgütünü yaratmak olmalıdır. Propaganda bir an bile kadrolar üzerinden eksik edilmemeli, tedbiri elden bırakmamalı, düşünmeyi ve bilinci gevşetmeyerek teorik ve pratik hataların yapılmasına izin vermemeliyiz. Unutmamalıyız ki her şeyi kadrolar belirler ve de gizlilik belirler.

“Biçim olarak despotik bir ülkede” der Lenin, “böyle güçlü bir devrimci örgüt aynı zamanda ‘gizli’ bir örgüt olarak da nitelendirilebilir. Çünkü böyle bir örgüt, tam bir gizlilik içinde çalışmak zorundadır. Gizlilik bu cinsten bir örgütü -öylesine zorunlu bir şarttır ki, bütün öteki şartları (üyelerin sayısı ve seçimi, görevler vs.) bu birinci şart belirler.” (Ne Yapmalı? Sh.180)

Özetlersek:

a) Hareketin sürekliliğini koruma ve geri çekilme politikası doğru olarak hayata geçirilmemiştir.

b) Kadroların korunması ve geliştirilmesi için gerekli çaba sarfedilmemiş, kendiliğindenci bir kadro politika izlenmiştir.

c) Gücümüz abartılarak önümüze gücümüzü aşan hedefler konulmuştur.

d) 12 Eylül'den bu yana Türkiye devrimci hareketinin yaşadığı deney ve tecrübe yeterince değerlendirilip bu dersler ışığında adım atılmamıştır.

e) Merkez içinde tutucu ve dengeci ilişki ve tavırlar devam etmiştir,

f) Güçlerimizin bir araya toplanması, geri çekilmenin başarısı olarak değerlendirilmiş ve askeri diktatörlüğe karşı savaş açma anlayışına gidilmiştir. Pratikte devrimci harekete önderlik edebilecek siyasi mücadeleyi bütün koşullarda ve her zaman yürütecek bir örgüt kurulamamıştır.

g) Sürekli reorganizasyonlar örgüt içi deşifrasyonu had safhaya yaptırmıştır.

h) İnşa örgütü olma, genişleyip güç olma, gazete çıkararak örgütü flaş haline getirilmesi ve "tüzüğün işlerliğe kavuşması için" örgüt olma anlayışları, geri çekilmeyi askıya alarak, gevşemenin ve zaafların kaynağını teşkil etmiştir.

Temmuz 1982. (İsim yok.)

16.08.1982

Yoldaşlara mektup,

Askeri diktatörlük geldiği günden beri sınırlı görüşmelerde birtakım aksaklıkların giderileceğini uman biz işçiler daha karmaşık sorunlarla karşılaştık. Hareketin geleneklerine yakışmayan bir sürü yanlışlıklar biteceğine daha da arttı. Bizlerin her ne kadar olaylara ikinci üçüncü dereceden baktığımız sanılıyorsa da bir kısım yoldaşların atılması ve hareketimizin tutumu en fazla bizleri ilgilendirmektedir.

Yoldaşlara mektup,

Askeri diktatörlük geldiği günden beri sınırlı görüşmelerde birtakım aksaklıkların giderileceğini uman biz işçiler daha karmaşık sorunlarla karşılaştık. Hareketin geleneklerine yakışmayan bir sürü yanlışlıklar biteceğine daha da arttı. Bizlerin her ne kadar olaylara ikinci üçüncü dereceden baktığımız sanılıyorsa da bir kısım yoldaşların atılması ve hareketimizin tutumu en fazla bizleri ilgilendirmektedir.

12 Eylül ile birlikte geçmişimizdeki örgüt yapısının değişmesi doğal sancıları da beraberinde getirdi. Önce bir birimin yazılı eleştirileri ve bu yoldaşların Kurtuluş Hareketinden atılmaları, sonra onlara ve onların sahip olduğu anlayışa sahip çıkan diğer yoldaşların Hareketten atılmaları, ayrılmaları bence tasfiyeci anlayışın Hareketimize en büyük darbesidir. Tasfiye diyorum zira olayları yakından izleyen bir işçi olarak başka bir deyim bulamıyorum. İlişki sürdürdüğümüzde arkadaşlara hep sorduk. Bu arkadaşlar ne yaptı da atıldı? mıydı? Cevap hayır. Çalışmıyorlar mıydı? Cevap yine hayır. Alınan kararlara mı uymuyorlardı? Cevap yine hayır. Peki öyleyse neden attınız?

Eleştirideki yazı belli bir mantığın ürünü imiş. Tabii ki her yazı bir mantığın ürünüdür. Ama neymiş o mantık? Nedir o mantığın yanlışları hala anlatabilen, kavratılabilen yok. Hatta bir kısım yoldaşlarımız bu arkadaşların kişiliğine diyecek lafımız yok, "dört dörtlük komünistler" diyorlardı. Ama buna rağmen yoldaşlar çeşitli nedenlerden atıldılar.

3-5 sene geriye gidelim. Fabrikalarda Maden-İş yöneticilerinin ve TKP'nin tasfiyeciliğini yaz, çiz, örneklerle işçilere anlat, bu çalışma

içinde birçok yoldaşımız atılsın, tasfiyeye uğrasın, bir çoklarının kafası gözü patlasın, tasfiyelere hayır de. Sonradan kendi örgütün içerisinde birtakım yoldaşları tartışma istedikleri için tasfiye et. Bu tutumun mantıklı bir izahı var mı acaba?

Bu mantık doğru mantık değildir. Böylesi davranışlar Hareketimizin geleneklerine ters düşmektedir.

Bence bu tek hatası “sınıf – sınıf” demeleridir. Fabrikaları hedef göstermeleridir. Aslında bu mantık "KSD"nin sınıfa bakış açısından, sınıf perspektifinden kaynaklanmaktadır. Doğru olan da budur.

12 Eylül'den sonra alınan geri çekilme kararının ne kadar uygulanabildiği yoldaşların sınıf perspektifinin kısırlığını gözler önüne sermedi mi? Kadrolarımızın işçi sınıfı içerisinde geriye çekilmesindeki zorluklar nereden kaynaklanmakta olduğu ortadadır. Doğaldır bu gelişim. Zira kadrolarımız okullardan gelmiştir. İşsiz, evsiz ve genellikle mesleği olmayan genç öğrencilerden daha fazlası da beklenemezdi. Bu süreç de şüphesiz geçecek, ama birçok kimseler ya proleterleşecek ya da tökezlenip gidecektir.* Zira sınıfa bilimi öğretmek, sosyalizmi öğretmek sınıf içerisinde kadrolar çıkarmak ayrı, sınıf adına sınıfın dışında proletaryanın parti sini kurmak ayrıdır. Ne yazık ki arkadaşlar proletaryanın partisini proletaryanın öncülerinin kuracağını unutuyorlar hep.

Yoldaşlar gün bölünme günü değildir, birleşme günüdür. 12 Eylül Askeri diktatörlüğünden sonra da 120 ayrı örgüt olmasını istemiyorsak tasfiyeci anlayışı mahkûm edip örgütümüze sahip çıkalım. Yönetici esnekliğini “Kurtuluş”a yakışır bir komünist tavırla uygulayalım. Yoldaşlarımızı birer birer atacağımıza bizlerin yetiştiği tarlalar olan fabrikalara yönlendirelim.

Fabrikalara gelince 12 Eylül ile birlikte siyasi hareketlerin içine düştükleri panik fabrikalarda da oluştu. İşçiler hep kıpırdanmalar, direnişler olacak diye bekledi. Herkes birbirine bir şeyler fısıldadı. Ama baskılar arttıkça bu baskılara cevap gelmeyince oldukça şaşırıldı. Önce sendika yöneticileri tutuklandı. Sonra sendikalar kapatıldı. Ve daha sonraları öncü işçilerin tutuklanması, benzeri şekillerde fabrikalardan atılmaları veya ayrılma zorunda kalmaları işçilerde büyük moral çöküntüleri yarattı. Zamanla işçi sınıfı kendi gerçeği ile baş başa kaldı. Patlamayı başkalarının değil, kendilerinin yapacaklarını anladılar.

Bazı fabrikalarda ufak eylemler başlattılar. Bu cuntanın sınıfa gücünü gösterme fırsatı verdi. Bu tür olaylardan sonra işçiler 40—50 kişilik gruplar halinde toplanıp, tezgahtan geçirilip 30-40 gün kadar tutuklu kaldılar.

Askeri diktatörlüğün 1 yılı bu şekilde baskı ve sindirme hareketleri ile geçti. İşçiler bayağı sindirildi. Ama Yüksek Hakem Kurulu'nun toplu sözleşmelerinin gelmesi ile birlikte sinmiş görünen fabrikalarda kıpırdanmalar başladı. Sınıf içerisindeki geri unsurlar bile devrimcilerin 1 senedir anlattıklarını bir anda anlamak zorunda kaldılar. Artık sınıfın geri unsurları bile cuntanın alkışlayıcılığını bırakıp bu cuntanın sınıfa karşı geldiğini konuşuyorlar.

Elinden demokratik hakları ve sözleşme hakkı alınan işçiler kendi kendine oluşan eylemlere yer yer başvurmaya başladı. Ama bu potansiyel örgütlü bir önderlikten yoksun olduğu için çoğunlukla çar çur olmakta. Zira sınıf hareketi ile siyasi hareket çakışmıyor. Çakıştıracak ileri unsurlar az. Ve anlayış net değil. Bu konuda Kurtuluş üzerine düşünene yerine getiremedi, Sınıfa gitme, sınıf içinde güç olma anlayışımız sadece yazılarda kaldı. Pratikte sınıf içerisine girip sınıfın partisini kurma çabaları yetersiz kaldı. Sınıf konusunda sorun yeterli, açık, doyurucu bir biçimde tekrar ele alınıp gözden geçirilmeli ve hedefin işçi sınıfı olduğu önce kadrolara kavratılmalıdır.

Ben bir işçi olarak ayrılıkları değil birlikleri arzuluyorum. Sağlam, tutarlı sınıfın partisine gidecek örgütlenmenin içinde yer almak istiyorum. Tekrar ediyorum. Gün ayrılıklar günü değil, gün birlikte örgütlenmeler devrimci ilkeler etrafında birleşmeler günüdür. Haydi, hep beraber sınıfın partisine doğru geçmişteki hatalarımızdan paylar çıkararak yürüelim. Geçmişin kötü yanlarını atalım. Olumlu yanlarını kuvvetlendirip önce ve acilen sınıfa yürüelim.

Yasasın işçi sınıfının partisi.

16.08.1982. İşçi Ali. ²

HAREKETİMİZDEKİ SON ÇATLAMA:

"YENİ" BİR SORUN MU, "ESKİ" SORUNUN YENİ BİR GÖRÜNÖMÜ MÜ ?

12 Eylül sonrasında Hareketimizde ortaya çıkan kriz giderek derinleşti. Bugüne dek biriktirilen, çözülmemeyen sorunlar bir "Gordion düğümü" oluşturdular. Daha üç-beş ay önce Tasfiyeciler Merkez Hizibin ileri sürdüğü üç-beş hizipçinin atılmasıyla Hareketimiz arınmış, düzlüğe çıkmıştır" tezi sosyal pratik tarafından mahkûm edildi. "Sımsıkı" oluşturdıklarını iddia ettikleri örgütün "birliği" yeni bir bölünme tehlikesiyle karşı karşıya. Artık en kör gözler dahi sorunların kaynağını, "üç beş hizipçi"de değil, daha başka yapısal şeylerde aramak gerektiğini görmeye başladı.

Bir sene önce Hareketimiz içindeki ilk aleni tasfiyeler başladığında bir kısım yoldaşlar bu eyleme karşı çıktık. Yapılan işlemin "statülerin askıya alınması"

HAREKETİMİZDEKİ SON ÇATLAMA:

"Yeni" Bir Sorun mu?

"Eski" Sorunun Yeni Bir Görünümü mü?

12 Eylül sonrasında Hareketimizde ortaya çıkan kriz giderek derinleşti. Bugüne dek biriktirilen çözülmemeyen sorunlar bir "Gordion düğümü" oluşturdular. Daha üç-beş ay önce Tasfiyeciler Merkez Hizibin ileri sürdüğü üç-beş hizipçinin atılmasıyla "Hareketimiz arınmış, düzlüğe çıkmıştır" tezi sosyal pratik tarafından mahkûm edildi. "Sımsıkı" oluşturdıklarını iddia ettikleri örgütün "birliği" yeni bir bölünme tehlikesiyle karşı karşıya. Artık en kör gözler dahi sorunların kaynağını, "üç beş hizipçi"de değil, daha başka yapısal bir şeylerde aramak gerektiğini görmeye başladı.

Bir sene önce Hareketimiz içindeki ilk aleni tasfiyeler başladığında bir kısım yoldaşlar bu eyleme karşı çıktık. Yapılan işlemin "statülerin askıya alınması" kararıyla da birlikte tasfiyeciler özünü ortaya koydular. Örgütsel tasfiyeciliğin beraberinde ideolojinin tasfiyesini getireceğini söyledik. Merkez Hizibin örgütümüzü örgütsel ve ideolojik olarak tasfiyeye yöneldiğini, Hareketimizin örgütlenmesi yerine kendi hizip örgütlenmelerini gerçekleştirmeye çalıştıklarını anlattık. Bu sakat anlayışın bir kere ortaya çıktıktan sonra yalnızca bir kaç kişiyi değil, kendi

hizibine dahil olmayan herkesi tasfiyeye yöneleceğini ekledik. Tüm yoldaşları tasfiyeci anlayışa karşı mücadele etmeye çağırarak Hareketimizin birliğinin Merkez Hizbin ideolojik ve örgütsel tasfiyeciliğinin mahkûm edilmesinden geçeceğini belirttik.

Bugün vardığımız sürece ve gelinen noktaya bir göz atış şu gerçekleri kalın çizgileriyle ortaya koymakta yeterlidir.

a) Hareketimizin Türkiye’de örgütsel olarak yenilgiye uğramadan ayakta kalan tek hareket olduğu tezi iflas etti. Askeri diktatörlüğün üst üste gelen darbeleri sonucu çok ciddi kayıplara uğranıldı. Başta kadro kayıpları olmak üzere ciddi bir siyasi faaliyetin sürdürülmesinde gerekli birçok öge elden çıktı. Hareketin ayakta kalan "örgütlülüğünün" binlerce sempatizan ve hatta ileri unsurlarla bağları koptu. Hareket siyasi faaliyet sürdürmek bir yana tek tek kadrolarını bile koruyamaz hale düştü.³

b) Tasfiyecilik devam etti. Örgütsel tasfiyecilikle birlikte el ele yürüyen ideolojik tasfiyecilik kendi "program" ve "tüzüğünü" yarattı.

c) Bunların sonucu olarak yoldaşlar arasında güvensizlik aldı yürüdü. Merkeze en bağlı, sadık olarak bilinen unsurlar dahi Merkez Hizbi merkez olarak tanımadıklarını, Merkez Hizbin Hareketi felakete sürüklediğini, tasfiyecilik yaptığını haykırmaya başladılar.

Yukarıda çizmiş olduğumuz tablo durumu genel hatlarıyla ortaya koymaktadır. Elbette bu tabloyu tamamlayan birçok yan unsur da vardır. Ancak bugünkü bunalımın en önemli etkeni tasfiyeciliktir.

Tasfiyecilik bir yandan eski örgütü lağvederek yerine yenisini, kendi örgütlerini kurma çabası, diğer yandan bu yeni örgüte yeni bir ideoloji yaratma uğraşı ile kendini gösterdi. Hareketimiz içinde ciddi ideolojik ve teorik tartışma zemininin yaratılmasındaki yararı da reddetmek bizden uzak olsun. Ancak Merkez Hizbin yaptığı böyle bir zemin yaratmak değildi. Onlar bir yandan kendilerini bu zemine çağırانları örgütten "atarlarken" inkârcı, "12 Eylül fırsatçıları" olarak sıfatlandırırken, diğer yandan hiçbir tartışma yapmaksızın, en azından geçmiş ideolojik teorik hattımızın yaratılmasında en fazla emeği geçen yoldaşları dışlayarak kendilerince gerekli gördükleri revizyonları gerçekleştiriyorlar.

Merkez Hizip revizyonları bir program ve yeni bir tüzükle kendini gösterdi. "Yeni bir tüzük" ! Peki, güzel ama niye? Eskisi yok mu bunun? Yetersizse, eksikse, tamamlanamaz mı? Bunlar tartışılmıyor bile. "Eskisi kayboldu, bulamadık" şeklinde kargaları dahi güldürecek bir gerekçeyle yenisi piyasaya çıkarıldı. Tüzük, icabında kaybolacak bir / kâğıt parçasına yazılı birtakım maddeler, formülasyonlar değildir ki! O, bizzat hayatın içerisinde yaşayan, çalışmamıza yön gösteren, kafalarımıza, ruhumuza yazılı kurallar bütünüdür. Bizlerin eski tüzüğü tüm içeriği ile bilmememiz hoş karşılanmalı. Eksiklik başka noktalarda / tüzüğün bizlere okunmamasında aranmalıdır. Ama Merkez Hizibin "eski" tüzüğü tüm detayları ile bilmediği iddiası komikten öte acınası bir durumdur.

Merkez Hizbin "yeni bir tüzükten" amacı başkadır. Onun derdi, tasfiyeciliğini haklı kılacak, "daha merkezîyetçi bir tüzük" hazırlamaktır. Tıpkı birilerinin hazırladığı yeni Anayasa gibi !

Merkez Hizip bir de program sundu. İddiaları, Hareketimizin daha önce böyle bir programa sahip olmadığı, ilk olarak mevcut birikimimiz, teori ve pratiğimizin yol göstericiliğinde eylemini bir program üzerine oturtacağı. Şimdi birçok yoldaş merakla soruyor: "Mademki bu programı hazırlamak bu kadar kolay bir işti, niye daha önce bu işin üstesinden gelinemedi?" Herhalde 12 Eylül öncesi Hareketin merkezinin çapsizliğinden olsa gerek.

"Programı" gözden geçiriyoruz. Kaba hatlarıyla cuntaya karşı eylem programı. İçinde geçmişe ilişkin özeleştirici kırıntıları var. Özetle her derde deva. Ancak bir eksikliği var, program değil ! O kadar kusur kadı kızımda da bulunur. Nasıl olsa yoldaşlarımızın da engin hoşgörüsü var.

Şimdiden merkez hizibin itirazlarını duyar gibiyiz: "Hazırladığımız bir program değil ki, eylem programı." İyi ama o zaman niye "Bu programı kabul edenler gelir, bize katılır, içimizde çalışır" şeklinde propagandalar yapıyorsunuz. Niye Hareketin 12 Eylül öncesi böylesi bir programa (eylem programına) sahip olmadığını iddia ediyorsunuz? 12 Eylül öncesi birakalım merkezi daha alt birimlerin dahi çalışma programları vardı. Bu gerçeği herkesten iyi sizler biliyorsunuz. Ayrıca eylem programını örgüt üyelerini bağlayıcı, ayırt edici olarak getirmek de henüz yazılı program haline getirilmemiş de olsa asıl bağlayıcı, ayırt

edici çizgimizi yok saymaktır. Bu da Hareketimizin proleter sosyalist ideolojisinin yerine cuntaya karşı eylem programının, yani popülizmin konulmasının en somut ifadesidir.

Geçmişle açık bir hesaplasmadan kaçınmanın, teorimizle pratiğimiz arasındaki çelişkinin çözümlenememesinin sonucunda pratikteki yanlışlıkların kaynağı teoride aranmaya başlanıyor. Örneğin örgütlenme konusunda 21. sayıdaki yazının yanlışlığından, kafaları karıştırmaktan başka işe yaramadığından söz ediliyor. Diğer taraftan da merkezi düzeyde sorunlar çıkınca, bu sorunların "daha fazla derinleşmemesi için" 'Siyasi Durum' ve 'Örgütlenme' başlıklı dizi yazıların yayınlanmasının durdurulduğu söyleniyor. Mızrak çuvala sığmayınca Merkez Hizibin eli ayağına dolaşıyor.

Özetle Merkez Hizibin yaptıkları geçmişimizin reddidir. Hareketimizin 12 Eylül öncesiyle açıktan bir hesaplama değil, ona yönelik sinsî bir saldıridır.⁴ Geçmişteki hataların kaynağının proleter sosyalist ideolojik-teorik çizgimiz değil de pratiğimize egemen olan küçük burjuva sosyalizmi olduğunun kavranamaması, geçmişî bütününü reddetme mantığını yaratmıştır. Halbuki bugün karşımıza çıkan bütün sorunlar, proleter sosyalist ideolojimizin gereğı olan proletaryanın Leninist örgütlenmesi yerine küçük burjuva tabakalar arasında yaygınlaşmanın pratiğimize egemen olmasından kaynaklanmaktadır. "Güç olma" diye isimlendirilen bu küçük burjuva anlayış açıkça mahkûm edilip proleter sosyalist ideolojimize sahip çıkılmadıkça benzer "yeni" sorunların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Bugün Merkez Hizip örgütlenmesi içinde var olan sorunlar açıklıkla ortaya konmuş değil. Karşılıklı birtakım suçlamalar var. Lâyık olan insanlar yerine lââyık olmayanların bir yerlere getirildiğı, örgütsel kuralların çiğnendiğı, vs. söyleniyor. Ama kimse sorunun özüne değinmiyor. İdeolojik teorik konularda farklılıklar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir? Bunlar açıklanmıyor. Sadece Ekim 2' de "ideolojik-politik bir ayrılığı olmadığı halde varmış gibi göstererek örgüte güveni sarsan, zarar veren" kişi ve eğilimlerden bahsediliyor. Kısacası ortalığı toz duman bürümüş durumda. Anlaşılabileni birtakım "hiziplerin" ortaya çıkmış olduğu. Kimileri geçmişte "hizipçilik" yapıldığını söylerken, kimileri de şimdi şimdi "hizipçilik" yapıldığını belirtiyor. Sonunda Hareketimiz her geçen gün biraz daha çıkmaza giriyor, olumsuzlukları olumluluğa çevirebileceğimiz momenti yakalamaktan uzaklaşıyor.

Hareketimizin çekmekte olduğu sancılar özel bir olgu değil. 12 Eylöl sonrası hemen ayrımsız tüm sol hareketler benzer süreci yaşıadı, yaşıyor. Bu, ülkemizdeki sol hareketin tamamının olumsuz özelliklerinden, sınıfsal yapılanmalarından, ideolojik, teorik gelişimlerini tamamlamamış veya yanlış şekillendirmiş olmalarından vb., sorunlardan kaynaklanan bir olgu. Peki çözümü ne? Hareketimiz açısından çözümün en azından ilk adımı geçmişiyile sağlam bir hesaplaşma içerisine girmek, ciddi bir ideolojik teorik tartışma platformu örgütlemek, eksiklik ve yanlışlarını tesbit ederek kurtulmak, olumlu yanlarımıza daha sıkı sarılarak geliştirmek. Ve yeni bir azimle sınıf mücadelesi içerisindeki yerimizi almak. Bunu yapabilirse hareketimiz alternatif olma iddiasını sürdürebilecektir, aksi durumda sonuç siyasi intihardır.

Yaşanan bunca olaydan, edinilen bunca tecrübeden sonra hala birçok sakat eğilimin sürdüğünü gözlemleyebiliyoruz. Sorunları tabandan gizlemek, üç beş kişi arasında yürütülecek tartışma ve varılacak uzlaşmalarla bir sonuca varmak, problemlerin üstünü örtmek. Bu tür çözüm yolları uygulanabilir olmakla birlikte geçicidir. Hareketimize katacağı en ufak bir yarar yoktur. Aynı sorunlarla bir süre sonra gene karşılaşılacaktır.

Sorunlar açıklıkla ortaya konmalı, demokratik merkeziyetçilik anlayışına uygun bir şekilde olabilecek en geniş çerçevede tartışma yürütülmelidir. Her yoldaş düşüncelerini ortaya koyabilmeli, diğer yoldaşlara sesini duyurabilmeli, aynı şekilde diğer düşünce ve gelişmelerden haberdar olabilmelidir. Kapalı kapılar ardında, dar çevrelerde sorunları çözümlemeye çalışmak burjuva politikacılığıdır. Komünistlerin izlemesi gereken yol da olamaz.

Bizler, Kurtuluş Hareketinin bir parçası olarak Hareketimizin sorunları üzerinde söz söylemek, tartışmak hakkını kendimizde görüyoruz. Hareketimizin geçirdiğı süreç, bugünkü durumumuz, vb., konulardaki görüşlerimizi tartışmaya, ikna olmaya veya etmeye açığız. Bu aşamada kimse bizleri Hareketin platformu dışına atamaz. Geçmişte “işte hizipleri attık, bu iş kapandı” diyenlerin yanılgıları gün gibi ortadadır. Hesaplaşma bitmemiştir, ve bitinceye kadar da platformumuz ortaktır. Bu ortaklık kişilerin keyfine bağılı değil, objektif olarak var olan bir şeydir.

Sorunların kapalı kapılar ardında çözümlenmesi eğilimine karşı mücadele edelim !

Tüm yoldaşlar, Hareketimizin ideolojik ve örgütsel birliğinin sağlanması, tasfiyeciliğin sona erdirilmesi için görev başına !

Ekim 1982. GK.

HAREKETİMİZİN İLKELİ DAVRANMA GELENEĞİ ÜZERİNE

Marksizm-Leninizm, proletaryanın kendi iktidarını yaratma mücadelesinin ve sınıfsız topluma geçişin felsefe ve pratiğinin teorisidir. Bu teori doğal olarak, toplumların geçirdiği tarihi aşamaları maddi temellerine dayalı olarak incelemiş, sınıfsız toplumun gelişim çizgisine peşin hükümler koymadan, sadece temel yasalarını ortaya çıkarmıştır.

Marksizmin gelişimi her alanda belirli ana ilkeler üzerindedir. İşçi sınıfı iktidarıyla, sosyalizm aşamasından komünizme geçiş ana hedef olarak tesbit edilmiş, yaşamın diğer yönleri, taktikleri ve karakteristikleri buna göre şekillendirilmiştir. Onun pratiğini de yaratacak canlı bir teori olduğunu (bilimsel sosyalizm) ispatlayan Lenin oldu. Böylece Marksizm, dal, budak ve köklerine de sahip olarak dünya proletaryasına yol gösteren bir bilim haline geldi.

Diğer bilim dallarında olduğu gibi M-Leninizm’inde, toplumsal gelişimin her koşuluna cevap veren ilkeleri vardır. Bilimsel sosyalizm bize devlet, devrim, ulusal sorun, parti, örgütlenme, çalışma tarzı, ittifaklar vb. temel konularda ana ilkeler sunmuştur. Bugünün devrimcileri Amerika’ya yeniden keşfetmek zorunda değildir.

Dünya sosyalist hareketi tarihinin her döneminde, M-Leninizmi bulandırmaya, kendi, proletarya işçi sınıfı çıkarlarına uyarlamaya çalışan "sosyalistler" olmuştur. İkinci enternasyonalciler, Troçkistler, SBKP ve ÇKP revizyonistleri bunların en açık örnekleridirler. Bunlar için Stalin, "görünüşü kurtarmak için, Marks’ın teorisini albetten anıliyordu. Ama bu, Marksist teorinin canlı, devrimci ruhunu boğaltmak için yapıliyordu... Görünüşü kurtarmak için 'devrimci' kararlar ve sloganlar kabul ediliyordu, ama bunlar, bürokrasilerininde saklanmak için" diyor.

Bu tür sosyalizm, gelecekteki sosyalist bir durum olması "en iyi" durumunda onlara

HAREKETİMİZİN İLKELİ DAVRANMA GELENEĞİ ÜZERİNE

Marksizm-Leninizm, proletaryanın kendi iktidarını yaratma mücadelesinin ve sınıfsız topluma geçişin felsefe ve pratiğinin teorisidir. Bu teori doğal olarak, toplumların geçirdiği tarihi aşamaların maddi temellerine dayalı olarak incelemiş, sınıfsız toplumun gelişim çizgisine peşin hükümler koymadan, sadece temel yasalarını ortaya çıkarmıştır.

Marksizm’in gelişimi her alanda belirli ana ilkeler üzerindedir. İşçi sınıfı iktidarıyla, sosyalizm aşamasından komünizme geçiş ana hedef olarak tesbit edilmiş, yaşamın diğer yönleri, taktikleri ve karakteristikleri buna göre şekillendirilmiştir. Onun pratiğini de yaratacak canlı bir teori olduğunu (bilimsel sosyalizm) ispatlayan Lenin oldu. Böylece Marksizm, dal budak ve köklerine detay olarak dünya proletaryasına yol gösteren bir bilim haline geldi.

Diğer bilim dallarında olduğu gibi M-Leninizm’in de, toplumsal gelişimin her koşuluna cevap veren ilkeleri vardır. Bilimsel sosyalizmde devlet, devrim, ulusal sorun, parti, örgütlenme, çalışma tarzı, ittifaklar ve benzeri temel konularda ana ilkeler sunmuştur. Bugünün devrimcileri Amerika’ya yeniden keşfetmek zorunda değildir.

Dünya sosyalist hareketi tarihinin her döneminde, M-Leninizm'i bulandırmaya, kendi proletarya dışı sınıf çıkarlarını uyarlamaya çalışan "sosyalistler" olmuştur. İkinci Enternasyonalciler, Troçkistler, SBKP ve ÇKP revizyonistleri bunların en açık örnekleridirler. Bunlar için Stalin, "görünüüşü kurtarmak için Marksın teorisi elbette anılıyordu. Ama bu, Marksist teorinin canlı devrimci ruhunu boşaltmak için yapılıyordu... Görünüüşü kurtarmak için 'devrimci' kararlar ve sloganlar kabul ediliyordu, ama bunlar büro çekmecelerinde saklanmak içindi" diyor.

Bilimsel sosyalizme saldırıların sistemli bir durum alması "sol içi" durumunda, onlara karşı nasıl savaşılacığını bize gösteren yine Lenin'dir. Sosyal-şovenlikleri, sosyal-emperyalist olmalarına kadar varana İkinci Enternasyonalcilere karşı Marksizm'in ilkelerini Ortodoksça savunarak "Augias ahırlarının genel bir temizliğini yapmak onuru" yine Lenin'e düştü.

1917 Ekim Devrimi sonrası, emperyalizmin sosyalizme saldırıları yeni yeni biçimlere büründü. Öyle ki, çoğu yerde açık saldırı yerine içine sızma taktiğini benimsedi emperyalistler. Para babaları, feryatlarının işçi sınıfı partilerinde yankı duymasını temel amaçlarından biri olarak seçtiler.

İkinci Dünya Savaşının zor koşulları ve sonrasında burjuva dünya görüşünü değişik biçimlerde de olsa, uluslararası sosyalist hareketi etkilediğini görüyoruz. Pratikte görüşünü M-Leninizm'in teorisini "yorumlayarak" özünü yok etme, içi boş bir ideoloji haline getirme çabasıdır. Lenin "oportünistler bugün Marksizm'i 'elverişlileştirme' biçimi üzerinde birleşiyorlar. Öğretinin devrimci yanı ve devrimci ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor" demektedir. Değiştirme nedeni, dünyanın, koşulların ve dönemin değiştiği uydurması, demagojisidir.

Uluslararası sosyalist hareketin içine düştüğü bu bunalımı aşma yolu yine bilimsel sosyalizmdir. Onun ilkelerini, kurallarını ortodoksça savunarak, kendi özgölündeki sınıf mücadelesine katkıda bulunmaktan geçmektedir.

Türkiye sosyalist hareketinin elli yıllık sağ çizgisini koparan, kıran 1971 çıkışı, hareketimizin kaynağını oluşturdu. THKP/C Hareketinin, geçmiş sağ anlayıştan kalan Kemalizm anlayışı ve tepkiciliği sonucu

düştüğü sol sapma gibi temel yanlışları aşarak oluşturuldu KURTULUŞ HAREKETİ.

Genel olarak dünyada, özel olarak da Türkiye’de “egemen çizgilerin M-L’den sapma çizgiler olması, hareketimizin işini oldukça zorlaştırdı. Oluşum sürecinde, dolayısıyla çocukluk döneminde olması, daha değişik sorunlarla da yüzyüze getirdi hareketimizi. Ancak taa başından itibaren, İLKELİ davranmayı ve uluslararası sosyalist hareketin bunalımının yansımalarına karşı Leninizm’in yolunu seçmeyi temel aldı.

Temel konularda M-L’nin ne savunduğu uzun uzun anlatıldı, yazıldı. Türkiye sosyalist hareketi tarihinde bilimsel sosyalizmi anlatan bir meşale oldu. Hareketimiz M-L’nin temel ilkelerin ortodoksça savunmakla yetinmedi elbette. Sosyalizm hedef seçilerek sınıf mücadelesinin değişik sorunlarına teorik çözüm yolları getirdi. Burda bu tesbitler, bazı alanlarda “sloganlar” düzeyinde kalmış olsa da, temel halka olma özelliğini yitirmedi.

Hareketimiz, ilk olarak (Türkiye Sosyalist Hareketi) tarihinde hayatın her alanında, ilkel davranma ve M-L’nin ilkelerinin somuta uygun biçimlerini ortodoksça savunma konusunda gelenek yarattı. Bunun en belirgin örneklerinden biri, ulusal soruna ilişkin savunduğu temel ilkeler ve bunun özellikle, ezen ulus şovenizmine karşı mücadeleyi ezen ulus devrimcilerine görev olarak belirlemesidir. Bu konuda, UKTH’nın, ayrılıp bağımsız devlet kurma hakkı olduğunu belirleyerek, bunu görmezlikten gelenin, değil sosyalist, tutarlı bir demokrat bile olamayacağını söyleyen Lenin’in ilkesini temel aldı. Konuya ilişkin KSD’de sorun şöyle konmuştur: “Ülkemizde bugün Kürt ulusal sorunu ve buna ilişkin tavır ve tartışmalar, bu konuyu, devrimci hareketin en önemli sorunlarından biri haline getirmiştir, öyleki; bu sorun karşısında tavır, bir yerde TUTARLI OLUP OLMAMANIN, MİLLİYETÇİ ŞÖVEN ETKİLERİNDEN KURTULUP KURTULMAMANIN ÖLÇÜLERİNDEN BİRİ HALİNE GELMİŞTİR... KALDI KI anti-şövenist olmak sadece sosyalistleri bağlamamaktadır, aynı zamanda DEMOKRATİK OLMANIN DA ölçütü, ülkenin somutunda Kürt ulusal sorunundaki tavra bağlıdır.

“Birçok ‘demokratımız’ başka ezilen ulusların kurtuluş hareketi karşısındaki olumlu yaklaşımlarını kendi ülkeleri söz konusu olunca hakim sınıfla aynı koroya katılıp vatan, millet Sakarya nutukları çekmeleri ve avazları çıktığı kadar Kürt halkının milli ve demokratik hakları için yürüttüğü mücadele karşısında ‘bölücülük’ diye tepinmeleri çok ilginçtir. Oysa ‘uluslarla dillerin hak eşitliğini tanımayan ve savunmayan ulusal zulüm ve eşitsizliğin her türlüsüne karşı savaşımayan kimseler Marksist şöyle dursun, demokrat bile olamazlar’ Lenin”. (Kurtuluş 2. Sf 65-68).

Hareketimiz, demokratik kitle örgütlerinde asgari ilkeleri olarak anti-emperyalist, anti-şovenist, anti-faşist olmayı temel aldı. Anti-şovenist olma ilkesini açarak, bunun Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkı dahil, varlığını savunmak olduğunu belirledi. Bu ilkeyi savunmayanların demokrat bile olamayacağını görerek her yerde dilinin döndüğünce yazıp söyledi. Bugün EKİM’de “... askeri diktatörlüğe karşı oluşturulacak bir mücadele cephesine ihtiyaç vardır” denerek Barış Derneği ve DİSK yöneticileri “Kürt ulusal sorununa ilişkin tavırları elbette tutarsızdır. Hatta şoven bir niteliğe sahiptir” tesbitine de rağmen yine de tutarlı demokrat ilan edilmiş, geçmişimizin bu konudaki görüşüne de “şimdiden” çürü ... “müştür denilmiştir. Dolayısıyla “şoven ve ırkçı olmak, demokrat olmaya engel görülmemiş. “önem” taşıyan yanın Kürt ulusuna karşı tavırlarının olmadığı belirlenerek, “bugün onlara bu noktadan saldırmak sekte bir anlayıştır ve bugün hayati sorun olan Cunta’ya karşı mücadelede bizi yalnız bırakır” denilmektedir. Bir kez daha “sağındaki güçlerden medet umma” anlayışının Kurtuluş saflarında yeşerdiğine tanık oluyoruz.

Kürdistan’ın feodal dönemden devrolunan bir sömürge olması uzun dönemdir sömürge olarak kalması, bir iç sömürge konumunda bulunması, zorla asimilasyon ve sindirme politikasının uzun erimli etkileri ve de en az bunlar kadar önemli olan, Türkiye Sosyalist Hareketi’nin bu konuda biçimi ne olursa olsun Kemalizm’in etkisinde sosyal-şoven bir çizgi izlemesi vb. nedenlerle sorunu ağıza almak “günah” haline geldi. Vietnam, Angola gibi başka ulusların ulusal kurtuluş mücadelelerini alkışlayan, nerede ise gönüllü birer asker pozlarına girip sokaklara dökülenler, Kürdistan konusunda bir tek söz bile söyleme-

den yıllar geçirdiler. Görünen odur ki bu gidişle daha çok yıllar geçireceklerdir. Sıradan ilerici bir Amerikalı bile Vietnam'daki sömürgeciliği kınarken, 'bizim' sosyal-şovenlerimiz, "sosyalistlerimiz", "devletimiz ortaktır" deyip durdular.

Emperyalizmin açık saldırı anlarında yükselen anti-sömürgeci mücadeleleri, herkesin görmesi, tepki duyması hiç de tamamının ilerici-demokrat veya sosyalist olduğundan değildir. Bugün de değildir. Kendini dayatan mücadeleler ister istemez dosta da düşmana da kendini kabul ettirmekte ve dolayısıyla ilkeli olmayanlar için dost ve düşmanı o havada ayırmak, konumlarına göre vasıflandırmak zorlaşmaktadır.

Papandreu, Mitterand "sosyalistlerinden" Ecevit "demokratlığına" ve hatta askeri diktatörlüğün Filistin halkının kendi geleceğini tayin etmesini savunur görünen demeçlerine kadar UKTH'nın savunulmasına "yandaş bulmak" mümkün olur. !?

Türkiye özgülünün bu konudaki (UKTH) geriliğini de dikkate alan hareketimiz, anti-şovenist olmayı önüne demokratlığın ölçütlerinden biri olarak koymuştur. Bunu, kafasından yorum çekerek getirdiğini düşünenler ve dönemlere göre farklı demokratlık ölçüleri olacağını savunma "cesaretini gösterenler", "Türkiye toprağının demokrat yetiştirmediği" iddiasında olanlar için, "askeri diktatörlük mahkemelerinde idam talepleri, on yıllarca hapis cezası talepleri ile yargılanan bu insanların bu tavırları, bu iddiayı şimdiden çürütmüştür" diyorlar.

Bu yoldaşlara açıp Lenin'i okumalarını salık veririz. Görülecektir ki geçmişte Kurtuluş'ta doğru formüle edilen görüş, iddia edildiği şekilde ne bir "iddia"dır, ne de Barış Derneği ve DİSK yöneticilerinin savunmalarıyla "çürütülmüştür". Dün olduğu gibi bugün de yarın da demokratlığın ölçüsü "uluslarla dillerin hak eşitliğini tanımayan ve savunmayan, ulusal zulüm ve eşitsizliğin her türlüşüne karşı savaşmayan kim-seler Marksist şöyle dursun, demokrat bile olamazlar" diyen Lenin'in ölçüsüdür. Şimdi bir de EKİM'de demokrat ilan edilen, hatta tutarlı demokrat vurgusu yapılan, toplumun ve işçi sınıfının mücadele düzeyinin göstergesi olarak bütün topluma örnek gösterilen, işçi sınıfına olumlu mesajlar gönderdiği ve o nedenle komünistlerin yürekten xxxxx {buradaki kelime okunamadı. HznN} ve desteklerini hak ettiği söylenen

bu insanların savunmalarına bakalım: “Hitler bir şoven, Atatürk milliyetçiliği ise ne şoven ne de ırkçıdır... Barış Derneği Atatürk barış politikasına önemle yer verdi.” (Ali Sirmen) “Yurdun tam bağımsızlığından ve bölünmezliğinden yanayız. Demokrasiden yanayım, sosyalistim.” (Mustafa Aktolgalı.) Bu denli açık seçik anlatıldıktan sonra, demokratlık olgusunu bu insanlara uygun hale getirmeye gerek yoktur sanırız. Koşullar ve döneme sığınarak durum açıklanamaz.

Hareketimizin bu konudaki savunusu da kısa süreçte yankı bulmuş, Türkiye sosyalist hareketinin diğer kesimleri de ister istemez bu konuda söz söylemek zorunda kalmışlardır. Sonuç sadece bu değildir elbette. DİSK’le yapılan bazı ittifaklara kadar demokratik kitle örgütlerinin bir ilkesi haline geldi anti-şovenist olmak. (DEB olayında ve Güney Kürdistan’daki hareketlere ilişkin değerlendirmelerde ortaya çıkmaya çalışan görüşler bugün hayat bulmaya çalışarak hareketimizin M-L çizgisini gölgelemektedirler.)

Küçük-burjuva hayallerindeki güce kavuşamayanların, suçu bu ilkede bulmalarına şaşmamak gerekir. Fakat bu “yeni görüşler” hareketimizin çizgisi haline gelmeye çalışırsa, bütün gücümüzle proleter çizgimize sahip çıkmalıyız diyoruz. Yoksa, ilkesizliği temel almış bir hareketin sınıf mücadelesine yön vermesi, Türkiye ve Kürdistan halklarını ortak örgütleyerek öncülük etmesi olası değildir.

Bugünlerde, hareketimiz içinde, örgütlenme konusunda olduğu gibi ittifaklar konusunda da (ki her ikisi birbiriyle yakından bağlantılıdır) sorunun özünü yeterince kavrayamayan, kavrayamadığı oranda da ister istemez sağ sapma içine giren bir çizgi oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu çizgiyi açıktan otuz sekiz sayılık geçmiş yayın hayatımızda söylediklerimizi, şunlar yanıştır, doğrusu budur diyememekle birlikte, sanki geçmişten beri aynı şeyleri söylüyormuşuz gibi davranıp, gerçekte “yeni” görüşler, ilkeler “keşfetmekte”dirler.

Askeri diktatörlüğe karşı cephe öncülüğü yapabilmenin sınıf öncülerıyla bütünleşmekten geçtiğini yeterince görmeyenler, oligarşi dışındaki diğer sınıf ve tabakaların temsilcilerine övgüler dizerek cephe kurulacağını zann ediyorlar. “Cephe, belirli bir ortak savaşın program temeli üstünde iş birliği yapan, çeşitli sınıfları içine alan bir karşıtlar bir-

liğidir. Bu yüzden, içinde farklı sınıflar olmayan bir cephe düşünülemez. Cephe politikasıyla ilgili bütün sorunlar, ilke olarak, belirlenmiş bir çizgiye dayanılarak, belirli bir sınıf açısından incelenmeli ve çözülmelidir... Parti, cephe içindeki öncü rolünü sürekli bir biçimde güçlendirmeli ve pekiştirmelidir. Politik çizgisini korumalı, her türlü küçük düşürücü ve yıpratıcı eğilimlere karşı koymalıdır.” (Le Duan)

Cephe, sınıf bileşiminden dolayı, içinde uzlaşmaz sınıf çelişkisini de taşır. Yani varılmak istenen uzun erimli hedefler farklı, fakat askeri diktatörlüğün yıkılması, geriletilmesi gibi yakın hedeflerde ortak olunabilir bir platformdur. Bu platform, kendi devrimci konumumuzdan ve bağımsız sınıf politikamızı savunmamızdan bizi alıkoyamaz. Bu nedenle Kürt ulusal sorunu karşısında “şoven bir niteliğe sahip” olanlarla askeri diktatörlük koşullarında ittifak doğaldır ve doğrudur. Yanlış olan ise, “şoven” olduğu kabul edilen bu insanlara demokrasi payesinin verilmesi ve bunlara karşı savaşımın muğlaklaştırılmasıdır. Bu eksik ve yanlış anlayışla da bir cephe kurmak olasıdır. Ancak bu cephe baştan egemenliğini küçük-burjuvazide olduğu “yeni” savunusu sahiplerinin de peşinde yürüdüğü bir cephe olacaktır. Bu düşünceyle proletaryanın bağımsız ideolojisi korunamaz.

Proletarya sosyalistleri, kimseye sınıf çizgisi dışında övgü düzmemişlerdir ve düzmeyeceklerdir. Sosyalist hareket tarihinin yaşadığı cephe örneklerinin hiçbirinde diğer sınıf ve tabakaların öncülerine oldukları dışında sıfatlar verilmemiştir.

Bu noktada, sorunun kavranmak istenmeyen diğer bir yönüne açıklık getirmek istiyoruz. Tutarlı demokrat olmanın ölçütleriyle demokratik kitle örgütlerinde savunduğumuz ilkelerin aynısı ile, her dönemde diğer sınıf ve tabakalarca oluşturulacak cephelerin de ilkeleri olacağını düşünmek, sorunu hiç kavramamaktadır. Faşist diktatörlüğe karşı mücadelede tekeli burjuvazinin “reformist” kanadına kadar olan sınıf ve tabakaların belirli ittifaklar içinde olabileceği gerçeğini düşünmek bile konuyu kavramamıza yeter.

Şu anda elbetteki askeri diktatörlüğe karşı bir cephe çalışması yapılmalıdır. DİSK’in sendikal öncüleri ve Barış Derneği yöneticileri de bu cephenin içinde olacaklardır. Onların çoğunluğunun hedefi, siyasi

demokrasi taleplerinin gerçekleşmesini bekledikleri “burjuva demokrasisidir”. Bu doğrultuda tutarlı tavırlar belirlenmeli, birlikte olunabilecek süreç içindeki zemine tekabül eden ilkeler temelinde cephe çalışması yapılmalıdır. Yoksa temel ilkelerden taviz verilerek onları olduklarından farklı yerlerde göstermeye çalışmak sorunu anlaşılmaz hale getirir. Kısa dönemde “anlık çıkarlar” sağlasa bile, asıl hedefimiz olan yoldan ayrılmamıza neden olur.

Tutarlı demokrat olanların bizimle ittifak zemini, demokratik halk devrimidir. Burjuva demokrasisi (siyasi demokrasi talepleri) değildir. Kaldı ki yukarıda da söylediğimiz gibi, cephe olgusunu yanlış övgüler düzmekten değil, sınıf bilinçli işçilerle bütünleşerek mücadelenin başını çekmekten geçer. EKİM’de ise, tutarlı demokrat tespiti gerekçesi “nedenine gelince... askeri diktatörlüğe karşı oluşturulacak bir mücadele cephesine ihtiyaç vardır”, “... bugün onlara bu noktada (şoven nitelikleri kastediliyor -A.Roj) saldırmak sekter bir anlayıştır ve bugün hayati bir sorun olan cuntaya karşı mücadelede bizi yalnız bırakır” gösterilerek yalnızlıktan nasıl kurtulunmaya çalışıldığını görüyoruz!

Proletaryanın ve öncülerinin “çuvaldızı kendilerine, iğneyi başka sınıfların temsilcilerine batırmak” diye bir sorunları yoktur, olamaz da. Proletaryanın yeri ve çizgisi bellidir. Diğer (oligarşi dışında) sınıf ve tabakalara iğne batarken, işçi sınıfı ve öncülerine nelerin battığı herkesin malumudur. Sosyalistler işkencehanelerde öldürülür, sakat bırakılırken ayyuka çıkan sesleri için bir satır bile yazılmaz, durumları yansıtılmaz iken, dönemin ezilenleri ve kahramanları olarak başkaları gösterilmeye çalışılmaktadır. Temsil ettikleri sınıflar gereği burjuva basınında hak ettikleri yeri yeterince bulmaktadırlar. Anlaşılan burjuva basınından birileri fazlaca etkilenmiş görünüyor. Kemalizmi ve 1961 Anayasasını sınır ve dayanak olarak savunan “tutarlı demokrat” arıyorlarsa bulacakları sayı oldukça kabarık. Ta ki Ecevit’e kadar. Yeterki, o ölçünün içinde vatanın ve milletin bölünmezliği, Misak-ı Milli esprisi olsun, “anarşi, terör, bölücülük”e karşı olma şartı bulunsun.

Birileri çıkar da “tartışma konumuz onların dünya görüşleri değil, sadece bu konuda ‘askeri diktatörlüğe karşı olan’ tavırlarıdır” derse, sadece gülünür. Cephe, sınıf farklılıklarının temsilcileri arasında oluşur. Ayrıca UKTH savunmayan biriyle de ona demokratlık payesini

vermeden de yürünür. Tutarlı demokrat olmadıkları tesbitini yapmamız, onlarla yürüyemeyeceğimiz anlamına gelmez. Doğaldır ki siyasi demokrasi talebinin düzeyine kadar.

Askeri diktatörlüğün mahkemelerindeki tavır, elbette önemli ölçülerden biridir. Ancak bu tavırların hangi temele dayandığını iyi kavramalıyız. “Burjuva mahkemesini kürsü olarak kullanma” derken, sormalıyız: Hangi sınıf adına?

Gelelim “tutarlı demokratların” savunmalarına:

“Biz 1961 Anayasa’sının savunucularıyız, onun dışına çıkmadık, gereklerinin yerine getirilmesi için çalıştık, Kemalizmi savunuyoruz, Atatürkçüyüz, hatta sayın Devlet Başkanı Kenan Evren de Yugoslavya demecinde bizim söylediklerimize paralel sözler söyledi. “Yurdumuz tam bağımsızlığından ve bölünmezliğinden yanayım, demokrasiden yanayım, sosyalistim.” Özünü taşıyan örnekler çoğaltılabilir.

Bu ve benzeri savunmaları ilericilerin oligarşi dışındaki ortağı küçük-burjuva sınıf ve tabakaların siyasi demokrasi taleplerini savunanların ölçütü olarak gösterebiliriz. Ama hiçbir zaman bu savunmalar onlara tutarlı demokrat payesini “verme” mizi gerektirmez. Herkes bulunduğu yerin adıyla anılır ve anılmalıdır.

Hareketimizin geçmişte anti-şovenist olmayanın demokratik kitle örgütlerine giremeyeceği biçiminde bir tesbiti yoktur. Yönetim ve faaliyetlerinin ilkelerinden birinin de “anti-şovenist olma” olması için mücadele ettik. Yönetimlerine tek başımıza veya ortak olarak gelişimizde bu ilkeyi de getirdik. Ancak, değil anti-şovenist olması, anti-emperyalist ve anti-faşist yönleri bile tartışma götüren unsurları demokratik kitle örgütlerine üye kaydettik. CHP’li üyeler bunun açık örnekleridir. Anti-şovenist olma ilkesini kabul etmiyorlar diye, diğer hareketleri ve ilerci unsurları her alanda ittifak dışı görmedik.

İttifak değişik alan ve hedefleri içeren bir kavramdır. (Yapıldığı alan ve hedeflerine göre) İlerici, demokrat ve sosyalistlerin bulunduğu bir platformda (DKÖ gibi) anti-şovenist olma ilkesi vazgeçilmez bir ilkedir. Direkt faşist veya diğer gerici güçlerle karşı karşıya geldiğimiz, sınıfın keskin mücadele anlarında veya açık diktatörlüklere karşı cephe kurma çalışmalarımızda durum oldukça farklıdır. Burada asgari düzey

olarak tek ilke yeterli olabilir. Faşistlere ve gericiilere karşı olma, faşizme karşı olma, askeri diktatörlüğe karşı olma gibi. Doğaldır ki karşı oluşlar temsil edilen sınıflara göre değişik biçim ve seviyeler gösterecektir. Asgari düzey siyasi demokrasi talebi olacaktır. Bu ittifaklar ve mücadele süreci içinde de biz anti-şovenizmin diğer unsurlar arasında gereken mücadeleyi veririz. Yapılan ittifak, bizim bağımsız ideolojimizin önünde engel olamaz.

Anti-şovenist olma ilkesini askeri diktatörlüğe karşı ittifaka engel görmek, ittifak sorununu yeterince kavramadığımız gösteriyor. Kaldı ki, hareketimiz, askeri diktatörlüğün gelişinden sonra, ona karşı ittifak ilkesini doğru belirlemiştir. 12 Eylül sonrası çıkan ilk yazımızda “askeri diktatörlüğe karşı olan bütün ilerici, demokrat ve devrimcilerin birlik olması”nı savunmuştur. Burada ittifak ilkesi askeri diktatörlüğe karşı olmaktır. Bu tesbit önümüzdeki dönem için de geçerlidir. İlkelerden verilecek tavizler “örgütün sınırlarını belirlediğimiz”i söylediğimiz şu günlerde dost-düşman ayıramaz hale getirebilir bizi.

Geçmişin eksikliklerini, özellikle teorik olarak söyleyip, pratiğe geçiremediğimiz yanları geliştirip, yaşama geçirmek görevimizdir. Bu, proleter sosyalist çizgimizin gereği olmalıdır. İlkelerimize ilişkin “yeni buluş ve keşifler” hareket adına savunulmamalıdır. Hele bu görüşleri yayın organına kadar yansıtmak gibi -hareketimizin içinde bulunduğu durumda- yapılacak yanlışlar, elbetteki vahim sonuçlar yaratır.

Çıkan iki sayılık yayın incelendiğinde, geçmiş çizgimizi giderek yadsıyacak ilkelerin savunulmaya çalışıldığını görüyoruz. Ancak bu iki sayıdaki görüşlerin de kendi içinde tutarsız olduğu bir gerçek. EKİM 2’de DİSK ve Barış Derneği yöneticilerinin savunmaları övülerek “bu sözler ... tutarlı demokratların sözleridir” denirken, bunların ulusal sorununda şoven nitelikleri de belirtiliyor. EKİM 3’de ise, “sömürgecilik gerçeğini görmeden, değil komünist ve enternasyonalist olmak, değil Kürt emekçilerine güven vererek ortak örgütlenme koşullarını yaratmak, tutarlı bir demokrat olunamayacağı, ezen ulus şovenizminin etkilerinden kurtulunamayacağı, bu unsurlarca kavranamamaktadır” deniyor. Başkaları için kavranmadığı iddia edilen şeyin EKİM tarafından da kavrandığını söylemek olası değildir. Bir kez, sömürgeciliği kabul edip et-

memek demokratlığın ölçüsü olamaz. Bu nesnel durumun tahlili ile ilgili bir olaydır. EKİM 2’de tutarlı demokrat yapılanlar EKİM 3’de ulusal sorunla ilgili yazıda, demokratlık dışına çıkarılmaktadır. Bu da gösteriyor ki sorun henüz gereği gibi kavranmadan, kendi içinde tutarlı hale dönüştürülmeden yayına yansıtılmıştır. Bir sayı geçmeden yapılan ters-yüz dönüşün, konu ve alanlar farklıdır denerek açıklanması mümkün değildir. Böyle bir çaba içine girecek olanların yeri ilkesizliktir.

Özetlersek;

1- Anti-şovenist olmayı, Marksizm-Leninizm, demokrat olmanın ilkelerinden biri olarak koymuştur. Bunu zaman, koşullar, dönem vb. gibi nedenlerle revizyona tabi tutmak proletarya sosyalistlerinin işi olamaz.

2- Anti-şovenist olma ilkesini tutarlı demokrat olmanın ölçütü olarak savunma, Türkiye sosyalist hareketinin mücadele koşullarını, çapını azaltmaz, aksine gücüne güç katarak, koşullarını olumlu yönde etkileyerek geliştirir.

3- Emperyalist-kapitalist sistem ve uluslararası sosyalist hareket içinde oldukça değişik renkte “sosyalist”in türediği dönemimizde, önüne geleni demokrat görmek, istemese de M-L’in dışındakilere dahil olmaya götürür bizi.

4- Anti-şovenist olmayı, tutarlı demokrat olmanın ölçütlerinden biri olarak görmeyen bir hareketin “ezen ulus şovenizmine karşı mücadele” tesbitinin içi boş bir tümce olarak kalacağı açık bir gerçekliktir. Bu yol ister istemez birilerini daha sosyal-şovenler korosuna katacaktır.

5- Anti-şovenist olma ilkesinin koşullara göre savunulması (oligarşinin askeri diktatörlüğün saldırıları süresince yeni koşullar bulmak hiç de zor olmayacak) bir kez daha Kemalizm’in feryatlarının, yankılarının yeni biçimlere büründüğünü gösteriyor. Bu da uzun süredir niçin Kemalizm’i insanlara anlatmaya çalıştığımızın en önemli nedenidir. Buna karşın hareketimizin saflarında da anti-şovenist olmayı tutarlı demokrat olmanın ölçütlerinden biri olarak daha sıkı biçimde savunmak gerektiğini gösteriyor bize.

Bugün görev, ideolojik-politik hattımızın gözbebeğimiz gibi korunarak geliştirilmesidir. Zor dönemlerde kendilerine “kolaylık” sağlayacak “ilkeler” bulanlar çok olur. Uzaktan davulun sesi hoş geldiği için, birileri ilkeler temeli yerine “ittifak” kurmayı öne almak isteyebilirler. Kısa, anlık hayal hedefleri onlara hoş gelebilir.

Gün giderek oligarşinin açık diktatörlüğü andıran kurum ve kuruluşlarını oluşturmaya çalıştığı askeri diktatörlüğe karşı mücadele günüdür. Bu mücadele, sınıf bilinçli işçilerle bütünleşip, toplumsal muhalefetin başını çekerek, diğer muhalif sınıf ve tabakalarla askeri diktatörlüğe karşı siyasi demokrasi temelinde ittifak kurup, onları peşinde götürerek başarıya ulaştırılabilir.

Gün, hareketimizin ilkeli davranma geleneğini yaşatma günüdür. Bu ise, ilkelerimizi, yani 38 sayıda oluşturduğumuz ideolojik-politik hattımızı her türden sapmaya karşı Ortodoksça savunmaktan geçer.

İLKESİZLİĞE HAYIR !

8.11.1982. Azad Roj.

NOT: Bu yazı EKİM’de yayınlanmak istemiyle Merkez’e gönderilmişti. Ancak merkez, “yazında ileri sürdüğün görüş ve eleştirilerinle ilgili tartışmaları şu anda EKİM’in sayfalarında yapmayı yararlı sonuçlar üretebilmesi anlamında uygun görmüyoruz” diyerek, yanıt olarak EKİM’deki yazıyı savunan GMK-İÖ imzalı sirkülasyonu örgüt içinde dağıtmıştır.

TASFIYECİLİĞE KARŞI LENİNİZMİN BAYRAĞINI YÜKSELTELİM

1

"Bir politik partinin hataları karşısındaki tavrı, bu partinin ciddiyet derecesi, sınıfı ve ezilen yığınlar karşısındaki yükümlülüklerini pratikte nasıl yerine getirdiği konusunda yargıya varmanın en önemli ve güvenilir yöntemlerinden biridir. Bir hatayı içtenlikle kabul etmek, ona yol açan koşulları çözümlemek, onun nedenlerini araştırmak ve onu gidermenin yollarını dikkatle incelemek-ciddi bir partinin özelliği budur; görevlerini yerine getirmenin yolu budur, sınıfı ve giderek yığınları eğitmenin yolu budur."

"Bugüne dek bütün devrimci partiler, kendilerini beğenmişlikleri, güçlerinin nerede olduğunu göremeyişleri ve eksikliklerini ortaya koymaktan korkmaları yüzünden yıkılıp gitmişlerdir. Ama biz yıkılmayacağız; çünkü biz eksikliklerimizi ortaya koymaktan korkmuyoruz. Ve onları yenmeyi öğreneceğiz."(Lenin)

YOLDAŞLAR

12 Eylül sonrası dönemde hareketimiz her akli başında arkadaşımızı ciddi endişelere düşürecek bir boğazdan geçmektedir. İçinde bulunduğumuz durumun ciddiliği salt askeri diktatörlüğün saldırılarından kaynaklanmıyor. Bunun yanı sıra belirtmek istediğimiz

TASFIYECİLİĞE KARŞI LENİNİZM'İN BAYRAĞINI YÜKSELTELİM !

"Bir politik partinin hataları karşısındaki tavrı, bu partinin ciddiyet derecesi, sınıfı ve ezilen yığınlar karşısındaki yükümlülüklerini pratikte nasıl yerine getirdiği konusunda yargıya varmanın en önemli ve güvenilir yöntemlerinden biridir. Bir hatayı içtenlikle kabul etmek, ona yol açan koşulları çözümlemek, onun nedenlerini araştırmak ve onu gidermenin yollarını dikkatle incelemek-ciddi bir partinin özelliği budur; görevlerini yerine getirmenin yolu budur, sınıfı ve giderek yığınları eğitmenin yolu budur. "

"Bugüne dek bütün devrimci partiler, kendilerini beğenmişlikleri, güçlerinin nerede olduğunu göremeyişleri ve eksikliklerini ortaya koymaktan korkmaları yüzünden yıkılıp gitmişlerdir. Ama biz yıkılmaya-çağız; çünkü biz eksikliklerimizi ortaya koymaktan korkmuyoruz. Ve onları yenmeyi öğreneceğiz. "(Lenin)

YOLDAŞLAR

12 Eylül sonrası dönemde hareketimiz her akli başında arkadaşımızı ciddi endişelere düşürecek bir boğazdan geçmektedir. İçinde bulunduğumuz durumun ciddiliği salt askeri diktatörlüğün saldırılarından

kaynaklanmıyor. Bunun yanı sıra belirtmek istediğimiz nokta hareketin bizzat yönetimindeki merkez hizip tarafından örgütsel ve siyasi olarak tasfiye edilmeye çalışılmasıdır. Kimileri bu sorunları şimdiden kapanmış, geçiştirilmiş olarak görseler de sorun taşıdığı hayatiyet açısından bir iki "tartışma" ile geçiştirilemeyecek kadar önemlidir.

Merkez hizbin eylemi sadece "huzur bozucu" olarak gördüğü üç beş "yaramaz unsur"dan Hareketi temizleyerek "% 99,9'luk çoğunluğun" homojen yapılanmasını sağlamak değildir. Yapılanlar hareketin kendisini ortadan kaldırmaya yöneliktir. Yapılmak istenen; her dönem ve koşulda siyasi çalışmanın gerekliliğini savunan, sınırları belli, dar, "ortak irade"nin yerine canları istediği zaman siyasi çalışma yapan, muğlak, kendi kişisel şefliklerine bağlı bir "örgütlenmeyi" hayata geçirmektir. Sorun böylesine bir boyutta kıvranılmak zorundadır. Proletaryaya ve hareketimize karşı sorumluluk duyan tüm yoldaşlar gelişmeler, bu gelişmelerin nedenleri ve sonuçları üzerinde titizlikle durmalı tartışmaları geliştirmek ve zenginleştirmek için özel bir çaba sarf etmelidirler.

Soruna "şimdi bu tartışmaların sırası mı" şeklinde yaklaşan ve tarafları böyle bir sorunu "yarattıkları" için kınayan hayatın karşılıklarına diktığı sevimsiz (!) sorunları görmezden gelerek, yok sayarak aşabileceğini sanan yoldaşlar ise harekete çok ciddi zararlar vermektedirler.

Bizler; şu anda merkez hizip tarafından hareketten tasfiye edilmeye çalışılan kişiler olarak; tüm hareketimizi tahrip eden, yetkisi dışında tasarruflarda bulunarak tasfiyecilik yapan anlayışa karşı çıkmaya, örgütümüzü likidasyondan korumak, ideolojik-politik hattını korumak ve geliştirmek için sorumluluklarına uygun bir şekilde hareket etmeye çağırıyoruz.

Görüşlerimizi ortak bir hale getirebilmek bizler açısından belirli bir zaman kaybını da beraberinde getirdi. Ancak başında da belirttiğimiz gibi böylesine can alıcı bir sorunda bunun büyük bir önemi olduğu kanısında değiliz. Birileri bu gecikmeyi sevinçle karşılayarak "cevap dahi veremediler" diye haykırıyorsa da, hayat onlara trene erken binmekle menzile ulaşmanın aynı şey olmadığını öğretecektir.

12 EYLÜL: YENİ DURUM, YENİ KOŞULLAR

Bir buçuk senedir askeri diktatörlüğün yönetimi altındayız. Bu süre içinde kabaca gözlenen durum şudur:

12 Eylül askeri diktatörlüğü Türkiye Sosyalist hareketini ağır bir yenilgiye uğratmıştır. Birçok grup örgütsel olarak dağılmış, binlerce unsurları oligarşinin eline geçmiştir. Kısmen ayakta kalabilenler ise bunu siyasal çalışmalarını durdurmakla ve hemen hemen ellerindeki bütün mevzileri terk etmekle sağlamışlardır.

Askeri diktatörlük açısından tablo sosyalist hareketleri dağıtmanın yanı sıra, sınıfın sesini kısmakla, sendikal örgütlerini kapatmak veya mutlak denetim altına almakla ve küçük burjuvazinin desteğini sağlamakla yeteri kadar güçlenmiştir. İşçi sınıfı ekonomik bunalımın yükünü her zamankinden çok çektiği halde tepkileri cılız ve örgütsüzdür. 12 Eylül'ün hemen ertesinde tek tük fabrikalardaki direnme çabaları gelişmeden bastırılmıştır. Son zamanlarda özellikle YHK kararlarına tepki olarak gelişen pasif direnişlerde cuntanın azgın saldırıları karşılıklılaşmaktadır. Ancak önümüzdeki dönemde bu direnişler kaçınılmaz bir biçimde yaygınlaşma eğilimi göstereceklerdir.

12 Eylül'den çok önceleri siyaset sahnesinde arka plana çekilen küçük burjuvazinin en aktif kesimi olan öğrenci gençlik de suskunlaşmıştır.

12 Eylül sonrası yaptıkları eylemler de cuntanın sert tedbirlerinin yanı sıra esas zemini öğrenciler olan küçük burjuva sosyalist örgütlenmelerin dağılması ile sona ermiştir. Daha doğrusu sözü edilemeyecek boyutlara inmiştir. Kürdistan'daki ulusal mücadele de susturulmuştur. Sömürgeci, asimilasyoncu politika baskısını çok azgın boyutlara ulaştırmıştır. Sosyalist hareketlerin yanı sıra demokrat güçler de tam bir bozguna uğramıştır. Birçok "demokrat" cuntanın politikasına ses çıkarmamaktadır. Dahası bir kısmı cuntanın ekonomik ve siyasi hattının sadık destekleyicisi haline gelmişlerdir.

Cunta bugün tekelci sermayenin ve IMF'nin istemlerini hiçbir direnişle karşılaşmaksızın hayata geçirebilmektedir. Bir yandan oligarşik devlet yeni baştan reorganizasyonla yetkinleştirilmektedir. Bir yandan çarpık kapitalizmin 70'lerden bu yana biriktirdiği sorunlar işçi sınıfı ve emekçilerin mutlak yoksullaşması, orta sınıfların iflasa sürüklenmesi bedelleri ile bir nebze olsun çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Özetle 12 Eylül 'den bu yana Türkiye'de yeni bir durum vardır. Bu yeni durum objektif ve sübjektif değişiklikleri içermektedir. Hem ülke-deki sınıflar arası ilişkiler, hem de sosyalist hareket açısından geçerli-dir. Yeni durum kendisine uygun görevlerimizi önümüze dikmektedir. Yeni görevi erimizi ortaya koymadan geçmişimizin genel bir değeren-dirmesini yapmak kaçınılmaz bir görev olarak karşımıza dikilmektedir. Bu 74'ten bu yana olan sınıflar mücadelesini, politik gelişimi ve bu mü-cadele içerisinde bizlerin yeri ve işlevini açığa çıkarmak şeklinde ger-çekleşecektir. Çünkü yeni görevlerin başarılmaması ancak geçmiş hata-ların gözden geçirilmesi, hatalardan arınılması, eksikliklerin gideril-mesi ve doğrularımızın daha iyi bir şekilde kavranması ile mümkün-dür. Daha doğrusu bu temellere oturmaksızın doğru bir mücadele baş-latmak olanaksızdır. Tabi ki başlatmak başarabilmek değildir. Başarı ancak doğru teorinin doğru pratikle bütünleşmesinin bir ürünü olabilir.

Bugün Türkiye sosyalist hareketinde geçmişe bakış konusunda başlıca iki eğilim gözlenmektedir.

1-Geçmiş hattın tamamıyla doğru olduğunu, savaşın kesintisiz de-vam ettiğini söyleyenler, ortada mağlubiyet olmadığını söyleyenler. Dev-Sol benzeri küçük burjuva anarşizmine varan bu tür çizgilere an-latabileceğimiz çok fazla bir şey yoktur.

2- Yenilgiye uğradığını kabul edenler. Bunlar içinde bulunan du-ruma birtakım gerekçeler bulmaya, durumu hafifletmeye çalışmakta-dırlar. Küçük burjuva mantığın tipik ürünlerini sergilemektedirler. Un-surlarını değişik taktiklerle oyalamaya çalışmakta, "diğerlerine göre en iyi olan biziz", "Askeri diktatörlük örgütlenmemizi dağıtmadı" vb. de-magojilerle "öndeki arabanın devrilmesinden arkadaki arabalar için dersler çıkarılmasına" engel olmaktadır.

Türkiye sosyalist hareketinde gelenekleşmiş olan bu anlayışa karşı mücadele etmek gerekir. Bunun yolu da kendi geçmişimizle SINIF TE-MELLERİ üzerinde hesaplaşmakla mümkündür.

Ancak bu temel perspektifle değerlendirme sağlıklılık taşır, yolu-muzu aydınlatır.

12 Eylül'den bu yana olan gelişmeler hareketin merkezindeki hâkim görüşün ne olduğunu açıklıkla ortaya koymaktadır. Merkez aradan ge-çen uzun bir süre boyunca geçmişin köklü bir irdelemesini yapacağına

ilişkin hiçbir umut vermemiştir. Doğru bir siyasi çalışmanın temel şartı olan GEÇMİŞ DEĞERLENDİRMESİ sürekli olarak başka "görevlere" kurban edilmiştir. Özeleştirisi olduğu iddia edilen yazılar da geçmişte yapılan hatalara orasından burasından kabaca değinilmiş, ancak bu hataların kökleri hareketin gençliği, deneysizliği, kişilerin eksiklikleri vb. nedenlere bağlanarak soruna Marksist yöntemlerle değil, bilimsellikten uzak yöntemlerle yaklaşmıştır. Sorunun köklü bir platformda ele alınması gerektiğini söyleyen arkadaşlar "inkârcı, teslimiyetçi, küçük burjuva" nitelemeleriyle hareketten "atılmışlardır". Dikensiz bir gül bahçesi yaratarak bu platformda geçmişle bir "hesaplaşma" içerisine girmek merkez hizibin uyguladığı yöntem olmuştur. Şurası açıktır ki, bu yöntemler ne sosyalist harekete ne de sınıfın mücadelesine en ufak bir yarar sağlamaz. Sadece ve sadece tekkenin çıkarlarını koruyabilir. Tabii ki sağlıklı unsurlar hareketin bir tekkeye dönüşmesine izin verirse.

Merkez hizip "12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim" başlıklı yazısıyla kendini net olarak açığa vurmuştur. Uzun bir süredir devam eden tasfiyeci politikanın ideolojik özünü ortaya koyan bu yazıdaki anlayışın teşhiri artık kaçınılmaz bir görev olmuştur. Bununla beraber biz geçmişimizin kabaca da olsa bir değerlendirmesini yapacağız. Açıktır ki geçmişimizin ayrıntılı bir değerlendirmesini yapmak ciddi bir teorik çalışmanın, titiz bir inceleme ve ayıklamanın sonucu olacaktır. Ancak bu, hareketimizin geçmişini genel bir değerlendirmeye tabi tutmamıza engel değildir.

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİ İÇERİSİNDEN KURTULUŞ'UN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

1960'lı yıllara kadar demokratik devrimin derinleşmesini burjuvaziden bekleyen, çok dar çevrelerin bir türlü dışına taşamayan Türkiye sosyalist hareketi bu yıllardan sonra kabuğundan çıkmaya başladı. 60 Anayasasının getirdiği nisbi demokratik ortamda ve toplumsal çelişkilerin keskinleştiği bu dönemde, önce TİP ile siyaset sahnesinde boy gösterdi. TİP sendika aristokratlarına ve aydınlara dayanan, temel karakteristiği parlamentarizm olan bir partiydi. Keskin işçi sınıfı geçiren TİP, reformist ve pasifist bir hareketti. İçerisinden çıkan ve gelişip güçlenen MDD hareketi ile bağlar açısından TİP kadar da olamadı. Ancak MDD, öğrenciler başta olmak üzere küçük burjuvalar arasında

gelişti, güçlendi, anti-emperyalizm temelinde yığınları aktif mücadeleye sürükledi. Sosyalist harekete yeni bir ruh, militanlık aşıladı. Bu dönemde sosyalizm bir kör döğüşü şeklinde de olsa geniş çevreler arasında tartışılır hale geldi. Ancak MDD cuntacılığı kendisine rehber edinen bir çizgi idi. Silahlı mücadele, anti -emperyalizm, “milli ordu” kavramları yan yana kullanıldı. MDD hareketi esas itibarıyla küçük burjuvazinin hareketiydi ve getirdiği canlılık da küçük burjuvazi içindi. Gerek TİP için, gerekse MDD için, 60’lı yıllardan önceki sosyalist hareketin burjuvaziden medet umma anlayışının etkileri son derece barizdir.

71 hareketi ise MDD içerisinde, ona tepki olarak doğan bir hareket oldu. Marksizm’in bir takım temel kavramlarını kavrayan bir grup genç sosyalistin atağı idi bu. 71 Hareketi özünde Türkiye soluna bir şeyi kavratı: Devrimin şiddetle olacağı gerçeğı. Bu gerçek tabi ki teorik olarak bilinen bir şeydi. Burada söz konusu olan sorunun nisbeten geniş kitleler tarafından kavranmasıdır. Ordunun bir kurum olarak ne olduğu da sosyalistler tarafından yaygın bir şekilde 71 eylemleri ile kavrandı. Bu olumluluğun yanı sıra 71 hareketi sol harekete kötü bir miras bıraktı. Öncü savaşı anlayışı. Sınıf adına fakat sınıftan kopuk mücadele sol hareket içerisinde alabildiğine yaygınlaştı, gelişti. Bu anlayış küçük burjuvalar arasında son derece geniş bir zemin buldu.

75’lerde sosyalist hareket yeniden aktifleşirken 71 hareketi içerisinde yer alan kimi çevreler işe geçmişleriyle hesaplaşarak başladılar. KURTULUŞ bunlardan biriydi.

KURTULUŞ işe 71’in özellikle THKP’nin eleştirisiyle başladı. Bu eleştiriyi yaparken 20’lerden 70’lere kadar olan sürecin burjuva karakterini çizdi ve 71’in geçmişle olan ayrılıklarını belirtti. THKP’yi eleştirisi ise ağırlıklı olarak iki noktada toplanıyordu.

1-Kemalizm sorunu: Bu sorun özellikle ittifaklar anlayışındaki yanlışların kaynağı olarak tesbit ediliyordu.

2- THKP’nin o zaman için var olan kitle bağlarını geliştirmek yerine, yanlış bir öncü savaşı anlayışıyla kitlelerle bağlarını koparması, sınıf mücadelesini, siyasi mücadeleyi salt bir silahlı mücadeleye indirgemesi.

Kurtuluş'un THKP'nin mücadelesinin kitlelerden kopukluğu eleştirisi, elbette ki doğru idi. Ama sorunun ağırlık noktası olarak bu çerçeveyi çizmek THKP'yi esas olarak Çayan'ın tezleri temelinde eleştirmekti. Bu durumda 'mücadelenin kitlelerden kopukluğu' şeklindeki doğru halka aynı zamanda eksikliklerimizin de başlangıç noktası oluyordu. Çünkü arada sınıf sorunu güme gidiyordu. THKP'nin ve genel olarak 71'in eksikliği devrimde işçi sınıfının fiili önderliği esprisini kavrayamamalarıdır. İşçi sınıfının fiili önderliğini reddetmeleridir. Nedir işçi sınıfının fiili önderliği, ne demektir bu önderliği reddetmek?

Sınıfın önderliği: işçi sınıfının sınıf olduğunun bilincinde olarak, siyasi mücadelede fiilen yer alması ve karakterinden dolayı diğer sınıf ve tabakaların önünde toplumun ileriye yönelik gelişmesinin motor gücü olmasıdır. Bu önderliği reddetmekse, sınıfın önderlik görevini yerine getirebilmesi için gerekli bilincin ona götürülmemesi, sınıfın örgütlenmesinin gözardı edilmesi suretiyle sınıfı köle sınıf olarak kalmaya mahkûm etmektir. Onun fiili önderliği yerine aydınların, gençliğin, ordunun vs siyasi mücadelede fiili 'öncü' durumuna geçirilmesi için bilinçli ya da bilinçsiz çaba gösterilmesidir.

Bu konudaki eksik değerlendirmemiz Kurtuluş'u tüm bir süreç boyunca etkiledi. Kurtuluş, her ne kadar 71 eleştirisinde sosyalist hareketle sınıf hareketinin ayrı yollardan gittiğini, görevin bu iki hareketin çakıştırılması olduğunu, partinin modern sanayi proletaryası temelinde yükseleceğini söylediyse de bunun içerdiği anlam genel olarak bilince çıkarılamadı.

THKP'yi proleter devrimci bir hareket olarak gördük mü, sınıf hareketi ile sosyalist hareketin çakışması sorununu kavrayamadık demektir. Proletaryanın kendi gücüne güveninden aydınların oluşturduğu örgütün gücüne güveni anladık mı, işçi sınıfının bağımsız siyasi örgütü olarak partiyi kavrayamadık demektir.

Kurtuluş, THKP'nin örgüt anlayışı, sınıfa bakışı sorunlarına hemen hiç değinmedi. Çalışma tarzındaki yanlışlıklarını ise siyasi çalışma mı, silahlı mücadele mi genel çerçevesinde ele aldı. THKP'nin kitlelerden kopması şeklindeki hatasına düşmemek, daha sonraki eylemimizde başlıca rehberimiz oldu. Kurtuluş'un pratiği bütün bir süreç boyunca kitle çizgisinin dışına düşmemek, kitlelerden kopmamak düşüncesiyle belirlendi. Mücadelenin özellikle küçük burjuva katmanlarda geliştiği,

yaygınlaştığı dönemde hareket kendisine bu zemini temel seçti. Zaten 71 eleştirisinin deki inkârcı olmamak kaygısı da büyük ölçüde 71'e sempati ile bakan küçük burjuva kitleyi küstürmemek, onlardan tecrit olmamak düşüncesinden kaynaklanıyordu.

Toparlarsak:

1 – THKP, proleter devrimci/ komünist/ bir hareket değildir... Çünkü Türkiye gibi bir ülkede proletaryanın devrimdeki fiili önderlik görev ve fonksiyonunu reddeden bir hareket komünist olamaz. Onun ihtilalciliği sınıfın ihtilalciliği değildir. Proletaryayı örgütleyemeyen, onun önderlerini saflarına kazanamayan bir hareket ne gerekçe ile olursa olsun komünist parti sıfatını kazanamaz. Proletarya kimseye kendi adına hareket etme yetki ve sıfatını vermez. Bu yetki ve sıfatı ancak onu örgütleyen, onu saflarına kazananlar kullanabilir. Bu yüzdendir ki 71 hareketinin ihtilalciliği küçük burjuva karakterdedir. 71 eylemi küçük burjuvalar içerisinde Marksizm'den kuvvetle etkilenen, onun birçok özelliğini kavramaya çalışan bir grubun ihtilalci atılımıdır. Ama sadece o kadar. 71 eyleminin adını proleter devrimci koymak, onun proletaryadan kopuk özünü görmemizi engeller, en azından bulanıklaştırırız. 71 Hareketine katılan grupların geçmişin sağ çizgisine tepki olmaları bu yanlış eylem çizgisini hoş görmemizin gerekçesi olabilir. Ama ona olmadığı bir şeyin, komünist hareketin ismini vermemizin gerekçesi olamaz.

2 - Türkiye gibi kapitalizmin ciddi ölçülerde geliştiği, işçi sınıfının milyonlarla ifade edildiği bir ülkede sınıfın fiili önderliğini red ve ideolojik önderliğinin kabulü, ideolojik önderlik fonksiyonunun bir avuç aydından oluşan bir partiye yüklenilmesini getirmiştir. Sınıftan kopuk bir şekilde sınıf mücadelesini sürdürmek geleneği bizlere 71'den kalan çok olumsuz bir mirastır. İşçi sınıfı hareketiyle sosyalist hareketin aynı yollardan gittiği sürece başlıca görevin sınıfı politik olarak bilinçlendirmek ve örgütlemek olduğu ne yazık ki hâlâ yeterince kavranamamıştır. Bu yüzdendir ki Kurtuluş Hareketi, işçi sınıfının örgütünü oluşturmadan, işçi sınıfının önderlerini saflarına kazanmadan "neferlerini ülkedeki bütün sınıf ve tabakalar içerisindeki çalışmaya sevketti".

Kurtuluş ortaya çıktığında küçük burjuvazi, öncelikle de öğrenci gençlik içerisinde sosyalist ve sosyalizme açık unsurların çokluğu hareketi cezbedi. "Güç olmak" için başlangıçta hareketin tüm unsurları

küçük burjuvazi arasında örgütlenme görevleri ile uğraştı. Bu örgütlenme geliştikçe yeni küçük burjuvalar karşımıza çıktı. Bu dönemde proletaryanın çok geniş ölçüde reformizmin etkinliği altında olması, peşinden sürüklenmesi kısa vadeli çabaların proletarya içerisinde bir sonuç vermemesi, küçük burjuvazi içindeki çalışmayı tamamıyla ön plana çıkardı. Sosyalist hareketle sınıf hareketinin ayrı yollardan gittiği, ikisinin çakıştırılması yolunda tesbitlerimiz kendiliğindenci gelişim karşısında güme gitti. Küçük burjuvazi içerisindeki çalışmadan elde ettiğimiz unsurları gene küçük burjuvazi içerisine şevkettik durduk. Bu alanda bizlerle yarış halinde olan ve hiçbir eklektisizme kapılmadan bu çalışmayı yapan DEV-YOL ve benzeri siyasetler karşısında geri kalmamak, “gençliği” bu küçük burjuva siyasetlere bırakmamak için çırpındık durduk. Çırpındıkça bu bataklık bizi daha çok içine çekti. “Parti modern sanayi proletaryası üzerinde yükselecektir” tesbitimizin gerçekten nasıl bir eylem çizgisi izlememiz gerektiğini yeterince açıklığa çıkarabilseydik bu batağa düşmeyebilirdik. Gözlerimizi proletaryaya diker, onu örgütlemek için olanca enerjimizi, akıllı kullanabilirdik. Ama bizler için sorun birinci derecede kitleleri örgütlemek, kitlelerden ayrı düşmemektir. Küçük burjuvazinin eyleminin kabardığı dönemde ise doğaldır ki kitlelerden kopmamak küçük burjuvazi içindeki etkinliğimizle özdeşleşiyordu.

Sürecin daha sonrasında ise küçük burjuvazi içerisinde edindiğimiz etkinlik hareketin kendisini proletaryaya döndürmesinin önünde daima bir engel olarak dikildi kaldı. “Mevcut kitle ilişkilerini gereği gibi değerlendirmek” esprisi hareketin kadrolarını proletarya içindeki çalışmaya sevk etmesi önünde bir engel oldu. Bu kitle ilişkilerini değerlendirebilmek için değişik formülasyonları düşünüldü, denendi.

Açıktır ki küçük burjuvazi içerisindeki çalışmalarımız sadece öğrenci gençlikle sınırlı değildir. Öğretmenler, mühendisler, memurlar ve hepsinden önemlisi mahallelerdeki çalışmalar çok büyük bir ağırlık teşkil etmiştir. Küçük burjuvazinin devrimcilerin dürtülerinin de etkisiyle ileri boyutlara sıçrayan hareketi faşist hareketin saldırılarıyla yüz yüze geldi. Okullardan giderek mahalleye sıçrayan bu çatışmalar devrimci hareketlerin bütün bir süreç boyunca başlıca meşgalesi oldu. Okullardan çekilen unsurlar mahallelere sevk ediliyor, mahallelerdeki örgütlenme de anti-faşist zemine oturtuluyordu. Faşist saldırılar sür-

dükçe mahalle halkı ile iyi ilişkiler kuruluyor, ancak faşistler püskürtüldüğünde mahallelinin de desteği geri çekiliyordu. Mahallelerde anti-faşist mücadele vermek elbetteki doğru idi. Onun eksiği sınıf mücadelesinin doğrudan bir parçası haline getirilememiş olmasıdır. Mahallelerde başta öğrenci gençlik olmak üzere işsizler, memurlar, esnaf ve çıraklar bu mücadelenin içerisinde yer alıyordu. En sonda ise modern sanayi proletaryası geliyordu. Yayınlarımızda bu tehlikeye defalarca dikkat çekilmesine rağmen pratikte hemen hiçbir şey değişmedi. Hiçbir sınıfsal temele oturmayan mahalle çalışmasında devrimciler halkı örgütleyebilmek için kooperatifler, dernekler vs. birçok yollar denediler. Sorunun çözümünün, sınıfı kendi temeli üzerinde örgütlemek olduğu ise bir türlü yeterince kavranamadı. Kavranamadığının delili bu yöndeki çabalarımız karşısında en ufak bir engel çıktığında pes edilmesidir. Eğer bizler sınıfı bizzat fabrikalarda örgütlemek gereğini yeterince kavramış olsaydık, ne yapar eder, yollarını bu lurdük. “Fabrikalara adam sokmak güç, mahallelerden ulaşmak daha kolay” gibi fabrika çalışmasını gözardı edici, geri plana itici formülasyonları öne sürmezdik.

“Önce güç olalım, sonra proletaryayı örgütleriz” mantığının vardığı tehlikeli nokta 79'larda iyice fark edildi. Güç olmak uğruna dört dörtlük bir küçük burjuva hareket olunuyordu. Bu tarihlerde hareket "böyle gidersek tam anlamıyla küçük burjuva bir hareket oluruz" şeklindeki kararı almak noktasına geldi. Çünkü açıktır ki “örgütü belirleyen eyleminin muhtevasıdır.” Bu tesbitin doğal sonucu güçleri maksimum oranda proletaryaya sevk etmek iken, “mevcut ilişkileri muhafaza etmek” esprisi içinde değişen çok bir şey olmadı. Hareket gene ağırlıklı çalışmasını küçük burjuvazi içinde sürdürdü. Sadece sendikal çalışmada ciddi boyutlarda bir artış görüldü. Tabii ki fabrikalardaki çalışma ile bütünleşmeyen sendikal çalışma kendi başına çok fazla bir şey ifade emiyordu. Dahası, yürütülen sendikal çalışmada da güç olma esprisi temel motif olduğundan ilkesizlik ve burjuva politikacılığına yaraşır yöntemlere rastlamak kabil oluyordu.

78'lerden itibaren küçük burjuvazinin artan faşist saldırılar karşısında giderek mücadeleden çekilmesi, sınıfın yükselmekte olan hareketiyle de çakışılabilmesi devrimci hareketleri sayıları binlerce olan kadrolarıyla başbaşa bıraktı.

Sınıf hareketiyle bir türlü çakışamıyordu. Çünkü hem sınıf içerisinde mevzilerimiz yok denecek kadar azdı, hem de eldeki kadroların sınıf yaklaşımları çarpıktı. Küçük burjuvazi içerisindeki çalışmadan kazanılan, anti-faşizmle yoğrulmuş arkadaşlardan daha fazlasını beklemek doğaldır ki haksızlık olacaktır. Çünkü saflarımıza kazandığımız unsurlar hareketin proletarya içindeki yoğun çalışmalarından, sosyalist hareketle sınıfın hareketini çakıştırmadaki ileri gayretlerimizden dolayı katılmıyorlardı. Teorik olarak iktidarın yanı sıra çoğu verdiğimiz anti-faşist mücadelenin cezbetmesi sonucu katılıyordu. Harekete katılan bu unsurların çoğu sadece faşizme karşı dövüşen militanlar olduklarından, sınıf mücadelesini kavramış komünist militanlar haline gelemediklerinden birer devrimci demokratlardı. Bu şekilde harekete katılan unsurları komünist militanlar olarak yetiştirmek görevimizi yeterince yerine getirdiğimiz de ne yazık ki söylenemez.

12 Eylül, Türkiye solunu, Kürt solunu ve özel olarak da hareketimizi böylesi bir konumda yakaladı. Ne kadar büyük güç olduğunu, altı senelik bir çaba sonucu nerelere gelebildiğimizi hep beraber gördük, yaşadık. Altı sene sonra hareketin geldiği noktaya baktığımızda elde kalanın ne olduğu açıkça ortada: Az sayıda kadro, daha çok olarak da altı senelik bir sürecin sonucu elde edilen teorik birikim, tecrübe.

SINIF MÜCADELESİNİN KOŞULLARINDA OPORTÜNİZM VE TASFİYEÇİLİK

Kapitalist bir toplumda burjuvazi ile proletarya arasında durmaksızın süregelen bir mücadele vardır. Bu mücadele çeşitli faktörlere bağlı olarak kâh şiddetlenir kâh yumuşar. Burjuvazi belli dönemlerde proletaryaya ve kendi düzenine karşı olan tüm unsurlara karşı saldırıya girer. Düzene karşı olan unsurlar yeterince güçlü değillerse burjuvazi amacına ulaşır. Sistemini bir süre için daha garantiye alır. Bu dönemler, varsa proletarya partisi ve diğer düzen aleyhtarı örgütlemelerin, yoksa devrimci grupların ağır baskı ve terörle karşılaştıkları dönemlerdir. Mücadele önceki koşullara göre kat be kat zorlaşmıştır. Mücadelenin nisbeten kolay olduğu dönemlerde devrimci saflarda yer alan birçok kişi mücadeleden kaçır hatta karşı devrimci saflara geçebilir. Böylesi dönemler tek tek kişilerin yanı sıra, esas olarak düzene karşı örgütlerin sınıandığı dönemlerdir. Komünist hareketin başlıca özelliklerinden birini teşkil eden süreklilik ancak böylesi dönemlerde bir anlam

kazanır. Komünistler bu yüzdendir ki en zor dönemlerde dahi sürekliliğini koruyacak örgütlemelere giderler. Bu yüzdendir ki düzeni yıkmak için mücadele eden örgütlenmelerin esasını gizlilik teşkil eder. Komünist örgütlenme uygun koşullarda yığınlara yönelik ajitasyon, propaganda ve örgütleme çalışmaları yürütürken, ağır baskı koşullarında da gerekli tedbirlerini alarak, döneme uygun rötuşlarını yaparak siyasi faaliyetini devam ettirir. Onun her koşuldaki illegal çekirdek örgütlenmesi, yapısının genel çerçevesini koruyan bir örgütlenme olarak ayakta kalır. Özetle; bir örgütlenmenin sağlamlığının kriteri, böylesi dönemlerde örgütlülüğünün ve siyasi çalışmasının devamlılığıdır. Onun içindir ki ağır baskı koşulları salt kişiler için değil örgütlemeler için de eşsiz değerinde bir kriter olarak ele alınır.

Yenilgi yılları, devrimci hareketin gerileme dönemleri, ağır baskı koşulları devrimci hareketler içinde ayrılıkların en yoğun bir şekilde su yüzüne çıktığı dönemlerdir. Manevi çöküntüye uğrayan geçici yol arkadaşlarının devrimci safları terk etmesinin yanı sıra bu ayrılıklara yol açan çok daha ciddi etkenler vardır. Yoğun eylem ve sosyal hareketlilik döneminde çözümlenmesi daha ileri bir döneme ertelenen sorunlar bu dönemde gündeme gelir. Önceki dönemlerde hoş görülen, göz yumulan, hayatiyeti yeterince kavranmayan eksikliklerin gerçek içeriği böylesi dönemlerde daha iyi gözlenebilir. Örgüt içerisindeki farklı bakış açıları daha da netleşir.

Böylesi dönemlerde bireylerin gelişen siyasi durum karşısında tavır alışlarına kendi sınıfsal eğilimleri daha belirgin olarak yansır. Hele sınıfın öncü unsurlarıyla birleşememiş, küçük burjuva bir zemin üzerinde yükselen hareketlerde bu ayrışma çok daha kaçınılmaz ve belirgindir. Önemli olan bu ayrışmaların sınıfsal ve ideolojik özünü doğru bir şekilde yakalamak ve Marksizm-Leninizm ışığında tavır alabilmektir. Yenilgi yılları acı olduğu kadar, hatta daha da öncelikli olarak eğiticiidir. Komünistler açısından sorun yenilgideki objektif ve sübjektif etkenleri doğru bir şekilde yakalamak, analiz etmek, doğru sentezlere ulaşabilmektir. Burjuvazi ile olan mücadelede proletarya defalarca yenilgiye uğrayacaktır, ama bu yenilgilerden doğru dersler çıkarıldığı ölçüde proletaryanın burjuvazi üzerindeki son ve kesin zaferi yakınlaşacaktır.

12 Eylül askeri darbesinde hareketimiz ciddi darbeler yedi. Eldeki birçok mevzi terkedilmek zorunda kalındı. Yüzlerce yoldaşımızın oligarşinin eline geçtiği, hareketin etrafında ve etkisinde olan binlerce kişiyle bağlarımızın kesildiği bir dönen yaşadık, yaşıyoruz.

Bu dönen aynı zamanda hareketin tün eksiklik ve zaaflarının ortaya çıktığı bir dönem oldu.

Her dönem ve koşulda faaliyetini sürdürüleceğine inandığımız hareket baskı ve terör koşullarında tamamıyla hareketsiz kaldı. Hareketin sürekliliği kesintiye uğradı. Komünist olduğunu iddia eden bir hareket için bu izahı son derece güç bir durumdur. Böylesi bir durumda yapılacak iş, içine düşülen durumu açıklık ve yüreklilikle ortaya koyarak bu duruma yol açan objektif ve sübjektif etkenleri açığa çıkarmaktır. Bu en başta önderlik olmak üzere bütün kişilerin ve organların kafa yorması, üzerinde düşünmesi gereken bir durundur.

Bizdeki durum ne olmuştur? 12 Eylül'ün gelmesiyle birlikte önderlik tam anlamıyla zafiyete uğramıştır. Şaşkınlık, basiretsizlik, devrevi paniklemeler en kör gözlerin dahi görebileceği boyutlara ulaşmıştır. 12 Eylül 'ün hemen ertesinde "hareketin sürekliliği üç beş kadronun korunması değildir, siyasi faaliyeti sürdürmektir" denirken, oligarşinin saldırıları karşısında üç beş kadronun korumasına çalışılmıştır. Oligarşinin her saldırısıyla daha dar bir alana itililmiş, fakat bu alanları kendi irademizle belirlediğimiz yazılmış ve anlatılmıştır. Bir örgütün unsurlarına karşı açıklık ve dürüstlük kuralı hiçe sayılmıştır.

Ancak bütün bunların ve sayılabilecek yüzlerce eksiklik ve hatanın yanı sıra esas şer kendisini tasfiyecilikte göstermiştir. Merkez hizip 12 Eylül sonrasında tasfiyeci özünü ideolojik ve örgütsel planda çok net bir biçimde açığa vurmuştur. 12 Eylül sonrasında ilişkin yakalanması gereken esas halka budur; Merkez hizbin tasfiyeci özüdür.

Komünist bir örgütlenmeyi belirleyen temel özelliklerden biri de çalışma tarzıdır. Komünist örgütün çalışma tarzı; organlara dayalı, günlük çalışmayı temel alan, merkezi olarak yönlendirilen bir çalışma tarzıdır. Örgütün üyeleri bir organ üyesidirler. Yukarıdan gelen genel direktifler doğrultusunda siyasi faaliyeti sürdürürler.

Merkez hizip 12 Eylül sonrası siyasi ç alışmayı tatil etmiştir. Merkez hizbin siyasi çalışmanın kesintiye uğramasını meşrulaştırma, haklı çıkama çabaları onun siyasi olarak tasfiyeciliğini göstermektedir. Çünkü bu anlayış siyasi faali yetin sürekliliği ilkesinin çiğnenmesidir. İkincisi merkez hizip mevcut örgütlenmeyi lağvetmiştir. Yani, hareketin sınırları belli çerçevesini yok etmiş, zaten sınırları çok net olmayan örgütü hepten muğlak, belirsiz bir hale sokmuştur. Bu da onun özel olarak tasfiyeci yanını ortaya koymaktadır. Merkez hizbin 12 Eylül sonrası aldığı karar, örgütün lağvedilmesidir, yok edilmesidir üyelere oluştan, organlara bağı Bolşevik örgütlenme yerine, kişisel ilişkilere dayalı, sınırları belirsiz Menşevik örgütlenme anlayışının hayata geçirilmesidir. Bu konuda getirecekleri hiçbir gerekçe inandırıcı ve geçerli olamaz. Sınırları belirli bir örgütlenmenin lağvedilmesi kararını ancak o örgütlenmenin bütünü verebilir. Merkez hizip bu yetkiyi gasp etmekle bir yandan örgütün hak ve yetkilerini hiçe saymış, diğ er yandan likidasyona yol açmıştır.

Bunların yanında merkez hizip izlediğı politikayı eleştiren, geçmişe yönelik değ erlendirme talepleri olan yoldaşları “atmakla” tasfiyeciliğini perçinlemiştir. Ne derlerse desinler atılan arkadaşların bir kısmının atılma gerekçeleri eleştiri yapmaları, geçmişe yönelik bir değ erlendirme talep etmeleridir. Bu gerekçelerle adam atmak örgütsel ilkeleri-mizle taban tabana zıt bir davranıştır.

Merkez hizip 12 Eylül sonrası ortaya çıkan koşulları muhalefeti temizlemek açısından uygun bir zemin olarak görmüştür. 12 Eylül’e kadar etkisizleştirme, tali? görevlere verme, olanakların taraflı aktarılması vs. şeklinde sürdürülen hizipçi politika alemi tasfiyeciliğ e dönüşmüştür.

Kurtuluş Hareketi bir dönüm noktasındadır. Ya bugüne kadar sağlanan tüm olumlu birikimler tasfiyeci anlayış tarafından olumsuzluğ a dönüştürülecek ya da tasfiyeci anlayışa karşı mücadele edilecektir. Tasfiyeciliğ e karşı verilecek mücadele hareketimizdeki olumlu yanları geliştirecek, komünist bir örgüt olmak ve sınıfa ve tüm ezilenlere karşı görevlerini yerini getirme konusunda yol almasını sağlayacaktır. Teslimiyet, boyun eğme tasfiyeciliğ e meşrutiyet kazandıracaktır. Bugün çeşitli nedenlerden dolayı merkez hizbin tasfiyeciliğ i karşısında sessiz kalanlar yarın çok geç kalındığını göreceklerdir.

Tasfiyeci Hizibi Mahkûm Edelim

Merkez hizibin uzun süreden beri izlediği tasfiyeci politikanın son olarak “atıkları” üç arkadaşla ilgili yazılarında net olarak açığa çıktığını belirtmiştik. “Bu eleştiriler öncekiler gibi değil, olumlu eleştiriler” diyerek zaman kazanmaya çalışan merkez hizip koşulların kendisi için tam olarak olgunlaştığını düşündüğü zaman eleştirilerin “hizipçi, Menşevik, Troçkist” özünü! yakalayarak saldırıya geç ti. Yazılarda başlıca beş bölümde yeni yorum ve anlayışlar getirildiğini iddia ediyorlar.

1- 71 Mücadelesinin değerlendirilmesi ve 71 sonrası teori ve pratiğimiz,

2- Hareketimizin proletaryaya bakışı -Sınıf içinde çalışma- Sendikal faaliyet,

3- Örgüt anlayışı ve kadrolar sorunu,

4-Demokratik merkezîyetçilik ve çalışma tarzı,

5- Birlik... örgüt içi mücadele.

Bizler 71 değerlendirmesi dışında kalan konuların hiçbirinde farklı yorum getirildiği inancında değiliz. Geri kalan konularda yapılan teori-mizle pratiğimiz arasındaki çelişkileri vurgulamaktan ibarettir. Teorimizin pratiğimize yeterince yol göstermemesinin nedenlerini araştırmaktır.

Eleştiriler bir nebze etkili olmuş ki merkez hizip daha önce arkadaşları “atarken” uygulamadığı prosedürü son olarak “attığı” üç arkadaşta gösterdi! Daha önce arkadaşları kendisi atarken son partide onay alma gereksinimi duydu. Kendi deyimleriyle “örgüt içi demokrasiyi” işlettirler. Bu arada “yazımıza polemik şeklinde cevap verecekseniz hiç zahmet etmeyin, özeleştirii yaparsanız dağıtırız” demişler, ne gam! Demokrasi dediğin böyle yavaş yavaş başlar! Olayları tahrif et, çarpıt, muhataplara ise cevap hakkı tanıma. İşte merkez hizibin demokrasi anlayışı.

Merkez Hizibin yaptığı son derece açıktır. Hareket içerisinde belli görüşleri savunan herkesi “üç-beş kişilik bir gruptan” gelme olarak nitelendirmek, bu “üç-beş kişilik grubun” başından beri hizipçilik yaptığını iddia etmek! “Zaten biz Cephe kökenlilerle bu üç beş kişi hiç anlaş-

madık. İşte şimdi geldikleri gibi gidiyorlar” diyerek akıllarınca işin içinden sıyrılmak. Yapılan tastamam budur. Bu hareketin tarihinin tahribidir, gerçekleri saptırmaktır. Hareket içerisinde gerçekten var olan farklılıkları, ideolojik-teorik köklerinden koparıp ahbablıklar düzeyinde formüle etme çabasıdır. Feodal ilişkilerini senelerdir koparamayan, komünist yoldaşlık ilişkilerine yeğleyen arkadaşların soruna böyle yaklaşmaları pek de garip değildir.

Ancak ne var ki hareket içerisindeki küçük burjuva anlayışla komünist anlayışı ayırt eden bir çizgi varsa bu çizgi “üç beş kişilik grupla” “Cepheciler” arasından geçmemektedir. Ve, bu çizgi şunlar o tarafa, bunlar da bu tarafa deyip çizilecek bir çizgi de değildir. Zaten sorun bu kadar basit, çizgi bu kadar düz olsa idi bugüne kadar birarada olmanın hiçbir mantıklı izahı olmazdı. Tabii ki merkez hizbin “kendilerini kurnaz zannedenlerin saf gördüklerini kandırmak için biraraya geldikleri” şeklindeki izahı ciddiye alınmazsa.

TASFİYECİLER HAREKETİMİZİN TARİHİNİ TAHRİF EDİYOR

Hareket 71 eyleminden arta kalan devrimcilerin THKP kökenlilerinden bir kısmı tarafından 75’lerde inşa edilmeye başlandı. Bu tarihe kadar 71 hareketine katılanlar, özellikle de THKP kökenliler arasında bir birlik sağlama çabaları sonuç vermemişti. Özünde bu çabaların sonuç vermemesi kaçınılmazdı. Proletaryanın dışında sosyalistlerin birliği⁵ söz konusu birlik ve kendi söylediklerinin tek doğru olduğuna inanan, aydın niteliğindeki insanların bir araya gelmesi elbetteki çok zor bir işti. Sosyalizmin uluslararası konumu, ülkeye etkileri, sınıfla sosyalistler arasındaki bağların yok denecek kadar cılız olması birliğin önündeki engellerden bazılarıydı. Zaten o dönem söz konusu olan birlik program ve tüzük üzerine bir birlik değil, esas olarak geçmişin değerlendirilmesi üzerine bir birlikti. Daha sonra her biri ayrı bir siyaset oluşturacak olan kümelenmeler ise 71’le hesaplaşmalarına -doğru veya yanlış- hapishanede başlamışlardı. Devrimciler arası güvensizlik tohumları daha o zamandan mevcuttu. Bunun dışında hiç kimse ortaya bir program ve tüzük önerisiyle de çıkmıyordu. O dönem program ve tüzüğe revizyonistler ve oportünistler sahipti. Arkadaşlar işte böyle bir dönemde birlik çabalarının sonuç vermediğini görünce ayrı bir hareket olarak ortaya çıktılar. Ama bir yandan da birlik için çaba ve çalışmalarını sürdürdüler. Bu çağrılara kulak veren, oturup tartışan,

temel sorunlarda anlaşılan kişi veya gruplar da harekete katıldılar. Burada önemli olan, anlaşılan temellerin ne olduğudur. Niçin bir araya gelinmiştir? Söz konusu ortak ideolojik- teorik temel nasıl bir temeldir? Bu temel biraraya gelmek için yeterli midir, yoksa merkez hizibin yazısında hiç söz konusu edilmeyen başka temeller de mi vardır?

Merkez hizipteki yoldaşlarımız hareketin ortaya çıkışını şöyle anlatıyorlar:

“İşte böylesi bir tarihsel anda bizler birlik probleminin sağlıklı bir tarzda çözümlenmesini kolaylaştırmak ve bunu sağlamak için THKP adına hiçbir örgütsel girişimde bulunmaksızın, onunla sadece ideolojik bağımızı ortaya koyarak sorumluluğumuzun gereğini yaptık. Bu konuda izlediğimiz yöntem Leninizm’e aittir. Bizim yaptığımız Lenin ve arkadaşlarının 1901’de Iskra’yı çıkarmadan önce ve daha sonra Iskra ile yaptığının hemen hemen aynıdır. -Tabii farklı koşullarda, farklı ülkelerde- Lenin ve arkadaşları kendisinden geriye hiçbir örgütsel yapı kalmamış olan RSDİP ve onun mücadelesini inkâr mı etmişlerdir? Yoksa o dönemin -1890’lı yılların- doğru bir değerlendirmesini yaparak 1898’de kurulan RSDİP’nin eksikliklerini, zaaflarını ve aynı zamanda tarihsel önemini ortaya koyarak onun devamı mı saymışlardır? Lenin ve arkadaşları oportünizmin boy verip kendiliğinden egemen olduğu, örgütsel parçalanmışlığın sürdüğü bir ortamda RSDİP adını herkesten fazla kullanmaya hakları olmalarına karşın, 1901’de Rus sosyal-demokrasisiyle sadece ideolojik bağları tanıyarak, bunun dışında RSDİP adına hiçbir örgütsel girişimde bulunmaksızın ta başından beri tamamen bağımsız Iskra ile bir görevi yerine getirdiler. “Birleşmeden önce birleşebilmek için gerekli sınır çizgilerini çekmek.” RSDİP yurtdışı örgütü ve birlik konferansında Lenin şöyle diyordu: “Unutmamalıyız ki ortak bir ideolojik temel olmaksızın birlik diye bir sorun olamaz.”

Yukarıdaki benzetme merkez hizibin hareketin ortaya çıkışı, teorik platformu, birlik sorunu üzerine düşündüklerini açıklıkla ortaya koymaktadır. Anlatılanları iki başlıkta toparlayabiliriz:

1- Lenin 1898’de kurulan RSDİP’ni inkâr etmemiş, devamı olduklarını söylemiştir. Biz de THKP’nin inkârı değil devamıyız.

2- Bizim 76’da yaptığımız Lenin ve arkadaşlarının Iskra ve öncesinde yaptıkları gibi ideolojik-teorik platformu çizmektir.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz: Bu benzetmeler bilgisizliğin bir ürünü değilse -ki bizce değildir- bilinçli bir şekilde yapılmış ustalıkla tahrifatlardır.

Arkadaşların inkâr konusundaki yaklaşımlarını ele alarak: Merkez hizip hareketimizin THKP'nin inkârı olduğu şeklindeki tespitlere şiddetle kızarak adeta kükrüyor! "Nasıl Lenin ve arkadaşları 1898'de kurulan RSDİP'i inkâr etmedilerse biz de THKP'yi inkâr etmiyoruz.

Bizim özeleştirimize bakarak THKP'nin inkârı olduğumuzu sanan şaşkınların güleriz haline."

Gülünecek tek şey var. O da hareketimiz inkâr konusunda açılımlar yaptığı, inkâr ve red arasındaki ayrımı ortaya koyduğu halde hâlâ sorunu kavrayamayanların halidir. Kurtuluş ortaya çıktığında kendisini inkârcılıkla suçlayanlara "Hayır biz THKP'yi inkâr etmiyoruz, geriye çok şey kalmıştır, biz bu geriye kalan öze sahip çıkıyoruz" derken yaptığı inkârın ta kendisiydi. O dönemde inkâr ve red kavramları karıştırılıyor, -tek tek kişiler karıştırmayabilir biz genelden bahsediyoruz- inkâr etmek küfretmekle özdeş tutuluyordu. Şimdi oturup inkârın ne olduğunu uzun uzun anlatmaya gerek yok. Ancak Kurtuluş hareketi ortaya koyduğu tezlerde THKP'nin örgüt anlayışı çalışma tarzı, ittifaklar anlayışı stratejisini mahkûm etmiş, bu arada olumlu gördüğü yanlara sahip çıkmıştır. Onun koyduğu hedef, eleştirdiği noktaların alternatiflerini geliştirmek, doğru gördüğü yanları açmaya çalışmaktır. Söz konusu değişim niteliksel bir değişimdir. Ve daha ileri boyutlardaki nitelik değişiminin adı literatürde 'inkâr'dır.

Görülen o ki kimi arkadaşlar aradan altı sene geçtikten sonra dahi bir adım bile katedememişler. Ne yazık ki hala tartışmalarda inkârı sosyalizmin kapitalizmi inkârı boyutlarında anıyorlar. İnkâr kavramının siyasi eylemimize uygulanabilirliğini kabul etmiyorlar. İnkâr ve red kavramları konusunda hareketimizin yayın organlarında çıkan yazıları kültürel sorunlara ilişkin olarak yazılmış zannediyorlar. Cidden üzülecek bir durum. Çünkü bu arkadaşlar hareketin önderliğini üstleniyorlar.'

Kaldı ki 1903'te kurulan RSDİP de 1898'de kurulan RSDİP'in örgütsel inkârıdır. Programı ve tüzüğü muğlak, gevşek örgütlenmiş, amatör, dar ve yerel çalışmanın hâkim olduğu bir parti inkâr edilerek program ve tüzüğe dayalı çekirdeğini profesyonellerin oluşturduğu,

tüm Rusya çapında merkezi olarak örgütlenmiş bir parti hedeflenmiştir. Açıkaktır ki ikincisi birincisinin örgütsel olarak inkârıdır.

İnkâr konusun değindikten sonra Lenin'den RSDİP'nin yeniden inşası konusunda bir alıntı ile devam edelim.

"Rus sosyal-demokrasisi şimdilik ileriye doğru muazzam adımı atarken, -sanki bütün gücünü tüketmiş ve ilk baştaki, ayrı ayrı yerel örgütlerin tecrit edilmiş işleyişine geri dönmüş gibi görünüyor. Partinin varlığı sona ermemiş, yalnızca güç toplamak ve bütün Rus sosyal-demokratlarının birleştirilmesini sağlam bir temel üzerinde yerleştirmek için kendi içine çekilmiştir.Bu birliği gerçekleştirmek, bunun iç in uygun bir biçim geliştirmek, ve dar yerel tecrit olmuştuktan bütününü kurtulmak. İşte Rus Sosyal-Demokratlarının acilen önünde duran görev budur." (Lenin. Bütün Eserler, c.4 s. 213.)

Lenin ve arkadaşlarının 1901'de Iskra'yı çıkarırken RSDİP adına örgütsel bir girişimde bulunmadıkları doğrudur. Ama bunun nedeni RSDİP'nin örgütsel varlığının sona ermesi değil, RSDİP adına örgütsel bir girişimde bulunmak yetkisinde bulunmayışlarındandır. O günkü Rusya'da sosyal demokrat örgütlerin dağınıklık durumunda -ideolojik ve örgütsel dağınıklık- birilerinin çıkıp bu yetkiyi kullanmaya kalkması olanaksızdı. Çünkü kongre yapılmış, ancak seçilmiş olan merkez komitesi polisin eline düşerek saf dışı olan RSDİP de bu yetkiyi ancak örgütün tamamı (en azından çoğunluğu) verebilirdi. Nitekim 1903 senesine gelindiğinde yerel sosyal demokrat örgütlerin verdikleri yetkiye dayanarak Iskra İkinci Kongreyi hazırlama görevini üstlenmiştir.

Lenin ve arkadaşlarının RSDİP adına herkesten fazla kullanmaya hakları olduğu halde -bu hak Lenin'den ziyade Lenin'in arkadaşları arasında bulunan ve Rusya'da Marksizm'in babası olarak bilinen Plehanov' dan kaynaklanır- bu hakkı kullanmamışlardır. Herkesten fazla hakları olmasına karşın yetkileri olmadığı ve hiçbir yarar sağlamaya çağını bildikleri için öyle davranmışlardır. (THKP'nin mirasının mühür yoluyla devralınacağını sanan yoldaşlarımızın bu anlattıklarımızı kavraması biraz zor ama biz gene anlatalım dedik.)

Lenin ve arkadaşları önlerine koydukları görevi başarabilmek için öncelikle Rus işçi hareketini etkileyen sapmalara (ekonomizme) karşı mücadele verdiler. Aynı zamanda da Rus Sosyal Demokrasisinin program ve tüzük taslaklarını hazırladılar. Iskra esas olarak programı

sınıfa ve Sosyal-demokratlara kavratmanın zeminini teşkil eder. Nereden Başlamalı, Bir Yoldaşa Mektuplar vb. yazılar ise parti tüzüğünün temelini oluştururlar. Program başta Lenin'in Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi olmak üzere bir dizi ciddi, kapsamlı sosyo-ekonomik tahlilin üzerine oturur. Özetle Lenin ve arkadaşlarının sınırlarını çizdiği birlik program ve tüzük üzerine birliktir. Burada söz konusu olan temel, komünistlerin ortak irade birliğinin sınırları net olarak çizilmiş ideolojik-teorik temelidir.

Arkadaşlarımız yazılarının bir başka yerinde de birleşebilmek için gerekli ortak ideolojik- teorik temeli koyduklarını şöyle açıklıyorlar:

"Birbirine yakın düşünme aynı çatı altında birleşmenin bir nedeni olabilir. Fakat bir şartla: Çatının ne çatısı olduğunun taraflarca bilinmesi ve kurallarına uyulması şartıyla. Çatı bir parti çatısı da olabilir, bir Cephe çatısı da veya bir cami avlusu da olabilir. Eğer bir parti çatısıysa veya parti öncesi bir evrede bulunan bir komünist örgütlenmenin çatısıysa burada birbirine yakın düşünmek yetmez. Ortak bir ideolojik-teorik temel ve bunun zorunlu ifadesi olan ortak irade birliğine sahip olmak: yani yakınlık değil aynılık söz konusudur."

Hareketimizin 1976 senesinde parti öncesi evredeki bir komünist örgütlenme olduğunu böylece yetkili ağızlardan öğrenmiş olduk. Komünist bir örgüt üç-beş aydının biraraya gelmesiyle olunmaz. Hareketimizin 76'daki durumunu komünist bir örgüt olarak nitelemek olsa olsa komünist örgüt kavramının içi boş, slogansal bir düzeyde kavrandığını gösterir.

Kurtuluş'un 76 yılında ortaya koymuş olduğu ideolojik-teorik temel nedir? özetle geçmiş değerlendirmesidir. Söz konusu tarihte hareketin çıkardığı üç yazı vardı: Sovyet Sosyal Emperyalizmi mi, Büyük Han Şovenizmi mi? Ulusal Sorun, Yol Ayrımı. Bu yazıların yanı sıra bir kısım konularda ön hazırlıklar olgunlaşmamış fikirler mevcuttu. Açıktır ki, böylesine bir çatı, birakalım partiyi, parti öncesi komünist örgütü, bu birliği oluşturacak insanlardan birisinin dahi kafasını örtecek bir çatı değildir. Bu ideolojik-teorik temel birlik için yeterli olamayacağından dolayıdır ki, merkez hizibin yazısında söz konusu edilmeyen bir temele daha ihtiyaç duyulmuştur. Bu temel güven sorunudur. İnsanların saptanmış kurallara bağlanmaksızın birlikte hareket ettikleri -Tüzük yok-, Türkiye devriminin birçok sorununun çözüm beklediği -program

yok- bir dönemde güven sorunu devrimcileri biraraya getirmede son derece önemli bir etkeni. Burada güven sorunundan kastettiğimiz, mevcut ideolojik teorik temelin yeterli olmadığı bir dönemde insanların birbirlerinin dürüstlüğüne, tekkecilikten uzaklığına, sorunları kolektif bir şekilde iyi niyetle çözümüleme, marksizmi kavramaya ve ülke somutuna uygulamaya alışma, sınıfa inanç konusundaki gayretlerine inanmaktır.

Bu o yıllarda defalarca anlatılan bir şeydi. Harekete katılan hiç kimse görüşlerini saklayarak, gizli tutarak katılmamıştır. Cephe kökenli arkadaşlardan da THKP'yi küçük burjuva devrimciliği olarak nitelleyen arkadaşların varlığı bilinen bir şeydir. Ancak bu ve benzeri farklı düşünceler birarada olmanın önündeki engeller olarak hiç gündeme getirilmemişti. Anlatılan ve üzerinde anlaşılan nokta şuydu: "Ayrılıklarımızı ön plana çıkararak gidersek ayrılırız, şu anda önemli olan birlikte olabileceğimiz, ortak noktaları ön plana çıkarmaktır, farklı düşünülen noktaları süreç içerisinde çözeriz."

Hareketimiz bugün sahip olduğu ideolojik teorik temele bir süreç sonunda gelmiştir. Süreç içerisinde 76'larda var olan görüş ayrılıklarının bir kısmı giderilmiş, bir kısmı ise kendini muhafaza etmektedir. Örneğin: Oligarşik diktatörlük: faşist diktatörlük, ulusal sorun konusunda hareketin epeyce önemli bir kesimiyle olan görüş ayrılıkları tartışma ve ikna yöntemiyle giderilmiştir. İdeolojik-teorik temel netleştikçe ve geliştikçe, örgütlenilmeye başlandıkça, insanları birarada tutan güven sorunu ilk baştaki önemini yitirmiştir. İdeolojik-teorik temele ve örgüte güven ön plana çıkmıştır.

1976 senesinde hareketin ortak irade birliğinden bahsedenler çok ciddi bir yanılgı içerisindeydiler. Elbette, o tarihlerde de harekette bir irade vardı. Ama o irade doğal önderlerin iradesiydi. Sadece onlar için ortak idi, geri kalan unsurlar için bağlayıcılığı yoktu. Çünkü ortada örgüt yoktu. O tarihlerde hareket sınırları tamamıyla belirsiz, muğlak alabildiğine gevşek ilişkilerden oluşmuş bir gruptu. 1976 senesinde ortak irade birliğinin olduğunu söyleyen yoldaşlarımız menşevizmin en hareketli savunusunu yapıyorlar. Bu aynı zamanda bir kısım yoldaşların örgütlenmeye ilişkin görevlerimizi niye sürekli ertelediklerini anlatıyor.

Hareket içerisinde üç-beş kişi için geçerli olan ortak irade birliğini, hareketin geri kalan unsurları için de ortak bir irade olarak görürsen örgütlenmekten kaçınmak anlaşılır bir şeydir.

Bir harekette ortak irade birliğinden bahsedebilmek için birtakım şartlar gereklidir. Komünistler açısından ortak irade birliğinin en net ve gelişmiş ifadesi partidir. Parti ise sınıfla organik bağların yanı sıra bir program ve tüzük gerektirir. Asgari düzeyde de olsa bir örgütlenme olmaksızın ortak bir iradede bahsetmek komünist örgütlenme anlayışına son derece zıttır. Bolşeviklerle Menşevikler arasındaki uzlaşmazlıkların temelinde bu soruna farklı yaklaşımlar yatar.

76 senesinde hareketimizin irade birliği öylesine bir birliktir ki, A bölgesinin dışladığı bir kişiyi B bölgesi alır, sorumlu yapar. Amacımız bu tür tasarrufların yanlışlığını anlatmak değil, o dönemlerdeki ortak irade birliğinin nasıl bir şey olduğunu kavratmak.

Harekete 76 senesinde katılan tüm arkadaşlar mevcut doğal önderliği kabul ederek girmişlerdir. Doğal önderliğin kendilerine verdikleri görevleri yapmışlar, diğer yandan da örgütlenmek gerektiği konusunda taleplerini dile getirmişlerdir. Harekete sonradan katılan bu kişiler aynı zamanda hareketin ideolojik-teorik çizgisinin gelişmesi için de çaba göstermişlerdir. Merkez hizibi teşkil eden yoldaşlarımız bir taşla iki kuş vurmaya çalışıyorlar; bir yandan tasfiye etmeye çalıştıkları kişilerin başından beri hizip olduğunu ispatlamaya çalışıyorlar, diğer yandan hareketin ideolojik- teorik olarak vardığı düzeyi abartarak sonradan katılanların hiçbir katkısı olmadığını söylüyorlar. Özetle hareketimizi geçmişini tahrif ediyorlar. Hayır yoldaşlar, anlattıklarınıza belki o dönemler hareketimize katılmamış veya devrimci mücadeleye atılmış bir kısım arkadaşlar inanabilir. O dönemi yakından bilen yoldaşlar anlattıklarınızın asılsız olduğunu biliyorlar.

Merkez hizip 76'da harekete katılan '3-5 kişilik' gurubun kendi görüşlerini saklayarak harekete katıldığını iddia ediyor ve devam ediyor: "Şimdi bize şöyle bir soru yöneltile yeridir. Bu arkadaşlar hareketimize katılırken neden ve niçin katıldıklarını, nereden gelip nereye gitmek istediklerini açıkladılar mı? Kendilerine böyle bir soru yöneltildi mi?"

Bu soruya biz bir başka soru ekleyelim: Harekete katılanlardan kime böyle bir soru soruldu şimdiye kadar" 79 senesine kadar kimden

geçmişin bir değerlendirmesini, özeleştirisini yapması istendi? Bilebildiğimiz kadarıyla hiç kimseden ama birçok arkadaş bu harekete katılırken neden katıldıklarını nereden gelip nereye gitmek istediklerini açıkladılar. Kendilerinden böyle bir şey istendiği için değil sorumluluk duydukları için yaptılar.

Hareketimiz içerisinde değişik orijinlerden gelen, veya aynı kökenden geldiği halde Kurtuluş ortaya çıkmadan önce farklılaşmış olan kişi ve topluluklar vardır. Bu toplulukların geçmiş birikimleri dolayısıyla bir kısım farklılıklar taşıması kaçınılmazdır. Bu farklılıkları ortadan kaldıracak olan süreci sağlıklı bir şekilde işletmek, ideolojik-teorik platformu netleştirmek ve örgütlenmektir.

Bugün hareketimiz içerisinde ortaya çıkan durumu, ahbap çavuşluk düzeyinde formüle etmek sorunun çözümünde en ufak bir yarar sağlamamakta ideolojik-teorik ve örgütsel sorunların göz ardı edilmesi sonucunu doğurmaktadır. Hareketimizden tasfiye edilmeye çalışılan arkadaşları 76'da katılan 3-5 kişinin geldiği gibi gitmesi şeklinde yorumlamak gerçeğe aykırıdır. Tasfiye edilmeye çalışılan arkadaşlar arasında söz konusu kişiler azınlıktadır. Tasfiye edilmeye çalışılan kişiler değil, bir anlayıştır, Marksizm-Leninizm'dir.

TAYFİYECİLERİMİZ KİTLE ÇALIŞMASINDAN NE ANLIYOR?

PROLETARYANIN ÖRGÜTLENMESİNİ Mİ KÜÇÜK BURJUVAZİNİN ÖRGÜTLENMESİNİ Mİ?

“En önemli ve temel görevimiz, işçi sınıfının politik gelişmesinin ve politik örgütlenmesini kolaylaştırmaktır. Görevi arka plana itenler özel mücadele biçimlerini ve özel görevleri buna tabi kılmayı reddedenler yanlış bir yol izliyorlar ve harekete ciddi zararlar veriyorlar.” Lenin.

Siyasal mücadele toplumsal güçlerin birbiriyle çarpıştığı, egemenlik için verilen bir mücadeledir. Kapitalist toplumda işçi sınıfı siyasi mücadeleyi kapitalist devleti yıkmak ve yerine kendi devletini kurmak için verir. Mücadeleyi örgütlü, yani partisi aracılığıyla, onun önderliğinde yürütür. Komünistlerin önündeki ilk görev sınıfın mücadele aracı ve önderi olan partiyi inşa etmektir. Sınıfın siyasi örgütüyle yer almadığı bir mücadele eninde sonunda yenilgiyle sonuçlanacaktır. Bu yüzden komünistler hiçbir görevi işçi sınıfın politik olarak bilinçlendirme ve örgütleme görevinin önüne geçirmezler.

Merkez hizip geçmiş politikaya ilişkin "güç olmak" eleştirisini şöyle cevaplıyor: "İkincisi, kitle çalışmasının ne olup ne olmadığı sorunu ve "kitlevi güç olma" anlayışı. 71'in değerlendirmesinde taşıdığımız "zaaf" yüzünden kitlevi güç olma anlayışıyla davranmışız. "Eleştirmenlerimiz" pratiğimizin hemen her alanına ilişkin bu "zaaf" nedeniyle "güç olma uğruna" mücadele ettiğimizi, başka hareketlerle "daha güçlü olma boğuşmasına" giriştiğimizi ve "bol gürültülü" eylemlerle "ses du-yuma" v. b. gibi "noktalara" sürüklendiğimizi söylüyorlar.

Bizim "güç olmak", gücümüzü daha da arttırmak için çalıştığımız doğrudur. Bundan daha doğal bir şey olabilir mi? Siyasi mücadele karşılıklı mevzilerini alıp birbirlerine taş atan "3-5 kişilik gurupların" yürüttüğü bir mücadele değildir. Siyasi mücadele, toplumsal güçlerin, birbiriyle çarpıştığı, egemenlik için yürütülen bir mücadeledir... Biz ideolojik teorik ve politik görüşlerimiz doğrultusunda, bu görüşlerimize inananlardan oluşan bir güç olmaya ç alıştık. Kitlevi olmayan bir güç ne menem bir güçtür bilmiyoruz. Biz kadiri mutlak bir hareket değiliz ki ilahi güçlerimizi harekete geçirip gerekeni yapalım. Hareketimiz hatırı sayılır bir güce sahipse bunun nedeni kitle çalışması yapmış olmasıdır. Şimdi soralım: Nedir bu "bol gürültülü" ve "ses duyuma" eylemleri. Bunlar siyasi kampanyalarımız mı, 1 Mayıs direnişlerimiz mi, miting ve gösterilerimiz mi, onların hiç ağızlarına almadıkları anti-faşist ve anti-sömürgeci mücadelelerimiz mi?

Kaldıkları yerden biz devan edelim: Kepenk kapatma eylemleri, Mayıs 79 İzmir mitingi, banka taşlamalar... hareketimizin ideolojik politik hattına zıt bu eylemleri yapan da bizleriz. Hangi dürtüdür Mayıs 79'da İzmir'de miting yaptıran? Dev-Sol ve Dev-Yol ile birlikte kepenk kapattıran. Sınıf perspektifi dışındaki bu eylemleri yaptıran, işte sözü edilen "güç olma", "diğer siyasetlerle yarışma" anlayışlarıdır. 77'de alınan 'Ankara'nın birinci dereceden güç olunması gereken şehir olduğu' kararı da 'güç olma' uğruna proletaryanın göz ardı edilmesine bir başka örnektir. Söz konusu karara o tarihte birçok arkadaş karşı çıktı. Ancak karar engellenemedi. 79 senesinde hareketi "böyle gidersek küçük burjuva bir örgüt oluruz" tespitini yapmak zorunda bırakan da yine "güç olma" anlayışının sonunda geldiğimiz noktadır.

"Güç olma" anlayışı bu hareket içerisinde öyle yerleşmiştir ki, 12 Eylül dahi bu mantığı yıkamamıştır. Siyasi faaliyetimizin sürdürülemediği bir dönemde bu sefer de diğer siyasetlere göre ne kadar 'güçlü'

ayakta kaldığımız anlatılmaya başlandı. Dahası buna birçok arkadaş “güçlü olan taraftan ayrı düşmemek için sesini çıkarmamakta, eleştirilerini saklamaktadır.

Bizim korktuğumuz güç olmak değildir. “Güç olmak” uğruna sınıfa karşı olan görevlerimizin arka plana itilmesidir. Sahip olunan sakat “güç olma” anlayışıdır. Merkez Hizibin mantığı güç olmayı niceliksel bir artış olarak gören, onun niteliksel yanının önemini kavrayamayan bir anlayıştır, Eleştirilen de işte bu mantık ve doğurduğu sonuçlardır.

Merkez "güç olmaya" ilişkin yapılan eleştirileri cevaplarken şöyle devam ediyor:

“Eğer şöyle denilse: Proletarya içinde daha fazla güce sahip olmayıydık. ‘Sahip olduğumuz güçler içerisinde proletaryadan kazandığımız güçler azdır, yetersizdir’, doğrudur. Proletarya arasında daha fazla etkinliğimiz olmalıydı ve hareketimiz daha fazla proleter güçlere sahip olmalıydı. Bu alanda hareketimiz yetersizdir. Olanaklarını iyi değerlendirememiştir. Arkadaşların “eleştirilerini” böyle anlamak isterdik. Maalesef onların mantığı esas olarak ‘güç olmaktan’ korkan, ‘güç olmaya’ karşı bir mantıktır.”

Arkadaşlar eleştirileri böyle anlamak isterlermiş! Onların anlamak istedikleri gibi söylemek özünde hiçbir şey söylememektir. Çünkü bu sonuçtur. Tartışılan ise bu sonuca yol açan nedenlerdir. Proletarya içinde yeterli çalışma yapılamadığını kraldan çok kralcı bir kısım arkadaşlarımız haricinde herkes kabul ediyor. Bizleri aynı hataya düşmekten koruyacak olan, hatalarımızın köklerini saptayıp bunları giderici tedbirler almaktır. Proletaryaya yeterli ölçüde gidemediysek, saflarımızda yeterli sayıda proleter yoksa bunun nedeni Hareketimizi etkileyen eylemimizin yolunu saptıran küçük burjuva sosyalizmidir. Hareketimizde de böyle bir zemin olmasa Dev-Yol vb. küçük burjuva siyasetlerden bu denli etkilenir miydik?

Arkadaşların sakat mantıkları hala devam ediyor. “Bu alanda Hareketimiz yetersizmiş”. “Söz konusu olan proletaryadır, sonuna kadar devrimci tek sınıftır, devrimin itici ve önder gücüdür, devrimin olmazsa olmaz koşuludur. Herhangi bir alan değil. Bu sorun öyle “ne yapalım, bu alanda eksikliklerimiz oldu” diyerek iki satırla geçiştirilebilecek sorun değildir. Ama ne yaparsın, Merkez Hizibin derdi geçmiş pratiğimizi

irdelemek, dersler çıkarmak değil ki, eleştiri getirenlerin “hizip” olduklarım ispatlayıp tasfiye etmek.

Komünistler hiçbir zaman için güç olmaya karşı çıkmazlar. Çünkü siyasi mücadele iktidar mücadelesidir. İktidar da sosyal bir gücün zoruyla ele geçirilebilir. Komünist bir örgütün gücünü belirleyen etkenler arasında onun sayısal gücünden daha önemli olan yanı niteliğidir. Yani; örgütlülük düzeyinin gelişmişliği, doğru politika, kitlelerle bağ, sürekliliğin sağlanması vb. ile beraber örgüt içerisinde yer alan proleterlerin oranı ve siyasi gelişmişlik düzeyleri çok önemlidir. Çünkü komünistlerin siyaset sahnesinde temsil ettikleri toplumsal güç, herhangi bir sosyal sınıf veya katman değil, toplumun sonuna kadar devrimci olan tek sınıfı proletaryadır. Bunun içindir ki komünistler önlerine ilk görev olarak proletaryanın siyasi örgütünü oluşturmayı dikerler. Kapitalist toplumda gelişen, güçlenen ve eylemi ileriye yönelik olan proletarya değil de, diğer sınıf ve tabakalara dayanarak “güç” olan örgütler dayandıkları sınıf ve tabakalar gibi, süreç içerisinde yok almaya mahkûmdur.

Hareketin "Parti modern sanayi proletaryası üzerinde yükselecekti tesbiti gerçek içeriğiyle kavransaydı, bu tesbitin zorunlu sonucu olan sınıfa karşı görevlerimiz pratikte ifadelerini bulabilseydi “güç olma” esprisi bu hareket içerisinde egemen olamazdı. "Dersini bilmeyen ama öğrenmekte ısrarlı talebeler" gibiydik. Altı sene sonra dönüp baktığımızda şunu görüyoruz: Hâlâ dersini öğrenemeyen arkadaşlar var!

71 Hareketinden öğrendiğimiz bir dersi ise iyi kavradık: "Kitle çizgisi". Zaman zaman birtakım sapmalar olmasına karşın Dev-Yol vb. siyasetlerin düştükleri hatalara genel olarak düşmedik. 12 Eylül'den sonra hareketin 'geri çekilme kararı alması da' kitle çizgisi esprisini iyi kavradığımızın bir göstergesi oldu. Ancak şunu hemen belirtelim: Özünde doğru olan geri çekilme kararı şimdiki merkez tarafından iğdiş edildi. Geri çekilme, hareketin bir bütün olarak sınıfa döndürülmesi operasyonu olarak kavrayıp Hareketin eylemini ve örgütlenmesini bu doğrultuda yeni baştan düzenleyecekleri yerde, “bir yaprak dahi kımıldamayabilir” nitelemeleriyle siyasi faaliyetleri durdurma kararı aldılar. Bu sağ oportünizmdir. Yaşayan, canlı bir organizma olan örgütün yaşamına son vermektir. "Çünkü her dönem ve koşulda siyasi faaliyeti sürdürmek" komünist çalışmanın vazgeçilmez koşuludur.

Hareketimizde geçmişteki birçok tartışmanın özünü sınıf sorununa olan farklı yaklaşımlar oluşturur. Bugün, fabrikalardaki çalışmanın önemi üzerine nutuk çeken arkadaşlar geçmiş tartışmaları hatırlamalıdır. O dönem tartışılan konulardan biri de proletaryaya gidişte fabrikalara doğrudan adam sokmanın mı yoksa mahallelerden fabrikaları sarmanın mı öncelik taşıyacağı idi. Merkez Hizibin yandaşlarının savunduğu şuydu: "Fabrikalara adam sokmak zor, giren arkadaşlar bir süre sonra işçileşiyorlar. Bu yüzden çalışmalarımızı mahallelerde yoğunlaştırmalıyız. Zaten mahallelerde yoğun bir anti-faşist mücadele var, bu da bize gerekli zemini sağlar.

İşte kendiliğindenciliğe boyun eğme. Fabrikalara adam sokmanın önündeki engelleri aşmak için çaba gösterme, bilgi ve becerilerimizi bu yönde geliştirme yerine mahalle çalışmasını ön plana geçirmek. Fabrikalara giren arkadaşların teorik ve pratik gelişimlerini sağlamak, onların devrimciliklerini yitirip sıradan işçiler hal ine gelmelerini önlemek için özel bir çaba sarfetmek yerine, onları "devrimcileştirmek için işe sokmamak, işte olanları kimi zaman işten çıkarmak, mahalle çalışmasına sokmak.

Bu anlayış aynı zamanda her mahallede onlarca "profesyonel devrimci" yaratan anlayıştır. Devrimi işçi sınıfının önderliğinde işçi ve köylülerin değil, "profesyonel devrimcilerin" yapacağını sanan anlayıştır. Bu anlayışın pratikteki ifadeleridir bunlar.

Merkez hizip işçi sınıfı dışındaki sınıf ve tabakalar arasındaki çalışmaya verilen ağırlığı izah ederken 'Lenin'e başvurmuş: "İşçilere siyasal sınıf bilinci sadece dışarıdan yani sadece ekonomik mücadelenin dışından, işçilerle işverenler arasındaki ilişkiler alanının dışından götürülebilir. Bu bilgiyi elde etmenin olanaklı olduğu biricik alan devlet ve hükümetle ilişkiler alanı, bütün sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler alanıdır. Bu nedenle işçi sınıfına siyasi bilinç götürmek için ne yapılmalıdır sorusuna çoğunlukla ekonomiye eğilim gösterenlerin yetindikleri gibi tek cevap 'işçiler arasına gidilmelidir' , sorunun cevabı olamaz. İşçilere politik bilinç götürmek için sosyal demokratlar nüfusun bütün katmanlarına gitmelidirler. Onlar ordularının birliklerini bütün yönleri göndermelidirler."

Arkadaşlarımızın anlatmak istedikleri şu: "Hareketimiz bütün sınıf ve tabakalar içerisinde çalıştı ama bu çalışmayı işçi sınıfı içerisine

doğru bir siyasi çalışma yürütebilmek, siyasi gerçekleri açıklama kampanyalarımıza malzeme toplayabilmek için yaptı.” Böylesi bir iddia kargaları bile güldürür. Bu, hareketimizin geçmişinin, pratiğinin tersyüz edilmesidir. Akli başında her arkadaş sınıf dışında yaptığımız çalışmaların amacının işçi sınıfına siyasi bilinç götürmek olmadığını bilir. Hareketimizin diğer sınıf ve tabakalar içinde yürüttüğü çalışmanın birincil amacı o sınıf ve tabakaların sosyal muhalefetine önderlik etmek, bu çalışma sırasında kadrolaşmaktır. “Sınıfı örgütlemek için güç olmaya çalışmaktır.”

Yukarıdaki alıntı Lenin’in Ne Yapmalı? kitabından alınmıştır. Yazılış tarihi 1902’dir. Bu dönemde Sosyal Demokrasi işçi sınıfı içerisindeki en örgütlü güçtür. Sınıf hareketinin başını çekmektedir. Söz konusu dönemde Ekonomistler İşçi Sınıfının ekonomik sonucu kendiliğinden siyasi bilince kavuşacağını savunurlar. Lenin ise, işçi sınıfına siyasi bilincin dışarıdan verileceğini, işçi sınıfının ekonomik mücadeleyle varacağı noktanın trade-union’culuk olacağını, Sosyal Demokratların işçi sınıfına siyasi bilinç götürmek için toplumun tüm sınıf ve tabakalarını tanıması, bu kesimlerden edinilen bilgilerle işçi sınıfını donatması gerektiğini anlatır. Ancak bu şekilde işçi sınıfının sorunun siyasi özünü kavrayacağını, sınıf olarak diğer sınıf ve tabakalara önderlik edebileceğini anlatır.

“Kesinlikle belirtilmelidir ki, bu -kendiliğinden gelmecilik- henüz sosyal demokrasi değildir. Sosyalistin ülküsü sendika sekreterliği olamaz. Onun ülküsü nerede belirtilirse belirtilsin halkın hangi tabaka ya da sınıfını etkilerse etkilesin, zulüm ve baskı düzeninin bütün belirtilerine karşı tepki gösterebilen bütün bu belirtileri genelleştirerek polis zorbalığının ve kapitalist sömürünün tümünü kucaklayan tek bir tabloyu çizebilen, sosyalist inançlarını ve demokratik isteklerini herkes önünde ileri sürebilmek için, proletaryanın kurtuluşu uğruna mücadelenin dünya tarihi ölçüsündeki anlamını herkese açıklayabilmek için ne kadar önemsiz görünürse görünsün her olaydan yararlanmasını bilen halk lideridir. (...) Bir sosyal demokrat lider bir yandan proletaryanın kısa vadeli isteklerini formüle ederken ve bu isteklere hangi yolla ulaşılabileceğini gösterirken, diğer yandan aynı zamanda toplumdaki diğer muhalefet zümrelerinin eylemlerine kılavuzluk ederek onlara olumlu bir hareket programı kabul ettirmeye çalışır.

"Hiç şüphe yok ki öğrencilerin, liberallerin kısa vadeli çıkarları için mücadeleyi biz yönetemeyiz, ama meselemiz bu değildir ki saygıdeğer ekonomist: Tartıştığımız mesele ayrı ayrı 'toplumsal katların, otokrasinin devrilmesine mümkün ve gerekli olan katılması meselesiydi.., ve eğer biz, öncü olmak istiyorsak ' ayrı ayrı muhalefet katlarının eylemine' sadece kılavuzluk edebiliriz ve bunu yapmak görevimizdir."

İşçi sınıfının politik örgütü diğer sınıf ve tabakalar arasında çalışır. Çünkü,

a- işçi sınıfına siyasi bilinç götürmek için bu gereklidir,

b- bu çalışma içerisinde kendi sınıfını inkâr eden komünistleri örgütüne kazanır, hareketin bir parçası haline getirir,

c- bu sınıfların demokratik muhtevalı taleplerine sahip çıkarak, işçi sınıfının hakim sınıflar tarafından, devlet tarafından baskı ve haksızlığa uğrayan tüm sınıf ve tabakalara karşı önderlik görevini yapmasını sağlar.

İşçi sınıfının politik örgütlenmesi diğer sınıf ve tabakalar arasındaki çalışmalarını işte bu nedenlerle yürütür. Peki henüz işçi sınıfının politik örgütlenmesinin oluşturulmadığı, sosyalist hareketle işçi sınıfının ayrı yollardan gittiği dönemlerde komünistlerin soruna yaklaşımları nasıldır? Bu konuda Lenin şöyle diyor:

"Devam edelim. Bütün sosyal sınıf ve tabakalar arasında propaganda ve ajitasyonumuzu yürütebilmek için yeterli gücümüz var mı? Elbetteki var. Sık sık bunu inkâr etmeye eğilim gösteren bizim ekonomistlerimiz hareketimizin aşağı yukarı 1894 'den 1901'e kaydetmiş olduğu muazzam ilerlemeyi görmemektedirler. Gerçek "kuyrukçular" olarak onlar, çoktan tarihe karışmış olan hareketimizin başlangıç döneminin fikirleriyle yaşamaktadırlar. İlk dönemler gerçekten çok az gücümüz vardı. Ve o dönemde kendimizi yalnız işçiler arasındaki eyleme adanmamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız pek tabii idi. O sıra bütün görevimiz işçi sınıfının içerisindeki durumumuzu sağlamlaştırmaktı." (Lenin Ne Yapmalı?)

"Dağınık, kişisel, küçük çaptaki sömürü emekçileri bir yere bağlar, onları böler, sınıf dayanışması bilinçli olmalarını engeller. Baskının nedeninin şu ya da bu birey değil fakat bütün ekonomik sistem olduğunu kavramış olsalar bile birleşmelerini engeller. Büyük çaplı kapitalizm

ise tam tersine kaçınılmaz olarak bütün işçilerin eski toplumla belirli bir yerle ve belirli bir sömürücüyle olan bağlarını kesip atar, onları birleştirir, düşünmeye zorlar ve örgütlü mücadeleye girişmelerini olanaklı kılan koşullar içerisine çeker. İşte bu yüzden sosyal- demokratlar, bütün dikkatlerini ve bütün çalışmalarını işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırırlar. İşçi sınıfının ileri temsilcileri bilimsel sosyalist düşünceleri, Rus işçisinin tarihsel rolü düşüncesini noksansız olarak kavradıkları zaman bu düşünceler yaygınlaştığı, işçilerin bugünkü dağıntık ekonomik mücadelesini, bilinçli sınıf mücadelesine dönüştürmek için işçiler arasında sağlam örgütler kurulduğu zaman -işte ondan sonra Rus işçisi, bütün demokratik unsurların önderliğini yaparak mutlakiyeti yıkacak ve RUS PROLETARYASINI BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARYASIYLA yan yana, açık siyasal mücadelenin düz yolundan muzaffer komünist devrime götürecektir. (Lenin. Halkın Dostları Kimlerdir.)

Açıkça görüldüğü gibi Rus Sosyal Demokratları bizim izlediğimizin tersine bir yol izlemişler. Az iken, başlangıç aşamasında sınıf içerisinde çalışmışlar, güçlenmişler, örgütlenmişler. İşçi sınıfını örgütledikten sonra diğer sınıf ve tabakalar arasında ajitasyon, örgütlenme, propaganda çalışmalarını başlatmışlar. Çünkü onlar biliyorlar ki -ve bize de öğrettikleri budur- komünistlerin önündeki ilk görev sınıfın eğitim ve örgütlenmesidir. İşçi sınıfını sınıfın dışında, onunla organik bağlar kurmaksızın örgütleyemezsiniz.

Bizde ise "cin olmadan adam çarpılmaya çalışılmıştır". İşçi sınıfı içerisinde asgari düzeyde dahi bir örgütlülük düzeyine ulaşılmadan diğer sınıf ve tabakalar içinde çalışmaların yoğunlaştırılması, onların demokratik muhtevalı mücadelelerine önderlik edilmeye çalışılması harekete ciddi zararlar vermiştir.

Hareketimizin ağırlıklı çalışmasını sınıfın dışında sürdürmesi onun komünist olma arzusuyla da çelişen bir şeydir. Küçük burjuvazi içerisinde özellikle anti-faşist temeldeki yaygın ve kof örgütlenme hareketin komünist bir anlayışla örgütlenmesinin önüne bir engel olarak dikilmiştir. Hareketin enerjisi, akıllı, olanakları fabrika komitelerine dayalı, dar, sıkı, bir örgütlenmeyi kotarmak yerine, eldeki dağıntık, sınırları belirsiz, küçük burjuva zeminli örgütlenmeyi muhafaza etmek ve geliştirmek doğrultusunda harcanmıştır. Yayın organlarımızda özellikle anti-faşist mücadelenin bizlere asli görevlerimizi unutturmaması gerektiğini anlatan yazılar çıktığı halde pratiğimizi çok fazla etkilememiştir.

Geçmiş tartışmalarda “sınıfa gitmek gerekir” diyenlere “hele bir güç olalım da ondan sonra” denildi. Sınıfla organik bağlar kurmaksızın, küçük burjuvazi içerisindeki çalışmadan elde edilen unsurları işçi sınıfı içerisindeki çalışmaya sevk edecek kanalları açmaksızın küçük burjuvazi içerisinde kazandığımız arkadaşların sınıfa yönelik bir çalışmada çok az yararı olabileceği kavranamadı. “Sınıfı örgütlemek için güç olmak gerekir”. Peki nedir bu güç olmanın sayısal ölçütü? İşte bu yüzden sosyalist aydınların biraraya geldiği, bir hareket oluşturduğu nokta sınıf içerisindeki çalışmanın da başlangıç noktası olmalıdır. Bu perspektif kavranmadığı için küçük burjuvazi içerisinde çoğalınmış, çoğalınmış ve bir türlü sınıfa gidilememiştir.

Sınıfa bakış konusundaki çarpıklık kendini 12 Eylül sonrası literatürde de gösterdi: Sınıf içerisindeki çalışmaların yoğunlaştırılması kararına gerekçe olarak Cuntaya karşı tutarlı bir biçimde direnecek biricik gücün işçi sınıfı olduğu gösterildi. Cuntaya karşı tutarlı mücadele verecek gücün işçi sınıfı olduğu doğrudur. Ancak bizim işçi sınıfı içerisindeki çalışmamızın gerekçesi bu olamaz. Böylesine bir gerekçe Hareketin görevlerini demokrasi mücadelesi seviyesine indirgemektir. Komünistlerin çalışmalarının en önemli kısmını sınıf içine teksif etmeleri, işçi sınıfının cuntaya karşı olması değil, yüklendiği tarihsel misyonundan dolayıdır. Bu çarpık bakıştır ki geçmişte küçük burjuvazi demokrasi mücadelesine atılırken onu kendisine temel seçmiştir. Gerçek kuyrukçu anlayış işte budur. Mücadelesi yükselen sınıf ve tabakaların kuyruğuna takılma, onun eylemini kutsama. Bu anlayışın ilerde küçük burjuvazinin mücadelesi yeniden kabardığında gene onu temel almayacağının hiçbir garantisi yoktur.

Merkez Hizip geçmişte işçi sınıfına ağırlık verilmediği şeklindeki eleştirileri cevaplarırken bu görüşlerin kaçınılmaz bir biçimde uvriyerizme, “utangaç” Troçkizm’e varacağını söylüyor. Uvriyerizm işçi kuyrukçuluğudur. İşçi sınıfının kendiliğinden eyleminin kutsallaştırılması, komünist örgütün gerekliliğini ve önderlik fonksiyonlarını reddetmektir. Eleştirilen ise, sınıfın kendiliğinden mücadelesinin kuyruğuna takılma için, onu hayran hayran seyretmemek için, sınıfı politik mücadelelerin içerisine çekmek için gerekenleri yapamamızdır. “İşçi sınıfının kurtuluşu yalnız ve yalnız kendi eseri olacaktır”, bizlerin ilk görevi işçi sınıfının politik bilinçlenme ve örgütlenmesini kolaylaştırmak, bu yolda

çaba göstermektir. Sınıfla sağlam, organik bağlar kurarak onun öncülerini Hareketimiz i çerisinde örgütlemektir. Ancak bu sayede komünistlerin siyasi mücadelede önderlik etmeleri edebi bir laf olmaktan çıkar, somut bir gerçeklik halini alır.

Kurtuluş Hareketi işçi sınıfının politik gelişimini ve politik örgütlenmesini kolaylaştırmak yolunda gereken çabayı göstermiş midir, göstermemiş midir? Eğer göstermediyse -ki göstermediği açıktır- bunun ideolojik, sınıfsal, politik ve örgütsel nedenleri nedir? Tartışmanın tas-tamam özü budur. Sınıf ve kitle sorunlarıyla ilgili olarak tartışılması gereken budur. Gerisi boş laftır.

EMEKÇİ-DER OLAYI NEDİR?

"Bir örgütün niteliğini doğa] ve kaçınılmaz olarak belirleyen şey onun eyleminin muhtevasıdır". (Lenin.)

Daha önceki bölümlerde hareketin gelişimini anlatırken 79' da "Böyle gidersek tam anlamıyla küçük burjuva bir örgüt oluruz" şeklinde bir karar alındığını belirtmiştik. Bu kararın alınmasındaki etken, proletarya dışındaki sınıf ve tabakalar arasındaki çalışmalarımızın büyük bir ağırlık teşkil etmesinin doğurduğu tehlike idi. Hareketimizin ara sınıf ve tabakalar arasında -öğrenci gençlik dışında- çalışmasının örgütsel ifadesi EMEKÇİ-DER olayıdır.

Emekçi-Der, Hareketin örgütlü olmadığı fabrikalar da dahil olmak üzere gençlik ve sendikalar dışında tüm ilişkilere egemen bir yapıydı. Daha doğrusu hedefi buydu. Özü itibarıyla yarı-legal bir örgütlenmeydi. Bu örgütlenmenin örgütsel olarak çarpıklığı, legalite-illegaliteyi çorba edişine burada değinmeyeceğiz. Burada belirtmek istediğimiz nokta, Emekçi Der'in giderek hareketin tamamına egemen olması eğilimidir. Çünkü Emekçi-Der "demokratik" bir örgüt olmasına karşın yapısının gereği siyasi bir örgüt olmaya çalışmıştır. Kitlelerin demokratik mücadelesine ve anti-faşist mücadeleye önderlik etmeyi hedefleyen Emekçi-Der küçük burjuvazi İçerisindeki gelişimimize teslimiyetin örgütsel ifadesi olmuştur. Proletaryanın siyasi örgütlenmesinin yerine başka görevleri geçirmemizin pratik göstergesi olmuştur. Hareketin kadrolarının büyük bir kısmını bünyesinde toplamaya başlamıştır. Neticede Emekçi-Der örgütlenmesi hayat tarafından iflas ettirilmiştir. Sosyal pratik Emekçi-Der olayının başından itibaren yanlış olduğunu söyleyen arkadaşları haklı çıkarmıştır.

79'lardan itibaren hareketin örgütlenmesinde ortaya çıkan değişikliklerde Emekçi-Der olayından alınan derslerin de payı vardır. Sınıfın ve sınıfın dışındaki ara sınıf ve tabakaların demokratik mücadelesini topyekûn yönlendirecek tek örgütün sınıfın siyasi örgütü olacağı, örgütün bu çalışmaları hücre ve fraksiyonları aracılığıyla yönlendireceği bu tarihlerden sonra net bir şekilde kavranmıştır.

Bu noktada şunu bir kez daha belirtmekte yarar var: Hareket 1980' de sahip olduğu örgütlenme anlayışına 76'da sahip değildi. Örgütlenme konusunda doğru çizgilerin gelişimi belli bir evrimleşme sonucu olmuştur. 76'da birçok arkadaşın gözünde Bolşevik örgütlenmesi revizyonist bir örgütlenme idi. O tip örgütlenmeyi savunanlar şabloncu idi. Bu konuda 71'in özellikle THKP'nin etkisi uzun süre kendisini hissettirdi.

ÖRGÜTLENME, ÇALIŞMA TARZI VE KADROLAR SORUNLARINDA LENİNİZM VE OPORTÜNİZM

"Biz hem aydınların hem işçilerin ortak yolu olan profesyonel devrimci eğitim yoluna işçileri yöneltmek için n gerekeni yapmadığımızdan doğrudan doğruya suçluyuz." (Lenin, Ne Yapmalı?)

Bir siyasi örgütlenme siyasi iktidarı ele geçirmek için verdiği mücadeleyi belirli bir çalışma tarzı üzerine oturtur. Proletarya partisinin çalışma tarzı Leninist ilkeler çerçevesinde şekillenmiştir.

Proletarya partisi sınıfın partisidir. Sınıfın ve tüm ezilenlerin önderidir. Proletarya partisi çalışmalarının temelini gizlilik teşkil eden, dar, sınıksız örgütlenmiş, sınırları belirli, ihtisaslaşmış, organlara dayalı bir öncüler örgütüdür. Unsurları parti yayınlarının desteğinde günlük çalışmalarını yürütürler. Merkezi olarak yönlendirilen siyasi kampanyalarla kitleleri bilinçlendirmeye, örgütlemeye çalışırlar. Temelini fabrika komitelerinin teşkil ettiği parti, kitle örgütlerini fraksiyonları aracılığıyla yönlendirmeye çalışır.

Parti öncesi bir örgütlenmenin önüne koyduğu hedef partiyi oluşturmaktır. Bu bir yandan Marksizmi-Leninizmi ülke somutuna canlı bir şekilde uyarlayarak ideolojik-teorik birikimi program düzeyine çıkarmak, diğer yandan da örgütlenmesini parti düzeyine yükseltmekle mümkündür. Parti öncesi örgütlenmenin de çalışma tarzı partinin ça-

İşma tarzıyla aynı esaslara dayalıdır. Önündeki hedef fabrika komitelerine dayalı her koşulda siyasi çalışmayı sürdürecektir, dar ve nitelikli bir örgütlenmeyi kotarmaktır. Böylesine bir çalışma tarzı kendisine uygun bir kadrolaşmayı gerektirir. Çalışma tarzı ile kadrolaşma sorunu birbirini diyalektik bir biçimde bütünler. Doğru bir çalışma tarzının ortaya çıkardığı kadrolar, bu çalışma tarzının canlı bir biçimde uygulanmasını sağlarlar.

İşçi sınıfının devrimdeki fiili önderliğini kabul eden anlayış siyasi faaliyetini buna uygun bir şekilde sürdürmek zorundadır. Örgütsel düzeyini geliştirmek, işçi sınıfının öncülerini örgütlenmesi içine katmak ilk hedefidir. İşçi sınıfıyla sayısız bağlar kurarak bir yandan saflarındaki aydın unsurları proleterleştirirken, diğer yandan sınıf içerisinde kazandığı işçileri profesyonel devrimciler haline getirmeye çalışır. Onları eğitir, geliştirir.

Böylesi bir çalışma ancak sınıfla organik bağlar kurarak, ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmalarını sınıf içinde yoğunlaştırmakla gerçekleştirilir. Bu çalışmada bir yandan sınıf içerisinde geniş bağlar kurulur ve öncü unsurlar kazanılırken diğer yandan küçük burjuva kökenli kadro adayları aydınlar bu çalışmalarda görevlendirilerek sağlam bir sınıf perspektifi kazanmaları hedeflenir. Bu unsurlar sınıfa yönelik çalışma içerisinde küçük burjuva özelliklerinden arınır, sınıf tarafından eğitilir, proletaryanın sınıf mücadelesinin bilinçli, disiplinli neferleri haline gelirler. Acelecilikten uzak, uzun vadeli, kararlılık, kolektivizm anlayışı ve fedakârlık isteyen bu çalışmada elbette ki elenenler olacaktır. Sınıfsal eğilimlerini atamayanlar, küçük burjuva yaşantı ve anlayışını terk edemeyen unsurlar mücadeleyi bırakır. Kalanlar sınıf mücadelesi açısından bir kazançtır.

Böylesine bir çalışmada önderliğe çok büyük görevler düşer. Sınıf içerisinde kazanılan unsurlarla aydın kökenlilerin organlar içerisinde, komitelerde sağlıklı bir bileşkesini kurmak, kaynaştırmak, profesyonel devrimci eğitim yoluna sevk etmek, sınıf mücadelesinin önderleri haline getirmek ve yeteneklerine göre uzmanlaştırmak ve inisiyatiflerini arttırmak. İşte komünistlerin kadro anlayışları budur. Uzun vadeli sınıf temeli üzerindeki kadrolaşma.

Sınıfı örgütlemek zordur. Sınıfın içerisinde öncü unsurları bulup çıkarmak, harekete kazanmak, politik eğitimlerini sağlayarak hareketin kadroları, ortak iradenin bir parçası haline getirmek daha da zordur. Ancak bu zorluklar komünistleri küçük burjuvazi içerisinde de çalışmaya sevk etmemelidir. Bu zorluklar proletarya içerisindeki çalışmanın ikinci plana itilmesi, küçük burjuvazi içerisindeki kadrolaşmanın meşrulaştırılmasına zemin olursa buna verilecek ad küçük burjuva sosyalizmi olur.

Komünist örgütlenme "sınırları belirli, dar, nitelikli bir örgütlenmedir" demiştik. Bu sınırları belirlilik elbette burjuvazi için değil. Örgütün kendisi için bilinen, var olan bir belirliliktir. Örgütün kadroları herhangi bir organının içerisinde çalışırlar. Örgüt içerisinde hakları ve yükümlülükleri vardır. Hareketin sınırları belirli örgütlenmesinin dışında da kararlı, bilinçli unsurları olabilir. Hareket süreç içerisinde onları kadro düzeyine yükselterek sınırları belirli örgütlenmeler içerisine sokar. Devrimcilikte kararlı, yeterli bir unsurun amacı bu örgütlenmeler içinde yer almaktır.

Hareketimizin geçmiş pratiği, çalışma tarzı ve kadrolaşma açısından birçok olumsuzluğu içermektedir. Bu olumsuzluklar geçmişte de görülmüş ve tartışılmıştır. İdeolojik önderliğin gerek çeviri, gerekse kendi yazılarında anlatmaya, kavratmaya çalıştığı doğru anlayış ne yazık ki pratiğimize yeterince yansıyamamıştır. 12 Eylül ile birlikte çalışma tarzı ve kadrolaşma konusunda taşıdığımız zaafılar çok daha net olarak ortaya çıkmıştır.

Kadrolaşma sorunundaki hatalarımız çalışma tarzımızı çok ciddi boyutlarda etkilemiştir. Hareketimizin proletarya değil küçük burjuva bir zeminde kadrolaşmaya gitmesi birçok eksikliğimizin kaynağını oluşturur. Küçük burjuvaziden kazanılan unsurlarla, gene küçük burjuvazinin devrimci demokratik muhtevalı eylemine önderlik etme ve bu unsurları böylesine bir eylem çizgisinde kadrolaştırmaya çalışma Harekete iki yönden zarar vermiştir. Hem sınıfın öncü unsurları arasından bir kadrolaşma sağlanamamış, hem de küçük burjuvaziden kazanılan unsurlar sağlıklı bir zemin üzerinde kadrolaştırılmaya çalışılmıştır. Bu sakat kadrolaşma anlayışı yüzlerce "profesyonel devrimci" üreterek neticede çok çarpık, sınıftan kopuk bir noktaya gelmiştir. Pro-

fesyonel devrimcilikle yirmi dört saat boş gezmenin, işte çalışmamanın özdeşleştiği bir anlayışa karşı yayın organlarımızda uyarı yazıları çıkmıştır. Bu konuda RSDİP 8. Kongresi'nden kalkarak yazılan bir yazı son derece eğitici ve düşündürücüdür. Hareketimiz içerisindeki sakat anlayışlara da bir uyarı niteliği taşıyan bu yazıda profesyonel devrimciliğin Leninist bir yorumu yapılmıştır. "Profesyonel devrimcinin sınıf kökeni önemli değil" doğru önermesinden kalkarak varılan noktanın, sınıfın kendi öncülerini çıkarmasını engelleyici, profesyonelliği aydınların mülkiyetine geçirici bir anlayış olduğu vurgulanmıştır. Bir kısım görevlerde çalışan az sayıda unsur için işte çalışmanın şartlarının olmadığı, ancak geri kalan kadrolar için profesyonelce çalışmanın tam da işe girerek, bizzat işyerinde yapılacak bir çalışma olduğu anlatılmıştır. Çünkü fabrika komiteleri temel alınarak yapılacak bir çalışma için bu en doğrudan, kestirme ve sağlıklı bir yoldur. Bunun yanı sıra yetenekli olan, gelecek vaad eden, kararlı işçileri de işten çıkararak süratle eğitmek, politik gelişmelerini sağlamak yolunda çaba göstermemiz gerektiği, ancak bu yönde hemen hiçbir çaba gösterilmediği de bu yazıda belirtilmiştir.

Söz konusu yazı çıktığında birçok arkadaş tarafından tepkiyle karşılandı. Bu yazının Hareketi bağlamayacağını, tartışmaya açık bir yazı olduğunu, yanlış noktaları içerdiğini savundular. Yazıya karşı çıkan anlayışla "profesyonelliği" işte çalışmamak olarak kavrayan anlayış aynı anlayıştır. Proletarya içinde çalışmanın yoğunlaştırılmasına, "göstersene proletarya içerisinde çıkmış bir kadro" diyerek karşı çıkan anlayış da budur. "İşçileşiyorlar" gerekçesiyle fabrikalara arkadaşların sokulmasına karşı çıkan da gene aynı anlayıştır.

Okuluna, işine gitmeyen, anti-faşist mücadele içerisinde yer alan ve kendisini Hareketin kadrosu, profesyonel devrimci zanneden birçok arkadaş uyarılıp doğru bir anlayışla donatılacakları yerde prim verilmiştir. Profesyonelliğin Leninist bir örgüt içerisindeki gerçek anlamıyla değil de, işsizlik ve boş gezmenin "örgütsel" ifadesi olarak kavranması çok büyük bir zaafıdır. Hareketimizde özellikle mahallelerde görülen lümpence davranışlar da bu zaafın ürünüdür.

Küçük burjuva zeminden elde ettiğimiz "profesyonellerle" çalışmalarını sürdüren hareket -aynı zeminde- 12 Eylül geldiğinde bu unsurların çoğuna "başınızın çaresine bakın" demek zorunda kaldı. İlginçtir

ki geçmişte fabrikalara girmeye karşı çıkan anlayış şimdi fabrikalardaki doğrudan çalışmanın üzerine yazılar döküyor. Geçmişteki anlayışını inkâr ediyor. Gene ilginçtir ki inkâr ettiğini kabul edemiyor.

Çalışma tarzındaki sakat anlayış kendisini hemen her alanda göstermiştir. Dar ve nitelikli, fabrika komitelerine dayalı bir örgütlemenin ikinci plana itilmesi, niceliksel artışın ön plana geçirilmesi bu hataların kaynağıdır. Sendikal çalışmalarımızda sendikalar fabrika komiteleri kurma doğrultusunda, sınıfın siyasi örgütlemesini sağlamada bir araç oldukları halde pratiğimizde bir amaç halini almışlardır. Sendika yönetiminde olmanın verdiği avantajlar, sınıfın siyasi örgütlemesi doğrultusunda değil, yeni sendikalar ele geçirmek, konfederasyonda etkin olabilmek, mali kaynak temini gibi hedefler için kullanılmıştır. Sendika yönetimlerinin amaç haline gelmesi bizi kendi unsurlarınıza dahi izah etmekte güçlük çektiğimiz durumlara düşürmüştür. Örneğin: Yönetiminde yer aldığımız bir sendikaya bağlı işçiler üzerimize saldırmıştır. Bugün dönüp baktığımızda şunu görmekteyiz: Bir iki sene önce yönetiminde olduğumuz sendikalara bağlı işyerlerinden hâlâ bizimle davranan hemen hiçbir işçi yok. Ama iyi kötü siyasi çalışma sürdürdüğümüz fabrikalardan kazandığımız unsurlar arasında siyasi faaliyetini sürdüren işçi arkadaşlar var. Üstelik bizim tüm eksiklik ve hatalarımıza karşın.

Çalışma tarzımızdaki eksikliklerimize ilişkin onlarca örnek sayılabilir: Organların kollektif bir şekilde çalıştırılamaması, ihtisaslaşmanın, iş bölümünün yeterince sağlanamaması, eleştiri-özeleştiriye yanlış bir biçimde kavrama, yayın organlarımızın siyasi çalışma içerisinde gerektiği gibi kullanılamaması, gizli-açık çalışmadaki eksiklikler, kitle örgütlerine yanlış bakış vs. Bu hata ve eksikliklerin bir kısmı hareketin gençliğinden, bu konuda devraldığı ülke özelinde bir miras olmasından kaynaklanırken, bir kısmı da politik perspektifteki eksikliklerden, hatalardan, proletaryanın örgütünü kurmaya küçük burjuva alışkanlıklar ve bakış açısıyla sivanmaya kalkmaktan kaynaklanmaktadır. Deneysizlik sonucu ortaya çıkan hatalar giderilecek hatalardır. Hareket tecrübe kazandıkça bu hatalarını mutlaka aşacaktır. Ama politik perspektiften kaynaklanan hataları mutlaka tesbit edip mahkûm etmek gerekir. Bu tür hata ve eksiklikler hareketimize çok daha ciddi zararlar vermişlerdir.

Hareketimiz sınırları belirli, dar bir örgütlenmeye giderken önemli hatalar yapmıştır. Hareketimizin dar örgütlenmesiyle, bu örgütlenmenin dışında kalan unsurlar arasında pratikte hiçbir fark yoktur. Sadece hakların kullanımında bir fark vardır. Bu hak da kâğıt üzerinde kaldı, 12 Eylül sonrası gasbedildi. Örneğin: Hareketin dar örgütlenmesinin dışında kalan bir organ da Hareketin imzasını kullanarak yazılı siyasi faaliyet yapabilir. Hareketin en üst organlarıyla doğrudan ilişki sürdürür, toplantılara katılır, eylen kararı alabilir. Ama örgütlenmesinin dışındadır. Bu çok açık bir çelişkidir. İşin bir başka yanı da bu organın unsurlarının hareketin sınırları belirli örgütlenmesinin dışında olduklarını bilemeyişleridir. Bu anlayış hareketin sınırlarını muğlak bir hale getirmiş, hareketin örgütlenmesinin dışında olan birçok kişi ve birimin hareketin ortak iradesinin bir parçasıymışçasına hareket etmesine neden olmuştur. Bu durum yanlış illegalite anlayışının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Hareketin dar örgütlenmesi içerisindeki unsurlarla bu örgütlenmenin dışındaki unsurlardan aynı fedakarlıkları istemek -karaara uymazlarsa her iki taraf için aynı müeyyideler geçerli- hareketimize özgü bir durumdur. Komünist bir örgütlenme anlayışında böylesi garip ilişkilere yer yoktur. Merkez Hizip de 12 Eylül'den sonra bu acayip durumun farkına varmış ki sorunu kökten çözümleyiverdi! Dar örgütlenmeyi dağıttı. Sonra da kalkmış başkalarını likidatörlükle suçluyor. Cüretkârlığın, pervasızlığın bu kadarı az görülür.

Çalışma tarzımızdaki yanlış bakış kitle örgütlerine de yansıdı. Kitle örgütlerinin ideolojik bağımlılık, örgütsel bağımsızlık ilkesi iğdiş edildi. Şaşınlarımızda bu ilkeyi şiddetle savunurken, diğer siyasetleri bu ilkeyi çiğnemekle, kitle örgütlerini tekkelere çevirmekle suçlarken, kendi pratiğimiz de bundan pek farklı olmadı. Bu konuya ilişkin bir polemikte Merkez Hizibin söyledikleri son derece ilginç: Gençlik örgütüne yöneticilerin atanmasına karşı çıkan, yöneticilerin seçimle işbaşına gelmesini savunan, "biz bu yöntemi uygulamazsak, TKP'yi sendikalarda seçim yaptırmıyor diye eleştirimiz anlamını yitirir" diyen bir arkadaşına verdikleri cevap şöyle: "Biz TKP'yi sendikalarda seçim yapmıyor diye eleştiririz. Çünkü sendikalarda TKP'li olmayan işçiler var. Ama biz TKP'yi İGD'de seçim yapamıyor diye eleştirmeyiz. Orada seçim yapıp yapmamak TKP'nin kendi bileceği iş." Ne kadar açık ifade edilmiş; TKP'nin tekkesidir, ne yaptıklarına kimse karışamaz. Bizim gençlik örgütümüz de bizim tekkemizdir. İstedığımız yöntemi uygularız. Yayın

organlarımızda da bütün gençlik örgütlerinin siyasetlerin tekkesi olduğunu, bizim görüşlerimizi savunan arkadaşların kuracağı gençlik örgütlenmesinin ise kesinlikle tekke olmayacağını, ilkeleri kabul eden herkesin bu örgüte katılabileceğini yazarız. Teorik hattımızın çiğnenmesinin bundan güzel bir örneğini bulmak gerçekten zor.

Gençlik örgütleri yan örgüt dahi olsalar örgütsel bağımsızlıkları vardır. Ve sorunun komünistler açısından çözümü oldukça basittir. Demokratik örgütler içerisinde komünistler siyasi faaliyetlerini fraksiyon aracılığıyla yürütürler. Fraksiyonu oluşturan arkadaşların aynı zamanda yönetici olup olmamaları çalışmanın niteliğini değiştirmez. Fraksiyon doğru bir çalışma yürütüyorsa, kitle örgütünün çalışmalarında doğru önderlik yapabiliyorsa, önerdiği insanlar yöneticilik görevlerine gelirler. Aksi takdirde ise çalışmaların yeni baştan gözden geçirilmesi, eksikliklerimizin araştırılması için ortada somut bir neden var demektir. Merkez Hizibin bu konudaki tavrı her türlü çalışmayı mutlak denetimi altına almak kaygısından kaynaklanmaktadır. Kitlelere güvensizliğin, her şeyi kendilerinden menkul sayma anlayışlarının sonucudur. Örgütlenme açısından ise dar ve sıkı bir örgütlenmenin karşısına örgütsüzlüğü diken bir anlayıştır.

TASFIYECİLER DEMORATİK MERKEZİYETÇİLİK ADINA DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİĞİ BOĞAZLIYOR

"İşçi hareketi, toplunun en sert biçimde eleştirilmesine dayanır, eleştiri onun yaşam ögesidir. Böyle olunca, kendi kendini eleştiriden nasıl kaçabilir? Tartışmayı nasıl önlemek isteyebilir? Başkasından kendimiz için söz özgürlüğünü, yalnızca bunu kendi saflarımızda ortadan kaldırmak için mi istiyoruz? " (F.Ergels. Gerson Trier'e Mektup)

İşçi sınıfının siyasi örgütünün yapısını diğer bütün siyasi örgütlenmelerden ayıran ilke demokratik merkezietçi işleyiştir. Ancak tek başına demokratik merkezietçiliği benimsemiş olmak işçi sınıfının siyasi örgütünün ayırt edici niteliklerini saptamış olmamıza yetmez. Zira, eğer demokratik merkezietçiliği sadece kurallar dizisi olarak gördük mü, bu takdirde onun herhangi bir tüzükten farkı kalmaz.

Örgütlerin niteliklerine, fonksiyonlarına, yasadıkları ortama uygun olarak çeşitli tüzükleri vardır. Demokratik merkezietçiliği kendisine ilke edinmiş işçi sınıfı örgütlenmesinin de bir tüzüğü olmak zorundadır. Fakat sadece iyi bir tüzüğün varlığı örgütte demokratik merkezietçiliği

egemen kılmak için yeterli değildir. "İyi" bir tüzük örgüte demokratik merkezîyetçiliği egemen kılmak için gerek şarttır ama yeter şart değildir. Çünkü iyi bir tüzük demokratik merkezîyetçiliğin tamamı değildir. O, bir tüzüğün sınırlarından çok daha geniş bir anlayıştır.

İşçi sınıfının siyasi örgütü bir gönüllüler örgütüdür. Her siyasi örgüt gibi siyasi iktidar mücadelesi verir. Ancak onun diğer siyasi örgütlemelerden farkları vardır. Bunların başında da bizim siyasi iktidarı çoğunluk için istememiz gelir. Yani proletarya ve köylülük için siyasi iktidar mücadelesi vermemiz.

Bu noktada da sorunu açmanız gerekir.

"İşçi sınıfı ve köylülük için siyasi iktidarın alınması mücadelesi": Bu cümle esas olarak şöyle kavranılmalıdır: Biz sınıf adına siyasi iktidarı almak için mücadele etmiyoruz, tersine sınıfın siyasi iktidarı alması için örgütlenmesini istiyoruz, buna çabalıyoruz. Yani, iktidarı bir avuç insandan oluşan komünist partisinin değil, örgütlemiş işçi sınıfının almasını istiyoruz.

Bu durumda bizim demokrasimiz, bütün sınıfın etkinlik içerisinde katılacakları bir demokrasi olacaktır, olmalıdır. Örgüt içi demokrasimiz de aynı şekilde tüm unsurların etkinlik içinde katılacakları bir demokrasi olmalıdır. Kuşkusuz iyi bir tüzük örgüt içi demokrasinin iyi bir şekilde işlemesi için son derece gereklidir, büyük öneme sahiptir ama yeterli değildir. Esas olan örgüt içerisindeki kadroların o "iyi" tüzüğü hayata geçirmek için yeterli anlayışa sahip olup olmamalarıdır. Kısacası yeterli bilince, yeterli geleneklere sahip olup olmamalarıdır.

Komünistler için merkezîyetçilik kaçınılmaz bir zorunluluk olarak benimsenir. Çünkü egemen sınıfların güçlü örgütlenmelerine karşı bütün olanaklarımızı ne kadar planlı ve disiplinli kullanabilirsek başarı şansımız o kadar artar. Merkezîyetçilik bizin açımızdan kabaca olanaklarımızın değerlendirilmesi, olanakların dağılımının merkezîleştirilmesidir. Yani, mevcut işlerin -para, kadro vs.,- merkezîleştirilmesi ve bu güçlerin nasıl kullanılacağına da merkezi olarak saptanmasıdır. Örgütlemenin her düzeyinde üst organın alt organa üstünlüğü buradan kaynaklanır. Aksi, her bölgesel organın, her alt birimin kendi olanaklarını kendisinin kullanması, ülke çapında tek bir ülkesel, milli politikanın, stratejinin uygulamasını imkânsız kılar. İlke çapında müca-

dele ederken ülke çapında olanaklarımızı birleştirmek zorundayız. Politik hattın saptanmasında da aynı esaslar geçerlidir. Bölgesel, mahalli politikalar yerine tek bir merkezi politika benimsemek gerekir. Programın gerekliliği buradadır. Strateji ve taktiklerin gerekliliği buradadır. Bu sayededir ki, ülkenin değişik yerlerindeki binlerce mücadele tek bir merkezi politika çerçevesinde yürütülür. Bölgesel çıkarlar genelin çıkarlarına tabii kılınır. Bir diğer nokta da günlük pratik kararların alınmasında merkeziyetçiliğe olan ihtiyaçtır. Mücadele bize her zamanı oturup tartışma imkânı vermez. Zaman zaman acele, günlük kararlar alınması gerekebilir. Bu yüzden bazı organlar ve en üstte Merkez Komite günlük olarak acil kararlar almakla yükümlüdür. Ancak örgütün, hangi düzeyinde olursa olsun, alınan kararı uygulamadan sonra eleştiri hakkı vardır.

Bütün organlar nasıl olanakların merkezileşmesine uymak ve olanaklarını merkeze teslim etmek zorundaysalar, Merkez ve üst organlar da bütün kararlara, bütün gelişimlere örgütün bütününün aktif, etkin olarak katılmasını sağlamakla yükümlüdürler. Eğer Merkez örgüte danışmadan, örgütün bütününün etkin, canlı katılımı olmadan kendi başına buyruk kararlar alıyorsa bunun adı merkeziyetçilik değildir. Bizim demokrasi anlayışımız böylesi bir merkeziyetçiliği reddeder. Kurtuluş Sosyalist Dergi'de çıkan RSDİP-B Merkez Komitesiyle St. Petersburg İl Komitesi arasındaki tartışma çok güzel bir örnektir. Devrine beş kala çıkan bir sorunda, Merkez Komitesi oturuyor tartışıyor, örgütü tartıştırıyor ve örgütün çoğunluğunu kazanmaya çalışıyor. İşte komünistlerin örgüt içi Demokrasiden anladıkları nokta.

Komünist bir önderliğe düşen görev, eğer unsurları hareketin kararına etkin, aktif bir şekilde katılmıyorsa bunu gidermektir. Bu yolda unsurlarını eğitmek, geliştirmek, sorumluluk ve görevlerinin bilincine varmalarını sağlamaktır. Hareketin dinamizmini sağlayacak olan budur. Kendi örgütlülüğü içinde demokrasiyi yerleştiremeyen bir örgüt proletaryanın demokrasisini de kavrayamaz.

Komünist bir örgütte demokrasi ve merkeziyetçilik birbirini dıştalaayan iki kutup değil, tek bir bütünü birbirine bağlayan iki parçasıdır. Örgüt içerisinde demokrasinin gelişmiş olması merkeziyetçiliği güçlendirir. Çünkü unsurlarının örgüt politikasına, kararların saptanmasına aktif bir şekilde katılımı, bu kararları ve politikayı daha iyi kavramlarını

sağlar. Bu sayede örgüt politikası, daha canlı ve doğru bir şekilde hayata geçirilir. Merkezîyetçiliğin doğru uygulanması da aynı şekilde saf-lardaki demokrasi işlerliğini geliştirir. Demokratik merkezîyetçiliğin doğru bir şekilde uygulanması için kişiler arasında karşılıklı bir güven ve organların kollektif işleyişi şarttır. Kollektif bir çalışma anlayışı ve tam bir güven olmaksızın demokratik merkezîyetçiliği doğru bir şekilde uygulamak olanaksızdır.

Hareketimizin ideolojik- teorik önderliği demokratik merkezîyetçilik konusunda doğru bir perspektif sunmamıştır. Ancak pratikte demok-ratik merkezîyetçilik bir anlayış olarak, doğru bir şekilde kavranama-mış, hayata geçirilememiştir. Bu konudaki eksikliklerimize bakarken “şartların” arkasına sığınmak, parti olmadığımızı ileri sürmek gerçekci bir tavır değildir. Eksikliklerimizi gözardı etmeyi hedefleyen, mazur göstermeye çalışan bir anlayıştır. Komünistlerin anlayışı bu olamaz. Bu, küçük burjuvazinin anlayışıdır.

Geçmiş pratiğimizde organlarda kollektif bir işlerlik sağlanama-ması, eleştiri özeleştirisinin proletaryanın siyasi örgütlemesini gerçek-leştirmeye hizmet için değil, kişilerin haklılıklarının (!) ispatlaması aracı olarak kullanılması, örgütün gelişiminde örgüt bütününün etkin bir ka-tılımının sağlanamaması bütün bu hata ve eksiklikler demokratik mer-kezîyetçi anlayıştaki eksiklikten kaynaklanmaktadır.

Merkez hizibin demokratik merkezîyetçilikten ne anladığını 12 Ey-lül'den sonraki uygulamaları çok açık bir biçimde ortaya koymaktadır:

a- 12 Eylül sonrası hareket içerisinde bir tartışma oluyor. Tartışılan konusu şu: Askeri diktatörlüğe karşı alınması gereken tavır nedir? Si-yasi faaliyeti sınırlayarak geri mi çekileceğiz yoksa mücadelenizi sert biçimlerle mi sürdüreceğiz? Tarafların görüşleri kabaca bunlar. Bu gö-rüşlere paralel olarak arkadaşlar eyleme geçiyorlar. Ve bu tartışmal-ardan, görüş ayrılıklarından, bırakalım sempatizanları, kadro adayla-rının, hareketin ortak iradesi içerisinde yer alan birçok yoldaşın haberi yok. İşte Hizibin, “hareketin ortak iradesinden”, “komünist örgütün” da-imî ortak eylemi, ortak mücadelesinden anladığı! Bu sorun hareket içerisinde aylarca tartışıldığı halde nasıl oluyor da hareketin ortak ira-desinin bir parçasının bu sorundan haberi olamıyor? Kaldı ki böylesi bir sorunda tek bir yoldaşın dahi, olanaklar elverdiği halde bu tartışma dışı kalması bizim demokrasi anlayışımızı zedeler. Merkez Hizibin bu

konudaki mantığını bütün yönleriyle kavramak ve deşifre etmek gerekir. Bu tartışmalarda sonuç ortak irade tarafından belirlenmediyse - belirlenmediği ortadadır- ne şekilde belirlenmiştir? Eğer bir parça tarafından belirlendiyse o parçayı belirleyen kriterler nelerdir?

Bu olayda açığa çıkan yanlar şunlardır: Örgüte güvensizlik, sorunları örgütte değil, dar çevrelerde çözümleme alışkanlığı, ortak iradenin yerine kişilerin iradesinin geçirilmesi, sorunların örgütten saklanması.

b- İlk üç arkadaşın “atılmaları” olayı: Arkadaşlar “geldiğimiz noktada ileriye sağlıklı adımlar atabilmeniz için bir durum değerlendirmesi yapmak gerekir. Bu değerlendirme ışığında doğrulara sahip çıkalım, yanlışlarımızın öz eleştirisini yapalım. Bunun için tartışmalara hız verelim. Tartışmaları önderlik en kısa zamanda örgütlemelidir” içeriğinde bir yazı vererek bu yazının diğer birimlerde de okunup tartışılmasını talep etmişlerdir. Bu, arkadaşların en doğal hakkıdır. Yazı karşısında alınan tavır nedir? Özeleştirici istemek, yapmazlarsa atılacaklarını belirtmek. Neticede arkadaşlar yazdıklarının doğruluğunda ısrar etmişler ve atılmışlardır. "Atılma" gerekçeleri tartışma istemeleridir. -Her ne kadar daha sonra birtakım gerekçeler daha ileri sürülmüşse de bunlar gerçek değildir. Özeleştirici istenen konular arasında da yoktur.-

Kurtuluş Hareketi sadece Merkez değildir. Hareket sadece onun örgütü değildir. Özetle ortak irade o değildir. Hareketten ideolojik nedenlerle birilerinin atılmasına karar verecek olan merci ortak iradenin ifadesi olan kongredir. Eğer kongre yoksa ya da ille de iki kongre arasında davranmak gerekiyorsa merkez tartışmayı tüm ortak iradeye açar. Atmak istediği unsurların durumlarını, onları neden atmak istediğini harekete anlatır. Atılmak istenen unsurlar da görüşlerini harekete iletirler. Tartışılır, bir karar çıkar. Artık bu karar hareketin ortak iradesinin kararıdır.

c- İkinci üç arkadaşın “atılma” olayı: Bu arkadaşlar zaten tartışma açılmadan önce “atılmışlardır”. “Atıldıkları” bu konuda önceden söylenenlerin yanı sıra, cevap hakkının tanımamasıyla da kanıtlanmıştır.

İşte Merkez Hizbin hareketin ortak iradesinden, demokratik merkezîyetçilikten ne anladığını ortaya koyan üç örnek. Gerçekler ortadadır, güneşi balçıkla sıvazlamaya kalkanlar hüsrana uğrayacaktır.

“Unutmayın, proletarya demokrasisini uygulamak ancak ve ancak komünistlerin harcıdır. Çünkü yalnız onlar tarihin gidişi ile aynı yönde hareket etmektedir. Çünkü yalnız onlar insanlığın kurtuluşunu proletaryanın bilinçli eyleminde görürler. Çünkü yalnız onlar ‘her şeyin tarihsel ve geçici’ olduğunu bilirler. Hiçbir zaman statükodan yana olmazlar, eleştirici ve devrimcidirler. Tarihin gidişi ile ters yönde hareket edenler, dağılan sınıflara dayananlar, siyasi görüşlerinin hayatı açıklamadığını görenler hırçınlaşır. Despotizmi ve hegemonyacılığı savunurlar. Bürokratik merkezizetçiliği ilke edinirler.

Üstünlüğümüz siyasi görüşlerimizin doğruluğundandır. O zaman bunu maddi güç haline çevirmek için teorinin kitleleri, özellikle işçi sınıfının öncülerini kavraması için çalışmalarımıza binlerce kat hız kazandıralım. Bu kaosu çözmeye yetenekli olanlar onlardır. Bu kördüğümü çözüp atacak olanlar sınıf bilinçli işçilerdir. Proletarya demokrasisinin devrimci saflarda egemen olabilmesi için bu yöndeki çabalarımızı hızlandırmalıyız. Önümüze koyduğumuz görevler zordur ama mutlaka altından kalkılması gerekmektedir.” (Kurtuluş Sosyalist Dergi Yayınları “Devrimci Saflarda Proletaryanın Demokrasi Anlayışını Egemen Kılalım”.)

TASVİYECİLİĞE KARŞI DURALIM

PROLETARYA SOSYALİZMİNİ SAFLARA EGEMEN KILALIM

12 Eylül askeri darbesinden sonra hareketimiz içerisinde gelişen tasfiyecilik Hareketimize çok ciddi zararlar vermiştir. Tasfiye olayı sadece bir kısım yoldaşlarımızın "Hareketten atılması" değildir. Hareketin bizzat kendisinin tasfiyeye çalışılmasıdır. Merkez hizip siyasi çalışmayı durdurmaya meşrulaştırarak, "böylesi dönemlerde yaprak dahi kımıldamayabilir" nitelemeleriyle, siyasi çalışmayı, örgütün sürekliliğini tasfiye çabası içine girmiştir. "Statülerin kaldırılması" kararı ise hareketin örgütsel olarak tasfiyesidir, lağvedilmesidir. Siyasi ve örgütsel tasfiyecilikle yüzyüze kalmamızdır.

Merkez hizip arınma teorilerine temel olarak "atmaya" çalıştığı arkadaşların dar görüşlülüğü, küçük burjuva bireyci, legalizme saplanmış, perspektif yoksunu kişiler olduğunu, bu yüzden örgütlenmenin dış halkalarına itildiğini söyleyecektir. Yazılarının başında tasfiye olmadığını, yapılanın yeni duruma uygun "düzenleneler" olduğunu an-

latan Merkez Hizip yazısının sonunda tasfiye gerekçelerini sıralamaktadır. Örgüt içerisinde eskiden beri var olan görüş ayrılıklarını ideolojik-teorik köklerinden kopararak ahbablıklar düzeyinde formüle etme çabası yeni bir yöntem değildir. Ancak bu yöntemin bugüne kadar hiçbir yararı görülmemiştir. İdeolojik-teorik tartışmalar yerine küfür ederek, karalama yaparak mücadele verme anlayışı da arkadaşlara geçmişten kalan kötü bir miras olsa gerek. Biz burada o tür iddialara cevap vermedik. Çünkü öylesi bir davranış tartışıla sorunların gözardı edilip dedikodu ve spekülasyonlarla "ideolojik mücadele" verme alışkanlığına hizmet eder.

Bugün "birlik her şeyden önemlidir" düşüncesiyle eleştirilerini saklayan arkadaşlar tasfiyeciliğe hizmet emektedirler. Komünistler açısından doğru bir ideolojik mücadeleyle elde edilen, sınıf temelleri üzerinde yükselen, en azından buna aday olan birlik, değerli bir birliktir. Tasfiyecilikle, arınma teorileriyle elde edilen bir "birliğin" zerre kadar değeri yoktur. Böylesi bir birlik yeni ayrılık tohumlarını içerisinde taşır.

Hareketimizde bir tartışma süreci başlamıştır. "Bu tartışma bitmiştir, kapanmıştır" diyenler yanılmaktadır. Tüm yoldaşlara düşen görev tartışmaları ideolojik-teorik bir çerçeve içine oturtmaktır. Geçmişte yapılan eksikliklerin, hataların günah çıkarma şeklindeki bir itirafıyla yetinmemek, bunların köklerini araştırmak gerekir. Böylesi bir çaba kaçınılmaz bir biçimde tasfiyecileri de mahkûm edecektir. Hareketin bundan sonra sağlıklı bir rota izlemesi ancak bu görevin başarılmamasıyla mümkündür. Geçmişteki hatalarımızı tekrarlamaktan bizleri koruyacak olan budur. Ancak bu temel üzerinde sağlanacak bir birlik eskisinden bir adım daha ileride olacak, mücadelemiz açısından bir değer taşıyacaktır.

Özetlersek:

Bizler Kurtuluş'çuyuz. Bizi hareketin kollektif bir şekilde oluşturulan ideolojik-teorik platformundan hiç kimse atamaz. Hele ideolojik-teorik platformumuzu biçimine uydurarak veya açıktan reddedenlerin kararı bizler için geçerli değildir. Örgütsel olarak ise, alınan "atılma" kararlarını tanımıyoruz. Çünkü, bu karar ideolojik-teorik bir tartışma sonucu hareketin ortak iradesi tarafından alınan bir karar değildir. Hizipçiliğin, despotizmin, tasfiyeci anlayışın bir ürünü olan bu karar örgütsel olarak da bizler açısından bir değer taşımamaktadır. Bugün ortaya çıkan bu

tasfiyeci tavır, önümüze koyduğumuz görev olan proletaryanın devrimci partisinin inşası yolunda atılması gereken adımları atmayarak bu temel görevi günlük, acil görevlere feda eden anlayıştan kaynaklanmaktadır. Bu yanlış anlayış çeşitli gerekçelerle proletaryanın komünist örgütlenmesini geleceğe ertelemiştir. Bu yüzden Merkez Hiziple aramızdaki ayrılık ideolojiktir. Ayrılık proletaryanın devrimdeki rolü ve tarihsel misyonunu bir an önce üstlenmesi için çaba gösterilmesini savunan anlayışla, küçük burjuvazinin değişik sınıf ve tabakaları arasında çalışarak güç olmaya ve gelişmeye dayanan, proletaryanın tarihsel misyonunu yerine gelmesini belirsiz bir tarihe erteleyen anlayış arasındadır. Ayrılık demokratik merkezizetiçiliğı proleter demokrasisi zemini üzerinde kavrayan anlayış ile bürokratik merkezizetiçilik olarak kavrayan anlayış arasındadır.

Ayrılığın kökeninde merkez hizibin proletaryaya olan güvensizliğı yatmaktadır.

Yoldaşlar,

Gün hareketimizin ideolojisine sahip çıkma, geliştirip güçlendirme, onu her türlü oportünist saldırıya karşı savuma günüdür. İdeolojik çizgimizin tasfiye edilmesine izin vermeyelim. Merkez Hizibin örgütünüze karşı giriştiğı tasfiye eylemi onun ideolojik çizgimizi tasfiye girişiminden kaynaklamaktadır. Proletarya sosyalizmine karşı bu açık saldırı karşısında tarafsız kalınamaz. Görevimiz tasfiyeciliğı bütün yönleriyle karşı çıkmaaktır.

Bir yandan proleter sosyalist anlayışı modern sanayi proletaryası üzerinde yükselen proletaryanın devrimci partisi anlayışını savunurken, bir yandan da örgütsel tasfiyeciliğı karşı mücadele edelim. Tasfiyeci anlayışın mahkûm edilmesi için çaba gösterelim. Bütün yoldaşlarımız bu sorunu enine boyuna tartışmak zorundadırlar. Tasfiyeci Merkez Hizibin buna karşı koyacağı gerici engelleri aşmak ve yarattığı şartlanmaları kırmak zorundayız. Proletarya sosyalizmi zemininde birleşmek, bunun önündeki engelleri aşmak için görev başına.

12 EYLÜL'DEN BUGÜNE HAREKETİMİZ:

TASFİYECİ SALDIRI YENİLECEKTİR !

12 Eylül ve Türkiye Sosyalist Hareketinin Yenilgisi

12 Eylül askeri darbesinden bu yana yaklaşık 26 ay geçti. Geçen bu uzun dönem "olağanüstü" koşullar karşısında, çeşitli sınıfların siyasi temsilcilerinin, özel olarak da sol hareketlerin politik çizgilerinin somut gelişmelere uygulanmak, -dolayısıyla daha da netleşmek- zorunda olduğu bir dönem oldu.

İşlerin "olağan" bir şekilde gittiği dönemlerde toplumsal hayatın ilişki ve çelişkilerini, gelişmesini doğru bir şekilde açıklayamayan, görüşlerini muğlaklıklar ve eklektisizm sayesinde gizleyebilen siyasi çizgiler, toplumsal hayatın alt üst olduğu böyle "olağanüstü" bir dönemde, gerçek yüzlerini, -hem

TASFİYECİ ANLAYIŞIN YIKILMASI İÇİN GÖREV BAŞINA!

12 EYLÜL'DEN BUGÜNE HAREKETİMİZ: TASFİYECİ SALDIRI YENİLECEKTİR !

12 Eylül ve Türkiye Sosyalist Hareketinin Yenilgisi

12 Eylül askeri darbesinden bu yana yaklaşık 26 ay geçti. Geçen bu uzun dönem "olağanüstü" koşullar karşısında, çeşitli sınıfların siyasi temsilcilerinin, özel olarak da sol hareketlerin politik çizgilerinin somut gelişmelere uygulanmak, -dolayısıyla daha da netleşmek- zorunda olduğu bir dönem oldu.

İşlerin "olağan" bir şekilde gittiği dönemlerde toplumsal hayatın ilişki ve çelişkilerini, gelişmesini doğru bir şekilde açıklayamayan, görüşlerini muğlaklıklar ve eklektisizm sayesinde gizleyebilen siyasi çizgiler, toplumsal hayatın alt üst olduğu böyle "olağanüstü" bir dönemde, gerçek yüzlerini, -hem kendilerinin, hem de kitlelerin gözünde- açığa vurmak zorundaydılar. Bu dönemde alınan tavır, siyasi hareketlerin, çeşitli sınıfların taleplerini savunurken, gerçekten bu sınıfların çıkarlarını mı savunduklarının, yoksa bu sınıfları demagojiyle kuyrukla-

rına takarak onların düzene muhalefetlerini etkisizleştirmeye mi hizmet ettiklerinin somut bir göstergesiydi. Çünkü böyle bir keskin dönemeçte, eskisi gibi süslü ama içi boş sloganlar ardına gizlenip acil görevler meçhul bir geleceğe ertelenemez; ya o taraftan, ya bu taraftan yana açık bir tavır alınması gerekir. İşte böyle yeni koşullar karşısında alınan tavır, yeni sorulara verilen "yeni" cevaplar, çelişik eğilimleri içinde barındırmaya çalışan örgütlenmeleri çatlamaya da götürebilir; bir siyasi çizgiyi geçmişte ne kadar doğru bir politika izlemiş olursa olsun, tam tersi bir çizgiye de düşürebilir. Bugün çeşitli siyasi hareketlerin içine girdikleri kendileriyle hesaplaşma sürecini de, bu süreçte ortaya çıkan ayrışma ve bölünmeleri de böyle bir perspektifle değerlendirmek gerekir.

Türkiye sosyalist hareketi içinde, "iç savaş", "devrimci durum" vb., teorileri bir anda iflas ettiren 12 Eylül dönemeci, tek kelimeyle "sınıftan kopukluk" gerçeğini hiçbir tereddüde yer bırakmayacak şekilde ortaya koydu. Bir bütün olarak Türkiye sosyalist hareketinin uğradığı yenilgi açısından da, bu yenilgiden çıkarılması gereken dersler açısından da en önemli nokta burasıdır. Bir kısım sol hareketler, sınıftan -ve bütün kitlelerden de- kopukluğun getirdiği umutsuzluk içinde intihar eylemlerine yuvarlanırken, bir kısım hareketler, proletaryanın gizli örgütlenmesine dayanmayan yaygın kitle bağları içinde boğulup, gelmesinin çok yakın olduğu görülen ecellerini beklediler. Bu hareketler oldukça kısa bir süre içinde örgütlü mücadele platformundan çekildiler. Diğerleri ise sınıftan kopukluğun sonuçlarını "önceden görerek", siyasi faaliyetlerini oligarşiden önce kendileri "bilinçli olarak" durdurdular veya "son derece sınırladılar".

Hangi yola sapılırsa sapılsın, Türkiye sosyalist hareketi açısından sonuç aynıydı. Bir taraftan proletarya, sosyalist hareketle bütünleşemediği, örgütsüzlüğün de anlamını içgüdüleriyle kavradığı için -tam da haklarının en fazla elinden alındığı, en fazla dövüşebileceği bir anda- askeri diktatörlüğün boyunduruğunu kabul ediyor; diğer taraftan sosyalist hareket faaliyetini yürütebileceği tabanla bütünleşemediği için tam da siyasi gerçekleri açıklamak için malzemenin defalarca çoğaldığı, böylece politikasının doğruluğunu daha kolayca anlatıp, geniş kitlelerin güvenini kazanabileceği bir anda- siyasi mücadele sahnesini terk ediyordu. Yani proletarya hareketiyle sosyalist hareketin çakış-

masıyla ortaya çıkacak komünist partinin yokluğu, komünist politika-
nın, proletarya içerisinde Leninist çekirdek tarafından yürütülen bir
kitle çalışmasının hayata geçmesini engelliyordu.

Dolayısıyla Türkiye sosyalist hareketinin 12 Eylül yenilgisinden çı-
karması gereken ders, başlık olarak söylenirse, proletarya hareketiyle
sosyalist hareketin çakışmamasıdır, komünist partinin yokluğudur.

“Objektif Koşullar Partileşme için Uygun Bir Durum” mu Yarat- mıştır; Yoksa Partileşmenin Önüne Yeni Engeller mi Çıkmıştır?

Proletaryanın devrimci partisinin yokluğu diye ifade ettiğimiz, 12
Eylül yenilgisinden çıkartılması gereken ders, Türkiye sosyalist hare-
ketinin bütünü için tıpatıp aynı anlamı taşımamaktadır. Burjuva ve kü-
çük burjuva sosyalizmi için bu sorunun kaynağını teoride aramak ge-
rerken, Hareketimiz açısından ise sorunun cevabı esas olarak teo-
riyle pratik arasındaki çelişkide aranmak durumundadır.

Fakat bunu tartışabilmek için önce mevcut durumu ve 12 Eylül ye-
nilgisini görmek istemeyen, dolayısıyla geleceğe ışık tutabilmek için
geçmişten ders çıkarılmasını engelleyen anlayış mahkûm edilmelidir.
Bu anlayış, merkez hizbin kendinden başka tüm sol hareketleri "bit-
miş" kendisini de "dimdik ayakta" görme anlayışıdır.

Merkez Hizip şöyle demektedir: "Türkiye sosyalist hareketi yenil-
miştir! Bu her saldırı fırtınasının ardından hapishanelerden ve uzak
diyarlardan ilan edilen sonuçtur. Henüz 'tabiat kanunlarına' tabi çevre
grup veya örgütlerden arta kalanların haykırışlarına kulak vermekle
birlikte onlara Türkiye'de köprülerin altından çok sular aktığını, yerleş-
miş gelenek ve önyargıların birer birer yıkılmakta olduğunu, bilinen
genel tablonun egemen renklerini bambaşka bir renge çevirecek bir
hareketin hem teorisi ile, hem de örgütlenmesi ile ayakta olduğunu,
"Türkiye sosyalist hareketi yenilmiştir" saptamasının proletarya sosya-
lizmi için geçerli olmadığını hatırlatmak ve bu gerçeği kafalara çakmak
bizim görevimizdir... Burjuva ve küçük burjuva sosyalist hareketler
hem teorileri hem de örgütlenmeleri bakımından yenilmişlerdir. Prole-
tarya sosyalizmi ise hem teorisi ile hem de örgütlenmesi ile ayakta-
dır. Kaba gerçek budur." (Örgütlenme Sorunları Üzerine-1, s.1,2.)

Görüldüğü gibi bu anlayış, "Türkiye sosyalist hareketinin yenildiği" gerçeğinin bizim dışımızdaki hareketler için geçerli olduğunu, hareketimizin ise "dimdik ayakta" olduğunu iddia etmektedir. Bunu yaparken de "teorisi ve pratiği" deyimi yerine "teorisi ve örgütlenmesi" deyimini kullanarak "küçük" bir kelime oyununa başvurmaktadır. "Türkiye sosyalist hareketinin yenildiği" gerçeğinin hareketimiz için de geçerli olup olmadığının ve Hareketimiz açısından da yenilenin proletarya sosyalizmi mi yoksa başka bir sosyalizm mi olduğunu açıklığa kavuşturabilmek için siyasi faaliyetin durdurulması ve bunun kaynaklandığı "geri çekilme" politikasının detaylı bir şekilde -gelişme süreci içinde- incelenmesi gerekmektedir.

Yalnız, bu konuya geçmeden önce, merkez hizbin "ayakta kalma" mantığının ulaştığı sonuca değinelim. Merkez Hizip, "Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz" başlıklı yazıda şunları söylemektedir: "Proleter sosyalist hareketimizin dışındaki bütün siyasi gruplar varlıklarını koruyamaz hale gelmişlerdir. Dönemin belirleyici koşulları, bugünkü durumlarıyla onları ideolojik, teorik ve pratik iflasın eşiğine getirmiştir. Bu dönem başında, siyasal pratiğin alt üst olmasıyla tökezleyip 'yenilgiyi' kabullenmek ve mücadeleden çekilmek zorunda kalmışlardır... Artık sosyalizmin sorunlarına 12 Eylül öncesinin gözlüğü ile bakmak mümkün değildir. Koşullar olağanüstü planda değişmiştir. Türkiye solunun durumu ortadadır... Türkiye solunun bu aşamasında bütün gelişmeler, proleter sosyalist hareketimizi doğrulamıştır..." (8. yazı, s. 2-3.)

"Birlik sorunu yeni bir tarzda, dönemin hazırladığı ve alternatif olarak sunduğu niteliği ile rüştünü ispat eden proleter sosyalist hareketimizin rotasında aranmalıdır; gerçekleri görmek ve olduğu gibi kabul etmenin tam zamanıdır. Körün değneği ile, el yordamıyla yürümek, bataklık ve politikayı görmemek, daha fazla batağa saplanmak kimin işine yarayacaktır." (8. yazı, s.8)

"Program" da ise şu satırlar yer alıyor: "12 Eylül koşullarında partileşme sürecini yaşayan bir örgüt olarak giren hareketimizin kendisi için bu dönemin aşılması nitel bir anlam taşımak zorundadır. Dün olduğu gibi bugün de bütün faaliyetimiz temel görevimize -partileşmeye bağımlı olarak ele alınacaktır. Objektif koşullar hareketimizin doğuşunda üstlendiği tarihsel misyonu gerçekleştirmesine oldukça uygun bir durum yaratmıştır. Geneldeki olumsuz tablo içinde bu olumlu noktayı kavramak, geleceği hareketimizin ellerine verecek zincirin bu

önemli ana halkasını sıkıca yakalamak ve çekmek gerekmektedir. Bütün Türkiye solu ile hareketimiz arasında bu dönemdeki fark: 71'de ortaya çıkan yol ayrımının farklı koşullarda, farklı düzeyde ve çok daha hayati sorunların kendisini dayattığı bir dönemde tekrarlanmasından ibarettir. 'Örgütsel varlığın ve sürekliliğin kesintiye uğraması' ile karakterize olan Türkiye solunun 60 yıllık bir geleneği de hareketimiz tarafından yıkılmak üzeredir... Teorik-siyasi gerçeklerin yanı sıra, salt askeri diktatörlük koşullarında yıkılmamış bir hareket olmamız bile bize doğru bir eğilim yaratacak, hareketimiz bir çekim merkezi olacaktır." (Program, s.1-2) Bu satırlar, merkez hizbin perspektifini çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Mantık kabaca şudur: "Askeri diktatörlük bizim dışımızdaki siyasi hareketleri yok etti; bir tek biz kaldık. Bekleyelim; bu dönem geçince kalanları (sosyalizme sempatanları) biz toplarız; partiyi kurarız."

Her şeyden önce bu, Türkiye'de yaşadığımız gerçeklere aykırıdır; bu dünyada değil, başka bir dünyada, hayal dünyasında yaşamaktır. Çünkü bugün bizim dışımızda birçok siyasi hareket -üstelik aralıksız yayın da çıkartarak- örgütsel varlığını en az bizim kadar sürdürmektedir. Bu mantığın yaşadığımız gerçeklere aykırılığı bir yana, asıl önemli mantıktaki çarpıklıktır. Birincisi, askeri diktatörlüğün bizim dışımızdaki siyasi hareketleri yok etmesi sevinilecek bir şey değildir. Bu hareketler, en azından askeri diktatörlüğe karşı mücadele eden güçlerdir. Bizim saflarımızdaki güçlerin eksilmesi, bizim zayıflamamız ve askeri diktatörlüğün bizi daha kolay ezebilmesi demektir. Hiç olmazsa, "sıra bize geliyor" diye, başka siyasi hareketlerin darbe yemesine üzülünmelidir!

İkincisi, tek başına "ayakta kalmak" siyasi çizginin doğruluğunun ispatı olamaz. Proletaryanın siyasi hareketi olmayan siyasi çizgiler, çeşitli nedenlerle "ayakta kalabilecekleri" gibi, proletaryanın siyasi hareketi de yine çeşitli nedenlerle yenilebilir. Dolayısı ile "ayakta kalmak" -başka özelliklerle birlikte- ancak bir gösterge olabilir; o da politik çizginin bütünü için değil, belirli bir yönü (bu koşullarda var olabilmek) için. Üstelik komünist hareket için "ayakta kalmak", "komünist faaliyeti sürdürerek ayakta kalmak" olarak anlaşılmalıdır. Bu açıdan ise hareketimiz de ayakta kalamamıştır. (Bu konuya aşağıda tekrar geleceğiz).

Üçüncüsü, sosyalist hareketin birliği, sayı olarak “bir” (Bir) sosyalist hareket kalmasıyla sağlanamaz. İdeolojik olarak proletarya sosyalizmi zaten bir tanedir. Sorun, sosyalist hareketle, proletarya hareketinin birliğidir, çakışmasıdır; proletarya sosyalizminin, öncü işçilere götürülmesi, sosyalizmin öncü işçilerin ellerinde yükselmesidir. Parti ancak bu şekilde oluşabilir. Bu anlamda, askeri diktatörlük koşulları hiç de partileşme için uygun bir durum yaratmamıştır. Aksine askeri diktatörlük, aldığı tedbirler ve uyguladığı terör ile proletarya sosyalistlerinin, öncü işçilere ulaşmasının önüne yeni engeller dikmiştir. Yani, yeni koşullar, temel görevimiz olan partileşmenin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmamakta aksine zorlaştırmaktadır. (Burada, askeri diktatörlüğün, öncü işçilere ulaşmamızın önüne yeni engeller çıkartmasıyla, yığınlara düzeni teşhir edebilmemiz için bol miktarda yeni malzeme yaratması durumu birbirine karıştırılmamalıdır. Askeri diktatörlük, yığınların sosyalizm saflarına çekilebilmesi için malzemeler sunuyor; ama bunun değerlendirilebilmesi için önce sınıf içinde komünist faaliyet yürüten bir çekirdeğin var olması gerekir. Ancak böyle bir çekirdek bu malzemeleri kullanarak siyasi gerçekleri açıklama kampanyasını sürdürerek, yığınlara proletarya sosyalizminin doğruluğunu gösterebilir, onları kendi tarafına çekebilir. Askeri diktatörlük ise böyle bir çekirdeğin yaratılmasının önüne engeller dikmiştir.)

Kısacası bu mantık proletaryanın siyasi birliğinin, proletaryanın devrimci partisini, proletaryanın dışında arayan, diğer sol hareketlerin yıkılmasıyla bunun sağlanabileceğini hayal eden bir mantıktır. Merkez hizibin "ayakta kalma" mantiğini ulaştırdığı çarpık sonuçları gördükten sonra "ayakta kalma" iddiasının doğruluğunu tartışmaya dönelim. Bu tartışma aynı zamanda siyasi faaliyetin durdurulması ve geri çekilme politikasının tartışılmasıdır.

Merkez Hizibin Tasfiyeciliğinin Birinci Yüzü: Faaliyetin Kesintiye Uğratılması

Bugün, merkez hizip tarafından çıkartılan EKİM’de her koşulda ve her dönemde faaliyetini kesintisiz sürdürecektir bir örgütün savunulduğunu görüyoruz. Hatta başkalarına çatarken, bu hareket içinde ilk defa faaliyetsizliği savunan birilerinin çıktığı iddia ediliyor: “Faaliyetsizlik, bekleme ve ‘korunma’ parolasıyla kendini ortaya koyan bu eğilimin iddiası özetle şöyle: ‘Askeri diktatörlük çok güçlüdür. Onunla baş ede-

meyiz. Her dönemde mücadele edebilecek yetenekte ve güçte bir örgüt yoktur. Böyle bir örgüt kuruluncaya kadar askeri diktatörlüğe karşı mücadele etmeyelim. Dışa yönelik ajitasyon propaganda ve örgütlenme faaliyetinde bulunmayalım. İçimize kapanalım. 'Temel' kadroları koruyarak hareketi yaşatalım. Bu dönemde hareketi yaşatmak askeri diktatörlüğe karşı zafer kazanmaktır'. Kuşkusuz bu düşünce gök kubbe altında yeni değildir. Hele Türkiye toprağında hiç yeni değildir. Ama proleterya sosyalizmi adına ve bizim saflarımızda öne sürül-müşse yeni sayılmalıdır." (EKİM, Sayı 3, s.8)

Merkez hizib, görüldüğü gibi, "dışa yönelik ajitasyon propaganda faaliyetinde bulunmayalım. İçimize kapanalım. 'Temel' kadroları -beş on kadroyu- koruyarak hareketi yaşatalım" görüşünün hareketimiz için yeni olduğunu iddia ediyor ve faaliyetin sürekliliğini savunuyor. Bugün sürdürülen siyasi faaliyetin, komünist faaliyet ile çakışıp çakışmadığına daha sonra geleceğiz. Önce, faaliyetsizliği savunan görüşün hareketimiz içinde gerçekten yeni olup olmadığına bakmak için bugün unutulmuş gibi görünen ama unutmamak için aradan çok kısa bir zaman geçmiş olan sözleri hatırlatalım ve 12 Eylül'den bu yana "geri çekilme" politikasını süreç içinde nasıl ifade edildiğini izleyelim.

12 Eylül'den sonra yayınlanan ilk yazıda şöyle denmekteydi: "Böyle kitlesel bir direniş hareketi kadro eylemleri ile başlatılamaz. Bu nedenle proleterya sosyalistlerine düşen görev: Hareketin sürekliliğini korumaktır. Bunun için sınıf içindeki mevzilere daha büyük bir güçle atılmaktır. Toplu bir direniş hareketini gerçekleştirebilmek için proleter sosyalist hareketin varlığını sürdürmesi her şeyden önce gelir. Ama bu beş on kadroyu saklamak değildir. Onun yolu da sınıf içinde mevzilerin güçlendirilmesidir... Önümüzdeki kısa süre içerisinde (bu, Cunta'nın hakimiyetini kuracağı bir aylık bir süredir; sıkıyönetimin daha önceden beri var olmasından dolayı daha kısa olabilir) Temel görevimiz en iyi kadrolarımızı sınıf içerisindeki çalışmaya sevk etmeye devam etmek olmalıdır. Bu bizim tek yolumuz olmalıdır. Bu kısa süre deşifre unsurlarımızı örtme, açık noktalarımızı kapama çalışmalarıyla geçmelidir. Kısa bir dönem için hareketsizlikten korkmayalım... Kısa sürede yapacağı işler, cuntayı deşifre edecektir. Ayrıca deşifre etmeye gerek yoktur, ilk kavrayan da işçi sınıfımız olacaktır. Bunun gerçekleştiğini gördükçe fabrikalarda toplu işyavaşlatma ve direniş hareketleri başlatılmalıdır." (1 . Yazı, sayfa 3).

Görüldüğü gibi bu ilk yazıda, (hatta daha da kısa olabilecek) bir hareketsizlik döneminden bahsedilmekte, hareketin sürekliliğinin beş on kadroyu saklamakla değil, toplu bir direnişi başlatabilmek için sınıf içinde mevzilenmekle sağlanabileceği anlatılmaktadır. Burada savunuların daha sonraları karşımıza çıkan, bağları kopartıp kadroları evlerine kapatarak koruma anlayışından çok farklı olduğu açıktır. Yalnız "kısa sürede yapacağı işler cuntayı deşifre edecektir, ayrıca deşifre etmeye lüzum yoktur" sözleri, burada yine bir aylık kısa süre kasdedilmesine rağmen, faaliyetsizlik anlayışını doğurabilecek niteliktedir.

Daha sonraki yazı ise "geri çekilme" konusunda kendi içinde çalışmaktaydı. Hem artık gelişme, yaygınlaşma bir tarafa itilmeli; darbeler karşısında hareketin varlığını kadroları koruyabilmek için sistemli bir şekilde geri çekilmeliyiz." demektedir hem de şu sözlerle yer vermektedir: "Mevcut kitle bağlarımızı korumak için her birimin somutunda ve örgütlülük seviyesine uygun tedbirler geliştirmeliyiz. Bu tedbirler, onları örgütlenmeyi ve eyleme sokmayı harekete olanak yaratmayı amaç edinmelidir. Kaldı ki bu mevcut kitle bağlarımızla da yetinmemeliyiz. Cuntayı teşhir için yürüteceğimiz propaganda ve ajitasyon faaliyetleri eğer yeni kitleleri saflarımıza çekmiyorsa, onların cuntaya karşı tepkilerine neden olmuyorsa hiçbir anlam taşımazlar. Ve yine eğer devrimi kitlelerle yapacaksak ve hatta bugün hareketin sürekliliğinin bir koşulu da kitle desteği ise, örgütlü yapılar ve kadrolar yeni dönemde mücadele biçimleri düşünürken ve hayata geçirirken bir an bile bu olguyu göz ardı etmemelidirler." (İkinci yazı, sayfa 5-6)

Hem, gelişme ve yaygınlaşmanın bırakılması hem de mevcut kitle bağlarının, cuntayı teşhir faaliyetleri ile korunup geliştirilmesini, hareketin sürekliliğinin böyle sağlanabileceğini savunan bu yazı, sonradan, "geri çekilme" taktiğini ve zorunlu sonuçlarını 'sağ eğilim' olarak niteleyen ciddi itirazlar ve örgütsel işleyişi tutucu kılan tartışmalar" (Program. Sh.1) şeklinde isimlendirilen dönemin ürünüdür. Yazıdaki çelişkiler de bu tartışmaların yansımalarıdır. Bu tartışmanın sonuçlanması, 3. yazıda şöyle görülmüyordu: "Geri çekilmekten ne anlıyoruz? En kısa cevap: hareketi yeni koşullarda mücadeleye sokabilecek bir hazırlıktır. Başka terimlerle ifade etmek gerekirse, bir takım mevzileri terk etmek ve tahkim ettiğimiz mevzilerden bir eski mevzileri ele geçirme ve giderek yeni mevziler kazanma uğraşı olmalıdır. Yani geri çekilme her şeyi kurtarma değil, mücadeleyi yürütebilmek için gerekli

unsur ve olanakları kurtarmaktır. Bu evrede hareketimiz, bu görevle yükümlüdür, ve böyle bir dönemde eski silahlarla mücadeleyi sürdürmek yerine yeni döneme uygun silahlar üretmek gerekmektedir.” (3. Yazı, s.4) Böylece, “bazı mevzileri terk etmek”, “eski silahlar yerine yeni silahlar” sözleriyle insanları, bölgeleri, şehirleri –“başınızın çaresine bakın” diyerek- terk etme anlayışı geliştiriliyordu.

"Durum tahlili" başlıklı, bir sonraki yazıdaki şu dip not ise, bugün yapılan “karar faaliyetin sınırlandırılması mıydı, durdurulması mıydı?” tartışmasına (örneğin “program”da şöyle denilmektedir; “12 Eylül’den hemen sonra siyasal faaliyeti sınırlandırmak kararımıza karşı, pratikte bu faaliyet hemen hemen durmuştur.”) yer bırakmamaktadır: “Yalnız burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta: hareketimiz sürekliliği koruma konusunda alınmış olan örgütsel tedbirleri henüz yeterli bir düzeyde görmemektedir. Bu nedenle bir süre daha hareketin varlık ve sürekliliğini korumak açısından örgütsel tedbirlerin alınmasına devam edilecektir. Bugün için asli olan, birincil olan budur. Cuntanın teşhiri, propaganda çalışmaları ancak bundan sonra başlayacaktır.” (4. Yazı, s.4) Burada alınan kararda, uygulamaların da ne olduğu açıkça görülmektedir. Siyasi faaliyet tamamen durdurulmuştur. Ancak örgütsel tedbirlerin alınmasından sonra başlayacaktır.

5. Yazıdan önce sürekliliği tanımlayan bir alıntı yapalım: “Sürekliliğini koruyamayan” sözlerinin ardından gelen parantezin içinde şu tanım var: “bundan ideolojik ve siyasi hattı ile örgütsel varlığı kadrolar vb. anlaşılmalıdır. Buradan “hareketin sürekliliğinin korunması” deyiminden esas olarak anlaşılması gereken “faaliyetin sürekliliğinin korunması” yerine, kendilerinin sosyalist olduğunu “iddia eden” (“iddia eden”, çünkü bunu faaliyetleriyle ispatlamayan) ve kendi aralarında örgütlenen (kendi aralarında çünkü kitlelerin eyleminin dışında) kadroların korunmasının anlaşıldığı görülmektedir. Biraz ilerde “bekleme mantığı” başka kelimelerin ardında kendini göstermektedir:

"Bugün cunta güçlüdür. Sürekli ve sistemli bir şekilde azgınca saldırmaktadır. Her bir olayın üzerine bütün gücüyle gitmekte, her bir açığı değerlendirmekte ve her gün yeni deneyler kazanmaktadır. Sosyalist hareketi kitle bağlarından kopartmaya, tecrit etmeye ve onu kendi seçtiği silahlarla savaşa ya da teslime zorlamaktadır. Bu du-

rumda ne oturup mahşer vaktini beklemeye ne de kendimizi ispat etmek için güçlerimizi telef edecek eylemlere kalkışmalıyız. Biz her şeyden önce zaman kazanmalıyız. Sürekli saldıran ve bizi bozguna uğratmaya çalışan düşmana karşı zaman kazanmaya çalışacağız.” (5.Yazı, s.5) Önce, “oturup mahşer vaktini beklemeye kalkışmamalıyız” denmekte, sonra da “zaman kazanmalıyız” denmektedir. Ama umudu geçecek zamana bağlamak, tam da sözü edilen, “bekleyelim, bu dönem geçsin, sonra faaliyete devam ederiz” anlayışı değil midir?

Bu anlamda burada, söz olarak reddedilen “bekleme” anlayışının, “zaman kazanma” sözleriyle aslında savunulduğu görülmektedir. Biraz ilerde de faaliyetsizliğin itiraf edildiği, üstelik bunun mazur gösterilmeye çalışıldığı satırlara geliyoruz. “Ayrıca yeteri kadar siyasi faaliyet yapıldığı da söylenemez (!) koşullar siyasi faaliyeti son derece sınırlandırmıştır. Legal planda propaganda ve ajitasyon imkanları son derece sınırlanmıştır... Bugün için döneme iyice adapte olmadan yeni ve etkili mücadele yöntemlerini uygulamak doğru olmayacaktır... Siyasi faaliyet bakımından hareketsiz bir dönemi yaşıyoruz. Bu dönem geçicidir. Hareketsizlik bizi korkutmamalıdır. Sosyalist hareketin gelişiminde met ve cezir dönemleri vardır. Bazen bir yaprak dahi kıpırdamayabilir.” (5. Yazı, s. 6) Burada faaliyetsizliğin nedeni bizim bu dönemde de faaliyeti sürdürebilecek tarzda çalışmamamıza ve örgütlenmememize değil de dışımızdaki koşullara, legal olanakların sınırlandırılmasına, yani döneme bağlanıyor.”

Bu dönem geçicidir hareketsizlik bizi korkutmamalıdır. Bazen bir yaprak dahi kıpırdamayabilir.” sözleri ile birleşince de faaliyetsizliği mazur göstererek, yukarıdaki “bekleyelim bu dönem geçsin” anlayışını iyice pekiştiriyor.

Daha sonraki yazıda ise, “faaliyetimizi bilinçli olarak kendimizin sınırlaması” kavramı geliştiriliyor: “Sağlam ve doğru ilkelerle kurulmuş bir örgüt ise faaliyetini kesintiye uğratmadan her dönemde sürdüren, kendini somut gelişmelere hazırlayan ve niteliği gereği ancak kendini bilinçli olarak şu ya da bu şekilde sınırlayan, esnek ve hareketli manevralar yapabilen bir örgüttür.” (6.Yazı, s. 4). Cuntanın amacının da faaliyeti durdurmak olduğunu ve faaliyeti “bilinçli” olarak kendimizin durdurmasıyla, şiddet kullanarak cuntanın bu faaliyeti durdurmasının, faaliyetin sürekliliği açısından çok da farklı olmadığını göz önüne almayan bu sözleri, biraz ilerde -özünde bunlarla çelişen- şu

sözler izliyor: “Kafayı kuma sokarak veya sığınaklara saklanarak illegal çalışma olmaz. Bir yandan faaliyeti sürdürmek, bir yandan da korunarak devamlılığı sürdürmek olmalıdır. Bu anlamda örgütün ve kadrolarının korunması, yeni ilişkilerin ve imkanların yaratılmasını gerektirmektedir. Bunun tek yolu, sınıf içinde ve kitleler arasında canlı ve somut ilişkiler kurmak, onlarla kaynaşmak ve onların içinde erimektir. (6.Yazı, s. 5). Bu sözlerin, yukardan beri varlığını alıntılarla gösterdiğimiz "faaliyeti durdurma" anlayışıyla tamamen çeliştiği, dolayısıyla uygulamaya geçemeyeceği, pratikte bir anlam kazanamayacağı görülmektedir.

Son olarak "Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz" başlıklı yazıda geri çekilme üzerine söylenenlere bakalım: “Sadece bugünler için değil işçi sınıfının uzun vadeli devrim mücadelesinin ve her dönemde onun çıkarlarının temsilcisi olma durumunda olan proleter sosyalist hareketimiz bu dönemde kendini ezmek, yok etmek ve gelişimini kesintiye uğratmak isteyen askeri diktatörlüğün çok yönlü saldırılarını boşa çıkartmak, askeri diktatörlüğü başarısızlığa uğratmak göreviyle yüz yüze gelmiştir. 12 Eylül ile birlikte hareketimizin bu görevle kendini sınırlamakta gösterdiği bilinci ve inisiyatif bugün tarihi bir öneme sahip olmuştur. Proleter sosyalist bir hareket her dönemde her koşulda düzenli ve sistemli bir faaliyeti esas alan kararlı mücadelesini ancak bilinçli bir tarzda sınırlayan, hiçbir tarihi somut gelişmenin gerisinde kalmadan her döneme en seri, en çabuk uyabilen bir harekettir. Bu itibarla yaşadığımız dönem bir yandan devamlılığını koruması için sürekli ve sistemli adaptasyonu gerektirirken, bu işin uygulaması da sağlam, düzenli ve sistemli bir geri çekilme taktik planı gerektirmiştir...

Geri çekilmeden kasıt sürekli ve sistemli olarak yoğun bir şekilde saldıran olağanüstü güçlü mevzilerinden daha gerilere sağlam ve korunaklı mevzilere çekilmek ve düşmanın ilerlemesini durdurmak için hazırlanmak vb. anlaşılmaktadır. Bu anlamda geri çekilme savaşın bir biçimidir. Bozguna uğramamak, yok olmamak ve yenilmemek için geri çekilme eylemidir.”

“Bir savaş biçimi olarak geri çekilme”yi askeri terimlerle uzun uzun anlatarak devam eden yazıda daha sonra şu sözlere geliyoruz: "Esas olan ezilmemek ve dağılmamak için niteliğini korumaktır. Öte yandan,

sesimiz çıkmıyor, cılız çıkıyor veya hareketsiz kaldık diye hayıflanmamalıyız. Bu geçici bir durumdur. Ne kitlelerin durgunluğu, ne de bizim hareketsizliğimiz proleter sosyalist görevlerimizi unuttuğumuzu göstermez. Oturup boğazlanmamızı beklemek veya düşmanın zorladığı gibi (onun istediği şekilde) savaşı veya teslimiyeti kabul etmek de bizim işimiz değildir. Esas olarak siyasi ve örgütsel varlığımızı koruyarak değişen koşullara göre mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğiz. Fakat savaşı askeri diktatörlüğün istediği gibi değil kendi gücümüze ve yöntemlerimize uygun tarzda kabul edeceğiz. Mücadelenin bu aşamasında bu dönemi aşmanın başka yolu yoktur. 12 Eylül'den beri bu tavrımızın doğruluğu ve bunun tarihi önemi gittikçe daha iyi anlaşılmaktadır." 8. Yazı, s. 5-6). Yazı daha sonra, diğer siyasi hareketlerin ayakta kalamadıklarını, hareketimizin proletaryanın siyasi ve örgütsel birliğini sağlayacağını anlatarak devam etmektedir. ("Ayakta kalınma" mantığının ulaştığı çarpık sonuçları, yazımızın başında yeterince açıklamıştık.)

Görüldüğü gibi "geri çekilme"nin en ayrıntılı açıklaması bu yazıdadır. Burada da, faaliyetin "bilinçli" (bu bilinci acaba kime, neye hizmet etmektedir, hangi sınıfın bilincidir?!) bir tarzda sınırlandırılarak hareketin sürekliliğinin korunması anlayışı savunuluyor ve böylece askeri diktatörlüğün başarısızlığa uğratılacağı söyleniyor. "Sesimiz çıkmıyor, hareketsiz kaldık diye hayıflanmamalıyız... Hareketsizliğimiz proleter sosyalist görevlerimizi unuttuğumuzu göstermez" deniyor. Demek ki, "ben proleter sosyalist görevlerimi unutmadım" demek, ama sessiz, hareketsiz oturmak, proleter sosyalist olmak için yeterlidir!

Bu bakış açısı idealizmden başka bir şey değildir. Çünkü kendi kendine "ben komünistim, ben komünistim" diye tekrarlayarak komünist olunmaz. Ancak komünist faaliyet yürüterek komünist olunabilir. Dolayısıyla, komünist olduğunu iddia eden, ama sessiz ve hareketsiz kalan kişi veya örgütlenme bu duruma son derece "hayıflanmalı" ve faaliyeti "bilinçli" olarak sınırlandırma teorileri geliştirerek mevcut durumu meşrulaştırmaya çalışmak yerine, "neden bu duruma düştüm; hatalarım nelerdi; nasıl komünist faaliyet yürütebilirim; nasıl gerçekten komünist olabilirim?" diye uzun uzun düşünmeli; geleceğe yol göstermek için geçmişten ders çıkarmalıdır.

Geri çekilmenin uzun uzun askeri terimlerle anlatılması ise, durumun iki ordunun savaşı biçiminde algılandığını göstermektedir. Gerçekten de geri çekilme askeri bir terimdir ve sınıflar mücadelesi alanında da orduların yani kitlelerin dövüştüğü (iş savaş vb.) koşullar için kullanılmalıdır. Yani, örneğin devrimin yükseldiği fakat yenildiği koşullarda, kitleleri yöneten partinin aldığı geri çekilme kararı, kitlelerle birlikte onlardan kopmadan, bizzat kitlelerin geri çekilmesinin örgütlendirilmesi olarak anlaşılmalıdır. Hareketimiz için ise sorun, kitlelerin geri çekilmesini yönetmek değil, zaten içinde olunması gereken kitlelere geri çekilmektir. (Ayrıca 12 Eylül koşullarında eğer hareketimiz, yığınları örgütlemiş ve onları yönetme durumunda olsaydı, alınacak karar da dövüşmeden geri çekilmek değil, ama askeri diktatörlüğün saldırısına karşı direnmek olurdu. Çünkü yığınlar yenilse bile ancak direnerek yenmesini öğrenebilirler. Direnişin eldeki mevzileri savunmak biçiminde mi, yoksa karşı saldırıya geçmek biçiminde mi olacağı ise, karşılıklı güçler dengesine göre belirlenecektir.)

Bu anlamda geri çekilme, baştan beri olunması gereken yere, yapılması gereken çalışmaya (işçi sınıfının içine, yaygınlaşma yerine çekirdek örgütlenmesine) çekilmek, yani yanlışlardan doğrulara geri çekilmek olarak anlaşılmalıydı. İlk yazıda, bir aylık -"daha da kısa olabilir"- hareketsiz bir dönemden bahsedilmesi, sınıf içindeki mevzilere atılmanın savunulması, hareketin sürekliliğinin beş on kadroyu sağlayarak değil, ancak bu şekilde olabileceğinin anlatılması; ikinci yazıda, kitle bağlarının korunup geliştirilmesinin istenmesi de bununla uygunluk göstermekteydi. Halbuki merkez hizip, geri çekilmeyi, faaliyetin durdurulmasını meşrulaştırma gerekçesi olarak anladı. "Hareketsizlikten korkulmamasını, bazen bir yaprak dahi kıpırdamayacağını" vaaz etti.

Bütün bunlardan sonra bugün şu satırlarla karşılaşıyoruz: "12 Eylül'den hemen sonra 'geri çekilme' diye adlandırdığımız taktiğin 81 sonbaharına kadar esas olarak faaliyetsizlik, tek tek kadroların korunmasının öne geçtiği bir korunma olgusu ve dağınıklık şeklinde somutlandığı bilinen bir gerçektir." (EKİM 2, s.6). Biz de hemen soruyoruz: "Bu gerçek kimin için ve ne zamandan beri bilinen bir gerçek?" Evet bu, bizim için ilk günlerden beri "bilinen bir gerçek". Bugün sizin tasfiyeye yöneldiğiniz çeşitli arkadaşlar, hareketin sürekliliği kavramının

faaliyetin sürekliliğini içerdiğini, "beş on kadroyu saklamak"la sürekliliğin sağlanamayacağını anlatıyorlardı. Siz ise "bilinçli" sınırlandırma teorileriyle faaliyetsizliği meşrulaştırmaya çalışıyordunuz. Eğer bu "özeleştirir" ise böyle özeleştirir olmaz. Bu gerçek, ne zaman sizin için de "bilinen bir gerçek" haline geldiyse o tarihte açık bir özeleştirir yapılmalı ve sizin için "bilinen bir gerçek" olan bu gerçeği, herkes için "bilinen bir gerçek" haline getirmeliydiniz.

Özeleştirin, açık yapılmasının gerektiği bir yana, bugün bu konuda doğru anlayışa sahip olunduğu söylenebilir mi? EKİM'de komünist örgütlenmenin her dönem ve her koşulda faaliyetini sürdürmesi gerektiğini, bu faaliyetin ayrılmaz bir parçasını yayın faaliyetinin oluşturması gerektiğini savunan satırlar yer alıyor:

"Komünist bir örgüt her dönemde ve her koşulda siyasi faaliyet yürütmek durumunda olduğuna göre ve siyasi faaliyetin de can alıcı noktası siyasi gerçekleri açıklama kampanyası, siyasi propaganda ve ajitasyon olduğuna göre, bu faaliyetin sistemli, düzenli ve merkezi olarak yürütebilmesinin temel aracı merkezi yayın organıdır." (EKİM 3, s.3). Kabaca, bu sözler doğru sözlerdir. Fakat içeriği biraz daha açılmalı ve yazılanla yani EKİM'in karakteriyle karşılaştırılmalıdır. Her dönem ve her koşulda sürdürülmesi gereken komünist faaliyetin ayrılmaz parçası, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasıdır, bunun aracı olarak yayın faaliyetidir, kitle çalışmasıdır. Her dönemde, açık çalışma ve gizli çalışma, legal çalışma ve illegal çalışma -birbirine oranla ağırlıkları değişse de- birlikte sürdürülmek zorundadır! "Proletarya partisinin yeteneği, legal (yasal) ve illegal (yasadışı) çalışmayı uyum içinde, bazen birbirine bazen diğerine ağırlık vererek yürütmesindedir." (Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı, Şubat 1978, s.55). "Parti örgütünün siyasi çalışmasının olmadığı, olmadığı, bir dönemin varlığı mümkün değildir. Parti her dönemde her şart altında günün özgün koşullarından kalkarak kısmi veya genel kampanyaları örgütlemek ve bütün teşkilatını bu kampanyalar çevresinde harekete geçirmek durumundadır." (agy. s. 58). Halbuki EKİM kitlelere siyasi gerçekleri açıklamayı hedefleyen yazılar içerse de, esas olarak, içe, "kadrolara" yönelik bir içeriğe sahiptir. Bu haliyle kitlelere dağıtılması da anlamsız ve bu nedenle de imkansızdır. Sonuç olarak EKİM, kitlelere siyasi gerçekleri açıklama aracı olan bir yayın değildir. Dolayısıyla bu yayın faaliyeti, "işte artık komünist faaliyet sürdürüyoruz" diye gösterilemez.

Bugün yaratılmaya çalışılan kavram kargaşası ve geçmişte söylenenlerin unutulmuş gibi görünmesi karşısında, zorunlu olarak, 12 Eylül' den bu yana geri çekilme politikasını ve siyasi faaliyetin durdurulmasını, yazılardan -belki biraz uzun da olsa- alıntılarla izledik.

Sonuç olarak, hareketin sürekliliğinin komünist faaliyetin sürekliliği anlamında kesintiye uğradığı, kimsenin itiraz edemeyeceği bir açıklıkla görülmektedir. Bu anlamda Türkiye Sosyalist hareketinin yenildiği gerçeği, hareketimiz için de geçerlidir. Ayakta kalmak "teorisiyle ve örgütlenmesiyle" değil, teorisiyle ve pratiğiyle mümkün olduğu için, pratiği kesintiye uğrayan hareketimiz ayakta kalamamış, yenilmiştir. Fakat bu yenilgi, hareketimizin teorisinin iflas etmesi, yenilmesi değil, aksine doğrulanmasıdır. Paradoks gibi görünen bu çelişkinin nasıl kavranması gerektiği konusuna daha sonra geleceğiz. Şimdi hareketimizin eylemini tasfiyeyle işe başlayan merkez hizbin örgütümüzü tasfiye girişimini ele alalım.

Merkez Hizbinin Tasfiyeciliğinin İkinci Yüzü: Örgütsel Tasfiyecilik

Lenin'in veciz bir şekilde ifade ettiği gibi örgütün karakterini belirleyen eyleminin muhtevasıdır. Yani örgüt yürüttüğü faaliyete uygun olarak biçimlenecektir; yapacağı faaliyet yoksa, örgüte de gerek yoktur. İşte merkez hizbin de bu tesbiti doğrulamak istercesine, örgütlenmesinin faaliyetini tasfiyeyle birlikte örgütlenmenin kendisine karşı da tasfiyeci bir saldırı başlattı. "Başının çaresine bak" teorisiyle, "arınma" teorileri birbirine paralel olarak geliştirildi. Önce, geçmişteki yaygınlaşma ve örgütün sınırlarının muğlaklığı yüzünden örgütün ne içinde ne dışında olan büyük bir kitle (bu insanlar, -oligarşinin mahkemeleri de onları örgüt üyesi olarak değerlendiriyorlar- kendilerini örgütün içinde görüyorlardı; "örgüt" ise bu insanları içine almıyor, fakat bunu onlara açıklamıyordu) "kaderine" terkedildi. Daha sonra bu terkedilenler arasına koca koca birimler, bölgeler, şehirler hatta ülke -Kürdistan- katıldı. Sonuçta "tedbir" diye bağlar kesile kesile, örgüt olarak, kitlelerden kopmuş, kitlelerin eylemlerinin dışında, kâğıt üzerinde birbirlerinin altı üstü olarak "örgütlenmiş" bir avuç insan kaldı. "Suda balık" olamayan, daha doğrusu bundan kaçan bu "örgütlenme" kendi hareket kabiliyetini kısararak, cuntanın darbelerine karşı da savunmasız bir duruma düşüyordu. Bütün bunlardan daha kötüsü de, "başının çaresine

bak" şeklinde bireyci eğilimler ve "arınma" teorileri geliştirilerek, bu durumun meşrulaştırılmaya çalışılması, hatta sevinilecek bir şey olarak gösterilmesi idi.

"Arınma" teorisinin bir yandan "geçici yol arkadaşlarından, kaçanlardan, göçenlerden arınıyoruz" diyerek, bağların kopartılmasını meşrulaştırmak için, öte yandan da bütün "muhalif"lerden kurtulmak için bir kılıf olarak geliştirdiği daha sonra ortaya çıktı. "Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim" başlıklı yazımızda yeterince açıkladığımız için tek tek bu insanlara karşı girişilen tasfiye hareketlerini burada uzun uzun anlatmayacağız. Önemli olan merkez hizbin anlayışının ve genel olarak ne yapmak istediğinin bir kere daha gösterilmesidir.

Bilindiği gibi, ayrı ayrı iki arkadaşın hareketle ilişkilerinin kesilmesinden sonra geçmişin değerlendirilmesi gerektiğini savunan ve bir organda görevli üç arkadaş, "inkarcılık, teslimiyetçilik, maceracılık, hizipçilik" gerekçeleriyle "atılmışlardı". Geçmişin yanlışlarını, -özellikle sınıftan kopukluk gerçeğini bunların ideolojik kaynaklarını (güç olma anlayışı vb.) da göstererek tesbit eden diğer arkadaşlar da, 27 sayfalık yazıdaki deyimle, "örgütlenmenin dış halkalarına doğru itilmişlerdir." Bunun nedeninin arkadaşların savundukları görüşler olduğu söylendiğinde, Merkez hizip o zaman, bunu kabul etmiyor, gerekçe olarak, hiçbir inandırıcı tarafı olmamasına rağmen, kişisel yetersizlikleri öne sürüyordu. Bugün artık gerçeği reddedemiyorlar, bu arkadaşları görüşleri yüzünden "etkisiz" görevler verdiklerini kabul ediyorlar. Daha sonra üç arkadaşın yazdıkları yazılar ve bunlara "cevabın" dağıtıldığı bir tartışma kampanyasının ardından bu üç arkadaş da "kollektif iradenin yüzde 99.9'luk ezici çoğunluğunun kararı" yalanı ile burjuvazinin hareket içindeki beşinci kolu oldukları, görüşlerinin uvriyerizm, menşevizm ve liberalizm olduğu ilan edildi ve hareketten "atıldılar". Bugün bu tartışma kampanyasının hangi sınırlar içinde yapılmış olduğu bizim için hâlâ meçhûl. Bu tartışmayı "statü"lüler arasında yaptıklarını söylemelerine rağmen bunun dışına taşımış oldukları, hatta tek yanlı olarak, üç arkadaşın yazılarını vermeyip yalnızca kendi cevap yazılarını dağıttıkları ortaya çıkıyor. Üstelik kollektif irade sınırları içinde olan büyük bir kesim görülüyor ki, merkezin tavrını onaylamamış, hatta bir kısmının tartışmadan dahi haberi olmamış. Bu durumda

yüzde 99.9'luk oranı tutturabilmek için, kendilerini onaylamayan herkesi kollektif iradenin dışına koymuş olmaları gerekiyor ki, bunu yaptıkları daha sonra ortaya çıktı. Ayrıca bu yüzde 99.9'luk ezici çoğunluk ifadesinin ne kadar büyük bir yalan olduğu yalnızca tartışma kampanyasının sonuçlarını açıkladıkları yazıdan bile bellidir. İki kişinin olumsuz oyu olduğuna göre (diğer üç kişi hesaba katılmasa dahi) yüzde 99.9'luk oranı tutturmak için iki bin kişilik bir kollektif iradenin varlığı gerekmektedir.

Bu duruma gülmek mi ağlamak mı gerektiğini başkalarına bırakıyoruz. Bizi ise, merkez hizbin tasfiyeciliğini bugün utanmazca itiraf etmesi, daha çok ilgilendiriyor. Bu olayı "12 Eylül Hizbinin temizlenmesi" olarak isimlendiren merkez hizip şöyle diyor: "Örgütümüzü bu olağanüstü koşullarda içerden vurma gayretkeşliğine kalkan 12 Eylülcüler bir tartışma kampanyasıyla tasfiye olmuşlardır." Aylardır, yaptıklarının tasfiye olduğunu anlatıyorduk, demek ikna olmuşlar, tasfiyeciliklerini kabulleniyorlar!

(Merkez hizip anlaşılan artık tasfiyeciliğin "iyi bir şey" olduğunu savunuyor. Kendisine kendi yazısından bir alıntı ile cevap verelim: "Bilinçli bir arınma çabasını tasfiyecilikle karıştırmamak gerekir. Biri partiyi ne kadar güçlendiriyorsa, diğeri o kadar zayıflatır." (Örgütlenme Sorunları Üzerine-1, s.4). Ama tabii şöyle demek istiyorlar: "Tasfiye ettik; çünkü onlar apoletli 12 Eylülcülerden farksızdırlar, onlar burjuvazinin içimizdeki beşinci koludur, onlar örgütümüzü içinden yıkmak istediler." Kimin örgütümüzü yıkmak istediği, kimin örgütümüzün mücadelesini de örgütlenmesini de, teorik hattını da yok etmek istediği dolayısıyla burjuvaziye hizmet ettiği, bizzat bu yazının konusudur. Bu konudaki doğru yargı ise -elbette işçi sınıfı ve tarih tarafından ileride verilecektir, ama o zamana kalmadan- örgütüne sahip çıkan proletarya sosyalistleri tarafından verilmektedir. Her geçen gün merkez hizip, ayağının altındaki zeminin biraz daha kaydığını görmektedir.

Merkez hizip, bilindiği gibi, bütün "muhalif"lerinden arınıp kendi örgütünü kurabilmek için, varolan örgütlenmeyi lağvetti. Bunu "statü"leri askıya almak biçiminde hayata geçirdi. Bu "askı" kararını, "muhalifleri temizlemek" için aldıkları söylendiğinde "bu karar herkes için geçerlidir" diyorlardı. Bunun örgütü lağvetmek demek olduğunu söylüyorlar!

Zavallı merkez hizip, aşağı da tükürse, yukarı da tükürse, tasfiyeciliğini itiraf etmekten başka bir şey yapamıyor. Çünkü iki durumda da, pek değişen bir şey yok.

Açıkça görülmektedir ki, merkez hizip elindeki yetkileri, kendi hizbinin mensuplarını belli görevlere getirmek için kullanmış, bunun dışındakileri "askıya aldık" diyerek kollektif iradenin dışında bırakmış, yalnızca, kendi yaptığı program ve tüzüğü kabul edenleri -kendi "statü"lerini vererek- kollektif iradenin içine almıştır. Diğerlerinin "statüleri" ise iptal edilmiştir. Yani programıyla, tüzüğüyle kendi "yeni" örgütlenmesini kurabilmek için "eski" örgütlenmeyi lağvetmiş, tasfiye etmiştir. Merkezin bu işlem için getirdiği gerekçeler, "statü"lüler arasından fireler çıkması, öte yandan "statüsüzler" arasında "statü"ye layık olanlar olması ve örgütlenme içinde "statüsüzlerin", "statülülerin" üzerinde olduğu durumların ortaya çıkması şeklindeydi.

Kolayca görülecektir ki, eğer sorun tek tek kişilere ait olsaydı, bu layık olanlara "statü" verilerek ve layık olmayanların "statü"leri de geri alınarak çözümlenirdi, hiç de bütün "statü"lerin kaldırılmasına gerek yoktu. (Zaten bu işlemi yapanlardan, merkezden birinin, sonradan "çürük" çıkması da, "askı" cılığın, böyle "çürük"leri temizleme sorununu halledemeyeceğini göstermektedir.) Halbuki bir bütün olarak "statü"lerin askıya alınması, sorunun tek tek kişiler olmadığını, "eskinin" bir bütün olarak tasfiye edildiğini, "reddedildiğini" ortaya koymaktadır. Merkez hizip, geçmişin inkarını savunanlara, "geçmiş reddediyorsunuz" diye saldırırken kendisi geçmiş -toptan yok ederek reddediyor. (Merkez hizip, "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" başlıklı yazısında red ve inkâr kelimelerinin anlamlarını unutmuş görünerek gülünç durumlara düşmüştü.

Bugün, EKİM 3'te "proleter sosyalist hareket, doğru ve tutarlı yanlarını geliştirip, yetkinleştirerek, yanlış ve tutarsız yanlarını ise sağlıklı bir tarzda giderip, aşarak (yani reddederek değil, felsefi anlamda inkar ederek) devamcısı olduğu THKP hareketinin 11 şeklinde bir ifade kullandığına göre, inkar kelimesinin eskinin olumsuzluklarını bırakıp olumluluklarını alarak yeni bir niteliğe yükselmek ve red kelimesinin de eskinin bir bütün olarak yok sayılması anlamına kullanıldığını hatırlamış olsa gerek. "Fakat bu durumda açık bir özeleştiride yapılması gerekmez miydi?" demeyelim. Çünkü herhalde, merkez hizbin böyle "kötü" alışkanlıkları yok! Merkez hizip eskiyi geçmiş bir veri olarak

alıp, onun eksiklerini, yanlışlarını düzelterek onu bir üst niteliğe geliştireceğine yani geçmişini inkâr edeceğine, "radikal" bir yönetime başvuru- ruyor! Eskinin eksiklerini, yanlışlarını görünce onu toptan yok ediyor yani geçmişini reddediyor.

Merkez hizip bugün bu tavrını "geçmişte hiçbir şey yoktu" diyerek, her şeyi, milat gibi kendisinden başlatmaya kadar varırıyor. "Geçmişte örgüt yoktu, organlar yoktu, kolektif çalışma yoktu, program yoktu, tüzük yoktu, rapor alışverişi yoktu" diye sıralıyor. Kısacası merkez hizip "hiçbir olumlu gelenek yoktu; ama artık var, biz kurduk. diyor. Bu sözlere, geçmişte kolektif iradenin dışında olanları belli ölçüde inandırabilirler ama kolektif iradenin içinde olanlar bunun böyle olmadığını bilirler. Sorun hiçbir olumlu geleneğin olmaması değildir. Sorun, olumlu geleneklerin her yerde ve her zaman egemen kılınamamış olması ; olumlu ve olumsuz geleneklerin birlikte bulunmuş olmasıdır. Olumsuz geleneklerin yok edilememesi ve olumlu geleneklerin yaratılmasına karşı direniş olmasındandır. Sorunu böyle koymayıp, hiçbir olumlu geleneğin olmaması biçiminde getirmek, "Sil baştan" yapmaktır, hareketi taş devrine götürmektir.

İşte bu anlayışla, merkez hizip, eski "statü"leri -eksiklerini yanlışlarını düzeltereği yerde- feshetmiş, yeni "program ve tüzük" yaparak bu program ve tüzüğü kabul edenlere yeni "statü" vermiştir. Bu program ve tüzüğün "yeni bir anlayışın somutlanması olduğu noktasına ilerde geleceğiz. Yani aslında, söz konusu olan, hareketin ideolojisine yönelik tasfiyedir, "eski" anlayışın yerine "yeni" bir anlayışın geçirilmesidir ve bunun "program ve tüzük" aracılığıyla örgütlenmede somutlanmasıdır. Bu noktada, üzerinde durduğumuz şey, "yeni" program ve tüzük yapılmasının, "eski"nin yani örgütümüzün tasfiyesi olduğudur. Yeni bir program ve tüzüğü kabul etmeye ancak kolektif iradenin bütününün yetkisi vardır. Merkez hizip ise bırakalım yeni program ve tüzüğü kolektif iradeye onaylatmayı, önce -her ihtimale karşı- kolektif iradeyi "l askı "ya alarak ortadan kaldırmış, sonra da kendi yaptığı program ve tüzüğe uygun "yeni " bir kolektif irade, "yeni" bir örgüt kurmuştur. Üstelik, merkezin bütünü de bu program ve tüzüğü onaylamamıştır. Merkezin bile tek başına böyle bir yetkisi olmazken, merkezin daraltılmış bir organı, kendi kendine verdiği bir yetkiyle örgütü lağvedip "yeni"sini kurmuştur.

Hızını alamayan merkez hizbin tasfiyeciliği, merkez üyelerine kadar uzandı, merkez üyelerinden birinin de -"12 Eylül hizbinin başı olduğu" gerekçesiyle hakkında "ihraç" kararı alındığı söylendi. Ancak oluşan tepkiler karşısında, merkez hizip bu kararı kollektif iradeye onaylatmak için geri çekti. Öte yandan dışarda bulunan merkez üyelerinin konumları, hatta bizzat merkez üyeleri hakkında yürütülen spekülasyonlar dikkat çekici boyutlara ulaştı.

Merkez hizip, kendi yaptığı tüzüğe -ki bu tüzük ağırlıklı bir şekilde disiplin ve cezalandırma maddeleri içermektedir- uymaları doğrultusunda dış büroyu ve bu organın çıkarttığı yayını "uyarmıştır". Herhalde "uyarı"yı, -tüzüğe uygun olarak- cezalar takip edecek, hareketimiz arındıkça arınacak, pir-ü pak olacaktır! Uyarmakla da kalmamış, dış büronun bileşimine müdahale etmiş, çıkarttığı yayını ise "gayri resmî" ilan ederek, yurt içinde dağıtmamış, yani fiilen yasaklamıştır. Merkez hizbin, hareketin kendi yayınına "yasak yayın" muamelesi yapmasının gerçekleri, "bu yayının tarihsel köklerimize, ideolojik siyasi rotamıza, program ve tüzük ilkelerine ve tüzükte açıkça belirtilen dışbüro amacına uygun bir faaliyet sürdürmemesi" şeklindedir. Merkez hizbin kendi kendine yaptığı "program ve tüzüğü" ne ölçüde geçerli olduğu bir yana, bu yayın (ilk üç sayıda incelendiği söyleniyor) çıktığında, henüz merkez hizip yeni "program ve tüzüğünü" yapmamıştı ki yayın bunlara uysun.

(Yayının birinci sayısı 12 Eylül 1981'de çıkmıştır; merkez hizbin "program ve tüzüğü" ise Ocak 1982'de "yürürlüğe" girdi.) Üstelik bu yayının nasıl "tarihsel köklerimize, ideolojik-siyasi rotamıza, program ve tüzük ilkelerine ve tüzükte açıkça belirtilen dışbüro amacına uygun bir faaliyet sürdürmediğini" anlayabilmek de mümkün değildir. Ancak, dış büronun hareketin sürekliliğinin (özellikle ideolojik sürekliliğini) sağlanmasında önemli bir fonksiyonla yükümlü olduğunu hatırlayınca, durumun vahameti ve merkez hizbin aslında neye düşman olduğu açıkça ortaya çıkıyor: merkez hizip ideolojimize, hareketimizin teorik hattına düşmandır; kendisinin öldürmek istediği ideolojimizi yaşattığı için, bu yayına da düşmandır.

Merkez hizip, ideolojimize, hareketimizin teorik hattına düşmandır, dedik. Bu bir yakıştırma mı, neye dayanarak bunu söylüyoruz? şimdi bu konuyu ele alalım.

Merkez Hizibin Tasfiyeciliğinin Üçüncü Yüzü: İdeolojik-Teorik Hattımıza Saldırı

Merkez hizibin ideolojimize düşman olduğunun, ideolojik çizgimizi tasfiye ederek, yerine “yeni” bir ideoloji koymak için çalıştığının baş göstergesi yaptığı programdır. Çalışma programıyla, örgüt programı arası bir görünüm taşıyan bu programın bütün içeriği, askeri diktatörlüğün hedeflerini sıralayıp kendi önüne de askeri diktatörlüğe karşı mücadele hedefini koymakla sınırlıdır. Programın en uzun vadeli hedefi şu satırlarda yer almaktadır: "Demokratik Halk Devrimi mücadelesinin bu dönemde önüne dikilen düşman askeri diktatörlüktür. Askeri diktatörlüğü teşhir etmek, başta proletarya olmak üzere ezilen sınıf ve tabakalar arasında ona karşı hoşnutsuzluk ve öfke yaratmak, birleşebilecek bütün güçleri birleştirmeye çalışmak, mücadeleye seferber etmek ve kendiliğinden gelişebilecek sınıf hareketine bilinçli ifadeler kazandırmak, ona öncülük yapmak, bu dönemde siyasal mücadelenin esasıdır ve en önemlisi, proletaryanın devrim perspektifinden hareketle, hem işçi sınıfının, hem de diğer emekçi sınıf ve tabakaların muhalefeti tek bir devrimci sele dönüştürmeye ve proletaryanın öncülüğünü sağlamaya çalışmaktır." (Program.s. 3) Açıktır ki bu program askeri diktatörlüğe karşı siyasi demokrasi mücadelesiyle sınırlı, yani "demokrat" nitelikte bir programdır.

(Askeri diktatörlüğü devirmeyi değil, yalnızca ona karşı hoşnutsuzluk uyandırmayı, muhalefeti mücadeleye seferber etmeyi hedefleri içine aldığı için, bu program devrimci bile sayılamaz.) Proletarya sosyalizminin programı ise, ülke koşullarının sosyo-ekonomik tahlilinden hareketle, proletaryanın kısa ve uzun vadeli taleplerini formüle ederek sınıfsız topluma kadar "proletaryanın devrim perspektifini" çizer. Merkez hizip, bu söylenenler karşısında paratoner olarak, programda "ideolojik Mücadele ve Teorik Çalışma" başlığı altında yer alan "bugüne kadar ortaya koyduğumuz teorik platformu geliştirerek program düzeyin çıkarmak" sözlerine sarılıyor ve bu programın -parti olunmadığı için- geçici olduğunu, teorik program olmayıp bir faaliyet programı olduğunu söylüyor.

Ancak, programın bu durumu parti olmamakla, geçicilikle açıklanamaz. Çünkü programlaşmak, parti olmak için gerek şartlardan biri ol-

duğu halde tersi doğru değildir. Yani diğer gerekli şartların sağlanması yüzünden parti olunamadığı, fakat sağlıklı bir teorik çalışmayla programın oluşturulduğu bir durum mümkündür. Öte yandan bu programın bir faaliyet programı olduğu iddiası da, bizzat merkez hizibin kendi tüzüğü tarafından yalanlanmaktadır. Tüzüğe göre üye olmanın şartlarından biri de bu programın kabulüdür. Bir çalışma programı, üyelik şartı olarak getirilemeyeceğine göre, bu program, örgüt programıdır. Zaten bu merkez hizibin program ve tüzüğe "derin" anlamlar yüklemesinden, "örgütsel gelişimimizde önemli bir aşama teşkil eden bu iki temel belge ile birlikte, örgütümüz parti inşa dönemine girmiştir" vb. sözler etmesinden de bellidir. Sonuç olarak, merkez hizip bu nitelikteki bir programı, örgütün üyelerini ayırt eden bir program olarak getirmekle, maddeleştirilip netleştirilmemiş de olsa teorik hattımızda özü içerilen hareketimizin programını yok etmiş oluyor. "Sil baştan" yaparak hareketi taş devrine götürüyor. Böylece hareketin proleter sosyalist teorik hattının yerine kendi "demokrat" programını koyuyor.

Merkez hizibin proleter sosyalist ideolojimize karşı giriştiği tasfiyeci saldırının açık göstergelerinden biri de, "Örgütlenme Sorunları Üzerine" ve "Siyasi Durum ve Görevlerimiz" başlıklı dizi yazılarının yayınlanmalarının durdurulması. Durdurma gerekçesi çok ilginç: Hareket içinde ortaya çıkan sorunların daha fazla derinleşmemesi. Yani, örgütsel tasfiyecilik karşısında hareket içinde güçlü tepkiler ortaya çıkınca, merkez hizip, fazla "ileri" gittiğini düşünerek, hazırlanmış olan bu yazıların yayınlanmasını durduruyor. Neden? Açık ki, bu yazılar geçmiş teorik hattımıza bir saldırı niteliği taşıyor. Merkez hizip de, tepkilerin önceden tahmin edemediği boyutu karşısında, daha fazla tepkiden kaçınmak ve böylece tasfiyeci yüzünün iyice açığa çıkmasını engellemek amacıyla bu yazıları dağıtmaktan vaz geçiyor. Yazıların yayınlanmamış olan kısımlarının içeriğini tam olarak bilemiyoruz. Ancak "Örgütlenme Sorunları Üzerine" başlıklı yazının {burada muhtemelen kelime kaybı söz konusu olabilir. HznN} ilk bölümünde KSD 21'deki "Proleterya Partisinin Çalışma Tarzı" başlıklı yazının eleştirildiği söyleniyor. {'KSD' açıklamasını biz ekledik. HznN }

"Örgütlenme Sorunları üzerine" yazısının dağıtılmış olan I. ve II. bölümlerinde dikkati çeken noktalardan birisi, bölge ve alt bölge örgütlerinin ara organlar olduğunun "keşfedilmesi". İlginç olan, bunun "komite kolları" ile birlikte KSD-21'deki "PPÇT" başlıklı yazıya alternatif

olarak getirilmesi. Merkez hizip, bugüne kadar işçi sınıfını örgütleyememizin suçunu, 21'deki yazıda, bu yazıda semt ve sokak hücrelerine kadar uzanan bir örgütlenme anlayışının savunulmasında buluyor. Yani, bizi bu yazı şaşırtmış; proletarya yerine mahalle halkını örgütlememizin nedeni, bu yazıda semt ve sokak hücrelerinin savunulmamasıymış!

Her şeyden önce "PPÇT" başlıklı yazının çizdiği model, ulaşılması gereken modeldir. Bu modele nasıl uyulacağı ise doğrudan yazının konusu değildir. Fakat asıl önemli olan organlara hangi isimler verildiği değil, bu organların eyleminin muhtevasının ne olduğudur. İsmi bölge komitesi de olsa, bu organların eyleminin muhtevası bölgelerdeki fabrikaları örgütlemek olmalıdır. Yoksa işçi sınıfı yerine başka sınıfları örgütlemeyi hedefleyen bir anlayış egemen olduktan sonra, bu organın isminin "komite kolu" vb. olması, kendiliğinden proletaryanın örgütlenmesini sağlayamaz.

Yine "Örgütlenme Sorunları Üzerine" yazısında dikkat çeken bir diğer nokta da, profesyonel devrimcilerin örgütleri ve işçilerin örgütleri kavramları arasındaki ayırımın mutlaklaştırılmasıdır. Bu anlayış iki ayrı üye kategorisi, dolayısıyla bu iki kategori için ayrı kriterler aranmasına kadar gidiyor. Bunun doğal sonucu, profesyonel devrimciler için ayrı, işçiler için ayrı tüzük anlayışına varıyor. Mevcut yapıyı ve işleyişi -aslında onu da bütünüyle değil- içeren ve bir adım ileri örgütsel gelişmeyi dışalayan bugünkü tüzüğün bu durumunu açıklamak için de, bu mantıkla, bu tüzüğün geçici olduğu, işçiler için değil profesyonel devrimciler için olduğu söyleniyor. Ayrı kriterler getirerek profesyonel devrimcilerle işçiler arasına bir duvar çeken bu anlayış, parti içerisinde nitelik olarak iki cins üyelik (birinden diğerine bir "baraj" aşılarak geçilen iki kategori) getirerek aslında profesyonel devrimciliği, belli özellikleri yüzünden aydınlara hasretme ve işçileri de ebediyen bu aydınlara yönetimi altına sokma eğilimi gösteriyor. Bütün bunlar, sınıfın dışında bir profesyonel devrimciler örgütü ve -hem de "kısa" bir süre içinde-parti kurma çabalarıyla birlikte değerlendirildiğinde gerçek anlamı açıkça ortaya çıkıyor. Merkez hizbin lafta partinin sınıf hareketiyle çakışarak, öncü işçileri saflarına kazanarak olabileceğini tekrarlar, aslında, proletarya dışında kendi aralarında örgütlenmiş profesyonel devrimcilerin parti tabelasını asmakla parti olabilecekleri hayali içinde yüzdüğü görülüyor.

Merkez hizbin ideolojik teorik hattımıza saldırısının başka bir göstergesi de, ulusal sorun konusunda takındığı tavidir. Yükselen tepkiler karşısında ulusal sorun konusunda da bugün savunmaya geçmek zorunda kalan merkez hizip bu konudaki ideolojik hattımıza şu satırlarla saldırmaktaydı: "Parti savaşımını sürdürürken kendine bir devleti temel alır. Belirli bir devlet içerisindeki ülkeler veya uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz." (Örgütlenme Sorunları Üzerine, s.5). Devrimci dalganın hangi ülkede yükseldiğine, devrimin hangi ülkede olanaklı olduğuna vb. göre birlikte veya ayrı örgütlenmeyi savunan proleter sosyalist hattımızla bu satırlarda ifade edilen anlayış taban tabana zıttır. Bu satırlar, ayrı örgütlenmeyi hiçbir zaman mümkün görmeyen, birlikte örgütlenmeyi mutlaklaştıran sosyal şoven bir anlayışın göstergeleridir. Yine aynı yazıda, "Seksiyon ayrı bir parti değildir. Devletin sınırları içindeki bir ülkenin ulusal vb., gibi özelliklerini dikkate alarak parti buradaki yerel örgütlerin başına bir yönetici komite oluşturur. Seksiyon partisinin söz konusu örgütlerinin tümüne verilen addır." /s.6) denilmektedir. Seksiyonun, herhangi bir bölge örgütünden neredeyse farksız olan bu tanımı da, birlikte örgütlenmenin mutlaklaştırılmasının sonucudur. Seksiyon ayrı bir parti değildir, ama koşullar gerektirdiğinde, bütünden ayrılabilir, kendi kendine yeterli bir yapıdır. Buna olanak tanımayan bir anlayış, özünde ezilen ulusa ayrılma hakkını tanımayan bir anlayıştır. Bu anlayış tüzükte, Kürdistan'daki örgütlenmenin seksiyon işleyişinde değil de sıradan bir yerel komite gibi getirilmesinde de açığa çıkmaktadır. Öte yandan, DİSK ve Barış Derneği davaları sanıklarının tutarlı demokratlar olarak nitelenmesi ve Türkiye toprağının demokrat yetiştirmedeği iddiasının çürüdüğü iddiası da, tutarlı demokrat olabilmek için anti şovenist olmak gerektiğinin unutulduğunun ve dolayısıyla sosyal şoven bir anlayışın göstergesidir.

Son olarak Merkez hizip, ulusal sorun konusunda yükselen tepkiler karşısında bir mektup yayınladı. Bu mektupta muğlak bir şekilde "bazı eksikler ve yanlışlıkların söz konusu olduğu, bazı tesbit ve ifadelerin bazı yoldaşlar tarafından eksik ve yanlış kavrandığı" söylenerek "ulusal soruna (onun en önemli noktası olarak tartışılan ortak örgütlenme sorununa) ilişkin tezlerde bir değişiklik olmadığı" iddia ediliyor.

Merkez hizip, yanlışların özeleştirisini yapacağına, kabahati okuyucunun anlayışsızlığına yoruyor! Kaş yapayım derken göz çıkartıyor:

"Örgütlenme Sorunları yazısında geçen 'belirli bir devlet içindeki ülkeler ve uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz' ifadesinin eksik ve yanlış anlamalara açık olması gerçeği." İfade yanlış değilmiş, ama yanlış anlamaya açılmış! Bir ifade muğlak bir ifadeyse, farklı anlamalara çekilebileceği için yanlış anlamlara açık olabilir; ama net ve kesin bir ifade yanlış anlamalara açık olamaz, ya yanlıştır, ya da doğru. Burada söz konusu olan ifade de çok keskin net ve mutlak bir ifadedir, dolayısıyla herhangi bir yanlış anlamaya da kapalıdır. Bu ifade, birlikte örgütlenmeyi mutlaklaştırmaktadır ve bu yüzden de açıkça yanlış bir ifadedir. Fakat merkez hizip, bu gerçeği tesbit edeceğine, kaş yapayım derken göz çıkartmakta ve KSD'nin de nasıl birlikte örgütlenmeden yana olduğunu anlatmaya girişmektedir. Uzun uzun birlikte örgütlenmeyi öven alıntılar yaptıktan sonra Stalin'den cımbızladığı sözleri de katarak "Bütün bunlara rağmen ulusal kurtuluş hareketinin 'kendi bağımsızlık sorununu koyması ve çözmeyi zorunlu bulacağı bir iç ve dış konjonktürler bileşiminin ortaya çıkması' söz konusu olursa, bu durumda engeller çıkartmak elbette marksistlere düşmez" demekle yetinmektedir. Yani bu kadarla bırakıldığı zaman çıkan anlam şudur: Merkez hizip, daima ortak örgütlenmeden yanadır, ama eğer onun denetiminin dışında ve ona rağmen ulusal hareket, bağımsızlık sorununu çözmeye kalkışır, engel çıkartmayacaktır! Eh, her halde bu kadar "icazeti" TKP de gösterir! (Bu arada asıl önemli olan soruya, bu durumda ortak veya ayrı örgütlenmenin mi gerçekleştirileceği sorusuna hiçbir cevap verilmediğine dikkat edilmelidir.) Ancak mecbur kalırsa ulusal harekete özgürlük tanımayı savunan sosyal şovenist anlayış, diğer bütün koşullar eşit olduğu takdirde ortak örgütlenmeden yana olan enternasyonalizmin zıddıdır. Enternasyonalizm ise iki ülkedeki kurtuluş hareketlerinin düzeyine göre ayrı veya birlikte örgütlenmeden yanadır, ve eğer koşullar ayrı örgütlenmeyi gerektiriyorsa yalnızca buna engeller çıkartmamakla kalmaz, bizzat bunu sağlamaya çalışır. Merkez hizbin bugün yok etmek istediği teorik hattımız bu anlayışı savunmaktaydı. Buna geçmiş yayınlarımızdan bir örnek olarak şu satırları aktaralım: "Sömürge bir ülkede ulusal kurtuluş bilinci çok gelişmiş ve kitleler sömürgeciliğe ve yerli gericiliğe karşı mücadeleye hazır bir durumdaysa, sömürge ülkede bu mücadeleyi omuzlayacak örgütlenmeleri oluşturabilmişse, öte yandan ise sömürgeci ülkenin kurtuluş hareketi geri bir düzeyde ve kendi potansiyellerini (daha çok işçi sınıfının gücünü) harekete geçiremeyecek bir yapıdaysa; o koşullarda görev,

sömürge ülkeyi bağımsızlığa götürmek için mücadeleyi somut duruma uygun olarak geliştirmekten geçecektir. Yani sömürge ülkenin kurtuluş hareketi ayrı bir rota izleyerek kendi önündeki sömürgeci ve yerli gerici egemenliği parçalamayı birincil görev olarak görmeli; sömürgeci ülkenin kurtuluş hareketi ise kendi ülkesi açısından da 'sorunların mihrak noktası' haline gelen ulusal sorunun çözümünü ön plana alacak biçimde mücadele sürdürülmelidir." (KSD 31, s. 96).

Bir örnek de bugünden verelim: Ulusal seksiyonun "sömürge ülkedeki devrimin ayrı bir gelişme seyri izlemeye başlamasıyla birlikte kopması da gerçekleşebilir. Bunun önünde de hiçbir engel yoktur. Yeter ki parti ayrılma hakkını bir takım öznel koşullara bağlamamış olsun." (Sİ 6, s.18) Bu satırlarda ifade edilen proleter sosyalist anlayış, aynı zamanda merkez hizbin seksiyonu, herhangi bir bölge örgütünden farksız gören anlayışın karşıtıdır.

Yine, merkez hizip mektubunda, "tutarlı demokrat" konusunda da "tutarlı" bir cevap verememektedir. 71'in "ilk olduğu için" proleter devrimci olduğunu, aynı eylemlerin bugün yapılsa maceracılık olacağını söylemekte ve bir benzetme yaparak ilk kez sosyalistler dışında birilerinin sıkıyönetim mahkemelerinde düşünce ve eylemlerini savundukları için tutarlı demokrat olduklarını iddia etmektedir.

Yapılan benzetme aslında, iki iddianın da yanlışlığını sergilemektedir. Aslında yanlışın özü "ilk olma" teorisindedir. Hiçbir şey ilk defa o olduğu için kendisinden başka bir şey olamaz, o yine kendisidir. Olsa olsa, ileriye doğru veya geriye doğru bir adım simgeler, ama ismi değişmez. 71 hareketi, devletin parçalanıp yıkılması gerektiğini tesbit ettiği için ihtilalcidir, ama bunu ilk defa hayatta somutladığı için yalnızca ileriye doğru büyük bir adımdır, kendisinden başka bir şey, yani proleter devrimci değildir. Çünkü proleter devrimcilik yalnızca ihtilalcilik değildir, bunun ötesinde Marksist-Leninist'liktir. Leninist örgütlenmeyi, çalışma tarzını reddeden 71 hareketi de bu yüzden proleter devrimci olarak isimlendirilemez. Benzer şekilde DİSK veya Barış Derneği sanıkları da belirli bir konuda demokrat tavır gösterdikleri için, sırf "ilk" oldukları için tutarlı demokrat olarak isimlendirilemezler. Yaptıkları, belki olumlu bir adım atmaktır, olumsuz bir geleneği yıkmaktır. Ama bu onlara kendilerine ait olmayan bir ismin verilmesini gerektirmez. (Allah bilir bugün biz var olmasaydık, onları proleter devrimci sayacaktık!) Tutarlı demokrat olmak, faşizme, emperyalizme ve şovenizme

karşı olmayı gerektirdiğine göre, bu özelliği taşımayanlara da bu isim verilemez.

Kısacası merkez hizip ulusal sorun konusunda yükselen eleştiriler karşısında ideolojik hattımızdan sapmadığını göstermek iddiasıyla bir cevap yazmış, fakat bu cevabında proleter sosyalist ideolojimizden ayrılıp sosyal şovenizme saptığını biraz daha sergilemekten öteye gidememiştir.

Bütün bu tek tek göstergelerin önemi, proleter sosyalist ideolojimize yönelik bütünlüklü bir saldırıyı ortaya koymasındandır. Söz konusu saldırı, hareketimizin teorik hattının ve bunun bağlayıcılığından yok sayılıp yerine demokrat nitelikli bir programın "yeni" bir ideolojinin geçirilmek istenmesi biçiminde somutlanmaktadır. Bu durumda sorulması gereken soru şudur: "Proletarya sosyalizmine düşman bu saldırı nereden kaynaklanmaktadır, hareketimiz içindeki maddi temeli nedir?" Bu sorunun cevabını önce merkez hizbin ağzından almaya çalışalım, sonra kendi açıklamamızı yapalım.

Tasfiyeci Saldırının Hareketimiz İçindeki Kaynağı

Merkez hizip şunları anlatıyor: "Örgütümüzün uzak ve yakın geçmişi değerlendirilmiş, örgütsel işleyiş ve ilişkilerimizdeki zaafılar tesbit edilmiş, program ve tüzüğümüze temel teşkil eden ilkeler saptanmış, köklü bir reorganizasyon yapılmasının gereği formüle edilmiş, geleceğin kazanımı için yakalanması gereken ana halka saptanmış örgütün sınırları ve faaliyet alanları netçe çizilmiş, derinliğine örgütlenme kararının gerçekleştirilememesinin nedenleri belirlenmiş ve bu kararın bütün mantıki sonuçları ortaya konarak geri çekilme politikasının esas rotası tayin edilmiştir. Bu kararların mantıksal sonuçlarının en iyi ifadesi program ve tüzükte somutlamıştır." Bu sözlere biraz dikkat edilirse, merkez hizbin bir geçmiş değerlendirmesi yaptığı ve bu değerlendirmeden çıkarak "yeni" program ve tüzük yapmaya ve bir reorganizasyona –"yeniden" örgütlenmeye- gittiği görülecektir.

Bu durumun ilginç -ve çok önemli- yönü, bu değerlendirmenin "mantıksal sonuçları"nın, yani program ve tüzük ile "reorganizasyonun" bilinmesine rağmen, bu değerlendirmenin açıkça bilinmemesidir. Kollektif iradenin ürünü olan açık bir özeleştiri yapacaklarına, önce kollektif iradeyi yok etmişler, sonra da yalnızca kendileri tarafından bi-

linen gizli bir değerlendirme yapmışlardır! Bu tavrın kendisi bile, ortada harekete yönelik bir saldırı olduğunun, tasfiyeciliğin tek başına kanıtıdır. Öyleyse, merkez hizibin gizli tutmaya çalıştığı, -demek ki kendisinin de güvenemediği- bu değerlendirme nasıl bir özellik taşımaktadır?

Kabaca, bu, geçmişin eksikliklerinin, yanlışlarının olduğunun fark edilmesi, fakat bunların doğru bir şekilde kavranamamasının bir sonucu olarak geçmişin tümüyle reddedilmesidir. İşte hareketin eylemine, örgütlenmesine ve ideolojisine yönelen, dolayısıyla hareketi bir bütün olarak yok etmeye çalışan tasfiyeci saldırı, bunun sonucudur. Eksiklikleri, yanlışları teorimizle pratiğimiz arasındaki çelişkileri fark eden ama bunları doğru bir şekilde tahlil edemeyen merkez hizip, bunları düzelterip giderek bir üst niteliğe ulaşmak yerine sıfırdan başlamayı tercih etmiştir. Geçmiş silerek yok ederek bu eksikliklerden yanlışlardan kurtulabileceğini zannetmiş, bu eksikliklerin, yanlışların kaynağının "güç olma" anlayışı, küçük burjuva sosyalizmi olduğunu anlatanları, "uvriyerizm, menşevizm, liberalizm" nitelenmeleriyle hareketten "atmış" ve gizli tutmaya çalıştığı "yeni" ideolojisi temeli üzerinde "yeni" programıyla tüzüğüyle "yeni" örgütlenmeye gitmiştir. Yani tek kelimeyle geçmiş inkâr etme yerine, geçmiş reddetme ve "yeni" baştan başlama yolunu seçmiştir. Şimdi de geçmişten "arınmış" olarak, "parti inşa dönemine" girdiği ve 8 yılda aşılamayan yolu, -bu "arınma" sayesinde- 8 ayda aşabileceği hayalleri içinde yüzmektedir!

Merkez hizibin bu bakış açısının izlenmesi bizi, "Bu tasfiyeci saldırının hareketimiz içindeki kaynağı nedir?" sorusuna kendi cevabımıza yaklaştırıyor. Proleter sosyalizmine düşman bu çizgi, bugün birdenbire mi çıkıvermiştir, yoksa "gökten zembille mi hareketimiz içine inmiştir?" Elbette ikisi de değil. Söz konusu olan, geçmişten beri var olup gelen proletarya sosyalizmine düşman bir çizginin dönemin koşulları altında açıkça saldırıya geçmesidir. Üstelik bu defa açıkça hedef alınan, proleter sosyalist ideolojidir, teorik hattır.

Proletarya sosyalizmine düşman bu çizgi, teorik hattımızın ortaya koyduğu temel görevimiz olan modern sanayi proletaryası üzerinde yükselecek Leninist partinin inşası doğrultusunda atılması gereken adımları, gündelik işler uğruna belirsiz bir geleceğe erteleyen anlayıştır, küçük burjuva sosyalizmidir. Bu anlayış, "güç olma" teorileriyle,

proletarya içinde faaliyet gösteren dar ve sıkı örgütlenmenin yaratılmasını engellemiş, küçük burjuva kitleler içinde yaygın, gevşek ve sınırları belirsiz bir örgütlenmeye neden olmuştur. (Bu anlayışın ve hareketimiz içindeki konumunun detaylı bir değerlendirmesini "Tasfiyeciliğe Karşı Leninizmin Bayrağını Yükseltelim" başlıklı yazımızda yaptığımız için burada bu konuya girmiyoruz.) Geçmişteki eksikliklerimizin başlıca kaynağı olan bu anlayış, yazılı-çizili, açık bir teoriye sahip bir çizgi olarak karşımıza çıkmamış, daha çok bir önceki dönemden taşınıp getirilen örgütlenme ve çalışma tarzı alışkanlıkları şeklinde görülmüştür. Bunun kaynağını ise 71'in tam anlamıyla inkâr edilememesinde bulmaktayız. 71'in eleştirisi, mevcut kitle bağlarından kopulduğu ancak proletaryanın özgücüne güven ilkesinin getirildiği -bu yüzden proleter devrimci olduğu- noktasında kalmıştır. Halbuki bizzat 71 pratiği, proletaryanın özgücü yerine bir avuç "öncü savaşı"nın konduğu, yani proletaryanın özgücüne güvenilmediğinin ifadesidir. Öte yandan 71'in kopmuş olduğu mevcut (o gün mevcut olan) kitle bağları, proletarya dışındaki kitledir, öğrenci gençlerdir, köylülerdir, yani Dev Genç'in kitesidir.

İşte 71 eleştirimizdeki bu eksiklikler ve yanlışlar, daha sonraki pratiğimizde ortaya çıkan küçük burjuva anlayışın teorik hattımızdaki kaynağı oldu. Kitleden kopmamak gerektiği, kitle çalışması yapmak gerektiği kavranmıştı, ama "mevcut kitle bağları" deyimi çalışma yapılacak kitlelerin yine proletarya dışındaki kitleler olarak seçilmesine izin veriyordu. Bu şekilde 71'in tam anlamıyla inkar edilememesi, yani Leninizm'in örgütlenme biçimiyle çalışma tarzıyla, 71'in de, 71 öncesinin de karşıtı olduğunun açıkça ortaya konamaması bir anlamda eski Dev Genç benzeri bir pratiğin hayata geçirilmesine imkan verdi.

Proletaryanın Leninist örgütlenmesi yerine proletarya dışındaki kitleler içinde yaygınlaşma diye özetleyebileceğimiz pratiğine, proleter sosyalist teorik hattımızın değil de, alışkanlıklar biçiminde bir önceki dönemden taşıyıp getirilen küçük burjuva sosyalizminin yol göstermesinin bir sonucudur. 71'in tam anlamıyla inkâr edilememesi ise, (teorik hattımızın belirleyici yönü, sosyalist hareketle, proletarya hareketinin çakıştırılmasını, modern sanayi proletaryası temeli üzerinde partinin inşasını temel görev olarak tesbit etmesidir; bu yüzden belirlemese de-) küçük burjuva sosyalizminin teorik hattımızda yansımadır.

Bu anlamda, merkez hizibin doğru bir şekilde kavrayamadığı, teorimizle pratiğimiz arasındaki çelişki, özünde proletarya sosyalizmi ile küçük burjuva sosyalizme arasındaki çelişkidir. Proleterleşmemek, sınıf içinde mevziler kazanamamak, örgütlenmenin sınırlarının netçe çizilememesi, demokratik merkezizetçi işleyişin egemen kılınmaması ve bunlardan kaynaklanan diğer yanlışlar da hareketimizin teorik hattının değil, yazılı-çizili olmayan başka bir teorinin, küçük burjuva sosyalizminin zorunlu sonuçlarıdır. Bugün yaşadığımız 12 Eylül koşulları, yanlışların yanlışlığını acımasızca göstermektedir. Sınıf içinde mevziler kazanılamamış olması, hareketi kitleden kopuk, tabansız bırakmıştır; sınırlarının netçe çizilememiş olduğu örgütlenme darbelere açık bir durumda kalmıştır. Bunların sonucunda da faaliyetin sürdürülmesi mümkün olamamış hareketin sürekliliği kesintiye uğramıştır. Bu şekilde hareketimiz için de geçerli olan 12 Eylül yenilgisi, doğru teorimizle çelişen yanlış pratiğimizin yenilgisidir.

Yenilen proleter sosyalist teorik hattımız değil, küçük burjuva sosyalizmidir. Merkez hizip ise, yanlışların ürettiği sonuçlara bakarak bunların varlığını hissetmekte, fakat kaynağını doğru bir şekilde yakalayamamaktadır. Hatanın kaynağını teorik hattımızda aramakta; pratiğimizle teorimizin çelişmesinin nedeni olarak, teorimizin yanlış olmasını ve bu yüzden hayata uygulanamamasını göstermektedir. İşte bugün içine düştüğü geçmişi reddetme mantığı, onun bu "arayışı"nın, başkalarına yakıştırdığı fakat aslında kendisinin içinde olduğu, "yeni yol arayışının" sonucudur. Bu "arayış", merkez hizibi, "statü"leri askıya alarak geçmiş örgütlenmeyi yok etme ve kendi "gizli" geçmiş değerlendirmesi temeli üzerinde "yeni" program ve tüzüğüyle "yeni bir örgüt kurma" noktasına kadar getirmiştir. Merkez hizibin üç boyutlu tasfiyeciliğinin çıkış noktaları, uygulama süreci ve bugün vardığı durum kısaca bunlardır.

Tasfiyeci Saldırının Püskürtülerek, Proletarya Sosyalizminin Harekete Egemen Kılınmasının Yolu İdeolojik Mücadeleden Geçer

Bu durumda, şüphesiz tasfiyeci saldırı püskürtülmek zorundadır. Bunun nasıl olabileceğinin ip uçları ise, merkez hizbin üç boyutlu tasfiyeciliğinin anlattığımız özelliklerindedir. Her şeyden önce merkez hizbin hareketin eylemine, örgütlenmesine ve ideolojisine yönelen tasfiyeci saldırı açıkça mahkûm edilmelidir. Merkez hizbin tasfiyeciliğinin

altında, teorik hattımıza güvensizliği, inançsızlığı yatmaktadır. Bu yüzden tasfiyeciliğe karşı mücadele, proleter sosyalist ideolojimize sınıksı sarılmaktan geçmektedir. Öte yandan, bu tasfiyeci saldırı, merkez hizbin geçmiş pratiğimizin yanlışlığının ideolojik kaynağını kavrayamamasından, pratiğimizle teorimiz arasındaki çelişkiyi açıklayamamasından ortaya çıkmıştır. Bu ise, tasfiyeciliğin kesin olarak mahkûm edilebilmesi için, geçmiş pratiğimizle teorimiz arasındaki çelişkinin özünde proletarya sosyalizmi ile küçük burjuva sosyalizmi arasındaki çelişki olduğunun ortaya konması gerektiğini göstermektedir. Başka bir deyişle geçmişin yanlışları açıkça -merkez hizbin yaptığı gibi "gizli" değil- tesbit edilmesi, teorik hattımızda bu yanlışlara müsaade eden eksik, yanlış veya muğlak noktalar düzeltilerek teorik hattımız biraz daha netleştirilmelidir. Yani küçük burjuva sosyalizminin, hareketimiz içindeki yeri ve etkisinin açıkça tesbit edilerek mahkûm edildiği bir geçmiş değerlendirilmesi yapılmalıdır. Ancak böyle bir süreç, tasfiyeciliğin kesin olarak mahkûm edilmesini ve hareketin küçük burjuva sosyalizminden arınarak bir üst niteliğe sıçramasını, gelişmesini sağlayabilir.

Bugün hareket içerisinde ortaya çıkan tepkilerin düzeyi karşısında merkez hizip, bu konuları gündeme getirerek belirli mekanizmaları işletmek zorunda kalmıştır. Ama merkez hizip, sorunları mümkün olduğu kadar dar sınırlar içinde çözüp, bunların dışına taşırmama eğilimindedir. Ancak sorunları kapalı kapılar ardında çözme girişimlerinin hiçbir şeyi çözmeyeceği bilinmelidir. Bu sorunlar bizzat hareketin varlığı-yokluğuyla özdeştir. Dolayısıyla hareketin genelini en yakından ilgilendiren bu sorunlar, yalnızca kolektif irade tarafından çözümlenebilir. Kolektif iradenin sınırları ise, merkez hizbin tasfiyeci saldırısı sonucu yarattığı "yeni" örgütlenmesinin sınırlarından geçmez, geçemez. Bizim yerimiz ve bizim gibi merkez hizbin tasfiyeciliği sonunda onun "yeni" örgütlenmesinin sınırları dışında kalanların yeri de kolektif iradenin içindedir. Bu anlamda, bu sorunların bizlerden ve kolektif irade içerisinde yer alması gereken diğer yoldaşlardan bağımsız olarak çözülmesi düşünülemez.

Bu sorunların kolektif irade tarafından çözülmesinin yolu, geniş bir tartışma ortamının sağlanmasından geçer. Kolektif irade içerisinde yer alması gereken bütün organlar birimler ve arkadaşlar, gündemdeki sorunlar üzerine var olan bütün görüşlerden haberdar edilmeli; bunlar

da sorunların çözümü doğrultusunda kendi görüşlerini oluşturarak iletmelidir. Böyle bir tartışma ortamının ardından, bu sorunların çözümü için kollektif iradeyi tam anlamıyla içeren bir işleyiş getirilmelidir.

Merkez hizibin böyle sağlıklı bir işleyişi gerçekleştirmesi beklenmemelidir. Merkez hizip, kollektif iradeyi, oluşturduğu “yeni” örgütlenmesiyle sınırlamak isteyecek, görüşlerin iletilmesini ve tartışılmasını engellemeye çalışacak, sorunları kapalı kapılar ardında çözmeye çabalayacaktır. Bunun için

PROLETARYA SOSYALİSTLERİNİN GÖREVİ :

MERKEZ HİZBİN TASFİYECİ SALDIRISINI BOŞA ÇIKARTABİLMEK İÇİN, HAREKETE SAHİP ÇIKMAK,

SAĞLIKLI BİR TARTIŞMA ORTAMI YARATARAK, SORUNLARIN GERÇEK ANLAMIYLA KOLLEKTİF İRADE TARAFINDAN ÇÖZÜMLENMESİ İÇİN ÇALIŞMAK

VE MERKEZ HİZBİN BUNUN KARŞISINA DİKECEĞİ GERİCİ ENGELLERİ AŞMAKTIR.

KAHROLSUN TASFİYECİLİK!

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİZMİ !

Aralık, 1982. K.Ö-GK.

Yoldaşlar,

12 Eylül'den bu yana hareketimizin geçirdiği süreç (tüm ayrıntıları ile olmasa da) herkesin bilgisi dahilinde. Bir yanda askeri diktatörlüğün darbelerine uğrayan hareketimiz öte yandan da kendi iç çelişkileri ve izlenen hatalı politikalar nedeniyle atomize olma tehlikesiyle yüzyüze geldi. Merkez örgütlenmesinin dışındaki unsurların içinde kalanlardan daha fazla olduğu yetki etki çizgi vs bir çok sorunun bir toz duman perdesi arkasında kaybolduğu bu durumda sorunları çözümlemede bir adım olması amacıyla bilinen toplantının gündeme geldiğini duyduk.

Hareketin sorunlarının çözümü kavuşmasında, en azından mevcut keşmekeşe bir son vereceğinden umutlu olduğumuz bu platforma görüşlerimizin doğru ve dolaysız bir biçimde iletilmesi amacıyla burada olduğunu bildiğimiz GS yoldaştan biz, "atılanlar" ve "atılmayan" iki eski "statülü" yoldaş ayrı ayrı görüşme talep ettik. Görüşme talebimiz, "şimdilik görüşmekte bir yarar olmadığı" gerekçesiyle gereksiz bulundu ve reddedildi.

GS yoldaş Türkiye'ye ilk geldiği günden itibaren bilgimiz vardı. (Bir yoldaşımız kendisine henüz merkezle ilişkiye geçmeden rastlamıştı.) O günden itibaren yaklaşık iki ay kadar bir süre GS yoldaşın bizleri çağırıp konuşmasını bekledik.

Yoldaşlar,

12 Eylül'den bu yana hareketimizin geçirdiği süreç (tüm ayrıntıları ile olmasa da) herkesin bilgisi dahilinde. Bir yanda askeri diktatörlüğün darbelerine uğrayan hareketimiz öte yandan da kendi iç çelişkileri ve izlenen hatalı politikalar nedeniyle atomize olma tehlikesiyle yüzyüze geldi. Merkez örgütlenmesinin dışındaki unsurların içinde kalanlardan daha fazla olduğu yetki etki çizgi vs birçok sorunun bir toz duman perdesi arkasında kaybolduğu bu durumda sorunları çözümlemede bir adım olması amacıyla bilinen toplantının gündeme geldiğini duyduk.

Hareketin sorunlarının çözümü kavuşmasında, en azından mevcut keşmekeşe bir son vereceğinden umutlu olduğumuz bu platforma görüşlerimizin doğru ve dolaysız bir biçimde iletilmesi amacıyla burada olduğunu bildiğimiz GS yoldaştan biz, "atılanlar" ve "atılmayan" 2 iki eski "statülü" yoldaş ayrı ayrı görüşme talep ettik. Görüşme talebimiz, "şimdilik görüşmekte bir yarar olmadığı" gerekçesiyle gereksiz bulundu ve reddedildi.

GS yoldaş Türkiye'ye ilk geldiği günden itibaren bilgimiz vardı. (Bir yoldaşımız kendisine henüz merkezle ilişkiye geçmeden rastlamıştı.) O günden itibaren yaklaşık iki ay kadar bir süre GS yoldaşın bizleri çağırıp konuşmasını bekledik. Bu beklentimiz kendimizi Kurtuluş Hareketinin bir parçası, hem de örgütlü siyasi çalışma (dar sınırları içerisinde) yapan bir parçası olarak görmemizden kaynaklanıyordu, ve bu

görüşmeyi en doğal hakkımız ve GS yoldaş açısından da mutlaka yerine getirilmesi gereken bir görev olarak algılıyorduk. Beklentimiz gerçekleşmedi. Bunun üzerine biz görüşme talep ettik, fakat talebimiz yukarıda belirttiğimiz gerekçeyle reddedildi.

GS yoldaşı niçin görmek istedik:

a) 12 Eylül sonrası merkez hiziple aramızda geçen olayları, atılmamızla noktalanın süreci anlatmak,

b) Hareketin bir parçası olduğumuzu anlatmak,

c) Bilinen toplantıdan beklentilerimizi, genel olarak görüşlerimizi toplu bir halde aktarmak.

Her üç madde de belirttiklerimizin doğrudan toplantıya iletilmesini sağlamak.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz: GS yoldaşla görüşme talibimiz merkez hizbin oluşturduğu örgütlenme içerisinde olan, ancak gelişmelerden rahatsız bulunan birçok yoldaş tarafından memnuniyetle karşılandı. Bu memnuniyetleri girişimimizi aradaki sübjektivizm ortamını kaldırmaya yönelik ve hareketin birliği açısından olumlu bir adım olarak görmelerinden kaynaklanıyordu. Görüşme önerimizin reddine gösterdikleri tepki ise şaşkınlık.

Yukarıda özetlediğimiz gelişimin bizce yorumu şu: GS yoldaş sorunları tüm detaylarıyla kavramak ve bunun için tüm yoldaşlarla görüşmek durumunda olduğu halde bunu yerine getirmemiştir. Merkez hizbin ısrarlarına ve baskılarına teslim olmuştur. Çünkü merkez hizip bizleri hareketin dışında görmektedir. GS yoldaşın bizle görüşmeyi reddetmesi de merkez hizbin bu görüşünün tescil edilmesidir.

GS yoldaş kanalıyla iletmek istediğimiz sorunları, görüşlerimizi genel olarak ele alırsak:

a) 12 Eylül sonrası gelişen süreç ve atılma olayı üzerine:

Merkez hizip "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısında özetle şunları belirtiyordu: Bu hizip, kökü 12 Eylül öncesine dayanan, 76'larda hareketimize katılmış "3-5 kişilik gurubun" oluşturduğu bir hiptir. Menşeviktir, Uvriyerist, Troçkisttir. 12 Eylül sonrasında yetenek-

sizlikleri, politik perspektiften yoksunlukları, liberallikleri, vs gibi nedenlerle örgütlenmenin dış halkalarına itilmiş, sorumlulukları alınmış olan kişilerdir.

Süreç göstermiştir ki, ortada hizip yoktur. Hizbin olmadığı atılan yoldaşların arasında hiçbir örgütlenme, sorunlar üzerinde tartışıp anlaşmış bir yapılanma olmadığı bugün herkesin bilgisi dahilindedir. Şu an için örgütlü olan ve resmi olarak "hizip" diye nitelenen yapı içerisinde "12 Eylül Hizbinden" sadece 2 kişinin olması bile hizip iddiasının ne kadar gerçek dışı olduğuna en güzel kanıttır. (76'da katılan "3-5 kişilik guruptan ise sadece iki kişi var.)

Merkez hizip Mayıs-82 tarihli raporunda "hizbin" tartışmalarda getirdiği, ancak, kendisinin "mahkûm" ettiği birçok görüşü aynen veya ufak değişikliklerle kabul etmiştir.

"12 Eylül hizbindeki" 3 yoldaşın örgütlenmesinin 12 Eylül sonrası dış halkalarına itilme gerekçesi olarak getirilen "liberal, yeteneksiz, politik perspektiften yoksun, vs" tespitlerinin ne ölçüde doğru olduğunu ise, yargılarınıza bırakıyoruz.

Şunu da belirtmeden geçemeyeceğiz: Yıpratma kampanyasının bir parçasını oluşturan ve bir yoldaşımızı hedefleyen "olanak skandalı" türünden iftiraların gerçekte hiçbir ilişkisi olmadığı anlaşıldı ve bu konuda "gizli" özeleştirii yapıldı.

b) Bizler Kurtuluşçu'yuz. Bugüne kadar Kurtuluşçu olmanın onuru ve bilinci içinde davrandık ve bundan sonraki davranışlarımızda da aynı tavrın süreceğinden kimsenin şüphesi olmasın. Bizler daima hareketin birliğinden, ama sağlam bir birliğinden yana olduk. "Atıldıktan" bugüne kadar olan süreç içerisinde hareketin birliğine subjektif engeller oluşturacak her türlü eylemden kaçındık. Sosyalist olmamızın doğal bir sonucu gereği olarak atıldıktan sonra birlikte davranabilen unsurlar olarak örgütlendik. Ancak merkezin örgütlenmesi içinde kalan hiçbir yoldaşa "ayrılın bize gelin" türünden bir çağrı yapmadık. Onlara Merkez hizbin tasfiyeci tavrına karşı çıkmaları gereğini anlattık. Ayrılmak isteyen bir kısım yoldaşlara "ayrılma, içinde kal, görüşlerini savun" dedik. Ancak merkez hizbin tasfiyeci politikası sonucu merkezin örgütlenmesinin içinde bulunmasının şartları kalmadığına inanarak ayrılan yoldaşlara sahip çıktık. Kurtuluş'a alternatif olarak ortaya çık-

madık ve bu yönde bir siyasi faaliyet göstermedik. Merkez hizbin çıkarmakta olduğu Ekim'i birlikte davrandığımız arkadaşlara dağıttık. (Katılmadığımız kısımlarını eleştirerek.) Örgütlenmemizi bilinçli şekilde sınırladık.

Bütün bu davranışlarımızın kökeninde yatan neden, hareketimizin birliğinin yeniden sağlanabileceğine olan güvenimizdir. Bu moment artık bugün gelmiştir ve çok açık bir şekilde belirtelim; daha fazla beklemeye gücümüz kalmamıştır. Sorunların açıkça ortaya konacağı bu platform sadece bizim değil, hareketin ezici bir çoğunluğunun beklentisidir.

c)Toplantıya ilişkin öneri ve tezlerimiz:

Bu konuya ilişkin yazımızı ayrıca gönderiyoruz. Özet halinde ele aldığımız bu görüşler daha önceki yazılarda ve polemiklerde belirttiğimiz değerlendirmelerle birlikte ele alındığında bir fikir verebilir inancındayız.

(Ocak 1983 Merkez Toplantısı için yazılmış.)

Ocak 1983. G.K. (Geçici Komite)

-1-

23

GÜNDEMDEKİ TARTIŞMALARA İLİŞKİN BAZI ÖNERİ VE TEZLER

1975-76 yıllarında siyasi arenaya çıkan hareketimiz 12 Eylül Askeri Diktatörlük döneminde diğer ilerici ve sol hareketlerle birlikte ağır bir yenilgiye uğradı. Uğranılan yenilgide objektif etkenlerin yanısıra kendi içerisinde taşıdığı çelişki ve zaaf lar yenilginin boyutlarına ve zararlarını, tahrifatını arttırıcı bir rol oynamıştır. Çelişkileri keskinleştiren ve zaaf ları çok daha net bir şekilde açığa çıkaran süreç örgütsel parçalanmışlığı ve dağınıklığı da beraberinde getirdi. Bugün gelinen noktada yakalanmış olan son şans doğru bir şekilde değerlendirilirse hareketimiz bunalımlı döneminden ağır yaralar alarak da olsa kurtulabilecek, kazandığı acı tecrübelerin de yardımıyla Türkiye ve Kürdistan proletaryalarına ve emekçilerine önderlik edebilmek doğrultusunda ileriye yönelik adımlar atabilecektir. Bu son şansın da iyi kullanılmaması durumunda ise çok önemli bir moment kaçırılmış olacaktır. Gündemdeki tartışmaları hareketimiz ve proletarya açısından böylesi bir öneme sahip olarak görüyoruz. Bu nedenle tartışmaya ilişkin (biçimine ve içeriğine) görüşlerimizi çok genel hatlarıyla, özellikle üzerine gidilmesi, derinleştirilmesi gereğine inanıyoruz noktaları ön plana çıkararak bildirmeyi bir görev kabul ediyoruz.

I- Tartışmanın biçimine ilişkin olarak:

A- Tartışmalar öncelikle tabanda yoğunlaştırılmalıydı. Gördüğümüz kadarıyla

GÜNDEMDEKİ TARTIŞMALARA İLİŞKİN BAZI ÖNERİ VE TEZLER

1975—76 yıllarında siyasi arenaya çıkan hareketimiz 12 Eylül Askeri Diktatörlük döneminde diğer ilerici ve sol hareketlerle birlikte ağır bir yenilgiye uğradı. Uğranılan yenilgide objektif etkenlerin yanısıra kendi içerisinde taşıdığı çelişki ve zaaf lar yenilginin boyutlarına ve zararlarını, tahrifatını arttırıcı bir rol oynamıştır. Çelişkileri keskinleştiren ve zaaf ları çok daha net bir şekilde açığa çıkaran süreç örgütsel parçalanmışlığı ve dağınıklığı da beraberinde getirdi. Bugün gelinen noktada yakalanmış olan son şans doğru bir şekilde değerlendirilirse hareketimiz bunalımlı döneminden ağır yaralar alarak da olsa kurtulabilecek, kazandığı acı tecrübelerin de yardımıyla Türkiye ve Kürdistan proletaryalarına ve emekçilerine önderlik edebilmek doğrultusunda ileriye yönelik adımlar atabilecektir. Bu son şansın da iyi kullanılmaması durumunda ise çok önemli bir moment kaçırılmış olacaktır. Gündemdeki tartışmaları hareketimiz ve proletarya açısından böylesi bir öneme sahip olarak görüyoruz. Bu nedenle tartışmaya ilişkin (biçimine

ve içeriğine) görüşlerimizi çok genel hatlarıyla, özellikle üzerine gidilmesi, derinleştirilmesi gereğine inandığımız noktaları ön plana çıkarak bildirmeyi bir görev kabul ediyoruz.

1 — Tartışmanın biçimine ilişkin olarak:

A- Tartışmalar öncelikle tabanda yoğunlaştırılmalıydı. Gördüğümüz kadarıyla bu gerçekleşmedi. Ancak hâlâ bir şeyler kaçmış değildir. Tartışmaların yukarıdan aşağı örgütlenmesi gerçekleştirilmelidir.

B- Tartışmalar dar bir insan grubunun kendi analarında sürdürecekleri çabalarla sonuçlandırılmak noktasını aşmıştır. Sorun hareketin tamamını birincil olarak ilgilendirdiği için tartışma platformu da geniş tutulmak zorundadır. Bu sınırlar Merkez Hizibin oluşturduğu yeni örgütlenmenin sınırları içinde olsun veya olmasın ayakta kalmış olan ve nitelik ve yeterlilikleri genel olarak bilinen tüm unsurları kapsamalıdır.

C- Tartışmalarda ortaya atılan tüm görüşler yukarıda belirttiğimiz çerçeve içinde kalan arkadaşlara aktarılmalıdır. Tartışmalara hiçbir yasak ve ipotek konulmamalıdır.

D- 76 senesinde Hareketin ortaya çıkışında “birlik olunan noktaları ön plana çıkarmak” şeklinde özetleyebileceğimiz çizgi bugün artık ayrılık noktalarını gündeme getirmiştir. Tartışmalarda ayrılık noktalarının altı kalınca çizilmeli, tartışmalar derinleştirilmeli, ileriye yönelik adımlar atılacaksa azami bir görüş birliği temelinde atılmalıdır. Bunları sağlamak için bıkmadan, usanmadan tartışılmalıdır. Tartışma konularındaki görüşler hiçbir yanlış anlaşılmaya, çekiştirmeye sebebiyet vermeyecek netlikte ortaya konmalıdır.

E- Tekrar vurgulamak gerekir ki tartışma konuları kadar önem taşıyan bir nokta bu tartışmaların örgütlenmesidir. Hareketin bütününe kucaklamayan bir tartışma kolektif iradeyi kapsamayacaktır. Dayatmacı, oldubittici anlayışlar, emri vakiler sorunu çözümlemeyecek, tam tersine daha da içinden çıkılmaz bir hale sokacaktır.

Bu konudaki son bir hatırlatmamız hapishanelerdeki yoldaşlarımızla ilgilidir. Bu arkadaşlarımız da gelişmeler hakkında bilgi sahibi edilmeli, tartışmalara katılımları sağlanmalıdır.

2— Tartışmanın içeriğine ilişkin olarak:

A- Mevcut durum:

Başta siyasi ve ekonomik bunalımı çözümlmek olmak üzere oligarşinin çok yönlü amaçlarını yerine getirmek üzere işbaşına gelen Askeri Diktatörlük üstlendiği görevleri belirli ölçülerde gerçekleştirdi.

Ekonomik alanda en gerekli ham madde ithallerini dahi karşılayamayacak duruma düşen döviz sorununda bir düzelme sağlandı. Özellikle Orta Doğu'daki gelişmelere bağlı olarak ihracatta ve döviz girdilerinde önemli artışlar meydana geldi. Devalüasyonlarla işçi dövizlerinde artış sağlandı. İşçi sınıfının ekonomik istemleri alabildiğine sınırlandırılarak kazanılmış hakları geriye götürülerek, köylülüğün ürünleri düşük fiyatlarla kapatılarak yoğun emek sömürsüne dayalı bir ihracat potansiyeli oluşturulmuş, faiz hadlerinin ayarlanması gibi manevralarla tekelle sermayeye yeni kaynaklar yaratılması yoluna gidilmiştir. Emperyalist ülke ve para kuruluşlarından yeni borçlanmalara gidilmiş, vadesi gelen borçların ertelenmesi sağlanmıştır.

Ancak, alınan tüm önlemler, bir yandan dünya ekonomisinin ciddi bir bunalımda olması ve bu bunalımın yükünün birincil olarak geri bırakılmış ülkelere taşıtılması, diğer yandan ülkedeki çarpık kapitalleşmenin birtakım reformlarla düzluğe çıkamayacak bir yapısalığa sahip olmasından dolayı alınan tüm önlemler istenen düzeyde bir iyileşmeyi sağlayamamıştır.

Siyasi alanda “oligarşik devleti yetkinleştirmek” olarak tanımladığımız bir dizi operasyon gerçekleştirilmiştir, halen de devam etmektedir. Toplum üzerinde tam bir denetim sağlamış, sistemin düştüğü tehlikelerde acil tedbirler alacak bir devlet aygıtı oluşturma konusunda önemli adımlar atılmıştır.

Devrimci-demokrat, ilerici, sosyalist hareketler Kürdistan'daki ulusal kurtuluş hareketlerine ağır darbeler indirilmiştir. Çoğunun örgütsel yapıları dağıtılmış, kitlelerle bağları kesilmiş, toplum içinde tecrit bir duruma sokulmuşlardır.

Hareketimiz de 12 Eylül sonrası baskı ve saldırılardan önemli ölçülerde etkilenmiştir. Örgütlenmenin kitle bağları hemen tamamen kopmuş, birçok şehir ve bölge terkedilmiştir. Hareketin ileri unsurları ara-

sında polis operasyonları sonucu ele geçenlerin sayısı oldukça fazladır. Bunun yanı sıra birçok “geçici yol arkadaşı” da mücadele saflarını terk etmiştir. Elde kalan unsurları sınıf içinde çalışmaya sevk etmek projesi lafta kalmış, pratikte adım atılamadığı gibi mevcut birikim de değerlendirilememiştir.

Örgütümüz açısından en önemli nokta siyasi, ideolojik ve örgütsel biçimleriyle ortaya çıkan tasfiyeciliği örgütümüzü “lağvetmesi” ve yerine kendi hizip örgütlenmesini geçirme çabasıdır. Hizipçi politika sonucu halen ayakta kalmış bulunan deneyimli, belirli bir politik tecrübeye sahip az sayıda militanın önemli bir bölümü merkezi örgütlenmenin dışında kalmışlardır. Bu durum objektif olarak örgütsel bölünmüşlük, parçalanmışlık ve dağınıklıktır. Hareketimizin bugün içerisinde bulunduğu bu zaafli durumu ele alınırken mutlaka geçmiş süreçteki bağlantıları, ilintileri göz önünde bulundurulmalıdır.

B- 12 Eylül Öncesi:

71 Hareketi içerisinde, onun inkârı olma iddiasıyla yola çıkan hareketimiz, ayrı yollarından giden sosyalizmle işçi sınıfının kendiliğinden hareketini birleştirmek ve bunun somut ifadesi olan “modern sanayi proletaryası temelinde yükselen parti”yi inşa etmek görevini önüne koydu. Sorun bir yanıyla sosyalizmin birliğini sağlamak (solun birliği), diğer yanıyla da bunu sınıfla kaynaştırmak olarak ele alınıyordu. İki şabloncu çizgi dışında kalan sosyalistler arasındaki örgütsel birliği sağlayarak elde edilen güçle işçi sınıfını örgütlemek doğrultusunda çaba göstermek şeklinde formüle edebileceğimiz hat sosyalist aydınların yoğunlaştığı katmanlarda (öğrenci, öğretmen, mühendis vs..) yoğun bir çaba harcanmasını beraberinde getirdi. Partileşme öncesi bir gurubun siyasi bir hareket olduğu andan itibaren gözünü, eylemini işçi sınıfına yöneltmesi gereği bilince çıkarılamadı. Aydınlar arasında kazanacağımız unsurların ideolojik mücadele ile kazanılacağı gerçeği vurgulanmakla beraber bizzat aralarında yürüttüğümüz ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmalarıyla kazanılmaya çalışıldı. Küçük burjuvazi içindeki çalışmanın insanları siyasetimiz saflarına çekmek anlamında “verimli” olmasına karşın yoğun çabalar gerektirmesi, aynı alanda diğer siyasetlerin de yoğunlaşması olması giderek alandan elde edilen güçlerin işçi sınıfı içindeki çalışmaya sevk edilmesi yerine aynı alanda muhafaza edilmesini getirdi. Aynı za-

manda, birincil olarak anti-faşist mücadele platformunda kazandığımız bu unsurlardan sınıf içindeki çalışmaya sevk ettiklerimiz de sağlam bir perspektife sahip olmadıklarından ötürü kendilerinden beklenen görevi yerine getiremediler. Bunun yanı sıra 74'lerde yükselen küçük-burjuvazinin demokratik istemli mücadelesi ve özellikle faşist saldırılara karşı mücadelenin gündeme gelmesi mahalle çalışması olarak isimlendirdiğimiz çalışmayı ön plana çıkardı. Çok sayıda insanın politize olduğu, kitlesel katılımların gerçekleştiği bu çalışma öğrenci, memur, esnaf, işsiz vs türünden değişik sınıf ve tabakalardan insanları kapsıyordu.

Gündemdeki anti-faşist mücadelenin önderliğini ele geçirebilmek, onu yönlendirebilmek gayretlerimiz çalışmalarımızın küçük-burjuvazi içinde iyice yoğunlaşması giderek "sınıfa gitmek" görevimizi sürekli ertelenen, diğer görevlerimize feda edilen bir konuma getirdi. Küçük burjuva tabanlı örgütlenmeler bir yandan hareketimize kendi sınıfsal muhtevasını vurmaya başlarken, diğer yandan da "mevcut kitle bağlarından kopmamak" kaygısı sınıf hareketine yönelmemizin önüne dikilen engel oldu.

"Kitlelerden ayrı düşmemek", "mevcut kitle bağlarından kopmamak" hareketimizin 71 eyleminden çıkardığı derslerden biridir. Proletarya partisinin oluşması evresinde sınıfla bağlar olarak kavranması gereken kitle bağları sorunu genel olarak "toplumun eylemi ileriye yönelik tüm katmanlarıyla" olan bağlar olarak ele alındı. Bunun doğal sonucu olarak 74'lerden itibaren "eylemi ileriye yönelik" kitleler içerisinde ağırlıklı bir yer teşkil eden küçük burjuva katmanlar içerisinde siyasi çalışma yürütülecek kesimlerin en önemlilerinden birini teşkil ediyordu.

Hareketimiz 79 senesinde içinde bulunduğu durumun somut bir değerlendirmesini yaptı. Bu değerlendirme "böyle gidersek küçük burjuva bir örgüt oluruz" anlamındaydı ve bir dizi tedbirler öneriyordu. Alınan kararların özü "diğer alanlardaki mevcut yapılanmaları ve gücü muhafaza ederek işçi sınıfı içindeki çalışmalara ağırlık vermek"ti. Ancak "mevcut güçleri muhafaza kaygısı hareketi sınıf yöneltmek politikasının gerçekleşmesini sürekli olarak engelledi. Açıktır ki belirli bir güçle bir alanın güçlendirilmesi bir başka alandaki zayıflamayı da beraberinde getirecektir. Küçük burjuvazi içerisinde güç kaybetmeyi

göze alamayan, proletarya arasındaki gelişmesini elde edeceği yeni güçlerdeki artışa bağlamış demektir.

78'lerden itibaren küçük burjuvazinin devrimci demokrat mücadelesindeki gerileme, faşist saldırılar karşısında beliren yılgınlık, politikaya kayıtsızlık, apolitikleşme eğilimleri de gözönüne alındığında, güçlerimizde büyük artışlar gerçekleşmeyeceği kendiliğinden ortaya çıkar.

Nitekim hayatın gösterdiği de bu olmuştur. Hareketimizin sınıfa yönelik çalışmasında bir artış olmakla beraber, bu çalışma hem istenen düzeyde olmadı, hem de derinlemesine bir örgütlenme yerine gevşek, özellikle sendikalarda güç olmayı, sendikaları ele geçirmeyi hedefleyen bir çerçevede gelişti. Fabrikalara dayanan, fabrikaları temel alan bir çalışma gerçekleştirilemedi.

Hareketimizin yaşadığı bu süreç bir başka süreci, kendi içerisinde taşıdığı çelişkilerin belirginleşmesi sürecini de beraberinde taşıdı. Çalışma tarzı, örgütlenme anlayışı ağırlıklı almak üzere ortaya çıkan bu farklılıklar geniş bir çerçevede tartışma zemini bulamadı. Kimi zaman uzlaşıldı, kimi zaman ayrılık noktaları ön plana çıkarıldı. Hâkim olan anlayışın 79'dan itibaren "kararların alınmasını süratlendirmek, işlerlik kazandırmak vs organlarda homojenliğin sağlanması" şeklinde özetleyebileceğimiz görüşü tasfiyeciliğin tohumlarını ekti. Bu tasfiyecilik 12 Eylül'den sonra örgütü tasfiye ederek kendini iyice açığa vuran anlayışın temellerini uluşturmuştur.

12 Eylül öncesinde hareketimizin siyasi faaliyetine çok genel bir bakış şu sonuçları verecektir:

1- "Güç olma" anlayışı sınıfa yönelik çalışmamızın önüne engel olmuş, kitlelerden kopmamak kaygısı ile küçük burjuva zemindeki varlığımıza sıkı sıkıya sarılınmıştır.

2- Siyasi çalışmamızdaki olumluluk ideolojik-teorik hattımızla uyumluluk gösterdiği oranda gelişmiş, çeliştiği noktalarda ise olumsuzluklar ön plana çıkmıştır.

3- Ulusal sorun konusundaki tesbitlerimiz ısrarlı bir biçimde savunularak sol hareketin gündemine bir daha çıkmamacasına sokulmuştur,

4. Burjuva partilerden bağımsız, kuyrukçu olmayan bir hat izlendi.

İdeolojik-teorik alanda :

Hareketin ilk ortaya çıkışında daha yoğun olan ideolojik-teorik faaliyetimiz giderek ilk hızını kaybetmiştir. Devlet, demokrasi, faşizm, ulusal sorun gibi temel konular ülkemiz özelinde birlikte ele alınmış, çok kabaca devrimimizin başlıca özellikleri belirtilmiştir. Ancak bu çalışmalar partiye giden yoldaki ideolojik-teorik çabanın en tutarlı bir toplamı olan ve ülkenin sosyo-ekonomik tahlili üzerine oturacak, Marksizm-Leninizm'in ülke somutundaki ifadesi olacak bir program düzeyine çıkarılamamıştır. Yani eksiktir. Bu eksiklik yer yer belirsizliklerle ve çelişen yanlarla da karakterize olabilmektedir.

Hareketimizin ideolojik-teorik alandaki üretkenliğini giderek yitirmesinde belirleyici olan etkenler bu görevin az sayıdaki yoldaşın omuzlarına yüklenmiş olması, pratik günlük çalışmanın hareketin çok büyük bir enerjisini alması, sol içerisindeki bölünmüşlüğü de verdiği ürküntü ile bir kısım sorunların tartışılmasından kaçınılması olmuştur.

Uluslararası sosyalist hareketin sorunları, dünya işçi sınıfı, sosyalist ülkeler, komünist partilerdeki gelişmeler yeterince izlenmemiş ve hareketin unsurlarına aktarılmamıştır.

Aksi yöndeki kimi iddialara karşın saflarımızda teorik seviyenin son derece düşük olduğu açıktır. Aydın olması gerekenlerde kültür seviyesi son derece düşük olduğu gibi kendi yayınlarımızda yayınlananlar dahi doğru bir şekilde kavranabilmiş değildir. Militanların çoğunun Marksizm hakkındaki bilgisi kulaktan dolma bilgilenmeler şeklindedir.

Örgütsel olarak:

Çıkışında doğal önderliğe sahip olan hareketimiz örgütlenmekten uzunca bir süre adeta korkmuştur. 71'in de etkilemesiyle Bolşevik örgütlenmenin "Rus şablonu" olarak nitelenmesi ve ülkemize özgü "yeni yol arayışları" örgütlenmenin gecikmesindeki başlıca etkidir.

Bunun yanı sıra mevcut güçlerin ağırlıklı olarak küçük burjuvazi içerisinde faaliyet gösteriyor olması ve bu unsurlar üzerinde gerçekleşecek bir örgütlenmenin hareket üzerinde doğuracağı olumsuz etkilerde

örgütlenmekten kaçınmayı doğuran bir etkidir. 78'den itibaren Komünist Enternasyonalin örgütlenme ilkeleri benimsenmiş, ancak bu örgütlenmenin ülkemizde, kendi pratiğimizde hayata geçirilmesi başı-
rılı olamamıştır.

Hareketimizin örgütsel gelişimi bir anlamda deneme, yanılma yöntemleriyle sağlanmıştır denebilir. Örgütsel gelişmemizdeki bu eksiklik ve hataların bir kısmı deneysizlikten, kendisine aktarılmış ülke özgü-
lündeki tecrübeler olmamasından, unsurlarının komünist çalışma için yeteri kadar olgunlaşmamış olmasından kaynaklanmaktadır ki bu ek-
siklikler süreç içerisinde belirli ölçülerde giderilerek daha olumluya, daha üst düzeylerdeki örgütlülüklere doğru bir gelişim göstermiştir.

Örgütlenme konusundaki belirleyici yanlışlar bir yandan örgütlü yapı-
ları sınıfla bağları kopuk, faaliyetini genel olarak sınıfa yöneltmemiş olması diğer yandan örgütün gizliliği konusunda düşülen hatadır. Örg-
ütün "sınırları belirli çizgilere sahip olması" esprisi yanlış bir şekilde hayata geçmiştir. Bu olgu bir yandan sınırlar içerisinde olanlarla olma-
yanlar arasındaki ayrımı fiiliyatta ortadan kaldırmış, sınırların dışındaki unsurların da kendilerinin örgütlenmenin sınırları içerisinde oldukları yanılgısına düşmelerini doğurmuştur. (Bu konudaki yanlışlık 12 Ey-
lül'den sonraki örgütsel tasfiyeciliğin gerekçesi olarak getirilmiştir.)

Aslında dikkatle incelendiğinde yayım organlarımızda açıklık geti-
rilen bu konular genel olarak bilince çıkarılamamış, geri düzeyde veya sınıfın dışındaki örgütlü yapıların kendilerini "parti örgütü" gibi görme-
lerine yol açmıştır. Siyasi kampanyalar sürecinde kurulan kampanya komitelerinden kalıcı olanlar kendilerini "örgüt birimi" olarak görmüşler, özellikle taşrada "örgüt" bu komitelerin de içerisinde olduğu, muğlak, sınıfın dışında bir yapılanma olarak somutlanmıştır.

Örgüt sınırlarının dar tutulması konusunda dozaj elden kaçırılmış, sınırlar içerisinde olması gereken birçok yoldaş dışarıda kalmışlardır. Sınırların içerisinde kalan insan sayısının bu denli az oluşu, siyasi fa-
aliyetin büyük alanlardaki yönlendiricisi olduğu halde sınırların dışında kalan unsurların varlığı, muğlaklığı güçlendiren bir etken olmuştur.

Gizli ve açık çalışmaların doğru bir biçimde uygulanamaması yay-
gın bir deşifasyonu da beraberinde getirmiştir. Gevezelikle atbaşı gi-
den liberalizmin getirdiği deşifrasyonun yanısıra örgütlenmenin sık bi-
çim değiştirmesi, bir insanın sık sık bölge değiştirmelerle çok sayıda

bölge hakkında bilgi sahibi olması da özellikle 12 Eylül sonrasında hareketi büyük zararlar vermiştir. İhtisaslaşmış, iş bölümüne dayanan bir çalışma olmaması, ajitasyon, propaganda ve örgütlenme çalışmalarının ve bunların yanısıra anti-faşist mücadeledeki askeri nitelikli eylemlerin aynı kişiler tarafından yürütülmesi de örgüt deşifrasyonunu arttırmıştır. Fabrika çalışmalarında tüm unsurlarımızın açık bir çalışma yürütmesi (zaten bir avuç insan oldukları için deşifrasyondan saklaya bileceğimiz unsurların olmaması) 12 Eylül sonrası birçok fabrikalardaki elde ettiğimiz mevzilerin süratle terk edilmesini getirmiştir.

Demokratik-Merkeziyetçilik ilkesi doğru bir şekilde uygulanamamıştır. Demokratik merkeziyetçiliğin yetersiz işleyişinde hareketin geç örgütlenmesinin yanısıra militanların çoğunda var olan disiplin anlayışının komünist değil, askeri nitelikte olması etkili olmuştur. Örgüt içinde demokrasinin sağlıklı işlememesi merkeziyetçiliği de güdük bırakmış ülke çapında olanakların merkezileştirilerek tek bir elden gerekli yerlere dağıtılması ve tek bir politikanın hayata geçirilmesi başırlanamamıştır.

Ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetlerimizde yayının rolü birimler tarafından yeterince bilince çıkarılamamıştır. Kimi yerlerde yayına bir yük olarak bakılmış, ayakları yere basan, sağlam bir dağıtım ağı oluşturulamamıştır. Yayın faaliyetimiz içeriği itibariyle bölgelerdeki çalışmalarla belirli bağlara sahip olmakla birlikte bu bağ istenen düzeye çıkarılamamıştır.

Değişik birimlerin hayatın içerisinde çekip çıkardıkları tecrübeler diğer birimlere aktarılmamış, her birim kendi faaliyetini kendi olanaklarıyla, bilgisiyle geliştirmeye çalışmıştır. Bu konuda son dönemlerde bazı olumlu adımlar atılmıştır.

Hareketimizin örgütlenmesindeki sınırları belirsizlik, güç olma anlayışı ile de birleşerek kitle örgütlerinde teorik önermelerimizin tersi bir politika izlememiz sonucunu doğurmuştur. Bu konuda sol içerisindeki genel olumsuz ilişkilerin rekabetçi, sekter ve hegemonyacı anlayışlarının da etkisi büyük olmuştur.

Hareketin gençlik, kadın ve sendikalar sorunlarındaki çalışmalarına da genel olarak değinirsek şu tespitleri yapabiliriz:

Gençlik:

Gençlik denince ülkemizde akla gelen sosyal aktivitenin en yoğun olduğu, sosyalizmin en yaygın bir şekilde sempati kazandığı kesim olan öğrenci gençliktir. Tüm sol hareketler gibi hareketimizin de ilk olarak içinde gelişip güçlendiği kesim öğrenci gençliktir.

Öğrenci gençliğin örgütlenmesinde düşülen yanılgıları şu şekilde sıralayabiliriz:

- a- Öğrenci gençliği yığinsal olarak hareketimize kazanma bakışı vardır,
- b- Hareketin örgütlenmesindeki gecikme bu kesimi de olumsuz yönde etkilemiştir,
- c- Gençlik içindeki örgütlenmenin biçimi konusunda bir muğlaklık, belirsizlik hüküm sürmüştür,
- d- Gençliğin bağımsız merkezi örgütlenmesini kolaylaştıracak adımlar atılmamıştır,
- e) Gençlik sürekli olarak “vesayet” altında tutulmaya çalışılmış, inisiyatifli, girişken bir nitelik kazanamamıştır,
- f) Gençliğin ideolojik ve siyasi eğitimi komünist bir perspektif kazandıracak şekilde yapılmamıştır.

Kadın:

Kadın yoldaşlar hem sayısal, hem de örgütlenme içerisindeki yerleri itibariyle yeterli bir düzeyde olmamışlardır. Kadın sorununda feodal yapılar varlığını sürdürmüştür.

Sendikalar:

Sendikal çalışmalarımız özellikle 79'daki “sınıfa yönelik çalışmalara ağırlık vermek” kararından sonra yoğunlaştı. Ancak bu çalışma sendikaların tabanında, fabrikalarda, işyerlerinde yapılan bir siyasi çalışma ile bütünleşemediği için sendikalar sınıf içindeki çalışmanın bir aracı olmaktan çıkıp amacı halini almışlardır. Sendikalardaki çalışmaların tabanda yapılan bir çalışmayla bütünleşememesi, sınıf içerisinde çalışma yapan unsurların niceliksel ve niteliksel yetersizliklerinden kaynaklanmaktadır. Sendikal çalışmada amaç özellikle DİSK içerisinde etkin olmak ve olanaklarından yararlanmak olarak gerçekleş-

miştir. Sendikalardaki çalışmalarımız sırasında ilkesiz, sarı sendikacılarla iş birliğine giren tavırlarımız siyasetimizin saygınlığına gölge düşürmüştür. Ülke çapındaki merkezi sendikal politika iyi bir şekilde hayata geçirilememiştir. Sendikalarda kalıcı örgütlenmelerin kurulamaması 12 Eylül sonrası bu alandaki birikimimizin hemen 'tamamıyla' kaybedilmesini getirmiştir.

12 Eylül Sonrası:

Askeri diktatörlüğün ilk saldırdığı gruplardan biri olmayan hareketimiz 12 Eylül'e yeterli tedbirleri alamadan yakalanmıştır. Ancak askeri diktatörlüğün ilk olarak küçük-burjuva anarşizmi çizgisinde, şiddet olaylarına en çok bulaşmış siyasetlere saldırması sonucu kazanılan zaman da (birkaç aylık bir süre) açıkta olan bir kısım yoldaşların kaybolması sağlanmış, bir kısım yoldaşlar da dışarıya çıkarılabilmişlerdir. Bu tedbirler alındıktan sonra başlayacağı söylenen siyasi çalışma Ocak-Şubat 1981'de uğranılan ilk saldırılar sonucu oluşan panik havası içerisinde belirsiz bir geleceğe ertelenmiştir.

Güçleri işçi sınıfına döndürmek, sınıf içinde mevzilenmek taktiği pratikte mevcut örgütlenmeden elde kalan ne varsa onu kurtarmak çizgisine dönmüş, bu amaçla siyasi çalışma tatil edilmiştir.

Siyasi faaliyete son vermeyi meşrulaştırma çabalarıyla kendini gösteren siyasi tasfiyecilik örgütsel ve ideolojik tasfiyeciliği de beraberinde getirmiştir. 12 Eylül öncesi var olduğunu belirttiğimiz "güç olma" anlayışı bu sefer de "bizden başka hiç kimse ayakta kalmadı, tek örgüt biziz, solun birliğini tek olmamızdan yararlanarak sağlayacağız" türünden ayakları havada, gerçekleri en küçük bir biçimde yansıtmayan, yalan yanlış tespitlerle varlığını sürdürmüştür.

Kasım 81 Kararları ve bu kararları doğurduğu söylenen "gizli özelleştir" ile karakterize olan ve halen ve Merkez Hizibin oluşturduğu "yeni örgütlenme" olarak varlığını sürdüren tasfiyeci anlayışın özelliklerini bir kez daha vurgularsak:

Siyasi tasfiyecilik: Siyasi faaliyetin tatili ve bu anlayışın "yaprak kımıldamayabilir" mantığıyla meşrulaştırılması çabaları.

Örgütsel Tasfiyecilik: Statülerin kaldırılarak örgütün lağvedilmesi.

Hareketin kollektif iradesinin yerine kendi iradelerinin geçirilmesi. Yetkilerinde olmayan kararların alınması. Kendi hazırladıkları "program" ve "tüzüğü" kabul eden arkadaşlarla "yeni" bir örgütün kurulması.

İdeolojik tasfiyecilik: Hareketimizin sadece kendileri tarafından bilinen "gizli özeleştir", bu döneme sistemli bir saldırıya da beraberinde getirmiştir. Kendilerini değerlendirmede özgür gören, başkalarına ise ambargo koyan Merkez Hizip ulusal sorundan örgütlenme anlayışına değin birçok konuda "gizli" bir inkâr çizgisi geliştirmiş, ancak eleştirdiği hemen hiçbir sorunu açıklıkla ortaya koymayıp geçerken değinmek gibi bir taktik izlemiştir. İdeolojik tasfiyecilik en somut ürünlerini "program" ve "tüzük"te göstermiştir. Demokratik merkezîyetçilik ilişkileri yerine hotzotçu merkezîyetçilik, hareketimizin proletaryanın tarihi konumu ve çıkarlarını göz önünde bulunduran ideolojik teorik çizgisi yerine demokrat, anti-Cunta bir program geçirilmeye çalışılmıştır.

Geleceğe İlişkin Öneriler:

Geçmişe yönelik tartışmalarda, değerlendirmelerde sorunların özüne ilişkin bir anlaşma geleceğe yönelik birlikteliğin en sağlam temellerinden birini oluşturacaktır. Hareketimizin bugüne kadar sağladığı ideolojik-teorik birikimin netleşmesi, yoğun bir çalışmayla bu birikimin program düzeyine sıçratılması gündemdeki en önemli hedef olacaktır.

Geçmiş pratiğimizin de tecrübeleri göz önüne alınarak hazırlanacak bir tüzük mutlaka gereklidir. Tüzük özellikle 12 Eylül sonrası hareketimiz içerisinde ortaya çıkan ve giderek bir kördüğüm halini alan sorunlar göz önüne alınarak hazırlanmalıdır. Üyelerin hakları ve görevleri, organların işleyişlerine ilişkin kurallar çok açık bir biçimde saptanmak zorundadır.

Siyasi çalışma yürüteceğimiz alan proletarya olarak saptanmalıdır. Sınıfın, toplumun ileriye yönelik hareketindeki öncü rolü açıkça ortaya konmalı, bu alandaki çalışmaları sağlayacak her türlü tedbir alınırken, çalışmanın önüne dikilebilecek her türlü gerekçe, itiraz mahkûm edilmelidir.

Proletaryaya ilişkin çalışmamızda gerçekçi bir çalışma programı yapılmalı, kısa ve uzun vadeli hedefler somut olarak saptanmalıdır.

Türkiye ve Kürdistan'ında birincil olarak çalışma yapılacak bölgeler somutlanmalıdır.

Kürdistan örgütlenmesi seksiyon olarak inşa edilmelidir.

Her dönemde siyasi faaliyet sürdürülmesinin önemi bir kere daha bilince çıkarılmalı ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Ocak 1983. G.K. (Geçici Komite)

Yoldaşlar,

Benimle Geçici Merkez Komitenizin çoğunluğu arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucu toplantınızı ve Komitenizi terk etmiş bulunuyorum. En kısaca özetlemek gerekirse bu ayrılışın temel nedenleri şunlardır:

1. Komiteniz Hareketin 2 yılı aşkın bir zamandan beri yaşamakta olduğu teorik-siyasal ve örgütsel buhrana çözümler getirememiştir.
2. Komiteniz bu bileşimi ile içinde bulunduğumuz buhrana çözüm getirebilecek nitelikte değildir. Aksine Komiteniz içindeki hakim bir eğilim gerek 2 yıllık pratiği ile, gerekse toplantı boyunca izlediği siyaset ile buhranı derinleştiren bir tutum izlemiştir.
3. Komiteniz içindeki hakim bir eğilim sahip olduğu sabit fikirlerle, ve ısrarla hiç bir uzlaşmaya yanaşmamış, uzlaşma cabalarını elinin tersi ile itmiş, ayrılığı ön plana çıkarmıştır.

Yoldaşlar,

Benimle Geçici Merkez Komitenizin çoğunluğu arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucu toplantınızı ve Komitenizi terk etmiş bulunuyorum. En kısaca özetlemek gerekirse bu ayrılışın temel nedenleri şunlardır:

1. Komiteniz Hareketin 2 yılı aşkın bir zamandan beri yaşamakta olduğu teorik-siyasal ve örgütsel buhrana çözümler getirememiştir.
2. Komiteniz bu bileşimi ile içinde bulunduğumuz buhrana çözüm getirebilecek nitelikte değildir. Aksine Komiteniz içindeki hâkim bir eğilim gerek 2 yıllık pratiği ile, gerekse toplantı boyunca izlediği siyaset ile buhranı derinleştiren bir tutum izlemiştir.
3. Komiteniz içindeki hâkim bir eğilim sahip olduğu sabit fikirlerle ve ısrarla hiçbir uzlaşmaya yanaşmamış, uzlaşma cabalarını elinin tersi ile itmiş, ayrılığı ön plana çıkarmıştır.

Bütün bunlardan sonra Komitenizin bana iletilen son kararı bu tespitlerimin haklılığını bir kez daha belgelemektedir. Bu "karar", benim, Komitenizden değil, Kurtuluş Örgütünden ayrıldığımı tesbit etmektedir.

Bu tür kararlar Komiteniz içindeki bir eğilimin geleneksel tutumudur. Bu eğilimin adı tasfiyeciliktir.

Benim söylemediklerimle benim hakkımda “karar” almak, bana ait olmayan bir tutumu “karar”la bana mal etmek ve fırsatını bulmuşken beni de örgütten tamamen tasfiye etmek yeni olan bir tutum değil. Hareket içinde doğallaştırılmaya çalışılan eski bir üslup.

Yoldaşlar,

Hareketin aldığı yaralar çoktur. Hareketimiz bu ağır yaralarını sarmalıdır. Sahip olduğumuz örgütsel bunalımı daha da derinleştirecek “karar”ların kimseye yararı olmaz. Kişilerin sahibi olmadıkları tutumları kişilere “karar”larla mal etmek hareketimize yarar getirmez. Aksine yeni ciddi yaralar açar.

Bu kararınızı tanımadığımı, tasfiyeciliğin yeni bir görüntüsü olarak gördüğümü, sizlere ve hareketimizin tüm unsurlarına bildirmeyi görev biliyorum. Kararınızda ısrar etmeniz halinde bunu ihraç kararı olarak değerlendireceğim.

Kurtuluş’un sahiplerini Kurtuluş’tan uzaklaştırmak, tasfiye etmek, ihraç etmek hiç kimsenin, hiçbir çevrenin, hiç bir organın haddi değildir.

Komünist selamlarımla,

Recep (Hulki)

20 Şubat 1983

KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ İÇİN ÖNERİLER

1. Hareketimiz derin bir buhran içindedir. Bu buhran Hareketimiz içinde tartışma ve eleştiri haklarının boğulmasından, Politbüro'nun örgütü ve GMK'yı hiçe saymasından, kendi iradesini örgütün ve GMK'nın tümünün iradesinin yerine geçirmesinden, "askı kararı" adlı anti-komünist uygulamayla örgütün tümünün iradesini yok etmesinden, Politbüroyu GMK olarak ilan etmesinden, böylece merkezi yapıyı tahrip etmesinden, bu yaptıklarını yeni "tüzük" ile örgütün hukuku haline getirmesinden, tartışma ve eleştiri hakkı isteyen yoldaşların tasfiye edilmesinden, parti, sınıf, demokratik merkezîyetçilik, ulusal sorun, demokrasi, geçmişe bakış gibi hareketimizin temel teorik tezlerinin çarpıtılmasından doğmuştur.
2. Buhranın somut ifadesi Hareketimizin bugünkü bölünmüşlüğüdür.
3. Hareketimizin önünde daha hala birlik umudu vardır. Birliğe giden yolda atılacak sağlam adımlar komünistlerin birliğini sağlayacaktır.

KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ İÇİN

1- Hareketimiz derin bir buhran içindedir. Bu buhran Hareketimiz içinde tartışma ve eleştiri haklarının boğulmasından, Politbüro'nun örgütü ve GMK hiçe saymasından, kendi iradesini örgütün ve GMK'nın tümünün iradesinin yerine geçirmesinden, "askı kararı" adlı anti-komünist uygulamasıyla örgütün tümünün iradesini yok etmesinden, Politbüro'yu GMK olarak ilan etmesinden, böylece merkezi yapıyı tahrip etmesinden, bu yaptıklarını yeni "tüzük" ile örgütün hukuku haline getirmesinden, tartışma ve eleştiri hakkı isteyen yoldaşların tasfiye edilmesinden, parti, sınıf, demokratik merkezîyetçilik, ulusal sorun, demokrasi, geçmişe bakış gibi hareketimizin temel teorik tezlerinin çarpıtılmasından doğmuştur.

2- Buhranın somut ifadesi Hareketimizin bugünkü bölünmüşlüğüdür.

3- Hareketimizin önünde daha hala birlik umudu vardır. Birliğe giden yolda atılacak sağlam adımlar komünistlerin birliğini sağlayacaktır.

Bu tespitleri yapan Geçici Komite birliğe giden yolda aşağıdaki önerileri tüm Hareketin onayına sunmaktadır:

1- GK'nın ve "çeşitli nedenlerle örgüt dışına düşmüş" tüm yoldaşların üyelik hakları derhal sağlanmalıdır. Bu, vazgeçilmez ilk adımdır.

2- Üyelik hakları "olağan bir tüzük" olan "tam üyeli GMK toplantısı"nın hazırladığı yeni Tüzükle değil olağanüstü duruma uygun tedbirlerle sağlanmalıdır. Üyelik haklarının derhal sağlanması , tartışmaların yeniden örgütlenmesi ve birlik konferansı gibi olağanüstü tedbirleri yeni tüzük cevaplayamamaktadır, yetersizdir.

3- Olağanüstü en önemli tedbir "Birlik Konferansı"dır. Birlik konferansı Hareketimiz içindeki farklı eğilimlerin yoğun tartışması ve eşitlikçi bir biçimde bir araya gelmesidir.

4- Birlik Konferansı'nı bütün tarafların güven oyunu alan bir örgütlenme Komitesi düzenlemelidir. Bugünden Birlik Konferansı'na kadar ki süreç içinde ki tartışmaların düzenlenmesi , örgütlenmesi de gene Örgütlenme Komitesi'nin yükümlülüğüdür.

5- Birlik Konferansı'nı örgüt içinde tüm düzeylerde seçim ve Kongre izlemelidir.

Geçici Komite bu önerilerinin Hareketin çoğunluğu tarafından benimseneceğine güvenmektedir ve buhrandan çıkışın tek yolu olarak görmektedir.

Yaşasın Komünistlerin Birliği

T. Akın, Mümin, Özgün, R. Kasım⁶

Merkez Hizbin Tasfiyeciliğinin yeni bir Göstergesi:

PROLETARYA DIŞINDA "PROLETARYA PARTİSİ" KURMA ACELECİLİĞİ

Son günlerde Merkez Hizbin Hareketimize yönelttiği üç yönlü tasfiyecilik yeni bir noktaya ulaştı. Merkez Hizip Hareketimizin proletarya partisini sosyalist hareketle işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin çakıştırılması olarak gören anlayışını elinin tersi ile bir kenara iterek proletarya dışında "proletarya partisi" kurma çabalarına girişti. Merkez Hizbin Hareketimizi mahkum etmiş olduğu tabelacılık anlayışını dirilme çabası onun Hareketimize yönelttiği tasfiyeci saldırısının yeni bir göstergesidir.

Kapitalist toplumdan sosyalizme, komünizme giden yolda proletaryanın elindeki en önemli silah partidir. Parti sınıf mücadelesinde proletaryanın elindeki

Merkez Hizbin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi :

PROLETARYA DIŞINDA

"PROLETARYA PARTİSİ" KURMA ACELECİLİĞİ

Son günlerde Merkez Hizbin Hareketimize yönelttiği üç yönlü tasfiyecilik yeni bir noktaya ulaştı. Merkez Hizip Hareketimizin proletarya partisini sosyalist hareketle işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin çakıştırılması olarak gören anlayışını elinin tersi ile bir kenara iterek proletarya dışında "proletarya partisi" kurma çabalarına girişti. Merkez Hizbin Hareketimizi mahkûm etmiş olduğu tabelacılık anlayışını dirilme çabası onun Hareketimize yönelttiği tasfiyeci saldırısının yeni bir göstergesidir.

Kapitalist toplumdan sosyalizme, komünizme giden yolda proletaryanın elindeki en önemli silah partidir. Parti sınıf mücadelesinde proletaryanın elindeki en gelişmiş, en karmaşık ve disiplinli aygıttır. Bu araç olmaksızın proletaryanın devrimi başarması hele iktidarı elinde tutması düşünelemez bile. Komünist faaliyet açısından bu denli

öneme sahip olan parti proletaryanın ve tüm ezilenlerin yol göstericisi, önderidir.

Parti (proletarya partisi) Türkiye’de en fazla saptırılan, değişik yorumlara uğratılan konulardan birisidir. Hareketimiz gelişim süreci içerisinde parti sorununu ciddiyetle ele almış onun ne olup olmadığını, nasıl olması gerektiği konusunda saptamalarda bulunmuştur. Bu saptamalar “orijinal” bir şeyler olmayıp Marksizm-Leninizm’in tezlerini tekrarlamaktan ibarettir. Parti sorunu üzerine iki bağımsız yazı ve birçok yazıda yer alan değinmelerle soruna açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Bunların sonucunda zannediliyordu ki sorun en azından sorumlu arkadaşlar düzeyinde kavranmıştır. Saptamalar söz konusu olamaz. Ancak hayat gösterdi ki kafalar eski kafalar. 12 Eylül öncesi parti üzerine yazılanlara tek bir itirazda bulunamayanlar bugün ideolojik tasfiyeciliği parti konusunda da gerçekleştiriyorlar.

Hareketimiz ortaya çıktığı anda proletarya partisi üzerine temel bir saptama yaptı . Bu, “partinin modern sanayi proletaryası temel inde yükseleceği” saptamasıydı. İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi ile sosyalist hareketin ayrı yollardan gittiği bir dönemde, görevin bu iki hareketin birbiriyle karşılaştırılması olduğu, bu sentez sonucu ortaya çıkacak organizasyonun proletaryanın partisi olacağı yaklaşık on sene-den beri ağızımızda sakız oldu. Ülkemizde bir araya gelen her üç-beş aydının “parti” kurması gelenekleştiği için bu saptamamız daha bir önem kazanıyordu. Parti kavramını içi boş, yaldızlı bir lafız olmaktan çıkaracak nitelikleri, özellikleri bu nedenledir ki bıkmadan tekrarladık durduk. Bugün unutturulmak istenen görüşlerimizi yayınlarımızdan bazı alıntılarla tekrarlayalım:

"Henüz partileşilememiş bir dönemde proletaryanın devrimci hareketinin görevleri daha farklıdır. Israrla üzerinde durulması gereken nokta programın yaratılmasıdır. Program sosyalizmin biliminin, Marksizm’in-Leninizm’in ülkenin somut şartlarına uygulanmasıdır. Ancak teorinin maddi bir güç haline gelebilmesi, yani programın ortaya çıkışı sosyal pratikte sınanması ile mümkündür. Programın canlılığının ispatı sosyal pratik olacaktır.

"Tek başına programın ortaya çıkması yeterli değildir. O programı hayata geçirecek, yani sosyal pratikte sınavacak olan kadrolar sorunu partileşme yolundaki devrimci hareketin önündeki ikinci sorundur.

Kadrolaşma geniş bir yazının konusudur. Ama burada kabaca özetlersek, bize gerekli olan kadrolar siyasi mücadele içinde pişmiş kitle bağlarına sahip bu konuda eğitilmiş ve ihtisaslaşmış unsurlardır.

"Program ve kadro sorununu izleyen üçüncü adım ise örgütlenmedir, Proletarya partisinin örgütlenmesi değil ama ona ulaşmaya çalışan bir örgütlenme.

"İşte, bugün Türkiye de devrimci hareketin önünde de bu üç sorun vardır. Birbirlerine sımsıkı bağlı olan bu üç sorunun halli proletaryanın devrimci partisinin yaratıldığını müjdeleyecektir.

"Partisizliğin getirdiği sorunların başında net olmayan ve gelişmemiş bir program vardır. Net olmaması sosyal pratikte sınanmamışlığının bir ürünüdür. İkinci sorun kadroların cıvılcılığıdır. Elbetteki kadrolar yok değildir. Ancak var olan kadrolar yetersizdir. Örgütlenme düzeyinin yetersizliği de buna eklenince ortaya olayların, sosyal pratiğin gerisinde kalan bir örgütlenme çıkar."

"Bu noktada ileriye dönük adım, eldeki kadroların bir ileri örgütlülük düzeyine çıkarılmasıdır. Durulmamalıdır, bir ileri adım daha atılmaya çalışılmalıdır. Taa ki örgüt düzeyi parti örgütüne, kadrolar parti üyeleri düzeyine yükselinceye kadar. Bu nokta aynı zamanda programın da netleşmesinin, gelişmesinin tamamlandığı an olacaktır." (Kurtuluş Sosyalist Dergi. Sayı 28. Sayfa 4-5)

"Proletaryanın her alandaki ekonomik, ideolojik, politik" mücadelesine önderlik edecek olan asli örgütü onun siyasal partisinden başkası olamaz. Proletarya kendi siyasal partisine sahip olamadığı müddetçe kendisinden beklenen önderlik görevini layıkıyla yerine getiremez, müttefiki olacak sınıf ve tabakalara yol göstericilik edemez.

Türkiye'deki somut durum ele alındığında, her ne kadar birtakım örgütler proletaryanın siyasi olduklarını iddia ediyorlarsa da, bunların sübjektif niyetlerden başka bir şeyleri kanıtlamadığı ve proletaryanın siyasal örgütünün henüz mevcut olmadığı görülür. Böyle bir örgütün varlığı kendisini ancak siyasal hayatı yönlendirişi ile kanıtlar. Bunun dışında kısmi gerçekleri ele alarak yapılan kanıtlamalar, proletarya hareketinin kendiliğindenlikten kurtulmuş olduğunu kanıtlamaya yetmez. Böbürlenmeden ve merkez görevi örtbas etmekten başka bir işe yaramaz. Proletarya hareketinin sorunlarına yaklaşırken hep bu merkezi

görev çerçevesinde bir bakış açısı sağlanmaya çalışılmalıdır, yani proletarya partisinin inşası (Kurtuluş Sosyalist Dergi , Sayı 18, sayfa 23)

"Bugün ülkemizde işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin çakışmadığı , dolayısıyla örgütsel, ideolojik ve politik olgunluğun parti düzeyinde ifadesini bulmadığını söylüyoruz. Partinin inşası yönünde önümüzde adı geçen üç yönde görevler olduğunu belirtiyoruz. Bu iddiamızı sınıf mücadelesinin geldiği bu evrede işçi sınıfının bugünkü durumuyla reformizmin yaygınlığı, sarı, faşist, reformist sendikacıların etkinliği , faşist saldırılar, zamlar vb.- ve devrimci hareketin içindeki dağınıklık, amatörlik ve ilkelikle açıklıyoruz." (Kurtuluş Sosyalist Dergi, Sayı 37, sayfa 54)

"Marksizm – Leninizm'in işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin bir bileşimi olduğunu ve görevinin (Marksizm-Leninizm'in) işçi sınıfı hareketine ayrı ayrı aşamalarında pasif bir şekilde hizmet etmek değil, fakat bütün olarak hareketin çıkarlarını temsil etmek, bu harekete en asli hedefini göstermek; politik ve ideolojik bağımsızlığını korumak olduğu gerçeği." (Kurtuluş Sosyalist Dergi, Sayı 12 sayfa 63).

"Proletaryanın devrimci partisinin olmadığı dönemlerde proleter sosyalist hareket için örgütlenme anlayışı gene Leninist partinin ilkeridir, Hareket somut duruma uygun olarak Leninist parti ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Tam anlamı ile ifade etmese de diyebiliriz ki, parti öncesinin örgütlenmesi primitif bir parti örgütlenmesidir.

"Proletaryanın kendiliğinden hareketi ile sosyalist hareketin birbirlerinde kopuk, ayrı ayrı yol aldıkları bir dönemde, örneğin günümüzün Türkiye şartlarında, siyasi çalışmanın odak merkezi modern sanayi proletaryası olmalıdır. Proletarya sosyalistleri modern sanayi proletaryasının sosyalizmin bilimi ile kucaklaşması için bilimi proletaryaya taşımak, ona kavratmak gibi bir görevle karşı karşıyadırlar. Bu, parti öncesi bütün hareketlerin en temel görevidir. Proletaryanın devrimci partisinin oluşması hiç şüphesiz ayrı ayrı yollardan yürüyen proletaryanın kendiliğinden hareketi ile sosyalist hareketin birleşmesi ile ortaya çıkacaktır. Proletaryanın geniş yığınlar halinde sosyalist hareketin safalarına katılmadığı, hiç değilse öncülerin sosyalist hareket içinde yerlerini almadıkları bir ortamda proletaryanın devrimci partisinin oluşması mümkün değildir." (Sayı 36, Ocak 1980, Sayfa 25-26)

Devrimin sınıfın kendi eseri olacağını kavrayamayan, sınıf adına yola çıkıp sınıfın yerine devrim yapmaya hevesli kafalar bu sentezin önemini bir türlü kavrayamadılar. Onlara göre Marksizm-Leninizm'i benimsemiş, inanmış insanlardan oluşan, programı olan bir yapılanma, parti idi. Parti olabilmek için ille de proletarya içinde örgütlenmeye gerek yoktu. Önce parti kurulur, sonra da proletarya ya "gidilirdi".

Sıkı sıkıya örgütlendiysek, programa sahipsek niye kendimize parti ismi vermeyecektik? Diyebiliriz ki bu görüş sol hareket içinde ezici bir çoğunluğa sahiptir. Birkaçı dışında tüm siyasetler "partileşmişlerdir."

Hemen tamamı küçük burjuva tabana dayanan küçük burjuva siyasi perspektiflerinin soruna böyle bakmaları şaşırtıcı değildir. Ancak ilginç olan, "gök kubbenin altında yeni olmayan bu görüşün" Kurtuluş Hareketinin saflarında görülmesidir. Aslında bu da şaşırtıcı olmamalı, insan bir kere çizgiyi sapıtırsa, ideolojiyi "aritmaya" başlarsa edilen hiçbir laf şaşırtıcı olmamalı. Küçük burjuva dünya görüşünün parti sorununa da el atarak bu konudaki görüşlerimizi de ikide etmeye çalışması normal karşılanmalı. Merkez Hizip daha bir yıl kadar önce, "12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim" başlıklı yazıda güçleri proletarya yerine başka sınıflara yöneltme konusundaki eleştiriye şöyle cevap veriyordu: "Bu konuda tahlillerimizde hata aramak beyhude çaba arkadaşlar.

Binlerce sayfalık yayınlarımızda tekrarlaya tekrarlaya Türkiye'de neredeyse alamet-i farikamız haline gelen ve diğer siyasetlerin pek üzerinde durmadıkları bir ufacık (!) tespitimiz daha vardır: işçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareket birleşmemiştir, çakışmamıştır, kaynaşmamıştır, birbirinden kopuktur, ayrıdır, her biri ayrı ayrı gelişimlerini sürdürmektedirler, . . vb vb. Hedefimiz, görevimiz bu iki hareketin kaynaşmasını sağlamaktır. Bu kaynaşmanın ifadesi proletarya partisini yaratmak temel görevidir, vs , vs. Bu arkadaşların her halde bizim bu görüşlerimizden haberleri yoktur: Demek ki iddiaları geçmiş tahlillerimizde eksik ve hata aramak kaygısından uydurdukları bir iftira ve yalandır." Bu satırlar ve bugün Merkez Hizibin proletarya dışında "proletarya partisi" kurma çabaları, kimin iftiracı ve yalancı olduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir.

Görülmektedir ki, gerçekten Hareketimiz içinde Hareketimizin proletarya partisinin oluşumu konusundaki anlayışını kavramayan ve işçi sınıfı hareketi ile sosyalist hareketin çakıştırılmasının dışında "proletarya partisi" arayan birileri vardır ve bunlarda Merkez Hizipten başkası değildir. Hareketimiz içinde proletaryaya gereken önemi vermeyen ve dediğinin tersini yapan birileri olduğuna göre yalancı ve iftiracı olan da Merkez Hiziptir.

Kurtuluş Hareketinin önüne koyduğu temel görev partileşmektir. Partileşme sorunu başlıca iki temelde ele alınır. Birincisi sınıf hareketi ile çalışmak, modern sanayi proletaryası temel inde örgütlenmek, ikincisi de programlaşmak sorunudur. Kurtuluş Sosyalist Dergi. Sayı 21'deki Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı yazısında bu sorun net bir şekilde ortaya konmuş, bu iki yeterliliği kapsamayan bir organizasyonun proletarya partisi olamayacağı, reformist, revizyonist veya küçük burjuva bir parti olacağı anlatılmıştır.

Hareketimizin söylediklerini ne ölçüde gerçekleştirebildiği bir yana, ancak yayın organlarında ısrarla vurgulananlar partileşebilmek, bu amaca ulaşmak için örgütlenmeyi geliştirmek, sınıfa yönelik örgütlenme ve teorik gelişimimizi program düzeyine çıkarabilmek olmuştur. Ancak Tüm çabalara karşın 12 Eylül geldiğinde gerek örgütlenme, gerekse programlaşma açısından proletarya partisi için gerekli olan hedeflere ulaşamadığımız herkesin bildiği bir gerçektir.

12 Eylül'ün Hareketimize verdiği zararları tekrarlamaya gerek yok. Vurgulanması gereken nicelik olarak çok büyük gerileme, en iyi unsurların yarıdan çoğunun, bölünmelerle vs birlikte belkide onda dokuğunun Merkez Hizbin örgütlenmesinin dışında kalması ortadaki sonuçtur. Ve bu koşullar altında Merkez Hizib yeni bir tezle ortaya atılıyor: "Partiyi kuracağız".

Bu söz uzun vadeli ele alındığında kimsenin itirazına uğramaz, ancak sorun üç beş aylık zaman süresi içerisinde (diyelim ki bir sene olsun) ortaya atılırsa ideolojik tasfiyeci 1 için son ve azami bir biçimi olmaktan öte hiçbir şey ifade etmez.

Öncelikle şunu belirtelim ki Merkez Hizbin çıkardığı yayınlarda "parti kuruyoruz, partileşmek üzereyiz" biçiminde bir ibareye rastlamadık şimdiye kadar. Ancak, bir yandan sözlü propaganda, diğer yan-

dan ise ve daha önemlisi “partinin ve programın fetişize edilmesi şeklinde geçmişte düştüğümüz hatalara bir daha düşülmemesi, bu konuların abartılmaması gereğine” ilişkin değinmeler bu konudaki bakışlarını hiçbir ikircikliğe yer bırakmayacak şekilde ortaya koyuyor. Görünen o ki başkalarını “inkâr” suçundan asanlar, geçmişin “ilkel” örgütlenmesini “inkâr” ederek “partileşiyorlar”.

Hayır, partileşmiyorlar, parti karikatürü çiziyorlar.

Hareketimiz daha ilk günden modern sanayi proletaryası temeli üzerinde proletaryanın devrimci partisinin inşasını temel görev olarak önüne koymuştu. Sosyalist Hareketle işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin birbirinden ayrı geliştiğini, proletarya partisinin kurulması için bu iki hareketin çakıştırılması gerektiğini tesbit etmişti.

Sosyalist hareketle işçi sınıfı hareketinin çakıştırılmasından kast edilen elbette işçi sınıfının çoğunluğunun sosyalist olması veya sosyalizme taraftar olması demek değildir. Bu kapitalizm koşullarında ancak devrim durumu gibi olağan üstü bir durumda mümkündür. Fakat bu iki hareketin çakışması kavramı ile kast edilen, öncü işçilerin sosyalist hareketin saflarına kazanılmasıdır. İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi içinde öne fırlayan, bu harekete önderlik eden, onu yöneten öncü işçiler sosyalist hareketin saflarında yer aldığı zaman iki hareket tek bir hareket biçiminde kaynaşmış demektir. Ortaya çıkan hareket, organik olarak proletarya üzerinde yükselen, proletaryanın sınıf olarak kendi yok oluşuna kadar ki çıkarlarının temsilcisi olan, proletaryayı mücadelenin her alanında yöneten bir harekettir. İşte proletarya partisi hareketin bu düzeyde alacağı isimdir.

Hareketimizin ulaşmış olduğu düzey böyle bir düzey midir? Gerçekleri azıcık olsun görmeye niyetli olan bir göz için, açıktır ki Hareketimizin düzeyi işçi sınıfının kendiliğinden hareketi ile çakışmaktan henüz çok uzaktır. Değil, işçi sınıfı ile bağlarımızın kopa kopa (büyük oranda Merkez Hizbin tasfiyeciliğinin sonucu olarak) son azalmış olduğu bugünkü 12 Eylül sonrası koşullarda, 12 Eylül öncesinde de Hareketimiz, öncü işçilerin çoğunluğunu saflarına kazanamamış hatta onlara daha ulaşamamış bir düzeydeydi. Fakat şimdi, Merkez Hizib, bütün bu gerçekleri bir kenara koyarak, beş-on fabrika ilişkisini proletaryanın kendiliğinden hareketi ile çakışmak olarak göstermek ve bu

temel üzerinde proletarya partisini kurmaktan bahsetmek gibi, Hareketimizin proletarya partisinin inşası konusundaki anlayışını benimsemiş olanlar için "akıl almaz" bir davranışa girişti .

Merkez Hizib bu davranışını, geçmişe (örgütsel olarak hiçbir şey olmadığını iddia ettiği geçmişe) bir alternatif olarak gösteriyor. Yani, geçmişte örgüt olunmadığını bunun yanlış olduğunu, doğrusunun "parti olmak" olduğunu söylüyor. Merkez Hizibin bu mantığı geçmiş tüm olarak reddetmesinden, eksikleri ile doğruları ile geçmişte mevcut olan örgütü lağvetmesinden kaynaklanıyor.

Merkez Hizib bugün kendisine karşı çıkanları "örgüt olmak istememekle" suçluyor. Geçmiş örgütün birtakım eksiklikler ve yanlışlar (örgütün varlığının dışı karşı gizlenmesi, "statü"lerin kapsamı gereken herkesi kapsamaması, bu yüzden örgütün sınırlarının net olmaması , işleyişin yazılı tüzüğe göre olmaması , vb.) taşıdığı doğrudur. Ama, hiçbir zaman bu eksik ve yanlışların düzeltileceği yerde o örgütün toptan yok edilip yerine yenisinin kurulmasını meşru kılmaz. Öte yandan "örgüt olmak" ve "parti olmak" birbiriyle özdeş değildir. Örgütümüz, örgütlenme biçiminde ve çalışma tarzında kendisini proletarya partisi düzeyine çıkarmayı hedeflemeli ve bu doğrultuda azami çaba harcamalıdır. Ama kendisini bu düzeye (programıyla, kadrolarıyla, organlarıyla, iç işleyişiyle, vb.) yükseltmiş olsaydı proletarya partisi ismini taşımaya hak kazanamaz. Proletarya partisinin inşası bir süreçtir ve bu sürecin ancak proletarya hareketiyle çalışıldığı noktasında örgütün ismi "proletarya partisi "ne dönüşebilir.

Merkez Hizibin hareketimizin anlayışının açıkça karşıtı olan bugünkü davranışının ipuçları , 12 Eylül koşullarını , "Hareketimizin doğuşu ile üstlendiği tarihsel misyonu gerçekleştirmesi için oldukça uygun bir durum" olarak nitelemesinde görölüyordu. Bu mantığın proletaryanın siyasi birliğinin, mevcut sosyalist hareketlerden geriye bir tane kalmasıyla sağlanabileceği düşüncesi olduğunu ve bu çarpık mantığın "ayakta kalma mantığının bir sonucu olduğunu "12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz: Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir" başlıklı yazımızda şöyle anlatmıştık: "Mantık kabaca şudur: 'Askeri diktatörlük bizim dışımızdaki siyasi hareketleri yok etti ; bir tek biz kaldık. Bekleyelim; bu dönem geçince kalanları (sosyalizme sempatanları) biz toplarız. Partiyi kurarız"

Her şeyden önce bu, Türkiye’de yaşadığımız gerçeklere aykırıdır; bu dünyada değil, başka bir dünyada, hayal dünyasında yaşamaktır. Çünkü bugün bizim dışımızda birçok siyasi hareket -üstelik aralıksız yayın da çıkartarak- örgütsel varlığını en az bizim kadar sürdürmektedir. Bu mantığın yaşadığımız gerçeklere aykırılığı bir yana, asıl önemlisi mantıktaki çarpıklıktır.

"Birincisi , askeri diktatörlüğün bizim dışımızdaki siyasi hareketleri yok etmesi sevinilecek bir şey değildir. Bu hareketler, en azından askeri diktatörlüğe karşı mücadele eden güçlerdir. Bizim saflarımızdaki güçlerin eksilmesi, bizim zayıflamamız ve askeri diktatörlüğün bizi daha kolay ezebilmesi demektir. Hiç olmazsa sıra bize geliyor diye, başka siyasi hareketlerin darbe yemesine üzülmelidir. İkincisi, tek başına ‘ayakta kalmak’ siyasi çizginin doğruluğunun ispatı olamaz. Proletaryanın siyasi hareketi olmayan siyasi çizgiler, çeşitli nedenlerle ‘ayakta kalabilecekleri’ gibi , proletaryanın siyasi hareketi de yine çeşitli nedenlerle yenilebilir. Dolayısıyla, ‘ayakta kalmak’ -başka özelliklerle birlikte- ancak bir gösterge olabilir; o da politik çizginin bütünü için değil, belirli bir yönü (bu koşullarda var olabilmek) için. Üstelik komünist hareket için ‘ayakta kalmak’ , ‘komünist faaliyeti sürdürerek ayakta kalmak’ olarak anlaşılmalıdır. Bu açıdan ise hareketimiz de ayakta kalamamıştır. Üçüncüsü, sosyalist hareketin birliği, sayı olarak ‘bir’ sosyalist hareket kalmasıyla sağlanamaz. ‘İdeolojik’ olarak proletarya sosyalizmi zaten bir tanedir. Sorun, sosyalist hareketle, proletarya hareketinin birliğidir, çakışmasıdır; proletarya sosyalizminin öncü işçilerin ellerinde yükselmesidir. Parti ancak bu şekilde oluşabilir. Bu anlamda askeri diktatörlük koşulları hiç de partileşmek için uygun bir durum yaratmamıştır. Aksine askeri diktatörlük, aldığı tedbirler ve uyguladığı terör ile proletarya sosyalistlerinin öncü işçilere ulaşmasının önüne yeni engeller dikmiştir. Yani, yeni koşullar temel görevimiz olan partileşmenin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmamakta, aksine zorlaştırmaktadır. (Burada askeri diktatörlüğün, öncü işçilere ulaşmamızın önüne yeni engeller çıkarmasıyla, yığınlara düzeni teşhir edebilmemiz için bol miktarda yeni malzeme yaratması durumu birbirine karıştırılmamalıdır. Askeri diktatörlük, yığınların sosyalizm saflarına çekilebilmesi için malzemeler sunuyor; ama bunun değerlendirilebilmesi için önce sınıf içinde komünist faaliyet yürüten bir çekirdeğin var olması gerekir. Ancak böyle bir şekilde bu malzemeleri kullanarak, siyasi ger-

çekleri açıklama kampanyasını sürdürerek, yığınlara proletarya sosyalizminin doğruluğunu gösterebilir, onları kendi tarafına çekebilir. Askeri diktatörlük ise böyle bir çekirdeğin yaratılmasının önüne engeller dikmiştir.) Kısacası bu mantık proletaryanın devrimci partisini onun dışında arayan diğer sol hareketlerin yıkılmasıyla bunun sağlanabileceğini hayal eden bir mantıktır." (Sayfa 2-3)

Proletaryanın dışında "sabah erkenden kalkıp tabelayı asarak" "proletarya partisini" kurmak şeklindeki bu anlayış, Türkiye de 12 Mart sonrasında TSİP tarafından denenmiş ve olması gerektiği gibi sosyal pratik tarafından iflas ettirilmiştir. Geçmişte Hareketimizi tarafından da mahkûm edilmiş olan bu anlayış ne acı ki, bugün Hareketimiz içinde boy verdi. Merkez Hizib, "diğer sol hareketler yenildi, ayakta yalnız biz kaldık, partiyi kurar, proletaryanın siyasi birliğini sağlarız" mantığı ile proletaryanın dışında "proletarya partisi" kurma çabalarına girişti.

Merkez Hizbin bu çabalarının bugünlerde iyice hızlanmasının nedeni ise, Hareket içinde ortaya çıkan örgütsel bölünmüşlük konusunda takındığı tasfiyeci tavır olarak değerlendirilmelidir. Ağır gizlilik koşullarını hareketimizi tasfiye edip yerine kendi örgütünü kurmak için bir fırsat olarak gören Merkez Hizib, bütün "muhaliflerden" ve yurtdışındaki yoldaşlardan "kurtulup", deyim yerindeyse "bir şeyleri kapıp kaçma" çabalarına girdi. Dikkatleri gündemdeki problemlerden saptırmak, Hareketin bölünmüşlüğünü gözlerden gizlemek için, "parti" kelimesinin manevi havasının arkasına gizlenmeye çalışıyor; "her şey güllük gülistanlık, parti oluyoruz" psikolojisi ile çevresindeki insanları, Hareketin mevcut problemlerinden koparıp "bir yerlere" götürmeye çalışıyor.

Bu dar görüşlü hayalleri bir an önce iflas ettirebilmek için, Merkez Hizbin Hareketimize daha büyük zararlar vermesine engel olmak için Hareketimizin proletarya partisinin inşaaı konusundaki doğru anlayışına sımsıkı sarılmak ve Merkez Hizbin proletarya dışında "proletarya partisi" kurmak anlayışına karşı mücadele etmek gerekmektedir. Hareketimizin önündeki acil problemlerin gündemde tutulmasını ve çözülebilmesinin yolu da buradan geçmektedir.

Son olarak yine yazılarımızdan bir alıntı yapalım: "Türkiye devrimci hareketi içerisinde üzerine gidilmesi gereken anlayışlardan biri" kompolar ve tasfiyecilik yoluyla hareket inşaa etme çabalarıdır. Devrimci olduğunu söyleyen birtakım insanlar, erken davrandıkları, sabahleyin

erken kalktıkları takdirde birtakım mevzileri ellerine geçirebilecekleri ve bu mevzileri koruyabileceklerini zannetmektedirler. Üstelik bu anlayış , işçi sınıfı adına savunulmakta ve onun çıkarları doğrultusunda yerine getirilmiş bir görev olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Bir kez işçi sınıfının temsilciliği kendinden menkul bir biçimde üstlenildi mi, bu yapılan işleri de savunmak zor olmaz. Bu mantığın temelinde makya-velciliğin yattığını görmemek mümkün değil elbet." (Sayı 16, Eylül 1977, sayfa 5)

Ve alıntıyı yaptığımız yazının başlığıyla bitirelim:

"SOSYALİST HAREKET İÇİNDE KOMPLOCU MANTIK YIKILMALIDIR !"

R. Gökırmak - Şubat 1983

Türkiye ve Kuzey Kürdistan
Kurtuluş Örgütü GMK'sine ve tüm yoldaşlara,

Yoldaşlar,

Son yapılan Geçici Merkez Komitesi toplantısında örgütümüzün bu organından istifa ettim. Bu istifanın nedenlerini 20 Şubat 1983 tarihinde, istifamın hemen ardından GMK'ya ilettiğim yazıda kısaca aşağıdaki gibi açıkladım:

- " 1. GMK Hareketin 2 yılı aşkın bir zamandan beri yaşamakta olduğu teorik-siyasal ve örgütsel buhrana çözümler getirememiştir,
2. GMK bu bileşimi ile içinde bulunduğumuz buhrana çözüm getirebilecek nitelikte değildir. Aksine GMK içindeki hakim bir eğilim gerek iki yıllık pratiği ile gerekse toplantı boyunca izlediği siyaset ile buhranı derinleştiren bir tutum izlemiştir,
3. GMK içindeki hakim bir eğilim sahip olduğu sabit fikirlerle, ve ısrarla

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü

Geçici Merkez Komitesi'ne ve Tüm Yoldaşlara,

Yoldaşlar,

Son yapılan Geçici Merkez Komitesi (GMK) toplantısında örgütümüzün bu organından istifa ettim. Bu istifamın nedenlerini 20 Şubat 1983 tarihinde, istifamın hemen ardından GMK'ya ilettiğim yazıda kısaca aşağıdaki gibi açıkladım:

"1- GMK Hareketin 2 yılı aşkın bir zamandan beri yaşamakta olduğu teorik-siyasal ve örgütsel buhrana çözümler getirememiştir,

2- GMK bu bileşimi ile içinde bulunduğumuz buhrana çözüm getirebilecek nitelikte değildir. Aksine GMK içindeki hâkim bir eğilim gerek iki yıllık pratiği ile gerekse toplantı boyunca izlediği siyaset ile buhranı derinleştiren bir tutum izlemiştir,

3- GMK içindeki hâkim bir eğilim sahip olduğu sabit fikirlerle, ve ısrarla hiçbir uzlaşmaya yanaşmamış, uzlaşma çabalarını elinin tersi ile itmiş, ayrılığı ön plana çıkarmıştır.

Bu nitelikleri ile daha fazla GMK'nın sorumluluklarına katılmayı doğru bulmadığım için, bugüne kadar sorumluluklarını paylaştığım GMK'nın kendi açımdan özeleştirisini yapmak üzere GMK'dan ayrıldım.

Ne var ki , benim GMK'dan istifa etmemin hemen ardından toplanışına devam eden GMK bana sözlü olarak "durumumu tesbit eden" bir karar iletti . Bu durum tesbit eden "karara" göre ben;

“ a. GMK'dan değil Kurtuluş örgütünden ayrılmışım,

b. Örgüte yeniden üye olabilmem için özeleştirii yapmam ve bu özeleştirimden örgüt üyelerinin çoğunluğu tarafından kabul edilmesi gerekirmiş.

Bu kararın bana iletilmesi üzerine yukarıda da belirttiğim 20 Şubat tarihli yazı ile GMK'ya kararları karşısında ki tutumumu ilettim ve Kurtuluş örgütünden değil fakat GMK'dan ayrıldığımı belirttim.

Bu yazıma ve sözlü açıklamalarıma rağmen GMK bugüne kadar bana tutumunun değiştiğini bildirmedi, aksine karşılaştığım bir GMK üyesi kararın devam ettiğini ve edeceğini sözlü olarak bana açıkladı.

Yoldaşlar,

Bu kısa yazının amacı bir kez daha Kurtuluş örgütüne ve onun GMK'sına örgütümüzden değil, onun artık hiçbir biçimde örgütümüzün sorunlarını çözemez duruma ulaşmış olan GMK'sından ayrıldığımı açıklamaktır. Hiç kimsenin, hiçbir organın benim (ya da örgütümüzden herhangi bir yoldaşın) örgütten ayrıldığımı dair karar alarak işlemediğim bir fiili "kararla" bana yüklemeye hakkı yoktur. Benim eylemim GMK'dan ayrılmak fakat sınıksız örgüte bağlı kalmak, örgüt, üyeliğini sürdürmektir. Onların, GMK'nın kararı ise benim örgütten ayrıldığımı (!) tesbit edilmesidir. Bu karar gerçek durumu değil, onların niyetlerini tesbit ediyor.

GMK'nın hakkımda aldığı bu karar ya olağanüstü bir sübjektivizmin ürünüdür ya da GMK içindeki çoğunluğun (tasfiyeci grubun) yeni bir tasfiye eylemidir. Birinci durumda GMK derhal kararının sübjektivizm içinde alındığını açıklamalıdır. Ya da kararının benim örgütten ayrıldığımı tesbit etmek olmayıp benim örgütten ihraç edilmem olduğunu ilan etmelidir.

Açıklığa kavuşması gereken bir nokta da benden istenen özeleştiri-
dir. Özeleştiri istenildiğine göre GMK çoğunluğu benim bazı suçlar
işlediğime inanmaktadır. Bu durumda GMK bu suçların ne olduğunu
açıklamalıdır. Hemen belirtmek isterim ki "örgüte yeniden üye olmak"
gibi bir arzum yok. Çünkü ben zaten örgüt üyesiyim. Ancak, GMK be-
nimle ilgili tutumunu, kararını ister değiştirsin, ister değiştirmesin ben-
den beklediği özeleştiriye mutlaka açıklamalıdır. Böylelikle tüm yoldaş-
lar GMK'nın beni niye ve nasıl suçladığını öğrenmelidirler.

Yoldaşlar,

GMK içindeki tasfiyeci çoğunluk uzun bir süreden beri örgütümüze
ağır darbeler vurmakta, yaralar açmaktadır. Bugüne kadar çok sayıda
yoldaşımız hakkında ihraç kararı aldılar, "ayrıldıklarını tesbit ettiler"(!).
Birçok yoldaşımız hakkında örgüt içinde en ağır suçlama kampanya-
ları yürüttüler, bu yoldaşlar hakkında yalan-yanlış bilgileri örgüt üyeleri
arasında yaydılar. Tasfiyeciler kendi kişisel ve grupsal iradeleri dı-
şında örgütümüz içinde hiçbir iradeye, hiçbir düşünceye ve kendilerine
karşı hiçbir eleştiriye tahammül edememektedirler. Kendilerinden
farklı olan her düşünceye, kendilerine yönelik her eleştiriye verdikleri
cevap ya ihraç etmek ya da "ayrıldığını tesbit etmek" tir, kısacası tas-
fiye etmektir.

Yoldaşlar,

Tasfiyeciler bugün GMK içinde çoğunluğu gasp etmişlerdir, fakat
örgütümüzün safları içinde azınlıktırlar. Merkez organımızın tasfiyeciler
tarafından zapt edilmiş olması örgütümüz için, özellikle de içinde
yaşadığımız bu koşullarda, büyük bir zaafıdır. Ancak inanıyorum ki ör-
gütümüz bu zaafı giderecek güce, olanaklara ve teorik sağlamlığa sa-
hiptir.

Örgütümüz bugün her zamankinden daha fazla birliğe muhtaçtır.
Tasfiyeciler ise bunun tam tersi bir tutum içindedirler. Onların bu tu-
tumlarına karşı verilmesi gereken cevap birlik bayrağının yükseltilmesi
olmalıdır. Örgütümüzün birliğini korumak, bu sınırlar içinde teorik tar-
tışmayı yeniden canlandırmak ve en önemlisi tasfiyecilerin kurnazca
zannettikleri oyunlara düşmemek için saflarımızı sıklaştıralım. Onların
tasfiye eylemine karşı cevabımız komünistlerin birliği olacaktır.

Yoldaşlar, örgütümüzün tüm üyelerini benimle ilgili kararını ya sübjektivizm içinde alınmış bir karar olarak düzeltmesi ya da ihraç biçiminde değiştirmesi ve mutlaka benden istenen özeleştiriyi gerekçeyle birlikte açıkça belirtmesi için GMK'ya başvurmaya çağırıyorum.

Yoldaşlar,

Tasfiyecilik yenilecektir, Yaşasın Komünistlerin Birliği !

Nisan 1983. Recep (Hulki)

"Hareketimizin bir bunalım ve bölünmüşlüğü içinde bulunduğu bugünkü koşullarda, bunalımın aşılması ve birlik doğrultusunda her türlü kararlılığı gösterme çabasında olan bizler, birlik doğrultusundaki çabaların boşa gitmemesi için, belli tartışmalı konuların yazılı bir şekilde netleştirilmesi ve resmîleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu anlamda acil olarak üç konuda yazılı cevap talep ediyoruz:

Birinci olarak, GMK raporunda bizim GMK'nın resmi görüşü olarak 12 Eylül Hizbi sıfatıyla nitelendirilip nitelendirilmediğimizin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. 12 Eylül Hizbi yalnızca bir terim olarak düşünülmemelidir. Bu terime, uvriyerizm, menşevizm, liberalizm, burjuvazinin beşinci kolu, apoletsiz 12 Eylülcüler vb. anlamlar yüklenilmiştir. Dolayısıyla bu terimin resmî görüş olduğu bir örgütlenmede yer almamız hiç bir şekilde açıklanamaz.

{ 1983-Mayıs'da Geçici Komitenin GMK'ya ilettiği yazının önsözüdür. Başlıksızdır. HznN }

"Hareketimizin bir bunalım ve bölünmüşlüğü içinde bulunduğu bugünkü koşullarda, bunalımın aşılması ve birlik doğrultusunda her türlü kararlılığı gösterme çabasında olan bizler, birlik doğrultusundaki çabaların boşa gitmemesi için, belli tartışmalı konuların yazılı bir şekilde netleştirilmesi ve resmîleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu anlamda acil olarak üç konuda yazılı cevap talep ediyoruz:

Birinci olarak, GMK raporunda bizim GMK'nın resmi görüşü olarak 12 Eylül Hizbi sıfatıyla nitelendirilip nitelendirilmediğimizin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. 12 Eylül Hizbi yalnızca bir terim olarak düşünülmemelidir. Bu terime, uvriyerizm, menşevizm, liberalizm, burjuvazinin beşinci kolu, apoletsiz 12 Eylülcüler vb. anlamlar yüklenilmiştir. Dolayısıyla bu terimin resmi görüş olduğu bir örgütlenmede yer almamız hiçbir şekilde açıklanamaz.

İkinci olarak, Hulki Yoldaşın neyin özeleştirisinin istendiği açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu konuda bize sözlü olarak "kapıyı çarpıp gitmesinin, gerekli prosedürü uygulamadan toplantıyı terketmesinin" öze-

leştirisi şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Fakat Hulki Yoldaş'ın kendisine "12 Eylül'den sonraki tüm davranışlarının" özeleştirisini yapması gerektiği söylenmiştir. Bu ikinci biçim de gene resmi olarak 12 Eylül Hizbinin var olduğunun kabul edilmesi ve bunun özeleştirisinin istenmesi şeklinde yorumlanmaya açıktır. Bu konunun da yazılı bir şekilde açıklığa kavuşturulması tartışmaların sağlığı açısından gereklilik kazanmıştır.

Üçüncü olarak, daha önce sözlü olarak ilettiğimiz bazı GMK üeleriyle görüşme talebimizi yazılı olarak tekrarlıyoruz.

Bu taleplerimizin yazılı olarak cevaplandırılmasının birlik doğrultusundaki çabalara hizmet edeceğine inanıyoruz.

GK (Geçici Komite)

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GMK'SINA VE TÜM YOLDAŞLARA

Hareketimizin içinde bulunduğ u bunalımın ve bölünmüş lüğ ün aş ılması, birliğ in sağ lanması için her türlü ç abayı gösterme tavrında olan bizler, tüm üyeli GMK toplantısında alınan "çağ ır ı" kararını birlik doğ rultusunda bir adım olarak değ erlendirdik ve bu "çağ ır ı"nın gerç ekleş mesi için acil olarak bazı noktaları netleştirmek istedik. Bu amaçla yazılı olarak cevap verilmesini talep ettiğ imiz bir yazıyı GMK'ya ilettik. Bu yazımızda, ç eliş kili bilgiler edindiğ imiz iki konuda -tüm üyeli GMK toplantısının raporunda, bizlerin 12 Eylöl Hizbi olarak nitelenip nitelenmediğ imiz ve Hulki yoldaşt an GMK toplantısını terketmesinin mi, yoksa "12 Eylöl Hizbinin baş ı" olmasının mı özeleşt irisinin istendiğ i konularında- GMK'nın görüş ünün bildirilmesini resmen talep ediyor ve ayrıca daha önce sözlü olarak belirttiğ imiz bazı yoldaş larla görüş me talebimizi yazılı olarak tekrarlıyorduk. Muğ laklıktan kurtarılması gereken bu noktalar bizim

TÜRKİYE VE KUZAY KÜRDİSTAN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ GMK'SINA VE TÜM YOLDAŞ LARA

Hareketimizin içinde bulunduğ u bunalımın ve bölünmüş lüğ ün aş ılması, birliğ in sağ lanması için her türlü ç abayı gösterme tavrında olan bizler, tüm üyeli GMK toplantısında alınan "çağ ır ı" kararını birlik doğ rultusunda bir adım olarak değ erlendirdik ve bu "çağ ır ı"nın gerç ekleş mesi için acil olarak bazı noktaları netleştirmek istedik.

Bu amaçla yazılı olarak cevap verilmesini talep ettiğ imiz bir yazıyı GMK'ya ilettik. Bu yazımızda, ç eliş kili bilgiler edindiğ imiz iki konuda -tüm üyeli GMK toplantısının raporunda, bizlerin 12 Eylöl Hizbi olarak nitelenip nitelenmediğ imiz ve Hulki yoldaşt an GMK toplantısını terketmesinin mi , yoksa "12 Eylöl Hizbinin baş ı" olmasının mı özeleşt irisinin istendiğ i konularında- GMK'nın görüş ünün bildirilmesini resmen talep ediyor ve ayrıca daha önce sözlü olarak belirttiğ imiz bazı yoldaş larla görüş me talebimizi yazılı olarak tekrarlıyorduk.

Muğ laklıktan kurtarılması gereken bu noktalar, bizim GMK'nın resmi görüş ü olarak "uvriyerist, menş evik, liberal , oportünist, burjuva-
zinin beş inci kolu" bir hizip biçiminde isimlendirilmemiz anlamında bir

öneme sahiptir. Bunları açıkladığımız yazımızda, resmen 12 Eylül Hizbi olarak isimlendirdiğimiz bir örgütlenmede yer almamızın düşünülmemeyeceğini de belirtmiştik.

Ancak bu yazımız, GK imzasını attığımız, GMK'nın GK'yı muhatap almadığı, "çağrı"nın GK'ya değil, yalnızca eski "statü"lülere olduğu, GK imzasında ısrar edilirse tüm üyeli GMK toplantısına kadar beklememiz gerektiği gerekçesi ile cevaplandırılmadı. Bu durumda, her şeyden önce GK'nın varlığını ve ne olup ne olmadığını anlatmamız gerekiyor.

Bugün GK örgütlenmesini ortaya çıkaran sürecin başlangıcı, merkez hizbin hareketimize karşı giriştiği çok yönlü tasfiyecı saldırıya kadar gitmektedir. Önceki yazılarımızda genişçe anlattığımız şekilde, 12 Eylül koşullarında hareketimizin faaliyetini tasfiye eden merkez hizip, örgütlenmesini de tasfiye etmiş, kendisini "yeniden üreterek" "yeni" programıyla ve "yeni" tüzüğüyle, "yeni" bir örgüt kumuştur. Bu pratik ve örgütsel tasfiyeciliğin temelinde ise, merkez hizbin "Kasım 1981 Uzak ve Yakın Geçmişin Değerlendirilmesi" -gizli özeleştirisı- aracılığıyla hareketimizin resmi ideolojisinin yerine başka bir ideolojinin, küçük burjuva sosyalizminin geçirilme çabaları, yani ideolojik tasfiyecilik yatmaktadır. Bu ideolojik tasfiyecilik, proletaryanın tarihsel rolü, proletarya ve diğer sınıflar ile komünistlerin ilişkileri konusunda, proletarya tabanına oturmayı "diğer sınıflara karşı görevler" uğruna ertelemek biçiminde; siyasi mücadele konusunda programını Cuntaya karşı siyasi mücadele, yani "demokrat" bir programa indirgeme, ulusal sorun konusunda ayrı örgütlenme hakkını reddeden sosyal-şöven bir çizgi izleme; örgütlenme ve partileşme konusunda örgüt içi demokrasiyi işletmeyen, proletarya dışında, proletaryadan kopuk "proletarya partisi" kuma çabaları vb. biçimlerde kendisini gösterdi. Geçmiş yayınlarımıza ve Sosyalist işçiye karşı takınılan tavır da aynı olgunun parçalarıydı .

İşte bu tasfiyecilik koşullarında, çeşitli biçimlerde merkez hizbin oluşturduğu "yeni" örgütlenmenin dışında bırakılan çeşitli yoldaşlar, merkez hizbin Kurtuluşun yerine karşıtını koymayı hedefleyen tasfiyecı saldırısına karşı, faaliyetiyle, örgütlenmesiyle, ideolojisiyle Kurtuluşu savunmayı amaçlayarak örgütlenmeye gittiler. Bu ağır koşullarda karşılıklı ilişkiyi ve diyalogu sağlayabilen ve tasfiyeciliğe karşı Kurtuluşu savunmak için yürütülecek pratik çizgide anlaşılan yoldaşlardan

GK örgütlenmesi ortaya çıktı. Bugüne kadarki -bir yıla yaklaşan- pratiğinden de görüldüğü gibi, GK, Kurtuluşa alternatif bir örgüt değil, aksine tasfiyeciliğe karşı -ideolojik, örgütsel ve siyasi olarak- Kurtuluşu ve Kurtuluşun birliğini savunan bir örgütlenmedir, Kurtuluşun meşru bir parçasıdır. GMK'nın oluşturduğu örgütlenmeyi parçalamaya çalışmaması ve yalnızca bu örgütlenmenin dışında bırakılan yoldaşları örgütlemesinden öteye, meşruluğunu merkez hizibin gayri meşru bir biçimde geçmişteki örgütlenmeyi tasfiye etmesinden ve buna karşı kendisinin bu gayri meşru uygulamayla tasfiye edilen hukuku savunmasından, bu hukuku savunan güçleri toparlayan bir eylem çizgisi izlemesinden almaktadır. Böyle bir meşruluk taşıması ve geçmiş hukuku savunması GK örgütlenmesinin, Kurtuluşun resmi bir parçası sayılmasını gerektirmektedir.

Halbuki son tavır, GK imzalı olduğu için yazımıza cevap verilmesi, GK'nın değil Kurtuluşun resmi bir parçası olarak tanınmasını, varlığının bile kabul edilmediğini gösteriyor. (Şimdi biz de eğer biz yoksak kiminle görüşüldüğünü merak ediyoruz. Bu da sözlü olarak bir başka, yazılı olarak bir başka davranmanın bir örneği. Ve bu tavır belli konuları yazılı olarak belgelemeye çalışmakla ne kadar doğru davranışımızı bize gösteriyor.)

GK'ya karşı alınan bu tavrın bir başka biçimi de, GK dışında olan ve "çağrı"yı kabul etmeye karar veren ancak eski "statü"lü olmayan yoldaşların dönebilmeleri için önkoşul olarak özeleştirî yapmalarının dayatılması şeklinde ortaya çıkıyor. Kendi dışındakilerin mevcudiyetini bile kabul etmeyen bu tavır, "herkes dağıldı, bir tek biz kaldık" anlayışının uzantısıdır, "örgütümüz dimdik ayakta", "örgütün dışına düşenler döneme ayak uyduramayanlardır, kaçanlardır, göçenlerdir", "burjuvazinin beşinci kollarıdır, apoletsiz 12 Eylül'cülerini tasfiye ettik, arındık" mantığının devamıdır. Hareketin içinde bulunduğu -merkez hizbin tasfiyecî saldırısı ortaya çıkan- bunalımı, örgütsel bölünmüşlüğü yok saymak, gözlerden gizleyebilmek için ortalığı güllük gülistanlık göstermeye çalışan, "parti inşa süreci" başlatan, tüm üyeli GMK toplantısını "yalnızca bir kurumun işletilmesi" olarak niteleyen bu mantık artık iflas etmiştir.

Bu iflasın en açık göstergesi , bizzat tüm üyeli GMK toplantısının gündemdeki sorunları çözmemesi, bu sorunların varlığının resmen

belgelenmesi, merkez hizibin "parti inşa sürecinin" temel belgeleri olarak getirdiği "yeni" program ve "yeni" tüzüğün yürürlükten kaldırılması ve "çağrı" kararıdır. Bunlar hareketin içinde yaşadığı bunalımın ve bölünmüşlüğün açık kanıtlarıdır.

İçinde yaşadığımız bunalımın ve bölünmüşlüğün aşılabilmesi için, biz, başından beri ilk olarak bu bunalımın ve bölünmüşlüğün varlığının kabul edilmesi gerektiğini ve ikinci olarak sağlıklı bir çözümün ancak kolektif iradenin bütününü içeren bir işleyişle sağlanabileceğini savunduk ve savunuyoruz. Bizce bu bunalımın nihai çözümü ve gerçek anlamda örgütsel birlik, ancak tasfiyeciliğin bütün yönleriyle mahkûm edildiği ve Kurtuluşun hâkim kılındığı bir temelde, yani anlayış birliği temeli üzerinde sağlanabilir. "Tezler ve Öneriler"le de ifade etmiş olduğumuz gibi tüm üyeli GMK toplantısından beklediğimiz açıkça tasfiyeciliğin mahkûm edilerek hareketimizin yaşadığı bunalımın çözümlenmesi doğrultusunda büyük bir adım atılmasıydı. Fakat tüm üyeli toplantı, "kendini yeniden üreten" GMK'nın yapmış olduğu "yeni" programla "yeni" tüzüğü yürürlükten kaldırıp yerine yeni tüzük oluşturmak ve "çağrı" kararını almaktan öteye gidemedi. Üstelik, açıkça tasfiyeciliği mahkûm etmediği gibi Hulki yoldaş hakkında aldığı kararlar tasfiyecilik zincirine bir halka daha ekledi .

Bu anlamda hareketimizin bunalımının çözümlenebileceği ve üzerinde Kurtuluşun gerçekten birliğinin sağlanabileceği anlayış birliği henüz mevcut değildir. Gerçi tasfiyeciliğe karşı oluşan muhalefet karşısında merkez hizip "gizli" özeleştiriyi açık hale dönüştürememiş, "Örgütlenme Sorunları Üzerine" ve "Siyasi Durum ve Görevlerimiz" başlıklı yazıların yayını durdurmak zorunda kalmış, "program"ın da yürürlükten kaldırılmasıyla küçük burjuva sosyalizmini bütünüyle resmi ideoloji haline getirememiştir. Ama, öte yandan, küçük burjuva sosyalizmi, tasfiyecilik, açıkça mahkûm edilip, proletarya sosyalizmi resmen egemen kılınmamıştır. Anlayış birliğinin yaratılabileceği en sağlıklı biçim, kolektif iradenin bütününü içeren bir işleyiştir. Bugün hareketimizin kolektif iradesinin bütününü,

GMK'nın oluşturduğu "yeni" örgütlenme içermemektedir. Kolektif iradenin bir parçasını GK oluştururken, bir kısım yoldaşlar da tek tek kişiler olarak bulunmaktadır. Bu durum içinde bulunduğumuz bunalımı ne tek başına GMK, ne oluşturduğu "yeni" örgütlenme, ne GK, ne de

diğer tek tek yoldaşlar çözebilir. Ancak bunların -eski "statülü" olsun veya olmasın- tümünün oluşturduğu bir kollektif irade bunu başarabilir.

İşte tüm üyeli toplantıda alınan "çağrı" kararı bu anlamda büyük bir olumluluk taşımaktadır. Elbette bu olumluluk "çağrı"nın, kollektif iradenin GMK'nın oluşturduğu "yeni" örgütlenmeyle sınırlı olmadığıнын kabulü şeklinde anlaşılması şartıyladır. Öte yandan "çağrı" yalnızca eski "statü"lüler muhatap aldığı için eksiktir; çünkü eski "statü"lüler Hareketimizin kollektif iradesinin bütününe tekabül etmemektedirler. GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenmede olduğu gibi, GK örgütlenmesinde de, bunların dışında da eski "statü"lü olmayan yoldaşlar bulunmaktadır. "Çağrı"nın ikinci eksikliği, açık bir gerekçesi olmamasıdır. Biz bu "çağrı"nın gerekçesini tasfiyeci uygulamaların iptal edilmesi olarak anlıyor ve bu nedenle "çağrı"yı kabul ediyoruz. Fakat "çağrı"nın gerekçesi olarak, açıkça bu ifade edilmediği için, "burjuvazinin ajanlarından arınmıştık, onlara son bir şans tanıyoruz" şeklinde bir yoruma açık kapı bırakmaktadır. Zaten biz de böyle muğlak noktaların netleştirilmesi için yukarıda anlattığımız yazımızın cevaplandırılmasını istemiştik.

Bizce "çağrı"nın diğer bir eksikliği de örgütsel birliğin gerçekleştirilme biçimini içermemesidir. Bu biçim, kollektif iradenin bütün parçalarının eşitlikçi bir biçimde birleştirildiği, -anlaşış birliğine dayanan bir güven ilişkisi olmadığına göre- tartışma hakkının tasfiyeye uğramamanın güvencelerinin olağan bir tüzükle değil yaşadığımız olağanüstü koşullara uygun olağanüstü tedbirlerle alındığı bir biçim olmalıdır. Böyle bir biçim bir tarafın tam yetkili diğer tarafın tam teslim olduğu bir biçim olamaz. Eşit oranlarda temsil olunan birlik kongresi , bütün tarafların güvenoyunu alan bir komisyonun örgütsel birliği inşaa etmesi vb. biçimlerle gerçekçi ve eşitlikçi çözümler sağlanabilir.

Sonuç olarak Hareketimizin bunalımının aşılması ve birlik doğrultusunda tek sağlıklı çözümün, kollektif iradenin bütününün eşitlikçi bir biçimde birleştirilmesiyle olabileceğine inanıyoruz. Bu da elbette önce, GMK'nın oluşturduğu "yeni" örgütlenmenin dışında olan, ama eski "statü"lü olsun veya olmasın kollektif iradenin parçalarını oluşturan yoldaşların -gerek GK'nın, gerekse diğer tek tek yoldaşların- varlığının kabulünü gerektirmektedir. Eğer gerçekten birlik isteniyorsa ve "çağrı"nın amacı, GMK örgütlenmesi içindeki muhaliflerin ağızına bir

parmak bal çalmaktan ibaret değilse kendi dışındakilerin varlığına gözlerini kapayan tavra son vermelidir.

Eğer oportünist bir politika güdebilmek, herkese karşı farklı konuşabilmek için özel olarak muğlaklık yaratılmaya çalışılmıyorsa, yazımız cevaplandırılmalı, belirttiğimiz noktalar netleştirilmelidir. Objektif gerçek tanınmalı ve birlikten yana samimi ve gerçekçi davranılmalıdır. **GMK'YI BİR KERE DAHA GK'NIN VE GMK ÖRGÜTLENMESİ DIŞINDAKİ DİĞER BÜTÜN YOLDAŞLARIN VARLIĞINI TANIMAYA ÇAĞIRIYORUZ.**

Ayrıca şunu da belirtelim ki, GK'nın bölünmüşlüğü kabul edilmesi için yaptığı bu çağrı, GMK tarafından kabul edilmese bile, GK içindeki eski "statü"lü yoldaşlar birliğe hizmet etmek için ve yaşadığımız bunalımın bizce en sağlıklı çözüm biçimini daha kuvvetli savunabilmek için "çağrı"ya uyacaklardır.

G.K. Mayıs 1983

BİR RAPOR ÜZERİNE... GECİKMİŞ BİR CEVAP

Mayıs 1982 yılında örgütümüzün bir kısmına dağıtılan bir Rapor dağıtılışından 8 ay sonra elime geçti ve ancak şimdi (tam bir yıl sonra) bu Rapor'a ilişkin görüşlerimi yazabilme olanağı buldum. Rapor bana onu yayınlayan ve örgütümüz içinde dağıtan organ tarafından gönderilmedi. Rapor'u bana yollayan yoldaşlar bu Rapor'un ellerine geçmesi kesinlikle yasaklanmış olan, Tasfiyeci Merkez Hizip tarafından örgütümüzden ihraç edilmiş, uzaklaştırılmış, ilişki kesilmiş, kısacası tasfiye edilmiş olan yoldaşların oluşturdukları Geçici Komite'dir. (Hemen belirtmekte yarar görüyorum; aşağıda sırası geldikçe gene belirteceğim gibi, Dış Büro görevine atandığımdan bu

BİR RAPOR ÜZERİNE GECİKMİŞ BİR CEVAP

Mayıs 1982 yılında örgütümüzün bir kısmına dağıtılan bir Rapor dağıtılışından 8 ay sonra elime geçti ve ancak şimdi (tam bir yıl sonra) bu Rapor'a ilişkin görüşlerimi yazabilme olanağı buldum. Rapor bana onu yayınlayan ve örgütümüz içinde dağıtan organ tarafından gönderilmedi. Rapor'u bana yollayan yoldaşlar bu Rapor'un ellerine geçmesi kesinlikle yasaklanmış olan, Tasfiyeci Merkez Hizip tarafından örgütümüzden ihraç edilmiş, uzaklaştırılmış, ilişki kesilmiş, kısacası tasfiye edilmiş olan yoldaşların oluşturdukları Geçici Komite'dir. (Hemen belirtmekte yarar görüyorum; aşağıda sırası geldikçe gene belirteceğim gibi, Dış Büro görevine atandığımdan bu yana Tasfiyeci Hizibin yayınladığı hiçbir belge, aldığı hiçbir karar bana Tasfiyeciler tarafından yol lanmadı. Büyük bir titizlikle Tasfiyeci Hizip benimle ilişki kurmadı. Örgütümüzün her iki kanadının çıkardığı tüm belgeler, tasfiyecilerin tüm kararları, Raporları bana Geçici Komite tarafından yollandı.)

Rapor'un içeriğine ilişkin görüşlerime geçmeden önce Rapor'u yayınlayan organ üzerinde durmak doğru olacak.

Mayıs 1982 Rapor'u GMK-GSV imzasıyla yayınlanmış. Yani, Geçici Merkez Komitesi - Genel Sekreter Vekili. Bu Rapor'a göre artık örgütümüzde "açıklık ilkesi" egemendir. Öyleyse, bu "açıklık ilkesi"ne gerçek anlamını kazandırmak ve gerçekleri açık-açık belirtmek gerekir. Mayıs 1982 Rapor'u örgütümüze "artık açıklık ilkesi"nin egemen

olduğunu söylüyor ama “açıklığı” işine geldiği gibi kullanıyor. Tasfiyeciler yaklaşık iki yıldır sürekli bu politikayı izlediler, “açıklık ilkesini getirdik, artık her şeyi açık açık tartışıyoruz” kavramının ardına gizlenerek, gerçekte gerçekleri yarım yamalak ve çoğu zaman çarpıtarak “açıkladılar”, böylece bulanık bir ortam yarattılar.

ÖRGÜTÜMÜZÜN MERKEZ KOMİTESİNİN EVRİMİ

12 Eylül 1980’i izleyen ilk günlerde GMO (Geçici Merkez Organ) üçte iki çoğunluğu ile toplanarak bir dizi kararlar aldı. Bu kararların bugünkü örgütsel buhranımıza ilişkin olanlarını ana başlıklarıyla şöyle özetlemek mümkündür:

1. Geçici Merkez Organ ismi Geçici Merkez Komitesi olarak değiştirildi.

2. Yeni ismiyle GMK üyelerinin bir kısmı (aynı zamanda Yazı Kurulu’nu oluşturan yoldaşlar) daha önce Dış Büro görevine atandıklarından, ülke içinde görev sürdürecektir yoldaşların oluşturdukları birimin Politbüro olmasına, Politbüro’nun ise daha dar bir yürütme organı, Sekreteryaya seçmesine karar verildi.

Toplantının 2/3 çoğunlukla toplanması tamamıyla pratik bir sorundu. 12 Eylül sonrasının ilk günlerinde tam üyeli bir merkez toplantısı pratik olarak mümkün değildi, öte yandan Yazı Kurulu üyelerinin yurtdışına çıkışları an meselesi haline gelmişti ve son olarak ise bu toplantıda alınan kararlar ayrıntılarıyla GMO’nun bir önceki toplantısında tartışılmış ve ilke olarak üzerlerinde tüm GMO üyelerinin anlaşması sağlanmıştı. Bu toplantıdan sonra Sekreter diğer merkez üyeleri ile görüşerek bu toplantının kararlarını o yoldaşlara da aktardı ve onaylarını aldı. Diğer yoldaşların onaylamadıkları tek nokta Sekreteryanın bileşimi idi. (Böylece Sekreteryaya Politbüro’nun ilk tam üyeli toplantısında seçildi.)

Kısa bir süre sonra Yazı Kurulu üyeleri yurtdışına çıktılar. Daha sonra bir merkez üyesi polis tarafından yakalandı, ardından başka merkez üyeleri daha yurtdışına çıktılar ve bu durumda merkez yedekleri asil üyeler haline geldiler. Bu noktada artık Politbüro ile Sekreteryaya üyeleri çakışmaktaydı. Aynı yoldaşlar hem Sekreteryanı, hem de Politbüro’yu oluşturmaktaydılar ve bu nedenle Politbüro’nun daha dar bir yürütme organına gereksinimi kalmamıştı.

Tüm Geçici Merkez Komitesi üyelerinin bilgisi ve onayı dahilinde olan gelişmeler bu kadar.

Ne var ki, yurtdışına çıkan GMK üyelerinin geride bıraktıkları Politbüro bir süre sonra kendi deyimiyle “örgütte köklü reorganizasyon” gereğini saptayarak bir kısmını Mayıs 82 Raporu’nun da açıkladığı girişimler arasında kendisini de GMK olarak ilan etti.

Yazı Kurulu (aynı zamanda Dışbüro) ile birlikte GMK’nın iki organından biri olan ve yürütme ile görevli olan Politbüro Temmuz 1981’de reorganizasyon kararını alıyor ve Kasım 1981’de ise bu reorganizasyonu tamamlıyor. Kasım 1981 kararlarının örgütümüzün merkez komitesinin gelişimine ilişkin kısımları aynen şöyle:

“ a. Şimdiye kadar Politbüro diye anılan organ Merkez Komitesidir. Merkez Komitesinin diğer üyelerinden bir kısmı korunmaya alınmıştır. Bir kısmı ise Dışbüro adıyla Merkez Komitesinin bir kolunu oluşturmaktadır.

b. Örgütün tüm faaliyetlerini Merkez Komitesi yürütür.

c. Merkez Komitesi, Merkez Organ ve Pratik Organ olarak iki bölümden oluşmaktadır.” (Kasım 1981. Politbüro kararlarının tam metni için "Belgeler"e bakınız.)⁷

Politbüro’nun Kasım 1981’deki bu kararları örgütümüzün merkezi açısından önemli bir gelişme olduğu kadar, örgütsel buhranı etkilemesi açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu kararların en önemli yanı örgütümüzün Merkez Komitesi’nin bir parçasının (azınlığının) Merkez Komitesi’nin tümünün iradesini hiçe sayarak, Merkez Komitesinin tümünün alabileceği kararları alması, dolayısıyla Merkez Komitesinin yetki ve haklarını gasp etmesidir. Kasım 1981 kararları ve onu izleyen tarihlerdeki diğer kararlarla GMK’nın Politbüro olarak yetkilendirdiği, dolayısıyla GMK’nın tümünden daha sınırlı yetkiler verdiği Merkez Komitesinin bu parçası örgüt ve sosyalizm anlayışlarını ortaya koydu.

Kasım 1981 kararları GMK’nın tümünün yetki ve haklarını gasp ederek kendisini Merkez Komitesinin yerine geçirmiş ve gene kendisini "örgütün tüm faaliyetlerini yürütmekle" görevlendirmiştir. Politbüro, kendilerine verdikleri yeni adlarıyla; "Merkez Komitesi" kendi içinde yaptığı görev bölümüyle bir Merkez Organ bir de Pratik Organ’a sahip.

Daha sonra yayınlanan Kasım 1981 tarihli Tüzüklerine göre ise GMK ideolojik Organ ve Pratik Organ'dan oluşmaktadır. Yani Kasım 1981 kararlarında Merkez Organ diye geçen kurum "örgütün programı doğrultusunda ideolojik ve teorik faaliyetin yürütülmesinden sorumlu" (Merkez Hizibin Kasım 81 tarihli tüzüğünden) olan ideolojik Organdır. Kendisini GMK diye ilan eden Politbüro'yu oluşturan yoldaşlardan meydana gelen Tasfiyeci Hizip bu kararıyla da GMK'nın daha önceki görev bölüşümünde oluşan Politbüro ve Yazı Kurulu adlı kurumları da ortadan kaldırmıştır. Kendi içinden bir kısmını kendisine GMK'nın verdiği görevi yapmakla görevli kılmış, Politbüro'nun adını Pratik Organ'a çevirmiş, gene kendi içinden bir kısmını ise ideolojik Organ adıyla GMK'nın kendisine vermediği görevleri yapmak üzere görevlendirmiş ve böylece GMK'nın kurduğu, görevlendirdiği Yazı Kurulu'nu ortadan kaldırmıştır.

Politbüro'nun dışında kalan GMK üyelerini ise Tasfiyeci Hizip iki değişik kategori içinde ne oldukları belirsiz bir konuma sokuyor. Bu yoldaşların "bir kısmı Dış Büro adıyla MK'nın bir kolunu oluşturuyor, "Tasfiyecilerin daha sonra yayınladıkları Tüzük'de ise Dışbüro'nun görevleri ve statüsü şöyle belirlenmiş;

"Dış Büro: Yurtdışında propaganda ve ajitasyon yürütmek, aynı zamanda da Türkiye'deki harekete yardımcı olmak Dışbüro'nun amacıdır. Dışbüro, GMK'nın bu amaçla özel olarak görevlendirdiği kişi ve gruplar aracılığıyla Türkiye'deki harekete yardım yapması biricik koşuluyla komitelerin bütün haklarına sahiptir. (Kasım 1981'de Tasfiyeci Hizibin çıkardığı Tüzük, Madde 11/5)⁸

Tasfiyecilerin Tüzüğüne göre Dış Büro, "GMK'nın bir kolu" olarak "komitelerin bütün haklarına sahiptir". Yani Dış Büro'yu (ki Dış Büro üyeleri bu kararları alan Politbüro üyeleri ile aynı yetkilere sahip merkez üyeleridirler ve aynı zamanda Yazı Kurulu'nu oluşturmaktadırlar) oluşturan yoldaşlar organlarının bu yeni tanımı ile Merkez Komitesi'nin değil, il komitelerinin yetkilerine sahiptirler. Özetle GMK'nın bir parçası olan Dışbüro ve Yazı Kurulu GMK'nın bir parçası olmaktan çıkıyor ve bir il örgütüne dönüşüyor.

"Merkez Komite'nin diğer üyelerinden bir kısmı korunmaya alınmıştır" tarifi ile de Politbüro'da veya Dışbüro'da görevli olmayan tüm yoldaşlar ise tam anlamı ile ne oldukları belirsiz bir konuma sokuluyorlar.

"Korunmaya" alınmışlar! Korunmaya alınmışlar da ne yapıyorlar? Görevleri ne?

Biliyoruz ki, bizim örgüt anlayışımıza ve Tüzüğümüze göre (Tasfiyecilerin çıkardıkları Tüzük değil) örgüt üyeliğinin en önemli kriteri üyenin bir organ içinde düzenli siyasi faaliyetidir. Öyleyse bizim "korunmaya" alınmış Merkez Komitesi üyelerinin bir kısmının organı nedir? Hangi organda düzenli siyasi faaliyet sürdürürler? Tasfiyecilerin (onlara Politbüro da diyebiliriz, kendi deyimlerine göre ise 81 Kasım'ından itibaren Merkez Komitesi'dirler) saptamasına göre Merkez Komitesi sadece kendilerinden oluşur, "bir kısım üyeler ise korunmadadır", yani belirsiz bir durumdadır.

Politbüro 1981 Kasım kararlarıyla örgütümüzün merkez komitesi düzeyindeki örgütlenmesinin evrimi açısından bir aşama yaratırken örgütsel buhranı daha da ağırlaştırdı. Böylece iki düzeyde, iki cins merkez komitesine sahip bir cins örgütlenme haline geldi Kurtuluş Örgütü. Birinci düzeyde eski adıyla Politbüro olan yeni Geçici Merkez Komitesi, ikinci düzeyde ise bu GMK ve ona ilave olarak "korunmadaki", Dışbüro'daki üyelerin de katılmasıyla oluşan GMK.

Örgütümüzün Merkezi düzeyindeki çarpıklık burada da bitmemektedir. Örgütün Sekreteri (Tasfiyeciler bu kurumu genellikle "genel sekreter" olarak kullanmaktadırlar) de "korunmaya" alınmış olduğundan ve bu arada sekreterlik görevinden ayrılmamış olmasından, yani "korunmada bir genel sekreter" olduğundan ve Merkez Komitesinin de bir "genel sekretere" ihtiyacı olduğundan bir de GMK-GSV (Geçici Merkez Komitesi - Genel Sekreter Vekilliği) kurumu oluşturulmuş. Sekreter'in durumu da diğer "korunma"daki Merkez Komitesi üyeleri ile birlikte biraz belirsiz! Ama o, gene de sekreter sıfatını taşıyor olmalı ki (nitekim daha sonra böyle görüldüğü ortaya çıktı) bir de yerine Vekilliği oluşturulmuş. Ve, ne garip ki Tasfiyeciler (onlara ayrılıkçılar da diyebiliriz ki son GMK toplantısındaki tutumlarıyla bu ikinci sığata daha da hak kazanmışlardır) örgüt içinde köklü reorganizasyonlara girişirlerken böylesine bir çarpık durumu da reorganize edememişler, yani Sekreter'i de görevinden alıp yerine bir Genel Sekreter tayin etmemişler. Bir nedeni olsa gerek. (İlerde, GMK'nın son toplantısında bu neden daha açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır.)

Örgütümüzün merkez örgütlenmesi içindeki bir başka gelişme ise Mayıs 1982 Raporu'nun kıvançla bahsettiği "merkezin kendisini yeniden üretmesi"dir, yani GMK'ya yeni üyelerin alınmasıdır. İlk bakışta doğal görünen bir gelişmedir bu. Öyle ya, bir Merkez Komitesine yeni insanların girmesinde garip olan nedir, ve hatta olumlu değil midir?

Evet sosyalizmin ve örgüt anlayışımızın ilkeleri çerçevesinde böylesi bir gelişme elbetteki normal ve hatta olumlu bir gelişmedir. Ancak "Merkez'in kendisini yeniden üretmesi" nasıl gerçekleşmiştir? Sorun işte budur.

PolitBüro kendisini GMK olarak ilan ettikten sonra çeşitli defalarda GMK üyeliğine o güne kadar ki GMK üyelerinin 2/3'ü kadar yeni üye almıştır. Ne var ki, ben başta olmak üzere, GMK üyelerinin bir bölümü (dikkat edilsin, "korunma"daki ve Dış Büro'daki tüm GMK üyeleri değil, onların bir bölümü) içinde oldukları organa yeni üyeler alındığını -diğer başka birçok gelişmede olduğu gibi- duyurmadılar bile. Kısacası GMK üyelerinin bir bölümü (azınlığı) diğer GMK üyelerine danışmadan, danışmayı bırakalım haber dahi vermeden, genişletti. Kişi olarak ben GMK'nın bugünkü yedek üyelerini "resmen" bu göreve gelmelerinden aylarca sonra, Şubat 1983'de, gene bugünkü GMK üyelerinden bir kısmının üyeliklerini de bu görevlerine gelmelerinden aylar sonra, bazılarını bir yıl sonra öğrendim.

İşte, örgütümüzün 1983 başında yaptığı "tam üyeli GMK toplantısında" örgütümüzün merkez örgütlenmesi bu aşamalardan geçmişti.

MAYIS 1982 RAPORU ÜZERİNE:

"Gelenen noktada örgütümüzün doğuşu, gelişimi şimdiki durumu ve geleceğine ilişkin somut tesbitler yapmak özel bir önem kazanmıştır. Özellikle geçmişimizden çıkarılacak dersler geleceğimizi aydınlatacaktır. Geçmişle geleceği bütünleştirmek ve esas olarak geleceği kazanmak için böyle bir çaba gereklidir. Bu konuda şimdiye kadar önemli tesbitler yapılmış olmakla birlikte, bütünlüklü bir değerlendirme çabamız halen sürmektedir.

Ancak burada öncelikle 12 Eylül 1980'den başlayan yeni dönem üzerine bazı kısa tesbitler yapacağız. Çünkü bu yeni dönem şu andaki somut durumumuzun en iyi izahı olacak gelişim ve ilerlemelere neden olmuştur. (Mayıs 82 Raporu)

Böylesi tezlerle ortaya çıkan Tasfiyecilerin bir de yaptıklarına bakmak gerekir. "Geçmişimizden çıkarılacak derslerden" bahsedenler, "bu konuda şimdiye kadar önemli tesbitler yapılmış olmakla birlikte, bütünlüklü bir değerlendirme çabamız halen sürmektedir" diyenler, bugünkü örgütsel buhranın fiilen başlamasını ve derinleşmesini sağlayan tasfiye eylemleriyle bütün bu söylediklerini yalanlamaktadırlar.

1981 yaz aylarında bilindiği gibi X Kentinin A organı kolektif bir yazı yazarak bunu dağıtmaya başlamıştı. X kentinin A organı "Yazı-I II başlıklı bu yazılarında esas olarak geçmişimizin değerlendirilmesini istiyordu. Bir tartışma kampanyasının başlamasını öneriyordu:

"Hareketimizin yazılarında (12 Eylül öncesi ve sonrası) eksiklik ve hataların olduğunu kabaca söyleyip geçmiştir. Bu söylenmese de gözler önündeki durumumuz pek çok hata ve eksikliğin olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. (Herhalde hiç kimse de bunun tersini savunacak cesaretle -daha doğrusu budalalıkta- olmasa gerekir.) Bugün esas olarak yapılacak şey, "durum ortadadır" gibi laflarla günah çıkarmak yerine, hata ve eksikliklerimizin neler olduğunu, nerelerden kaynaklandığını, nasıl geliştiğini tesbit edip, bunlardan nasıl kurtulacağımızı, neler yapmamız gerektiğini tayin etmektir. Bu, bugün için pratik bir zorunluluk olduğu kadar, tarihe ve işçi sınıfı ile Türkiye halklarına karşı sorumluluğumuzun da bir gereğidir.

"Böylesi zorunlu bir görevi layıkıyla yerine getirmek için ise;

" a. öncelikle eksiklik ve hataları objektif ve tam olarak ortaya koymak ve yoldaşlarımızın ve devrimci kamuoyunun eksiklik ve hataların neler olduğunu, kaynaklarını, nasıl geliştiğini ve nasıl giderileceğini kavrayabilmelerini sağlamak ve daha önemlisi önce bu konularda ortak bir düşünceye varabilmemiz için, tartışmalar açmamız ve bu tartışmalara (uygun olan bir yaygınlıkta) herkesi katmamız gerekmektedir.

" b. Yukarıda belirttiğimiz nedenlerden bu tartışmaları örgütlü bir şekilde yürütmemiz gerekmektedir. Böylece kolektif bir çalışma ortaya çıkacaktır. Yanlış görüşlerin mahkûm edileceği böylesi bir süreç (12 Eylül'den sonraki birkaç aylık süreyi haklı olarak bir yana bıraktığımızda) 5-6 ay önce başlatılabilirdi ve başlatılmalıydı da. Ne yazık ki önderlik bu konuda sıfatının hakkını verememiştir. Hayat, bizi peç çok

konuyu tartışmak zorunda bırakmıştır, ama önderlik bu konulara tartışmaya gerek kalmayacak bir şekilde açıklık getirecek güçte gözükmemektedir. Buna rağmen de konuları tartışmaya açarak örgütün katkılarını sağlamaya yönelmemekte, boşluk yaratmaktadır. Bu kaygı bizi, böyle bir yazıyı kaleme almaya zorlamıştır." (X Kentinin A organı tarafından yayınlanan; "Yazı-1 "den.)

X Kentinin A organının Mayıs 82 Raporu'nun yayınlanmasından aylar önce geçmişin değerlendirilmesini istemesi, tartışma açılmasını istemesi Tasfiyeciler tarafından en sert bir biçimde karşılandı. Tasfiyecilerin X Kentinin A Organı ile yaptıkları tartışmanın notları "Belgeler" arasında yayınlandı. Tartışma istemi, geçmişin değerlendirilmesi istemi devrimci hareketin literatürüne giren veya girmeyen her türlü suçlamayla karşılaştı. Felsefi idealizm'den inkarcılığa, siyasi perspektif yoksunluğundan hizipçiliğe, oportünizme, menşevizme kadar her türlü suçlama yapıldı. Ancak, Tasfiyeci Merkez Hizibi en kızdıran şey önderliğe yöneltilen eleştirilerdi. Eğer önderliğe körü körüne itaat ve tartışma istemi olsaydı, eğer "geçmişten çıkarılması gereken dersler var, geçmişin değerlendirilmesi acil bir görevdir ve önderliğimizin bize göstereceği yola, çıkaracağı derslere güveniyoruz ve bekliyoruz" densesydi kuşkusuz Tasfiyecilerin tutumu başka türlü olurdu. Ama, önderliği yetersiz bulanlara onların verdikleri cevap aynen şöyle: "Örgüte güvensizlik her şeyden önce vurgulanıyor. Ayrıca önderliğin çapsız, yeteneksiz olduğu vurgulanmakta. Bu kadrolar arasında güvensizliği oluşturmaktadır."

X Kentinin A organının başına gelenler bilinmektedir. Bu yoldaşlardan tartışma istemelerinin, geçmiş değerlendirmesi istemelerinin ve önderliğe güvensizlik duymalarının özeleştirisini yapmaları istenmiştir ve yoldaşlar böylesi bir tutuma haklı olarak girmedikleri için de Politbüro kararıyla örgütümüzden ihraç edilmişlerdir. Kendileriyle ilişkisi olan tüm yoldaşlar da örgütten çeşitli biçimlerde uzaklaştırılmışlardır. İşte "açıklık ilkesinden" yana olan, "açıklık ilkesini ilk kez örgüte ege-men kılmakla" övünen, geçmiş değerlendirmesi yapmakta olduklarını ve sonuca yaklaştıklarını iddia eden Tasfiyecilerin pratikte aldıkları tutum budur. Onlar Osmanlı vezirleri gibiler, "geçmiş değerlendirilecekse onu da biz yaparız!"

REORGANİZASYON VE "ASKI KARARI"

"1981 Temmuz'unda merkez üyeleri ve il komiteleri dışında tüm üyelikler geçici olarak askıya alınmıştır. Askı gerekçeleri şöyledir: Üyeler arasında fireler başlamış ve deşifasyon gelişmiştir. Örgütsel düzenlemelerde üyeler ile üye olmayanlar arasında bir ölçü tutturmak mümkün olmamıştır. Sadece üyelerle organlar kurulamamıştır. Ayrıca üyelerle üye olmayanlar arasında zorunlu olan örgütsel çalışmada etki, yetki vb sorunlar çıkmıştır. Bu durumda ya yeni üye kabulüne gidilecek ya da eskileri dondurulacaktır. 12 Eylül sonrasında ise zaten yeni üye yapılamaz hale gelmişti. Bu nedenle bir kısım üyelikler askıya alınmıştır. (...)

Şubat 1982'i de üyelikleri askıya alınan tüm üyelerin üyelikleri iptal edilmiş ve tüzük hükümlerine göre yeni üye kabulüne başlanmıştır. Bu süreç bir kayıt yenileme dönemi olarak da değerlendirilebilir. Şu ya da bu şekilde tasfiye işlemi ya da örgütün feshi değildir. Ancak bu dönemde bir tüzüğün yürürlüğe girmesiyle örgütsel işleyişte aynı zamanda açıklık ilkesinin işlerlik kazanmasıdır. Kaldı ki hakları ve görevleri yazılı olarak ve açıkça belirtilmemiş bir üyelik statüsü bu dönemde artık geçerli olamazdı. (Aslında bu işlerlik başından beri olmalıydı.)

"Öte yandan bu evrede GMK tarafından bir defaya mahsus olmak üzere yeni üye kabulü yapılmıştır. Bu yetki kullanımının başlıca iki nedeni vardır:

a- Örgütün örgüt gibi çalışması ve tüzüğün işlerlik kazanması için yeterli sayıda üyeye sahip olunmasının gerekliliği,

b- Köklü reorganizasyon nedeni ile yerel komitelerimizin kısa süre önce kurulmuş olmaları, az sayıda üye önermiş olmaları,

c- yeni oluşturulan yerel komitelerin makul bir süre geçmeden üyelik için yeterli referansta bulunamayacakları. (Mayıs 82 Raporu'ndan)

Temmuz 81'de alınan "askı kararı"nın gerekçesi böyle. Özetlenirse, Politbüro (Tasfiyeciler) bir reorganizasyona giriyorlar, yeni organlar kuruyorlar, çeşitli yoldaşların organlarını değiştiriyorlar ve ortaya örgüt üyesi olan ve olmayan yoldaşların birlikte çalıştıkları organlar çıkıyor. Bu durumda önlerinde iki yol olduğunu tesbit ediyorlar; ya adı geçen bu organlardaki üye olmayan yoldaşları örgüt üyesi yapacaklar ya da gene bu adı geçen organlardaki üye olan yoldaşların üye-

liklerini kaldıracaklar, böylece bu organlarda "eşitlik" sağlanmış olacak. İfadelerine göre kendilerinden önceki Sekretarya yeni üye kabulüne yandaş değildi, kendileri de yeni üye alımına yandaş değiller. Çünkü bir yandan da "üyeler arasında fireler başlamış ve deşifasyon gelişmiştir."

Bu tespitlerin ardından Tasfiyeci Merkez Hizip üye olan yoldaşlarla aynı organlar içinde çalışan üye olmayan yoldaşları örgüt üyesi olarak kabul etmek yerine ikinci yolu seçiyor ve "merkez üyeleri ile il komitelerinin üyeleri dışında" tüm üyelerin üyeliklerini "askıya alıyor", yani kaldırıyor. Böylece örgüt üyelerimizin % 60'ı bu sıfatını kaybediyor. Daha sonra ise "gerekli düzenlemelerden sonra" görülüyor ki örgütün üye sayısı yeterli değildir. "Tüzüğe" göre kurulması gereken organlar üye yetersizliğinden kurulamamaktadır, ayrıca da il komiteleri çeşitli nedenlerle yeni üye önerememektedirler, bu nedenlerle "bir defaya mahsus olmak üzere" örgüte çok sayıda (üyelikleri askıya alınanların sayısına yakındır fakat çoğu eskiden üye olmayan yoldaşlardır) üye kabul ediliyor ve böylece "açıklık ilkesinin" ışığı altında, "hak ve yetkileri belirlenmiş" üyelere sahip olunuyor. "Örgüt artık örgüt gibi çalışabilir".

Burada hemen bir noktayı belirtmek gerekir; Tasfiyeci Merkez Hizip "korunmadaki" yoldaşlara gönderdiği Rapor 'da şunları anlatıyor:

"Şimdi daha çok eski dertler depreşiyor. Bu insanlar kendileriyle hesaplaşmak yerine bizimle hesaplaşmaya kalkıyorlar", "Bildiginiz ve tahmin edebileceğiniz insanların dertleri. Değişen koşulların zorlukları, reorganizasyon sorunları, eskiden var olan çeşitli güvensizlikler vs. vs. bu işlerin başlıca nedenleri", "Son tahlilde arınıyoruz. Bu konuda geçmişin yoğun tecrübesi bize yol gösteriyor. Fakat artık kulağımızın dibini kaşıtmamak gereğine inanıyoruz.", "Bu gelişmeler ve reorganizasyonun çeşitli sorunları nedeniyle önemli bir karar almak zorunda kaldık... Asilleri askıya aldık. Bu işi uzunca bir süre için dondurduk", "Bu konuda eski yamuklukların acısını çekiyoruz."

Yukarıya aktardığım bu Rapor Temmuz 81'de yazılmıştır ve "korunmadaki" yoldaşların birlikte yaşadıkları bölgeye bir kurye ile yollanmıştır. Gerek kuryeye sıkı sıkıya tembih edilerek, gerekse Rapor'un

üzerine altı çizilerek yazılarak bu Rapor'un oradaki tüm GMK üyelerine değil, fakat sadece bir yoldaşa, Sekreter'e verilmesi istenmiştir! Başka hiçbir rapor böylesi notlar taşımamaktadır, nedense...!

Bu Rapor'da belirtilen "bilinen ve tahmin edilen", "kulak dibi kaşıyıcıları" tartışma ve geçmiş değerlendirmesi isteyen X Kentinin A organıdır, daha sonra Politbüro tarafından ihraç edilen ilkin, Mümin ve Sefer yoldaşlardır, daha sonra bütün bu "ihraç edilen" yoldaşları tartışmalarda destekleyen, onlardan yana tavır alan ve bu nedenle çeşitli biçimlerde örgütümüzden tasfiye edilen çeşitli yoldaşlardır.

Sekreter'e gönderilen bu Rapor Temmuz 81'de alınan, Kasım 81 Raporu'nda tekrarlanan ve Mayıs 82 Raporu'nda bir kez daha belirtilen, gerekçeleri açıklanan "askı kararı"nın bir başka gerekçesini daha açıklıyor: Reorganizasyonun çeşitli sorunlarının yanı sıra (ki bunlar "askı kararı"nın açıklanan resmi gerekçeleridir) yukarıya aktardığım "kulak dibi kaşıyıcılarının" yarattığı sorunlar. Kısacası, en iyi niyetli, bir yorumla dahi, örgüt üyelerinin % 60'ının üyelik statüsünü ortadan kaldıran böyle bir karar "reorganizasyon sorunlarının" yanı sıra "hizip" diye nitelendirilen yoldaşlardan kurtulmanın da bir yoludur. Gerçekten "açıklık ilkesine" sahip olanların gerçeği bu açıklığı ile koyması gerekir.

"Askı kararı" üzerine hemen belirtilmesi gereken ikinci bir nokta ise 6 ay sonra kararın gerekçesinin en temel noktasının ayaklar altına alınmasıdır. Kararın en temel gerekçesi "yeni üye kabulünün doğru bulunmaması"dır. Oysa karardan 6 ay sonra "bir defaya mahsus olmak üzere" yeniden çok sayıda üye alınmaktadır. Üstelik "üyeler arasından fire vermekten", "deşifrazyondan" rahatsız olan, "arınmak gereğinden bahseden", "örgüt üyeleri arasına girmemesi gerekenlerin örgüt üyesi olduklarını" iddia eden bir merkez bu tesbitlerinden 6 ay sonra üyelik üzerine şunları söyleyerek "bir defaya mahsus olmak üzere" çok sayıda yoldaşı üye yapmaktadır:

" Üyelik için aranan esaslar üzerine yapılan tartışma ve yorumlardan sonra, şöyle bir değerlendirmenin yerel örgütlerimize iletilmesi gerekmektedir: Önemli olan örgütü her anlamda savunabilmektir. Fakat her anlamda yeterlilik gerekmemektedir. Bu konuda komünist kişilik esas alınmalıdır. (Mayıs Raporundan.)

“Firelerden”, “niteliksiz ve yetersiz üyelerden” dolayı “askı kararını” alan bir anlayış, “arınmadan” bahseden bir anlayış aradan 6 ay geçmeden tüm bu saptamalarını, düşüncelerini unutup ve üye olmak için “her anlamda yeterlilik (altını çizen tasfiyecilerdir) gerekmediğini” söylüyorlar.

Demek ki “yetersizlik”, “arınma gereği”, “fireler ve deşifrasyon” hep aynı kişiler için geçerlidir. Yani Hizip olarak suçlanan ve örgütten ihraç edilen bugün Geçici Komiteyi oluşturan yoldaşlar !

Zira, bu arada geçen 6 aylık dönem içinde “kulak dibi kaşıyıcıları” örgütümüzden “ihraç” edilmişlerdir. Onlarla birlikte tavır alan, onları desteklediklerini söyleyen tüm yoldaşlar da örgütten çeşitli biçimlerde uzaklaştırılmışlar, tasfiye edilmişlerdir. Artık örgüt “arınmıştır”.

Yoldaşlar, niye bu eylemler, gevelemeler? Niye açıkça “askı kararının” esas gerekçesinin “kulak dibi kaşıyıcılarının” örgütten tasfiyesi olduğunu açık açık ilan etmiyorsunuz. Üstelikte “açıklık ilkesinden” yanasınız !

ÖRGÜT MERKEZ KOMİTESİNİN İRADESİ İLE Mİ VAR OLUR, YOKSA, TÜM ÜYELERİN KOLLEKTİF İRADESİ Mİ ÖRGÜTÜ VAR EDER?

“Askı kararı” -gizlenen gerekçesini bir yana bırakıp sadece Tasfiyecilerin resmen ilân ettikleri gerekçeleri ele alsak bile- yukarıdaki iki soruyu gündeme getirmektedir.

Yukarıdaki soruya Tasfiyecilerin -ve bugün onları destekleyen veya onlara katılmış olanlar da- verdikleri cevap sorunun birinci kısmıdır. Tasfiyecilere göre örgüt merkez komitesinin iradesi ile var olur. Üyelerin kolektif iradesi ise önemsizdir, talidir, adeta burjuva demokrasi-sinde seçmenin yüklendiği role sahiptirler üyeler.

Bizim örgütümüz -mutlaka üzerinde tartışılması gerekmektedir- merkez komitesinin oluşması, kendi kendisini yetkili kılması ve giderek diğer komiteleri, organları kurması biçiminde gelişmiştir. Bu gelişme kendi kendisini yetkili kılan ve kendisine merkez görevi veren kurucuların yeni organlar kurarken, bu organlara bir kısım yoldaşları üye sıfatıyla kabul etmesidir. (Örgüt sınırlarının, yani bir başka deyişle örgüt üyeliğinin doğal, olabilecek sınırlarına kadar genişletilmemesi, örgüt

üyeliği sıfatının bir tabu haline getirilmemesi, ve bu arada örgüt üyeliğinin adeta bir sınıfın inhisarına alınması bir başka tartışma konusudur.) Ancak, kurucular -ne denli yetkili olurlarsa olsunlar- bir kez yeni organlar kurup, bu organlara yeni üyeler aldıklarında o örgüt içinde kurucu ve "yetkili" merkez üyeleri ile merkez dışındaki organların üyeleri arasında üye hak ve yetkileri açısından bir fark kalmaz. Örgüt artık sadece kurucu üyelere değil, kabul edilmiş tüm üyelere aittir. Örgütün iradesi sadece kurucuların iradesi değil tüm üyelerin iradesidir. Kurucular, eğer hâlâ merkez yöneticisi iseler, ki bizim örgütlenmemizde 12 Eylül'e kadar durum böyle idi, artık sadece tüm üyelerin oluşturdukları kolektif iradenin yürütücü organını, yönetimini oluşturmaktadırlar. Dolayısıyla örgütün tüm kaderine ilişkin her türlü sorun tüm üyelerin kolektif iradesi ile çözülebilir.

"Askı kararı" hiç kuşku yok ki örgütün tüm kaderine ilişkin bir karardır. Hele, söz konusu olan bir üyenin üyeliğinin "askıya alınması", kaldırılması değil de örgüt üyelerinin % 60'ının örgüt üyeliklerinin "askıya alınması" olunca. Böylesi bir karar alınabilir mi? Yani bir örgütte örgüt üyeliklerinin % 60'ı bir kararla ortadan kaldırılabilir mi? Askıya alınabilir mi? Olabilir; eğer tüm üyelerin ortak iradesi bu doğrultuda karar alırsa, olabilir. Bu karar doğru mudur, yanlış mıdır? Hangi gerekçe ile, hangi art niyetlerle olursa olsun, eğer ortak irade böyle bir karar alırsa, en azından örgütün iç işlerliği açısından doğru bir yöntem uygulanmış ve karar alınmış olur. Ancak bu tür bir kararı gene de bir cins ihraç ya da cezalandırma olarak görmek gerekir.

Bizim Tasfiyecilerin yöntemi ise tamamen farklıdır. Onlar kendi kriterleri içinde üyelikleri yetersiz bulmaktadırlar, arınma gereğini tesbit etmektedirler, üye olanlarla üye olmayanların aynı organ içinde faaliyet sürdürmesini ve yeni üye kabulünü sakıncalı bulmaktadırlar ve bütün bu "resmi" gerekçelerinden dolayı da örgüt üyelerine danışmadan, örgütün kolektif iradesine baş vurmadan örgüt üyelerinin büyük çoğunluğunun üyelik statülerini ellerinden almaktalar. (Burada bir noktayı açıklamak gerekiyor: 1983 Ocak ayına kadar bana ve yurtdışında bulunan tüm GMK üyelerine ulaşan bilgilerde "askı kararı"nın merkez üyeleri dışında bütün üyelere uygulandığı haberi iletilmişti. Tasfiyeci Merkez Hizibin Politbüro ve daha sonra kendi kendisine verdiği sıfatla GMK olarak aldığı hiçbir karar - yurtdışında olan diğer GMK üyeleri

kendi adlarına konuşsunlar- bir GMK üyesi olarak bana ulaşmadığından "askı kararı" üzerine olan bilgim yanlışmış. Tüm üyeler değil "bir kısım üyeler" askı kararının kapsamına girmiş. Yani örgütün tümü değil, "bir kısmı" askı kararı ile tasfiye edilmiş.)

Kısacası Tasfiyeciler Merkez Komitesinin iradesini tüm örgütün iradesinin üzerine koymaktadırlar. Ve hatta onlar kendilerini (Politbüro oldukları dönemde) aldıkları bir kararla GMK düzeyine yükseltmekle kendi kişisel iradelerini Merkez Komitesinin de üzerine koymaktadırlar.

Sınıfın adına Partinin iktidarı, Parti adına Merkez Komitesinin iktidarı, Merkez Komitesi adına Politbüro'nun iktidarı, ve Politbüro adına da Sekreter(?)'in iktidarı. Akla derhal revizyonizmin keskin kokusunu getiriyor.

Tasfiyecilere göre önderlik, merkez komitesi, eleştirilemez, güvensizlik gösterilemez, değişmez bir kurumdur. İradesi tüm örgütün iradesinin, tüm sınıfın iradesinin üzerindedir. Hikmetinden sual olunamaz. Her şey onun tekelindedir. O karar aldı mı, o "durum saptaması" yaptı mı bunlara itiraz etmek, karşı koymak, eleştirmek, değişmesini istemek mümkün değildir. O, olmayan durumu "durum saptaması" yaparak olmuş gibi gösterir ve sonra da herkesin bu "durum saptamasına" itaat etmesini ister. O tüm örgütün iradesini hiçe sayıp kendi iradesi ile örgütü gerekirse fesheder, örgütün siyasi varlığına son verir vs.

Tasfiyecilerin bu anlayışları kokuşmuş bürokratzmin ifadesidir. Sosyalizmin en temel sorunuyla tam anlamı ile çelişkidir. Komünizm tarihinde ilk kez azınlığın iktidarı yerine çoğunluğun iktidarını ön görür azınlık olan egemen sınıfların, zümrelerin (bu zümre oligarşi ya da parti olabilir) yerine çoğunluğun, proletaryanın sınıf iktidarını ön görür.

Tasfiyecilerin merkez komitesinin iradesini, örgütün tümünün daha önemli olarak sınıfın iradesinin üstüne koyması son derece zararlıdır. Bizim gibi komünist hareketin, sınıf hareketinin sağlam, mücadele içinden doğmuş geleneklere, deneylere sahip olmadığı bir ülkede komünist örgütlenme kendi geleneklerini an be an inşa etmektedir. Atılan her adım, alınan her karar geleceğimize ışık tutan, bize ilerde yol gösterecek olan geleneklerimizi yaratmaktadır. Tüm gerekçeleriyle birlikte Tasfiyecilerin "askı kararı" da böylesi bir karardır. Hareketimizin, örgü-

tümüzün geleceğine ışık tutan geleneklerimizden birisini oluşturmaktadır ve bu anlamda bu anti-sosyalist karara karşı çıkmak da gene geleceğimize ışık tutacak olan geleneğimizi yaratacaktır.

“Askı kararı”nın gizli gerekçesi Tasfiyecilerin içyüzünü açığa çıkar-maktadır. “Askı kararı”nın resmi olarak açıklanan gerekçesi Tasfiyecilerin sosyalizm anlayışını açığa çıkarmaktadır. “Askı kararı”na ilgisiz kalanların tutumu bu yoldaşların sosyalizmin bu en temel sorununa ilgisizliğini açığa çıkarmaktadır.

TASFİYECİLERİN

GEÇMİŞİMİZDEN ÇIKARDIKLARI DERSLER ÜZERİNE

Mayıs 82 Rapor’u ile Tasfiyeciler “henüz bütünlüklü bir değerlendirme yapmadıklarını” söyleyerek bir kısım değerlendirmeler yapmaktadırlar. Tasfiyecilerin geçmişimizden çıkardıkları bazı "dersler" lafızda Geçici Komitenin bugüne kadar ileri sürdüğü tezler arasında benzerlikler var.

“1. Büyüme, genişleme ve kadrolaşma çabalarımızın yarattığı sancılı gelişimin doğal ve kaçınılmaz sonuçları;

- a. Örgütün sınırlarının belirsizliği,
- b. Derinliğine örgütlenmenin yaratılamaması,
- c. Sınıf içinde çalışmanın sistemleştirilememesi ve sağlam mevziler elde edilememesi,
- d. Genç ve tecrübesiz kadroların konumu,
- e. Doğru bir Demokratik Merkezîyetçilik anlayışının hayata geçirilememesi.

2. Çalışma tarzından kaynaklanan eksiklikler;

- a. Söylediklerimizle (yazdıklarımızla) yaptıklarımız (pratiğimiz) arasında ortaya çıkan çelişkiler,
- b. Yarı legal faaliyetin egemen olması ve yaygın bir deşifrazyondan kurtulamamak.

3. İdeolojik ve teorik çalışmalarımızın bir noktadan itibaren durması...” (Mayıs 1982 Raporu’ndan)

Tasfiyecilerin geçmişimizden çıkardıkları bir başka ders ise önderliğe ilişkin. Bu konuya aşağıda değineceğim.

Tasfiyecilerin yukarıya aktardığım "geçmişten çıkardıkları derslerden" bir kısmı Mayıs 82 Raporu'nun yayınlanmasından kimi 5-6, kimi 8-9 ay önce ifade edilmiş özeleştirilerdir. Ancak lafızlardaki benzerlik, bu tesbitlerin açılmaya başlanması ile birlikte ortadan kalkmaktadır.

Tasfiyeciliğe karşı mücadele edenlerin -bugünkü somut ifadesiyle Geçici Komite'nin ve yandaşlarının- Hareketimize, örgütümüze dönük en temel eleştirilerini tasfiyecilerin değerlendirmelerindeki ifadelerle söylersek; "Söylediklerimizle (yazdıklarımızla), yaptıklarımızın (pratiğimizizin) arasında ortaya çıkan çelişkiler"dir.

Gene, Geçici Komite'nin en temel eleştirilerinden birisi de Örgütümüz / Hareketimiz ile sınıf arasındaki ilişkilerdir. Bu eleştiriye tamamlayan tesbit ise örgütümüze hâkim olan "güç olma mantığı"dır, ki Tasfiyeciler "güç olma mantığını" bir başka şekilde (ve belki de tamamen farklı bir içerikte) "Büyüme, genişleme ve kadrolaşma çabalarımızın yarattığı sancılı gelişmenin doğal ve kaçınılmaz sonuçları", "Derinliğine örgütlenmenin yaratılamaması", "sınıf içinde çalışmanın sistemleştirilememesi ve sağlam mevzilerin elde edilememesi" olarak ifade ediyorlar.

Tasfiyeciler tasfiye kılıcını çekip Hareketimizi kendi deyimleriyle "arındırma"ya, ayrıştırmaya başladıkları ilk günlerde, yani Temmuz 81 - Ocak 82 arasında hareketimizin geçmişinin değerlendirilmesini ileri sürenleri örgütümüzden ihraç ederlerken ve bugün kendi yaptıkları "değerlendirmelere" benzer eleştirileri "menşevizm", "felsefi idealizm", "Troçkizm" vs vs olarak suçlarlarken bugün oldukça büyük bir ilerleme kaydetmişlerdir. İleriye, doğruya doğru adımlar atmaya başlamışlardır. Geçici Komite'nin 2 yıla yakın bir süredir verdiği kararlı mücadele onları dahi ileriye doğru çekmiştir. Bu olumlu, umut verici bir gelişmedir.

Ne var ki tasfiyecilerin bu umut verici "değerlendirmelerini" onların tüm siyasi pratikleri, tüm yazılı belgeleri ile birlikte ele almak gerekir. Geçmişin değerlendirilmesi açıktır ki ciddi bir sorundur. Kıyısından, köşesinden bir iki satırla geçiştirilebilecek bir sorun değildir.

Eğer, ana başlıklarıyla Tasfiyecilerin yukarıya aktardığımız “değerlendirmelerini” yapıyorsak, o takdirde bu yanlışların, eksikliklerin temel nedenlerini araştırmak gerekir. Ancak o takdirde örgüte ve işçi sınıfına doğru yol gösterilir.

Bugüne kadar çeşitli yoldaşlar tarafından çeşitli kereler ifade edildiği gibi bugün Hareketimizin temel karakteristiği marksizm-leninizmi savunan ancak siyasal pratiği içinde bu pratiği izlemeyen bir hareket olmamızdır. Hareketimizin dünyaya doğru bakan teorik ve siyasal görüşleri pratiğimize yol gösteremedi, pratikte hayata geçemedi.

Hareketimiz bıkmadan usanmadan proletaryanın kendiliğinden hareketi ile sosyalist ideolojinin birleşmesi gerektiğinden bahsederken, modern sanayi proletaryasının üzerinde yükseleceği bir devrimci partiden bahsederken, proletaryanın devrimci siyasal partisinin temel niteliklerini doğru bir biçimde açıklarken pratiğimiz “güç olma anlayışı” içinde, proletaryadan gayri sınıflar arasında yoğun bir siyasal pratik içinde geçti.

Geçmişin değerlendirilmesine ilişkin burada ayrıntılı bir tartışmaya girmeyeceği”. Bu konuda “Belgeler”⁹ arasında bulunabilecek olan “Yoldaşlara Açık Mektup” ve “Yoldaşlara Açık Mektup-2”ye bakmak gerekir. Aynı şekilde Geçici Komite kendi görüşlerini bugüne kadar ayrıntılı bir biçimde açıklamış bulunuyor.

Tasfiyecilerin geçmişimizden çıkardıkları bir başka ders ise; “doğru bir demokratik merkezîyetçilik anlayışının hayata geçirilememesi”. Bu konuda da gerek Tasfiyecilerin “doğru bir demokratik merkezîyetçilikten” ne anladıklarını görmek, gerekse benim ve Geçici Komitenin ne anladığını görmek için “Belgeler”e¹⁰ bakmak gerekiyor.

Lafız olarak Tasfiyecilerin “demokratik merkezîyetçilik anlayışının hayata geçmemesi” tesbiti gerçekten doğrudur. Kurtuluş Sosyalist Dergi sayı 21 'de yayınlanan “Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı” başlıklı yazıda ortaya konan marksist-leninist demokratik merkezîyetçilik anlayışı ile Hareketimizin pratiği çelişmektedir. Ne var ki Tasfiyecilerin pratiği ise tam da adı geçen yazının eleştirdiği anlayışın tam da kendisidir. Bu durumda Tasfiyeciler “doğru demokratik merkezîyetçilik anlayışı hayata geçmedi” derlerken gerçekte dün hayata geçemeyen, demokratik merkezîyetçilik anlayışımızın daha da çarpılmasını talep

etmektedirler. Onlar hotzotçu merkeziyetçiliğin, önderliğin tabulaştırılmasının daha da yoğunlaşmasını istemektedirler. Örgüt içinde demokrasinin zerresine tahammül edememektedirler. Seçim ilkesine temelden karşıdılar. Önderliğin değiştirilmez ve eleştirilmez olduğuna inanırlar. Onların örgütün kollektif iradesinden anladıkları merkez komitesinin ve hatta kendi kişisel iradelerinin egemenliğidir.

HAREKETİMİZ / ÖRGÜTÜMÜZ İÇİNDEKİ "GRUPLAR"

Tasfiyeciler bugün Geçici Komite'yi oluşturan yoldaşların ve onları destekleyen yoldaşların daha Örgütümüze/Hareketimize ilk katıldıkları günden itibaren "mahvil" ilişkileri içinde olduklarını, bir "hizip" oluşturdıklarını ifade etmektedirler.

Örgütümüzün "geçmişinin değerlendirmesinde" de önderliğe dönük eleştirileri şunlardır:

"4. Önderliğin zaafı :

a. Örgüt içinde hizipçi eğilimlerin, güç dayatma ve dengeciliğin hâkim olması. Görüş ayrılıkları ve farklılıklar bir türlü açığa çıkarılamamış, iç çatışmaların kaynağına inilememiş, bu zaafı aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağıya kapalı bir tarzda yansıtmıştır.

b. Dolayısıyla, merkez, örgütün nabzını tam olarak elinde tutamamış, sorunların çözümünde yeterli inisiyatif kullanamamıştır. Sorunların çözümüne organlar ortak edilememiş, açıklık ilkesi hayata geçirilememiştir." (Mayıs 82 Raporu'ndan.)

Bu tesbitin ilk cümlesi çıkarıldığında, geri kalanlara katılmamak elde değil. Ancak, bu eleştiri örgütümüzün çeşitli düzeylerinde ve GMO'da (GMK'nın eski adı) sayısız kereler ifade edilmiş, uğrunda yoğun bir mücadele verilmiştir. Ve ne yazık ki (!) örgütümüz içinde açıklık ilkesini isteyenler, Organların tartışmalara, sorunların çözümüne ortak edilmesini isteyenler bugün Geçici Komite'yi oluşturanlar, onu destekleyenler ve Tasfiyeciler tarafından örgüte ilk katıldıkları andan itibaren hizip oldukları iddia edilen yoldaşlardır. Ve aynı yoldaşların bir kısmı bu tesbitleri yapan Tasfiyeciler tarafından bu tesbitleri yaptıkları için örgütümüzden ihraç edilmişlerdir. Son derece çelişkili ve garip bir durumdur ama doğrudur.

Nedenini anlamak için ise Tasfiyecilerin "önderliğin zaaflarına" ilişkin tesbitlerinin devamına bakmak gerekir:

“ c. Her şeye karşın örgüt içinde bir çoğunluk grubu ve buna karşın şu ya da bu şekilde azınlık grupları oluşmuştur. Çoğunluk grubu her şeye karşın hareketin genel çıkarlarını ve geleceğin kazanılmasını ön planda tutarken, azınlık grupları bir eğilim halinde daima kendi çıkarlarını ön planda tutmuşlar ve kendilerini doğrulama çabası içinde olmuşlardır.” (Mayıs 82 Raporu’ndan.)

Bu ifadeler Tasfiyecilerin yüzünü biraz daha açığa çıkarmaktadır. Tasfiyeciler kendilerine “çoğunluk grubu” adını layık görüyorlar. Örgüt içinde açık ve teorik-siyasal sorunlar etrafında demokratik bir tartışma olmadan bu tür sıfatlar hiçbir görüşe, hiçbir gruba uygun düşmez ama biz onların iddialarını kabul edelim ve bu sıfatı gerçekten hangi görüşün kazanacağını geleceğe, mücadeleye bırakalım ve devam edelim.

Tasfiyeciler ilk kez Mayıs 82 Raporu ile kendilerinin bir grup (çoğunluk veya azınlık) olduklarını ifade ediyorlar. “Her şeye karşın (yani bazı hataları olabilir ve varlığı belki de olumsuzluktur) hareketin genel çıkarlarını ve geleceğin kazanılmasını ön planda tutan” bir grup ...

Diğerleri ise -azınlık grupları- birer “eğilim” ve sadece “kendi çıkarlarını ön planda tutarak kendilerini doğrulama çabası içindeler”. Böyle bir iddia Tasfiyeciler tarafından kanıtlanmalıdır. Azınlık grupları (birden çok olduğu besbelli) ve onlardan biri olarak bugün -harekete katıldıkları andan beri bir hizip olan- Geçici Komiteyi oluşturan yoldaşlar neler yaparak kendi çıkarlarını ön planda tutmuşlar. Ve gene Tasfiyeciler kendi “çoğunluk gruplarının” da nasıl “kendi çıkarlarını ön planda tutmayarak, hareketin genel çıkarlarını ön planda tuttuğunu” kanıtlamalıdır. “Açıklık ilkesinden” yana olanlar kendilerinin bir grup olarak (ama “çoğunluk”!) var olduklarını iddia ettikleri bir noktada diğer azınlık gruplarının (!) da neler yaparak kendi çıkarlarını ön planda tuttıklarını açıklamalıdır, yoksa yalancı durumuna, iftiracı durumuna düşerler. Grup olduklarını itiraf ederlerken olumlu bir adım atmışlardır. Bu olumluluklarını daha da ileriye götürmelidirler.

Biz ise, Tasfiyecilerin “kendi grup çıkarlarını daima ön planda tuttuklarının” sayısız örneğini veriyoruz. En yakın örnek “askı kararları”dır, “askı kararları”nın gizli gerekçesidir. Tasfiyelerdir.

Tasfiyecilerin kendileri dışında kalanları suçlamalarının ilk noktası bunların "kendi çıkarlarını ön planda tutmaları", ikinci noktası ise "kendilerini doğrulama çabası içinde olmaları"dır. Yani Tasfiyecilere göre örgüt içinde bir farklı görüş - hele bir de azınlık ise- kendi görüşünün doğru olduğunu iddia edemez, kendi görüşünün doğru olduğunu kanıtlamak için mücadele edemez. Eğer bir görüş azınlık ise artık kendi görüşünü unutmali ve "örgütün genel çıkarlarını ve geleceğin kazanılmasını ön planda tutarak" çoğunluğun görüşünü paylaşmalıdır. Eğer bir tartışma olmuş ve örgüt içinde iki görüş oluşmuşsa artık azınlıkta kalanların görüşlerinin örgüte egemen olması düşünülemez ve esas olarak da bir örgüt içinde iki farklı görüş yan yana yaşayamaz. Herhangi bir sorunda bir örgütün çatısı altında iki görüşün yan yana bulunması halinde bunlardan azınlık olan mutlak "hizip"tir, "grup çıkarları" peşindedir, "görüşlerinin doğruluğunu" savunma hakkı yoktur. Tasfiyecilerin demokratik merkezîyetçilikten ne anladıklarını gösterir, bir, ve kendi grup çıkarlarını her şeyin üstünde tuttıklarını gösterir. İki ister azınlık grubu olsunlar, ister çoğunluk grubu olsunlar, yanları sıra kendileriyle bir dizi temel sorunda anlaşmış da olsa bir başka görüşün bir veya birden çok konuda farklı düşüncelerle yürümesine karşıdır. Gerekçeleri ise her farklı görüşün, her teorik, siyasal sorundaki ayrılığın bir hizipleşmeye tekabül ettiği inançlarıdır.

Oysa biz, bugün onlarla çeşitli sorunlardaki farklılıklarımız az çok netleşmiş olmasına rağmen aynı örgütün çatısı altında mücadele edebileceğimizi düşünüyoruz. Bugün, aramızdaki tartışma örgütün bütün saflarına ulaşabilmiş değil. Onların da doğru bir biçimde tesbit etmiş oldukları gibi bugüne kadar ve halen "görüş ayrılıkları ve farklılıklar bir türlü açığa çıkarılamamıştır", her şeyden önce gerçekleşmesi gereken budur. Yani, örgüt içinde demokratik bir tartışma ortamı hareketimizin en acil ihtiyacıdır. Ancak böyle bir tartışma ortamı, "önderliği eleştirebilme özgürlüğü" (hemen lafızlarına sığınarak Lenin'in Ne Yapmalı da ki eleştiri özgürlüğüne karşı çıkışı hatırlatılacaktır) görüşlerin bütün örgüte yayılabilmesi, farklı görüşlerin, farklı taktik bakışların tüm örgütçe öğrenilebilmesi ortamı doğruyu eğriden ayıracaktır. Ancak böyle bir ortam azınlığı ve çoğunluğu -üstelik tek bir düzlemde değil, çeşitli sorunlar etrafında çeşitli düzlemlerde- ortaya çıkaracaktır. Ve ancak bu takdirde örgütümüz içinde gerçek bir demokrasi mekanizması hayata geçebilecektir, demokratik merkezîyetçiliğin örgütümüzün pratiğinde hayata geçebildiğinden o vakit bahsedebileceğiz.

Bugün ise tasfiyeciler doğruluğu gün gibi ortada olan, haklılığı en ahmakların bile anlayabileceği noktaya varmış olan bir tartışma da muslukları tıkama ve tartışmayı engelleme çabası içindedir. "Açıklık ilkesinden" bahsederken, tartışma ortamından bahsederken bir yandan durdurak bilmeden ihraçlara, tasfiyelere devam etmektedir. Attığı her adım tasfiye kokmaktadır. Tasfiyeciliği konusunda bir geri adım atar görünürken mutlaka öbür yandan iki ileri adım atmaktadır.

Biz, körü körüne bir birlikten yana değiliz. Tasfiyecilerle aramızda ciddi görüş farklılıkları vardır. Ancak gerek Tasfiyecilerin, gerek çeşitli biçimlerde Tasfiyecilere yandaş olanların, gerekse bu tartışmada henüz hala bir tutum almamış olanların, kısacası bütün Örgütün/Hareketin

a) görüşlerimizi duymasını istiyoruz,

b) görüşlerimiz karşısındaki tutumlarını görmek istiyoruz. İşte o vakit azınlık mıyız, çoğunluk muyuz göreceğiz. Ve şimdiden biliyoruz ki Geçici Komite örgütlenmesini tanıyanlar ile onu tanımayanlar arasındaki fark sayıca önemsizdir.

Evet, biz körü körüne bir birlik istemiyoruz. Biz sosyalizmin temel ilkelerinde anlaşma istiyoruz. Anti-sosyalist uygulamaların özeleştirisini istiyoruz. Bütün yoldaşlardan "askı kararı" konusunda görüşlerini belirtmelerini istiyoruz. Anti-sosyalist uygulamayı benimseyenlerle aynı örgütün çatısı altında olacak değiliz. Biz komünizme bağlıyız. Proletarya ile küçük burjuvazi arasında kesin bir seçim istiyoruz. Bu nedenle örgütümüzün teorisi ile pratiği arasında bir tercih istiyoruz. Örgütümüzün pratiğinin teorik görüşlerimize denk düşmediğinin tesbit edilmesini, hareketimizin gelecek çizgisinin proletaryanın temelinde inşasının onaylanmasını istiyoruz. "Güç olma anlayışının" mahkûm edilmesini istiyoruz. Bu konularda anlaşamadıklarımızla aynı örgütün çatısı altında olmayacağız. Çünkü biz proletaryanın çizgisine bağlıyız. Biz küçük burjuva örgütü olmamakta kesin kararlıyız ve küçük burjuvazinin peşinde güç olmak için koşanlarla birlikte proletaryanın partisinin oluşturulmayacağına kesinlikle inanıyoruz. Çünkü biz komünizme bağlıyız.

Bütün bunlar demek değildir ki örgütümüzün birliği sağlanamaz. Sağlanır. Örgütümüzün bugüne kadar geliştirdiği temel tezler çevresinde örgütümüzün birliği sağlanır. Bu uzun ve zorlu bir mücadeledir ama gelecek aydınlıktır.

Ve gene bu demek değildir ki biz farklı görüşlerle birlikte yürüeymeyiz.

Aksine biz biliyoruz ki komünistler tek bir kalıptan çıkmış, her biri birbirinin hınk deycisi olan insanlar değildir. Biz komünizme olan bağlılığımız, mücadeleye olan inancımız ve kararlılığımızla, evet tek bir tornadan çıkmışız, ama teorik ve siyasal sorunlarda farklı farklı görüşlere sahip olabiliriz. Taktik sorunlarda ayrılıklarımız olabilir. Bunlar programatik sorunlar olmadıkça her farklı görüşle birlikte yürüeyebiliriz. Bundan sonrasında değişmediği takdirde Tasfiyeciler ile aramızdaki farklılık derindir. Onların teorik ve siyasal hattı ile bir özelleştirileri olmaksızın yürümeyeceğiz. Ama hep biliyoruz ki Hareketimiz içinde daha farklı değişik görüşler, farklılıklar, taktik ayrılıklar vardır. Biz bütün bu yoldaşlarla birlikte yürüyebileceğimiz inancındayız. Tartışarak ama eylemde birlik içinde...

SOSYALİST İŞÇİ ÜZERİNE

"Bu arada 1981 Eylül'ünden itibaren yurtdışında Dışbüro tarafından çıkarılan Sosyalist İşçi'nin elde edilen ilk üç sayısının incelenmesinde; bu yayının tarihsel köklerimize, ideolojik siyasal rotamıza, program ve tüzük ilkelerine ve tüzükte açıkça belirtilen Dışbüro amacına uygun bir faaliyet sürdürmediği anlaşıldığından, bu durumun derhal düzeltilmesi için ilgililere talimat gönderilmiş ve bu yayının sorumluluğu Dışbüro'dan bir kişiye verilmiştir." (Mayıs 82 Raporu'ndan.)

Tasfiyecilerin Sosyalist İşçi'ye dönük bu eleştirileri gerçekten çok ciddi boyutludur. Tasfiyecilere göre Sosyalist İşçi "tarihsel köklerimize, ideolojik siyasal rotamıza, program ve tüzük ilkelerine uygun bir faaliyet" sürdürmüyormuş. Hareketimizin bahsedilen dönem içinde tek yayın organı olma özelliğini taşıyan Sosyalist İşçi'nin hangi yazılarda ve hangi tezleri, görüşleri ileri sürerek "tarihsel köklerimize ve ideolojik, siyasal rotamıza" uygun düşmediğini Tasfiyeciler açıklamamışlar ama açıklamak zorundadırlar. Adı geçen üç Sosyalist İşçi sayısında çok kısa bir iki haber sayılmazsa toplam 9+12+11= 32 yazı yer almış.

Bunlardan 18'i dünya ve Türkiye haber-yorumları, 3'ü Yurtdışındaki birlik, ittifak girişimleri üzerine, geriye kalan 11 yazı ise şunlar;

1. Cuntanın Anayasası,
2. 12 Eylül Darbesi ve Gelişim Süreci,
3. Faşist Diktatörlük ve Askeri Diktatörlük,
- 4 .Cunta ve Aydınlar,
5. Kemalist ideoloji üzerine,
6. Faşist Devlet üzerine,
7. Bir Siyasi Hükümlünün Notları (İmzalı yazı),
8. Yeni Bir Dönemeçte,
9. 23'den 81'e Kemalizm,
10. Polonya üzerine Notlar,
11. Komünist Enternasyonal 3. Kongresinden: Taktik üzerine Tezler.

Bu 11 yazıdan Polonya üzerine Notların kullandığı veriler dipnot olarak Sosyalist İşçi gösterilerek Tasfiyecilerin çıkardıkları Ekim'de kullanılmış ancak Ekim'de çıkan yazı ile Sosyalist İşçi'de çıkan yazı arasında gerçekten önemli farklılıklar var. Buradan Tasfiyecilerin bu yazıya karşı olduklarını çıkarabiliriz... Gene bu 11 yazıdan "Yeni Bir Dönemeçte" yazısı da Ekim'ler de değinildiği kadarıyla Tasfiyecilerin onaylamadıkları bir yazı. "Faşist Diktatörlük, Askeri Diktatörlük" yazısı ise Ekim'lerin devamı olarak çıkan Kurtuluş sayı. 9 'da aynen yayınlanmış. Tasfiyecilerin bu yazı ile anlaştıklarını böylece çıkarabiliriz. Geriye kalan yazılar hakkında ne düşündükleri, bu yazıları niye "ideolojik ve siyasi rotamızla" çelişik bulduklarını bilemiyoruz ama açıklamalarını bekliyoruz. Elbette aynı şekilde.

Yeni Bir Dönemeçte yazısına da neden karşı olduklarını açıklamalıdır. Polonya konusunda ise tartışacağız.

Özetle Tasfiyeciler genel olarak daima yaptıkları gibi Sosyalist İşçi'ye ağır bir çamur atmışlar ama hiçbir açıklama yok. Mantık: "sen çamuru at, onlar silmeye uğraşsın".

Sosyalist İşçi'ye ilişkin ikinci bir eleştirileri ise Sosyalist İşçi'nin Dışbüro'nun amacına uygun bir yayın olmadığı, "tüzük ilkelerine aykırı" olduğu. Tasfiyecilerin bahsettiği tüyük GMK'nın kendileri dışındaki hiç bir üyesinin haberi olmadan kendi kendi çıkardıkları tüyüktür. Bu tüzüğe göre GMK tarafından aynı zamanda Dışbüro olarak görevlendirilen Yazı Kurulu ortadan kaldırılmış ve Yazı Kurulu'nun görevleri kendisini GMK olarak ilan eden Politbüro'nun bir kısım üyelerinin oluşturduğu yeni İdeolojik Organ'a verilmişti. Böylece gerçekten de Dışbüro Hareketimiz adına bir yayın çıkarırken, Hareketimizin teorik görüşlerini bu yayın organında geliştirirken Tasfiyecilerin tüzüğüne aykırı davranmaktaydı, ama gerçekte terslik Tasfiyecilerin kendi başarılarına Tüzük çıkarmalarıydı. Örgütün tüzüğüne ve sosyalizmin temel ilkelerine aykırı davrananlar Tasfiyecilerin kendileridir.

"Açıklık ilkesinden" yana olanlar, tartışmadan yana olanlar, "hareketin sorunlarına organları ve örgütün tümünü ortak etmek" isteyenler böylesi bir konuda da, üstelik de son derece ciddi iddiaların olduğu bir konuda açık davranmak ve Sosyalist İşçi'nin yazılarını açık açık eleştirmek zorundadırlar. Bir şeye karşı olduğunu, onun yanlış bulduğunu söylemek yetmez, ona niye karşı olduğunu ve neyi eleştirdiğini de söylemek zorundasın. Yoksa sağa sola çamur atan mahalle çocuklarına benzersin.

SON OLARAK: "ÖRGÜTÜMÜZÜN İÇİNE GİRDİĞİ PARTİ İNŞAA DÖNEMİ" İDDİASI ÜZERİNE

Hareketimiz ortaya bağımsız bir siyasi varlık olarak ilk çıktığı günden itibaren partileşme sürecini yaşadığımızı iddia eder...

Ve partileşmenin en temel noktasının proletaryanın kendiliğinden hareketi ile sosyalizmin birleşmesini öngörür. Tasfiyeciler ise Mayıs 82 Raporu'nda bizim bildiğimiz kadarıyla ilk kez yeni bir ifade kullanmaktadırlar. "Örgütümüz Parti inşa dönemine girmiştir". Bu, örgütlenmemizde bir nitel değişikliğin ifadesidir. Ancak, nerede bu nitel değişiklik? Eğer Tasfiyecilerin kendi itiraflarına bakarsak örgütümüz Mayıs 82'ide de, daha sonra da önüne koyduğu yakın dönemli görevleri dahi doğru dürüst yerine getirememiştir. Örneğin, bırakalım proletaryanın kendiliğinden hareketi ile birleşmeyi, bırakalım proletarya içinde sağlam mevzilerin elde edilmesini, proletarya içine geri çekilme dahi gene

Mayıs Raporu'na göre doğru dürüst gerçekleştirilememiştir. Bu durumda örgütümüzün "parti inşaa dönemine girmesi" olarak yeniden isimlendirilen partileşme sürecindeki yeni nitel gelişmesi nerededir? Olsa olsa Tasfiyecilerin hayal haznesinde, kafalarının bir köşesinde.

Geçici Komite Tasfiyecilerin "parti inşaa dönemine girdik" iddiaları üzerine bir yazı yayınladı. Ben burada bu konuda tartışmaya girmeyeceğim. Tasfiyeciler örgütümüzün yeni nitel gelişimini açıkladıkları takdirde ise böyle bir tartışmaya girmek mümkün olacak.

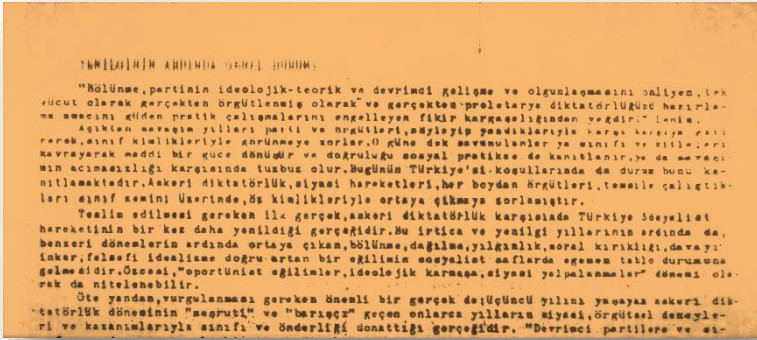
Ancak burada şu kadarını söylemek yeterlidir: Tasfiyeciler örgütümüzü aldatıyorlar. Onların 12 Eylül'den bu yana sürdürdükleri örgüt içi politika tamamıyla "gaza" dayanmaktadır. Örgütümüz en büyüktür, örgütümüz ayakta kalan tek siyasi teşkilattır, oligarşi bütün güçleriyle bize saldırıyor, geçmişimizle geleceğimizi bütünleştirdik vs gibi hezeyanlar çocukları bile güldürmektedir. İnsanın kabaca sağa sola bakması, Türkiye'de hâlâ yayınlanmakta olan gazetelere göz atması, radyo ve televizyonu izlemesi Tasfiyecilerin çığlıklarının ne denli havada olduğunu göstermeye yeterlidir.

Türkiye de çeşitli örgütler az çok düzenli siyasi faaliyetleri ile, az çok düzenli yayın faaliyetleri ile varlıklarını sürdürmektedirler. Örgütlülük düzeyleri nasıldır? Bilemiyoruz. Ama kuşku yok ki Hareketimizin örgütlülük düzeyi de pek parlak değil. Hareketimizin diğer bütün devrimci gruplardan esas farklılığı ayakta kalabilmiş olmamızdan, geçmiş ile geleceği bu anlamda birleştirmiş olmamızdan, herkesin bitmiş bir tek bizim tarihi bir misyonla ayakta kalmış olmamızdan kaynaklanmaktadır. Bizim esas farklılığımız proletaryanın dünya görüşünü savunuyor olmamızdır. Savunduğumuz teorik görüşleri hayata geçirebildiğimiz ölçüde de Hareketimiz adına lâıyk bir proleter sosyalist hareket olacaktır. Gerçekten proletaryanın ideolojik, siyasi ve fili önderi haline gelecektir.

Yoldaşlar, gelecek komünistlerindir. Gelecek komünistlerin birliğidir.

Kahrolsun tasfiyecilik, kahrolsun küçük burjuva sosyalizmi. Yaşasın komünizm...

Recep Gökırmak. Mayıs, 1983.

YENİLGİNİN ARDINDAN GENEL DURUM

"Bölünme, partinin ideolojik-teorik ve devrimci gelişme ve olgunlaşmasını sağlayan, tek vücut olarak gerçekten örgütlenmiş olarak ve gerçekten proletarya diktatörlüğünü hazırlama amacını güden pratik çalışmalarını engelleyen fikir kargaşalığından yeğdir." (Lenin). Açıkta savaşım yılları parti ve söyleyip yazdıklarıyla karşı karşıya sınıf kimlikleriyle görünmeye zorlar. O güne dek savunulanlar ya sınıfı ve kitleleri kavrayarak maddi bir güce dönüşür ve doğruluğu sosyal pratikte kanıtlanır, ya da savaşımın acımasızlığı karşısında tuz buz olur. Bugünün Türkiye'si koşullarında da durum bunu kanıtlamaktadır. Askeri diktatörlük, siyasi hareketleri, her boydan örgütleri, temsile çalıştıkları sınıf zemini üzerinde, öz kimlikleriyle ortaya çıkmaya zorlamıştır.

Teslim edilmesi gereken ilk gerçek, askeri diktatörlük karşısında Türkiye sosyalist hareketinin bir kez daha yenildiği gerçeğidir. Bu irtica ve yenilgi yıllarının ardında da, benzeri dönemlerin ardında ortaya çıkan, bölünme, dağılma, yığınlık, moral kırıklığı, davayı inkâr, felsefi idealizme doğru artan bir eğilimin sosyalist saflarda egemen tablo durumuna gelmesidir. Özcesi, "oportünist eğilimler, ideolojik karmaşa, siyasi yalpalanmalar" dönemi olarak da nitelenebilir.

Öte yandan, vurgulanması gereken önemli bir gerçek de, üçüncü yılını yaşayan askeri diktatörlük döneminin “meşrutî” ve “barışçı” geçen onlarca yılların siyasi, örgütsel deneyleri ve kazanımlarıyla sınıflı ve önderliği donattığı gerçeğidir. “Devrimci partilere ve sınıfın son derece yararlı bir tarih diyalektiği dersi veren siyasi savaş, yılmadan yürütmeyi öğreten ve anlatan da bu büyük yenilginin kendisidir. İnsan gerçek dostlarını felaket anında tanır. Yenilgi yılları iyi bir okuldur”... derken Lenin, böylesi dönemlerin özgün yerini ve önemini vurgulamıştır.

Bir kez daha sosyal yaşamın canlı pratiği içinde, küçük-burjuva ve her boydan M-Leninizm dışı devrimciliğin, istikrarsızlık ve tutarsızlığına boyun eğişine tanık olduk. Ardından da anın “modern olan” şu ya da bu burjuva eğilimine karşı “kudurgan bir hayranlık”ın gelişeceğini söylemek kehanet olmayacaktır.

Burjuvazinin siyasi planına göre planlar yapmaya alışmış Türkiye sosyalist hareketi, dönemin ardındaki şu günlerde yeni bir toz koparan fırtına yaratarak, kendisini dışında tutmak üzere yenilgi için, makul nedenler bulup, “sınıf” ve “kitlelere” karşı “sorumluluğunu” yerine getirme yarışına gireceği bilinmelidir! Öyle ki, bu iş, işçi sınıfına ve emekçi yığınlar karşı ciddi olmanın ölçüsü, yanılgılarından ders çıkarma, yanlışlarından arınma gerçeği de söylenip yazılarak yapılacaktır. Sınırlı da olsa elde edilen yayınlarda, “Cephe” programlarında ve “Birlik” çağrılarıyla ilgili yazılarda bu durumu görmek olası.

“Yoz ve soysuz eğilimlerin” gelişme olanağını daha fazla bulduğu bu dönemde hareketimize her zaman olduğundan daha çok ve daha zor görevler düşmektedir. Bu görevler bir bütün olarak kavranır, kendi saflarında ortaya çıkan ve çıkabilecek “amatörlüğe ve siyasi yalpalanma”lara karşı savaşım, siyasi iktidar savaşımının bir parçası olarak görülürse ancak içe kapanıklıktan ve siyasi ölümden kurtuluş sağlanabilecektir.

RSDİP Tarihi’nden de öğrenildiği gibi, yenilgi sonrasında Marksizm adına yeni dinler aranmış, geçici yol arkadaşları türemiştir. Bu genel doğrunun bir örneğini de bugünler saflarımızda yaşamaktayız. Değişik

biçim ve özelliklerde de olsa. En belirgin özellik, Kurtuluş ideolojik-teorik hattının ehlileştirilmeye tabi tutularak sağ bir çizgiye dönüştürülmesi çabasıdır.

Görev: bu “yeni” yol arayanların yollarını nerede, niçin şaşırdıklarını araştırmak, “Bolşevizmi daha az övmek, ama taktiğini daha çok inceleyip benimsemek olmalı”dır. Ve gene görev: Proletarya devrimcileri için bir yandan sağ ve sol oportünizme karşı savaşımın temel ilkelerini canlı tutarak, daha bir bilince çıkarmak, öte yandan, bu savaşımın her ülkede, o ülkenin ekonomisine, siyasetine, kültürüne, ulusal bileşimine ve benzeri özel niteliklerine uygun olarak bürüneceği somut tarihi koşullarını değerlendirmek olmalıdır.

Türkiye özgül bir süreci yaşamaktadır. Hareketimiz, bu sürecin bilinçli sözcüsü ve yönlendiricisi olmanın dinamiklerini taşımaktadır. Ancak hareketimizin ideolojik-teorik anlamda bir iç hesaplaşmanın eşliğinde olduğu da bir başka gerçektir. 12 Eylül sonrasında hareketimiz, adına yaraşır bir sınav vermediği gibi, ideolojik-teorik olarak üretilenlerin, Kurtuluş görüşlerini yadsıdığı da işin başka boyutudur. “Kurtuluş görüşleridir” diye yazılıp savunulanlar, sağ eğilimi sistemleştirmeye yönelik bilinçlice üretilmiş görüşlerdir. Değişik zamanlarda, farklı konulara ilişkin kısmi yanlışlıklar olarak görülürse hastalık doğru kavranmayacağı için, tedavisi de doğru olmayacaktır. Zaten iç hesaplaşma olgusu EKİM’de ifadesini bulmuş görüşlerle hesaplaşmayı da içermelidir. Bu hesaplaşma, örgütsel iç mücadele zemini üzerinde ve uygun araç ve yöntemlerle yapıldığı, doğru kavranıp becerildiği oranda örgütümüz daha bir nitelikçe gelişip farklılaşacaktır.

ULASAL SORUN ÜZERİNE

“Bilim olarak Marksizm, olduğu yerde kalmaz, gelişir ve olgunlaşır. Marksizm bütün dönemler ve devreler için değişmez ve zorunlu sonuçlar, formüller kabul etmez. Marksizm her türden dogmacılığın düşmanıdır” der Stalin.

Kapitalizmin henüz yükseliş çizgisini izlediği, tekerci aşamaya varmadığı eşitsiz ve dengesiz gelişme yasasının tüm özellikleriyle ortaya çıkmadığı dönemde M-Engels, sosyalist devrimin tek ülkede zafer sağlamayacağını, ancak bütün uygar ülkelerde ya da birkaç ülkede (proletaryanın en yoğun olduğu ülkelerde) genel bir darbe ile zafere

ulaşacağını savunuyordu. Bu devrim anlayışı dönemin yol gösterici ilkesi olmuştur. Aynı dönemde ulusal sorun, Marksistlerin gözünde, dünya çapında bir sorun olmadığı gibi, proleter sosyalist devrimin bir parçası olarak değil, burjuva demokratik devrimin bir parçası olarak ele alınmaktadır.

Tekel öncesi kapitalizmin, kapitalizme dönüştüğü eşit olmayan gelişme yasasının bütün sonuçlarıyla ortaya çıktığı, proletarya devriminin değişik ülkelerde, farklı dönemlerde olgunlaşacağı, artık devrimin öncelikle proletaryanın en yoğun ülkelerde değil, emperyalizmin en zayıf olduğu halkalarda gerçekleşeceği ortaya çıkınca, Marks ve Engels'in eski formülünün yerine, Marksizm'in yaşayan ve canlı ruhundan hareketle, somut verili durumun tahliliyle, sosyalist devrimin tek ülkede zafere ulaşabileceği gerçeği formüle edilmiş, Ekim Devrimi'yle de bu formüle hayat kazandırılmıştır.

Uluslararası bu köklü değişiklik; (1. Dünya Savaşı ve Ekim devrimi ile de) ulusal sorunu da, "özel bir sorun, devletin bir iç sorunu olmaktan çıkarak, uluslararası genel bir sorun haline, bağımlı ülkelerin ve sömürgelerin ezilen halklarının emperyalizmin boyunduruğundan kurtarılması genel sorunu haline" getirmiştir. (Stalin). Böylece ulusal sorunun çözümü, burjuva demokratik devrimin bir parçası olarak değil, proleter sosyalist devrimin bir parçası, onun bütünleyici bir parçası olarak ele alınmıştır. Altı çizilmesi gereken gerçek, ulusal sorunun her koşulda, gündemdeki devrimin bir parçası olarak ele alınmış olmasıdır. O nedenle de Stalin "... sakın ilke bakımından değişen bir şey olduğunu gösteren bir belirti olmasın? Hayır, ulusal sorun üzerindeki ilkesel görüşlerimiz Ekim'den önce ne ise, Ekim'den sonra da o kaldı" demektedir. Ve gene Stalin demektedir ki: Olayların özüne erişmeden onları tarihsel koşullarından ayırarak mekanik bir biçimde yapıtlarından aktarmamalar yapan papaz çömezleri ve talmutçular ... bu iki sonucun bir tanesinin kesin doğru, diğerinin yanlış olduğunu savunurlar. Oysa Marks-Engels'in savunuları tekel öncesi dönem için, Lenin'in vardığı sonuç ise tekelci kapitalizm için doğrudur.

Şu ya da bu yargı ve formül gelişmenin bütün dönemleri için doğru ve değişmez görülemez. Söz konusu ulusal sorun ise, "tarihi somut

koşullar ... ulusu çevreleyen iktisadi. Siyasal ve kültürel koşullar" sorunun çözümünde belirleyici olmaktadır. "Dahası var. Her şey gibi koşullar da değişir ve belli bir zaman için doğru bir çözüm başka bir zaman için hiç de kabul edilemez görünebilir" demektedir Stalin. Bu belirlemelerin ışığında İngiltere, İrlanda ilişkisi: (Marks, başlangıçta İrlanda'nın ezilen ulusun ulusal hareketiyle değil, ezen ulusun işçi hareketiyle kurtulacağını sanmıştı ... buna karşın olaylar öyle gelişti ki, bu konudaki görüşlerini yeniden gözden geçirdi. Çünkü somut verili durum değişmiş, İngiliz işçi sınıfı uzunca bir süre liberalizmin etkisine girerek, onun yedeğine düşmüş ve kısırlaşmıştı. İrlanda Kurtuluş Hareketi ise güçlenerek devrimci biçimler kazanmıştı. "İrlanda'dan kurtulmadığı sürece, İngiliz işçi sınıfı hiçbir zaman herhangi bir başarı göstermeyecektir" diyerek Marks, "İrlanda rejiminin İngiliz işçi sınıfının gelişip güçlenmesiyle devrilmesinin olanaklı olacağına uzun zaman" inandığı görüşünü somut değişime bağlı olarak değiştirmiştir.) bize Marks-Engels'in tutarlı, ilkeli proleter siyasi çizgisini, yığınları demokrasi ve sosyalizm düşüncesiyle eğitmesini, ezen ulus işçi hareketi ile UKTH karşısında nasıl davranılması gerektiğini öğretmektedir.

Aynı öğreticiliği Polonya örneğinde de görmek olası. "19. Yüzyılın ortalarında Marks Rus Polonya'sının ayrılmasından yana çıktı. O sıralarda üstün bir kültürü, onu yıkan aşağı bir kültürden kurtarmak söz konusu olduğu için haklıydı da. Ve sorun o sırada sadece teoride, akademik bir biçimde değil, ama pratikte de yaşamın ta içinde ortaya çıkıyordu... 19. Yüzyılın sonlarında, Polonyalı Marksistler, daha o zamanda Polonya'nın ayrılmasına karşı çıktılar. İktisadi ve kültürel yaklaşım açısından onlar da haklıydılar. Ayrıca artık ayrılma pratik bir konu olmaktan çıkmış, sadece yurtdışı aydınları heyecanlandıran akademik bir konu olmuştu... Ama bu Polonya'nın ayrılma sorununun yeniden gündeme gelebileceği bazı iç ve dış konjonktürler olanağını elbette dıştılamaz" Stalin.

Kavranması gereken gerçek, ulusal sorunun değişmez konamayaacağıdır. Tersine "belli bir ulusu çevreleyen somut tarihsel koşullara bağlı" bir biçimde değişebilir bir sorun olarak konacağı gerçeğidir.

Marksist-Leninistler her konuda olduğu gibi ulusal sorunda da proletaryanın sınıf çıkarlarını ön planda tutarlar. Onlar, koşullara rağmen,

ille de ayrı devlet kurma heveslisi olamazlar. İşçi sınıfının çıkarı ve sosyalizme giden yolun gerekleri için ayrı bağımsız devlet kurma hakkını her koşulda savunur ve uğruna savaşır.

Bilindiği gibi Moğolistan deneyimi gündeme gelene dek, genel olarak sosyalizme varacak bir toplumun kapitalizmi yaşaması gerektiği anlayışı egemendi. Lenin'in kapitalizm öncesi toplumsal yaşam içinde bulunan ülkelerde de devrim olabileceği ve kapitalizmi yaşamadan bir ara aşamayla sosyalizme varabilecekleri tesbitinin hayat bulmasıyla birlikte (dünyanın her yerine devrimin objektif koşullarının varlığı) sömürge ve ezilen ülkelerdeki örgütlenme anlayışı yeni bir öz ve boyut kazandı. Marks, "İrlanda kurtulmadan İngiliz işçi sınıfı devrim yapamaz" derken bile İrlanda'daki kurtuluş mücadelesinin sosyalizme yöneleceğini değil, İngiliz işçi sınıfı içinde, devrimci bir gelişmeye neden olacağını düşünüyordu. Avrupa'daki birçok olayda ulusal soruna bakışları bu paralelde olmuştur. Örneğin: 1860'lı yıllarda Marks-Engels Polonya'nın bağımsızlığı talebini desteklemişlerdi. Rusya'daki ve Slav ülkelerinin çoğundaki halk yığınları henüz uykuda iken, Polonya'nın aristokratik kurtuluş hareketi, sadece Rusya bakımından değil, sadece Slavlar bakımından değil, tüm olarak Avrupa demokrasisi bakımından önem taşımaktadır. Bu görüş 19. YY'ın ikinci çeyreğinde doğru iken, 20.YY'da doğru değildir artık. Slav ülkelerinde ve Rusya'da bağımsız demokratik hareketler, hatta proleter hareketler gelişmiştir... Aristokratik Polonya yok olmuş, yerini kapitalist Polonya'ya bırakmıştır. Böylece Polonya'nın geçici önemi doğaldır ki kalmamıştır" diyerek şunu eklemektedir Lenin: "PSP'nin (ve bugünkü Fraki'lerin) Marks'ın 1860 yıllarına (çağa) ait görüşlerini, sonsuza dek savunmaya kalkışmaları, Marksizm lafzını yaşayan ruhuna karşı kullanmaya kalkışmalarından"dır. Onun için PS demokratları, bu koşullarda ulusal sorunun, sınıf sorununa göre ikincil olduğunu belirleyip, küçük-burjuvazi'nin milliyetçiliğine karşı savaşarak, proletaryaya dayanan bir parti kurmaları ve Rus işçi sınıfıyla sıkı ittifak savunmaları onur vericidir."

Moğolistan örneğinin ardından Çin Devrimi bu konuyu daha bir aydınlığa çıkarttı. Üç aşamalı bir devrim izleyerek sosyalizmi hedefledi. Günümüzdeki: Angola, Mozambik, Gine ve benzeri... kurtuluş mücadeleleri Cephe örgütlenmelerinin öncülüğünde gerçekleşti. Vietnam Kurtuluş Mücadelesi'ndeki örgütlenme M-Leninist bir öncülük ve parti

şeklinde gerçekleşti. Sömürgelerin kurtuluşu için uğruna savaşılmaması gereken örgütlenme budur. Sovyetik biçime en uygun olan örgütlenmedir. Kürdistan'da da hedeflenmesi gereken ve yaşama geçirilmesi gereken örgütlenme biçimi bu olmalıdır. Kürdistan'ın ulusal demokratik devrimine teorik ve pratik olarak kendi proletaryası öncülük edecektir. Sınıf bakışı açısından en doğru olan ve özlenen bu örgütlenmenin gerçekleştirilir olmasıdır. Unutulmaması önemli bir gerçek de Lenin'in "... belirli bir devlet içinde, tarihinin geçirdiği bütün değişimler sonunda burjuvazinin birey olarak devletin sınırlarında meydana getirdiği değişiklikler ne olursa olsun, bütün ulusların proleterlerinin sınıf savaşımında en sıkı ve bölünmez bir ittifakı gerçekleştirmek için savaşım verirler" şeklinde söyledikleridir.

Marksistler, örgütlenmede Leninist ilkeyi (somut koşullara göre ayrı veya birlikte örgütlenme) temel almak zorundadırlar. Ayrı örgütlenmeden öncelikle işçi sınıfının öncülüğünde, sosyalizmi hedefleyen bir örgütlenmedir. Kurtuluş Sosyalist Hareketi de konuyu böyle kavradığı için ileriki gelişmelere ambargo koymamış. Koşullar öyle gelişir ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş sorunu Türkiye devriminin mihrak noktası haline gelebilir. O zaman seksiyon örgütlenmemiz, bağımsız bir örgütlenme olarak mücadelenin başını çekecektir. Yani ayrı örgütlenme durumunda da, proletaryanın çıkarı ve bir ülkede sosyalizme gidiş bizim ana hedefimizdir.

"Ekim anlayışı" Kürdistan proletaryasını "görmemekte"dir. Ayrıca, proleter öncülüklü örgütlenmelerin mutlaka birlikte olacağını savunarak, ayrı örgütlenme durumunda da proletaryanın öncülüğünün sağlanabileceği gerçeğini kabul etmemektedir. O nedenle de il komitesi düzeyinde görerek, ayrı bir ülke devrimine bağımsız olarak da öncülük edebilecek örgütlenme biçimi düşünmemektedir. Geçerken anımsatmak istiyoruz. Sovyetlerdeki işçi sınıfı hareketinin boyutu ve Ermenistan Ligi gerçeği düşünülerek Kürdistan seksiyonu daha geniş boyutlu düşünülmelidir diyoruz.

Biz öncelikle ayrı örgütlenme koşullarında da proletaryanın öncülüğünü savunur ve uğruna savaşıyoruz. Ancak her ulusal kurtuluş mücadelesini desteklememiz için ille de proleter öncülük aramamız gerekli değildir. Çünkü, o takdirde ölçü biçimsel demokrasi bakımından değil,

ulusal hareketin “emperyalizme karşı genel mücadele bilançosundaki gerçek sonuçları bakımından” yeri olacaktır.

Bu konuda da “Ekim anlayışı” yoğun yanlışlıklar içindedir. İleride değineceğiz.

UKTH’nı nasıl kavramalıyız?

UKTH ezilen ulusun, ezilen egemen ulustan siyasi anlamda özgürce ayrılıp siyasi bağımsız devlet kurma hakkını içerir. “Kaderini kararlaştırmaya sadece ulusun kendisi sahiptir... Kendi kaderini tayin etmesi demek, ulusun istediği biçimde örgütlenebilmesi demektir. O, kendi yaşamını özerklik ilkelerini düzenleme hakkına sahiptir. O, öbür uluslarla federatif bağlar kurma hakkına sahiptir. O, büsbütün ayrılma hakkına sahiptir. Ulus egemendir ve tüm uluslar eşit haklara sahiptir... Ulus, kaderini özgürce kararlaştırma hakkına sahiptir. Onun elbette öbür ulusların hakkını çiğnemeksizin istediği gibi örgütlenme hakkı vardır. Bu, tartışma götürmez.” Stalin. UKTH’nı reddedip onun yerine emekçilerin kaderini tayinini geçirmek çok yanlış olur. Sorunu bu yolda çözmeye çalışmak, güçlükleri, uluslar içinde farklılaşmanın izlediği zikzaklı yolu hesaba katmamak olur ... Program ... emekçilerin kade-rinden söz etmemeli. Bizim Fin milletini tanımadığım iddiası saçma olur. Çeşitli ülkelerdeki proletarya ile burjuva arasındaki ayrım her ülkenin özelliklerine göre gelişmektedir. Bu konuda ihtiyatlı davranmalıyız. Çünkü ulusların güvenine sahip olmamak çok kötü bir şeydir. (Lenin.)

Her konuda olduğu gibi UKTH konusunda da burjuva milliyetçi bakış ve çözüm ile, proleter sosyalist bakış ve çözümü ve bu çözümlerin öngörülleri söz konusudur. Sorun UKTH’na hangi ideolojik ilke ile yaklaşmamız gerektiği sorunudur. Proletarya sosyalistlerinin bu konudaki tavrı -her alanda ve konuda olduğu gibi- kendi ilkelerini ileri sürmek, bu ilkelerle çakıştığı oranda, ulusal taleplerin savunuculuğunu yapan sınıf ve tabakaların siyasi temsilcilerini de yanına almaktır.

Proleter bakış, UKTH’nı, ayrı bağımsız devlet kurma hakkını, bir zorunluluk kavramaz. Ulusun ayrılmasına “evet” veya “hayır” şeklinde kolaycı yanıtlar vermekle uğraşmaz. Çeşitli sınıflardan oluşmuş ulu-

sun istekleriyle, proletaryanın sınıf çıkarlarının savunucusu olan proleter sosyalistlerin, uzun erimli ve kalıcı olan savaş ilkeleri farklı şeylerdir. Sosyalistler, ulusların ezilmesi siyasasına son verip, ulusların savaşımını ortadan kaldırma gereğinin yanında, burjuvazinin veya siyasi temsilcilerinin, ulusal savaşını derinleştirme ve kalıcı kılma çabalarını da ta baştan itibaren dikkatle izlemelidirler. Ezilen ulusun burjuvazisinin, ezen ulusa karşı verdiği savaşın yanında oluruz. Çünkü biz zulmün en amansız düşmanlarıyız.” Fakat, ezilen ulusun burjuvazisi kendi öz çıkarlarını savunur ve ayrıcalıklar sağlama yoluna girse ona da karşı oluruz.

Özcesi: Ulusal sorunun çözümünde de “tarihi somut koşullar, ulusu çevreleyen ekonomik, siyasi ve kültürel durum belirleyicidir.” Her şey gibi “ulusu çevreleyen koşulların ve iç gelişmelerin değişimine bağlı olarak, o ana dek doğru olan çözüm geçersiz ve yanlış hale dönüşebilir”. Sorun değişme ve gelişmelere bağlı bir biçimde ele alınmalıdır. Mevcudu ve muhtemeli içeren bir bakış, program ve perspektif ancak ulusal sorunu nihai olarak çözebilir.

“Ulus istediği şekilde örgütlenme hakkına sahiptir... Ulus ayrılma hakkına sahiptir... Yanlış anlamaları önlemek için, ayrılma hakkının bir ayrılma zorunluluğu olarak mutlak bir ayrılma ödevi olarak anlaşılmaması gerektiğini de söylemeliyim. Ulus bu hakkı ayrılma yönünde kullanabilir, ama kullanmayabilir de. İsteyip istememesi onun bileceği iştir. Ve bu zorunlu olarak göz önünde tutulmalıdır. Örneğin, Hırvatlardan ne olursa olsun ayrılmak isteyen bazı arkadaşlar, ayrılma hakkını bir zorunluluk durumuna getiriyor. Bu konu yanlıştır ve yadsınmalıdır. Bir hak bir zorunluluk ile karıştırılamaz.” Stalin.

Değişik sınıflardan oluşan ezilen ulusun istemlerinin ortak paydasını, ulusun bağımsız devlet kurma talebi oluşturmaktadır. Bu talep verili durumun doğal ürünüdür. Marksist-Leninistlerle burjuva milliyetçiler arasında, örgütlenme sorununa yaklaşımda, özünde iki farklı dünya görüşünün yaklaşımı düzeyinde ifadesini bulur. Bu fark, milliyetlere göre örgütlenme -ile sınıf esas ve uluslararası ilke temelinde örgütlenmeyi içeren bir farktır. Bağımsız devlet kurma talebinin karşılanmasında egemen ideoloji kurulacak devletin tipini ve düzenlenişini de belirler. Sosyalistler, baştan itibaren bu konuda kendi ilkelerini ileri

sürmeli ve kurulacak devlete proletaryanın siyasi egemenliğini sağlamaya yönelmelidirler. Böylesi bir güç ve inisiyatife sahip değillerse, yapmaları gereken şey -ilkelerine gölge düşürmeksizin- değişen ulusal hareketin içinde yer alarak ve ezilen ulusun bağımsız devlet kurma talebini ve çabasını desteklemektir. Bu noktada özgül durumlar çıkabilir. Örneğin, özgül tarihi koşullar gereği Güney Slav ve Çek ulusal hareketlerine karşı olmak, Kafkas ötesi halkların ayrılmasına karşı çıkmak gibi. (Ki, Kafkas ötesi halklar buna karşın ayrılmak isterlerse bizden yana hiçbir zorlukla karşılaşmaksızın elbette ayrılacaklardır demektir.” Stalin.) Ulusal hareketlere bakış konusunda yanlış ölçülere sahip olma, nerede burjuvazinin siyasi temsilciliği öncülüğünde bir hareket geliyorsa ona karşı durmaya kadar götürebilmekteydi. “Sosyalistler, nitekim bu yanlış ölçünün esiri olan Türkiye sosyalist hareketi geçmişten beri, Kürt ulusunun kurtuluşu mücadelesine şüpheyle bakmış, önderliğine bakarak hareketin kendisine ‘gerici’ damgası basmış- tir. Hatta olayda ‘yabancı’ parmağı aramaya kalkışılmıştır.

Ulusal hareketler, tarihi somut koşullar içindeki durum ve niteliği, görelî ve kendine özgü oluşuyla değerlendirilmelidirler. Emperyalizmin baskı koşullarında ulusal hareketin devrimci niteliği, harekette mutlaka proleter unsurların varlığını, harekette devrimci ya da cumhuriyetçi programının varlığını, hareketin demokratik bir temelinin varlığını ille de gerektirmeyebilir. “... Afganistan’ın bağımsızlığı için savaşım, Emirîn ve yandaşlarının milliyetçiliğine karşı nesnel olarak devrimci bir savaşımdır. Çünkü, savaşımda emperyalizmi zayıflatır, parçalar ve baltalar. Oysa emperyalist savaş sırasında Kerenski ... vb. keskin demokratların, “sosyalistlerin”, “devrimcilerin” ve “cumhuriyetçilerin” savaşımı gerici bir savaşımdı. Çünkü emperyalizmi maskeleyerek, sağlamlaştırmak ve muzaffer kılmaktı amacı... Aynı şekilde Mısır tacirlerinin ve aydınlarının Mısır’ın bağımsızlığı için savaşımı nesnel olarak devrimcidir.

Oysa İngiliz hükümetinin, hükümet üyelerinin proleter köken ve niteliğine rağmen, bağımsızlığa karşı çıkmaları gerici bir tutumdur. “ (Stalin.) Bilinmesi gereken “ezilen ülkelerin, ulusal hareketlerinin, biçimsel demokrasi bakımından değil, emperyalizme karşı genel savaşın bilançosundaki gerçek sonuçları bakımından, yani soyutlanarak

değil, dünya ölçüsünde değerlendirilmesi gerektiği”ni söyleyen Lenin’in bakışıdır.

Proletarya sosyalistleri “ulusal sorunu, boynuna muska yaparak aşırılıklarda bulunmaz”lar. Ama bu sorunu “yok” da saymazlar. Ulusal hareket başladıktan sonra umursamazlık etmeden, proletaryanın çıkarı ardına sığınmadan, ilerici olan, emperyalizme darbe vuran özel-liklerinden hareketle desteklenmelidir. Tersî tavrı “kendi ulusunu örnek ulus” görme hastalığı olur.

Marks Lopatin’le ¹¹ tanışınca Engels’e yazdığı mektupta (5 Temmuz 1870) Rus sosyalisti için pek övücü sözler sarf etmekle birlikte şunu da ekliyordu: “ ... Zayıf olan yanı Polonya. Bu konuda İngiliz’in İrlanda’dan söz ettiği gibi konuşuyor. Örneğin eski okuldan bir İngiliz Çartisti gibi.” Genel olarak Türkiye sosyalist hareketinin, özel olarak da hareketimizin en “zayıf olan yanı” Kürdistan konusudur diyoruz. Bu gerçek tüm çıplaklığıyla bir kez daha bugünlerde yaşanmaktadır. Kürt ulusal sorununa ilişkin tavrı ve düşünceler hareketimizin saflarında da sağa doğru bir dalgalanmaya neden oldu. Kurtuluş görüşleri yoğun bir revizyona tabi tutularak “herkes” için kabul edilebilir bir duruma getirildi. Sorunun bu yanına geçmeden bir kez daha Kürdistan için söylediklerimizi özetlemekte yarar var. (Neyi niçin) eleştirdiğimiz açısından böylesi bir özet zorunlu.

Türk devleti çok uluslu bir devlettir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu diye adlandırılan bölgeler, Kürt ulusunun yaşadığı, Türkiye Kürdistan’ı -Kuzey Kürdistan- ır. Kürdistan’ın bütünü dört sömürgeci (İran, Irak, Suriye, Türkiye) Devlet tarafından bölünerek, tel örgüleri, mayın tarlaları ve jandarma karakollarıyla birbirinden ayrılmış, statükosu bozularak ilhak edilmiştir. Ulusun varlığına yönelik uzun erimli yok etme politikası, Kürtlerin, kendilerini, ceplerine konan TC Vatandaşı cüzdanıyla tanıtmaya noktasına dek götürmüştür. Böylece tarihte eşî benzeri görülmemiş bir sömürgeci esaret kısıracına alınmıştır. Kürt ulusu yeraltı ve yer üstü zenginliklerine, ulusal değerlerine, diline, sanatına, kültürüne, gelenek ve göreneklerine yönelik politika, bilinçli ve ısrarlı programsal ilkelere dönüşerek, asimilasyonda oldukça ileri boyutlara ulaşmış “... acı bir dille top, süngü, ilmik, ateş ve vahşetle” medeni-

leştirmek, Türkleştirme politikası Türkiye'nin Kürdistan halkı üzerindeki resmi politikası olagelmifştir. Bugün bu politika en gelişmiş biçi- miyle Kemalizm'de ifadesini bulmaktadır. Kemalizm, kökleri uzun ge- çmişe dayanan, egemen sınıfların, sömürgecilerin yaygın ve kapsamlı ideolojik akımıdır. ylesine ki; akımın her dönemde, değişik düzey- lerde de olsa, Türkiye sosyalist hareketi içinde yankısını görmek ola- sıdır. Sosyal-şoven ırpınışlara "komünist" saflarda bile sık sık rastla- nıyorsa bunda Kemalizm ile tüm bağların kesilmemiş olmasının belir- leyici etkisi vardır.

Kurtuluş, verili durumdan hareketle, bağımsız bir Türkiye, zgr ve demokratik bir Kürdistan yaratmayı hedeflemiştir. Kürt ulusal soru- nunu, demokratik halk devrimi sorununun bir parçası görerek, çözümü için, Türk ve Kürt proletaryasının birlikte örgütlenmesi için mücadele etmektedir. Ortak rgtlenme ve ortak mücadeleyi, somut verili duru- mun gereği olarak savunurken, muhtemel değişme ve gelişmeleri de görmezden gelmeyerek duyarlı ve ihtiyaqlı davranmıştır.

Kurtuluş, Türkiye ve Kürdistan'da bizi ortak örgütlenmeye zorlayan koşulları öz olarak şöyle koymaktadır.

Türk ve Kürt halkının tarihi uzun erimli bir birliğin tarihidir. Bu birliğin olurladığı (atışma ve ayrışmalara karşın) bir kaynaşma ve yakın- laşma vardır. Ve bu durumun üst yapı ilişkilerinde yarattığı i içelik ve oluşturduğu ortak dokular vardır. İ sömürge olması nedeniyle, eko- nomik ve siyasi ilişkilerin yarattığı zorunlu ve doğal sonuçlar da vardır. Bu zellik, denizaşırı sömürgelerde görülmeyen bir yandır. Bundan tr Kürdistan olgusu, Türkiye'de gelişen ekonomik, siyasi ve sosyal yapıdan soyutlanarak değerlendirilemez. Biçimi ve niteliği farklı d- zeylerde olmak üzere, Türk işçi sınıfına ve emekçilerine yönelik her açık baskı dalgası acımasızca Kürt halkına da yansımaktadır. Durum, tersi için de doğudur.

Türk ve Kürt halkları arasında ulusal kavga ve kin, ortak rgtlen-meyi yadsıyacak boyutta gelişmiş değildir. Fakat bu durum doğru de- ęerlendirilip ynlendirilemezse, eylemli duruma geçmesi halinde, Kürt halkına karşı Türk şoven politikanın değişmeyeceğinin garantisi yok- tur. Sömürgeciler bugüne dek "Kürtlere cihat açmış" değillerdir. Da- hası faşistler bile Kürtlere yönelik politikalarında, kendi ideolojilerinin

ruhuna uygun davranışlardan kaçınmışlardır. Kuşkusuz ki bu tavır devletin resmi ve bilinçli politikasının bir gereğidir.

Türkiye’de en gerici ve en ilerici kurum ve kuruluşlardan, fabrika ve işyerlerinde ayırışma, saflaşma ve örgütlenmeler uluslara göre değil, sınıflara ya da anın çıkarlarına göre olmuştur.

Abartmaya düşmeksizin Türkiye devrimci hareketinin, potansiyel ve deney açısından Kürdistan devrimci hareketinden daha ileride olduğunu da ekleyebiliriz. Bugünün yukarıda özetlediğimiz verili ve somut durumu bizi birlikte örgütlenmeye zorluyorsa da, bir dizi önemli etken de “bizleri bu sorunda ortaya çıkabilecek olası gelişmelere karşı uyarmaktadır.” Bunları Kürdistan’ın dört parçalı oluşu, ulusal değerlerin ve ulusal baskıların ayrı mücadele ve örgütlenmede her an uygun ortam yaratabileceği, güven sorununun haylice geri noktalarda oluşu, sosyal-şovenizmin Türkiye Sosyalist hareketinde egemen renk olması, enternasyonal görevlerin iki ülke devrimcileri tarafından doğru kavranıyor olmaması ve kavrandığı yanlış şekliyle hayat bulması, bu doğrultuda kat edilen olumsuz mesafe vb ...

Bugün birlikte örgütlenmeyi savunmamız somut koşulların gereğidir. Koşullara rağmen ortak örgütlenmeyi savunmayacağımız açıktır. Kürdistan’da devrimin koşulları olgunlaşmış, bilinçlenme ve örgütlenme düzeyi ileri bir aşamada ise, ezilen ulusun devrimci hareketi, Kürdistan işçi sınıfının öncülüğünde öteki ulusal kurtuluştan yana güçlerin de desteğini alarak devrimini gerçekleştirebilir. Bu koşullarda hiçbir duruma sığınarak gelişen harekete karşı olunamaz. Hatta işin başını milliyetçi örgütlenmeler çekmiş olsa bile. Aksi durumda UKTH’na karşı olma noktasına , sosyal-şoven çizgiye düşülmüş olunur.

Yoldaşlar özel mektupta “üstelik böyle durumlarda da hemen ayrı örgütlenme ve mücadele gündeme gelmeyebilir“ diyerek, bu durumun belirleyicisinin proletaryanın çıkarı olduğunu savunurken, vahim bir yanılsa, hem de “proletaryanın çıkarı”na yaslanarak düşmektedirler. Alıntıdaki “hemen” ve “proletaryanın çıkarı” birer paratoner işlevini görüyor olsa gerek !

“UKTH dahil, demokrasinin çeşitli işlemleri mutlak şeyler değildir, bunlar, dünya demokratik hareketinin (bugün sosyalist hareketin) tü-

münün bir parçasıdır. Bazı somut durumlarda parçanın bütün ile gelişkiye düşmesi mümkündür. O zaman parça atılır.” (Lenin.) Sorun dikkat edilirse, dünya ölçümünde değerlendirilerek sonuçlandırılmaktadır. Eğer Kürdistan’ın bağımsızlığı için savaşım, bir Ortadoğu savaşımına, veya dört sömürgeci devletin karşılıklı savaşımına neden olup, iktisadi yaşamı çökertiyorsa, ya da kurulacak devlet, gericiğin kalesi, emperyalizmin “ileri karakolu” durumuna düşüyor vb. sonuçlar doğuyorsa, o takdirde Kürdistan’da gelişen hareketi desteklemekte ısrarlı davranmak ancak gözü dönmüş bir şoven olmaktadır. Kaldı ki bu tür sonuçlar üzerine bugünden tezler üretilemez. Savunulması gereken şey, UKTH ve Kürdistan halkının ayrı siyasi bağımsız devlet kurma hakkıdır. Bu hakkın zorunlu bir gereği olarak da örgütlenme hakkının kabulü ve uğruna savaşımıdır. “Eğer sosyalizme bağlı kalmak istiyorsak daha şimdiden yığınları, ezen uluslarda, ezilen uluslar için ayrılma özgürlüğünü savunmaksızın olanaksız olan enternasyonalizm anlayışıyla eğitmek zorundayız.” (Lenin.)

Sömürge ülkelerde, halkların Kurtuluşu esas olarak iki biçimde gerçekleşmektedir. Pratikte, bu iki biçimden birisinin seçiminin niyete dayalı olmadığı, kesinlikle tarihi, somut koşullara bağlı olduğu bilinmesi gereken önemli ve zorunlu bir gerçekliktir. Ülkenin somut koşulları, ezen ve ezilen ulus devrimci hareketlerinin gelişmişlik düzeyi, örgütlülük durumu, iktidarın özelliği ve ülkenin coğrafi konumu gibi nedenler örgütlenmede belirleyicidir. Bu gerçeklere karşın “belirli bir devlet içindeki ülkeler ve uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz” (ÖS) belirlenmesi somut koşulların, bir yığın iç ve dış konjonktürel etmenlerin bir arada belirlediği örgütlenme gerçeğini yadsıyan bağımsız devlet kurma hakkını olsun hakkı olarak değil, kendi “hakkı” olarak gören bilimsel sosyalizm dışı bir anlayışın ürünüdür.

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı işçi sınıfını merkezî tek partide örgütlemek bir ittifak biçimidir. İttifakın en sıkı biçimidir. Bu ittifak biçimi, ayrılma hakkının ve bu hakkın kullanımının doğru ve sağlıklı aracı olarak, Kürdistan örgütünün güvence altına alındığı bir zemin üzerinde kurulabilir. Aksi tavır ve görüşler sosyal-şovenizmin yeni koşullarda farklı çırpınışlarıdır. Sömürge Kürdistan gerçeğini ve mücadelesini belirledikten sonra, örgütü olarak partisini (koşullara ve verili duruma

bakmaksızın) yadsımak iflah olmaz bir anlayıştır. Bu, örgütlenme ayrıcalığını kendisinde görmekten başka ne anlam taşır? “Örgütlenme düzeyimiz güçlerimiz elverdiği ölçüde Kürdistan’daki örgütlenmemize (olmayan örgütlenme kastediliyor sanırsız!) canlılık kazandırmak önemli görevdir” diyen bir anlayışın Kürdistan örgütlenmesini “önemli” niteleyerek de ifade etmiş olsa da, nasıl kavrandığını anlamak güç olmayacaktır. Mantık tüm çıplaklığıyla ortada. Her şeyi kendisinden başlatmak ve orada bitirmek. Sorun “tamturaklı demeçleri, yüksekliğinden toprağa indirilmelidir” artık.

Kürdistan sömürge bir ülkedir. Devriminin hedef, görev ve devrimci güçleri de bu bağlamda değerlendirilmelidir. Ulusal ögenin, devrimin bir etkene olduğu ve devrimin üç sorunu olduğu unutulmamalıdır. Bu konuda Stalini’nin Çin Devrimi ile ilgili yazdıklarına bakmak bile yeterlidir.

“Ulusal sorun eninde sonunda bir köylü sorunudur. Bu köylü sorununun ulusal sorunu --- **çiti** olduğu anlamına gelmemektedir.

Çünkü ulusal sorun köylü sorunundan başka ulusal kültür, devlet olarak ulusal varlık vb. sorunları da içerir. Buna karşın ulusal sorunun temelini köylü sorununun oluşturduğu kuşku götürmez. Köylülüğün ulusal hareketin temel ordusunu oluşturduğu, bu ordu olmaksızın güçlü bir ulusal hareket olmayacağını işte bu durum açıklar. Ulusal sorun eninde sonunda bir köylü sorunudur dendiği zaman işte tastamam bu düşünülmüştür... Ezilen uluslar sadece köylülük ve kent emekçilerinin küçük halkı olarak ezilmiyorlar ama ulusal olarak da, yani belli bir devlet formasyonu, bir dili, bir kültürü, yaşam koşulları, gelenekleri, adetleri olan emekçiler olarak da eziliyorlar. Boyunduruğun bu çifte baskısı, ezilen ulusların emekçi kitlelerini devrimcileştirmeden edemez, onları baskının temel gücüne karşı, sermayeye karşı savaşıma itmeden edemez. İşte proletarya “proleter devrimini” yalnız “köylü savaşı” ile değil, aynı zamanda “ulusal savaş”la da birleştirmeyi bu temel üzerinde başarmıştır.” (Stalin.) Bu denli uzun alıntı söylemek istediğimizin en büyük özeti olduğu için aktarıldı. Öte yandan, bugün sifıra eş değerli programlarla ortaya çıkan ya da “proletaryanın örgütlenmesi”ni dillerinden düşürmeyen kimi çevrelerin neyi niçin kavradıklarına da bir ışık olur sanırsız. Kürdistan işçi sınıfı temelinde

köylülüğün gücünü ve önemini doğru kavrayıp örgütleyemeyen bir hareketin Türkiye’de devrim yapacağı kuşku götürür olmalıdır. Kaldı ki. Kürdistan proletaryası hiç olmayan bir sömürge değildir. Tersine hatırı sayılır düzeyde işçi sınıfı vardır.

12 Eylül sonrası, hareketimiz açısından da kendi içinde, yoğun değişim ve dönüşüm geçirdiği “özel” bir dönem olarak nitelemek doğru olacaktır. Bu değişimi ideolojik olarak özgül ve belirgin yanı, ulusal sorunla ilgili yazılarda ortaya çıkmış ve uygulama bulmuştur. Aslında sorun ulusal sorunla sınırlı değildir ve o şekilde kavranmamalıdır. Ulusal soruna ilişkin yan, genel, baştan düşünülerek geliştirilmeye çalışılan ve özünde bir sınıfın dünya görüşüyle çakışan sistemli ve bütünlüklü bir politikanın Kürdistan konusundaki ifadesidir. Konu bu şekilde kavranmazsa, ne politikanın gerçek özü kavranır ne de sağlıklı ve tutarlı bir rota tayin edilir.

Değerlendirmemize konu olan yazılardan bir kısmını yorumsuz aktarmak bile sorunun nasıl kavrandığını göstermek açısından yeterli olsa da, kısaca düşüncelerimizi de yazacağız.

“Kürdistan’da geri çekilme uygulanmamıştır.”

1982’nin Mart ayında, yoğun karşı çıkışlara rağmen, düzenleme, geriye çekilmenin bir gereğidir diye açıklanıyordu. Siyasi anlamda askeri diktatörlüğün “geri sayma” tesbitleri de aynı dönemde yapılıyordu. İşin özü sağ eğilim diye nitelediğimiz politikanın Kürdistan konusunda ve uygulamalı ifadesiydi.

Örgütün, üzerine inşa edildiği programda seksiyon için de “ek” Program yapılmış, “ek” Program’da UKTH yoktur. Olup olmaması fazla önemli olmasa gerek: Şovenizme ve sosyal-şovenizme karşı savaşım ezilen ulus devrimcilerin önüne asli görev olarak konduktan sonra Enternasyonal olmaktan söz edilerek “devrimci her yerde devrimcidir” denmiştir. Sanırız Enternasyonalist görevlerin nasıl konulması kavranması gerektiğine ilişkin yeniden Lenin’e Stalin’e başvurmaya veya Kurtuluş’ta yazılıp söylenenleri anımsatmaya gerek yok. Söylenmesi gereken devrimcilerin görev ve sorumlulukları özünde aynı olmakla birlikte, ülkelerinin, içinde bulunduğu tarihî ve fiilî eşitsizlikten ötürü “merkezde birleşmek” bakımından farklıdır. Örneğin biri

ayrılma özgürlüğü doğrultusunda propaganda yaparken, diğeri birleşme özgürlüğünü savunur. Gerçek enternasyonal görevler ancak bu şekilde yerine getirilebilir.

(Alıntıların bir kısmını aynen verelim:

“Belirli bir devlet içindeki ülkeler ve uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz.

“... yerel milliyetçilikle mücadelede yetersiz kalınması -Şoreş’in geç çıkması- tam Kürdistan’da daha yaygın ve güçlü ilişkilere sahip olması, hem de var olan ilişkilerimizin siyasi olarak daha nitelikli hale gelmesinin önünde ciddi bir engel olmuştur, hatta ezilen ulus milliyetçiliğinden etkilenmeler söz konusu olmuştur... Kürt yoldaşlarımızda bulunabilecek ezilen ulus milliyetçiliğinin etkilerinin kalıntılarına karşı - pratik görünümlü güvensizlik tohumlarını da taşıyan bir çerçevede, ulusal soruna ilişkin aşırı bir duyarlılık göstermek olabilir- mücadele etmek ve örgütümüzde var olan komünist ve enternasyonalist anlayışı pekiştirmek ve geliştirmek.”

“Kürdistan’da yarattığımız propaganda ve ajitasyonun etkisi küçümsenmeyecek boyutlarda olmuştur... Örgütlenme alanındaki adımları yetersiz kalmıştır... Genel Örgütlenme düzeyimiz ve güçlerimiz elverdiği ölçüde Kürdistan’daki örgütlenmemize canlılık kazandırmak önümüzdeki önemli görevdir... “

“Anti-sömürgeci savaşım için bir cephenin oluşumunun zorlanacağı” söylenerek “bu cephenin içinde” olunacağı ekleniyor.

Görüldüğü gibi geçmişe, bugüne ve geleceğe yönelik ve sayıca hayli kalabalık belirlemeler yapılmıştır. Dikkatlice okunduğunda doğruluğu tartışılır, bilimsel değeri olmayan belirlemelerin yanında, üretilmiş yeni görüşlerin de çelişkiler içerdiği.

Bilinmelidir ki; güven “bana güven” demekle sağlanamaz. Yukarıdaki tespitleri içeren bir anlayışa güven duyarak birlikte yürümek proletarya sosyalistleri için olası değildir. Çünkü tespitler M-Leninizm’e terstir. Doğaldır ki; bu anlayışın, kendi dışındaki anlayışlara yönelik değerlendirme ölçüleri de, kendisiyle uyumlu olacaktır. UKTH’na, programında yer vermeyen, enternasyonalist görevleri doğru kavra-

mayan, bir ülkenin – ulusun kurtuluşu için, savaşımlı örgütü olan partisini kurma yetkisini (her şartta) kendi tasarrufunda bulan bir anlayışla bilimsel sosyalistlerin güveni söz konusu olamaz. Bu anlayışın; ulusal sorunda, politikaları gereği gerekli duyarlılığı göstererek, sosyal-şovenizmin gerçek yüzünü açığa çıkaran proleter bakışı “milliyetçilikten etkilenmiş” göstermesi beklenir şey olmalıdır. Türkiye’deki sosyal-şoven siyasetlerde birtakım ölçüleriyle Kürdistan’daki siyasetler milliyetçilikle nitelenmekte ve kendileriyle birliğe davet etmektedirler... Belki sosyalizmden kavranan uslu, sessiz ve sakin kendilerinin izlenmesidir.

Kürdistan’da kurtuluş ilişkileri (ilişki mi, teorik hak mı?) içindeki milliyetçiliğe karşı savaşıma dalan “EKİM anlayışı” sosyal-şovenizmin gelişip sistemleşmesine ön ayak olmuştur.

EKİM, geçmişte Kürdistan’da daha nitelikli ilişkilere sahip olmamamızı, milliyetçilikle yeterince savaşmadığımıza bağlarken, sömürgecilik ve yerli gericilikle savaşımlı ana hedefi yerine, yanlış hedef ve mücadele biçimi koymaktadır. Anti-sömürgeci savaşımı güçlü ve doğru kavrayıp omuzladıkça Kurtuluş kendi sağındaki ve “sol”undaki siyasetlerle de tutarlı bir çizgi üzerinde savaşacak ve gelişecektir. Böylece burjuva milliyetçilikle ve her türden sapma ile mücadele önünde kurulu düzenle mücadelenin bir parçası olarak, doğru bir noktada kavranmış olacaktır. Oysa “kim’in tesbiti bu doğru mücadelenin önünü karartmaktadır?”

“Örgütlenme alanında yetersiz kalınmıştır” diyen bir anlayışın bu tesbitine uygun bir davranış içine girmesi gerekirken, söylenen “genel örgütlenme düzeyimiz ve güçlerimiz elverdiği ölçüde Kürdistan’daki örgütlenmemize canlılık kazandırmak önümüzdeki önemli görevdir”, bu olduğunda tesbitlerin ne için yapıldığı sorusu bir kez daha yanıtsız kalıyor.

Yoldaşlar, Marks’ı farklı tarihi koşullarda Polonya için yaptığı değerlendirmeleri ve Lenin’in bu değerlendirmelere ilişkin söylediklerini zaman ve mekândan kopararak savunduklarına destek yapıyorlar. Marks’ın bir dönem Polonya’nın ayrı örgütlenmesi gerekliliğine ilişkin tesbitlerini, farklı tarihi koşullarda PSP savunurken şovenizme kadar alçaldığı bilinen bir gerçektir. Yoldaşlarımızın tüm çabası, tek parti ve

ayrı örgütlenmenin mümkün olamayacağına yönelmek ve tüm “kanıtları” -her şeye rağmen- bu yolda kullanmak olduğu için, dönem, iki ülkenin devrimci hareketlerinin somut durumu vb. nedenler pek önem arzetmemektedir.

Sömürge ve sömürgeci ülke arasındaki ilişki Ankara, İstanbul-Diyarbakır potansiyellerinin karşılaştırılmasıyla açıklanamaz. Tarihi ve fiili eşitsizlik nedeniyle, sosyalizm sonrasında bile, Diyarbakır’ın uzun dönem İstanbul’dan, proletaryanın niteliği, nüfus ve kültürel birikim açısından “geri”liğini koruyacağıdır. Bu neyi kanıtlar? Yoldaşların örneklemesi ölçü alınırsa, hiçbir sömürge ülkede proletaryanın niteliği, siyasi, sosyal ve kültürel vb., birlikte niceliksel olarak sömürgeci ülkelerin fazla gelişmeyeceğinden ayrı örgütlenmesi de söz konusu olmayacaktır... Vietnam, Angola ... vb. ülkelerini anımsatmakla yetinelim. Polonya konusunda Lenin’den aktarılanlar doğru yorumlanmamaktadır. “Rusya henüz uykuda iken, Polonya içten içe kaynaştığı zaman, hareketin en derin ve sempatiyle ele alınmasına engel olmadı” demektedir Lenin.

Bu belirlemelerden ve yapılanlardan sonra diyoruz ki; nerede ve hangi koşullarda olursa olsun ezen ulus devrimcilerinin görevlerini doğru kavrayıp yerine getirmediği bir yerde birlikte örgütlenme gerçekleşmemiştir ve de gerçekleşemez. Yukarıdaki anlayışın nereye varacağı belli olmaz. Ama, proletaryanın bakışı temelinde birliği sağlamaya varamayacağı, tersine güvensizliği ve ayrılığı geliştireceği bilinmelidir. Kurtuluş saflarındaki bu eğilime doğru ad konmalı, acımasızca teşhire ve tedaviye yönelinmelidir. Yapılanması halinde, bugüne dek Türkiye’de ve Kürdistan’da ideolojik ve teorik hattıyla kazandığı saygınlığını yitirecektir Kurtuluş.

Bir kez daha görevi Stalin’in söyledikleriyle anımsatırsak, “Eğer biz hepimiz, memurlarımızın kulaklarına ve gözlerine biçimsiz, fizyonomimiz, damla damla akan damla damla aşılana, onların kafasını, ruhunu, damla damla tanınmayacak derecede değiştiren bu yeni şovenizmi yineliyorum, Büyük Rus şovenizmine karşı, kendimizi pusatlandırmazsak, o zaman kazanmış bulduğumuz güveni son kırıntılarına dek yitirebiliriz.”

Kürdistan'da yoğun bir ulusal-demokratik muhalefet gelişmektedir. Bu muhalefet, güçlü bir proleter önderlik yaratılmadan, ulusal örgütlenmelere kanalize olmaktan kurtarılamaz. Günümüzde "biri genç proletaryadan" ötekisi ezilen ulus milliyetçiliğinden yana iki eğilim arasında şiddetli bir kavga, didişme sürmektedir. Milliyetçi burjuvazinin çizdiği sınırları aşarak, sömürgeciliğin kırılması ve ulusun özgürlüğe kavuşması, ancak proleter sosyalist bakışımızın GEREKLERİNİ YAPMAKLA MÜMKÜNDÜR. Bütün çaba buna yöneltilmelidir.

Azad Roj. Haziran 1983.

İKİ ANLAYIŞ

İŞÇİ HAREKETİ VAR OLAN TOPLUMUN EN SERT BİÇİMDE ELEŞTİRİLMESİNE DAYANIR. BÖYLE OLUNCA KENDİ Sİ ELEŞTİRİDEN NASIL KAÇARILIR TARTIŞMAYI NASIL ÖNLEMELER İSTİYEBİLİR? BAŞKALARINDAN SÖZ ÖZGÜRLÜĞÜNÜ, YANLIJCA B'Nİ KENDİ SAFLARIMIZDA ORTADAN KALDIRMAK İÇİN Mİ İSTİYORUZ?

F. ENGELS

Hareketimiz içinde iki yılı aşkındır devam eden bunalım GMK'nın son toplantısı ve bu toplantıda alınan kararların ardından yeni bir safhaya girdi. GMK kararları ilk bakışta hareketimizin içine girdiği bunalımdan çıkabilmesinin yollarını yaratabilecek gibi gözüküyor. PB tarafından değişik nedenlerle tasfiye edilen tüm yoldaşların örgüte geri çağırılmaları hiç olmasa bir tartışma platformunun yaratılabilmesi için gerekli olan kararlardı. Ancak aynı toplantıda Hulki yoldaşla ilgili ortaya çıkan durum ve alınan karardan sonra aynı iyimserliğe sahip olmak kolay değildir. Toplantı sonrası Hulki yoldaşın örgütle ilişkisinin sona erdiği açıklanmakta ve örgüte geri dönebilmesi için özeleştirisi yapması ve bu özeleştirisinin örgüt üyelerinin yarısından kabul edilmesi koşulu getirilmektedir. Hulki yoldaş kendisinin örgütten değil GMK'dan ayrıldığını söylemektedir. GMK ise kararını

İKİ ANLAYIŞ

"İşçi hareketi var olan toplumun en sert biçimde eleştirilmesine dayanır. Böyle olunca kendisi eleştiriden nasıl kaçabilir, tartışmayı nasıl önlemek isteyebilir? Başkalarından söz özgürlüğünü, yalnızca bunu kendi saflarımızda ortadan kaldırmak için mi istiyoruz?"

F. ENGELS.

Hareketimiz içinde iki yılı aşkındır devam eden bunalım GMK'nın son toplantısı ve bu toplantıda alınan kararların ardından yeni bir safhaya girdi. GMK kararları ilk bakışta hareketimizin içine girdiği bunalımdan çıkabilmesinin yollarını yaratabilecek gibi gözüküyor. PB tarafından değişik nedenlerle tasfiye edilen tüm yoldaşların örgüte geri çağırılmaları hiç olmasa bir tartışma platformunun yaratılabilmesi için gerekli olan kararlardı. Ancak aynı toplantıda Hulki yoldaşla ilgili ortaya çıkan durum ve alınan karardan sonra aynı iyimserliğe sahip olmak kolay değildir. Toplantı sonrası Hulki yoldaşın örgütle ilişkisinin sona erdiği açıklanmakta ve örgüte geri dönebilmesi için özeleştirisi yapması ve bu özeleştirisinin örgüt üyelerinin yarısından kabul edilmesi koşulu getirilmektedir. Hulki yoldaş kendisinin örgütten değil GMK'dan

ayrıldığıını söylemektedir. GMK ise kararını Hulki yoldaşın kendisinin örgütten ayrıldığı, GMK'nın ise bu durumu teyit etmekten başka bir şey yapmadığı tezine dayandırmaktadır. Sonuç olarak ortaya çıkan bugüne kadar gerçek sorunlarımızı tartışmayı engellemekten başka bir işe yaramamış hukuki çetrefilliklere ve duvarlara bir yenisinin daha eklenmiş olmasıdır.

PB'nun Hulki yoldaş ve GK sorunundaki tavrı tüm arkadaşlarımızca bilinmekte. Bu durum sonucu itibarıyla PB'nun Hulki yoldaşı örgütten uzaklaştırmayı amaçlayan çizgisiyle çakışmaktadır. Karar örgütün onay belirlemesini isteyen ikinci kısmıyla sadece bir durum tespitiyle yetinmemekte, Hulki yoldaşı ağır bir suçla suçlamaktadır. Bu suç Hulki yoldaşın toplantıyı terk etmesi ise özeleştiriyi yetinmeyip tekrar güven belirtilmesini istemek, 'suçun' niteliğini aşan bir ceza olmaktadır ve ister istemez PB'nun Hulki yoldaşı da uzaklaştırmayı amaçlayan tavrını hatırlatmaktadır. Eğer 'suç' Hulki yoldaşın GK örgütlemesini teşvik etmesi ve desteklemesi ise, o zaman bu kararı izah etmek zorlaşacaktır. GK'yi oluşturan yoldaşları özeleştiriyi gerek görmeden örgüte çağırdıktan sonra, Hulki yoldaşı bunu desteklemekten ötürü suçlamak ve Hulki yoldaşı fiilen tartışma platformunun dışına çıkartmakla cezalandırmak onaylanabilir bir tutum değildir. Böyle bir tavır PB'nun tartışmaların başından beri almış olduğu tavrın zımnen onaylanmasıdır. Bu tavırla ise hareketin sorunlarını yapıcı bir şekilde aşamaz, sorunların bizi sokmuş olduğu açmaza teslim oluruz. Yapılması gereken, PB'nun kararlarını yok sayarak tüm yoldaşları kapsayan bir tartışma platformunu hukuki duvarları aşarak yaratmaktır.

Hareketimizdeki bunalım, hareketteki guruplardan ayrı bir olay olarak gelişmemiştir. Gurupların varlığı uzun bir zaman resmen kabul edilmemiş olsa bile bilinmeyen bir şey değildi. Sahip olunan bürokratik parti anlayışları içinde kendileri gurup ilişkileri içinde olanlar bile bunu kabul etmişler “partinin hizip gurup ve eğilimlerle bağdaşmayan yapısı” tekerlemesini tekrarlamayı sürdürmüşlerdir. Ama bir şeyin adını değiştirmekle kendisini değiştirmiş olmazsınız. Hareketimizde geçmişte olduğu gibi bugün de her tartışma ve bunalım bu gurupları kendisine eksen olarak gelişmiştir. Geçmişte guruplar arası ilişkiler belirli bir esnekliği ve olgunluğu her şeye rağmen koruyabilmiş, hareket bazı bunalımları atlatabilmiştir. Ama bu sahip olunan parti anlayışlarındaki

bir evrimleşme sonucu gerçekleşmedi. Bürokratik yaklaşımlar ideolojik düzeyde egemenliğini sürdürdü. 12 Eylül sonrası bazı yoldaşların müdahale imkanlarının kalkması, dönemin özellikleriyle birleşince ideolojinin mantıki sonuçlarına varmasının önünde hiçbir engel kalmadı. GSV'nin Mayıs 82 tarihli yazısında hareket içindeki gurupların ve 'her zaman hareketin çıkarını önde tutmuş bir çoğunluk gurubunun' varlığının resmen tanınmış olmasının bir tasfiye hareketiyle çakışmış olması bir tesadüf değildir. PB edebiyatı aşmamız gereken olumsuzluğu fazlasıyla sergiliyor. Bundan sonra belki bu tür yazılara rastlamayacak oluşumuz ise sahip olunan çarpık anlayışların ortadan kalktığı anlamına gelmeyecek. Adı da en az kendisi kadar talihsiz olan '12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim' yazısı diğer bazı yazılarla birlikte eleştirmemiz ve kurtulmamız gereken dünya görüşünün iyi örnekleridir.

Tartışmanın seyri içinde PB sadece proletarya demokrasisini kavrayışı konusunda değil, proletaryanın sınıf mücadelesini ve komünistlerin görevlerini nasıl gördüğü konusunda da eleştirilmesi gereken bir dizi malzeme üretti. Bu yazımda kendimi PB'nun komünistlerin Örgütü içindeki yaşama bakışıyla sınırlamak istiyorum. Bunun nedeni PB'nun bu konuda son derece kolay eleştirilebilir oluşu değil. Örgüt yaşamı ve örgüt içi demokrasi, giderek sosyalizmin temel sorununa dönüşen proletarya demokrasisinin bir alanda somutlaşması. Sosyalist demokrasi oldukça karmaşık ve çok sayıda bağlantıya sahip olan bir sorun. Proletarya diktatörlüğünden, proletaryanın kendisinin yönetici sınıf olmasında ne anladığımızdan, kapitalist toplum içinde proletaryanın konumunun ve görevlerinin kavranışına, proleter sınıfla öncüsü arasındaki ilişkinin tanımlanmasından, proleter öncünün kendi iç ilişkilerine kadar birçok sorun bu kavramdan nevi anladığımızı dayanarak şekilleniyor. Bu bütünlükte birinin aksaması kendi bağlantıları içinde diğer öğelerde çarpılmaları kaçınılmaz kılıyor.

Parti/örgüt içi yaşam en azından şimdilik doğrudan yaşadığımız tek alan. Dolayısıyla bu alandaki tavırlar ve düşünceler çok daha açık bir biçimde ortaya çıkıyor. Geleceğe ait sorunları tartışırken, ya da teorik belirlemelerde bulunurken açığa çıkması her zaman kolay olmayan çarpıklıklar, doğrudan doğruya girdiğimiz ilişkilerde örtülerinden sıyrılıyorlar ve çırılçıplak kalıyorlar. PB'nun hareket içindeki bunalımda almış olduğu tavırlar ve düşünceleri bu yüzden titizlikle el alınmak zorundadır.

Var olan tartışmaların resmen yansıtıldığı ilk yazı derhal PB'nun şimşeklerini üzerine çekti. Bu açık tartışma talebi “örgütü canlı ve diri tutan tartışma özgürlüğünü eleştiri özgürlüğüne kadar genişletecektir. Bu ad altında günah çıkarma ve inkâr özgürlüğü yatmaktadır” diye cevaplandırıldı. Bu cevaba bakan biri harekette bir tartışma özgürlüğünün var olduğunu sanabilir. Elbetteki hareketimiz içinde geçmişte ideolojik sorunlar tartışılmıştır. Ama bu tartışma hiçbir zaman değil devrimci kamuoyunun, Kurtuluşçuların önünde bile olmamıştır. Hiçbir zaman yayın organlarına yansımamış, yaygınlaştırılan anlayış yazılanların tanrı buyruğu olarak kavranması olmuştur. Taraftarlardan ve militanlardan var olan ayrılıklar gizlenmiş, birlik görüntüsü titizlikle korunmuştur. İşte bu gelenek içindedir ki okuyan tüm yoldaşların fark edebileceği gibi son derece olağan bir tartışma talebi literatürde olumsuzluk belirtmek için kullanılabilecek ne kadar kavram varsa, hemen hemen tümü kullanılarak cevaplandırılmıştır. Sonunda da tartışma talebinin sahipleri hareketten ihraç edilmişlerdir. İhraç gerekçesi de son derece açıktır: “Ortaklaşa kaleme aldıkları yazıda hareketimizi bir arınmaya ideolojik politik çizgiyi tümünden inkâra çağırırmaktaydılar. Ve sadece ilgiliilerin bilmesi gereken bilgiyi de yazılı olarak ifşa ederek yazılarını rastgele dağıtmaya başlamışlardır. Ve böylesi dönemlerde “malum” yöntemlerle hizipçilik yapmışlardır. Kendileriyle yeterince tartışılmış ve özeleştiriye davet edilmişlerdir. Özeleştiri yapmadıkları gibi Yazı-2 ile faaliyetlerine devam etmişlerdir. Kurallara uymadıkları için atılmışlardır.”¹²

Şükür, bugün tüm yoldaşlar Yazı-1 ve Yazı-2'yi okuyabilecekler. Böylece PB'nun hayalet hurafeleri anlattığını kendileri görecekler. Gizlilik koşulları, yoldaşların birbirini görememeleri, yüzyüze tartışma olanaklarının olmaması yönetici organı son derece yetkili kılar. Tüm yoldaşların birbirinden haberdar olmalarının kanalı yönetici organdır. Ama yönetici organ da bu yetkisine yakışan bir sorumluluk içinde olmalıdır. Yoksa yoldaşların nasıl olsa gerçekleri öğrenemeyeceklerini düşünüp, işine geldiği gibi bilgi yaymaya başlarsa komünistlerin birliğini tahrip etmiş demektir. "Böylesi dönemlerde" örgütün gizliliklerini açığa vurmak örgüte indirilmiş ağır bir darbedir. Doğru, ama Yazı-1 de bunun esamesi bile var mıdır? PB işte böyle yöntemlerden medet umuyor!

Bunu bir yana bıraktığımızda daha az vahim olmayan bir ikinci yan ortaya çıkmaktadır. İlk atılan yoldaşın atılma gerekçesi süslerden ayıklandığında farklı fikirlere sahip olmaktan başka bir şey değildir. Suçun delili de ikinci bir yazıdır. Tartışmak istemeleri ve bu taleplerinden vazgeçmemeleridir. O zaman atılmaları gerekir. Buna dayanak olan mantığı deşifre etmek gerekiyor. "Marksizm-Leninizm bir tanedir" Cisimlendiği yer ise yönetici organdır. Tanrının tekliği fikrinden ödünç alınmış "Marksizm-Leninizm'in bir tane olması" teorisi Marksizm dışı bir dünya görüşünün temeli olabilecek bir idealizmden başka bir şey değildir.

Marksizm'in tamamlanmış bir teori olmadığını bilimlerdeki her gelişmeyle gelişen bir eylem kılavuzu olduğunu söylerken aynı zamanda onun gerçekliği kavramamıza yarayan bir yöntem olduğunu söylüyor demektir. Özünde eleştirici ve devrimci olan bir yöntem. Kavramaya çalıştığı şeyin, maddi gerçekliğin sürekli bir hareket içinde olması, Marksizm'in kendisinin de donmuş bir doktrin olmasına izin vermez. Ama doktriner bir kafanın bunu kavraması mümkün olamaz. O, Marksizm'i var olan her şeyin tavizsiz eleştirisini yapabilmemizi sağlayacak bir yöntem olarak değil, varılması gereken hedefin vazedildiği ebedi ve mutlak gerçekler sistemi olarak kavrar. Madem ki kendisi buna iman etmiştir, herkesin de onun iman ettiği gibi iman etmesi gerekmektedir. "Marksizm Leninizm'in bir tane olması" teorisi böylece her türlü despotizmin kaynağı haline gelir. Zaten tek olan Marksizm bizce savunulduğuna göre, bizim savunduklarımızı savunmayanlar ancak burjuvazinin içimizdeki uzantıları olabilirler. ! "Oportünizm ve hizipçilik burjuvazinin 5. koludur. O yüzden Truva atı nitelemesi sırf edebi bir sıfat değildir... Hizip tıpkı üniformalı 12 Eylül'cüler gibidir" ¹³ öyle değil mi PB?

Artık muhalif olanlara yapılacak her türlü şey meşrulaşmıştır. Ne de olsa burjuvazinin içimizdeki ajanlarına karşı Marksizm'in safiyetini korumaktayızdır. Ama var olan gerçeklik bütün bilinçlere aynen yansımaz. Bilincin, maddenin yansması olmayıp yaklaşık bir yansması olması bunun felsefi bir dille ifade edilmesinden başka bir şey değildir. Dolayısıyla bugün egemen olan klik tarafından savunulmakta olan Marksizm'i yarın egemen klik içinde başka biri savunabilir. Ve rakiplerini tasfiye edebilirse Marksizm-Leninizm'in birliği gerçek anlamına kavuşur. Tek bir bireyin bilincinde tekliğe ulaşır! Muhaliflerini temizleyen

hizipler kendi içlerinde hizip mücadelelerinden ve tasfiyelerden hiç kurtulamazlar. PB bu sürecin başındadır. Farklı fikirlere tahammülsüzlük diye ortaya çıkan şey kanımca böylesi felsefi teorik temellere sahiptir.

Halbuki Marksizm'i eleştirci bir yöntem olarak kavrarsak, farklı fikirlerin bir örgüt içinde bir arada bulunmaları gerektiğini de anlamış oluruz. P.B'nun iddia ettiği gibi "böylesi dönemlerde sağ ve sol sapmalardan arınma ve ayıklanma" bir sağlıklılığın ifadesi değildir. "Bir partinin kucağında daha ılımlı ve daha aşırı akımların gelişmesi ve birbirleriyle savaşıması, onun yaşaması ve gelişmesi için gereklidir." (F.Engels)

PB'nun sözcülüğünü üstlendiği mantık ise yekparelikten yanadır. Partinin yaşamasını ve gelişmesini farklı akımların savaşmasında değil, arınmada ve ayıklanmada sonuç olarak tasfiyecilikte görür. Bunun ise sonu yoktur. Çünkü yarın yeni farklılıklar üreyecek / bugünden yeteri kadar var zaten/ arınma ayıklanma ve tasfiye devam edecektir. Yarını kurtarmak isteyen bugünden buna karşı çıkmalı, bu mantığı alt etmeye gayret etmelidir. Bu mantıkla uzlaşan ise bedelini ödemeye hazır olmalıdır.

İlk üç yoldaşın biraz da geride kalanlara "ibret olması" için ihraç edilmeleri tasfiyecilik kılıcının kınından sıyrılmasıydı. İlk atılanları yenileri izledi. Yeni insanlar atıldıkça sorunlar hallolacağına büyüdü. İlk atılmalarla ilgili ve ilgisiz bir dizi ihraç ve tasfiye kararı son iki yıllık örgüt yaşamımızın en önemli olayları oldular. Bu süre boyunca tasfiyeciliğin ideolojisinin yapılmaya gayret edilmesi ise tasfiyeciliği bilinçlere de kazıdı. Geriye dönülmesi zor noktalara getirdi.

Bu anlattıklarımızın doğrudan sonuçları parti içi yaşamı nasıl gördüğümüzdür. Sık sık kullanılan terimiyle demokratik merkeziyetçilikten neyi anladığımızdır.

"Demokratik Merkeziyetçilik... proletarya hareketinin ve değişik örgüt birimlerinde söz konusu örgütlenmenin kollektif yapısının ve kollektif iradesinin sağlanmasının ilkesidir. Özgür iradeleriyle bir araya gelen ve birlikte olmaya karar veren insanların tek ses olarak davranabilmelerini ve bunu da tüm üyelerinin ortak katkısı temelinde yapabilmelerini amaçlar... Dikkat edilecek olursa burada söz konusu olan özgür iradeleriyle bir arada bulunmaya karar vermiş olanlar arasındaki

bir ilişkidir. Bu proletaryanın devrimci partisinde bir araya gelen komünistler arasındaki ilişkilerin temeli olduğu gibi kitlevi bir işçi örgütünde de komünistlerin savunduğu temel anlayıştır... Önemli olan bu anlayışın özüdür. Tüm üyelerin bilinçli bir şekilde kolektif iradenin bir parçası haline gelmeleridir. Yine açıktır ki bu amaca tartışmayı ve eleştiriyi boğarak değil, onu geliştirip teşvik ederek ulaşılabilir." ¹⁴

Bu satırlar 1983 yılında, PB'nun hareketimizi sokmuş olduğu bunalım üzerine yazılmadı. 1980 Ağustos'unda çıkardığımız bir broşürde yer alıyor. Bugün, PB'yu oluşturan yoldaşlar bunlara ne der bilemiyorum; ama yaptıkları ve yazdıklarıyla bu yoldaşların demokratik merkezîyetçilikten yukarıda aktardıklarını anlamadıklarını, bürokratik merkezîyetçilikten yana olduklarını biliyorum.

İlk vurgulanması gereken komünistlerin birliğinin gönüllü bir birlik olmasıdır. Bu, birliği oluşturanların bir arada bulunmayı başka birçok şeye tercih ettiklerinin ifadesidir. Birliği oluşturan her ögenin kolektif iradenin aktif ve bilinçli bir parçası olması bu birliğin ayırıcı yanlarından bir tanesidir. Bu akıldan çıkartılmazsa "hizipçilik" gibi lânetlenmişliğinden ötürü siyasi muarızlara yöneltilecek ilk suçlama anlamını yitirecektir. Eğer birliği oluşturanlar birliği başka şeylerden daha önemli görüyorlarsa, parçası oldukları kolektif iradeyi de tanımaya devam ediyorlar demektir. Kolektif iradenin parçası olmalarının somutlandığı yerlerden birisi görüşlerini savunmalarının önünde hiçbir engelin olmamasıdır. Dolayısıyla ben bu örgütün parçasıyım ama eleştirilerim /görüşlerim şunlardır diyenleri "hizip" diye örgütten çıkarmak onaylanabilir bir tutum değildir. Bu komünistlerin örgütünü gönüllülerin oluşturduğu bir birlik olarak değil, zaptu rap altına alınması gereken bir topluluk olarak görmektir. O zaman artık söz konusu olan demokratik değil bürokratik bir disiplin ve yönetimdir. Bürokratik bir disiplin ise yönetici kilitlen başka gurup ve eğilimlere tahammül gösteremez. Unutulan gönüllülüğün bir anlamının da ayrı olma özgürlüğü olmasıdır. Ayrı bir irade oluşturmak birliğe tercih ediliyorsa o andan itibaren iki örgüt vardır. Muhaliflerinden kurtulmak için tasfiyeyi seçen bir yönetim kolektif iradeyi tahrir eder ve iki ayrı örgütü kendisi yaratır.

Ama bu bakışta değilsek, bir örgütün içinde farklı görüşler ve eğilimler olağandışılığını yitirirler. Tersine Partinin/örgütün yaşayabilmesi ve gelişebilmesi için gerekli işleyişin doğal bir parçası olurlar.

Bu noktada açık tartışmanın anlamı üzerine de bir şeyler söylemek istiyorum. Dünya komünist hareketinin bürokratik deformasyonunun ideolojisinin Marksizm-Leninizm olarak algılayan Türkiye sosyalist hareketinde bir şeyler baştan çarpık gelişti. Sosyalist hareketin örgüt geleneğinde farklı fikirlerin bir çatı altında bulunabilmesi olmadığı gibi, baş gösteren ayrılıkların ya da yeni fikirlerin örgüt ve devrimci kamuoyunun önünde tartışılmasına da rastlanamaz. Kurtuluş hareketi de bu geleneği kırabilmiş değildir.

Açık tartışma talebi, genellikle azınlık gurup ve muhalefetlerin bastırılan görüşlerini örgüte duyurmak istemiyle beraber yükselir ve genellikle bunun ayrı bir örgüt olmakla sonuçlanmasından ötürü, o noktada unutulur. Ta ki yeni örgütün yeni muhalefeti aynı talebi yükseltinceye dek. Parti yaşamındaki açıklık ilkesinin anlamı bu değildir. Sorun proletaryanın partisini nasıl gördüğümüzle yakından ilgilidir. Eğer proletarya partisi canlı bir organizma ise, hem kendi içinde hem sınıfın geri kalan kesimleriyle parti arasında kan dolaşımı nasıl sağlanacaktır?

Gerek sınıfa karşı gerekse kendi içinde partinin kastlaşmasını engellemeyi sorun olarak kabul eden bir bakış açısı açıklık ilkesinde bunu sağlamayı amaçlayan mekanizmalardan birini bulabilir. Partinin sorunlarının bir ilke olarak tüm parti ve sınıf önünde tartışılması, tüm parti üyelerini kolektif iradenin aktif ve bilinçli bir parçası, sınıfın parti dışındaki ileri kesimlerini de partiye bilinçli üyeler olabilecek hale getirmeyi amaçlar. Sınıfın saflarından kazanacağı yeni üyelerin, 'yığının derinliklerinden gelen öğelerin yönetim aygıtının katı çerçevesi içine sızmaları' partinin toplumsal harekete ayak uydurabilmesini örgütsel düzeyde de sağlar, partiyi sınıfın organik bir parçası haline getirir. Bunlara karşı gelebilecek en kolay itirazı baştan cevaplamış olmak için, açık tartışmadan ideolojik-politik ve örgütün gizliliğini vb., yaşamını devam ettirmesini tehlikeye sokmadığı kadar örgütsel sorunların tartışılmasını anladığımı ekliyorum. Her parti üyesinin yönetici bir üye olmasını, her ileri işçinin de parti üyesi olmasını mümkün hale getirebilecek bu işleyişi zorunlu kılan sınıfla canlı bir alışveriş içinde olmaksızın başka bir şey değildir. Bizim gibi sınıf dışı sosyalist hareketlerde ise bu karşımıza hayatın dayattığı bir şey olarak çıkmaz. Ama sonuç-

lar, başka süreçlerde neden olabilirler. Kısır döngü bir yerinden kırılmazsa bu filmi daha önceden seyretmiştik demekten kurtulmak mümkün olmaz.

"Çelik disiplin", "hiziplerle bağdaşmayan irade birliği", "seçim değil yoldaşça güven" gibi kendi bağlantıları içinde son derece doğru olan bazı düşünceler kendi bağlantılarının dışında arka arkaya dizildiler mi amaçlarından çok daha farklı ideolojik söylemler yaratıyorlar. Bu türden bir parti ideolojisi kullandığı kavramların ürettiği gerçek tarihi, RSDİP tarihini aldığı gibi kavramayı çoktandır olanaksız kılıyor. Hâkim olan 'Leninizmin', Lenin'in düşüncesi ve Bolşevik Parti yaşamıyla ilişkisi, Lenin'in resimleri ve yerli yersiz yapılan bazı alıntılarının dışında pek kalmadı. Bir iki örnek aktarmak istiyorum: "Parti kongresinin kararlarının en geniş bir şekilde tartışılması hâkim kılınmalıdır. Bütün parti üyelerinden bu kararlar konusunda tamamiyle bilinçli ve eleştirel tavır takınmaları talep edilmelidir. Bütün işçi örgütlerinin sorunu bile-rek, şu veya bu karar hakkında onaylarını veya retlerini bildirmeleri sağlanmalıdır. Eğer partimizde demokratik merkezîyetçiliği hayata geçirmeye gerçekten kararlıysak, işçi kitlelerini parti sorunlarının çözümüne katmaya kararlıysak, bu tartışma basında, toplantılarda, çevrelerde ve gruplarda düzenlenmelidir." (Lenin. Eserler. c.10.1906. abç.)

"Yayın organlarımızda yoldaşlar arasındaki polemikleri reddedecek değiliz. Tam tersine; biz buna çok yer ayırmaya hazırız. Bütün Rus Sosyal-Demokratlarının önünde açık polemik gerekli ve istenilir bir şeydir." (age. c. 4. 1900)

Lenin'in bu yaklaşımlarının egemen 'Leninist' parti anlayışlarından farkı açık değil mi? Sınıfın bir parçası olmak, sadece komünist olduğumuzdan ötürü elde edildiği sanılan bir vekaletle sağlanamaz.

PB'nun öne sürdüğü bir başka tartışma daha var. O da seçimler üzerine. Geçmişte hareketin bir biriminde yaşanan bir tartışma var. X kentindeki gençlik örgütünün yöneticileri ve ileri kadroları, hareketin yayın organlarında sürekli bu örgütün 'demokratik bir kitle örgütü' olduğunun yazılmasına dayanarak kendi aralarında, hareketin bilgisi dahilinde bir tartışma başlattılar. Madem ki demokratik bir örgütüz biz de kendi yöneticilerimizi seçelim denildi. Gençlik örgütünün ne tek bir yöneticisi ne de ileri militanı buna itiraz etmedi. Tüm Kurtuluşçu ög-

rencilere açılan tartışma nasıl bir seçim, nasıl bir demokratik örgütlenme sorusu üzerineydi. Bu tartışma sürerken merkezi bir müdahaleyle kesildi. Kısa bir süre sonra gençlik örgütü yöneticileri görevden alındılar. Bu ayrıca ele alınmasında fayda olacak bir olaydı. Bu yazıda şu kadarına değinmek yeterli olacak: Tartışmaların kesilmesinin gerekçesi, PB'ya göre bir mektepteki arkadaşlarımızın, içinde oligarşi geçen bir bildiriye dağıtmak istememesinin gençlik örgütünün örgütümüze ideolojik bağlılığının tehlikeye girdiğini göstermesidir. Buradan çıkan sonuç böyle olağanüstü dönemlerde demokrasiye, seçime filan gerek kalmadığıdır.

Daha sonra gençlik örgütünde seçim yapılırsa, yanlışlığı bir yana bu gerekçeyi daha anlayışla karşılamak mümkün olurdu. Ama daha sonra Öncü Dergisi'nin belirttiği doğrultu bu olmasına rağmen "bizim demokratik örgütlerimizde" hiçbir zaman seçim olmadı. Kaldı ki o zamanlar getirilen itiraz, "seçim olursa istemediğimiz insanlar yönetime gelir" idi Neresinden ele alınırsa alınsın anlatmaya çalıştığım çarpıklığın iyi bir örneği. Mantık kendisini ortaya koyuyor : En doğruyu biz biliriz. Öğrencilere nasıl bir yönetim gerektiğine biz takdir ederiz.

Komünist bir bakış seçimi, seçimlere olan hayranlığından ya da zevahiri kurtarmak için değil, örgüt içi tartışma ve demokrasinin o örgütün üyelerini yetkinleştireceği, kendi sorunlarını bilen, inisiyatifli devrimciler haline getireceği için de savunur. Komünistler, demokratik kitle örgütlerinin ya da parti dışı örgütlerin partiye ideolojik bağlılığından bahsederken, bunu, görüşlerini o örgüte hâkim kılarak, yâri çoğunluğunu kendi saflarına kazanarak yapmayı amaçlarlar. Yoksa tepeden inme yöntemlerle değil. Ekim Dergisi'nde Öncü'nün 3. Sayısında yer alan Öğrenci Gençliğin Örgütlenme Sorununa bir yaklaşım. EKİM Dergisinde Öncü'nün 3. Sayısında yer alan Öğrenci Gençliğin Örgütlenme Sorununa Bir yaklaşım isimli eleştirmesinin anlamı bu perspektif farklılığında aranmalıdır kanısındayım.

Bu çarpık uygulamayı savunurken PB şöyle diyor: "Biz TKP'yi sendikalarda seçim yapmıyor diye eleştiririz. Sendikalar sınıfın ekonomik demokratik örgütleridir. O sendikalarda sadece TKP'li işçiler yok. Ama biz TKP'yi İGD'de seçim yapmıyor diye eleştirmeyiz. Orası kendilerinin bileceği iş!"¹⁵

Hayır arkadaşlar! Biz TKP'yi sadece İGD'de değil, kendi partisinde de seçim yapmadığı için, 40 yıldır kongre yapmadığı için eleştiriyoruz. TKP'ye kendi parti anlayışlarımızın farkını anlatmak için anlattık bunu. Arna belli ki aynı şeyleri anlamamışız. Siz ise TKP'nin kendi tekkesinde seçim yapıp yapmayacağı kendi bileceği iştir derken bunu bizim gençlik örgütünüzde neden seçim yapılmadığına dayanak olsun diye anlatıyorsunuz. Sendikalarda TKP'li işçiler olsa sendikalarda da seçim yapılmamasını eleştirmeyeceğinizi söylüyorsunuz. Doğru, gençlik örgütünde de, Kurtuluş örgütünde de sadece Kurtuluşçular var. TKP'li olmayan işçilere layık gördüğünüz seçimleri Kurtuluşçu'lara layık görmüyorsunuz.

"Hareketimizin normları ve yoldaşça etkileme yönteminin ... ayrıntılı seçim yöntemlerinden çok daha sağlıklı ve yararlı sonuçlar vereceğini" söylerken paralellik kurmaya çalıştığınız Lenin'in partisi 20 yıl içinde on kongre, çok sayıda konferans ve sayılamayacak kadar yerel kongre ve konferans toplamış bir örgüttür. Hem de gizlilik koşullarında. Ama bilmiyorum, bu bir şey ifade eder mi? PB artık "kendinizi 1900'lerin Rusya'sıyla ve o dönemin Bolşevikleriyle ölçüp biçme kompleksinden kurtarmalı, kendi pratiğimizi ve küçümsemeyerek tecrübelerimizi ön plana çıkarmalıyız" diyor. Ben, bugüne kadar tek bir yönetici organını seçimle oluşturmamış, tek bir açık tartışma yaşamamış olan hareketimizin pratiğini ve "küçümselemeyecek tecrübenizi" ön plana çıkarmaktan yana değilim. Bolşevik deneyi örnek alma kompleksinden kurtulmamayı tercih ediyorum!

12 Eylül sonrası hemen hemen tüm guruplar benzer bunalımlar içinde. TKP'den TKP-ML'ye kadar tüm gurupların kendi içlerindeki tartışmalarda şaşırtıcı ve korkutucu bir benzerlik var. 'Tasfiyecilik'ten 'hizipçiliğe', 'statü sorunu'ndan 'ayrıldı-atıldı' polemiklerine kadar birçok şeyin devrimci-demokrat hareketin ayrı ayrı odaklarında aynı anda ve büyük bir benzerlik içinde ortaya çıktı. Hareketimizin geçmişini değerlendirme de bu olayın bir gösterge olabileceği kanısındayım.

PB'nun sözcülüğünü üstlendiği anlayış sosyalist hareketin saflarında da hareketimiz içinde de yeni ortaya çıkmış değildir. Bugün PB'nin tasfiyeci-bürokratik çizgisine ve örgüt anlayışına karşı mücadele, hareketin geçmişini değerlendirme çalışmalarıyla çakışmalıdır. Bu anlayışa karşı mücadele de hareketimiz içinde yeni değildir. Ağustos 1980 tarihli bir broşürümüzde şu uyarılar yer alıyor:

“Proletarya Sosyalistleri!

Eleştiri bizim yaşam öğemizdir. Özünde eleştirici ve devrimci bir dünya görüşüne sahibiz. Bunun gereklerini yerine getirelim. Sosyalist hareketin saflarında tartışma ve eleştirinin boğulmasına karşı mücadele edelim. Eleştiriciliği bir kere boğuldu mu Marksizm, Marksizm olarak boğulmuş demektir.

Her şeyden önce kendimizi bu anlayışla eğitelim. Kendi içimizden ve çevremizden gelen eleştirilere açık, tartışmalarda hoşgörülü olalım. Hatalarımızı kabul etmekte açık yüreklilik gösterelim.

Yoldaşlar

Siyaset yasakçılığını, despotizmi, hegemonyacılığı mahkûm edin. Bu anlayışı tecrit edin. Kendi aramızda gördüğünüzde açıkça üstüne gidin. Örgütlülüğün içinde mücadele edin." ¹⁶

Mücadeleye davet edildiğimiz anlayış, bugün mantıki sonuçlarına vararak harekete egemen olmuş durumda. İki yılı aşkındır hareket bu anlayışın sonuçlarına vardırılmasından başka bir şey olmayan tasfiyeci uygulamaların yarattığı derin bir bunalım içinde.

Bunalımdan kurtulmanın tek bir yolu var. Sonuçlarından çekinmeden tasfiyeci anlayışı, onun tarihsel ve ideolojik temellerini tavizsiz eleştirmek. Bu anlayışla uzlaşmak mülkün değildir. Halen canavar dışlerini tek tek ayıklamadan ve yeniden ortaya çıkmalarını engellemeye gayret etmeden sağlanacak birlikler sözde birlikler olacaktır. Sağlanan uzlaşmalar ise şimdi kınına girmiş olan tasfiyecilik kılıcının kurbanları olacaktır.

B.GÜRKAN. 26 Mayıs 1983.

GEÇİCİ KOMİTE HANGİ ŞARTLARDA DOĞMUŞTUR ?

Bilindiği gibi örgütsel buhranımız 1981 yaz aylarında X Kentinin A Organının yazdığı bir yazıya Tasfiyeci Merkez Hizibin gösterdiği tepki ile başladı. Tasfiyeciler X Kenti A Organının tartışma istemine onları örgütümüzden ihraç ederek cevap verdi. Bu ihraç olayının ardından ise Tasfiyeciler üç yoldaş X kenti A organının da içinde bulunduğu bir hizip oluşturmakla suçladı. "12 Eylül Hizibini Mahkum Edelim" başlıklı yazı ile bir "tartışma kampanyası" başlatıldı. Kampanya bir ay içinde henüz örgütün önemli kesimleri görüşlerini belirtmeden bitti ! Tasfiyecilere göre üç yoldaş örgütten ayrılmışlardı. "Durumları tesbit edildi ve örgütle ilişkileri kesildi"! Bu iki ihraç olayı Tasfiyecilerin deyimiyle "statü" sahibi olan örgüt üyelerinin tasfiye yöntemi idi. Bu yoldaşlarla birlikte "statü" sahibi olmayan sayısız yoldaş da değişik biçimlerde tasfiyeye uğradılar. Tasfiyecilerin resmi diliyle "örgütle ilişkileri kesildi".

GEÇİCİ KOMİTE HANGİ ŞARTLARDA DOĞMUŞTUR ?

Bilindiği gibi örgütsel buhranımız 1981 yaz aylarında X Kentinin A Organının yazdığı bir yazıya Tasfiyeci Merkez Hizibin gösterdiği tepki ile başladı. Tasfiyeciler X Kenti A Organının tartışma istemine onları örgütümüzden ihraç ederek cevap verdi . Bu ihraç olayının ardından ise Tasfiyeciler üç yoldaş X kenti A organının da içinde bulunduğu bir hizip oluşturmakla suçladı. "12 Eylül Hizibini Mahkum Edelim" başlıklı yazı ile bir "tartışma kampanyası" başlatıldı. Kampanya bir ay içinde henüz örgütün önemli kesimleri görüşlerini belirtmeden bitti ! Tasfiyecilere göre üç yoldaş örgütten ayrılmışlardı. "Durumları tesbit edildi ve örgütle ilişkileri kesildi"! Bu iki ihraç olayı Tasfiyecilerin deyimiyle "statü" sahibi olan örgüt üyelerinin tasfiye yöntemi idi. Bu yoldaşlarla birlikte "statü" sahibi olmayan sayısız yoldaş da değişik biçimlerde tasfiyeye uğradılar. Tasfiyecilerin resmi diliyle "örgütle ilişkileri kesildi".

Bu tasfiye kampanyasıyla birlikte örgütümüz içinde ikinci ve çok daha önemli bir başka tasfiye daha gerçekleşmekteydi. Bu, örgütün tümünün, örgütsel yapımızın tümünün tasfiye edilmesi idi.

12 Eylül'ü izleyen günlerde GMK 'bir kısım yoldaşları Politbüro olarak görevlendirmişti. Politbüro bir süre sonra kendisini GMK olarak ilan etti ve bu kararıyla birlikte örgütümüzde bir "reorganizasyonun" gerekliliği kararını aldı. "Reorganizasyon" uygulamasının ilk adımı "bir kısım örgüt üyeliklerinin askıya alınması" oldu. Böylece örgütsel yapımız

dağıtılmış oldu. "Askı kararı"ndan kısa bir süre sonra ise Politbüro (artık kendi kendisini adlandırış biçimiyle GMK!) üyelikleri askıya alınan tüm yoldaşların üyeliklerini iptal etti ve çok kısa bir süre önce "örgütümüze girmemesi gereken unsurların üye olarak sızdıklarını" İddia etmesine rağmen, bir süre önce "yeni üye kabulünü uzunca bir süre gerekli görmemesine" rağmen yeni üye kabulüne başladı. Yeni üye kabulünde ki başlıca kriter yeni çıkarılan tüzük ve programın kabulüydü.

Yeni programın kabulünün üyelik kriteri haline getirilmesi anti-cunta ilkelerde anlaşmayı, bir çalışma programında anlaşmayı komünist örgütlenmenin üyelik kriteri haline getirmekteydi. Bu durum örgütümüzün sayısız yoldaşı tarafından kabul edilebilir bir şey değildi.

"Askıdaki üyeliklerin" tamamının iptal edilmesi ve yeni üye kabulüne başlanması ile bir kısım yoldaşlar daha ("statülü" ve statüsüz) örgütümüzden tasfiye edildiler. Bir kısmı "statülerini" kaybederek örgütle ilişkilerinden yoksun kaldılar, bir kısmı ise zaten statüsüz olduğu için basitçe örgütle ilişkilerini kaybetti.

Bu durumda örgütün bir kısmıyla ilişkilerini kaybeden yoldaşların bir kısmı (daha önceki ihraç olaylarında hep birlikte hizip oldukları iddia edilen 6 yoldaştan sadece 3'ü statü sahibi olmayan diğer yoldaşlarla birlikte) yeniden örgütlendiler. İşte Geçici Komite böyle doğdu.

Geçici Komite her şeyden isminin kolayca açıkladığı gibi geçici bir örgütlenmedir. Geçici Komite ne kendisini Kurtuluş örgütünün tümünün yerine koymuştur, ne yoğun bağımsız siyasi bir eyleme girmiştir ne de örgütün diğer kesimi içinde yer alan yoldaşları o örgütlenmeden ayrılarak kendisine ilhaka çağırmıştır. Geçici Komite başlıca iki temel amaçla kurulmuş ve kuruluşundan bugüne kadar bu iki temel ilkeye sıkı sıkıya bağlı kalmıştır.

KOMÜNİSTLER ÖRGÜTLENME HAKKINDAN VAZGEÇMEZLE.

Örgütlenme hakkı komünistler için vazgeçilmez bir hak ve görevdir.

Bu hak sadece egemen sınıfın saldırıları karşısında örgütlülüğün korunması değildir. Aynı şekilde oportünizmin (bizim koşullarımızda oportünistlerin adı Tasfiyecilerdir) saldırıları karşısında da örgütlenme hakkının korunması komünist bir görevdir.

Tasfiyeler öncesi bugün Geçici Komite'yi oluşturan yoldaşların tek örgütlenmesi örgütümüzdü. Tasfiyecilerin "hizip" iddiaları çirkin bir iftiradır. Geçici Komite'yi oluşturan yoldaşlar için örgütleriyle ilişkilerinin pratik, fiili olarak kesilmesi bu yoldaşların tam anlamı ile örgütsüz kalmaları sonucunu doğurdu. Örgütsüz kalanlar "3-5 kişi" değil, bir örgütün önemli bir kesimiydi. Tasfiyecilerin bu yoldaşları ittikleri nokta, örgütsüzlük, bu yoldaşların siyasal faaliyetsizliğe mahkûm edilmesi olduğu kadar polise, egemen sınıfın saldırılarına karşı da korunaksızlıktır.

Bütün bunlar komünistler için kabul edilebilir şeyler değildir. Bu durumda Tasfiyeciler tarafından örgütle fiili olarak ilişkileri kesilen yoldaşlar önünde iki yol vardı : Tasfiyecilerin kendilerini ittikleri olumsuzluğu kabul etmek -ki bu mücadeleyi terk etmekle eş anlamlıdır- ya da Tasfiyeciliğe karşı mücadeleyi devam ettirmeye karar vermek ve yeniden örgütlenmek.

Yoldaşlar ikinci yolu seçtiler. Mücadele yolunu seçtiler ve mücadelenin ilk gereği olarak örgütlendiler. Geçici Komite doğdu.

Geçici Komite, içinde yer alan yoldaşların ortak iradesiyle, tartışma ile doğdu. Oluşumu demokratik bir biçimde gerçekleşti .

GK varlığını hareketin birliği için gerçekleştirdi ve Tasfiyecilerin fiili tutumlarından hukuki dayanağını aldı. Geçici Komite'yi oluşturan yoldaşlar Tasfiyeci saldırıya uğramasaydılar, örgüt içindeki mücadelelerini, görüşlerini örgütümüzün demokratik kanallarını kullanarak (veya daha doğru bir deyişle; zorlayarak, inşaa ederek) yapacaklardı. Ama fiili uygulama GK için oluşum nedeni oldu.

GK'nın oluşmasıyla örgütümüz iki başlı bir hale dönüştü. Bir tarafta örgütün bütünlüğünü, birliği savunan GK, diğer tarafta ise GK içindeki yoldaşları örgütümüzün/hareketimizin bir parçası olarak görmeyen Merkez Hizip. Bu iki parça arasında ise tartışmadan büyük ölçüde habersiz olan veya tartışmaya, mücadeleyi sadece Merkez Hizipten yalan yanlış duymuş olan yoldaşlar. Bu üç gruba bir dördüncüsünü daha eklemek gerekir. Bu yoldaşlar ise tartışmalardan haberdar olmalarına rağmen tavır almayanlar, sessiz kalanlardır. Gelişmelere müdahale etmeyenlerdir. Bu yoldaşların "tavırsız" tutumları son tahlilde örgütümüzün bölünmesine hizmet etti. Son tahlilde Tasfiyecilere yaradı.

Geçici Komite hiçbir yoldaşı diğer örgütlenmeden ayrılarak kendisine üye olmaya çağırmadı, aksine tüm yoldaşlara mevzilerinizde kalın, GK içindeki yoldaşların tartışmalarına katılın, onların örgüt üyeliği haklarını savunun dedi. Birçok yoldaş GK'nın bu çağırısına uydu. Birçok yoldaş GK'ye üye olmadan bulundukları organlar içinde GK tarafında saf tuttu. GK'nın örgüt üyeliği haklarını savundu.

Geçici Komite doğal olarak bir yılı aşkın pratiği içinde örgüt içi mücadele dışında da eyleme geçti. Politik çalışmayı kendi güçleri ile başlattı. Bu sınıf içindeki düzenli ajitasyon ve propagandadır. Ve açıktır ki siyasi faaliyet GK saflarını büyüttü. Örgütlenmeye yeni unsurlar kazandı.

GK Oluşumu sırasındaki demokratik mekanizma aracılığı ile GMK'nın "statülü-statüsüz" ayrımını ortadan kaldırdı. GK üyeliği tek bir statüyü sahip oldu. Örgütlenme içinde yer alan tüm unsurlar aynı statüye sahiptiler ve örgütlenmenin tüm gelişiminde, kolektif iradenin bir parçası olarak söz ve karar sahibiydiler. GK'nın bu demokratik geleneği bozulmadan, gelişerek devam ediyor.

GEÇİCİ KOMİTE ÖRGÜTLENMESİNİ TÜM HAREKET SAVUNMAK ZORUNDADIR

GK bugün tüm yapısıyla hareketimizin bir kanadını temsil etmektedir. Bir yıllık sosyal pratiği ile, bugüne kadar savunduğu görüşleri ile GK Hareketimizin teorik görüşlerine sonuna kadar sahip çıkmıştır. Daima hareketin birliğini gözetmiştir. Bu nitelikleri ile GK örgütlenmesi Hareketimizin bir kanadını oluşturmaktadır. Bugünkü aşamada GK'ya "hareketimizin devrimci kanadı" türünden sıfatlar yapıştıramaz. GK, inanmaktadır ki hareketimizin diğer kanadında da oportünizme bulaşmamış yoldaşlar vardır. Ve GK gene inanmaktadır ki örgüt içi yaşam sağlıklılığa kavuştuğu takdirde, demokratik merkezîyetçilik örgüt içinde gerçekten hayata geçtiği takdirde örgütsel buhrandan çıkış mümkündür. Ancak örgütsel buhrandan çıkışın yolu hareketin tüm unsurlarının tartışma platformuna kabul edilmesidir. Bu sağlanmadıkça örgütsel bölünmüşlük sürecektir, dolayısıyla örgütsel buhran devam edecektir.

"Tam Üyeli GMK Toplantısı"nın "çağrı" kararı bu nedenle yanlıştır. "Tam Üyeli GMK Toplantısı" "çeşitli nedenlerle örgüt dışına düşmüş üyelerin" varlığını kabul etmekte fakat bu yoldaşların örgütlülüklerini,

örgütlenme haklarını kabul etmemektedir. Bu, anlaşılır bir tutum değildir. Eğer "çeşitli nedenlerle" bazı "üyeler örgüt dışına düşmüşler"se bu yoldaşların açıktır ki örgütlenme hakları da vardır. Bu kaçınılmazdır, komünist bilincin dayattığı görevdir.

Örgütlenme ise elbetteki bir yapıya sahiptir, yani üyelere, organlara sahiptir. Üyelerin örgüt dışına düştüğünü kabul eden anlayış bu üyelerin örgütlülüklerini de kabul etmek zorundadır.

Ancak sorun sadece "statülü" yoldaşların örgütlülüğünü kabul etmekle de bitmiyor. Örgütlülüğün kabulü bu örgütlülüğün icraatlarının da, eyleminin de kabul edilmesidir. Kabul edilmeli ve daha sonra tartışılmalıdır. İcraatın kabulü basitçe GK'nın tüm üye yapısının da kabulü demektir.

Yukarıda da belirttiğim gibi GK üye kabulünde örgütümüzün/hareketimizin kriterlerini kullanmıştır. Bu açıdan Tasfiyecilerin yeni örgütlenmesinin üye kriterinden daha sağlam kriterlere sahiptir.

Bilindiği gibi Tasfiyecilerin yeni "tüzük" ve yeni "program"ı kabul edişlerinden sonra uyguladıkları üyelik kriteri aynen şöyledir: "Üyelik için aranan esaslar üzerine yapılan tartışma ve yorumlardan sonra, şöyle bir değerlendirmenin yerel örgütlerimize iletilmesi gerekmiştir: önemli olan örgütü her anlamda savunabilmektir. Fakat her anlamda yeterlilik gerekmemektedir. Bu konuda komünist kişilik esas alınmalıdır. (Politbüro'nun Mayıs 1982 Raporu'ndan.)

"Tam Üyeli GMK Toplantısı" Politbüro'nun yarattığı "yeni" örgütlenmeyi kabul ederken gene Politbüro'nun eylemi sonucu ortaya çıkmak zorunda kalan GK örgütlenmesini de tüm üye yapısıyla kabul etmek zorundaydı. Ne ki, "Tam Üyeli GMK Toplantısı" bu tutumu reddetti. GK örgütlenmesinin tüm üye yapısını kabul etmedi. GK örgütlenmesi içinden sadece kendi "statü" verdiği yoldaşları örgüte geri çağırdı. Sadece kendi "statü" verdiği yoldaşların "çeşitli nedenlerle örgüt dışına düşmüş olduklarını" kabul etti, geri kalan kendisinin "statü" vermemiş olduğu yoldaşları ise görmemezlikten geldi. Onlar için önerisi "üyelik için başvursunlar, durumlarını görüşür kabul ederiz."

Öte yandan gerek Tasfiyecilerin çıkardıkları "tüzük" gerekse "Tam Üyeli GMK Toplantısı"nın hazırladığı yeni tüzük örgütümüzün ilk tüzü-

ğünde var olan fakat GMK kararıyla uygulamadan kaldırılan bir maddeyi bu kez uygulanmak üzere kabul ediyordu; buna göre artık üye kabulünü GMK değil yerel komiteler yapacaktı :

“Yukarıdaki niteliklere sahip herkes iki üyenin önemesi ve yerel komitenin 2/3 oy çokluğu ile örgüte üye olarak kabul edilir.” (Tüzük, 1983’den.)

Bu, üyeliğe kabul eden organ tespitini yapan GMK, GK’yı oluşturan yoldaşlara en azından bir yerel örgütüne güvendiği kadar güvenmek zorundadır. Bu nokta da Tasfiyecilerin iddiası GK’nın faaliyetlerini bilmedikleri şeklindedir. Diğer yoldaşlar da bu iddiaya belirli ölçülerde katıldılar.

Bu iddia belirli ölçülerde doğrudur. GMK tam üyeli toplantısında GK’nın Rapor’unu dinleyememiştir. Rapor’un yanı sıra GK’nın GMK toplantısına ilettiği (veya daha doğrusu iletmek istediği) diğer yazıları da görememiştir.

Ancak bunun nedeni Tasfiyecilerin ve onlarla birlikte davranan Sekreter’in tutumudur. Sekreter Tasfiyecilerin talebi üzerine GK ile görüşmemiş ve dolayısıyla GK’nın görüşlerini , Rapor’unu, yazılarını GMK toplantısına iletememiştir. Sekreter GK ile görüşmemesinin yanı sıra "statü" sahibi ve GK üyesi olan yoldaşlarla tek tek dahi görüşmemiştir. Bu tutumuyla Sekreter örgütümüzün birliğine Tasfiyecilerle birlikte davranarak ağır bir darbe indirmiştir. Üstelik Sekreter bu tutumunu Tasfiyecilerle Tasfiyecilere karşı mücadele edenler arasında “tarafsız” davrandığını iddia ederek yapmıştır. Sekreter’in tutumu örgütümüz içindeki tasfiyeci saldırının başlamasından bu yana karşılaşılan oportünist tutumların tam bir devamıdır. Sonuç olarak, nasıl ki GK örgütlenmesi Tasfiyecilerin ürünü olarak doğduysa, GK faaliyetlerini GMK’nın ayrıntılı olarak bilmemesi de gene Tasfiyecilerin ve onlarla önce iş birliği içinde olan, daha sonra onlara katılan Sekreterin tutumunun ürünüdür.

GEÇİCİ KOMİTE’NİN AÇIKLAMASI OLUMLU BİR ADIMDIR

Hareketimizin birliğini isteyen her yoldaş bugün bürokratik kalıplara düşmeden mevcut durumu somutça kavramak zorundadır. Mevcut durum ise hareketimizin bölünmüşlüğüdür. Bölünmüşlük ifadesini sa-

dece GK ve GMK çevresindeki örgütlenmelerin varlığında bulmamaktadır. Bilindiği gibi "çeşitli biçimlerden örgütümüzün dışına itilmiş (tasfiye edilmiş) ve GK içinde de olmayan "çeşitli" yoldaşlar vardır. Bölünmüşlüğü gidermek isteyen, birliği sağlamak isteyen herkes bu durumu objektif olarak görmek ve öyle davranmak durumundadır.

Objektif gerçekleri görmemek, kendi sübjektif yargılarımızla davranmak durumuna girersek o takdirde yeniden doğacak durumları da kabul etmek zorundayız. Şimdi Tasfiyeciler, ve diğer tüm yoldaşlar bu noktayı düşünmek zorundadır. GK'nın Mayıs 1983 tarihli "Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara" başlıklı yazısı; "GK'nın bölünmüşlüğü'nün kabul edilmesi için yaptığı bu çağrı, GMK tarafından kabul edilmese bile, GK içindeki eski "statü"lü yoldaşlar birliğe hizmet etmek için ve yaşadığımız bunalımın bizce en sağlıklı çözüm biçimini daha kuvvetli savunabilmek için 'çağrı'ya uya-caklardır" açıklamasını yapmaktadır.

GK'nın çağrısı ise; GK'nın ve GMK örgütlenmesi dışındaki diğer bütün yoldaşların varlığının tanınmasıdır. Akılcı ve çözüme gidilebilecek bir çağrıdır bu.

GK'nın "statü"lü tüm yoldaşlarının (ancak GK örgütlenmesinin en ufak kesimidirler) "çağrı"ya uymaları son derece olumludur. Ancak GK'nın çağrısının kabul edilmemesi buhranın bütün derinliği ile sürmesine neden olacaktır. İçinde iki "statü"lü yoldaşların "çağrı"ya uymaları ile GK örgütlenmesi son bulacak değildir. GK örgütlenmesi tüm yoldaşlar örgüt üyeliği haklarından yararlanıncaya kadar sürecektir, ancak bu noktadan itibaren GK'nın varlığı son bulacak ve bir yıldan uzun bir süredir GK içinde komünist faaliyetlerini sürdüren yoldaşlar birleşik Kurtuluş örgütü içinde faaliyetlerine ve Tasfiyeciliğe karşı mücadelelerine devam edeceklerdir.

TASFİYECİLERİN HESAPLARI

Tasfiyeciler GK üyesi olup "statü" sahibi olmayan yoldaşlar için "gelsinler örgüt üyeliğine başvursunlar, örgüt üyesi olmaya layıksalar üye olurlar" demektedirler. Tasfiyecilerin bu tezleri tam anlamı ile çirkin bir hesaptır.

"Tam Üyeli GMK Toplantısı"nın hazırladığı yeni tüzüğe göre örgüt üyeliğine baş vuranlar 3-6 aylık bir aday üyelik süresi geçireceklerdir.

Öte yandan Hareketimizin içinde bulunduğu buhrana GMK'nın getirdiği bir çözüm (ki olumludur) Konferans'tır. Konferans delegeleri ise gene yeni tüzüğe göre yerel örgütler tarafından seçilecektir. Yani, GK'nın "statü" sahibi olmayan yoldaşları, GK örgütlenmesinde de, GMK çevresindeki örgütlenmede de olmayan ve "statü" sahibi olmayan fakat örgütten tasfiye edilmiş yoldaşlar ise Hareketin bugünden başlayan tartışma platformuna, konferans platformuna katılamayacaklardır. Bu koşullar altında toplanacak bir konferansın hangi sonuçları üreteceği bugünden ortadadır; Tasfiyecilerin zaferi !

Tasfiyecilerin bir başka yanları ayrılıkçı olmalarıdır. Onların örgütümüz içinde tartışma ortamını egemen kılmak, çeşitli görüşlerin örgütümüz içinde enine boyuna tartışılmasını sağlamak ve örgütümüze demokratik merkezîyetçiliği egemen kılmak gibi bir niyetleri yoktur. Onların birlik diye de bir niyetleri yoktur. Onlar ayrılığı kabul etmektedirler fakat bu ayrılıktan en 'az zararlı nasıl kurtuluruz'un hesabını yapmaktadırlar. İşte Tasfiyecilere karşı mücadele edenlerin önündeki en büyük engel Tasfiyecilerin ayrılıkçı tutumlarıdır.

Ne var ki tasfiyeciler yanılmaktadırlar. Tasfiyeciler hesaplarını "kelle sayısı" ile yapmaktadırlar. Hareketin niteliğini, yoldaşların niteliğini unutmaktadırlar. Bugün tartışma kanalları açılmıştır', açılmaktadır. Tasfiyecilerin bütün engelleme çabalarına rağmen artık görüşler Hareketin saflarına genişlemesine yayılabilmektedir. GK'nın bir yıllık mücadelesi bu kanalları açmıştır, açmaya devam edecektir. Tasfiyeciler bugünden yarına bir konferans toplanıncaya kadar ne yaparlarsa yapsınlar, tartışmayı engellemek, görüşlerin yaygınlaşmasını durdurmak için ne yaparlarsa yapsınlar başarılı olamayacaklardır. Örgütümüzün geçirdiği pratik, GK'nın varlığı bütün bu engellerin üstesinden gelmemizin biricik garantisidir.

Tartışma GMK çevresindeki örgütlenme içinde de bütün engelleme çabalarına rağmen sürecektir. "Statü"lü tüm yoldaşlar "statü" lü veya "statüsüz" yoldaşlarımızın görüşlerini örgütümüz içinde yayacaklardır. Tasfiyecilerin bürokratik engelleri yıkılacaktır ve gelecek mutlaka ama mutlaka tasfiyeciliğin iflasını, tecridini görecektir.

Gelecek komünistlerin birliğidir !

Recep Gökırmak. Mayıs 1983.

BİRLİĞİ YENİDEN ÖRELİM

"İdeolojik içeriği olmayan örgüt, pratikte işçileri iktidar sahibi burjuvazinin acınacak uyduları haline dönüştüren bir bozukluktur. Bundan dolayı proletarya tartışma ve eleştiri özgürlüğünden yoksun bir eylem birliği tanımaz. Bundan dolayı sınıf bilinçli olan işçiler, ilkelerin çok ciddi bir biçimde çiğnebileceğini ve dolayısıyla tüm örgütsel ilişkilerin kesilmesinin zorunluk haline geleceğini asla unutmazlar."

(Lenin, Bütün Eserler, Cilt 11)

Tartışma Komünist Örgüte Güç Kazandırır

Komünistlerin birliği gönüllülük esasına dayanır. Bu birliğin temelleri komünizme, onun bilimsel tezlerine bağlılık, örgüt programında, örgütün temel taktiklerinde anlaşma ve eylem birliğidir. Bütün bunların ürünü ise komünistlerin irade birliği demek olan örgüttür.

BİRLİĞİ YENİDEN ÖRELİM

"İdeolojik içeriği olmayan örgüt, pratikte işçileri iktidar sahibi burjuvazinin acınacak uyduları haline dönüştüren bir bozukluktur. Bundan dolayı proletarya tartışma ve eleştiri özgürlüğünden yoksun bir eylem birliği tanımaz. Bundan dolayı sınıf bilinçli olan işçiler, ilkelerin çok ciddi bir biçimde çiğnebileceğini ve dolayısıyla tüm örgütsel ilişkilerin kesilmesinin zorunluluk haline geleceğini asla unutmazlar." (Lenin, Bütün Eserler, Cilt 11)

Tartışma Komünist Örgüte Güç Kazandırır

Komünistlerin birliği gönüllülük esasına dayanır. Bu birliğin temelleri komünizme, onun bilimsel tezlerine bağlılık, örgüt programında, örgütün temel taktiklerinde anlaşma ve eylem birliğidir. Bütün bunların ürünü ise komünistlerin irade birliği demek olan örgüttür.

Biz komünistler insanların gönüllü birlikler kurma hakkını sadece kendimize ait bir hak olarak görmeyiz. Aksine biz komünistler, örgütlenme hakkını genel bir ilke olarak tüm gücümüzle savunuruz.

Gönüllü birlik, yani biz komünistlerin irade birliğinin somut şekli olan örgütsel birlik, ancak ve ancak gönüllülük temeli üzerinde oluşur. Komünizmin bilimsel tezlerinde anlaşma, örgütün programında anlaşma

çünkü ancak gönüllülük üzerinde mümkündür ve ancak bu gönüllü anlaşmadır ki eylemdeki gönüllü birliğe yol açar, o ise örgüttür.

Örgüt tüm yaşamı içinde bu gönüllü birliği korumak zorundadır. Sadece korumak değil onu geliştirmek, ilerletmekle yükümlüdür. Bu, örgüt içi yaşamın canlılığıdır, bir başka şekilde ifade edersek, tartışmanın örgüt saflarında varlığı örgütü geliştirir, yaşatır. Tartışmanın ve onun ayrılmaz bir parçası olan eleştirinin var olmadığı bir örgütte gönüllü birlikten bahsetmek mümkün değildir. Burada denebilir ki bir örgüt içinde mutlaka tartışma mı olmalıdır, bir örgütte üyeler tüm konularda anlaşmış uyumlu bir topluluk oluşturamazlar mı? Böyle bir şey mümkün değildir. İnsan düşüncesi birbirinin aynı, yeknesak olarak gelişmez, insanların bilgilenme düzeyleri, soyutlama yetenekleri birbirlerinden farklı farklı gelişir. İnsanlar arası tartışma insan cinsinin doğal üretkenliklerinden birisini oluşturur. Böylelikle insanlar yeni soyutlamalara ulaşırlar.

Eğer bir örgütte tartışma yoksa bu o örgütte insan bil incinin doğal gel işimi zorla, baskı ile engelleniyor demektir. Böylesi yüzlerce, binlerce örgütlenme vardır. Fakat baskı ile farklı düşüncelerin ortaya çıkması engellense de gene de o örgütlenmede farklı farklı düşünceler, bilinçler mevcuttur sadece baskı nedeniyle kendisini açığa vuramamaktadır. Ama, farklı düşüncelerin ortaya çıkmasını engelleyen zor bu arada belirli bir başarı sağlamıştır, uygulanan zor ile düşüncelerin gelişmesi engellenmiş, gelişebilenler "resmi" düşüncenin, ideolojinin, çevresinde odaklandırılmıştır, karşıt düşünceler ise yaygınlaşamayacakları noktalara itilmişlerdir.

Burjuvazinin başta ordusu, polis kuvvetleri olmak üzere yüzlerce örgütlenmeleri işte bu tür örgütlenmelerdir. Bu örgütlenmelerde hiçbir tartışmaya, hiçbir eleştiriye yer yoktur. Burjuvazi bu örgütlenmelerde kendi egemen ideolojisinden başka hiçbir insan düşüncesinin gelişmesine kendi ideolojisini eleştirmesine izin vermez. Burjuvazinin insan düşüncesinin gelişmesini engellemesinin yolu zordur. Zor, burjuva disiplini olarak kendini gösterir.

Bu disiplin esas olarak cezalandırma mayası dayanır. Cezalandırma burjuvazinin baskı organları için öldürme, hapis, dayak, aç bırakma vs şeklindedir. Burjuvazinin disiplini elindeki devlet güçlerinin, egemen

ideolojinin tümünün, kendi zıddının sınıf bilincine ulaşmasını engellemek için örgütlenmesidir. Yasa koyucu ve yasa uygulayıcı burjuvazinin hizmetindedir. Bu olanakları ile burjuvazi toplumun tümü üzerindeki disiplini oluşturur. Onun dışına çıkanlar cezalandırılır.

Burjuvazinin disiplini sadece ortaya çıkan karşıt düşüncayı cezalandırmakla yetinmez. Daha önemli olarak o karşıt düşüncenin ortaya çıkmasını engelleyen tedbirler topluluğudur burjuva disiplini, Gerek orduda, gerek çeşitli devlet aygıtlarında, siyasi partilerde, sendikalarda, kısacası bir bütün olarak toplumun tümünde egemen ideolojiye, burjuva ideolojisine karşı düşünce yasaktır. Egemen ideoloji burjuvazinin zor başta olmak üzere tüm aygıtlarıyla korunur.

Komünistlerin örgütlenmesinde ise insan düşüncesi, insanlar arası tartışma örgütün canlılığının biricik garantisidir. Ancak farklı düzeylerdeki soyutlamaların birbirleriyle tartışmaları, bu tartışmaya örgütün bütününe ortaklığı komünist örgütün en doğru hattı izlemesini sağlar. Komünist bir örgütte disiplinin biricik nedeni, burjuva örgütlerinde olduğu gibi farklı düşüncelerin ortaya çıkmasının engellenmesi değildir. Aksine, komünist disiplin gücünü tartışmanın varlığından alır.

Ancak tartışma, tartışma hakkı eylemde birliği engelleyemez. Bizim disiplinimiz işte bu noktada zora başvurur, çünkü eylemde birliğin engellenmesi gönüllü birliğe zarar verir ve onun korunması gerekir. Tartışma özgürlüğü adı altında örgütümüz komünizmin bilimine ters düşüncelerin propaganda alanı olacaksa, tartışma özgürlüğü, eylemde birliği parçalamakta ise, tartışma özgürlüğü adı altında "taktiği oluşturan düşünceye katılmıyorum, öyleyse eylemde katılmıyorum" deniyorsa bizim disiplin anlayışımızın zoru işte bu noktada doğar. Kısacası bizim disiplinimiz komünizmin bilimselliğini ve eylemde birliği titizlikle korur ve burjuvazinin tam aksine bizim disiplinimiz tartışmayı, farklı görüşlerin birbirleriyle çatışmasını, eleştiriyi öngörür. Gönüllü birlik komünistler için zorla, cezalandırma ile, yasaklarla değil, tartışma ile, ikna ile korunur.

Demokratik merkezîyetçilik işte bizim bu disiplin anlayışımızın pratikçe örgütsel hayatımızı biçimlendirişidir. Demokratik merkezîyetçilik gönüllü birliği, örgütü, bir irade birliği olarak saptar. İrade birliği bu birliği oluşturan bütün unsurların, birliğin tüm gelişimine tartışmaya katımları ile, yani düşünceleri ve soyutlama güçleri ile ortak olmalarıdır.

Pratik biçimi tartışma hakkının varlığı ve seçimle gerçekleşir. İrade birliği tartışmayı gerçekleştirirken, bunu bir hak ve yükümlülük olarak irade birliğinin, örgütün, bütün unsurlarına verirken bütün bu unsurlardan da eylem birliğine katılmayı talep eder.

Tartışma, farklı düşüncelerin olması ve bunların doğal ürünü olan eleştirinin varlığı kuşkusuz aynı düşünceyi paylaşan insan topluluklarını da beraberinde getirir. Ortada bir tartışma ve bu tartışmanın iki veya daha çok yanı varsa, ve söz konusu olan bir örgüt ise bu, ortada farklı görüşler çevresinde toparlanmış, aralarında nüanslarla aynı görüşü savunan insan gruplarının varlığını doğal kılar. Komünist örgütlenme; varlığının, garantisi olarak irade birliğini oluşturan bütün unsurların tartışma hakkını görüyorsa, bu, komünist örgütün farklı aşamalarda, farklı tartışmalarda örgüt içinde birbirlerinden farklı görüşleri savunan gruplaşmaların olmasını da örgüt üyelerinin doğal bir hakkı olarak görür. Kısacası, komünist örgütlenme farklı düşünceler etrafında toplanmış grupların varlığı ile uzlaşır.

Tartışma, gruplaşma bir tarafın diğer tarafı iknası ile veya bu çeşitli nedenlerle mümkün olamıyorsa, oylama ile çözülür. Oylama, iknaa, tartışmanın bir tarihsel koşul içinde bitimidir. Bu noktada örgütsel hayat içinde ağırlıklı olan tartışma, yerini tartışmanın ürünü olan eyleme, tartışma hakkı ise yerini eylemde birliğe bırakır. Fakat bu hiçbir zaman azınlıkta kalan ve ikna olmayan diğer görüşün baskı ile, zorla yasaklanması değildir. Eylemde birlik sağlandıkça farklı görüşler varlıklarını sürdürebilirler. Eğer tartışmada anlaşma yoksa, farklılık bir taraf ya da her iki taraf için de komünizmin temel ilkelerine tersliğe tekabül ediyorsa eylem birliği mümkün değildir. Bu nokta gönüllü birliğin bozulduğu andır. Bu noktada ortaya iki yeni gönüllü eylem birliği, iki yeni irade birliği, iki yeni örgüt doğacaktır.

Komünist örgütün tartışması sadece üyelerle, irade birliğini oluşturanlarla, sınırlı değildir. Komünistlerin "bir tüm olarak proletaryanın çıkarlarının dışında ve ayrı çıkarları yoktur". Öyleyse, komünistlerin tartışmaları tüm proletaryanın önünde, onu da içererek olmalıdır. Eğer komünistlerin tüm çıkarları bir bütün olarak proletaryanın tüm çıkarları ile çakışmaktaysa, yani komünist örgüt proletaryanın ayrılmaz, kopmaz bir parçası ise o takdirde hangi yolun proletaryanın çıkarlarına

uygun olduğu, proletaryanın hangi yolu izlemesi gerektiği üzerine olan tartışma sınıfın yığinsal saflarına açık olmalıdır.

İktidar olmaktan uzak bir tarihsel süreç içindeki bir örgütte tartışmanın proleter milyonlara, yani "kamuoyuna" açık olması anlamsız gelebilir. Böyleleri komünist örgütün örgütsel yaşam ilkelerinin, geleneklerinin yarının toplumunun siyasal yaşam ilkeleri olacağını görmeyenlerdir. Eğer komünistlerin birincil görevleri proleter yığınlara komünizmin bilimsel düşünmesini anlatmak, siyasal gerçekleri açıklamaksa, bu, örgüt içi yaşamın ilkelerinin de proleter yığınlara aktarılmasını, kavratılmasını gerektirir.

Devrimi proleter yığınların iktidara gelmesi olarak gören komünizm, proleter yığınlara bil imi kavratırken, siyasal gerçekleri açıklarken, proleter yığınlar bu faaliyetin sonucu siyasal bilincine, kendi sınıflarının durumunun bilincine ulaşıyorlarsa, onlar, aynı zamanda yönetim sanatını da öğrenmek, pratikleri içinde uygulamak zorundadırlar. Binlerce, on binlerce, milyonlarca kere proleter yığınlar tekrar, tekrar örgütlenmek, mücadele etmek ve bu örgütlülük ve mücadele pratiği içinde yönetim sanatını, proleter demokrasisini kavramak zorundadırlar. Eğer bilinci komünistlerin faaliyeti ile kazanacaklarsa, kendi pratikleri içinde olgunlaştıracaklarsa, proleter demokrasisinin temel ilkelerini, yöntemlerini de komünistlerden görecekler, kavrayacaklar ve geliştireceklerdir.

Örgüt içi tartışmanın proleter yığınlara taşınmasının birincil amacı budur. İkincil olarak ise proletaryanın ayrılmaz bir parçası olan komünistler sınıflarının izleyeceği yolu sınıfın tümünün katılımını talep ederek sürdürürler. Burjuva ideolojisinin gücü, komünist örgütün sınıfla bağlarının yaygınlığı ve gücü gibi etkenler komünistlerin bu talebinin yerine gelmesini belirler.

Egemen ideolojinin en güçlü olduğu bir tarihsel anda örgütün sınıfla ilişkileri bir elin parmakları ile sınırlı ise, sınıfın tartışmaya katılımı (!) işte o kadar olur. Örgüt egemen ideolojinin tüm etkinliğine rağmen yüz binlerle, milyonlarla proleterle sağlam bağlar içindeyse, örgüt proleter saflar arasındaki tüm tartışmaları, yaşamı etkileyebiliyorsa, sosyalizm işçi sınıfının kendiliğinden hareketi ile birleşmişse, örgüt içi tartışmalara sınıfın katılımı, tepkileri de o ölçüde olur.

Tasfiyeciler Tartışmaya Karşı

Örgütsel buhranımız içinde Tasfiyeci tezin temelleri "tartışma özgürlüğünün eleştiri özgürlüğüne kadar genişletilmesine" karşı çıkış oluşturdu. Tasfiyecilik kılıcını bazı yoldaşlarımızın örgüt içinde tartışma istemeleri, "önderliği eleştirmeleri ile çekti. Önderliğin eleştirilmesi Tasfiyecilerce "bu, kadrolar arasında güvensizliği oluşturmaktadır" diye suçlandı. Tasfiyeler tek tek ya da gruplar halinde yoldaşların örgütten uzaklaştırılmaları değil. Tasfiye aynı zamanda örgütün tümüne yöneldi, komünizmin örgüt, demokratik merkezîyetçilik anlayışlarına yöneldi, hareketimizin teorik görüşlerini tahribe başladı. Ve sonunda Hareketimizin parçalanmasına neden oldu.

Ağustos 1981'de Tasfiyeciler bir yerel örgütümüzün (X Kentinin A Organının) yazdığı bir yazı ile örgüt içinde tartışma istemesini ve merkezi eleştirmeye başlamasını felsefi idealizmden, hizipçiliğe kadar uzanan bir dizi ağır eleştirilerle suçladılar ve "sadece ilgililerin bilmesi gereken bilgileri yazılı olarak ifşa etmelerinden" ve "yazılarını rastgele dağıtmaya başlamalarından" dolayı örgütten "attılar".

Bugüne değin Tasfiyeciler örgütümüzden attıklarını söyledikleri X Kentinin A Organının görüşlerinin niye hareketimizi inkara ve teslimiyete çağırdığını niye felsefi idealizm içinde olduğunu anlatmadılar, anlatamadılar. Yazı-1 ve Yazı-2 (X Kentinin ihraç nedeni olan yazılarıdır bunlar) bugün tüm yoldaşların okumasına açıktır. Yoldaşlar okuyacaklar, tartışacaklar ve karar verecekler. "Sadece ilgililerin bilmesi gereken bilgilerin yazılı olarak ifşa edilmesi ise koskocaman bir yalan. Tasfiyeciler yoldaşların büyük çoğunluğunun yazıları okumamış olduğu bir dönemde, bu avantajlarına dayanarak çirkin bir yola girdiler, yalan söylediler, böylelikle bir örgütlenme içindeki en ağır suçlamayı X Kentinin A Organının sırtına yüklediler.

Son iddiaları ise biraz daha tartışılabilir bir iddia: Yazılarını rastgele dağıtmaları ve ilke kural tanımamaları.

İlke ve kural nedir? Yoldaşların ortak yazı yazmaları hangi ilkeye, hangi kurala terstir. Şüphesiz komünizmin kurallarına ters değildir. (Yoldaşların ortak yazı yazmaları Tasfiyeciler için bir suçlama konusudur.) Tasfiyecilerin bahsettiği ilke ve kurallar olsa olsa proletaryadan gayrı sınıfların ilke ve kurallarıdır. Yazılarını rastgele dağıtmalarının

özeleştirisi X Kentinin A Organı tarafından yapılmıştır. Yoldaşlar nedenleri ile birlikte tutumlarını açıklamakta ve yanlış yaptıklarını kabul etmektedirler. (Burada hemen belirtmek gerekir, yoldaşların yazılarını kendi organlarının çevresindeki üç başka yoldaş okumuştur, atılmaları noktasına kadar tüm "dağıtım" bu kadardır!)

X Kentinin A Organı içine düştükleri hatanın nedenini şöyle açıklıyor: "Evet, ilke ve kurallarca belirtilen tavrın tersi olduğu halde, ne yazık ki hareketimizde uzun süreden beri çeşitli düzeylerde sürüp gelen böylesine hatalı davranışlar sanki normal yol yordam haline gelmişti. İşlerlik (yanlış olduğu halde) sık sık bu şekle bürünmekteydi. Yol-yordam, işlerlik gibi hareket içinde pek yazılı olmayan ama bir görenek-mişçesine aktarılıp uyulan şeyler nasıl aktarılırsa, nasıl görülürse öyle uygulanır. Biz de doğru olana değil, yanlış olan pratikteki duruma benzer davranarak hataya düştük. Bu ise işlerliğin hiçe sayılması değil, olumsuz olan işlerliğe (tamamen bile değil) kendimizi kaptırmamızdı." (Yazı-II)

Ne yazık ki yoldaşlar bu özeleştiriyi, açıklamayı yaptıkları Yazı-II yayınlandığında yoldaşlar çoktan örgütten "atılmışlardı Ne ki, yoldaşların tasfiyelerinden 7-8 ay sonra Tasfiyeciler bizzat kendileri X Kentinin A Organının açıklamasını destekleyen görüşler yayınlamışlardır. Mayıs 82 Raporunda Tasfiyeciler önderliğin hataları olarak şu tesbitleri yapıyorlar:

" a. Örgüt içinde hizipçi eğilimlerin, güç dayatma ve dengeciliğin hâkim olması. Görüş ayrılıkları ve farklılıklar bir türlü açığa çıkarılamamış, iç çatışmaların kaynağına inilememiş, bu zaafılar aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağıya kapalı bir tarzda yansımıştır.

b. Dolayısıyla, merkez, örgütün nabzım tam olarak el inde tutamamış, sorunların çözümüne organlar ortak edilememiş, açıklık ilkesi hayata geçirilememiştir.

c. Her şeye karşın örgüt içinde bir çoğunluk grubu ve buna karşın şu ya da bu şekilde azınlık grupları oluşmuştur. Çoğunluk grubu her şeye karşın hareketin genel çıkarlarını ve geleceğin kazanılmasını ön planda tutarken, azınlık grupları bir eğilim halinde daima kendi çıkarlarını ön planda tutmuşlar ve kendilerini doğrulama çabası içinde olmuşlardır. (Politbüro'nun Mayıs 1982 Tarihli Raporu)

Tasfiyeciler önderliğin zaafları olarak yaptıkları. Bu tespitlerle geçmişte hareketimiz içinde irade birliğinin zaaflara sahip olduğunu, tüm yoldaşların irade birliğinin oluşumuna katılamadıklarını, organ arası tartışmanın olmadığını, merkez içinde var olan tartışmalara irade birliğini, örgütü oluşturan bütün unsurların, organların katılamadığını doğru olarak saptıyorlar. Çoğunluk grubu, çoğunluk grubunun hareketin çıkarlarını savunmasına karşın azınlık gruplarının kendi çıkarları peşinde olması gibi iddialar ise tamamen onlara ait. İlerde bunu da tartışacağız elbette.

Ne var ki Tasfiyecilerin bu tesbitleri samimiyetten uzak. Dürüst değil, sadece oportünizmin bilinen, kokuşmuş taktiklerinden birisi.

1981 yazında X Kentinin A Organını tartışma istediği için örgütten atan, Ocak 1981'de gerçekleşen ikinci toplu ihraç olayında döne do-laşa ısrarla örgütümüzde demokratik tartışma kanallarının var olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadırlar. Yoldaşlar bugün karar vermelidirler hangi tesbitler? doğrudur. 1981 yazında ve Ocak 82'de yaptıkları örgütümüzün demokratik tartışma geleneğine ve kanallarına sahip olduğu tesbiti mi, yoksa dört ay sonra yaptıkları ikinci tesbit mi ? Yoldaşlar karar vermelidir ki tüm hareket yoldaşların yaptıklarını ciddiye alabilsin. Tasfiyelerin nedenini kavrayabilsin.

Tasfiyelerin tek bir anlamı vardır, merkez hizibin tartışmaya tahammülsüzlüğü, merkezin, kendilerinin (merkezdeki tasfiyeci olmayan diğer unsurlarla birlikte) eleştirilmesidir. Papağan gibi ezberledikleri tümcelerle "eleştiri özgürlüğüne" karşı çıkmaktadırlar. Lenin'in Marksizm'i eleştiri özgürlüğüne karşı çıkmasını komünist örgütün genel ilkesi haline getirmekteler ve "işte, tartışma özgürlüğü istiyorsunuz, tartışma özgürlüğünü eleştiri özgürlüğüne kadar genişletiyorsunuz" demektedirler ve bu istemleri ileri sürenleri "ilke-kural tanımazlıkla" suçlayıp ardı ardına ihraç ediyorlar.

Yoldaşlar, örgütümüzde demokrasinin hiçbir dönemde işlemediğini tesbit ederken doğru yoldasınız. Gerçekten de örgütümüzün tarihi içinde, bugün de dahil olmak üzere hiçbir zaman demokrasi gerçekleşmemiştir. Örgütümüzün merkezi hiçbir zaman demokrasinin gerçekleşmesini ön görmemiş, daima bunun önündeki engelleri pekiştirmiştir. Eğer demokrasi doğrultusunda ileriye doğru bir ileri adım atılıyorsa derhal iki geri adımın planlarını yapmıştır. Örgütün sınırlarını

değil ama örgüt içi demokrasinin, tartışma hakkının sınırlarını merkez üyelerinin ferasetine bırakmıştır.

Tasfiyeci saldırının tarihsel kökleri 12 Eylül öncesinde de (kendilerinin de Mayıs 82 Raporunda belirttikleri gibi) hareketimiz içinde tartışma hakkının, demokrasi kanallarının olmamasıdır.

Geçici Komite Örgütümüzün Bir Parçasıdır

Tartışmaya tahammülsüz, görüşlerine inançsız olan Tasfiyeciler Tartışmanın başlamasını bir anlamda tartışmayı başlatanları ihraç ederek, bir anlamda da tartışmayı başlatacakları tasfiye etmekle engellemeye çalıştılar. "Statülü"ler resmen ihraç edildiler, statüsüzler ise çeşitli biçimlerde tasfiye edildiler. Bir kısım yoldaşlar ise "statülü" ve statüsüz ilk büyük dalganın ardından yavaş yavaş örgütten koparıldılar.

Ağır gizlilik koşulları Tasfiyecilerin bu eylemlerinin başlıca yardımcısı oldu. Eğir gizlilik koşulları içinde yoldaşların açık tartışma yürütmeleri, Tasfiyecilerin tutumuna karşı açık ve yaygın bir mücadele sürdürmeleri mümkün değildi. Ağır gizlilik koşullarında yoldaşların birbirlerini görmeleri bile mümkün değil. Örgütün tüm ipleri doğal olarak merkezin, Tasfiyecilerin elindeydi, dolayısıyla tartışmanın değil ama dedikodunun, karalama kampanyasının kanalları da doğal olarak Tasfiyecilerin elindeydi. Tasfiyecilerin merkez hizibi olarak adlandırılmalarının nedeni budur. Onlar örgütün tümünün sahip olduğu olanakları kendi dar grup çıkarları için sürdürdüler.

Tasfiyeye uğrayan yoldaşların önünde iki yol vardı. Ya mücadeleyi terk edeceklerdi , ya da yeniden örgütlenerek egemen sınıfa karşı ve Tasfiyecilere karşı mücadeleye devam edeceklerdi. Tasfiyeye uğrayan yoldaşlardan Tasfiyeciliğe karşı mücadelenin taktiklerini de, biçiminde anlaşılanlar böylelikle Geçici Komiteyi kurdular.

Geçici Komitenin kuruluşu Tasfiyecilerin bir ürünüdür. Örgütü parçalayan, örgütün sayıca önemli bir kısmını (bütün çoğunluk iddialarına rağmen) örgütün geri kalan kesiminden koparan onlardır. İlişkiler onların elinde olduğundan bunun üstesinden gelmek mümkün değildi .

Geçici Komite komünistlerin doğal örgütlenme hakkını kullandı. Ama GK hiçbir zaman örgütsel bölünmüşlüğü derinleştirici girişimlerde bulunmadı.

Geçici Komite açık tasfiyeye uğramayan hiçbir yandaşını ayrı İmaya ve kendisine katı İmaya çağırmadı tam aksine bunun tersini savundu. Tüm yoldaşlara "bulunduğunuz organlarda kalın, mücadeleye o organda devam edin, bizi destekleyin" dedi. Bugün görülüyor ki GK'nın bu çağırısı, bu tutumu önümüzdeki birlik olasılığının tek sağlam zeminini oluşturmaktadır.

Eğer bugün hareketimiz içinde yeniden birliği oluşturmak, yeniden irade ve eylem birliğini sağlamak mümkünse bu sadece ve sadece Geçici Komitenin oluşumundan bu yana birlik doğrultusunda gösterdiği çabaların ürünüdür. Örgütü kesin çizgilerle ikiye bölmemesinin ürünüdür.

Birlik bugün örgütün tüm kesimlerinde ileri sürülen talep. Ne var ki bu birlik çağırıları ne ölçüde samimi, ne ölçüde somut işte bu nokta biraz karanlık. Birlik, evet bugün hepimizin isteği bu, ama ne pahasına, hangi koşullarda, hangi ilkeler üzerinde. Bu noktalarda anlaşmadıkça örgütümüzün-hareketimizin parçalanmışlığına son vermek mümkün değildir.

"Tam Üyeli GMK Toplantısı" olumlu olabilecek bir adım atmıştır. Tüm toplantı GMK'nın bir yönetici organ olarak iflas ettiğini, yönetme niteliğini kaybettiğini bir kez daha kanıtlamasına rağmen toplantıdan çıkan "çeşitli nedenlerle örgütün dışında kalmış üyelerin geri dönebilmesi" hakkı ileriye doğru bir adımdır. Ne ki, Tasfiyeciler bu adımı yarım atmakla, daha sonraki uygulamaları ile olumsuzluğa dönüştürmüşlerdir.

Atılan adım yarımardır. Bölünmüşlük, parçalanmışlık sadece 12 Eylül öncesi "statü" sahiplerinin bölünmüşlüğü değildir. Eğer statü sahiplerinin bölünmüşlüğünden yürünecekse ortada pek sorun yoktur. Bölünmüşlüğüün boyutları daha geniştir. Ortada birbirlerine yakın üye sayısına sahip iki örgütlenme ve bu ikisinin dışında küçük çaplı çevreler vardır. Bunların pek çoğu "statü" sahibi değildir Tasfiyecilere göre. Ama gerçek böyle midir ?

Hayır. İki örgütlenmeden birisi olan Geçici Komite kendi yapısına sahiptir, bu kendi üyelerine sahiptir demektir. GK sadece GMK'nın statü verdiği yoldaşlardan değil, Tasfiyecilerin örgütümüzden tasfiye ettikleri sayısız yoldaştan oluşturmaktadır ve bütün bu yoldaşlar bugün GK'nın üye yapısını oluşturmaktadır. Birlik bütün bu yoldaşların

üye haklarına sahip olması ile ileri bir adım atar. Sadece GK'nın tümünün üyelik haklarına sahip olması da yetmez, bölünmüşlüğü'nün sınırları çünkü sadece GK ile çizili değil, GK'nın dışında daha küçük çevreler örgütümüzden şu veya bu şekilde uzaklaştırılmışlardır, ihraç edilmişlerdir. Birlik bütün bu yoldaşların üyelik haklarına, yani en temel olarak irade birliğinin şekillenmesine katılmaları ile, tartışma hakları ile gerçekleşir.

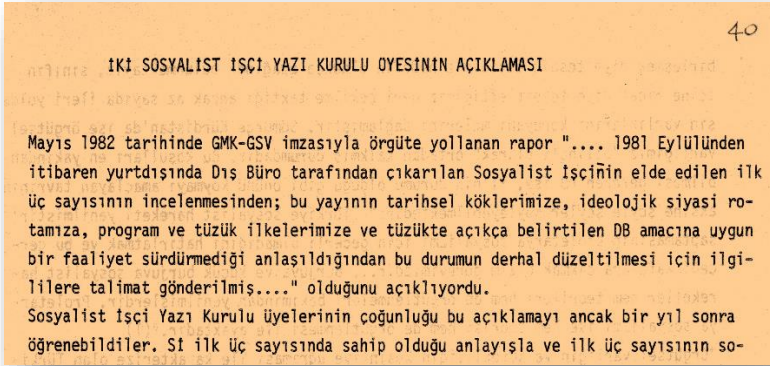
Çünkü tasfiye, örgütümüzün tahribi sadece bir kısım ihraçlarla, tasfiyelerle sınırlı değil. Tahrip örgütümüzün teorik görüşlerinde gerçekleşmiştir. Örgüt anlayışımızda, ulusal soruna bakışımızda, sınıfla ilişkilerimizde, demokratik merkezîyetçilik anlayışında gerçekleşmiştir. Ve son olarak örgütümüz kendi hukukunun dışına itilmiştir. Çarpık da olsa var olan hukuk daha da çarpık hale getirilmiştir. Bir organ, Tasfiyecilerle eşit anlamlı olan Politbüro kendisini tüm örgüt ile eşitlemiş, örgütün tümünü dağıtmıştır, yeniden örgütlemiştir. Ortada örgüt diye çağırılan yeni oluşum tamamen Tasfiyecilerin ürünüdür. Onların iradesinin ürünüdür.

Birlik sadece en geniş demokratik platformun çizilmesi ile gerçekleşmez. Birlik bu ilk adımı izleyen sağlam bir tartışma platformunda yeniden temel ilkelerde anlaşma ile sağlanır. İlk adım "çeşitli nedenlerle örgüt dışına düşmüş yoldaşlara üyelik haklarının verilmesidir, ikinci adım örgüt içinde demokrasinin kanallarının inşası ve tartışmanın başlatılmasıdır, son adım ise birlik konferansıdır. Tüm bürokratik engellerden uzak, Tasfiyecilerin tasallutundan uzak birlik konferansı .

İşte bu süreç sağlıklı bir biçimde tamamlanırsa hareketimizin birliği sağlanır, şu anda farklı farklı eylem birlikleri içinde olanlar tek bir eylem ve irade birliği içine girerler. Kesilen süreç yeniden, daha sağlıklı bir biçimde başlar.

Yaşasın Komünistlerin Birliği

Recep Gökırmak. Haziran 1983.

İKİ SOSYALİST İŞÇİ YAZI KURULU ÜYESİNİN AÇIKLAMASI

Mayıs 1982 tarihinde GMK-GSV imzasıyla örgüte yollanan rapor "... 1981 Eylül'ünden itibaren yurtdışında Dış Büro tarafından çıkarılan Sosyalist İşçi'nin elde edilen ilk üç sayısının incelenmesinden; bu yayının tarihsel köklerimize, ideolojik siyasi rotamıza, program ve tüzük ilkelerimize ve tüzükte açıkça belirtilen DB amacına uygun bir faaliyet sürdürmediği anlaşıldığından bu durumun derhal düzeltilmesi için ilgililere talimat gönderilmiş ... " olduğunu açıklıyordu.

Sosyalist İşçi Yazı Kurulu üyelerinin çoğunluğu bu açıklamayı ancak bir yıl sonra öğrenebildiler. Sİ¹⁷ ilk üç sayısında sahip olduğu anlayışla ve ilk üç sayısının sorumluluğunu üstlenmiş olan Yazı Kurulu tarafından 5 sayı daha çıkarıldı. Bu süre zarfında Politbüro, Sİ'nin "tarihsel köklerimize, ideolojik siyasi rotamıza" niye uygun olmadığını açıklamadı. 1982 Ekim'inde yayınlamaya başladığı "Ekim" dergisindeki bazı imaların dışında Sİ'de yazılanları eleştirmede. Ancak gerek çıkarmış olduğu bir dizi yazıda gerekse Ekim dergilerinde kendi "ideolojik-siyasi rotasını" açıkladı. Bu yazımızda Politbüro'nun "ideolojik-siyasi rotası" ile Sİ'de yazılanları karşılaştırmak istiyoruz. Göstermeye

çalışacağımız, Sİ'nin gerçekten de bu rotaya "uygun" bir yayın olmadığıdır. Sİ ile Politbüro'nun anlayışı arasında ciddi teorik-siyasi ayrılıklar vardır.

Sİ'nin "kendilerinin program ve tüzüğüne uygun bir faaliyet sürdürmediği" iddiası ise doğrudur. Sİ Eylül 81'de yayınlanmaya başlandığında Politbüro'nun tüzüğü ve programı henüz ortada yoktu. Yani Sİ olmayan bir program ve tüzüğe uygun bir faaliyet sürdüremedi. Kasım 81'de açıklanan program ise anti-cuntacılıkla kendini sınırlayan kapsamıyla kabul edilebilir nitelikte olamazdı. Kaldı ki, Sİ Yazı Kurulu üyelerinin bir kısmının bu programdan da haberi yoktu.

12 Eylül darbesi Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da sosyalist hareketi ağır bir yenilgiye uğrattı. Sİ'de bu durum şöyle tesbit ediliyor: "Birçok gurup örgütsel olarak darmadağın olmuş, kısmen ayakta kalabilenler ise ağır darbeler yemelerinin yanı sıra örgütsel varlıklarını büyük ölçüde geri çekilme ile adeta tüm siyasi faaliyetlerini durdurma ile koruyabilmişlerdir."¹⁸

Açık ki, kısmen ayakta kalabilenler arasında olan hareketimiz de benzer bir durumdadır. Yaşanılan yenilginin ağırlığı, tüm komünistleri bu yenilginin nedenleri üzerine düşünmeye sevk etmelidir. Sosyalist hareketin en kitlevi ilişkilere sahip olduğu bir dönemin arkasından kendini bütün boyutlarıyla bir yıkımın içinde bulması yüzeysel değerlendirmelerle geçiştirilecek, sıradan bir olay değildir. Bu yıkım koşullarında örgütsel varlığını devam ettirebilen guruplardan biri olan Kurtuluş hareketi de önemli sorunlarla karşı karşıyadır. Var olan kitle ilişkileri hemen hemen tümüyle terkedilmiş, birçok militanla ilişkiler kopmuş, siyasi faaliyet uzunca bir dönem durdurulmuş, ya da son derece sınırlandırılmıştır. Sınıf içerisinde tutunabileceğimiz mevzilerimiz yoktur. Sınıfın öncüleriyle birleşmek diye tesbit ettiğimiz hedefin oldukça uzağında bulunmaktayız, sınıfın içine ricat diye tesbit ettiğimiz geri çekilme taktiği ancak az sayıda ileri yoldaşın varlıklarını koruyabilmelerini sağlamıştır. Sömürge Kürdistan'da ise örgütsel varlığımız "bilinçli olarak" ortadan kalkmış durumdadır.

Bu koşulları en yakından bilmesi gereken PB ise, Sİ'nin durumu olduğu gibi önünü koymayı amaçlayan tavrının aksine şöyle şeyler söyleyebilmektedir: " 'Türkiye sosyalist hareketi yenilmiştir' saptamasının proletarya sosyalizmi için geçerli olmadığını hatırlatmak ve bu

gerçeği kafalara çakmak bizim görevimizdir... Burjuva ve küçük burjuva sosyalist hareketler hem teorileri hem de örgütlenmeleri bakımından yenilmişlerdir. Proletarya sosyalizmi ise hem teorisi hem de örgütlenmesi ile ayakta'dır.¹⁹

"Örgütsel varlığın ve sürekliliğin kesintiye uğraması ile karakterize olan Türkiye solunun 60 yıllık bir geleneği de hareketimiz tarafından yıkılmak üzeredir." ²⁰ Hatta PB'ya göre "mevcut koşullarda" hareketimiz "Türkiye sosyalizminin ve dolayısıyla devrimin kaderini tayin etmek konumuyla yüzyüze gelmiştir." ²¹

"Önümüzdeki görevleri tesbit edebilmek için öncelikle hareketin bugün içinde bulur düğü durumu doğru olarak tesbit etmek gerekir" diyen Si başka gurup ve örgütlerin bu türden iddialarını hiçbir şekilde ciddiye almaz. Başkalarının bu türden şişinmeleri ve gerçekle ilgisi bile olmayan ajitasyonları karşısında Sİ'de şunlar söylenir: " Bir tarihlerde Türkiye'de şu ya da bu ölçüde etkinliğe sahip olan örgütlerin her biri 'bazı darbeler yemiş olmakla birlikte' sapasağlam ayakta durmakta olduklarını, Türkiye halklarının önderliğini yapmaya devam ettiklerini anlatmaktadırlar... Küçük burjuva kendi hayal dünyasında besleyip geliştirdiklerini hayatın gerçekleri olarak görmeyi sever. Ama buna her dilde 'uyduma' denir. Hayatın gerçekleri ise bu uydurmalarla nadiren çakışır." ²²

Kendi hayal dünyasında yaşamayan her devrimci PB'nun "sosyalizmin ve dolayısıyla devrimin kaderini tayin etme konumuyla yüzyüze geldiğimiz" türünden iddialarının hayatın gerçekleriyle ne kadar çakıştığını kolayca saptayabilecektir. PB ise, bu tesbitleri yapmakla yetinmemekte, hayal dünyasında besleyip geliştirdikleri üzerine parti inşa etmek istemektedir. Kasım 1981'de yayınladığı programında "12 Eylül koşullarına partileşme sürecini yaşayan bir örgüt olarak giren hareketimizin kendisi için bu dönemin aşılması nitel bir anlam taşımak zorundadır... Objektif koşullar hareketimizin doğuşunda üstlendiği tarihsel misyonun gerçekleştirilmesine oldukça uygun bir durum yaratmıştır." (abç) demektedir. Mayıs 82'de ise bu iddia daha da netleştirilmekte, "Her şeye karşın örgütümüzün bugün kendini nitel bir tarzda aşma noktasına gelmiştir", "Kasım 81-Mayıs 82 evresi: örgütümüz parti inşa dönemine girmiştir", "Örgütsel gelişimimizde önemli bir aşama teşkil

eden bu iki temel belge ile birlikte, örgütümüz parti inşa dönemine girmiştir”²³ türünden açıklamalarda bulunmaktadır. Hareketimizin işçi sınıfı hareketi ile sosyalist Hareketin çakışma sürecine bağlı olarak tarif ettiği partileşme süreci ile, program ve tüzükle birlikte girdiğimiz parti inşa dönemi”nin birbirinden farklı şeyler olduğu açık. Bunun hareketin daha alt birimlerine nasıl yansıdığı da, bazı yoldaşların eleştiri yazılarında gözüküyor: “ ... Merkezimiz Mayıs 82’de parti inşa örgütü olma kararı almıştır. Ama merkezimizin inşa örgütü kararı alırken hareketimize yeterince vakıf olmadığı ortaya çıkmıştır.”²⁴

Kurtuluş Dergisi ilk sayısından itibaren "modern sanayi proletaryası temelinde yükselecek olan proletarya partisinin yaratılmasını" komünistlerin temel görevi olarak ortaya koymuştur. Bu Kurtuluş’u diğer tüm parti ve guruplardan ayırt eden ana doğrultudur. Proletaryanın partisinin sınıfın öncülerinin partisi olacağını döne döne, defalarca anlatan Kurtuluş, sınıfın yerine onun işini görececek bir başkasının ikame edilmesinin her zaman karşısında olmuştur.

Kurtuluş dergi ve gazetelerinde defalarca tekrarlanan: "Proletaryanın devrimci partisinin oluşması hiç şüphesiz ayrı ayrı yollardan yürüyen proletaryanın kendiliğinden hareketi ile sosyalist hareketin birleşmesi ile ortaya çıkacaktır. Proletaryanın geniş yığınlar halinde sosyalist hareketin saflarına katılmadığı, hiç değilse öncülerin sosyalist hareket içinde yerlerini almadıkları bir ortamda proletaryanın devrimci partisinin oluşması mümkün değildir" (Kurtuluş SD, Sayı 30) olmuştur.

PB’nun hareketin doğuşunda üstlendiği “tarihsel misyonun gerçekleştirilmesine oldukça uygun bir durum” yarattığını söylediği objektif koşullar nelerdir? Yediği darbelerin altında düzenli siyasal faaliyet sürdüremeyecek hale gelen örgütlülüğümüz mü? Örgütümüz üyeleri arasında hala sınıfın mücadelesi içinde öne fırlamış bir tek öncü işçinin olmayışı mı? Yoksa bu objektif koşullar benzerlerine hatta daha iyilerine her devrimci gurubun sahip olduğu program ve tüzük mü? Gerek sınıf hareketinin, gerek toplumsal muhalefetin, gerekse hareketimizin objektif durumu, içinde bulunduğumuz süreci “parti inşa dönemi” olarak nitelemeyi olanaksız kılmaktadır.

Sosyalist İşçi dergisi ise ısrarla “Sosyalizm proleter yığınlara ulaştırılması, maddi bir güç haline gelmesi, proleter aydınların, öncü işçilerin safları doldurması, hareketin sorumluluğunu üstlenmesi, partiye

giden yoldur”²⁵ demektedir. İşçi sınıfının yerine onun ideolojisini temsil ediyor savıyla bir başkasının geçirilmesine karşı çıkmakta, proletaryasız proletarya partisi olma iddialarının sahiplerini şöyle cevaplamaktadır: “Belki Türkiyeli devrimcilere acııp gelecek ama Lenin Bolşevik Partisi’nin işçilerin partisi olduğunu kanıtlamak için, bizim gazetemiz şu fabrikada şu kadar satılır, şu fabrikada şu kadar yardım topluyoruz gibi sayılarla uğraşır. Ama bu konuda hepimizin ayıbı ortak olduğu için, bu ortak ayıp konusunu ortaya getirmemek için ortak bir anlayış yaratmakta sakınca görmemiştir.”²⁶

Sİ daha öncelerde Kurtuluş dergilerinde yapıldığı gibi, “Sorun karartılmaya çalışılsa da çok açıktır. Modern sanayi proletaryası arasında örgütlenmeyen komünist partisi olamaz” saptamasını sık sık tekrarlarken proletaryasız proletarya partisi kurmaya bu kez Kurtuluş hareketi içinden yoldaşların kalkacağını hiç hesaplamıyordu. Sİ’nin 6. sayısında şöyle deniliyordu: isteyen istediği politik hattı özgürce izler. İsteyen 3-5 gurubu biraraya getirip ‘cephe’ kurar, isteyen 3-5 delikanlı ile parti oluşturur. Bizi bütün bu gelişmeler içinde bir tek yan ilgilendirir. O da kadroların yeniden hayaller içine sürüklenmesi. Bu nedenledir ki, ‘direniyoruz’ avazelerine karşı çıkıyoruz, bu nedenledir ki, ‘dimdik ayaktayız’ yaygaralarına karşı çıkıyoruz, uğranılan mağlubiyetin buyutlarının ciddiyetini göstermeye çalışıyoruz.”

“Teorisi ve örgütlenmesiyle ayakta olduğunu” söyleyip, “parti inşa dönemine giren” PB ise yenilginin ciddiyetini sergilemeye çalışan Sosyalist İşçi’yi, özel olarak da “Yeni Bir Dönemekte” başlıklı yazıyı açıkça eleştirememekte ama son derece çirkin bir yöntemle, ima yollu karalamalarla cevaplamaya çalışmaktadır: “Kendilerine güvensizliği örgüte güvensizliğe dönüştürerek ‘yeni’ yollar aramaya çıktılar. Kimisi mevcut pratikten teori üretmek gerektiğinden, kimisi de ‘yeni bir dönemekte’ her şeyi sil baştan yapmak gerektiğinden dem vurmaya başladılar.”²⁷

Neye karşı çıkmaktadır PB’yu oluşturan yoldaşlar? Yenilginin ciddiyetinin hatırlatılmasına mı? Proletaryasız proletarya partisi olmaz denmesine mi? Yoksa “her şeyden önce 65’ten bu yana sınıfı örgütlemek için işçi sınıfından gayrı diğer sınıfları örgütleyerek işçi sınıfını örgütlemek, önce güç olmak sonra işçi sınıfını örgütlemek, örgütlen-

meye 'toplumun fitili' öğrenci gençlikten başlamak gibi anti-Leninist teorilerden arınmak gerekir" ²⁸ diye yazıldığında bu satırların kendilerinin popülist çizgisine yöneldiğini mi hissetmektedirler?

Kurtuluş hareketi gerek 12 Eylül öncesi dayandığı sosyal taban, gerekse kadrolarının niteliğiyle esas olarak bir gençlik hareketi olmanın sınırlarını aşamamıştır. Buna rağmen PB, "... geçmişte yer yer öne sürülen gençliğe fazla önem veriliyor iddiasının tam tersine gençliğe yeterince önem verildiğini söylemek zordur" diyebilmekte, "gençliğin önemini kavramayıp... gözlerin işçi sınıfının dışında kimseyi görmez hale gelebileceği" ²⁹ uyarılarını yapabilmektedir. Bu yoldaşların Sİ hakkındaki değerlendirmelerinin nedeni şimdi daha iyi anlaşılıyor.

PB'yu oluşturan yoldaşların partileşme konusundaki bir dayanağı Lenin'in Ne Yapmalı kitabıdır. Bazı yoldaşlar hareketimizin esas olarak işçi sınıfına yönelik ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyeti içinde olması gerektiğini söylediklerinde ve hareketin geçmişini bu bakış açısıyla tartışmaya başladıklarında PB bu yoldaşların karşısına Lenin'i dikmiştir. "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" başlıklı yazıda Lenin'den şu alıntı yapılır: "Bu nedenle, işçi sınıfına siyasal bilgi götürmek için ne yapılmalıdır sorusuna çoğunlukla ekonomizme eğilim gösterenlerin yetindikleri gibi tek cevap; ' işçiler arasına gidilmelidir ' sorunun cevabı olamaz. İşçilere politik bilgi götürmek için, sosyal demokratlar nüfusun bütün sınıfları arasına gitmelidirler; onlar ordularının birliklerini bütün yönlerle göndermelidirler."

Bu alıntıyı yapmakla PB hareketin bütün gücüyle işçi sınıfı arasındaki faaliyete yönelmesini savunan yoldaşların işini bitirdiğini sanar. Ama farkında olmadan yaptığı Lenin'in karşısına Lenin'i dikmek ve ters yoldan eleştiri sahibi yoldaşları onaylamaktan başka bir şey değildir.

1897 yılı sonunda Lenin, "Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri" başlıklı makalesinde şöyle der: "Bizim çalışmamız birincil olarak ve esas itibarıyla fabrika ve kent işçilerine yöneliktir. Rus Sosyal Demokrasisi güçlerini dağıtmamalıdır, faaliyetlerini sosyal demokratik fikirleri kabule en hazır, entellektüel ve politik bakımdan en gelişmiş, sayıları ve ülkenin geniş siyasal merkezlerinde yoğunlaşmış olmalarından dolayı en önemli durumda olan sanayi proletaryası üzerinde yoğunlaş-

malıdır. Bunun için fabrika kent işçileri arasında kalıcı bir devrimci örgütün yaratılması, Sosyal Demokrasinin karşısındaki birincil ve en acil görevdir, şu içinde bulunduğumuz durumda bu görevden saptırılmamıza kayıtsız kalmak büyük bir akılsızlık olur... Fabrika kent işçileri arasında yapılacak daha bu kadar iş varken zanaatkârlara ve kır emekçilerine ajitatörler göndermek pratik bir şey değildir... Demek ki Rus Sosyal Demokratlarını dar görüşlü olmakla, fabrika işçileri uğruna diğer emekçi kitlesini görmezlikten gelmeye çabalamakla suçlayanlar derin bir hata içindedirler. Tam tersine proletaryanın ileri kesimleri arasındaki ajitasyon (hareket genişledikçe) bütün Rusya proletaryasını uyandırmanın en emin ve biricik yoludur.”

1897 yılı sonunda bunları söyleyen Lenin 1902 yılında Ne Yapmalı’da görüşlerini mi değiştirmişti? PB’dan yoldaşların atladıkları bu soruya cevabı Sİ 8. sayısında “Lenin ve Bolşevik Partisi” başlıklı yazısında veriyor: “Ne olmuştu? Lenin bir zamanlar savunduğunun tam aksini savunur görünüyordu? Bunun cevabını ekonomistlerin itirazlarını inceledikten sonra verelim.

Ekonomistler Lenin’e iki noktadan karşı çıkıyorlardı: 1- Diğer sınıflara gitmek için yeterli gücümüz yok. 2- Güçlerimizi her yana gönderirsek sınıf hattını şaşırırız. Lenin şöyle cevap verir: Bütün toplumsal sınıflar arasında propaganda ve ajitasyon sürdürmek için yeterli gücümüz var mı? Elbette var. Sık sık bunu yadsıma eğilimi gösteren bizim ekonomistlerimiz, hareketimizin (aşağı yukarı) 1894-1901’e kadar gösterdiği devasa ilerlemeyi gözden kaçırıyorlar. Gerçek kuyrukçular gibi onlar da hareketimizin çoktan tarihe karışmış olan başlangıç aşamalarında yaşıyorlar. İlk dönemde gerçekten çok az gücümüz vardı ve o sırada kendimizi yalnız işçiler arasındaki eyleme adamamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız çok doğaldı ve yerindeydi. O sırada bütün görevimiz işçi sınıfı içinde durumumuzu pekiştirmekti. Halbuki bugün hareketimize devasa güçler çekilmiştir.” (Lenin. Ne Yapmalı?)

“Böylece Lenin özetle şunu söylüyordu: Diğer sınıf ve tabakalara gitmeliyiz ve gidebiliriz, çünkü işçi sınıfı içinde yeterince gücümüz var. Bunun, yani diğer sınıf ve tabakalara gitmenin, sosyal demokratların sınıf görüşü açısından sapmaları anlamına geleceği eleştirisine cevap verirken hareketin artık bazı garantilere sahip olduğunu ileri sürüyor

ve ortadaki olgunlaşmış teorik-ideolojik çizgiye, programa ve ortada olan örgüte işaret ediyordu. 'Bizi diyordu, 'diğer sınıf ve tabakalardan gelenleri özümleyebiliriz! "

"Doğaldır ki, aksi bir durumda, yani sınıf içinde örgütlenip güçlenmeden diğer sınıf ve tabakalar arasında güçleri dağıtmak, Lenin 'in saydığı garantilere sahip olunmadığı için bir sürü olumsuzluğu da beraberinde getirecekti."

Bunlar yeterince açık ifadeler. PB'yu oluşturan yoldaşların aslında, Lenin ve RSDİP deneyinde kendilerine dayanak aramaya ihtiyaçları yok. Şöyle diyorlar: "Artık kendimizi 1900'lerin Rusya'sı ile ölçüp biçme kompleksinden kurtarmalı, kendi pratiğimizi ve küçümsenmeyecek olan tecrübemizi ön plana çıkarmalı, ayağımızı daha sağlam bir biçimde Türkiye toprağına basmalıyız." ³⁰

Bir zamanlar başkalarının bize karşı yönelttiği bir eleştiriydi, 1900'lerin dünyasında yaşamak ve fazla "klasik" olmak. Belli ki, bugün hareketimiz saflarında, bu eleştiriyi haklı bulanlar vardır. Ancak Sİ geçmişte Kurtuluş dergilerinde de söylenildiği gibi bu görüşlere katılmamaktadır.

Özellikle RSDİP'nin ve Bolşevizm'in deneyini göz önünde bulundurmanın "bir kompleks" olarak isimlendirilmesi ve bunun yerine hiçbir açıdan pek parlak sayılamayacak olan "kendi pratiğimizi ve küçümsenmeyecek tecrübemizin" geçirilmesi önerisi oldukça tehlikeli bir gelişmeye işaret etmektedir. Sosyalist İşçi "... Zengin siyasal mücadelelerle dolu olan tarihin her aşamasında Bolşevizm, doğruluğu bütün bir Rus Devrimi tarihince onaylanmış taktikler geliştirebilmiştir. Uluslararası proletarya hareketinin Ekim Devrimini izleyen yıllarda kapitalizme karşı mücadelelerinin deneyleri Lenin'in belirttiği gibi, 'Rus devriminin bütün temel özellikleri ve üstelik birçok ikincil özelliğinin uluslararası önemini' göstermiştir. 'Rusya örneği bütün ülkelere, kaçınılmaz yakın geleceklerinden tamamen temel nitelikte bir şeyler göstermektedir' (Sol Komünizm) diye yazıyor." ³¹

Kurtuluş SD'nin 35. sayısında: "Biz, 'Bolşevizm'in hem sükûnet çağının kazançlarını, hem de başlamış olan devrimler çağının tecrübelerini göz önüne alıp inceleyecek olan bir üçüncü Enternasyonal'in, ger-

çek bir proleter ve komünist Enternasyonal'in ideolojik ve taktik temellerini yarattığı ve 'Bolşevizmin her yer ve herkes için bir taktikler modeli olarak hizmet edebileceği' görüşündeyiz" diyorduk.

Bunları tartışmak, teorik olarak mümkündür. Ama bunun için Lenin'in bu yaklaşımını geçersiz kılan objektif temeldeki değişikliklerin neler olduğunun da açıklıkla ortaya konması gerekmektedir. Bu yapılmaksızın Lenin'in yaklaşımından farklı bir yaklaşımı ileri sürmeye kendisine 'Marksist' sıfatını layık gören hiç kimsenin hakkı olamayacaktır." (KSD. S. 35.)

PB'yu oluşturan yoldaşlar, niçin "kendimizi 1900'lerin Rusya'sıyla ölçüp biçme"nin bir "kompleks" olduğunu izah etmeliler, "pratiğimiz ve küçümsenmeyecek tecrübemizin" neler olduğunu ve hangi bakımlardan Bolşeviklerinkinden üstün olduklarını ortaya koymalıdır. Bu cesareti kendilerinde bulmuyorlarsa, o zaman "Bolşevizmin her yer ve herkes için geçerli bir taktikler modeli" (Lenin) olduğunu savunanları "kompleks" sahibi gibi çirkin terimlerle isimlendirmekten vazgeçmelidirler.

PB'yu oluşturan yoldaşların Sosyalist İşçi dergisinin savunmak gayreti içinde olduğu komünist hatla temel farklılıklarından bir diğeri ulusal sorun ve örgütlenme konusundadır.

Kasım 1981'de yayınlanan PB'nun programı iki bölümden oluşuyor. Birincisi 6 alt başlıklı program, ikincisi 6 maddeli "Ek Program". Ek Program PB'nun Kürdistan'la ilgili saptadığı görevleri içeriyor. PB'nun Türkiye'ye yönelik görevleri arasında Kürt Ulusal Sorunu ile ilgili tek bir madde yok. "Enternasyonalizm" maddesi sadece "uluslararası oportünizm ve revizyonizme" karşı çıkmaktan söz ediyor.

Türkiye'de komünistlerin en temel görevlerinden biri olan kendi proletaryalarının enternasyonalist eğitiminden, ezen ulus milliyetçiliğine ve şovenizme karşı mücadeleden, Kürt ulusunun ayrılma hakkının propagandasından hiç bahsedilmiyor. Kürdistan'a ilişkin görevler hem eksik, hem de yanlış bir biçimde "Ek Program"da yer alıyor. Bu yoldaşların başka tartışmalarda sergiledikleri parti anlayışlar, ulusal soruna da yansıyor. Yıllardır dergilerimizde anlatılan görüşlerden kolayca vaz geçebiliyorlar, Kürdistan'ın ayrı özellikler gösteren bir bütün olduğu, dolayısıyla parti içinde ayrı bir merkezileşmeye, buna uygun

ayrı bir programa, örgütlenmeye, ittifaklar politikasına ihtiyaç gösterdiğini unutabiliyorlar. Bu yoldaşların sahip oldukları anlayış öyle bir merkezleşme üzerine kurulu ki, hiçbir özerkliğe yer vermiyor. Bu yüzden de Kürdistan örgütünün / seksiyonunun programı olan, yani bu seksiyonun Kürdistan'daki görevlerini saptayan "ek programı", kendi programlarının eki sayıyorlar. Böyle yapmakla Kürdistan örgütünün yerine kendi merkezlerini ikame ediyorlar. Bunu da federalizme karşı olmak, merkeziyetçiliğin gereği gibi gerekçelerle yapabiliyorlar. Sosyal şovenizmle mücadele içinde geliştirdiğimiz komünist çizgimizi terk ediyorlar.

Kurtuluş Sosyalist Dergi'de seksiyon örgütlenmesine ilişkin şunlar söyleniyordu:

"... Merkezi siyasi örgütlenmenin Kürdistan kolu, kendi içinde bir özerkliğe sahip olacaktır... Yine, bu özerk yapı, kendi içinde merkezi bir önderlikle yürütülecektir... ve bu önderliğin Kürdistan'da oluşuracağı yapıların Kürdistanlı Marksist-Leninistlerin yönetiminde olmasına dikkat edilecektir. Bu özerk örgütlenme, kendi içinde merkezleşmeye uygun biçimde ayrıca kendi kongrelerine, konferanslarına sahip olacak ve merkezi önderliği bu kongrelerde seçilecektir... Özerk örgütlenmenin, partinin genel programına ek olarak ayrı talepler içeren ve Kürdistan somutunu yansıtan ayrı bir programı olmalıdır. (Ek Program)." (KSD, Sayı 31)

Kurtuluş sorunu bu şekilde koyarken PB'yu oluşturan yoldaşlar ise; "Çok uluslu devletlerde partinin seksiyon örgütlenmesi vardır. Seksiyon ayrı bir parti değildir. Devletin sınırları içindeki bir ülkenin ulusal vb. özellikleri dikkate alınarak buradaki yerel örgütlerin başına bir yönetici komite oluşturulur. Seksiyon partinin söz konusu örgütlerinin tümüne verilen addır. Seksiyonun yönetici komitesi partinin ikinci bir MK değildir"³² demektedirler. Komünist yaklaşım farklı uluslardan oluşan parti örgütlenmesinde en geniş özerkliğin hem mücadelenin gereği, hem birliğin teminatı olduğunun altını çizirken, yoldaşlar sorunu merkezleşmeye doğru çekmeye gayret etmektedirler. Bunun pratikteki göstergesi de Kürdistan örgütlenmesi karşısında takındıkları tavır olmuştur.

Si ise sahip olduğumuz komünist bakışı devam ettirme gayreti içinde olmuştur: "Bu noktada Kürdistan'ın bir ülke olup olmadığı önümüze dikilir. Eğer Kürdistan bütünden ayrı özellikler taşıyan bir bütün ise bu farklılığa cevap verecek bir merkezileşme proletarya partisi bünyesinde yer alır. Söz konusu olan bir ülke olduğunda da ona ait bir programın ve bu programı özel koşullarda hayata geçiren bir ikinci merkezin varlığı gerekli olur." ³³

Sanıyoruz ki, bu yaklaşım ile PB'nun anlayışı arasındaki fark açıkça ortadadır. Bu fark aynı zamanda seksiyonun ayrı bir partiye dönüşmesi sorununda da ortaya çıkar. "Belirli bir devlet içerisindeki ülkeler ya da uluslar için ayrı partiler söz konusu olamaz" ³⁴ diyerek ayrı bir partiyi kategorik olarak reddetmektedir. Bu tavrıyla, ezen ulus devrimci hareketinin sömürge ülkedeki mücadeleyi kendi tekelinde gören anlayışını, bunca yıllık teorik mücadelemize rağmen hareketimiz saflarında hortlatmaktadır. Sosyalist İşçi'de ise: "Elbette bu yapının sömürge ülkedeki devrimin ayrı bir gelişme seyri izlemeye başlamasıyla birlikte kopması da gerçekleşebilir. Bunun önünde hiçbir engel yoktur. Yeter ki, parti ayrılma hakkını bir takım özel koşullara bağlamamış olsun" denmektedir.

Parti konusunda despotik bir anlayışa sahip olanların, ezilen ulusun örgütlenmesi karşısında demokrat davranmaları beklenemez. Bu nedenledir ki, merkez her şeye kadirdir düşüncesiyle hareket eden PB Kürdistanlı ve Türkiyeli komünistlerin ortak örgütlülüğünün ne demek olduğunu kavrayamamış, bu ortaklığı tüzük, yetki vb. gibi zorlamalarla sağlamak istemiştir. Bir yoldaşımız PB ile olan tartışmalarını şöyle anlatıyor: "Ortaya çıkan 'pratik' bir arızanın giderilmesi bakımından girişilen tartışmalarda, yönetim, Kürt ulusal sorununda neler düşündüğünü belirtir.

Kabaca; Kürt ulusal sorununun özellikle, örgütlenme düzeyinde yanlış anlaşıldığı beyan edilir. Özellikle de Kürt yoldaşların bu konudaki yanlış anlamalarının, "özerk anlayışında onları, örgütümüzü federatif bir örgüt olarak mütalaa etmeye zorlamıştır" denilir. Ve "Kurtuluş'un federatif bir örgüt olmadığı, özerk örgütün de kendi başına bir örgüt olamayacağı" ifade edilir. Merkeziyetçiliğin öne çıktığı koşullarda özerk örgüt tartışmalarını hızlandıranın ise kabul edilemez olduğu

söylenir. Kurtuluş'un tek bir örgüt olduğu ve dolayısıyla tek bir merkezin olacağı, Kürdistan'ın da bu merkeze mutlak tabi olması gerektiğini tartışmalarda hatırlatan yönetim, "Kürt yoldaşların örgütlenme konusundaki yanlış anlamalarının bugüne dek iki merkezli bir örgüt gibi çalışmaya bizi zorladığı"nı beyan eder...

"Daha sonra geliştirilerek ulusal sorunda 'yeni çizgi' haline gelen bu görüşlerin yanlış anlaşılması, iyice kavranabilmesi bakımından yönetim, Türkiye sosyalistlerinin ulusal sorundaki geleneksel tavırlarının sadık bir savunucusu olduğunu hatırlatan 'ünlü' örneğini sunar: 'Kars'da komite kurulacaksa biz kurarız, Urfa'da komite kurulacaksa biz kurarız... kimin nerede barındırılacağına biz karar verimiz' .³⁵ Cevabı vermeyi Sosyalist İşçi 'ye bırakalım: "... İşte bu durumdur ki, kendi ulusunun kaderini tayinine önderlik edecek olan bir proletaryanın kendine ait bir program ve yapıya sahip olmasını zorunlu kılar. O zaman bu bakış ayrı örgütlenmeyi zorunlu kılmaz mı? Proletarya partisi hakkında yarım yamalak bilgilere sahip olanların, demokratik değil diktatoryal parti anlayışı sahiplerinin, ister ezilen ulustan olsun ister ezen ulustan birleştikleri nokta burasıdır. Onlara göre 'merkezi disiplinli proletarya partisi' bu tür şeyleri bünyesinde taşımaz." ³⁶

Si ile PB arasındaki farklılıkların bir diğer başlığı, askeri diktatörlüğe karşı mücadelenin nasıl ele alınması gerektiği ve siyasi demokrasiden neyin anlaşılması gerektiğidir. Reformizm ve 'sol'culukla sınırlarımızı çizmeye çalışırken bu sorun önem kazanmaktadır. Benzer bir tartışmayı geçmişte faşizme karşı mücadele konusunda yapmıştık.

Anlatmaya çalıştığımız şuydu: Faşizme karşı mücadeleyi biz devrim mücadelesine bağlamaya çalışırız. Ama faşizme karşı mücadele her şart altında devrimle sonuçlanır denilemez. Biz faşizme karşı mücadelede, proletaryayı kazanabilirsek, proletarya gücü ve örgütlülüğü oranında faşizme karşı mücadele eden diğer emekçi sınıf ve tabakaları yanına kazanmaya muktedir olabilir. Komünistlerin gerçekleşmesine çalıştıkları budur. Bu gerçekleşmeyebilir. Faşizme karşı mücadelenin önderliği başka ellere geçebilir. Başarısı ise, proletarya için yeni mücadele olanakları yaratsa da, eğer önüne iktidar hedefi koymuş ise yenilgidir. Proletaryanın içinde yer alacağı her türlü mücadelede önüne koyacağı hedef iktidardır. Diğer görevlerini bunun gerçekleşmesine tâbi kılar. Bu yaklaşımda olanlar için anti-faşist mücadele hiçbir zaman kendine yeterli bir mücadele olamaz. Bu yüzden de anti-

faşist iktidar diye bir iktidar tarif edilemez. Ta ki proletaryanın önderliğinde oluşacak bir cephe, iktidarı ele geçirene kadar. Anti-faşist devrime karşı çıkarken bunları anlatan Kurtuluş, hiçbir talebin demokratik halk devrimi talebi yerine geçirilemeyeceğini söylemiş, yakın hedefinin daima demokratik halk devrimi olacağını söylemiştir.

Kendi görevlerini "anti-faşist devrim" yapmak olarak görenler ise, kendilerinin bizden daha devrimci olduklarını savunabilmişlerdir. Ama bu tam bir sanıdır. Çünkü anti-faşizmle sınırlandırılmış bir devrim talebi, proletaryanın iktidar olanaklarını hiçe saydığı için, aslında tam tamına sağcı bir konum arz eder. 12 Eylül darbesinden hemen sonra Kurtuluş hareketi, "siyasi demokrasi için ileri" sloganını attığında, yine aynı bakış açısından kaynaklanan itirazlarla karşılaşmıştır. FKBDC programında şöyle eleştirildik: "Halklarımızın özgürlük ve bağımsızlığa olan talepleri demokrasiye dönüş, siyasi demokrasi gibi taleplerle boğulamaz."

Eğer biz "siyasi demokrasi"yi bir ara aşama, bir iktidar olarak tarif etmiş olsaydık, bu eleştiriler yerden göğe kadar haklı olurdu. Örneğin "Türkiye'de siyasal demokrasinin kazanılması"nı, "yok edilmiş olan temel insan haklarının hayata geçirilmesi, toplumun ve devletin demokratikleştirilmesi" olarak tarif eden ve bunun gerçekleşmesi için bir "demokrasi cephesi" ve "geçici demokratik hükümet" programı çıkaran TSİP'nin önerisi bütün yanlarıyla reformizmden başka bir şey değildir. Sİ'nin 2. sayısında Komintern Kongresi'nin "Taktik Üzerine Tezler"ini yayınlarken, yakın/uzak hedef, kısmi talepler için mücadele gibi tartışmalarda yararlı olacak bir teorik çerçeve vermeye çalışıyorduk.

"Komünist partileri bu mücadelede, kapitalizmin sallantıdaki yapısını güçlendirmeğe ve düzeltmeğe yönelik, bir asgari program ileri sürmezler. Bu yapının yıkılması temel amaçları, acil görevleri olarak kalır. Ama bu görevleri yerine getirebilmek için komünist partileri işçi sınıfının acil ve dolaysız gereksinimlerinin karşılığı olan talepleri ileri sürmeli ve bunların kapitalist sınıfın kâr ekonomisiyle bağdaşıp bağdaşmadığına bakmadan bu talepler için savaşmalıdır."

"Reformistlerin ve merkezçilerin asgari programı yerine Komünist Enternasyonal, proletaryanın somut gereksinimleri için mücadeleyi, bir bütün olarak ele alındıklarında burjuvazinin iktidarını parçalayan,

proletaryayı örgütlendiren ve proletarya diktatörlüğü için mücadelenin adımlarını oluşturan bir talepler sistemini koyar.”

“Kısmi talepler için mücadeleler, ya da belirli işçi guruplarının kısmi mücadeleleri için sınıfın kapitalizme karşı topyekûn bir mücadeleleri boyutuna eriştiği ölçüde, komünist partisinin görevi daha kesin ve bütünsel sloganlar ileri sürmek ve bunları düşmanın doğrudan devrilmesi sloganıyla birleştirmektir.”

Bu yaklaşım soyut "devrim çağrıları" yapmaktan da, her adımda ara aşamalar önermekten de daha tutarlıdır ve devrimcidir. Bu anlayışla Sl'de siyasi demokrasi talebi "her türlü siyasal hakka ezilenlerin sahip olmasını güncel bir şekilde öne süren şiar" olarak tanımlanmış, ve "şiar olarak ortadan kalkması ancak ezilen sınıfların iktidar sahibi olması ile mümkündür" ³⁷ denilmiştir.

PB'nun çıkardığı Ekim dergisinin 3. sayısında ise sorun şöyle konulmaktadır. "Kısaca onlar (demokratlar-BN) siyasi demokrasi istiyorlar. Nihai hedefleri budur. Biz ise nihai hedef olarak demokratik halk diktatörlüğü ve giderek sınıfsız toplum istiyoruz. Ama bugünkü koşullarda onların nihai hedefi ile bizim yakın hedefimiz çakışmaktadır." (abç). "Askeri diktatörlüğün sona ermesi ve siyasi demokrasi. İşte sorun budur. Soruna bu açıdan baktığımızda aynı hedefi paylaşılan bir eylem paralelliğine sahibiz. Bu durumu ortadan kaldıracak dayatmalarda bulunmak, onlara kabul etmeyecekleri koşullar ileri sürmek askeri diktatörlüğe karşı mücadeleyi zaafa uğratmaktan başka bir sonuç vermez. ³⁸

Bu satırlardan reformizmin keskin kokusu yükseliyor. Birincisi, siyasi demokrasi askeri diktatörlüğün yıkılmasını izleyecek bir aşama olarak, hem de bizim yakın hedefimiz olacak bir aşama olarak, ileri sürülemez. Yoldaşların tanımladıkları kadarıyla anladıkları "siyasi demokrasi" burjuva liberallerince de kabul edilebilir, onların talebiyle çakışan bir hedeftir. Sosyalist işçi: "Siyasal demokrasi talebi demokratik devrimin bir alandaki ifadesi olarak her zaman var olmuştur. Tüm hakların ortadan kaldırıldığı bir dönemde sivrilmiş olarak gözlere daha fazla çarpmış, kulaklarda daha fazla yer etmiştir. Bu talep her türlü siyasal hakka ezilenlerin sahip olmasını güncel bir şekilde öne süren bir şiarıdır.

Bugün için bu talebin ne kadarı gerçekleşir? Bu sınıflar mücadelesinin somut konumlarına bağlı bir şeydir. Ama devrim talebini başka hiçbir görev ile ikame etmeyip, her türlü talebi demokratik devrim çerçevesinde ele alan bir harekete reformculuğu yükleyebilmek öyle kolay olmasa gerekir...

Ayrıca bu talep demokratik devrimin diğer taleplerinden bazıları gibi düzen içinde çözüm bulunup ortadan kalkabilecek dar kapsamlı bir talep değildir. Şiar olarak ortadan kalkması ancak ezilen sınıfların iktidar sahibi olabilmeleri ile mümkündür. Ancak o zaman her türlü siyasal hak ezilen sınıflar için garanti altına alınmış olabilir. Ve bu aynı zamanda güncel olduğunu söylediğimiz talep, devrime kadar uzanan bir taleptir. Bunu reformculuk çerçevesine sığdıran kafa ya reformcu bir kafadır ya da devrim deyip bir ikinci kelimeyi etmesini bilmeyen bir kafadır." ³⁹

Siyasal demokrasi talebinin bu devrimci konusu ile, PB'nun Ekim'de anlattıkları arasındaki fark açıktır. Liberallerin uzak hedefiyle bizim yakın hedefimiz çakışmaz. Siyasi demokrasinin kapsamı içerisinde bütün kademelerdeki yöneticilerin seçimle seçilmesi ve görevden alınabilmeleri vardır; tüm işçi guruplarının matbaalardan, kâğıt stoklarından, toplantı salonlarından özgürce yararlanabilmesi vardır; Kürt ulusu kendi kaderini kendisi tayin etmedikçe Türkiye'ye demokrasi gelmez; ve ilh...

Bunların hangisi liberallerle, PB'nun çakışan hedefinde gerçekleşecektir? Askeri diktatörlüğün yıkılmasını takip edecek siyasi demokrasi kimin iktidarı olacaktır? Eğer siyasi demokrasi de başka kısmi talepler de devrimi hedefleyen bir çerçeve içinde sunulmazlarsa, reformist olmaktan kurtulmak mümkün değildir. PB'yu oluşturan yoldaşlarsa ısrarla liberallere (onlar demokrat diyorlar) "kabul edemeyecekleri koşullar ileri sürmenin" yanlışlığını anlatıyorlar. Siyasi demokrasi talebini bu kadar TSİP bile sınırlandırmıyor!

Aynı anlayışla FKBDC programını da tam ters bir noktadan eleştiriyorlar. FKBDC'nin halkçı, devrimci-demokrat çizgisini deşifre edeceklerine "Yanlış olan... faşizme karşı mücadele cephesinin programı olarak böyle bir devrim programının ileri sürülmesidir" ⁴⁰ diyorlar. FKBDC'nin yanlışlığı bu değildir. Onun yanlışlığı proletaryanın çıkarlarının sistematik ifadesi olan bir program ileri süreceğine, işçi sınıfını bütün

diğer halk sınıfları arasında bir sınıf olarak ele alan halkçı yaklaşımıdır. Proletaryanın öncü rolünü kavrayamayan, işçi sınıfının fiili önderliğinin altında yürümeyen her cephenin yenileceğini anlayamayan devrimci-demokrat bakışıdır. Yanlış olan halkçı bir devrim programı ileri sümektir. Yoksa faşizme karşı, ya da askeri diktatörlüğe karşı bizim programımız elbette devrimi hedefleyecektir.

Gerçekleşir ya da gerçekleşmez bu ayrı bir sorundur. Ama daima ileri yürümeyi hedefleyen komünistler kendilerini burjuva liberallerinin kabul edebileceği bir çerçeveye hapsedemezler. Hapsederlerse de reformcu olarak isimlendirilmekten kurtulamazlar.

"Biz ise nihai hedef olarak demokratik halk diktatörlüğü ve giderek sınıfsız toplum istiyoruz" demek de PB'yu kurtarmıyor. Çünkü "sorun, nihai amacı proletarya ya ilan etme sorunu değil, proletaryayı nihai amaç için mücadeleye yöneltecek tek yol olan pratik mücadelelerin yoğunlaştırılması sorunudur."⁴¹

Ama hakkını vermek gerekir ki, PB kendi söyledikleriyle tutarlı davranmaktadır. Sahip oldukları anlayışla komünistlere sundukları örgüt programını bile anti -cunta bir içerikle sınırlandırabildiler...

Bitmeden iki noktaya daha değinmek istiyoruz. Birincisi "Cephe" ile ilgili. Yoldaşlar hem 12 Eylül öncesinde hem de sonrasında bir cephe oluşturulabileceği inancındalar ve oluşturulamamış olmasını bir eksiklik olarak niteliyorlar. Sİ'de defalarca vurguladık ki bir cephe ancak bir sınıflar ittifakı olarak hayat bulur. Proletaryanın örgütlü bir sınıf olarak cephe içinde yer alması ise proleter öncünün komünist bir partide örgütlenmesine bağlıdır. Bu gerçekleşmeden sağlanacak cepheler ancak cephe karikatürleri olabilir. Eylem birliği ya da guruplar arası ittifak bir şeydir, cephe bir başka şey. Proletarya bir sınıf olarak hareket etmediği sürece, proletaryayı temsilen cepheler kurmak mümkün değildir. Bu proleter sınıfın mücadelesini nasıl değerlendirdiğimizin işareti- dir. PB için olumlu bir işaret değildir bu...

İkincisi PB'yu oluşturan yoldaşların 1960 hareketini bir demokratik devrim atılımı olarak görmeleridir. ("Türkiye'de burjuvazinin önderliğinde bir demokratik devrim gerçekleşmemiştir. 1908,1920-22 ve 1960 hareketleri bu doğrultuda çabalar ve atılımlar olmakla birlikte...") (Ekim. Sayı 3.)

Eğer bu satırlar bir kalem sürçmesi değilse, TC tarihini alt üst eden değerlendirmelerdir. TC tarihine Marksist bir bakışın asla kabul edemeyeceği saptamalardır. Hareketimizin Kurtuluş Dergi ve gazetelelerinde yaptığı tesbitlerle taban tabana zıttır. Sosyalist İşçi'nin değişik sayılarında 27 Mayıs'la ilgili, bu hareketin "kapitalizmin gelişmesiyle yıkıma sürüklenen orta sınıfların, diğer yandan bu sınıflarla olan organik ilişkileri ve sahip oldukları devletçilik ideolojisi içerisinde asker ve sivil bürokrasinin belirli kesimlerinin" eseri olduğunu yazdı. Ayrıca 1960 yılında Türkiye'de demokratik devrim atılımına kalkacak burjuvaziyi Ekim yazarının nereden bulduğu da merak edilecek bir konu...

Ekim ile Sosyalist İşçi'nin Polonya yazılarını ise ayrıca tartışacağız.

PB'nun görüşlerini eleştirirken kendimizi Sosyalist İşçi ile bu yoldaşlar arasındaki farklılıkları çizmekle sınırlandırdık. Bu nedenle geniş kapsamlı bir eleştiri kaleme almadık. Yoldaşların yapmadığını biz yapmaya çalıştık. Onlar hiçbir izahatta bulunmadan Sİ'yi mahkûm etmeye kalktılar. Biz ise bu davranışın gerekçelerini aradık. Gördük ki mahkûm edilmesi gereken komünist bir hattı korumak ve geliştirmek gayretinde olan Sİ dergisi değildir. Eleştirilmesi ve sergilenmesi gereken, hareketin geliştirmiş olduğu birçok doğruyu da revize ederek yeni bir çizgi oluşturmaya kalkan yoldaşlardır.

Sosyalist İşçi Eylül 1981'de yayınlanmaya başladı. Yazı Kurulu, birisi DB'dan bir yoldaş olmak üzere 3 kişiden oluşuyordu. Daha sonra 1 yoldaşın daha katılmasıyla 4 kişiye çıktı. Ayrıca, biri yine DB'da görevli yoldaş olmak üzere 2 yoldaş da dergiye yazıyorlardı.

Dergi her bakımdan son derece kısıtlı olanaklarla çıkmasına rağmen, kısa zamanda Avrupa'daki Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci kamuoyu içinde saygın bir yere sahip oldu. Her ne kadar hareketin merkezi yayın organı olmak durumunda değildi ise de, tek yayınlanan organ olması dolayısıyla, 1 yıl boyunca hareketi temsil etti .

Yazı Kurulunda bulunan DB üyesi yoldaştan duyduğumuz kadarı ile de Türkiye'deki yoldaşların dergiye ilişkin bir itirazları olduğunu bilmiyorduk. Şubat 1983'de elimize geçen, yazımızın başında bahsettiğimiz, ve Mayıs 1982'de GMK-GSV imzasıyla yayınlanan rapordan ise; yoldaşların Sİ'nin "tarihsel köklerimize, ideolojik-siyasi rotamıza,

program ve tüzük ilkelerimize ve tüzükte açıkça belirtilen DB amacına uygun bir faaliyet sürdürmediğini” saptayıp, “durumun derhal düzeltilmesi için ilgililere talimat” göndermiş olduklarını öğrendik.

Bu durumu öğrendiğimiz tarihten iki ay sonra ise, yani Nisan 1983’de; GMK toplantısı raporundan Sİ’ye yazı yazan diğer DB üyesi yoldaşın daha Mayıs 82’de örgütten ihraç edildiğini öğrendik.

GMK toplantısından önce Yazı Kurulu ve DB üyesi olan yoldaş, Sİ’nin başka bir yere nakledilmesini önerdi. Derginin önerilen yerde çıkarılmasının; yazarlarının ve Avrupa’daki politikaların üretildiği merkezlerden böylesine uzak bir yerde çıkarılmasının abes bir iş olduğu apaçık meydandayken, sırf orada derginin kötü olan mali durumunu kurtarabilecek olanakların bulunduğu teminatından yola çıkarak razı olduk.

Derginin yeni taşındığı yerde bulunan ve daha sonra karşılaştığımız yoldaştan öğrendik ki ; bahsedilen mali olanaklar ancak belirli bir sayıda derginin çıkarılmasından sonra mümkün olabilecektir. Gerekli sayıda dergiyi çıkarmak için de hazır paraya ihtiyaç vardır. Ayrıca dergi orada, her zamankinden daha pahalıya mal olacaktır. GMK toplantısında ise Sİ ile ilgili yeni bir karar daha çıktı: Sİ’nin artık ayrı bir yazı kurulu olmayacak ve örgütün merkezi organında yazılanları aynen basacak. GMK-GSV imzalı yazıda Sİ için söylenenlere dair ise hiçbir açıklama gelmedi. Fakat Sİ ile Ekim’in “ideolojik ve siyasi rotamızı belirleyecek konularda yaptığımız karşılaştırmaları neden bir açıklama gelmediğinin de bizce açıklamasıdır.

Bugün Si aşağıdaki nedenlerden dolayı hızla yok olma noktasına doğru ilerlemektedir.

Birincisi: Kurtuluş, Sİ’de basılmadan önce ve üstelik bir bütün olarak buradaki yoldaşlar arasında dağıtılmaktadır.

İkincisi: Avrupa’daki yoldaşlara, “sadece Avrupa’ya ilişkin yazı yazmak” görevinin verilmesi ile, Sİ aktüelliğinden iyice yitirmiştir. Örneğin Anayasa referandumuna ilişkin polemik, referandumdan 7 ay sonra yayınlanmıştır. Herkes o konuda söyleyeceğini söyleyip artık başka şeyler tartışırken.

Üçüncüsü: Avrupa da ihtiyacımız olan yayın bugünkü Sİ değil, buradaki sınıf mücadelesi ve sosyal muhalefetin çerçevesine oturtulmuş

ve aynı zamanda Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki siyasal gelişmeleri takip eden, yorumlayan ve teorik mücadelenin aracı olan bir yayın organıdır. Yukarıda sayılan ihtiyaçların Avrupa'ya ilişkin kısmına dünkü Sİ de cevap vermiyordu. Ama Hareketin hiçbir yayınının olmadığı bir ortamda kendisini asıl olarak Türkiye ve Kürdistan devriminin parçası sayan komünistlerin, önce bu iki ülkedeki siyasal gelişmeler üzerine yorum yapmaları, siyasal tavır geliştirmeleri gerekiyordu. Onun için Sosyalist İşçi önce bu görevi yerine getirmekle yükümlüydü. Ve gördü ki bu görevi Sİ, Ekim'den "daha iyi" yerine getirmiştir. Eski Sİ'de Avrupa'ya ilişkin makaleler çok kısıtlı da olsa yer alıyorlardı. Ama derginin yayın politikasının belirlediği ağırlıklı olarak Türkiye ve Kuzey Kürdistan'a yönelik içeriği ve biçimiyle bu makaleler yama gibi kalıyordu ve ajitasyon ihtiyacına hiçbir şekilde cevap vermiyorlardı. Sİ'nin bugünkü haliyle ise iyice yama gibi duracaklar ve ajitasyon ihtiyacına yine cevap vermeyeceklerdir.

İşte bu nedenlerden dolayı derginin satışı hızla düşmekte ve her kesimde cazibesini iyice yitirmektedir.

Hangi anlayıştır Sİ'yi bu hale getiren anlayış?

Önce nakli konusundaki girişimlerin arkasından içeriği konusundaki GMK toplantısında verilen kararın; sonuçlarının böyle olacağını önceden değerlendirme olanağı olmayan girişim ve kararlar oldukları yorumunu yapmak, örgütümüzde bunca olup bitenden sonra oldukça safça bir değerlendirme olur.

Sİ'yi bugün bu hale getiren anlayış, örgüt merkezinin hizipçi anlayışıdır. Örgütün her türlü tasarruf ve girişiminin başında kendi hizibinden olanların bulunmaması durumunda bu tasarruf ve girişimleri engellemek, yasaklamak anlayışından kaynaklanmaktadır. Proletarya yerine örgütü, örgüt yerine de kendisini koyan mantık; yani sonuç olarak proletarya yerine kendisini koyan mantık elbette ki, kendisinin denetlemediği her girişimi proletaryanın ve örgütün menfaatlerinin karşısında sayar. İşte despotik parti anlayışına varan mantık budur. Bu mantık Kürdistanlı yoldaşlara söylenen şu sözlerde nasıl da en güzel ifadesini bulmaktadır: "Kars'ta komite kurulacaksa biz kurarız, Urfa'da komite kurulacaksa biz kurarız..."

Ama yoldaşlar, böyle örgüt yönetilmez. Böyle yönetilen bir örgütle proletaryanın partisi olunmaz. Devrim nasıl ki; kendini ve toplumu kurtaracak tek devrimci sınıfın üyeleri olduğunu kavramış binlerce ve yüz-binlerce proleterin her alanda gönüllü, yaratıcı ve nitel olarak her gün birbirini, kazanılan her yeni konumdan sonra yeni taktikler ve biçimler geliştiren, siyasal iktidarı ve toplumsal ilişkileri alt-üst edecek eylemleriyle olacaksa, parti de ancak ihtilalci komünizmin ve parti programının etrafında birleşmiş üyelerinin yaratıcı girişimleriyle serpilip gelişebilir. Komünist bir örgütün üyeleri, eylemlerini komünizmin ve örgütün programının belirlediği bir platformda her koşul altında koordine edebilirler.

Sağlam olan yol bu yoldur. Böylesi bir birlik; örgüt üyelerinin inisiyatifini, komünizme bağlılıklarını ve dolayısıyla örgütü geliştirir. Kendi hizbinden olmayan herkese, denetlenmesi gereken, inisiyatif verilmesi gereken güvenilir unsurlar olarak bakılırsa, o örgüt üyelerinin değil, iktidardaki hizbin iradesini temsil eder.

Bir süre sonra da zaten, örgütümüzde "Kasım 1981 Kararları" diye bilinen kararlarda olduğu gibi, örgüt üyelikleri "askıya" alınır ve "sınırları çizilmiş", yani doğrudan hizbin kendisinin örgütü haline gelen bir örgüte dönüşür.

Ağustos 1983. L. Karadeniz / M. Gürakın

GEÇMİŞİ DEĞERLENDİRMEYEN GELECEĞE VARAMAYIZ

Uzun bir zamandan beri, Hareketimizin sendikal çalışmalarının bir kesiminde, gücüm oranında, aklımın erdiğince bulunmuş biri olarak yaptıklarımızın bir değerlendirmesini yapmak istiyordum. Ne var ki, çeşitli nedenlerden dolayı bunu bugüne kadar gerçekleştiremedim.

Geçmişte yaşadığımız pratiğe ilişkin düşüncelerimi bir yazı ile yoldaşlara sunmayı geç de olsa zorunlu bir görev olarak görmekteyim. Ayrıca hareket içinde devam etmekte olan tartışmalara kendi alanımda karşılaştığım olumsuzlukların eleştirisini yaparak katılmanın gerekli olduğuna da inanıyorum. Eleştirilerim belki biraz yetersiz olacaktır. Bir çok arkadaşım benim yazı yazma konusundaki yeteneğimin sınırlı olduğunu zaten bilirler ve eksikliğini hoş görürler sanırım. Eleştirilerim Dev-Maden-Sen pratiğine ilişkin olacak. Örneklerle beraber bunlara ilişkin kendi gözlem ve yorumlarımı da içerecektir. Yazdıklarım kısmen belki sert olacak ama yaşadıklarımı nakledeceğim. Bir kısım arkadaşlar şimdiye kadar örgüt içinde pek çok eleştirilerde bulundular. Bu arkadaşların bir kısmı örgütten atıldı, dışlandı, merkez bu arkadaşlara karşı ağır suçlamalarda bulundu. Bana karşı da böyle tedbirlerin alınmasından çekinmeyeceğimi açıkça söyleyeyim.

GEÇMİŞİ DEĞERLENDİRMEYEN GELECEĞE VARAMAYIZ

Uzun bir zamandan beri, Hareketimizin sendikal çalışmalarının bir kesiminde, gücüm oranında, aklımın erdiğince bulunmuş biri olarak yaptıklarımızın bir değerlendirmesini yapmak istiyordum. Ne var ki, çeşitli nedenlerden dolayı bunu bugüne kadar gerçekleştiremedim.

Geçmişte yaşadığımız pratiğe ilişkin düşüncelerimi bir yazı ile yoldaşlara sunmayı geç de olsa zorunlu bir görev olarak görmekteyim. Ayrıca hareket içinde devam etmekte olan tartışmalara kendi alanımda karşılaştığım olumsuzlukların eleştirisini yaparak katılmanın gerekli olduğuna da inanıyorum. Eleştirilerim belki biraz yetersiz olacaktır. Birçok arkadaşım benim yazı yazma konusundaki yeteneğimin sınırlı olduğunu zaten bilirler ve eksikliğini hoş görürler sanırım. Eleştirilerim Dev-Maden-Sen pratiğine ilişkin olacak. Örneklerle beraber bunlara ilişkin kendi gözlem ve yorumlarımı da içerecektir. Yazdıklarım kısmen belki sert olacak ama yaşadıklarımı nakledeceğim. Bir kısım arkadaşlar şimdiye kadar örgüt içinde pek çok eleştirilerde bulundular. Bu arkadaşların bir kısmı örgütten atıldı, dışlandı, merkez bu arkadaşlara karşı ağır suçlamalarda bulundu. Bana karşı da böyle tedbirlerin alınmasından çekinmeyeceğimi açıkça söyleyeyim.

Sendikal pratiğe, hareketimizin sendikal çalışmalarına ilişkin eleştirilerime en sert noktasından başlayayım: Hareketimiz sendikal çalışmaları için kendisine bir perspektif belirleyememiştir. Devrimci sendikacılık lafı hiç ağızlardan dūřmedi , ancak "Nedir bu devrimci sendikacılık?" sorusuna cevap verebilecek bir program, perspektif oluşturulamadı.

Hareketimizin sendikal çalışma konusunda kendisine bir perspektif, program belirleyemediğini söylerken, neye dayandırıyorum bunu? Öyle ya, hareketin sendikal alanda çalışanlarından biri olduğuma göre böyle bir programı ben de grmeliydim, bilmeliydim. Herhalde sendikal faaliyet programının illegal olması da dūřnlemez. Hareketin merkezinin kendine göre bir stratejisi, taktikleri olabilir. Bunlar belki illegal olabilir. Ancak, bunların hiç değilse o merkeze bağlı faaliyet sürdüren ve benim de içinde olduğum sendika komitesi tarafından bilinmesi gerekirdi.

Öte yandan, hareketimiz sendikal konuda yayınlarında da devrimci sendikacılık ve sendikal çalışmaya ilişkin net bir görüş belirleyememişti. Yayın organlarımızda DİSK, 15-16 Haziran, 1 Mayıs gösterileri ile ilgili çeşitli yazılar yayınlanmıştır. Bunların hemen hepsi o günün koşullarına göre yazılmış güncel yazılardır. Sendikal çalışmaya ilişkin uzun vadeli, yol gösterici değillerdir. Sadece Kurtuluş SD Sayı 13'te "Demokratik Kitle rgtleri üzerine" başlıklı bir yazı yayınlanmıştır ki, önemli bir yazı olmakla birlikte demokratik kitle örgütlerinin geneli üzerinedir. Sendikalar ise diğer kitle örgütler inden farklıdırlar. Kaldı ki, o yazıdaki anlayışın da zerresi dahi Dev-Maden-Sen'de uygulanmamıştır. Sonuç olarak hareketimiz bu konuda gerek teorik olarak, gerekse pratik olarak kendine sağlıklı bir yön izememiştir.

Dev-Maden-Sen'deki çalışmaları ben tek başıma yürütürken 1977'de başlayıp düzenli olarak Dev-Maden-Sen'in somut durumunu arkadaşlara anlatmakta idim. Sendika o gün için (1977) denebilir ki, DİSK içindeki en demokratik örgüt idi. Türk-İş'ten yeni ayrılmıştı. Türk-İş'ten ayrılmasında benim de epeyce emeğim geçmişti. Homojen bir yapısı yoktu. Bütün bunlardan yararlanarak bu sendikada örgütlenmek olasıdır derken, ben adeta tek başıma idim. Karşımda ise, kurt oportünistler vardı. Daha sonraları TKP'lilerle ve Dev-Yolcu'larla yine adeta tek başıma mücadele etmek zorunda kaldım. Bu mücadele sen-

dikayı tepeden ele geçirme kavgası idi. Sendikalardaki faaliyetin temelini aşağıdan yukarıya doğru olan çalışma oluşturur. Ancak böylelikle sendikal faaliyet, siyasi faaliyet ile bağlanabilir. Ama, belirli durumlardaki sendikalarda -ki, Dev-Maden-Sen bu durumdaydı- yukarıdan aşağıya ele geçirmek için de mücadele edilebilir. Hiçbir siyasi hareketin tabanda etkin olmadığı bir sendikada bir siyasi hareket sendikayı yukarıdan ele geçirebilir. Sendika yönetim organlarında etkin hale gelebilir. Ancak bu noktadan itibaren o siyasi hareket derhal sendika içinde aşağıdan yukarıya doğru bir faaliyete, örgütlenmeye başlamalı ve böylelikle sendikal faaliyeti siyasi faaliyete bağımlı hale getirmelidir.

Bu açıdan bizim sendikayı yukarıdan ele geçirmemiz daha sonraki faaliyetlerimizle tamamlandığı vakit doğru olabilirdi. Ancak, aşağıda anlatacağım gibi, gelişmeler böyle olmadı. Sonuç olarak diyebiliriz ki, o zaman, Dev-Maden-Sen'i kim asılırsa o alacaktı. Her ne hareketimiz modern sanayi proletaryası temelinde ve fabrikalarda örgütlenmeyi, sendika faaliyet göstermeyi kendisine temel almışsa da Dev-Maden-Sen'de, stratejik olarak önerilen bir işkolunda idi. Bu sendikanın yönetiminin kazanılması hareketimiz için önemli bir kazanım olacak diye düşünüyordum.

Ancak, bütün çabama rağmen yeterli bir çalışma sürdürülemedi. 1979 yılına indiğinde güç bela bir kadro Dev-Maden-Sen çalışmalarına verildi. Onun da çalışmaları sınırlı oldu, çünkü kongre yaklaşıyordu. Tabanda çalışma yapmak üzere zaman kalmamıştı.

Önceden gerekli çalışma tabanda yapılmadığı halde, kongre zamanı geldiğinde hareket bütün gücünü kullandı! Zor da dahil olmak üzere. En yetkili arkadaşlar bile kongreyi almak için her şey mübahtır" demişlerdi. Birçok kararlar alınırken, birçok işler yapılırken ben ürperti duymuşumdur. Arkadaşlar ise tereddüt bile etmemişlerdir. İş hangi noktaya vardırıldığını anlatmak için, engel çıkarabilecek olanların fiziki olarak yok edilmelerinin bile düşünüldüğünü söylemek yeter sanıyorum. Sormak gerekir, hangi devrimci sendikacılık anlayışında, hangi proleter sosyalist anlayışta vardır bunlar? Böyle kongre almak mı, devrimci sendikacılık, proleter sosyalistliktir? Ve bütün bunlar şüphesiz bizim sendika yönetimlerinde "yukarıdan aşağıya etkileme" yöntemlerimiz olamaz.

Yıllarca TKP'li revizyonistlerin sendikalardaki tavırları eleştirilmiştir. Sendikalardaki ekonomizm ve reformist etkinlikler mahkûm edilmeye çalışılmıştır. Böyle çok doğru şeyler söylenmekle birlikte Dev-Maden-Sen'de TKP'lilerin yöntemleri geçerli kılınmıştır. Hatta TKP'lilerle onların yöntemi ile dövüşülmesi savunulmuştur. Bu tavır TKP'lilere söylenecek söz bırakmamıştır. Bütün bunlarda benim sorumluluğum yok mu? Elbette var. Hatta en çok da benim sorumluluğum var. Ancak ben "hareketimiz ne yaparsa, doğru yapar" diye o kadar inanmışım ki, hareket adına bana söylenenleri aynen yaptım. Bana yanlışları yaptırmaması gereken örgütümüz olmalıydı.

Kongre alındıktan sonra işlerin çok iyi gideceğine inanmışım. Kongredeki kongre öncesi yaptığımız hataları sendikal çalışmalarımız içinde düzeltebiliriz diye düşünüyordum. Yalnız bir şey beni rahatsız ediyordu: Kongrede Hareketin yaptığı Yürütme Kurulu listesi bana adeta dayatılarak kabul ettirilmişti. Kongreden 6 ay önce işe giren bir öğrenci olan Adil, genel sekreterlik için dayatılmıştı. Ben ise yürütme kurulunun en az beş yıl işçilik yapmış devrimci-demokrat ve hareketimize yakın olan işçilerden oluşması gerektiğini savundum. Böyle bir kadroyu kurabilirdik. Böylesi bir yürütme kurulu ile hem bu işçi arkadaşları hareketimize kazanabilirdik, hem de proleter sosyalizmini sendikada daha güçlü bir hale getirebilirdik. Ne var ki, bana güvensizlik sonucu, benim önerdiklerim yerine "sağlam Kurtuluşçu" aranmış ve Hüseyin Koparan ve Adil gibi sosyalizmi yerden yere çalan, yaptıkları işin bilincinde olmayan, sorumluluk taşımayan insanlarla başladık işe. Gerçekte güvensizlik bana olan güvensizlik değil, işçilere olan güvensizlikti. Sosyalizme sempatican, Dev-Maden-Sen çapında sınıf mücadelesinin deneylerine sahip işçilerden oluşacak bir yönetim yerine "sağlam Kurtuluşçu" öğrencilerin yönetime getirilmesi ancak böyle açıklanabilir.

Sendikalarda, özellikle genel sekreterin çok önemli bir işlevi vardır. Bu görevi üstlenen insan, klasik sendikal bilgileri çok iyi bilmelidir. Toplu sözleşme görüşmelerinde işverenlerin kurt temsilcileri karşısında tartışma gücüne sahip olabilmesi lazımdır. Sendikaya gelen işçilerin sorunlarını çözebilmelidir. Sendikaya gelen diğer sendikacılarla, konuklarla görüşmeler yapması, ağırlaması gerekir. Basınla muhatap olmalıdır. "Bu önerdiğiniz kişi bunları üstlenemez" dediğimde,

onları tersine ikna edemedim. Bugün artık genel sekreterin hangi niteliklere (!) sahip olduğunu açıklamaya gerek yok. En sonunda genel sekreterlikten alınması önerimi sendikadaki bazı başka yoldaşlar da destekleyince, genel sekreterlikten alınmasına karar verilmişti. (Bir kitle örgütünün işçilerine bu denli karışılması ayrı bir olaydır. Sorumluluklarını yerine getiremeyen bir genel sekreterin görevden alınmasına o örgütün yönetimi değil, hareket karar veriyor!) Hareketin tayin ettiği bu genel sekreterin, meşhur televizyon şovunu utanarak izlerken, acaba sendikamızın üyeleri işçiler hakkımızda (sadece benim değil, sadece hareketimizin de değil, sosyalizmin hakkında...) neler düşünmüştür, diye diye düşündüm.' Yüzlerce DİSK'li sendikacı arasından en büyük hain, bizim "proleter sosyalist" genel Sekreter çıktı! Bunun hesabını kim soracak veya kim verecek bilmiyorum, ama herhalde yalnız ben vermeyeceğim.

12 Eylül'den sonra sendikanın üyeleriyle karşılaşmak istemiyordum. Utanıyordum onların yüzüne bakmaya. O işçiler ki, bunlara rağmen 12 Eylül'den sonra ben hapisteyken eşime ve çocuklarıma kendi aralarından para toplayarak dayanışma gösterdikleri için sıkıyönetim tarafından tutuklanmışlardır. Ben ise onlardan kaçıyordum, utanıyordum. Küçük burjuva kafa utanacağımız işler yaptırmıştı bize!

Kongre Sonrası

Kongre öncesinin bütün olumsuzluklarına rağmen kongreden sonra işlerin düzeleceğine çok inanıyordum. Harekete olan güvenim nedeniyle Dev-Maden-Sen'de devrimci sendikacılığın en iyi örneğini vereceğimizi düşünüyordum. Özellikle eğitim ve örgütlenme faaliyetlerinde hiçbir sıkıntıya düşmeyeceğimizi, sendikal konularda gerekli bilgi birikiminin, deneyin, gerekli kadroların olduğuna inanıyordum. Oysa bir yıllık pratik içerisinde Hareketin merkezi, sorumlular, Dev-Maden-Sen'e hiç de ciddi bir biçimde yaklaşmadılar. Yönetimin oluşturulmasındaki sakatlık kongre sonrasında da sendikaya ayrılan kadrolarda devam etti. Deneyimli tek bir kadro bile sendikaya verilmedi.

Kongreden sonra üzerinde en çok durduğum konu eğitim ve örgütlenme idi. Eğitim çalışmaları ile tabandaki ilişkileri geliştirmek, bilinçli işçiler yetiştirmek, işçilere güven vererek işyerlerinde siyasi etkinlik sağlamak, şubelerde ve işyeri temsilciliklerinde siyasi etkinliği ele geçirmek gerekiyordu. Dev-Yol ve TKP bu anlamda bizden daha güçlü

idi. Bu kırılmazsa sendika yönetimini almış olmamızın hiçbir anlamı olmayacaktı.

Örgütlenme faaliyetinde ise, daha önceden başlattığımız Türkiye çapında 20 tane büyük işyerinde örgütlenme çalışmamız ve yetki mücadelesi sürüyordu. Bunların kaldığı yerden aksamadan devam etmesi gerekiyordu. Bu nedenlerle eğitim ve örgütlenme faaliyetlerinin aktif bir biçimde ve hemen gerekli kadrolar oluşturularak başlatılması gerekiyordu. Şimdi bu çalışmaları ayrı ayrı ele alalım.

Eğitim Çalışmaları

Pratik göstermiştir ki, hareketimiz eğitim çalışmalarını öğrenci gençlik düzeyinde sürdürmüştür. Bu konudaki pratik deney ve bilgi birikimi esas olarak öğrenci gençlik arasındaki eğitime dayanır. Bu kesimin devletin verdiği burjuva eğitiminden kaynaklanan bir temeli vardır. Yani, belli ölçülerde burjuva kültürünün birikimine sahiptirler. Bu nedenle materyalist felsefeyi kavramaları, giderek Marksizm'i özümlemeleri işçi sınıfının büyük çoğunluğuna göre daha kolaydır. İşçi sınıfının ise teorik sorunları özümlemesi daha zordur ve de bu biraz da devrimcilerin onları anlamalarına, onlarla ilişki kurabilmelerine, yani sınıfa ulaşabilmelerine bağlıdır.

Hareketimizin Dev-Maden-Sen'deki eğitim çalışmalarına gelince: Kongreden hemen sonra düzenli, programlı bir eğitim çalışması başlatmayı hep düşündüm. Bir an evvel başlaması için önerilerde bulundum. Daha sonraları ise, gördüm ki, -hiç kimse kızmazın, alınmasın- küçük burjuva kafanın işçilere vereceği pek bir şey yok. Oldukça somut bir gerçek bu ve yaşadığım gerçeklere dayanarak söylüyorum. Hareketimizin sendikada oluşturduğu kadro hayatında işçi yüzü bile görmemişti. Bir istisna hariç. O da benim önerimle sendika çalışanları kadrosuna alınmıştı ve sendikamızın çok önemli olan bir işyerinde 10 yıl çalışmıştı.

Sendikada bir eğitim kadrosu kurulamadığı gibi, işçilerle yüzyüze gelmekten bile kaçınılıyordu. Denilebilir ki, son dönemlerde benim dışımda işçilerle muhatap olan kimse yoktu. Şaşkına dönüyordum, bu kadar "işçi sınıfcı" görünen bir hareket, "proletarya sosyalistleri", kaçırıyordu işçilerden. Bu kadro nasıl eğitim çalışması sürdürecekti? Sendikada eğitime felsefe eğitimi ile başlayamazsın. Marksizm'in temel ilkeleri ile de başlanmaz. Hareketin bütün eğitim çalışmaları böyle

başlamış, çünkü işçi eğitimi nasıl olur, bu konuda hiçbir çalışma olmamış. Gerek duyulmamış çünkü. Ya da olmuşsa da, bunlar bütün harekete yaygınlaşmamış. TKP'nin yıllar yılı sendikalarda varlıkları, çalışmaları eleştirilmiş onların revizyonist reformist politikaları teşhir edilmiştir. Doğru şeylerdir bunlar. Katılmamak mümkün değil. Ancak, doğru eleştiri sadece yazılarda kaldığı taktirde pek bir işe yaramıyor. Hareketimiz TKP'lilerin sendikalarda işçi eğitimi konusunda işçilere nasıl yaklaştıklarını tartışmamıştır. Türkiye'de biz bir tek işçiye laf anlatamazken, Maden-İş üyelerinin Sıtkı Coşkun ve Süleyman Üstün'ü nasıl çarpılarak dinlediklerini, adeta onlara tabi olduklarını gördüm, biliyorum. Bizim üyelerimizi bile etkilemişlerdi. X Boraks işletmesinde S.Üstün bir seminer vermişti. İşçiler, oraya her gittiğimde "Süleyman Hoca nerede?" diye soruyorlardı.

Nasıl bir eğitim veriyorlardı, TKP'liler, bunun üzerinde durmuyorum. Yalnız Türkiye'de herkesten daha çok sınıfa inebiliyorlardı. Uluslararası deneyleri ülke koşullarına uyarlayarak yürütüyorlardı çalışmalarını. Kitap olarak da yayınlanan tipi eğitim notları, hemen bütün sendikaların yararlandığı kaynaklardır. Bunların dışında işçi eğitimi ile ilgili hiçbir yayın çıkarılmamıştır Türkiye'de. İşçileri dünyadan habersiz yaratıklar sanıp, hele bir sendikayı ele geçirelim, sonra işçileri örgütleriz mantığı, ne kadar sakat bir mantıktır! Bizim pratiğimizde görüldüğü, sendikayı ele geçirdikten sonra da işçileri örgütlemek herkesin harcı değildir. Eğitim konusunda hiç mi bir şey yapılmamıştır? Yapıldı elbette. Kongreden sonra da sendika gazetesi yayınlanmaya devam etti. Ne var ki, sakat eğitim politikası anlayışı gazetede de kendini gösterdi. Israrla benden gazeteye yazı yazmamı istiyorlardı. Bir şeyler yazmaya çalışıyordum. Bir sendika gazetesinin nasıl olması gerektiği konusunda bile gerekli bilgimiz yoktu. Hiç olmazsa Yeraltı-Maden-İş'in gazetesi örnek alınabilirdi. Sendika gazetesi olarak Yeraltı-Maden-İş'in gazetesinden daha iyi bir gazete yoktu. Türkiye'de sendika yayınları, eğitimi, örgütlenmesi konusunda Dev-Yol Yeraltı-Maden-İş'de oldukça başarılı bir çalışma sürdürüyordu. Biz Dev-Maden-Sen'de yeni örgütleniyorduk, denebilir. Buna cevap olarak ben de, Dev-Maden-Sen Kongresi kazanılmadan önce ne yapıldı, diye soruyorum. Komünist bir hareketin bir sendikal çalışma programı olmaz mı? Böyle bir program ister sendika yönetiminde ol ya da olma sınıfın örgütlenmesinin en önemli gerekliliklerinden birisidir.

Kongreden sonra çıkardığımız sendika gazetesini gazeteyi çıkarmaya çalışan arkadaşlar, Kurtuluş gazetesi zannettiler. Gazetede Engels'in resimleri, kızıl bayraklar, Nevroz ile ilgili bir yazı, ulusal sorunla ilgili yazılar yayınlandı. Bu yüzden dört defa sıkıyönetim adli müşavirliği tarafından çağırıldım ve hakaretlere uğradım. "O sendikayı sizin kafanıza yıkarım" diye tehditlerde bulundu. İşçiler de tepki gösteriyorlardı. Dinin, gericiliğin, milliyetçiliğin etkisi altında bulunan işçilere böyle propaganda yapmaya başlarsan, böyle olur elbette. Sadece bizim üyeler değil, bütün işçiler genel olarak böyledir. Şimdi kabahati işçilere mi bulacağız yoksa sınıfın önderliğine soyunanlara mı? Gazeteyi çıkaran arkadaşlar iş yerlerinde dahi dağıtmaya cesaret edemediler, ben dağıttım gazeteyi. Marksizm, Marksizm'in sorunları elbette bir sendika gazetesinde de işlenebilir. Ulusal sorun üzerine de elbette yazılar yazılabilir. Ama bizim gazete sadece bunları yazıyordu. Sendikanın ve üyesi işçilerin sorunu yoktu gazetede. İşte gazetenin sorunu da buydu.

Örgütlenme Faaliyeti

Dev-Maden-Sen'in örgütlü olduğu iş kolu stratejik bir iş koludur. Sendika nicelik olarak güçlü sayılabilecek bir konumda idi. Ayrıca da tüm Türkiye yüzeyine dağılmış 300'den fazla iş yerinde örgütlü idi. 20 tane şubesi vardı. Bu demektir ki, 20 şube ve 300 işyeri temsilciliğinde görev üstlenmiş 1500 işçi vardı. Bu rakamlarla sendikanın önemi daha iyi anlaşılır. Örgütlenmeyi sadece yeni işyerleri kazanmak, yetki almak olarak düşünemeyiz. Bu 20 şube ve 300 temsilcilikte gerçekten örgütlenmeyi sağlamak gerekiyordu. Yeni iş yerlerinde örgütlenmek öncelikle sendika için sağlam bir örgütlenmeden geçer. Örgütlenme faaliyeti sendika tabanında yetişen kadrolar tarafından yürütülmeyince, örneğin şube yöneticileri ve işyeri temsilcileri yeni işyerlerinin örgütlenmesinde aktif olarak görevlendirilmez ise, genel merkezin tepeden gönderdiği kadrolar başarılı bir örgütlenme faaliyeti yürütemez. Sendikalarda böyle kendiliğinden her birim kendi bölgesinde örgütlenme çalışmalarına katılmazsa örgütlenme faaliyeti sürdürülemez. Ve örgütlenme çalışmalarını da sürdürecektir olan bu kadroların sınıf bilinçli işçilerden oluşması gerekmektedir. Ayrıca siyasi olarak da hareketimizin çizgisine kazanılmalıdırlar. Aksi taktirde Dev-Maden-Sen'de olduğu gibi, Dev-Yol'cular sendikamız içinde Yeraltı-Maden-İş çalış-

ması yaparlar. Bu anlamda eğitim ve örgütlenme faaliyetleri bir bütünlük içinde yürütülmelidir ve zaten bu ikisi birbirlerine doğal olarak bağlıdır. Yapılması gereken düzenli bir eğitim çalışması ile sınıf bilinçli işçiler yetiştirmeye çalışırken, bunların içinden sendika kademelerinde görevlendirilebilecek siyasi olarak da kazandığımız işçiler çıkmalı ve bunlar eğitim ve örgütlenme faaliyetlerine katılmalıdırlar. Bunlar yapılmazsa o sendika da siyasi varlığımızın bir anlamı olamaz.

Biz böyle bir çalışmanın içine giremediğimiz gibi, bunu ciddi olarak düşünen bile yoktu. Bu konuda gerek sendika komitesi toplantılarında, gerekse Hareketin sorumlularından görüştüğümüz kişilere, gerekse de sendika çalışanları ile yaptığımız toplantılarda defalarca tartıştım, önerilerde bulundum. Ne var ki, hiçbir işe yaramadı bunlar.

Eğitim çalışmalarında olduğu gibi, örgütlenme faaliyetinde de hareketimize oldukça güveniyordum. Başarılı bir örgütlenme çalışması yürüteceğimizi düşünmüştüm. Böyle düşünmemin nedeni o günkü koşullarda hareketimizin yürüttüğü anti-faşist mücadele ve mahalle çalışmalarında, çeşitli dernek ve kuruluşlardaki militan mücadeleyi görmem, bilmemdir. Bunları bildiğim için sendikada da işlerin böyle yürüyeceğini sanıyordum. Bu benim için önemli bir yanılgı oldu. Çünkü, o güne kadar küçük burjuva devrimci hareketlerinin, küçük burjuva devrimcilerinin neden sınıf içinde aynı militan kararlılıkla örgütlenemediklerini görmeliydim. Küçük burjuva devrimcileri kendi alanlarında faaliyet gösteriyordu ve kendi yolundan yürüyordu. İşçi sınıfı da kendi yolundan. 12 Eylül'e gelindiğinde durum buydu.

Dönelim yine pratik örgütlenme faaliyetlerimize. Yönetimi aldığımızda, daha önceki yönetimden devraldığımız 20 büyük işyerindeki örgütlenme çalışmaları ve bu işyerlerindeki yetki mücadelesini sürdürüyorduk. Çalışmalarımızı sürdürdüğümüz bu iş yerlerinde 20.000 işçi çalışıyordu. Buralardaki öncü işçiler sendikamıza umut bağlamışlardı ve bu çalışmaları aksatmadan yürütmek gerekiyordu. Aksi halde geleceğimiz pek kötü olacaktı. Özellikle Yeraltı-Maden-İş bizim oluşturduğumuz birikimin üzerine konuyordu hep. Hareketin yetkilileri ise “biz önce bünyemizi sağlamlaştıralım” diyorlardı. Ben buna katılmıyordum. Eğer biz, benim düşündüğüm biçimde bir örgütlenme kadrosu kurabilsaydık hem bünyemizi sağlamlaştırır hem de yeni işyerlerinin örgüt-

lenmesini sürdürebiliriz diye düşünüyordum. Eğer dışa dönük bir örgütlenme faaliyeti olmazsa sorumlu arkadaşların "Bünyemizi sağlamlaştıralım" diye ifade ettikleri iç örgütlenme de gerçekleşmez. Bu iki faaliyet kesinlikle birbirine bağlıdır. Zaten sonunda gördüm ki, iç örgütlenmemizi bile yürütemiyorduk. Sonuçta her şey iki-üç kadroya kalmıştı. Sadece bana ve 2-3 arkadaşına güvenilerek mi alınmıştı sendika yönetimi, anlamıyordum bunu. Ayrıca bizim gücümüz ve yeteneklerimizin sınırları da belli idi.

Bütün bunlara rağmen, hep düzeleceği inancını taşıyarak paçayı sıvayıp gece gündüz örgütlenme çalışmalarını yürütmeye çalışıyorduk. Hareketin önerisiyle (!) sendikaya aldığımız kadrolar ise örgütlenme çalışmalarına veba varmışçasına yaklaşıyorlardı. Katılan birkaçı ise gittikleri yerlerden hiç kimseyi haber vermeden Ankara'ya kaçıyorlardı. Ankara mıknaş gibi çekiyordu onları! Faaliyet alanımız dağlar, köyler, maden ocakları olunca örgütlenme çalışmalarını biraz zor şartlarda sürdürmek gerekiyordu. Hem bu zor şartlara katlanmanın hem de işçi sınıfının siyasi ve sendikal örgütlenmesinin onlara göre olmadığı ortaya çıkıyordu. Böyle olunca sendikanın genel başkanı olarak bu alanda çalışmak başa düşmüştü. Ankara'dan ayrıldığım zaman bazen üç ay Ankara'ya dönmediğim olmuştur. Sendikanın çalışma kadrosu ise bürolarda entellektüel düzeyde devrimci tartışmalar yaparak zaman geçiriyorlardı .

Çok ayrıntıya girmemek için, birkaç örnek vermek istiyorum: Sendika da işçilerin sorunlarıyla ilgili bir toplantı düzenleniyor. İşçilerin önerileri üzerine toplantıyı genel sekreter düzenliyor. İşçiler toplantıya geldiğinde genel sekreter sendikada, ama toplantı başlamadan önce bir arabaya binip kaçıyor. O gün TKİ ile bir sözleşme görüşmesi var, ben de onu yürütüyorum. Bir sürü insan olduğu halde toplantıya kimse katılmıyor. İşçiler protesto ediyorlar. "Nerede yöneticiler?" diye sözleşme heyetinden sendika merkezine çağırılıyorum, görüşmeyi yarım bırakıp işçilerle toplantıya giriyorum.

Bir başka örnek olayda Diyarbakır'da olmuştu. DDKD'liler Diyarbakır'a görüşmelere giden sendika yürütme kurulu üyesi bir arkadaşına saldırmışlardı. Kongreden kızgınlıkları vardı. Büyük bir kavga olmuştu. Olay siyasi bir olaydı. DDKD ile Kurtuluş arasında geliyordu. Kimse gidemeyince ben Diyarbakır'a gittim. Oradaki sorunları halletmeye çalışırken, Ankara'dan yıldırım telefon geliyor: "Ankara'da MTA'da olay

oldu. Ankara'ya gelmen, genel müdürle görüşmen lazım. Ankara'da kimse MTA'ya gidemiyor." Ben de derhal Ankara 'ya döndüm.

Yeter! Niçin bunları anlatıyorum? Sınıftan bu kadar kopuk, işçilerle ilişkilerde sendikal çalışmalarda bu kadar yeteneksiz, beceriksiz bir kadro ile ne sınıfa gidilir, ne de sınıf içinden en önemli kanallardan birisi olan sendikalarda örgütlenilebilir veya onlardan yararlanılabilir.

Bütün bunlar olurken işçiler sendikayı hemen hemen terk etmişlerdi. Eskiye nazaran daha az gelir olmuşlardı. Bütün bürolar tanımadığımız gençlerle dolup taşıyordu. Tanımadığım kişiler benim odama bile kimseye danışmadan girip, masaya geçip yerleşiyorlardı. Ben odaya girdiğimde kimsenin kılı bile kıpırdamıyordu. Birkaç kişiyi azarlayarak kovmuştum. Bunun üzerine aleyhimde propaganda yapıyorlardı. Sendikayı Hareketin bir derneği sanıyorlardı. Hareketin yayınları sendikadan dağıtılıyordu. Bunun sendika için tehlikeli bir şey olduğunu söyledimse de kimseye anlatamadım. Sendika bürolarına dolmuş bu gençlerle aramızda çeşitli, hoş olmayan olaylar oldu. Bizim hakkımızda "sendika ağası" , "devrimci değiller" gibi propagandalar bile yapıldı.

Sendikanın araçları tanımadığımız kişiler tarafından kullanılıyordu. Bu konuda işçilerden şikâyetler geliyordu. TKP'liler hakkımızda "Kurtuluşçular, sendikayı parsellemişler" diye söylentiler çıkarıyorlardı. Son zamanlarda öyle bir hale gelmiştik ki, ben de sendikaya az uğrar olmuş, çalışmaları genel merkezin dışından sürdürmeye başlamıştım. Zaten büroda oturmaya da pek zamanım yoktu. Ben hep Dev-Maden-Sen'in hareketimize sendikal kadrolar yetiştiren, klasik ve pratik sendikal bilgiler öğreten devrimci sendikacılık örneği veren bir okul durumuna geleceğini düşündüm. Ne yazık ki, hareket sendikaya başka türlü bakıyordu. Hareketin bakışı, sendikadan harekete birtakım çıkarlar sağlamak, araç-gereç ve maddi imkânlarından yararlanmaktı. Benin için ise, hareketin önde gelen çıkarı sendikadan yararlanarak sınıfla bağlar kurmak, sınıfı örgütlemektir. Sendikamızın işkolunun modern sanayi proletaryasının çalıştığı ağır sanayi kolları ile çok yakın ilişkisi vardı. Bu fabrikaların hammaddesini ürettiyordu, bizim örgütlü olduğumuz işyerleri. Bu fabrikalardan işçiler sendikaya gelirlerdi. Bu

işyerlerinin birçoğunda bizim üyelerimizle iç içe çalışıyorlardı bu fabrikaların işçileri. Bunlar gösteriyor ki, oldukça önemli konumda bir sendika idi. Bunları defalarca konuştuk, tartıştık. Sonunda üzülererek gördüm ki, küçük burjuva kafanın bunları anlaması zordu.

Bütün bu hatalar ve benzerleri Türkiye devrimci hareketine 12 Eylül ve yenilgiyi yaşattı. Bu kafa değişmediği sürece gene zorlukların bizi beklediği yadsınamaz. Bugün artık bu düzeyde eleştirilerin gereksizliği söylenebilir. Ben öyle düşünmüyorum. Geçmişin her alanda en ufak ayrıntısına kadar, açık yüreklilikle, korkusuzca bir değerlendirmesi ve açık bir özeleştirisini yapılmadığı sürece ve bunların pratikte de yansımaları görülmediği sürece kimse aynı hataların yinelenmeyeceğinin garantisini veremez. Geçtiğimiz zorlu dönemden geleceğe doğru sağlıklı adım böyle atılmalıdır.

Yazının bu bölümünün sonunda, bir kısım önerilerimi sıralayacağım:

1- Hareketimiz Dev-Maden-Sen'deki tutumunun bir bütün olarak özeleştirisini yapmalıdır.

2- İşçi sınıfının örgütlenmesinin bir bölümü de, sendikal örgütlenmedir. Diğer örgütlenme alanlarından farklı özelliklere sahiptir. Ayrıca sınıfa ulaşmanın, sınıfın siyasal önderliğinin ele geçirilmesinin çok önemli kanallarından biridir. Dolayısıyla; hareketimiz dünya sendikal mücadeleleri tarihinin bugünkü durumunun Türkiye sendikal hareketinin, DİSK'in deneylerinden yararlanarak bir sendikal çalışma programı hazırlamalıdır.

a.) Bu program gereğince faaliyet gösterecek bir sendikal çalışma gurubu oluşturulmalıdır.

b.) Bu guruba bağlı olarak, araştırma, eğitim ve örgütlenme gurupları oluşturulmalıdır.

c.) Bu gurubun sorumluları kesinkes işçilerden oluşmalıdır.

d.) Bu üst ve alt organlar hareketimizin gerek 12 Eylül öncesi gerekse şimdi örgütlenme alanına giren işyerlerinde, özellikle fabrikalarda komiteler kurmalıdır. Bu komitelerin bir parti üyesi olabilecek kadar bilinç ve beceri sahibi devrimcilerden oluşması sağlanmalıdır. Tesbit edilen sendikal çalışma anlayışı ve bunun yanında klasik ve

pratik sendikal bilgiler ayrıntılı bir biçimde yukarıdan aşağıya bu organlara verilmelidir. Bu çalışmalar sendika bürolarında değil işyerlerinde, işçiler arasında yapılmalıdır.

3- Geçmişteki sakat sendikal örgütlenme mantığından vazgeçilmeli, sınıf içerisindeki çalışma, sendikal örgütlenmeyi de bağrından çıkarmalıdır.

4- Örgütlü olunan sendikanın para, mal, araç ve gereçlerinden hareketin hangi ölçülerde yararlanacağı ya da yararlanıp yararlanmayacağı kesin kurallara bağlanmalıdır. Yukarıda Dev-Maden-Sen pratiğinden çıkarak bu durumu biraz açmıştım, şimdi sırası gelmişken biraz daha açayım:

Kapitalist bir toplumda bir sendikanın üyeleri yüzde yüz sınıf bilinçli işçilerden oluşmayacağına göre, bir sendika komünist bir hareketin etkinliğinde de olsa o sendika içinde farklı siyasi eğilimlerden işçiler olacaktır. Değişik sol eğilimli işçiler olabileceği gibi, gerici işçiler de olacaktır. Böyle olunca sendikanın kendi iç işleyişinde bağımsızlık gerekmektedir. Bu, o sendikanın devrimci yöneticilerinin bağlı bulundukları harekete ya da partiye karşı olan bağımsızlığı anlamına gelmez. Sendika örgüt olarak, ayrı bir örgüttür, farklı bir örgüttür. Kendi içindeki örgüt olarak, bağımsızlığı örneğin, sendikanın parasal ve maddi varlığının ancak kendi işleri için kullanılması ve buna müdahale edilmemesi demektir. Aynı şekilde sendika yöneticilerinin seçiminde hareket ya da parti öneride bulunur ve o kişiler işçiler tarafından seçilirlerse yönetime gelebilirler. Aksi taktirde yönetici olmak üzere adam dayatmak yanlış bir tutumdur. Sendika yönetimi istenmeyen bir yöneticiyi yöneticilikten uzaklaştırabilmelidir. Hareket ise böyle bir yöneticinin uzaklaştırılması için ancak öneride bulunabilir karar veremez. Bu gibi durumları bir daha yaşamamak için, bunların sendikal program içerisinde ayrıntılı bir biçimde formüle edilmesi gerekmektedir.

5- Bir işçi gazetesi çıkarılmalıdır. Şimdiye kadar biz de dahil olmak üzere kimse işçilere hitap eden, onların anlayabileceği dilde sorunlarını içeren, onları eğitecek bir gazete çıkarmamıştır.

Benim şu an hatırıma gelmeyen daha bir sürü öneri eklenebilir. Sınıf düşmanlarımızın ne kadar güçlü, yayın ve propaganda olanaklarının ne kadar çok olduğu düşünülürse sıraladıklarım çok zor gelebilir.

Fakat eğer, sınıfı örgütlemek, sınıfın öncüleriyle birleşmek zorunday-sak bu görevin üstesinden gelinmelidir.

Sınıf ilişkilerinin kurulmasında sendikalar en güçlü araçlardır. El-bette işçi sınıfının siyasal örgütü partisidir. Sendikalar işçi sınıfının okulları haline getirildiğinde parti ile sınıf arasında ciddi bir köprü ola-bilirler.

DİSK Kongresi

DİSK'in 7. Olağan Kongresi'ndeki tavrımız siyasal ve ideolojik ağır-lığımızla bağdaşmayacak bir tavidir. Kongre süresince tavrımızı doğ-rudan hareketin merkezi yönlendirdi. Kongre boyunca yanımızda bu-lunan merkezden bir arkadaş "hayatında ilk defa" bir işçi sendikası kongresi gördüğünü söylüyordu, diğer önderler için de durum aynı olsa gerek. Bu acı bir durum. Bu bana sınıfla bağlarımızın ölçüsünü gösterdi. Oysa çok iyi biliyorum ki, çeşitli meslek odalarının, Töb-Der'in, memur ve öğrenci derneklerinin kongrelerine defalarca katıl-mıştır bu arkadaşlar. İlk defa bir işçi kongresini, hele de ilk defa DİSK kongresini gören önderlerimiz hiç olmazsa biraz izlemeye çalışmalı ve deney edinmeliydiler. Kongreye katılan 15 delegemizin deneyleri ol-duğunu düşünerek biraz da onların önerilerini, söyleyeceklerini dik-kate almalıydılar. Kongre devam ettiği sürece her akşam otelde durum değerlendirmesi yaptık. Merkezden arkadaşın öneri ve eleştirileri "niye çok bağırmadınız", "az slogan attınız", "gür sesle bağırmadınız" biçimindeydi. Halbuki ilk defa DİSK Kongresine ve üstelik 20 delege ile katılan hareketimiz o kürsüyü devrimci sendikal anlayışımızı anla-tan çok iyi bir propaganda kürsüsü olarak değerlendirebilirdi. Benim için de bir konuşma hazırlanmıştı, çıkıp konuşmaya utandım, kendim hazırlamak istedim ona da karşı çıkıldı. Sonunda kongrede konuşma-yan tek sendika başkanı ben oldum. Bir arkadaşın eline bir broşür ve-rilerek okutuldu. Kemal Türkler kalkıp "Eski bir broşürü okuyorlar bu-rada" deyince, durumumuzdan utandım. Bir başka arkadaş "Vladimir İlyiç Ulyanov Lenin yoldaş diyor ki..." diye konuşmasına başlayınca, solda görünmenin hastalığını bir kere daha tesbit ettim. İnaniyorum ki, eğer bu kongre TMMOB'nin kongresi olsaydı, Kongreye çok uygun bir davranış saptanırdı.

Seçimlere gelince ise, tam anlamıyla hayaller peşinde koşuldu. Yü-rütme kuruluna adam sokmaktan, yönetim kuruluna 5 kişi sokmaya

kadar hayal kuruldu. Önce "Baştürk'ün dışında kimseye oy vermeyin" denildi. Aksi TKP'lilerle uzlaşmak olurdu, diğerleri de zaten reformisttiler! Baştürk neydi peki? Ne yapacaktı? Seçimleri boykot mu edecektik yoksa boş oy mu verecektik? Burjuva parlamentosu seçimlerinde bile doğru tavır koyan hareketimizin DİSK Kongresindeki bu belirsiz, karmakarışık tutumunu neyle izah etmek gerekir acaba?

Diğer bir belirsiz tutum da şu idi: Yıllarca DİSK'in birliğinden bahsettik, tasfiyeciliğe karşı çıktık. Bu doğru idi. Ama kongredeki tavır hiç de söylediklerimizle bağdaşmadı. Şunu bilmek zorundaydık ki, 7. Kongrede DİSK'in birliği ancak büyük sendikaların DİSK üst yönetiminde temsil edilmeleriyle sağlanabilirdi. Ama TKP'lilerin DİSK yönetimine girmeleri istenmiyordu. Bunu anlamak mümkün değildi. Diğerleri TKP'lilerden daha mı devrimciydiler? Hayır. Ayrıca Maden-İş'in, Bank-Sen'in, Lastik-İş'in yönetimde olmayacağı bir DİSK'in düşünülemeyeceğini arkadaşlar da bilir. Ancak o günkü günlük politika bizi böylesi şaşkınlıklara düşürmüştür. Sonunda Devrimci Yol'un kuyruğuna takılarak, bizim dışımızdaki 11 sendika ile birlikte kongre boykot edildi. Bu sendikalar içinde en büyük sendika bizdik. 12 sendikanın toplam 50 delegesi vardı ve 23 tanesi bizimdi. Biz kendimize bir tutum belirleyemeyince, Çetin Uygur'un tezgâhladığı oyuna gelerek boykota katıldık. Çetin Uygur yürütme kuruluna girmeyi planlıyordu. Bu olmayınca küçük sendikaları yanına alarak ve bizi de bu oyunun içine çekerek kongreyi terk ettik. Bu boykotla parlamento seçimlerini boykot edenlere karşı aldığımız tavır arasındaki uygunluğu bir gün bir arkadaşın bana anlatmasını isterim. Örneğin, bir liste ile seçimlere girilemez mi idi veya ilerici demokrat gördüklerimize oy veremez mi idik?

Kongre kilitlenmiş, sonuçlanmıyor. Sıkıyönetim uzatılması için ancak üç gün izin verdi ve bu sürede bitirilmediği taktirde dağıtılacağını belirtti. Sonunun ne olacağını düşünen yok. Çıkış yolu için bir öneri yok. TKP'liler yönetime alınmasın da ne olursa olsun anlayışı çok sakat bir anlayıştı. Baştürk TKP'lilerle uzlaşmamak için sonuna kadar direndi. Başka çıkış yolları aradı. Sonunda DİSK'in varlığının ve birliğinin devamı için en asgari ölçüde taviz vererek uzlaşma yoluna gitti ve geçici de olsa birliği sağlayarak kongrenin sonuçlanmasını sağladı. Başka çıkar yol yoktu.

Olanlara rağmen, genel olarak DİSK'e bakışımızı bildiği için daha sonraki görüşmemizde Baştürk bana "Gel yönetim kurulunda olmanda yarar var. İstifanı geri al. Bunda siyasi ve sendikal olarak yararımız var. Senin olman gerekir" demiştir.

Sırası gelmişken, Ekim Dergisi'nde Baştürk'ün daha önce dergide "demokrat" diye tanımlanmasına gelen tepkilerle ilgili bir yazıdan bahsetmek istiyorum. Bu konuda teorik tartışmalara girmiyorum. Yalnız şunu söylemeden edemeyeceğim: 12 Eylül'den sonra pek çok sendikacı tutuklandı. Bunlardan biri de "proleter sosyalist" Dev-Maden-Sen Genel sekreteri Adil'dir. Diğerlerinden biri de Baştürk'tür. Baştürk hapisnede kendi görüşleri çerçevesinde ve onlardan taviz vermeden DİSK'e sahip çıkarak ve teslim olmayarak başarılı bir sınav vermektedir. Biz ise, Baştürk'ün demokrat olup olmadığını tartışıyoruz.

Baştürk bana şöyle diyordu: "DİSK içinde gelişmeniz için, ben size yardımcı olacağım. Dev-Maden-Sen'in kongresi çok mu demokratik oldu da DİSK Kongresini anti-demokratik diye protesto ediyorsunuz? Eğer Genel-İş'in şubelerini tepeden ele geçirmeye çalışırsanız ben ya o şubeyi feshederim veya seçilenleri görevden alırım." Ben bunları Baştürk'ü savunmak için değil, doğru olduğu için söylüyorum.

DİSK Kongresi ve Dev-Maden-Sen örneği göstermiştir ki, sendikal çalışma perspektifi olmadan, bu konuda strateji ve taktiklerini belirlemeden solda olanlardan daha solda görünmek için ve beceriksizce günlük politika yaparak sendika çalışması yapılmaz ve sınıfa gidilmez.

DİSK Kongresinden sonra DİSK'in birliğine ilişkin ve reformist sendikalara ve Baştürk'e eleştirilerle dolu bir dizi yazı yazıldı. Sendikalar-daki lüksten, kongrede dağıtılan hediyelere kadar pek çok şeyden bahsedildi. Eleştirilerin çoğu doğru olmakla birlikte, pratik gösterdi ki bunları söylemeye bizim de pek hakkımız yok. Sendikalar-daki lüksü eleştiren arkadaşlarımız Dev-Maden-Sen'deki durumu biliyorlardı herhalde. Ele verir talkını kendi yutar salkımı derler. Sendikayı aldığımızda 5 milyon lira para vardı kasada, 12 Eylül'e geldiğimizde ise 1 kuruş kalmamıştı. Nereye gitmişti bilemiyorum. Araba kullanma, lüks arabaya binme hastalığı görülmeye değerdi. Sendikada görevlendirilenler arabasız evlerine bile gitmiyorlardı. Benim altımdaki araba bile alınmak isteniyordu, sendika ağası olduğum için olsa gerek! Bütün

bunları yazmak belki basit görülebilir. Ancak söylenenlerle yapılanların ne kadar farklı olduğunu göstermek için yazıyorum.

15-16 Haziran 1970'te Türkiye İşçi Sınıfı tarihinin en güçlü olduğunda o zamanki devrimci guruplar sınıfın varlığını yokluğunu ve kırşehir meselesini tartışıyorlardı. Direnişten sonra kafaları duvara çarpmışçasına gördüler ki, bir işçi sınıfı vardır ve kendi yolundan yürümektedir. 15-16 Haziran üzerine çok tartışıldı, çok yazıldı ve övgüler dizildi. Ne var ki, aradan 10 yıl geçtikten sonra Tariş eylemi ve onun etkilemesiyle Tekel, Ant-Birlik, Çukobirlik eylemleri olurken, hala sınıf kendi yolundan, devrimci guruplar da kendi yollarından yürüyorlardı .

Bir sabah herkes uyandı, Tariş işçilerinin direnişini duymuşlardı ve herkes oraya koştu. Herkes pankartını açmış duvarlara yazılar yazmış ve resimlerini çekerek gazetelerinde yayınlamışlardı. Altına da utanmadan "Yaşasın Tariş direnişimiz!" diyebilmişlerdir. 1970'ten 80'e gelindiğinde sınıfa bakış, sınıf içinde örgütlenme, sınıfla ilişkiler, sendikalarda örgütlenme, devrimci sendikal anlayış konularında çok küçük bir farkla hareketimizin de pek ileri gittiği söylenemez. Sosyalizm ile sınıf hareketinin çakışmadığını görüyoruz. Bu nedenle teorik olarak proletarya sosyalizmi savunuluyor olsa da pratik olarak harekete proleter sosyalist hareket denemeyeceği bir gerçektir.

Söyleyeceğim daha çok şeyler olabilirdi. Şimdilik daha çok ayrınıtıya girmeyeceğim. Başta da söylediğim gibi, amacım bir takım olumsuz tartışmalar yaratmak değildir. Bugün hareketimiz içinde süren tartışmaya gelecek açısından yararı olabileceği düşüncesiyle katılmak istedim. Bunların söylenmesi ve tartışılması gerektiğine inanıyorum.

Sonuç olarak şunu söyleyeyim ki; bu yazıyı okuyan arkadaşlar hakımda olumsuz yanılgılara düşmesinler. Ben örgütlülüğe inanan bir insanım. Ben Kurtuluşçuyum ve Kurtuluşçu olarak kalacağım. Ben bu hareket içinde geliştirdim. Bu hareketin kadroları arasından bir kısmı, Türkiye'nin yetiştirdiği en iyi komünistlerdir. Onlara olan güvenim sonucudur ki içinden geçtiğimiz süreçten geleceğe doğru hareketimizin sağlıklı bir gelişim çizgisi izlemesini, hareketimizin birliğinin sağlanmasını, geçmişin sağlıklı bir değerlendirmesinin yapılmasını o kadrolarla özdeş saymaktayım.

M.Şahin. Ağustos 1983.

R.KASIM

PROLETARYA DEMOKRASİSİNİN PARTİDE VE DEVLETTE SOMUTLANMASI ÜZERİNE BAZI GÖRÜŞLER

İçinde bulunduğumuz dönemde hareketimiz bir bunalım yaşıyor. Bu bunalımı ortaya çıkaran nedenler ve bunalımın kendisi birer olumsuzluk. Ama bu olumsuzluk olumluya dönüştürülebilmesinin, yani hareketimizin daha yüksek bir niteliğe ulaştırılabilesinin olanaklarını da kendi içinde taşıyor. Bu olumluluğun gerçekleşebilmesi ise iradi eylemimize, bizlerin, hareketimizi oluşturan tüm yoldaşların bilinçli çabalarına bağlı. Bu konuda ümitsiz olmamız için hiç neden yok. Çünkü bugün, düne göre olumlu bir noktadayız. İleri bir adım attık. Dün bölünmüşlüğü, hareketimizin yaşadığı bunalımı gözlerden gizlemeye çalışan "dimdik ayaktayız, arınıyoruz, partileşiyoruz" teorileri hareketimizin çoğunluğuna hakimdi. Bugün artık yaşadığımız bunalımın varlığını kabul etmeyen- merkez hizip dahil- kimse kalmadı. Aslında örgütsel bölünmüşlük, GK'nın ve "kendisini yeniden üreten" GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenmenin dışındaki diğer tek tek yoldaşların varlığı ve yeniden örgütsel birliğin sağlanabileceği biçimler kabul edilmediği için bu adım eksik bir adımdır. Ama yine de bunalımın, olumsuzluğun varlığı kabul edildiği için olumlu bir adımdır.

PROLETARYA DEMOKRASİSİNİN PARTİDE VE DEVLETTE SOMUTLANMASI ÜZERİNE BAZI GÖRÜŞLER

İçinde bulunduğumuz dönemde hareketimiz bir bunalım yaşıyor. Bu bunalımı ortaya çıkaran nedenler ve bunalımın kendisi birer olumsuzluk. Ama bu olumsuzluk olumluya dönüştürülebilmesinin, yani hareketimizin daha yüksek bir niteliğe ulaştırılabilesinin olanaklarını da kendi içinde taşıyor. Bu olumluluğun gerçekleşebilmesi ise iradi eylemimize, bizlerin, hareketimizi oluşturan tüm yoldaşların bilinçli çabalarına bağlı. Bu konuda ümitsiz olmamız için hiç neden yok. Çünkü bugün, düne göre olumlu bir noktadayız. İleri bir adım attık. Dün bölünmüşlüğü, hareketimizin yaşadığı bunalımı gözlerden gizlemeye çalışan "dimdik ayaktayız, arınıyoruz, partileşiyoruz" teorileri hareketimizin çoğunluğuna hakimdi. Bugün artık yaşadığımız bunalımın varlığını kabul etmeyen -merkez hizip dahil- kimse kalmadı. Aslında örgütsel bölünmüşlük, GK'nın ve "kendisini yeniden üreten" GMK'nın oluşturduğu yeni örgütlenmenin dışındaki diğer tek tek yoldaşların varlığı ve yeniden örgütsel birliğin sağlanabileceği biçimler kabul edilmediği için bu adım eksik bir adımdır.

Ama yine de bunalımın, olumsuzluğun varlığı kabul edildiği için olumlu bir adımdır.

Olumsuzluğu olumluluğa dönüştürebilmek için ilk adım olumsuzluğun varlığının kabul edilmesidir. Eksik de olsa bu ilk adım atılmıştır.

İkinci adım olumsuzluğun nedenlerinin tesbit edilmesi, bunların giderilmesidir. Olumsuzluğun, bunalımın nedeni, siyasi -örgütsel- ideolojik tasfiyeciliktir; geçmişten davranış biçimleri, çalışma tarzı, örgütlenme alışkanlıkları biçiminde taşınıp getirilen bir anlayışın, hareketimizin resmî ideolojisine proletarya sosyalizmine düşman bir ideolojinin açıkça saldırıya geçmesidir. 12 Eylül koşullarında proletarya sosyalizmine düşman bir ideolojinin, küçük-burjuva sosyalizminin hareketimize resmen egemen kılınmaya kalkışılması merkez hizbin "gizli özelleştirisi" , "yeni program ve tüzüğü"nde somutlaşan bir ideolojik temel üzerinde hareketimizin geçmiş örgütlenmesinin ve tasfiyeciliğe, küçük-burjuva sosyalizmine karşı açıkça karşı çıkanların tasfiye edilerek yerine "yeni" örgütlenmenin oluşturulmasıdır. Tasfiyeci saldırının 12 Eylül koşullarında ortaya çıkmasının nedeni ise, hareketimizin geçmiş pratiğinde ağır basmış olan küçük-burjuva sosyalizminin bu keskin dönemde iflas etmesi ve belli yanlışların varlığını fark eden, ama bunların küçük-burjuva sosyalizminden kaynaklandığını kavramayan merkez hizbin, bu yanlışların kaynağını hareketimizin teorik çizgisinde arayarak proletarya sosyalizmine karşı saldırıya geçmesi, geçmişimizi toptan reddetmesidir.

Bu anlamda, olumsuzluğu olumluya dönüştürebilmek için ikinci adım, hareketimizin resmî ideolojisine, proletarya sosyalizmine sınıksı sarılmak, tasfiyeciliği ve onun kaynaklandığı küçük-burjuva ideolojik çizgiyi mahkûm etmektir; geçmişteki yanlışlarımızdan dersler çıkararak, teorimizi daha da netleştirmektir; yanlışlardan arınıp doğrular üzerinde birleşmektir: böylece, hareketimizi teoride ve pratikte nitel olarak geliştirmektir. Bu açıdan yaşadığımız dönem, başka hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar değerlidir; hiçbir şekilde kaçırmamız gereken son derece önemli bir fırsattır.

Hayat alışkanlıklardan doğan birçok önyargıyı kırmıştır, birçok yanlışın yanlışlığı genel olarak kabul edilmektedir, geçmişte tabu olan birçok konu bugün tartışma gündemine girebilmektedir; yine geçmişte hiç düşünmeden doğru farz edilen birçok noktanın gerçekten doğru olup olmadığı bugün düşünülebilmektedir. Bunlar yaşadığımız bunalımın doğal sonuçlarıdır.

Yanlışlardan, küçük-burjuva sosyalizminden arınıp, doğrular, proletarya sosyalizmi üzerinde birleşmek için, hareketimizi nitel olarak geliştirebilmek için bu objektif koşulları sübjektif koşullarla, yani iradi çabamızla, ideolojik mücadeleyle tamamlamamız gerekmektedir. Yanlışın varlığını tesbit etmekle yetinmeyiz; yanlışın yerine doğrusunu koymak zorundayız, bilincimizin yettiği en doğruyu koyabilmek için, içinde bulunduğumuz bu verimli koşulları titizce değerlendirmeli, bunun için iradi gücümüzü sonuna kadar kullanmalıyız. Ancak bu sayede, eskinin olumsuzluklarının terkedilip olumlu yanlarının korunup geliştirildiği yeniye ulaşabilir, yani hareketimizi nitel olarak geliştirebiliriz. Aksi takdirde, bunalımın geliştireceği şüphecilik, ampirizm, felsefi idealizm ve eskinin toptan reddidir ki, gerçekten de bu eğilim gelişmiş ve karşımıza tasfiyecilik olarak çıkmıştır.

Bu bakımdan, yanlışlığın varlığını tesbit etmekle yetinmeyip, yanlışın yerine doğrunun konması için çaba harcanması konusunda özellikle tasfiyeciliğe karşı mücadele eden yoldaşlara büyük görev düşmektedir. Özellikle bu yoldaşlar, tasfiyecilerin proletarya sosyalizmine karşı bir yönden giriştikleri saldırıya karşı proletarya sosyalizmini savunurken, ters yönden gelebilecek bir ideolojik saldırıya karşı doğrunun her yönden sınırını netçe çizmede son derece titiz davranmalıdır. Bu yazıda da tasfiyecilerin proletarya sosyalizmine saldırdığı temel konulardan biri olan proletarya demokrasisi konusu ele alınırken bu perspektife bağlı kalınmaya çalışıldı.

Hareketimiz geçmişe sağlıklı bir demokratik merkezîyetçi işleyişi yerleştirememiştir. Örgütün sınırlarının belirsizliği, örgütlenme içinde yer alanların ancak azınlığının üye olarak kabul edilmesi, üyelik haklarının yazılı tüzük aracılığıyla belirtilememesi, organlı çalışma yerine bireysel çalışmanın, "şefflik sisteminin" aşağıya doğru yaygın olması, demokrasi anlayışındaki eksikliğin etkenleriydi. Tasfiyecilik ise farklı düşüncelere sahip olan yoldaşlara bu düşüncelerini örgüt içinde savunma hakkını tanımayarak, merkezin eleştirilmesi karşısında dehşete kapılıp, bunu isyan olarak yorumlayarak, tartışma talebini örgütten ihraçla cevaplayarak, farklı görüşlere sahip yoldaşların varlığına hoşgörü göstermeyerek yoldaşların birbiriyle ilişkisini ikiyüzlü gerekçelerle engelleyerek, birbiriyle görüşmeyi dahi hizipçilik olarak damgalayarak politbüronun iradesini merkezin, hatta örgütün bütününe ira-

desinin yerine geçirerek ve en önemlisi hareketin mevcut kollektif iradesini, bu iradeden bağımsız tasfiye ederek proletaryanın demokrasi anlayışından ne kadar uzak olduğunu gösterdi. Tasfiyecilerin hakları merkeze, görevleri "tebalarına" veren bu despotik merkezîyetçi anlayışına karşı proletarya demokrasisini, demokratik mekanizmaları savunurken de meseleyi, yukarıda anlatılan perspektifle ele almalı, savunduğumuz özgürlüğün sınırlarını tam olarak çizmeliyiz. Hotzotçuluğa karşı haklı olarak demokrasiyi savunurken mutlak özgürlük noktasına düşmemeli; tasfiyeciliğe yani proletarya sosyalizminin yok edilmesine karşı mücadele ederken, bunu her türlü arınmaya örneğin tasfiyeciliğin tasfiyesine karşı çıkmaya kadar vardırmamalıyız. Çünkü, "Tüm demokratik ilkeler yalnız partimizin çıkarlarına bağlıdır" ve çünkü, "Gerici unsurlara karşı isyan edenler ilerici unsurlar olduğu zaman, isyan güzel bir şeydir. Devrimci kanat, oportünist kanata karşı isyan ettiği zaman, bu iyi bir şeydir. Ama oportünist kanat devrimci kanata karşı isyan ettiği zaman bu kötü bir iştir." (Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri).

İlerde ters yönden karşımıza çıkabilecek yanlış anlayışlara açık kapı bırakmamak için konuyu bütünlüklü olarak değerlendirmeli ve demokrasinin işleyiş biçimini tartışmayı, demokrasinin özünü kavrayışımız üzerine dayandırmalıyız.

PROLETARYA DEMOKRASİSİ, PROLETARYA İÇİN ÖZGÜRLÜK, DİĞER TÜM SINIF VE TABAKALAR İÇİN DİKTATÖRLÜKTÜR

Sınıflı toplum koşullarında, "özgürlük, haklar, demokrasi" kavramları daima, "kimin için? , "hangi sınıf için?" soruları ile birlikte değerlendirilmelidir. Çünkü sınıflı bir toplumda bireyler, -ayrı sınıfların üyeleri olarak- eşit olmadıklarından, "herkes için özgürlük, eşitlik, demokrasi" mümkün değildir. Biçimsel demokrasi ise yalnızca belirli bir sınıfın çıkarına hizmet eder. Ve bu yüzden de bu eşitsizliğin gizlenmesi aracı olmaktan öteye gidemez.

"Ferdin genel olarak eşitliği kılıfı altında burjuva demokrasisi, mülk sahibinin ve proleterin, sömürenle sömürülenin biçimsel ya da hukuki eşitliğini ilan eder. Ve böylece ezilen sınıfları göz göre göre aldatır. Burjuva bütün insanların mutlak surette eşit olduklarını ileri sürerek meta üretimindeki ilişkilerin bir yansıması olan eşitlik fikrini, sınıfların ortadan kaldırılmasına karşı, kendi yürüttüğü mücadelede bir silaha

dönüştürür. Eşitlik dileğinin gerçek anlamı, sınıfların ortadan kaldırılması dileği olmasındadır. " (Lenin. Milletler ve Sömürgeler Sorunu Üzerine Tezlerin İlk Taslakları, 1920.)

Bu anlamda belirli bir sınıfa proletaryaya hizmet etmek durumunda olan proletaryanın partisi ve proletaryanın devleti kendi içlerinde ancak proletaryaya özgürlük tanıyabilir, diğer sınıflara ise özgürlük tanıyamaz. Proletarya için demokrasi, diğer sınıflar için diktatörlük anlamına gelen bu durum, proletaryanın kollektif iradesinin gerçekleştirilme biçimi olan demokratik merkezîyetçiliğin partide ve devlette uygulanmasıyla somutlanır.

Proletarya demokrasisi, örneğin burjuva demokrasisi gibi, kendisi için demokrasi, diğer sınıflar için diktatörlüktür. Bu açıdan yani demokrasiinin Sınıfsallığı açısından başka sınıfların demokrasisinden bir farkı yoktur. Fakat karakter olarak, proletarya demokrasisi, başka bir sınıfın demokrasisinden tamamen farklıdır.

Bu farklılık proletaryanın sınıfsal karakterinin farklılığından kaynaklanır. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetten "özgür" olan proleterler arasında mülk sahibi sınıfların üyeleri arasında rastlanamayacak bir "eşitlik" vardır. Öte yandan tarihsel misyonu, insanlar arasındaki eşitsizliğin, bağımlılığın, köleliğin kaynağı olan sömürüyü, sınıfları ve bununla birlikte devleti ve biçimsel demokrasiyi ortadan kaldırmak, ilk defa gerçek demokrasiyi, insanlar arasında gerçek eşitliği, özgürlüğü yaratmaktır. Böyle bir sınıfsal karaktere sahip proletaryanın kendi içindeki demokrasi de diğer sınıfların demokrasislerinden nitelik olarak farklıdır.

Feodalizmin üstyapısında, altyapısına benzer bir şekilde, biçimsel demokrasiye de yer vermeyip siyasi güç despotik bir hiyerarşi aracılığıyla tek tek kişilerin ellerinde toplanırken ve serbest rekabetçi kapitalizmin üstyapısında, yine altyapısının bir yansıması olarak biçimsel eşitliğin ve özgürlüğün var olduğu, güçlülerle güçsüzlerin "özgürce" yarıştığı rekabetçi bir siyasi demokrasi hakim olurken, proletaryanın siyasi örgütlenmesinde de kendi yaşam koşullarının, ekonomik düzenin ve sınıfsal çıkarlarının yansıması olarak işbölümünü ortadan kaldırmak amacıyla işbölümünü uygulayan, haklar ve görevler biçimindeki ayrımı kaldıran, tek tek üyelerinin çıkarları esas olarak toplumun

bütününün çıkarlarıyla çakıştığı için bütünün çıkarlarını bireylerin çıkarlarından üstün tutan, hem bütün bireylerin iradesini içeren hem de merkezi olarak bu iradeleri sentezleyen, dolayısıyla bireyci değil kollektivist bir demokrasi gerçekleşir.

Lenin, proletaryanın devletini anlatırken şunları söylüyor:

"Sovyet Cumhuriyeti, azami çaba harcandığı, güçlerin azami ölçüde tasarrufunun sağlandığı, bütün kırtasiyecilik ve gereksiz biçimciliğin azami ölçüde kısıtlandığı ve yalnızca kitlelerin ihtiyaçlarına mümkün olduğunca yakın olmakla kalmayıp onların seve seve öğrenecekleri ve kendiliklerinden katılacakları bir şey olan devlet aygıtının azami ölçüde basitleştirildiği tek bir silahlı kamp olmalıdır." (Moskova'daki Parti Haftasının Sonuçları ve Görevlerimiz, 1919).

Yine Lenin, proletaryanın örgütlenme anlayışının yaşam koşullarıyla ilişkisini de burjuva aydınıninkiyi karşılaştırarak, şöyle açıklıyor:

"Bazılarına bir gulyabani gibi görünen fabrika, kapitalist birlikte çalışmanın en yüksek aşamasını temsil eder. Bu birlikte çalışma, proletaryayı birleştirmiş ve disiplinli hale getirmiştir, ona örgütlenmeyi öğretmiş ve onu çalışan ve sömürülen nüfusun öteki kesimlerinin en başında bir yere koymuştur. Ve proletaryanın ideolojisi olan Marksizm, kaypak aydınlar sömürü aracı olarak fabrika (disiplin, açlık korkusuna dayandırılmıştır) ile örgüt aracı olarak fabrika (disiplin teknik bakımından üstün derecede gelişmiş üretim biçiminin koşulları tarafından birleştirilen ortak çalışmaya dayandırılmıştır) arasındaki farkı ayırmalarını öğretmiştir ve öğretiyor.

Burjuva aydınlarına çok güç gelen disiplin ve örgüt, bu fabrika eğitimi sayesinde proletarya tarafından çok kolay kazanılmıştır. Bu okuldan ölüm derecesinde korku duymak ve onun örgütleyici bir unsur olarak önemini kavrayamamak, küçük-burjuva yaşantısını yansıtan ve bir çeşit anarşizme yol açan bir düşünce biçiminin niteliğidir.

Alman sosyal-demokratları anarşizmin bu türlerine Edelanarschismus, yani "soylu" bayların anarşizmi, ya da benim dediğim gibi aristokratik anarşizm derler. Aristokratik anarşizm, özel olarak Rus nihilizminin niteliğidir. Rus nihilisti, parti örgütünü ürkünç bir fabrika olarak düşünür; parçanın bütüne ve azınlığın çoğunluğa bağlılığını 'kölelik' (Akselrod'un yazılarına bakınız) olarak görür; bu nihilist, bir merkezin

yönetiminde iş bölümü yapılmasını insanların 'çark dişlileri' haline getirilmesi gibi görür ve bu davranışa traji-komik feryatlarla karşı çıkar. (Yazı kurulu üyelerinin yazar haline getirilmesi böyle bir 'çark dişlisi' haline getirilmenin en çirkin örneği olarak görülmüştür.) Partinin örgüt tüzüğünden söz etmek, insanı tüzüğün tümünden ('biçimcilik' denerek) vazgeçirecek aşağılayıcı bir tiksintiyle karşılanır." (Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri).

PROLETARYA PARTİSİ KENDİ İÇİNDE BAŞKA SINIFLARIN İDEOLOJİLERİNE ÖZGÜRLÜK TANIYAMAZ

Proletaryanın partisi, onun bağımsız siyasi örgütüdür. Proletarya partisinin bu bağımsızlığı, hem örgütsel, hem de ideolojik olarak onun proletarya dışındaki sınıflardan bağımsızlığını ifade eder. Proletaryanın ideolojisi tektir ve Marksizm-Leninizm'dir. Parti ideolojik bağımsızlığını korumak için, Marksizm—Leninizm'den sapmalara ve başka sınıfların ideolojilerinin parti içine sızmalarına karşı sürekli ideolojik mücadele yürütür. Proletaryaya değil de, düşmanlarına hizmet eden ideolojilerin temsilcileri olan revizyonizmin ve oportünizmin parti içinde varlığına izin vermez. Zaten proletaryanın devrimci partisi, Leninist parti, daha önceki sosyal-demokrat partilerden farklı olarak, kendi içinde oportünizmin yaşamasına izin vermediği için, oportünizmden arındığı için "yeni tipte" partidir. Partinin oportünizmden bağımsızlığı Komintern tarafından "Komünist Enternasyonal ... müseccel ("tescilli")- HznN) oportünistlerin kendi üyesi sayılma hakkına sahip olmasına katlanamaz. Bu yalnızca Komünist Enternasyonal'in bugün büyük ölçüde çökmüş bulunan II. Enternasyonal'e benzemesine yol açar." (Komintern'e Katılmanın 21 Koşulu. 1920) ifadesiyle karar altına alınmıştır.

Burada önemli bir nokta, hangi görüşlerin proletaryaya ve hangi görüşlerin de başka sınıflara -son tahlilde burjuvaziye- hizmet ettiğidir. Dikkat edilmelidir ki, her türlü görüş ayrılığı -süreç içinde koşulları olduğu takdirde bunu doğuracak da olsa, yani potansiyel anlamda böyle bir nitelik taşısa da- komünizm ile oportünizm arasındaki bir ayrılığa tekabül etmez. Proletaryanın ideolojisi, Marksizm-Leninizm her konuda en doğru çözüm için ışık tutar ama bu, Marksizm-Leninizm, ayrıntılara varıncaya kadar doğru görüşleri otomatik olarak yaratır demek değildir. Aksine, bu ilişki ancak son tahlilde geçerli olan bir ilişkidir. Bu yüzden herhangi bir görüşün doğruluğu mutlak değil izafidir.

Ama bu izafiliğin giderek daha fazla mutlaklık içerdiği de mutlaklıktır. Bu anlamda, ayrıntı sayılabilecek bir konudaki bir görüşün mutlak olarak doğruluğu ne kadar şüphe götürüyorsa ve dolayısıyla bu konuda farklı görüşlerin yan yana bulunması ne kadar doğalsa, yanlışlığı burjuvaziye hizmet ettiği açıkça ortaya çıkmış bir görüşün, bunun mutlak olarak bilinemeyeceği gerekçesiyle parti içinde yaşamasına izin verilmesi veya yine aynı izafilik gerekçesiyle Marksizm-Leninizm'in açıkça çözümlenmiş olduğu konuların şüphe altında tutulması da eleştirci bir gözle değerlendirilmesi anlamında değil, şüpheyile uygulanması veya uygulanmaması o kadar yanlıştır.

İzafilik ve mutlaklık arasındaki izafiliğin ölçüsü ise hayat içinde, partinin ileriye doğru faaliyetinde önüne çıkan sorunlar karşısında, teorisinin pratiğe uygulanma sürecinde oluşur. Bu ölçünün bozulması felsefi açıdan, bir yandan dogmatizm ve metafizik aracılığıyla idealizme varırken diğer yandan da görgücülük, şüphecilik ve bilinemezcilik yoluyla yine idealizme varır. Bu konuda Lenin, şunları söylüyor:

“İnsan düşüncesi, kendi doğası gereği bize mutlak gerçeği, göreceli gerçeklerin bir toplamından başka bir şey olmayan mutlak gerçeği verebilme yeteneğindedir ve verir de. Bilimlerin gelişmesinin her yeni aşaması bu mutlak gerçek toplamına yeni tohumlar ekler, ama her türlü bilimsel önerme gerçeğinin sınırları görelidir, bilimlerin ilerlemesi sırasında bazen genişler, bazen daralır.”

“Diyalektik materyalizm için, göreceli gerçek ile mutlak gerçek arasında öyle aşılmaz sınır çizgileri yoktur.”

“Bilgi teorisini görecelik üzerine kurmak, kendini kaçınılmaz olarak mutlak şüpheciliğe, bilinemezciğe, bilgiççiliğe ya da öznelciliğe mahkûm etmek demektir. Bilgi teorisinin temeli olarak görecelik, yalnız bilgilerimizin göreliliğinin kabul edilmesi demek değildir. Aynı zamanda, her türlü ölçünün, insandan bağımsız olarak var olan ve bizim göreceli bilginin gittikçe daha çok yaklaştığı her türlü nesnel modelin de yadsınması demektir.”

“Diyalektik göreceliğin, yadsımanın ve şüpheciliğin bir ögesini kapsar, diyalektik göreceliğe indirgenemez.”

"Kuşkusuz, unutulmamalıdır ki, pratiğin ölçütü, aslında insanın herhangi bir fikrini tümüyle hiçbir zaman ne doğrulayabilir ne de çürütebilir... Bu ölçüt de, insanın bilgilerinin 'mutlak' bilgiler olmasına izin vermeyecek kadar 'belirsizdir', bununla birlikte idealizmin ve bilinemezciğin bütün çeşitlerine karşı dinmez bir mücadeleye elverecek kadar da belirlidir. Eğer bizim pratiğimizi doğrulayan tek şey, son nesnel gerçek ise, bundan, bu sonuca giden tek yolun materyalist anlayış üzerine kurulu bilimin yolu olduğu sonucu çıkar." (Materyalizm ve Ampirikritisizm).

Bilimin yolu tek olduğu gibi, proletaryanın ideolojisi, Marksizm-Leninizm de tektir, bir tanedir. Her bilim gibi Marksizm-Leninizm de hayata mutlak doğru cevaplar veremeyecek kadar 'belirsizdir' ama "bununla birlikte idealizmin ve bilinemezciğin", oportünizmin ve revizyonizmin "bütün çeşitlerine karşı dinmez bir mücadeleye elverecek kadar da belirlidir." Bu yüzden görüş farklılıkları çıktığı zaman, hangi görüşün kesinlikle doğru olduğu bir şablon gibi Marksizm-Leninizm'e oturtularak bulunamaz, ama Marksizm-Leninizm'e bağlı kalarak, genel bir çizgi olarak oportünizmin tesbit ve tescil edilmesi de mümkün ve zorunludur.⁴²

Program üzerindeki veya temel ve pratiğe doğrudan yol gösteren bir konudaki görüş ayrılığı, doğrudan doğruya proletaryaya ya da bir başka sınıfa hizmet etme sonucu doğuracağından bu, proletarya ideolojisi ile başka bir sınıfın ideolojisi arasındaki ayrılık demektir. Dolayısıyla böyle bir konuda (elbette doğru bir işleyişle partinin kollektif iradesini yansıtan bir tartışma süreciyle) proletarya ideolojisinin gereği olan görüş ortaya konduktan ve proletaryanın düşmanlarına hizmet edecek görüş mahkûm edildikten sonra, bu yanlış görüşe özgürlük tanınmaz, parti içinde varlığını sürdürmesine izin verilemez. Halbuki tali veya pratiğe doğrudan yol göstermeyen bir konudaki görüş ayrılığı, doğrudan proletaryanın veya başka bir sınıfın çıkarlarına hizmet etme sonucu yaratmayacağı için böyle bir ayrılık değildir.

Bu yüzden böyle bir konuda parti içinde farklı görüşler bulunabilir. Öte yandan, bir konuda oportünizme düşmekle, (bir kişide veya grupta) oportünizmin sistemleşmiş bir çizgi olarak hâkim olması birbirinden ayırt edilmek durumundadır. Her görüş ayrılığının ihraçlara, bölünmelere neden olmaması için bu nokta çok önemlidir.

Aynı ölçüde önemli diğer nokta da sorunun çözümünde demokrasinin eksiksiz işletilmesidir. Özellikle partiden ihraç, ancak çok titiz denetleme tedbirleriyle birlikte uygulanmalıdır. Bu konuda Lenin RSDİP tüzüğüne Alman Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin tüzüğünün şu maddesini öneriyordu:

“Parti programımızın ilkelerini büyük ölçüde ihlalden ya da onur kırıcı hareketlerden suçlu olan herhangi bir kişi, parti üyesi olamaz. Üyeliliğin devamı sorunu, parti yönetimi tarafından toplantıya çağrılan bir onur kurulunca kararlaştırılacaktır. Kurul üyelerinin yarısı, ihracı isteyen kişi tarafından, öteki yarısı da ihracı istenen kişi tarafından seçilecek, başkan parti yönetimi tarafından atanacaktır. Onur kurulu kararlarına karşı herhangi bir başvurma, denetleme kuruluna ya da parti kongresine yapılabilir.”

Öte yandan ihracın gereksiz ve sadece denetimin yeterli olduğu durumlar da söz konusu olabilir:

"Ama uzaklaştırmamanın saçma olduğu ve sadece denetimin yeterli olduğu birçok durumda bu kesinlikle doğru değildir. Denetim amacıyla merkez komitesi, belirli koşullarda, pek güvenilir olmayan ama çalışma yeteneği olan bir örgütü, bilerek partiye kabul edebilir. Bunu, onu denetleme amacıyla, doğru yola sokma çabasıyla, hatalarını kendi önderliği altında düzelterek vb. yapabilir. Eğer 'kendi kendini partiye kaydetme' önlenirse bu tehlikeli olmayabilir. Bu yanlış görüşlerin ve yanlış taktiklerin, açık ve sorumlu denetim altına alınmış bir ifadesi ve tartışması için çoğu zaman yararlı olabilir." (Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri)

Lenin, parti içinde özgürlük tanınabilecek görüşlerin ölçüsü konusunda da şunları söylüyor:

"Herkes en küçük bir kısıtlama olmaksızın kendisini hoşnut eden her şeyi yazmak ve söylemekte özgürdür, fakat her özgür kuruluş (Partimiz de buna dahildir) Parti'nin adını Parti'ye karşı görüşleri vaaz etmekte kullanan üyelerini defetmede de özgürdür. Konuşma ve basın özgürlüğü kısıtlanmamalıdır. Fakat o zaman biraraya gelme özgürlüğü de kısıtlanmamalıdır. Konuşma özgürlüğü adına dünyada her şeyi yazma, bağırma, yalan söyleme için tam bir özgürlüğe izin vermek zorundayım. Fakat siz bana, biraraya gelme özgürlüğü adına, bir şey veya bir diğerini söyleyen kişilerle birliğe girmek veya çekilmek hakkını

vermek zorundasınız. Parti gönüllülerin biraraya geldiği bir kuruluştur. Eğer partiye karşı görüşleri savunan üyelerinden kendisini temizlemezse, ilkin ideolojik, daha sonra da fiziksel olarak kaçınılmaz biçimde çöker. Parti görüşleriyle Parti'ye karşı olan görüşlerin arasındaki ayrım çizgisini tanımlamak için parti programı, Parti'nin taktikler üzerine kararları ve kuralları ve son olarak uluslararası Sosyal-Demokrasinin, partilerine, sürekli, tamamıyla kararlı, tamamıyla Marksist, tamamıyla doğru olmayan tek tek öğeler ve eğilimler getirmiş ve öte yandan sürekli saflarında periyodik 'temizlik' yürütmüş olan proletaryanın özgür uluslararası kuruluşlarının deneyi vardır." (Lenin. Parti Örgütlenmesi ve Parti Edebiyatı.1905)

Hareketimiz gibi henüz programın netleşmemiş olduğu bir örgütlenmede ise, şöyle bir yaklaşım yapılabilir: böyle bir örgütlenmede farklı görüşlerin bulunmasının ölçüsü programın netleşmişlik ölçüsüyle ters orantılıdır. Bugün içinde bulunduğumuz koşullarda, hareketimizin ideolojik bağımsızlığın korunması, küçük-burjuva sosyalizminin somutlaştığı, tasfiyeciliğin ve "güç olma" anlayışının mahkûm edilmesini gerektirmektedir. Yani tasfiyecilik ve "güç olma" anlayışı hareketimiz içinde bulunabilecek farklı görüşler değil, hareketimizden tasfiye edilmesi gereken anlayışlardır.

Öte yandan, farklı görüşler, yeni görüşler, partinin teorik ve pratik olarak gelişmesinin de aracıdır.

"Partide görüş ayrılıkları mücadelesi, anarşiye ve parçalanmaya yol açmadıkça, bütün yoldaşların ve parti üyelerinin ortak rızasıyla kararlaştırılan sınırları aşmadıkça kaçınılmaz ve temel bir şeydir." (Lenin. Bir Adım İleri İki Adım Geri)

Yeter ki, yeni görüşler, revizyonizmin ve oportünizmin yani çeşitli - eski- burjuva ve küçük-burjuva görüşlerin -yeni- kılıflar altında getirilmesi olmasın; partinin niteliğini güçlendirecek, gelişmesi sonucunda önüne çıkan sorunları çözümlleyen gerçekten yeni görüşler olsun. Tüm bireylerin her konuda aynı anda en doğruyu bulmuş olmaları gibi bir mükemmellik eşyanın tabiatına aykırı olduğuna göre, bir partide hiçbir farklılık, hiçbir tartışma ortaya çıkmıyorsa, o partide demokratik işleyişin, hatta canlılığın, faaliyetin varlığı şüphe götürür. Ama öte yandan canlılık adına, farklı görüşlerin özgürlüğü adına partinin çözümle-

miş olduğu konulardaki farklılıkları korumaya, sürekli gündemde tutmaya çalışmak da partiyi ilerletici değil, geriletici bir etki yapar. Eğer Marksizm-Leninizm'in bir bilim olduğunu gerçekten kavırıyorsak Lenin'in şu sözlerinin partinin ideolojik gelişmesinde geçerli olduğunu da kabul etmeliyiz:

"Bilimde ilerleme kaydedildiğine gerçekten inanmış kimseler, yeni görüşlerin eski görüşlerle yan yana özgürlüğünü istemezler, yeni görüşün eskisinin yerini almasını isterler." (Lenin. Ne Yapmalı?)

Farklılıkları yaratan, sürecin kendiliğinden objektif yönüdür. Partinin faaliyeti içinde yeni, daha gelişkin sorunlarla karşılaşmasıdır; bu sorunların çözülmesinde getirilen farklı çözüm önerileridir. Partinin iradi çabası ise, sorunların çözümüne iradesinin bütününe katarak, tartışmayı, karşılıklı etkileşimi canlı tutarak, hem en doğru en sağlıklı çözümü bulma, hem de aynışma doğrultusundadır. Bu ise, elbette, örneğin tartışılmış olan bir konunun tekrar tartışma gündemine getirilmesini yasaklayarak değil "parti yaşamının sabote edilmesi gibi çok istisnai bir durum dışında" yukarıda anlatılan perspektifin benimsenmesi ve karşılıklı ikna yolu olmalıdır. Yani bu işleyiş, yasaklamalar değil, gönüllülük aracılığıyla gerçekleştirilmelidir.

Bu anlamda farklı görüşlerin varlığı, partinin sürekli homojenleşmesi, her bir parçasının aynı olgular karşısında aynı tepkileri gösterecek bir yapıya ulaşmak için partinin bilinçli bir çaba harcaması kendi kendini eğitmesi ile de çelişmez.

Farklılaşma ve aynışma sağlıklı bir işleyiş içinde ele alındığı takdirde, aynı olgunun -partinin sürekli nitelikçe gelişmesinin- iki yönüdür. Bir yandan yeni sorunlar üzerine farklı görüşler getirilecek, bunlar bütün partinin gereken biçimde içinde yer aldığı bir şekilde tartışılarak doğru görüşlere varılacak; öte yandan aynı parti yaşamı, daha ileriye, gelişmeyi, netleşmeyi ifade eden görüşlerin bütün partinin görüşleri olmasına, partinin bütün parçalarının bu görüşleri ayrıntısına kadar benimsemesine hizmet edecektir. Bu süreç her defasında biraz daha ileriye doğru gelişme sağlayarak kendisini tekrarlayıp gidecektir.

PROLETARYANIN LENİNİST PARTİSİ BİRLEŞİK, MERKEZİ, KAYNAŞMIŞ BİR BÜTÜNDÜR.

Parti içinde görüş farklılıkları -özdeş olmamakla birlikte- parti içinde guruplaşmalar, hizipleşmeler konusuyla yakından ilişkilidir. Her farklı görüş, bir hizipleşme konusuyla yakından ilişkilidir. Her farklı görüş bir hizipleşmeye neden olmaz, ama genellikle hizipleşmeler farklı görüşler, daha doğrusu görüşler sistemi olarak anlayışlar, ideolojik çizgiler temeli üzerinde ortaya çıkar. Bu yüzden hizipleşme şeklinde ortaya çıkan bir sorun genellikle, yalnızca örgütsel olarak değil, aynı zamanda ideolojik olarak da çözümlenmek zorundadır. Bu anlamda, oportünizm, revizyonizm temeli üzerinde doğan bir hizibin sadece partinin ideolojik bağımsızlığının korunması nedeniyle bile partide yeri yoktur. Ama bu, parti içinde bulunabilecek görüşleri temel alan hiziplerin, parti içinde var olabilmesi demek değildir. Çünkü proletaryanın Leninist partisi, bir hizipler federasyonu değil, birleşik, merkezi, kaynaşmış bir bütündür. Partinin hayatın her alanında tek bir bütün olarak davranan merkezi bir yapı olması, Lenin'in -bu konuda aynı düşündüğü Martov'dan "zorunlu hiçbir guruplaşmanın, birleşmiş bir partide hoş görülmeceği" şeklinde aktardığı gibi, örgüt içinde örgüt, yani partinin ortak iradesine rağmen ayrı bir irade demek olan hiziplerle bağdaşmaz.

Aksi takdirde hiziplerin çıkarlarının parti çıkarlarının önüne geçtiği, dolayısıyla parti kararlarının ancak hizip çıkarlarıyla çakıştığı ölçüde uygulandığı parti içinde etki ve yetki için rekabetin geliştiği, açıklığın yerini kapalılığın aldığı, olanakların partinin bütününden gizlendiği ve hiziplerin çıkarları için kullanıldığı bir durum ortaya çıkar ki, partinin çalışma verimini düşüren, onu güçsüzleştirerek düşmanın darbelelerine hazırlıksız hale getiren ve karşılıklı güvensizliklerin giderek partinin ortak faaliyetinin yürütülmesini imkansızlaştırdığı böyle bir durum hiçbir şekilde savunulamaz. Bu konuda Lenin'in hazırladığı Rusya Komünist Partisi (RKP) 10. Kongresi'nin parti bütünlüğü üzerine kararının öntaslağında şu sözler yer alıyor:

"Sınıf bilincinde olan bütün işçiler her türlü hizipçiliğin zararlı olduğunu ve buna izin verilemeyeceğini kesinlikle bilmelidirler. Çünkü, tekil gurupların üyeleri parti bütünlüğünü korumayı ne kadar isterlerse istesinler, hizipçilik kaçınılmaz olarak ekip çalışmasını baltalar, Parti içine sızmış düşmanların içerdeki çatlağı geliştirmek ve onu karşı-devrimci amaçlar için kullanma girişimlerini yoğunlaştırıp arttırmalarına yol açar."

Ama partinin kaynaşmış, tek bir bütün olmasının gerekmesi, hizipler ortaya çıktığı zaman, sorunun, basitçe hiziplerin partiden atılmasıyla çözüleceği anlamına gelmez. Proletarya partisinin birliği, gönüllü bir birliktir. Böyle bir guruplaşma, hizipleşme ortaya çıkmışsa, ancak, bunun nedenlerinin gerek ideolojik, gerek örgütsel tesbit edilerek ortadan kaldırıldığı ve yeniden sağlam temeller -proletarya ideolojisi ve demokratik merkezîyetçi işleyiş üzerinde gönüllü birliğin oluşturulduğu bir durum- sağlıklı bir çözümdür. Zaten eğer sağlıklı bir örgütsel işleyiş mevcutsa çeşitli konulardaki farklı görüşlerin guruplaşmalara neden olması olağan bir durum değildir. Eğer birbirinden bağımsız konulardaki tartışmalarda hep aynı taraflar, dolayısıyla guruplar ortaya çıkıyorsa, açıktır ki, olağandışı bir durum söz konusudur. Ya demokratik merkezîyetçilik sağlıklı işlememektedir, ya da bakış açılarında, anlayışlarda farklılık vardır ki, bu da son tahlilde ayrı ideolojik çizgilerin ve giderek ayrı örgütlenmelerin ortaya çıkması demektir. Yani böyle bir guruplaşmanın ortaya çıkması partide çözümlenmesi gereken bir sorun olduğunun göstergesidir.

Bu sorunun çözümü ise ideolojik mücadeleden ve örgütsel tedbirlerden geçer. Hizipleşme sorununun çözümü konusunda Leninist partinin deneylerinden ders çıkarabilmek amacıyla yine Lenin'in RKP 10. Kongre'sinin "Parti Bütünlüğü Üzerine Kararının Öntaslağı"ndan -biraz uzunca da olsa- bir alıntı yapacağız. Sorunun çözümünde demokratik mekanizmaların canlı ve kuvvetli bir şekilde işletildiği olgusuna özellikle dikkat edilmelidir.

"Hizipçilikle mücadelede partinin her örgütü bütün hizipçi eylemleri önlemek için sıkı tedbirler almalıdır. Partinin eksiklikleri konusunda kesinlikle gerekli olan eleştiriler, her önerinin zaman kaybetmeksizin parti yerel ve merkez örgütlerince ele alınabilmesi için en kısa sürede ve biçimde yapılmalıdır. Ayrıca, eleştiri de bulunanlar, eleştirilerinin düşmanlarla çevrili olan partinin durumunu hesaba katmasını gözetmeli ve Sovyetlerde, parti çalışmalarında doğrudan yer alarak partinin veya tek tek parti üyelerinin uygulamadaki yanlışlarının düzeltilip düzeltilmediğini denetleyebilecek kapsamda olmasına dikkat etmelidirler.

Parti genel çizgisi üzerindeki çözümlemeler, pratik tecrübelerin değerlendirilmesi, parti kararlarının uygulanıp uygulanmadığının denetlenmesi, yanlışları düzeltme yöntemleriyle ilgili çalışmalar, hiçbir koşulda, 'platformlar' vb. temelinde oluşmuş guruplar içinde ön tartışmalara getirilmemeli, doğrudan doğruya partinin bütün üyelerinin katıldığı toplantılarda tartışma konuları açılmalıdır. Kongre bu amaçla, eleştirinin temel nokta da yoğunlaştırılması ve proletaryanın sınıf düşmanlarına hizmet edecek bir biçimde olmamasını garantiye almak için sürekli çabaları geliştirmek amacıyla Diskussionny Listok (Tartışma yayın organı)'un daha düzenli yayınlanmasını ve özel sempozyumlar emreder."

"Parti bir yandan pratik olmayan, hizipçiliğe dayanan sahte eleştirileri kesinlikle reddederken, öte yandan da bürokrasinin kötülükleriyle mücadele etmek, demokrasiyi ve insiyatifleri arttırmak, parti saflarına sızmış unsurları bulmak, ortaya çıkarmak ve partiden ihraç etmek, vb için -yeni yöntemler de deneyerek- elindeki bütün araçlarla mücadeleyi kesintisiz olarak sürdürecektir.

6- Bu nedenle, kongre, (işçi muhalefeti gurubu, demokratik merkezîyetçilik gurubu vb gibi) şu ya da öteki platform temeli üzerinde oluşmuş bütün gurupların hiçbir ayırım gözetilmeksizin derhal dağıtılmasını emreder. Kongrenin bu kararının dikkate alınması, partiden kayıtsız şartsız olarak ihraç edilmekle sonuçlanacaktır.

7- Parti ve Sovyet çalışmalarında sıkı disiplini sağlamak, her türlü hizipçiliğin ortadan kaldırılmasında azami beraberliği elde etmek amacıyla, Kongre herhangi bir disiplin bozulması, hizipçiliğin canlanması ya da buna yol açılması halinde, partiden ihraç dahil 'bütün cezaların uygulanması' için merkez komitesine yetki vermektedir. Cezayı gerektirecek davranışta bulunanların merkez komitesi üyeleri olmaları halinde ise bunlar yedek üyeliğe indirilecekler, azami olarak da partiden ihraç edilebileceklerdir. Merkez komitesi üyelerine, yedek üyeleri ve denetleme komisyonu üyelerine bu tür cezaların verilmesi için Merkez Komitesi, bütün yedek üyelerin ve denetleme komisyonu üyelerinin çağrılacağı genel bir toplantı yapacaktır. Partinin en sorumlu noktalarındaki liderlerinin yapacakları böyle bir genel toplantıda, merkez komitesi üyelerinden birini yedek üyeliğe indirmek ve partiden ihraç etmek için üçte iki çoğunlukla karar alındığı takdirde bu karar derhal uygulanacaktır."

Örgütsel bütünlük konusunda, hareketimizi ele alırsak, hareketimiz elbette proletarya partisi değildir. Ama ulaşmış olduğu gelişme düzeyi itibariyle, bu konuda söylediklerimiz hareketimiz için de geçerlidir. Yani, hareketimiz de bir "gruplar federasyonu" olmamalıdır, olamaz. Zaten hareketimizin bugünkü bunalımının nedenleri arasında hareketimiz içindeki gruplaşmalar sorununun sağlıklı bir biçimde çözümlenmemesi de vardır. Bugün ise sorun, farklı bir noktaya, örgütsel bölünmüşlük noktasına ulaşmıştır. Bu sorunun çözümünde önerilecek yol, hareketin örgütsel olarak bölünmüş, birbirinden kopmuş parçalarının, aynı örgütün hizipleri biçiminde biraraya getirilmeleri değil, bütün parçaların -merkez hizbin oluşturduğu örgütlenme de dahil- içinde eridiği bir örgütlenmede, ideolojik birlik temeli üzerinde, örgütsel birliğin yeniden sağlanmasıdır.

Son olarak bu konuda bir noktaya daha değinelim. Proletarya partisi içinde hiziplere yer yoktur. Ama bu, komünistlerin mutlak olarak, hiçbir zaman hizipçilik yapmayacakları şeklinde anlaşılmamalıdır. Partinin oportünizmin eline geçtiği koşullarda, oportünizme karşı mücadelenin bir biçimi olarak -artık bu partinin proletaryanın partisi olmadığı, dolayısıyla bölmek ve yıkmak gerektiğinin bilinciyle- hizipçiliğe başvurulabilir. Yine komünistler işçi kitlelerle bağ kurabilmek için bağımsız siyasi varlıklarını koruyarak ve parti içinde ajitasyon ve propagandalarının hiçbir şekilde sınırlandırılmaması şartı ile, oportünistlerin yönetimindeki işçi partilerinin içinde çalışma yaparlar.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ BURJUVAZİYE ÖRGÜTLENME, BASIN, YAYIN Vb., ÖZGÜRLÜKLER TANIYAMAZ

Proletaryanın devlet olarak örgütlenmesi de, proletarya için demokrasi, diğer sınıflar için diktatörlüktür.

"Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı -kanlı ve kansız, zor yoluyla ve barışçı yoldan, askeri ve iki iktisadi, eğitim alanında ve yönetim alanında- tutarlı mücadele demektir" (Lenin. c. 31, s. 44)

Bu anlamda proletarya kendi iktidarı altında kendi ideolojisine, kendi örgütlerine, kendi siyasi partisine özgürlük tanıyacaktır. Proletarya diktatörlüğü, tarihte ilk defa nüfusun azınlığının değil, çoğunluğunun diktatörlüğüdür. Bu nedenle de proletaryanın diktatörlüğünü herhangi bir örtü -biçimsel demokrasi vb. art arda gizlemeye ihtiyacı

yoktur. Yani proletarya diktatörlüğü örtülü bir diktatörlük değil, açık bir diktatörlüktür. Bu da, burjuvaziye biçimsel olarak bile özgürlük tanınmayacağını gösterir. Fakat hiçbir özgürlük tanınmaması, örneğin burjuvaların kişi olarak yaşama haklarını da ellerinden alınması anlamına gelmez. Yani proletarya diktatörlüğü kendi iktidarını sağlama almak, düşmanın her türlü (pratik, ideolojik) direnişini kırmak için gereken bütün tedbirleri alma özgürlüğüne sahiptir. Bu öte yandan, düşmanın özgürlüklerinin aynı gereklilik ölçüsünde elinden alınması demektir. Proletarya, özgürlükleri kendi iktidarını yıkmak için kullanacak olan burjuvaziye siyasi örgütlenme, siyasi mücadele hakkı tanıyamaz. Burjuvazinin bütün toplum üzerinde uzun bir süreç boyunca pekiştirmiş olduğu ideolojik egemenliğini kırabilmek için, ona basın yayın özgürlüğü de vermeyecektir.

Proletarya diktatörlüğü altında kendisine özgürlük tanınmayan burjuvazi, -proletaryanın tarafsızlaştırmaya çalıştığı- küçük-burjuvaziyi kendi tarafına çekmeye, kendi amaçlarına alet etmeye çalışacaktır. Bu nedenle, genellikle, küçük-burjuvazinin bir kesimi (veya tümü) proletaryanın açık düşmanları saflarında yerini alacaktır. Böyle bir tavır alan küçük-burjuvaziye (veya kesimine, veya örgütlerine) aynı şekilde örgütlenme, basın yayın, vb. özgürlükler tanınmayacaktır. Proletaryanın siyasi temsilcisi de tek olduğundan, çok partili proletarya diktatörlüğünün pek mümkün olmadığı ortaya çıkmaktadır. Ancak, ender olarak uzun vadeli çıkarlarının sosyalizmde olduğuna ikna edilebilen küçük-burjuvazinin siyasi temsilcileri, proletaryanın açık düşmanlarının saflarına geçmeyerek proletarya diktatörlüğü altında siyasi örgütlenme özgürlüğüne sahip olabilirler.

Bu söylediklerimiz proletaryanın yarı proleterlerle birlikte iktidar olduğu, sosyalist iktidar içindir. Proletaryanın müttefikleriyle birlikte iktidar olduğu halk demokrasisinde ise devlet, proletaryanın olduğu kadar müttefiklerinin de devletidir. Yani, demokrasi proletaryanın müttefiklerini de içermektedir, onlarda siyasi örgütlenme, basın-yayın vb. hak ve özgürlüklere sahiptir.

Öte yandan, proletarya diktatörlüğü kendinden önceki bütün devletlerden farklı olarak, toplumun azınlığının çoğunluğu üzerinde değil, tersine toplumun çoğunluğunun azınlığı üzerinde diktatörlüğüdür. Bu da proletarya diktatörlüğünün diğer devletler kadar zora ihtiyaç duymamasının nedenidir.

“Proletarya diktatörlüğünün özü yalnızca zordan meydana gelmez, hatta esas olarak bile zordan meydana gelmez. Proletarya diktatörlüğünün başlıca özelliği, emekçi halkın ileri müfrezesi, öncüsü ve biricik önderi olan proletaryanın örgütlenmesi ve disiplini-
dir.” (Lenin. c. 29 s. 338).

Buna paralel olarak, proletarya diktatörlüğü kelimenin gerçek anlamında devlet olmayan bir devlettir, kurulmasıyla birlikte kendisini yok etmekte olan bir devlettir. Eşitlik, özgürlük anlamında en tam ve saf demokrasi, ancak devlet biçimi olarak demokrasinin ortadan kaldırılmasıyla oluşabilir. Çünkü bir devlet biçimi olarak demokrasi, bir sınıf için demokrasiyken başka bir sınıf için de diktatörlüktür. Bu yüzden proletarya diktatörlüğü, sınıfları, toplumun sınıflara bölünmüşlüğü-
nü ortadan kaldırma eylemine giriştiği için toplumdaki bütün eşitsizliklerin maddi temelini yok etme ve gerçek demokrasinin, toplumun bütün fertlerinin eşitlik ve özgürlüğünün sağlanması doğrultusunda dev bir adım atmaktadır. Bu doğrultuda yüründükçe, toplumun sınıflara bölünmüşlüğü ortadan kalktıkça, giderek, nüfusun daha büyük bir çoğunluğu daha fazla özgürlüğe sahip olacak ve devletinde sönüp yok olmasıyla, ezenler-ezilenler, yönetenler-yönetilenler bölünmesinin olmadığı, herkesin eşit ve özgür olduğu (yüzyıllardır bir ütopya olarak görülen) insanlığın kurtuluşu gerçekleşecektir.

PROLETARYANIN PARTİSİNİN VE DEVLETİNİN SINIFSAAL GÜ- VENCE ALTINA ALINMASI, İDEOLOJİSİNİN BAĞIMSIZLIĞININ KO- RUNMASIYLA OLDUĞU KADAR DEMOKRATİK İŞLEYİŞİN KO- RUNMASIYLA SAĞLANABİLİR

Proletaryanın -üstelik muzaffer devrim yapmış- bilinen partilerinin ve devletlerinin revizyonizmin egemenliği altına girdiği bugünkü koşullarda, proletaryanın partisinin ve devletinin kendi içinde proletaryaya özgürlük tanınması, diğer sınıf ve tabakaları ise özgürlükten yoksun bırakması konusunda daha fazla önem kazanıyor. Revizyonizmin egemenliği şeklinde isimlendirdiğimiz olgu açıktır ki, proletarya içinden doğan ayrıcalıklı kesimleri de proletarya dışında görürsek proletarya dışındaki sınıf ve tabakaların etkisinin proletarya partisi içine sızması sonucunda ortaya çıkmıştır, yani proletarya partisinin bağımsızlığının korunamaması bu sonuca yol açmıştır. Proletarya dışındaki sınıf ve tabakalara proletarya partisi içinde özgürlük tanımak demek olan bu

olgunun öteki yüzü de parti içinde proletaryanın özgürlüğünün, demokrasisinin yok edilmesidir. Bu yüzden üzerinde önemle durulması gereken bir nokta, parti içine başka sınıfların etkilerinin sızmasına özgürlük tanımayan işleyişin, bu sınıfların etkilerine karşı "diktatörlüğün" proletaryaya özgürlük tanımayan "diktatörlüğe" dönüştürülmüş olmasıdır. Bu anlamda sorun iki yönlüdür. Bir yandan proletarya dışı sınıfların etkilerine özgürlük tanımayan partinin başka sınıflardan bağımsızlığını sıkı sıkıya koruyan bir işleyiş sağlanırken, öte yandan da bu işleyiş, proletaryanın parti içindeki özgürlüğünün korunduğu, yani partinin organik olarak partinin proletaryanın partisi olduğu bir işleyiş olmalıdır ki, bu, aynı zamanda birincinin de sınıfsal garantisidir. Bugün revizyonizmin etkinliğiyle birlikte bu partilerin sınıfsal kompozisyonlarının proletarya aleyhine bozulması elbette bir tesadüf değildir; aksine ikincisi birincinin maddi temelidir.

Partinin sınıfsal karakterinin iki göstergesinden biri ideolojisi, diğeri de organik bağlarıdır. Yani ancak, hem Marksist-Leninist ideolojiye sahip olmak, hem de organik olarak işçi sınıfının örgütü olmak koşullarıyla- bu iki koşulun da birlikte bulunmasıyla- bir parti, proletaryanın siyasi partisi olabilir. Bu ikisinin -ideolojinin ve organik bağların- ayrı ayrı korunmaları, birbirlerinin de garantisidir; ama ikisinden biri tek başına, partinin sınıfsal karakterini, mutlak olarak güvence altına alamaz. İkisi de ayrı ayrı korunmak zorundadır. Ne partinin üyelerinin işçiler olması, bu işçilerin demokratik bir şekilde partinin politikasını belirlemeleri, kendi kendine otomatik olarak proletaryanın ideolojisini partiye hâkim kılabilir, ne de dar bir grubun kendi içinde belirttiği ideoloji (sınıfın eylemiyle sınanmadığı için bu ideolojinin doğruluğu ancak bir iddiadır) proletaryanın örgütü olmayı kendi kendine garanti edebilir. Bu yüzden, bir yandan ideolojik mücadele sürekli canlı tutulmalı, parti içinde oportünizmin, revizyonizmin varlığına izin verilmemelidir. Öte yandan da parti içinde proletarya demokrasisinin işlemesine, tek tek bireylerin söz, karar, seçme, seçilme hak ve özgürlüklerinin korunmasına özel bir önem verilmeli, hiçbir zaman bu işleyiş gereksiz formalite, bürokrasi olarak görülmemeli, "nasılsa ideolojik çizgimiz doğru, üst'ekiler de bu ideolojiyi en iyi bilenler, dolayısıyla üst'ün kararları doğrudur, alt'ın bunu denetlemesine gerek yoktur" biçiminde düşünülmemeli; aksine demokratik denetleme, karar alma mekanizmaları geliştirilmelidir. Çünkü ancak bu demokratik işleyiş çok küçük bir

ihtimal bile olsa, eğer üst “yoldan saparsa” bütünün sürüklenip götürülmesi önünde bir engel, buna karşı bir silah olabilir. Lenin partinin demokratik yapısını şöyle anlatıyor:

“Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi demokratik çizgiler üzerinde örgütlenmiştir. Bu demektir ki partinin bütün işleri, istisnasız eşit haklara sahip tüm parti üyeleri tarafından ya doğrudan ya da temsilciler aracılığıyla yürütülür; ayrıca bütün görevliler bütün yönetim organları ve partinin bütün kurumları seçim koşullarına bağlıdır.”

“Örgütün bütün üyelerinin, temsilcilerini seçerken, aynı zamanda konu üzerindeki görüşlerini bağımsız olarak ve herkes kendi şahsına, bütün örgüt önünde dile getirmesi şarttır.”

“Partinin tüzüğü, partinin demokratik örgütlenmesini çok açık biçimde tesbit etmektedir. Örgütün bütününü aşağıdan yukarı bir seçim temeli üzerine kurulmuştur. Parti tüzüğü, yerel örgütlerin kendi yerel faaliyetlerinde bağımsız (özerk) olduklarını beyan eder. Tüzüğe göre merkez komitesi partinin tüm çalışmasını koordine ve idare eder.” (Lenin. Sosyal Demokratlar ve Duma Seçimleri. 1907)

Alacağı biçimler tamamen farklı da olsa ilkesel olarak proletaryanın devletinde de benzer bir demokratik işleyiş ve proletarya partisinin önderliği geleceğin, sınıfsal karakterin korunmasının güvencesidir. Bu konuda Komünist Enternasyonal Programı’nda (1928) şunlar söyleniyor:

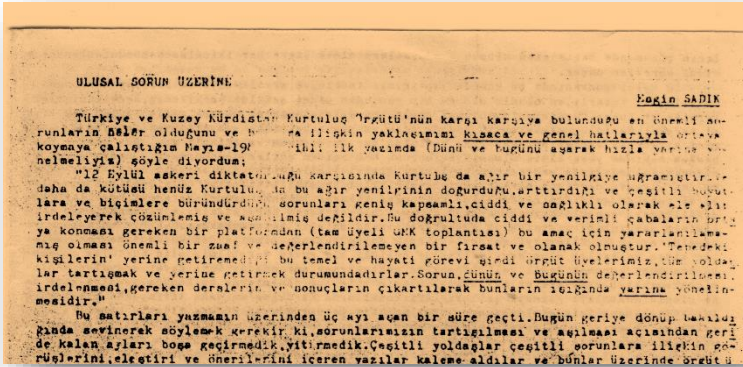
“Yığınların sürekli olarak sosyalist inşa çalışması içine katılması; proletarya içinden gelecek yeni yöneticilerle bütün devlet, ekonomi, sendika ve parti aygıtının sürekli olarak yenilenmesi; yüksek okullar, kurslar vb. aracılığıyla inşa çalışmasının bütün dalları için işçiler arasından özellikle işçi gençlik arasından sistemli biçimde yeni sosyalist kadroların yetiştirilmesi -bunlar proletaryanın yönetici kadrolarının-bürokratik kemikleşmesine ve toplumsal bakımdan yozlaşmasına karşı en önemli güvencelerdir.”

İçerik belirleyicidir, biçim yansımasıdır; ama bu yansıma pasif değildir. Yani biçim de içerik üzerinde etkilidir. Bu anlamda “biçim” deyip geçilmemeli, bazı demokratik mekanizmalar ilk bakışta formalite gibi görünse de görünüşe aldanmamalı, demokratik işleyiş yerleştirilmelidir. Özellikle, tartışma, karar alma sürecine kollektif iradenin en geniş

ve dolaysız katılımının sağlanması, seçilenlerin kendilerini seçenlere hesap vermesi, seçenlerin istedikleri anda temsilcilerini değiştirebilmesi vb. hakları güvence altına alan mekanizmalar, aynı zamanda proletaryanın partisinin de, devletin de sınıfsal karakterinin güvencesidir.

Sonuç olarak, bir kere daha vurgulayalım ki, geleceği güvence altına alabilmek için proleter-demokratik işleyiş konusundaki anlayışı geliştirmek ve bunu bir davranış biçimi olarak bugünden gelenekleştirmek, önümüzde duran ertelenemez bir görevdir.

R. KASIM. 1983, Ağustos.

ULUSAL SONUN ÜZERİNE

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü'nün karşı karşıya bulunduğu önemli sorunların neler olduğunu ve bunlara ilişkin yaklaşımı kısaca ve genel hatlarıyla ortaya koymaya çalıştığım Mayıs-1983 tarihli ilk yazımda (Dünü ve Bugünü Aşarak Hızla Yarına Yönelmeliyiz) şöyle diyordum:

"12 Eylül askeri diktatörlüğü karşısında Kurtuluş da ağır bir yenilgiye uğramıştır. Ve daha da kötüsü henüz Kurtuluşun da bu ağır yenilginin doğurduğu, arttırdığı ve çeşitli boyutlara ve biçimlere büründüğü sorunları geniş kapsamlı, ciddi ve sağlıklı olarak ele alıp irdelleyerek çözümlemiş ve aşabilmiş değildir. Bu doğrultuda ciddi ve verimli çabaların ortaya konması gereken bir platformdan (Tam Üyeli GKK Toplantısı) bu amaç için yararlanılamamış olması önemli bir zaaf ve değerlendirilemeyen bir fırsat ve olanak olmuştur. 'Tepedeki kişilerin' yerine getiremediği bu temel ve hayati görevi şimdi örgüt üyelerimiz, tüm yoldaşlar tartışmak ve yerine getirmek durumundadırlar. Sorun, dünün ve bugünün değerlendirilmesi, irdelenmesi, gereken derslerin ve sonuçların çıkartılarak bunların ışığında yarına yönelinmesidir."

Bu satırları yazmamın üzerinden üç ayı aşan bir süre geçti. Bugün geriye dönüp, bakıldığında sevinerek söylemek gerekir ki, sorunları-

mızın tartışılması ve aşılması açısından geride kalan ayları boşa geçirmedik, yitirmedik. Çeşitli yoldaşlar çeşitli sorunlara ilişkin görüşlerini, eleştiri ve önerilerini İçeren yazılar kaleme aldılar ve bunlar üzerinde örgüt üyelerimiz tartıştılar, tartışıyorlar. Giderek bu tartışmalara daha çok yoldaşın daha aktif bir biçimde katılması birçok yönden gerekli ve yararlıdır. Genel örgüt konferansı öncesinde bu tartışmaları ne ölçüde geniş verimli ve olgun olarak gerçekleştirebilirsek o ölçüde konferansın da sorunlarımıza sağlıklı bir çözüm platformu haline getirilmesi mümkün olacaktır.

Yazılan yazıları da dikkate alarak şimdiye dek yapılan tartışmaların esas olarak Ulusal Sorun üzerinde yoğunlaştığını söylemek mümkündür. Tartışmaların ulusal sorun üzerinde, bu soruna ilişkin hataların üzerinde yoğunlaşması doğaldır, çünkü ulusal soruna ilişkin olarak 12 Eylül sonrasında yapılan hatalar örgütümüzün birliğini zedeleyen ve tehdit eden boyutlar taşıyordu. Dolayısıyla öncelikle bunların ele alınması zorunlu olmuştur. Ve yine sevinerek söylemek gerekir ki, bu soruna ilişkin tartışmalar olumlu bir şekilde gelişmektedir ve bu sorun giderek örgütümüzün birliğini tehdit eden bir sorun olmaktan çıkmaktadır. Darısı diğer sorunlarımızın başına.

Burada bir noktaya dikkat çekmek gerektiği kanısındayım. Sorunlarımız ne kadar ciddi ve ağır olursa olsun bunların aşılabileceğine olan inanç ve güven yoldaşların büyük çoğunluğunda, belki de tümünde mevcuttur. Ama önemli olan sorunları aşmak değildir tek başına, hele “nasıl olursa olsun aşmak” anlayışı bizi yanlış ve kötü noktalara götürür. Önemli olan sorunları aşmanın yanısıra doğru ve sağlıklı yöntemlerle aşmak, sorunları aşarken sağlam komünist anlayışlar ve gelenekler oluşturup, yerleştirebilmektir. Ancak böylelikle sorunlar gerçekten aşılabılır, gerçekten çözülebilir. Ve önümüzdeki yıllarda tekrar karşımıza çıkması veya çıktığında kolayca aşılması mümkün olabilir. Ben işin bu yanına -ve sorunlarımızı aşmanın yanısıra, nasıl aşmak olayına- büyük önem verilmesi gerektiği kanısındayım. Çünkü gelinen noktada Kurtuluş bu konuda herkese örnek olma çabasında ve anlayışında olmalıdır. Uzak ve Yakın geçmişte Türkiye ye Kuzey Kürdistan’da var olan siyasî hareketlerde kendi sorunlarını, iç sorunlarını “örnek” bir şekilde aşma çözüme olayı yaşanmamıştır. Bu konuda “örnek” diye gösterilebilecek bir deney, bir olay söz konusu değildir. Birçok konuda, birçok açıdan “örnek” olma özelliklerine sahip olan

Kurtuluş, niye bu konuda da örnek olma başarısını göstermesin? Bu konuda her çaba sarfedilmelidir. Ulusal soruna ilişkin tartışmalarımızı ve bu sorunu aşma çabalarımızı bu belirttiğim açıdan da olumlu gördüğünü belirtmek istiyorum.

Devam edelim. İlk yazımda ulusal soruna ilişkin hatalara sonuçları itibarıyla ve kısaca değinmiş, yaptığımız hataları sıralayarak bunlara ilişkin açık ve tutarlı bir özeleştiri yapmak gerektiğini belirtmiştim. (sf.12, 13.) Daha sonra bunları çeşitli yoldaşlar değişik yanlarıyla ele alıp tartıştılar. Bu konuda yazılan yazılardan özellikle dikkat çekmek ve katıldığını belirtmek istediğim iki yazı İ.Halef ve C.Kamil yoldaşların yazılarıdır. Katıldığım bu yazılarda ortaya konanları tekrarlamamaya çalışacağım. Bu konuya ilişkin olarak yapılan hataların doğrudan sorumlularından biri ve ezen ulusa mensup bir devrimci olarak sorunun başka noktalarına değinmeye çalışacağım.

Her şeyden önce vurgulamak istediğim bir nokta şudur; ulusal sorun gibi, objektif yanları olmakla birlikte, güven sorunu açısından bazı subjektif denebilecek yanları da olan bir sorunda yapılan hataları kolayca aşmak mümkün değildir. Ezen ve ezilen ulus ilişkileri bağlamında on yılların değil, yüzyılların geçtiği gerçeği unutulmamalı ve bu durumun bu soruna kaçınılmaz olarak kazandırdığı hassas boyutlar iyi kavranmalıdır. Yıllar süren uzun bir mücadele sonunda bu sorunun tutarlı ve sağlıklı çözümünü doğrultusunda elde edilen kazanımlar, atılan adımlar, yapılan ciddi bir hatanın sonucunda kısa bir süre içinde yitirilebilir, veya en azından önemli ölçüde zedelenebilir. Dolayısıyla bu soruna ilişkin olarak çıkan sorunların çözümünde başta ezen ulusun komünistleri olmak üzere, her iki ulusun komünistlerine de ciddi görevler düşer.

12 Eylül sonrasında bu konuda yaptığımız teorik ve pratik hatalar sonucunda Kurtuluş, en tutarlı, en olumlu olduğu bir yanından ciddi şekilde yaralanmış, zedelenmiştir. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da ulusal soruna Marksist-Leninist perspektifle eğilen tek siyasal hareket Kurtuluş olmuştur. Bu konuda uzak ve yakın geçmişin sosyal-şoven anlayış ve geleneklerini kıran ilk ve tek hareket yine Kurtuluş'tur. Bu durumda en tutarlı ama aynı zamanda da en hassas noktada yara almış olmamız, bu soruna M-L açıdan eğilen tek hareket olmamız gerçeği göz önüne alındığında, sadece örgütsel birliğimizi ilgilendiren bir

sorunla değil, iki ülkenin devrimci hareketlerinin birliğini, “en sıkı ittifakını” ilgilendiren sorunlarla da yüzyüze geldiğimiz gerçeğini karşımıza çıkarır. Bugünkü nesnel ve somut koşullar ortak örgütlenmeyi gerekli kılmasına rağmen, genel olarak Kuzey Kürdistan’da ayrı örgütlenme eğiliminin yaygınlığı Kurtuluş’un görevlerini daha da ağırlaştırmaktadır. M-L bir anlayışın ve temelde ortak örgütlenmeyi gerçekleştirmek doğrultusunda şimdiye dek küçümsenemeyecek adımla atmış ve ezilen ulus devrimcilerine belirli bir güven verebilmiş olan Kurtuluş, sadece bu konumunu korumak değil, geliştirmek ve pekiştirmek zorundadır. Düne kadar sosyal şovenizmin egemenliği ve veya etkisi altında olanların bile son dönemlerde bu konuda geçmişe göre daha olumlu noktalara gelmeye çalıştıkları koşullarda Kurtuluş’un daha titiz daha ileri adımlar atma çabası içinde olması gerektiği açıktır. Bu durumda bu soruna ilişkin hataları düzeltmeye, onların sonuçlarını telafi etmeye çalışırken, sadece örgütümüzün birliği noktasından yaklaşmak bence dar bir perspektif olur. Bunun da ötesinde, iki ülkenin devrimci hareketlerinin birliği, ezen ulusun devrimci hareketiyle ezilen ulusun kurtuluş hareketinin arasında mümkün olabilecek her türlü bağlantıyı gerçekleştirmek açısından da bakmak, böylesi geniş bir perspektife sahip olmak gerekir. Sorunun boyutları örgütümüzün birliği gibi ciddi bir sorundan bile daha ileri boyutlarda bir ciddiyete ve öneme sahiptir. Bu geniş perspektife sahip olunduğu takdirde sadece örgütümüzün birliğini tehdit eden sorunları daha kolay ve sağlam bir şekilde aşmakla kalmayıp, iki ülkenin devrimci hareketlerinin birliği konusunda da, üzerimize düşen sorunların bilincinde olarak, görevlerimizi daha iyi ve tutarlı olarak yerine getirebiliriz.

Öte yandan sorunun aşılması sadece “iyi kararlar” olarak olmaz. Kararlar ne kadar iyi ve yerinde olursa olsun “kâğıt üzerinde” kaldığı takdirde tabii ki bir şeye yaramayacaklardır. Tam tersine, kâğıt üzerinde kalıp pratik ve siyasal faaliyetlerde ifadesini bulmayacak kararlar almak sorunu daha da çözümsüz bir hale getirir.

Dolayısıyla sorunun çözümü için alınmış ve alınacak kararlar doğrultusunda pratik-smiyasal faaliyetler, tutum ve davranışlar hayati öneme ve anlama sahiptir. Lafa karnı tok olmayan yoktur, herkes siyasal-örgütsel tutum ve davranışlara bakacak, değerlendirmelerini daha çok bunlara göre yapacaktır.

Bu soruna ilişkin olarak, son GMK toplantısında oybirliği ile alınan kararda (Açıklama) şöyle denmektedir: “Bu hatalar nesnel olarak Türkiye’de her zaman için büyük ağırlığı olmuş, ulusal sorunda çizgi haline gelmiş sapmaların adlandırılması olan sosyal-şovenizmden ciddi biçimde etkilenmeden kaynaklanmaktadır. Hataların kaynağını ideolojik yanıyla belirleyen bu sapmanın temellerine inmek, sosyal-şovenizmden ciddi ciddi biçimde etkilenmenin diğer nedenleri ve temelleri ve, çeşitli görünüşleri üzerinde durmak gerekir. Sosyal-şovenizme kapıyı aralayan bu hatalar ideolojik-siyasi ve örgütsel nedenlere ve temellere sahiptir.

Sorunu ideolojik olarak ele aldığımızda, öncelikle, Türkiye’de ezen ulus şovenizminin gücünü ve etkinliğini hatırlamak gerekir. Ülkeyi emperyalist işgalden kurtarmış olmanın gücü ve prestiji ile hareket eden Türk burjuvazisi ve onun önderi, Ulusal kahraman “Gazi Mustafa Kemal Atatürk” topluma Türk milliyetçiliğini güçlü bir biçimde yerleştirmiştir. O kadar ki, uzun yıllar ve bugün hâlâ Türk milliyetçiliği “sosyalist” unsurlar üzerinde etkin olabilmıştır. Bizim Türk milliyetçiliğinden, ezen ulus şovenizminden doğrudan etkilenmemiz söz konusu olamaz. Ancak dolaylı olarak bir etkilenme söz konusu olabilir ve olmuştur da. Somut ifadesini “demokratlık” sorunda bulmuştur. “Atatürkçü” olmakla gurur duyanları, “ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün” savunucularını demokrat olarak nitelendirdik. Bunu yaparken, demokrat olmanın kriterlerini (üç temel ilkesini) unutarak veya bunları artık savunmayarak almadık bu tutumu. Tersine bunları kabul edip savunmayı sürdürüyorduk. Bizi böyle bir hataya sürükleyen, başlıca üç noktada eksik veya yanlış bakışımız ve kavrayışımızdı: Birincisi demokrasi sorunu ve ulusların kendi kaderini tayin hakkının demokratik bir talep olarak, siyasi demokrasinin vazgeçilmez bir talebi olarak yeri ve önemi idi. İkincisi, proletaryanın çıkarlarını her şeyin önüne koyma, her şeyi belirlemesi anlayışı içinde C.Kamil yoldaşın “biçimde Rosa Lüksemburg tutumu dediği tutumumuzdu. Lenin’in sözleriyle belirtecek olursak, “Marks’ın “işçi sorununa” oranla “ulusal sorunun” ikincil bir sorun olduğu konusunda kuşku yoktur. Ama onun teorisi, ulusal sorunu yok saymaktan çok uzaktır.” Biz ‘ikincil’ bir sorunu yok saymaya götürdük. Üçüncüsü ise ittifaklar politikamızı yanlış bir temele ve çizgiye oturtmamız söz konusu idi.

Bu yazı çerçevesinde belirttiğimiz nedenlerin her biri üzerinde tek tek durmayacağım. Çeşitli yoldaşlar değişik tarihlerde ve değişik yanlarıyla bunlara değindiler. Bence bunlarla bağlantılı olarak ciddi ve yoğun bir biçimde tartışılması gereken sorun demokrasi sorunudur.

Geçmişte ele almış olmakla birlikte bu sorunu çok yetersiz ve kaba hatlarıyla , öznel yanlarıyla, sığ bir şekilde tartıştık. Oysa demokrasi sorunu sadece bir devlet biçimi sorunu değildir. Ulusal sorundan kadın sorununa, ittifaklar politikasından proletaryanın siyasi mücadelesine ve günümüzün uluslararası sosyalist hareketinin içinde bulunduğu bunalıma varıncaya kadar, demokrasi sorununun bağlantılı olduğu pek çok önemli sorun vardır. Demokrasi sorununun bu boyutları ve bağlantıları ile tartışmak bizi çok ilerletecek, yeni teorik açılımlar yapmamızı ve çözümleyemediğimiz veya en genel hatlarıyla belirlediğimiz pek çok sorunu çözmemizi, aşmamızı sağlayacaktır.

Ulusal sorunda yaptığımız hatalarla da bağlantılı olarak şu kadarını belirteyim ki, siyasi demokrasi uğruna mücadele sığ ve eksik, yanlış kavranmıştır. Tersine ifadeler bulmak mümkün olmakla birlikte, özellikle ulusal sorunda yaptığımız hataları dikkate alarak söylüyorum, ‘demokrasi mücadelesi esas olarak cuntaya karşı mücadele olarak ele alınmıştır’ demek yanlış olmaz kanısındayım. Böyle ele alındığı içindir ki, cuntaya karşı olanlar demokrat olarak nitelendirilmiş, hatta ipin ucu iyice kaçarak komünistleri tanımlamakta kullanılan “tutarlı demokrat” nitelendirilmesi bile yapılmakta sakınca görülmemiştir.

Siyasi demokrasi mücadelesinin devrim mücadelesi ile bağlantısı doğru bir şekilde kurulmadığı sürece, çeşitli sorunlara ilişkin, yanlış perspektiflerin ortaya çıkması ile kalınmaz, proletaryanın devrim mücadelesine komünist önderlikte gerçekleştirilemez. Siyasi demokrasi mücadelesi devrim mücadelesidir. Bu mücadele 12 Eylül öncesinde de var olan ve sürdürdüğümüz bir mücadeledir. 12 Eylül sonrasında bu mücadelenin niteliği ve hedefleri değişmemiş, ancak açık bir diktatörlük, askeri bir diktatörlük oluşması bağlamında bu mücadelenin belirli bir evresinde daha geniş kesimleri ittifak yapabilmeyi zemini doğmuştur. 12 Eylül öncesinde üzerinde yeterince durmadığımız ve vurgulamadığımız bu mücadeleyi, 12 Eylül sonrasında ağırlıkla gündeme getirip vurgulamaya başladığımızda sorun sanki “yeni” bir olaymış gibi, askeri diktatörlük koşullarında yeni ortaya çıkmış gibi kavranmıştır.

12 Eylül'den hemen sonra kaleme alınan ilk yazıda (sirkülasyonda) şöyle denmektedir: "Cuntaya karşı temel görev, zaman geçirmeden cuntaya karşı birleşik bir direniş cephesinin oluşturulmasıdır. Siyasal demokrasi talebi etrafında birleşebilecek bütün güçler biraraya getirilmelidir." Buradaki ifade ve yaklaşım sorunun eksik ve yanlış kavranmasını gösteriyor. Siyasal demokrasi bir tek talepten ibaret değildir. Siyasal demokrasi çeşitli taleplerin bir bütünüdür. Buradaki ifade ve yaklaşım siyasal demokrasiyi seçim hakkı veya parlamenter rejim olarak kavramakta ve kavratmaktadır. Dolayısıyla sorun "sivil yönetime" dönüş talebine kadar indirgenebilir. Bunun ise siyasal demokrasi mücadelesi ile ilgisi kalmaz, daha doğrusu bu mücadeleyi reformist bir kanala sokar.

İşte bu ve buna benzer tespitlerimizin daha sonra üzerinde durulması, tartışılması ve somutlanması söz konusu olmamıştır. Bu konudaki muğlaklık ve karışıklıklar sürüp gitmiştir. Tabii ki bu arada yeni muğlaklara ve karışıklık ve yanlışlara da yol açmıştır.

"... hiçbir demokratik hak 'tepki' değildir ve örneğin, bu hakların hiçbirinin sınıf içeriği unutulmamalıdır. Bütün genel demokratik istekler, burjuva-demokratik isteklerdir; ancak bundan, bu istekleri olabildiğince tutarlı bir davranışla desteklemenin proletaryaya düşmediği sonucunu yalnızca anarşistlerle oportünistler çıkarabilir." (Lenin)

"Bütün 'demokrasi' kapitalizmde ancak çok ufak ölçüde ve yalnızca görelî olarak elde edilebilen 'hakların' ilanı ve gerçekleştirilmesini içerir. Ama bu hakları ilan etmeksizin, bu hakları hemen, şimdi getirmek için savaşım vermeksizin, yığınları bu savaşın ruhuyla eğitmeksizin sosyalizm olanaksızdır." (Lenin).

"Pratikte proletarya, ancak, cumhuriyet istemi dahil, tam demokratik istemler uğruna savaşımını, burjuvaziyi devirmeyi amaçlayan devrimci savaşımına bağımlı kılsa, kendi bağımsızlığını koruyabilir." (Lenin)

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı (ezilen ulusların ayrılma ve bağımsız devlet kurma hakkı), kadın sorunu (ezilen cinsin eşitliği ve özgürlüğü), örgütlenme özgürlüğü, söz ve düşünce özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü vb. gibi bütün istemler siyasal demokrasinin istemleridir. Bizim bu istemler için mücadelemiz dün, 12 Eylül öncesinde

de vardı, bugün de var, yarın, 6 Kasım seçimlerinden sonra “demokrasi”ye geçildikten sonra da olacak. “... Emperyalist sistemde, yalnızca UKTH değil, siyasal demokrasinin tüm istemleri ancak kısmen ‘gerçekleştirilebilir’, ve o ancak çarpıtılmış bir biçimde ve istisnai durumlarda.” (Lenin.) “Genel olarak siyasal demokrasi (“saf” kapitalizm için teorik olarak normal üstyapı olmakla birlikte) kapitalizm üzerinde yükselmesi olanaklı olan üstyapı biçimlerinden ancak biridir. Gerçekler hem kapitalizmin, hem emperyalizmin herhangi bir siyasal biçiminin çerçevesi içinde geliştiğini ve bunların tümünü kendisine bağımlı kıldığını gösterir.”

“... Bir tüm olarak demokrasinin bütün istemleriyle birlikte emperyalist çağda pratikte uygulanamayacağı” (Lenin) gerçeğinden yola çıkarak demokrasi mücadelesinin gereksiz ve anlamsız olduğu sonucuna varmak teorik olarak emperyalist-ekonomizme, siyasal olarak ise oportünizme varmak olur. Tam tersine, çıkarılması gereken sonuç artık çağımızda siyasi demokrasi mücadelesinin proletaryanın omuzlarında olduğu, ancak onun önderliğinde ve onun sosyalizm mücadelesi ile birleştiğinde başarıya ulaşmanın mümkün olduğu gerçeğidir.

İşte, bizim ulusal soruna ilişkin yaptığımız hatalara düşerken, bu sorunları, demokrasi mücadelesini netçe ve somut olarak kavramadığımız kanısındayım. Bu sorundaki muğlaklık ve karışıklık en baştan beri söz konusu idi.

Hataların siyasal nedenleri arasında yenilgi koşulları ve ortamı en başta yer alır. Karamsarlık ve yılgınlığın egemen olduğu, teslimiyet ortamında ve ciddiye alınacak bir mücadele söz konusu değildir. Ne işçi sınıfının kendiliğinden hareketi vardır ortada, ne de Kürdistan’da ulusal Kurtuluş hareketinin sesi duyulmaktadır. Bu ortam ve koşullarda cuntaya karşı mücadele de en çok sesleri çıkan burjuva ve küçük-burjuva liberalleri olmuştur. Yukarıda demokrasi mücadelesi konusunda da belirttiğim muğlaklık ve yanlış kavrayış çerçevesinde burjuva ve küçük-burjuva liberallerinin bu tutumlarını abarttık. Cuntaya karşı müttefik olabileceğimiz gerçekliği, onları gerçekte olduklarından daha ileri noktalarda görmemize ve göstermemize yol açtı.

Hataların örgütsel temelleri çok ve çeşitlidir. Bu alandaki tartışmaya 12 Eylül sonrasında alınan geri çekilme kararının Kürdistan’daki si-

yasal ve örgütsel yapımıza ve faaliyetlerimize ilişkin özel olarak belirlediği hiçbir şeyin olmadığını hatırlatarak başlamakta yarar görüyorum. Bu durum, bence bu kararın ciddi bir eksiğidir. Böylesi önemli ve tarihsel bir kararın Kürdistan için de birtakım belirlemeler yapması, görevler ve hedefler koyması gerekirdi.

Karar, “proletarya içine çekilmek, sınıf içinde mevziler yaratmak ve burada tutunabilmeyi” içermektedir. İçinde mevziler yaratılabilecek proletarya da Türkiye’dedir, Kürdistan’da değil. Öte yandan, bu kararın içeriğinden de öte, hayat proletarya içinde, toplumun bu en devrimci sınıfı içinde tutunmanın, güç olmanın gerekliliğini ve zorunluluğunu her gün, her saat göstermektedir. Sonuç olarak Kürdistan’daki örgütlenmemizin dağıtılması ve bu ülkeden çekilmemiz gerçeğine bakarak şunu söylemek mümkündür: Proletarya içinde örgütlenme adına “vur deyince öldürülmüştür”, Kürdistan’da bir tek örgüt üyemiz, örgütümüze bağlı bir tek ilişki kalmamıştır.⁴³

Öte yandan Kürdistan örgütümüzün cıvıllığı ve askeri diktatörlük koşullarında varlığını sürdürüp sürdüremeyeceği konusunda endişeler de söz konusudur. Hem de de 12 Eylül sonrasında Kürdistan’daki tek resmî örgütümüz olan Kürdistan sekretaryasının dağıtılmasından sonra bu ülkedeki iyice zayıflaması sadece burada tutunup tutunamayacağımız konusu da ciddi endişelerin doğmasını yaratmakla kalmamış, zaten “resmî” nitelik taşımayan ve bu çerçevede özerk örgütlenme niteliğinde görülmeyen bu örgütün yeterince ciddiye alınmamasına, Kürdistan’daki yoldaşların sesine kulak verilmemesine yol açmıştır. Bu süreçte Kürdistan’dan Türkiye’nin herhangi bir yerinden çekilir gibi çekilerek, Kürdistan’da hiçbir örgütsel ilişkimiz kalmayınca, bu noktadan sonra ulusal soruna ilişkin, Kürdistan’a ilişkin gerek merkezî, gerekse örgütü zorlayacak, tartışarak, duyarlı kılacak bir durum kalmamıştır. Artık faaliyetlerini Türkiye’de sürdüren tek tek Kürt yoldaşlar vardır. Kürdistan’da herhangi bir örgütlenmemizin olmadığı koşullarda Kürt yoldaşların tek tek zorlamaları ve tartışmaları yeterince etkili ve zorlayıcı olmamıştır, olamaz da.

Bu noktada Kürdistan örgütünün özerkliği ve güven sorunu üzerinde durmak istiyorum. 12 Eylül sonrasında oluşturulan Tüzük ve Program ve çeşitli yazılarda da ifadesini bulduğu gibi, Kürdistan Ö-

gütünün, birleşik, herkesi örgütün bir kolu olarak ulusal seksiyonu olarak özerk niteliğini ve konumunu kavramadığımız açıktır. Bu durum güven sorunu ile doğrudan bağlantılıdır. Güven sorunu tarafımızdan doğru kavranmamıştır. “Komünist her yerde ve her zaman komünisttir” denerek, ezen ulusun komünistleri ile ezilen ulusun komünistleri arasında bir güven sorunu olamayacağı, olmaması gerektiği anlayışı ile davranılmıştır. Güven sorununun sadece ezilen ulusun ve proletaryasının sorunu olduğu, bunlara güven verici ideolojik ve siyasal tutum içinde olunması gerektiği düşünülmüş, ezilen ulusa mensup komünistler açısından böyle bir sorun olmaması gerektiği var sayılmıştır. Çünkü “komünistler her yerde ve her zaman komünisttir!” Eğer bir kişi komünist ise artık onun ezen veya ezilen ulusa mensup olması, Türk veya Kürt olması önemli değildir, önemli olan, onu belirleyen komünist olmasıdır. Hepimiz komünist olduğumuza göre aramızda güven sorununun ne işi var? diye sorun kavranmıştır. Evet, komünist her yerde ve her zaman komünisttir, ama ezen ulusa mensup komünistler ile ezilen ulusa mensup komünistler arasında bir güven sorunu olması doğal ve kaçınılmazdır. Ezilen ulus komünisti, komünist olmasının yanısıra aynı zamanda boyunduruk altındaki bir bireydir. “Zayıf ve sömürge ulusların emperyalist devletler tarafından yüzyıllardır boyunduruk altında tutulması, ezilen uluslardaki emekçi yığınların, ezen uluslara karşı yalnızca düşmanlıkla dolup taşmasına yol açmakla kalmamış, üstelik genel olarak ezen uluslara ve hatta onların proletaryasına karşı bile güvensizlik duymalarına yol açmıştır.” (Lenin).

Hele de Türkiye somutunda sorun daha da ciddidir. 60 küsur yıldır, ezen ulusun komünistleri olarak Türk komünistleri ve ezen ulusun proletaryası olarak Türk proletaryası boyunduruk altındaki Kürt ulusunun hangi hakkının savunucusu olmuşlar, onun üzerindeki hangi baskıya karşı çıkmışlardır? Onlara güven verecek hangi tutumun sahibi olmuşlardır? Bu durumda güven sorunu çok çeşitli boyutlarıyla son derece ciddi bir sorun olarak ortada iken, Kürt komünistlerinin Türk komünistlerine gönül rahatlığı içinde güven duymaları beklenmemelidir. Üstelik tam da bu noktada, onların bu somut ve tarihsel koşullardan kaynaklanan yaklaşımları “milliyetçilik” veya bizim yaptığımız gibi “milliyetçilikten etkilenme” suçlaması şeklinde ezen ulusun komünistleri tarafından ile sürülebilmektedir. Yeri gelmişken bir noktaya parmak basmakta yarar var: Ulusal soruna ilişkin içine girilen yanlış tutumlarda ezen ve ezilen ulusların komünistleri aynı konuda, aynı ölçülerde kötü

ve olumsuz konumlarda olamazlar. Ezen ulusun komünistlerinin etkilendikleri veya egemenliğine girerek “şarlatan ve alçak” durumuna bile düşebilecekleri milliyetçilik, desteklenebilecek hiçbir yanı olmayan ezen ulus milliyetçiliğidir, onun şovenizmidir. Öte yandan ezilen ulusun komünistleri, her şeye karşı, zulme ve baskıya karşı olması dolayısıyla ve bu özelliği nedeniyle her zaman için desteklenebilecek bir yan taşıyan ezilen ulusun milliyetçiliğinden etkilenirler veya onun egemenliği altına girebilirler. Tabii ki bu da bir bataklıktır, “burjuva milliyetçiliğinin” bataklığıdır. Proletaryanın sınıf çıkarları bir yana konmuş olduğundan elbette komünist olmaktan çıkarlar ama bu durumda bile “şarlatan ve alçak” değildirler. Her şeye rağmen ulusal baskı ve zulme karşı mücadele etmektedirler.

“Eğer Ukraynalı bir Marksist” demektedir Lenin, “Rus kıyıcılarına karşı duyduğu tamamen haklı ve doğal kinin bir parçasının, hafif bir düşmanlık duygusu biçiminde bile olsa, Rus işçilerinin proleter kültürünü ve proleter hareketini kapsamına izin verirse, kendisi bu yüzden burjuva milliyetçiliğinin bataklığına kaymış olacaktır. Aynı şekilde, eğer bir Rus Marksisti, Ukraynalıların tam hak eşitliğini ya da onların bağımsız devlet kurma haklarını bir an bile unutursa, yalnızca burjuva değil ama aşırı gerici milliyetçiliğin bataklığına kaymış olur.”

Ulusal seksiyonun özerk örgütlenmesi ile güven sorunu arasında doğrudan bir bağ, bir ilişki vardır. Özerklik sadece ayrı örgütlenmenin somut koşulları geliştiğinde ulusal seksiyonun ayrı, bağımsız bir parti olarak, ezilen ulusun proletaryasının siyasi örgütlenmesi olarak ortaya çıkılmasını mümkün kılan bir özellik, bir güvence değildir. Aynı zamanda ortak örgüt içinde, ezen ve ezilen ulus komünistleri arasındaki ilişkilerde ezilen ulus komünistleri açısından da bir güvencedir. Aynı ideolojik-siyasi çizgi üzerinde yürümekle birlikte “ayrı bir parti gibi” örgütlenmiş olan özerk örgüt “herhangi bir bastırmaya” karşı güvence içindedir. Birleşik merkezi örgütte çoğunlukta ve egemen durumda olan ezen ulus komünistlerinden gelebilecek herhangi bir baskı veya haksızlığa karşı özerk örgütlenmenin sağladığı olanaklarla direnebilir, karşı koyabilirler.

Bu anlattıklarımızdan sanki ortak örgütlenmiş komünistler arasında her zaman sorun olacak, çatışmanın olmadığı gün olmayacak gibi bir anlam çıkmamalı elbette. İlişkiler tabii ki böylesine kötü olmaz, böyle

olduğu takdirde aynı örgütün çatısı altında birlikte bulunmak mümkün olmaz. Ama şu da bir gerçek ki çeşitli nedenlerle zaman zaman sorunlar çıkabilir ve çıkmaktadır da. 12 Eylül sonrasında yaşadığımız olaylar ve örgütsel süreç buna bir örnektir. Özerk bir örgütlenme konumunda olmayan Kürdistan örgütlenmesi ortadan kaldırılmış, Kürdistan'da da örgütlü hiçbir ilişkimiz kalmamıştır. Kürt yoldaşlar bu tutuma karşı çıkmakla birlikte, özerk bir örgütün olanak ve avantajlarına sahip olamadıkları için direnememişler, bu tutuma etkili bir şekilde karşı çıkamamışlardır. 'El mahkûm' kalkıp Türkiye'ye gelmişlerdir. Kürt yoldaşlara rağmen bu kararın alınmasında güven sorununa yanlış bakmak ve özerk örgütün konumu üzerine hiç düşünmemek rol oynamıştır. Biz iyiniyetliyiz, diye düşünülmüştür. Biz daha iyi biliriz, diye düşünülmüştür. Bu durumda Kürdistan'da tutunamayız, oradaki yoldaşları Türkiye'ye getirerek kurtaralım, ileride tekrar Kürdistan'a gidebiliriz, hele Türkiye'de varlığımızı koruyalım. İstanbul'da Ankara'da olduktan sonra, buralarda etkin bir güç olduktan sonra Diyarbakır'da, Antep'te kısa zamanda örgütleniriz ! Bu tür bir düşünce tarzı belki de 'iyi niyetlidir'. Hatta pragmatik de olabilir. Ama doğru olmadığı ortadadır. Komünistler arasında güven sorunu olamaz, olmamalıdır diyerek, bizim iyi niyetimizden kuşku duyulmamalıdır diyerek, bu konuda bir savunma geliştirilemez. Soruna 'niyetlerle' bir ilgisi yoktur ve 'niyetlerle' hiçbir şey çözülemez, daha da karmaşık bir hale gelir. Nitekim gelmiştir de.

Kürdistan ayrı bir ülkedir, Türkiye'nin bir vilayeti, bir bölgesi değil. Orada ayrı bir ulus sömürgeci boyunduruk altında yaşamaktadır. O ülkede tutunulamaz ise, orasını terk etmek gerekiyorsa bu kararı o ülkenin örgütü alması gerekir, o ulusun komünistleri alması gerekir. Merkezi örgüte egemen olana ezen ulusun komünistleri "iyi niyetli" uyarı ve önerilerini yapabilirler, ama bunlara rağmen o ülkedeki yoldaşlar "hayır biz burada kalacağız, mücadeleyi sürdüreceğiz" derlerse, onlara rağmen bir karar almak yanlıştır. Tersine, yanlış olduğu düşünülse bile onların bu tutumuna yardımcı olacak destek ve olanaklar sunmak gerekir. Güven ilişkisi böyle gelişir ve pekişir. Yoksa tersi bir durumda, ezilen ulusun komünistleri kalkıp örgütlenme hakkını kendi tekellerine alıyorlar diye ezen ulus komünistlerini suçladıklarında verilecek cevap "biz iyi niyetliyiz" olmaktan öte bir şey olamaz.

Emperyalistler, sömürgeciler de geri ülkelere “uygarlık” götürdüklerini söyleyerek pekala “iyi niyetli” olduklarını iddia edebilmektedirler. Evet söz konusu olan komünistler olunca durum tastamam böyle değildir ama, komünist sıfatı, her şeyi çözen sihirli bir değnek hiç değildir! Komünist olmakla, komünist olunduğu ilan edilmekle güven sorununun bir anda, kısa bir sürede çözümleneceğini düşünmek son derece yanlıştır. Komünistler keramet sahibi insanlar değildirler. Elleri sihirli değneklerle dolaşmadıklarına göre yüzyılların sorununu bir çırpıda çözemezler. Bu sorun devrime kadar değil devrimden sonra bile varlığını sürdürecektir. Bu gerçek iyi kavranmalıdır.

Son bir nokta olarak şuna değinmek istiyorum: Bugün -bugünkü koşullar ve tartışma ortamında- gerek özellikle Tüzük ve Program’a ve gerekse çeşitli yazılara bakıldığında yapılan büyük hataları görmemek mümkün değil. Her Kurtuluşçu için bu hatalar “göz çıkarır” nitelikte. O halde “vakti zamanında” neden bunlar görölmedi, düşünölmedi, hadi yöneticiler görmediler, yanlış bir bakış içinde idiler, bunları yaptılar. Peki diğer yoldaşlar “uyuyorlar mıydı?”, onlar niye görüp uyarmadılar, tersine örneğin Tüzük ve Program’da olduğu gibi övgüler düzdüler.

Birincisi ,bu hataların bir kısmını bizzat bu hataları yapan yoldaşlar bir süre sonra farkettiler, ama bugünkü boyutları ve muhtevası ile değil. Hemen düzeltme yoluna gitmemeleri hem sorunun ciddiyet ve hayatîyetini yeterince kavramamalarından, hem de yakın bir gelecekte yapılması söz konusu olan Tam Üyeli GMK toplantısına bırakmayı yararlı görmelerinden dolayıdır. (1982 Mayıs’ından beri Tam Üyeli Toplantı “gündemde” idi.) Daha sonra hatalar üzerinde ısrarlı olunmaması ve kısa sürede bunları düzeltme yoluna gidilmesi bu durumu ortaya koymaktadır.

İkincisi, bu hatalara dikkat çeken, bunlara ilişkin uyarılarda bulunan yoldaşlar olmuştur. Başta Kürt yoldaşlar çeşitli eleştiri ve uyarılarda bulunmuşlardır. Böylesine ciddi hatalara rağmen, sosyal-şovenizme kapı aralanmış olmasına rağmen, örgütten ayrılmamaları, Kürt yoldaşlar açısından altı çizilmesi gereken bir olumluluktur. Bu tutumlarıyla Kürt yoldaşlar Türk yoldaşlara güven vermişlerdir. Güven ilişkisi bu noktada tersine olmuştur, ama her zaman böyle olmayacağı Türk yoldaşlar tarafından son derece iyi kavranmalıdır.

Kürt yoldaşların dışında çeşitli Türk yoldaşlar da hatalar üzerinde eleştiri ve uyarılarda bulunmuşlardır. Ama bu yoldaşların hemen tümüyle örgütsel ilişkiler içinde çeşitli sorunlar olduğundan, örgütsel yaşam içinde bu yoldaşlarla çeşitli sürtüşme ve çatışmalar olduğundan geçmişe göre örgüt içinde “itibarları” bir hayli sarsılan bu yoldaşların eleştiri ve uyarılarına da pek itibar edilmemiş, fazla kulak verilmemiştir. Hatta bazı yoldaşlar bu tür yoldaşların (örgütsel ilişkiler açısından “sorun” olan yoldaşların) bu konuya ilişkin eleştirilerini tepkiyle karşılamış, hataları ve dolayısıyla ülkedeki merkezin bakışını savunma durumuna girmişlerdir.

Üçüncüsü, özellikle Tüzük ve Program açısından sorun biraz daha farklıdır. Yoldaşların hemen tümü uzun yıllardır örgütsel ilişkilerin daha derli-toplu, daha ciddi, daha sağlam bir yapı ve işleyişe kavuşmasının özlem ve bekleyişi içindedirler. Böylesi bir aşamanın belirtirenden, göstergelerinden biri de Tüzük ve Program’dır. Örgütsel ilişki ve kuralları, işleyişi açık ve somut bir konuma ulaştıracak bir tüzük ve faaliyetlerimize yol gösterecek bir programa ilişkin özlem ve istek çok büyüktür. 12 Eylül sonrasında yapılan Tüzük ve Program, aynı zamanda bu özlem ve isteklere de bir cevap olmuştur. Ne kelimenin gerçek anlamıyla sevinçle, coşkuyla karşılanmıştır. O “hava” içinde bu belgelerin içeriğine doğru-dürüst bakılmamıştır, demek yanlış olmaz. Bu noktada şu gerçeği de hatırlatmak gerekir: Biz de Merkezi önderliğe çok büyük bir güven ve inanç vardır. O kadarki bunun sonucunda, Merkezi önderliğin de hata yapabileceği bilinci saflarımızda pek gelişmemiştir. Önderliğe eleştirici bir gözle bakmak pek söz konusu değildi. Bu anlayış ve gelenek içinde yoldaşları 12 Eylül sonrasında yine önderlikten gelen, onun hazırlayıp sunduğu Tüzük ve Program’da “hata aramak” gibi bir bakış ve kaygı içinde olmamışlardır. Önderliğin bu belgelerde bu ölçülerde ciddi yanlışlar yapabileceği akla dahi gelmemiştir. Tüzük ve Program ideolojik-siyasi çizgimize ters düşmeyen belgeler olarak hemen kabullenilmiş, gerçekte onun içermediği, onda olmayan pek çok şey var zannedilmiş, öyle bakılmıştır.

Bu duruma benzer ilginç bir olaya değinmek istiyorum. 1875 Mayıs’ında Alman sosyal-demokratları Lasalle’cılarla birleşiyorlar. Gotha Programı diye adlandırılan bu belge esas olarak Lasalle’in görüşlerini içeren bir belge oluyor. Gotha Programı’na Marx ve Engels şiddetle karşı olmalarına rağmen uzun bir süre susmak zorunda kalıyorlar.

Marx'ın eleştirisi, özellikle Liebknecht'in çabaları ile gün ışığına çıkmıyor ve Liebknecht bu eleştiriyi Bebel'den saklıyor. Marks ve Engels Almanya'da olan her şeyin sorumlusu olarak kendileri olarak görüldüğü için, bu programla hiçbir ilişkilerinin olmadığını kamuoyuna açıklamayı düşünürken vazgeçiyorlar. Ve ancak -çeşitli engellemeler de olduğundan- tam 15 yıl sonra Marx'ın Gotha Programı'na ilişkin eleştirileri yayınlanıp, kamuoyuna duyurulabiliyor.

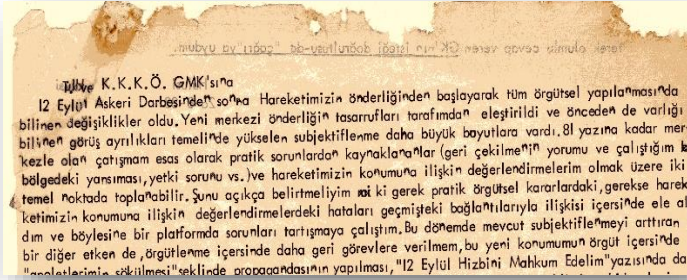
Engels şöyle diyor: "... Burjuva gazetecileri denen şu eşekler bu programı ciddiye aldılar. İçinde yazılı olmayan şeyleri onda buldular ve komünist olarak nitelendirdiler. İşçiler de aynı şeyi yapmaktadırlar. Ancak bu durumdur ki, Marx ve bana böyle bir programı açıkça kamuoyu önünde karşı çıkmamıza engel olmuştur. Düşmanlarımız ve işçiler de bu programa, her şeye rağmen, bizim niyetlerimizi izafe etmeye devam ettikleri sürece susmamıza cevaz vardır." Bu olaya değinerek ve bu sözleri aktararak hiç kimseyi ve hiçbir şeyi mazur göstermeye çalışmıyorum. Zaten bu mümkün de değildir. Sadece düşündürücü ve öğretici yanları olduğu için değinmekte yarar gördüm.

Anlatmaya çalıştığım şu ki, yoldaşların çoğunluğu, Tüzük ve Program'a özlem ve istek içinde, bu belgelerde olan hataları görmemek bir yana onlarda olmayan şeyleri de var diye düşünmüşler. Bu doğrultuda yorumlamalar ve tahlillerde bulunmuşlar. xxxxxxxx olarak ben bunu yaptım, başka yapan yoldaşları da biliyorum. Ve bu belgeleri bu çerçevede kabullenmişlerdir. Bu hataları görerek, bu hatalara rağmen değil. Bunun sonucunda ise bu hatalara karşı olması gereken ölçülerde yaygın ve ciddi tepkiler ortaya çıkmamıştır. Bu somut özgün durum elbette kimsenin hatasını mazur gösteremez. Bu hatalara karşı çıkmayan yoldaşların tutumlarının yanlışlığı çok yönlüdür. Bunlar önderliğe aşırı güven içinde eleştirici bir gözle bakmamak, bunun sonucunda ve elbette ulusal soruna ilişkin duyarsızlığın da etkisi ile bu hataları görüp karşı çıkmamak, olmayan şeyleri de var diye yorumlayarak kabullenmektir.

Bu hatalara karşı olağan koşullarda yükselmesi gereken tepkinin beklenen boyutlarda ve ciddiyette olmamasının nedenleri üzerinde durmamın nedeni şu: Bu duruma bakarak sağlarımızda ulusal soruna ilişkin büyük bir duyarsızlığın olduğu sonucuna varmamak veya böy-

lesi bir sonuca varan olsa bile somut ve özgün koşulları gözden kaçırmamak gerektiğine işaret etmek istedim. Sorun ciddidir, sorun çok boyutlu ve geniş kapsamlıdır, ama aşılabilmesinin koşulları da vardır ve bu gerçek, sorunun kısa denebilecek bir süre içinde aşıma sürecine girmesinden de görünmektedir. Bir yoldaşın da dediğı gibi “ben bu hataların “bir musibet bin nasihatten iyidir” sözünde olduğı gibi bin nasihate bedel bir musibet olacağı, olduğı inancındayım. Bir daha ulusal soruna ilişkin olarak ciddi bir “musibet” olmamalıdır, yaşanmamalıdır, bu elimizdedir, bu mümkündür. Bundan sonra olabilecek bir ikinci, üçüncü “musibetleri” şimdi aştığımız gibi aşamayacağımızı iyi kavramak zorundayız. Bu bilinç ve öngörü içinde davranmalıyız.

Engin Sadık. Ağustos 1983.

T. ve K.K.K.Ö. GMK'sına

12 Eylül Askeri Darbesi'nden sonra Hareketimizin önderliğinden başlayarak tüm örgütsel yapılanmasında bilinen değişiklikler oldu. Yeni merkezî önderliğin tasarrufları tarafımdan eleştirildi ve önceden de varlığı bilinen görüş ayrılıkları temelinde yükselen subjektiflenme daha büyük boyutlara vardı.

81 yazına kadar merkezle olan çatışmam esas olarak pratik sorunlardan kaynaklananlar (geri çekilmenin yorumu ve çalıştığım bölgedeki yansıması, yetki sorunu vs.) ve hareketimizin konumuna ilişkin değerlendirmelerim olmak üzere iki temel noktada toplanabilir.

Şunu açıkça belirtmeliyim mi ki gerek pratik örgütsel kararlardaki, gerekse hareketimizin konumuna ilişkin değerlendirmelerdeki hataları geçmişteki bağlantılarıyla ilişkisi içerisinde ele aldım ve böylesine bir platformda sorunları tartışmaya çalıştım. Bu dönemde mevcut subjektiflenmeyi arttıran bir diğer etken de, örgütlenme içerisinde daha geri görevlere verilmem, bu yeni konumumun örgüt içerisinde "apoletlerinin sökülmesi" şeklinde propagandasının yapılması, "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısında da belirtildiği gibi "politik perspektiften yoksun, liberal vs." niteliklere sahip olduğum şeklinde eskiden beri bazı unsurlarca, benim de içerisinde bulunduğum bir kısım yoldaşlara yönelik tesbitlerin, merkezin yargısı haline geldiğini hissetmemdi.

81 yazı aylarında 3 arkadaşın atılması ve "statü"lerin kaldırılması, tarafımdan, bana ve benim gibi düşünen arkadaşlara yönelik bir gözdağı ve tasfiye politikası olarak yorumlandı.

Sorunlara sübjektif yaklaşmakla suçlandığım bir tartışma sonrası sorumlu arkadaştan, 12 Eylül sonrası çıkan yazıları bir kere daha gözden geçirmek için talep ettiğimde (içinde bulunduğum organın elindeki yazılar Merkez kararıyla imha ettirilmişti ve bu konudaki itirazımıza "ihtiyacınız olduğu anda isteyin, verilecektir" cevabı verilmişti) "her isteyene yazı vermek zorunda değiliz" cevabıyla karşılaştım.

Varlığı örgütümüz içerisinde nisbeten az sayıda kişi tarafından bilinen subjektiflenmeleri ortadan kaldırmak, sağlıksız gördüğüm bu diyalogu daha olumlu bir platforma oturtabilmek amacıyla yaptığım girişim (atılan 3 arkadaşın durumlarının yeniden gözden geçirilmesi, merkeze ilişkin güvensizliğimin objektif temelleri ve bunların giderilmesine ilişkin öneriler, geleceğe yönelik planlamalar için geçmiş değerlendirmesinin gerekliliği ve bunun hareketin kollektif iradesi tarafından yapılması vs.) 2Merkez tarafından pazarlığa oturmak, tehdit etmek, güç gösterisinde bulunmak" olarak yorumlandı ve hakkımda tahkikat açılarak sorumluluklarım alındı, ilişki düzeyinde bir bağ kuruldu. (Bu durumun verdiğim yazı Merkezin tamamı tarafından değerlendirilip kesin bir sonuç alınıncaya kadar geçerli olacak bir tedbir olduğu belirtildi.)

Ocak 82'de benim de aralarında bulunduğum üç kişiyi (satır aralarında merkez üyesi bir kişiyi daha) hedef alan, bizlerin 76'dan itibaren hizip olduğumuzu ispatlamaya çalışan, burjuvazinin beşinci kolu olduğumuzu ilan eden "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısıyla tüm Hareket nezdinde açık saldırıya geçildi. Bu yazıya cevap hakkımı kullanacağımı söylediğimde "özeleştiri yaparsam harekete dağıtılacağını, polemik yapacaksam hiç zahmet etmemem" gerektiği belirtildi. (Sonraları bu kararı tebliğ eden arkadaş söylediklerinin sadece kendisini bağladığını, merkezi bir karar olmadığını ifade etmiş.)

Bu durumda kendimi hâlâ örgütün bir üyesi olarak görmem siyasî saflık ve körlükten başka bir anlam taşımazdı. "Dışardaki Merkez Üyelerinin onayıyla" statümün kaldırıldığı, örgütsel sorumluluklarım alındığı, en ağır ithamlarla suçlandığım ve kendimi savunma hakkımın tanınmadığı bir konumda yapılacak tek şey merkezin bu yaptırımına ad

koymak ve mevcut durumu tahlil ve bunun doğal sonuçları doğrultusunda davranmaktı.

Merkez Hizbin yeni oluşturduğu tasfiyeci örgütlenme ile ilişkimin koptuğu bu noktada iki şıkla karşı karşıyaydım: Ya oturup bir köşede bekleyecektim, ya da benzer konumdaki arkadaşlarla ortak bir eyleme ve zorunlu şekillenmesi olan bir örgütlenmeye gidecektim. Ben kendi adıma ikinci tavrın savunucusu oldum. Bu arada "Tartışma Kampanyasının Sonuçları"nı bekledik, örgütün "kollektif iradesi"nin tavrını bekledik. Merkez Hizbin % 99,9'luk çoğunluk sağladığını, yıllarca birlikte yürüdüğümüz yoldaşların sokakta bizleri gördüklerinde başlarını öte yana çevirmeleri, yol değiştirmeleri veya "size yapılanlar azdır bile" şeklindeki ifadeleriyle kanıtlanmış olarak gördüğümüzde ve duruma müdahale edilmesini beklediğimiz bazı yoldaşlardan da hiçbir tepki alamadığımızda (bir kişi hariç) örgütlenme faaliyetlerine başladık.

76'dan beri hizip olduğumuzdan olsa gerek (!), bir kısım yoldaşlar örgütlenmenin dışında kalmayı tercih ettiler.

Geçici Örgütlenme 82 yazında gerçekleşti. Daha sonra katılan yoldaşlarla gelişti. Örgütlenmesinin hedeflerini konumuna uygun olarak tesbit etti. Mücadelesinin ağırlıklı yönünü Hareketimiz içerisindeki siyasi, örgütsel, ideolojik tasfiyeciliğe karşı yöneltti. Çapı oranında sınıfa yönelik ajitasyon ve propaganda faaliyeti yürütmeye çalıştı. Ben de örgütlenmenin beni yükümlü kıldığı görevleri yeteneklerim ölçüsünde yerine getirmeye uğraşım.

Geçici Örgütlenme içerisindeki faaliyetlerimde tüm diğer yoldaşlara da olduğu gibi bana da yol gösteren perspektif esas olarak Hareketimizin ideolojik, teorik, siyasi birikimi oldu. Hareketimizin bugün için parçalanmış olduğu örgütsel birliğin yeniden sağlanması için çaba göstermemiz gerektiği bilinciyle çalışmalarımı sürdürdüm.

83 başında GMK toplantısından çıkan "Çağrı" kararını ele al..... ve bu çağrıya eksiklik..... ..terek olumlu cevap veren GK'nın isteği doğrultusunda "çağrı"ya uydum. ⁴⁴

Hulusi. 26-8-1983.

X kentinin A organı tarafından Hareketimize verilen bir yazı ile başlayan tartışma, X kentinden iki statülü yoldaştan ve benden, birer yazı istenilerek devam etti.

Ben bu yazıyı verdikten sonra görevlerim alınarak ilişki durumuna getirildim. Zaten statüler de askıya alınmış olduğu için hiçbir örgütsel sorumluluğum kalmamış oldu. Tam da bu sırada, kaldığım eve bir arkadaş geçici olarak yerleştirilmek istendi. Ben, böylesi bir dönemde kaldığım eve geçici olarak bir arkadaşın yerleştirilmesinin doğru olmadığını, kalacaksa sürekli kalmasını söyledim. Bütün uyarılarıma rağmen gördüm ki arkadaşlar ikna olmak istemiyorlar, ben de "bu nedenle ilerde olacak birtakım olayların sorumlusu siz olursunuz" diyerek, bu karara, / hiçbir örgütsel sorumluluğum olmamasına rağmen / uydum.

Bu arkadaş bir hafta on gün kaldıktan sonra evden ayrıldı, fakat aynı arkadaş örgüt adına benimle ilişki sürdürmeye devam etti. Bir müddet sonra bu arkadaş hem randevusuna hem de kurtarmasına gelmedi. Örgütle tüm ilişkilerim kopmuştu. Şehirde dolaşırken Engin arkadaşla rastladım. Durumu anlattığımda o arkadaşın polise düştüğünü, bir miktar para vererek hemen bir ev bulup taşınmamı söyledi. Bunun üzerine ben de "hemen" bir ev bulmamın zor olduğunu, kaldığımız eve kira borcumuz olduğu için taşınmamızın sorun yaratacağını, ev bulana kadar bize uygun bir yer gösterilmesini söyledim. Bunun üzerine bu arkadaş "Ev yok, yapacak bir şey de yok" diyerek, polisteki bir arkadaşın bildiği bir evde kalmamızda herhalde bir sakınca görmedi. Başka bir arkadaşla randevu keserek ayrıldı. Bu aslında bir çok şeyin netçe açıklanmasıydı.

Taşınma zorluklarını göze alarak o gün akşama kadar ev aradık, bulamadık. Beraber yaşadığım arkadaşla bir durum değerlendirmesi yaptık ve evde yatmamaya karar verdik. Gece yola çıkıp X kentine geldik. Birkaç gün sonra birtakım yoldaşları bulduğumda benzer bir sürecin yaşandığını öğrendim. Bu sırada ise "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" başlıklı yazı yayınlanmıştı. Bu yazıyı okudum, örgütle ilişkiye geçmek istediğimde ayrıldığım şehre dönmem ve oradakilerle ilişki kurmam gerektiği söylendi. Örgütle sağlanan bağ kanalıyla da bu yazıya cevap hakkı istedim. Görüştüğüm arkadaş bana "özeleştiri yapmazsan böyle bir yazının dağıtılmayacağını, polemik yaparsan hiç

alınmayacağını” söyleyerek, aslında bu süreci nasıl noktalamak istediklerini gösterdi. Örgütten ATILMIŞTIK.

İşte bu noktada önümüzde tek seçenek kalmıştı, örgütümüze egemen olan tasfiyeci küçük-burjuva anlayışa karşı, örgütsel birliği sağlamak için, ideolojik ve örgütsel tasfiyeciliği bertaraf etmek için, hareketin birliğini yeniden inşa etmek için örgütlenmek. Ben ve diğer yoldaşlarım bu amaçlarla "geçici örgütlenme" adıyla örgütlendik. Ben de bu noktadan sonra bu örgütlenme içinde aktif olarak görev aldım.

83 başlarından itibaren hareketimiz açısından yeni bir süreç başladı. "Tam Üyeli GMK Toplantısı" eski statülü yoldaşlara "Çağrı" kararı almakla, birlik yolunda bir adım atmış görünmektedir. Ne var ki aynı toplantı, bölünmüşlüğü kabul etmemekte, GK'yı tanımamakla, tasfiyeciliği mahkûm etmemekle, dahası tasfiyeciliği kendi içinde başka bir biçimde göstermekle bu kararına önemli bir gölge düşürmüştür.

Bütün bunlara rağmen bir durum değerlendirmesi yapan GK, birliğin önündeki her türlü pratik engeli ortadan kaldırmaya karar vermiş ve GK'nın K'un bir parçası olduğunun savunulması için, tasfiyecilikle mücadele için, ideolojik-teorik hattımızın savunulması için, kısaca ilkesel bir birliğin sağlanabilmesi için kendi içindeki eski statülüler çağrıyla uymaya davet etmiştir. Bu amaçla çağrıya uyup yukarıda belirttiğim sürecin içinde yer almak gereğine inanarak sorumluluklarımı yerine getireceğim.

Cumali. 31.8. 83.

TKKKÖ GMK'ne,
12 Eylül sonrası dönemde görevin ve birlikte çalışılan insanların ayda bir değiştiği bir yıllık dönemden sonra statülerin kaldırılması ile resmen, kopan ilişkinin kurulması ile fiilen tasfiye edildim.
Aynı komitedeki üç arkadaşın ortak yazısından bir dönem sonra statümün kaldırıldığı, statü kaldırılması işleminin bütün üyeleri kapsadığı anlatıldı. Şimdi öğreniyoruz ki doğru değilmiş. Bir kısım komitelerdeki arkadaşların statüsü kaldırılmamış. Yapılan değişikliklerle daha önce bir komite üyesiyken yeni bir komitede görevlendirilmemişim. Neden bir komitede görev verilmediğini sorduğumda da korunmaya alındığını anlatıldı. Üç arkadaşın tasfiyesi üzerine eleştiri yapanların tasfiyesinin yanlış olduğunu, yoldaşların eleştirmekten korkar hale geleceğini anlattım. Sorumlu arkadaş 3 arkadaşın ortak yazısının hareketimizin dışından birilerinin üslubunu taşıdığını, bir arkadaşın daha eleştiri yazısı yazdığını, onun üslubunun hareketin içinden bir arkadaşın tavrı olduğunu söyleyerek, "eleştiriye tahammülümüz olmasaydı, bu arkadaşta da aynı davranışta bulunurduk" dedi. Ben atma tavrının bu arkadaşta ve yazılı eleştiri yapacak herkese uygulanacağını, geçmiş değerlendirilip, hataların özeleştirisi yapılmadan atılacak her adımın hatalı olabileceğini anlattım.

TKKKÖ GMK'ne,

12 Eylül sonrası dönemde görevin ve birlikte çalışılan insanların ayda bir değiştiği bir yıllık dönemden sonra statülerin kaldırılması ile resmen, kopan ilişkinin kurulmaması ile fiilen tasfiye edildim.

Aynı komitedeki üç arkadaşın ortak yazısından bir dönem sonra statümün kaldırıldığı, statü kaldırılması işleminin bütün üyeleri kapsadığı anlatıldı. Şimdi öğreniyoruz ki doğru değilmiş. Bir kısım komitelerdeki arkadaşların statüsü kaldırılmamış. Yapılan değişikliklerle daha önce bir komite üyesiyken yeni bir komitede görevlendirilmemişim. Neden bir komitede görev verilmediğini sorduğumda da korunmaya alındığını anlatıldı. Üç arkadaşın tasfiyesi üzerine eleştiri yapanların tasfiyesinin yanlış olduğunu, yoldaşların eleştirmekten korkar hale geleceğini anlattım. Sorumlu arkadaş 3 arkadaşın ortak yazısının hareketimizin dışından birilerinin üslubunu taşıdığını, bir arkadaşın daha eleştiri yazısı yazdığını, onun üslubunun hareketin içinden bir arkadaşın tavrı olduğunu söyleyerek, "eleştiriye tahammülümüz olmasaydı, bu arkadaşta da aynı davranışta bulunurduk" dedi. Ben atma tavrının bu arkadaşta ve yazılı eleştiri yapacak herkese uygulanacağını, geçmiş değerlendirilip, hataların özeleştirisi yapılmadan atılacak her adımın hatalı olabileceğini anlattım.

Bir süre sonra "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" adlı güya tartışma kampanyası başlatan ama tek taraflı, bir kısım insanların tasfiyesi konusunda kesin kararlı, hareketin sorumluluğunu taşımaya layık olmayan kişilerce yazıldığı belli olan yazı çıktı. Bu yazı ve "12 Eylül Hizbi" ile ilgili görüşüm soruldu. Ben de tasfiye edilmek istenen arkadaşlarla aynı görüşleri paylaştığımı, birçok defa sözlü olarak bu görüşleri çeşitli kişilere anlattığımı, şimdiye kadar hareketimiz içinde sözlü eleştirilere tepki gösterilmediğini, benim de yazılı olarak görüşlerimi belirtmem halinde aynen diğer arkadaşlar gibi tasfiye edileceğimi, bu konuda yazı yazacağımı, bu arkadaşların tasfiyesine karşı olduğumu anlattım. Bunun üzerine bir süre sonra çıkan yazıda benim "onlarla geldim onlarla giderim" dediğim anlatılarak "onların peşinden boğaz köprüsünden atlayıp atlamayacağım" sorulmuş. Dev-Yol'un yaptığı tahrifatlara oldukça yakın.

Bu yazıdan sonra da ben ilişkimi sürdürdüğüm arkadaşla, kendileri kesmedikçe ilişkimi sürdüreceğimi, tasfiye edilen arkadaşlarla da ilişkimi devam ettireceğimi söyledim. Daha sonraki randevuda buluşacağım arkadaş tutuklandığından gelmedi. Başka bir arkadaş bularak haber gönderdim, randevu gönderilmedi. Daha sonra sorumlu arkadaşlardan birine rastladım. Haber gönderebilecekleri arkadaşın adını, onunla haber gönderdiğimi ve randevu gelmediğini anlattım. Arkadaş operasyonun boyutlarını anlatmadan randevu göndereceğini söyledi. Bana randevu getirecek arkadaşla da "merkezden senin ismin verilerek ilişkimizin kesilmesi istendi, biz seni daha sonra buluruz" denilerek ilişki kesildi. Böylece bana randevu göndereceğini söyleyen arkadaş benim ilişkide bulunduğum kişiyi de mekanizmanın dışına çıkartmış oldu.

İlişkimin tümüyle koptuğu dönem içinde RG ve CK ile ilişki kurdum. Birkaç defa sorunu anlatmaya çalıştım. Tutuklanan arkadaşla vermek üzere yazdığım yazıyı da yurtdışına gönderdim. Tasfiye edilen arkadaşlarla da ilişkimi sürdürdüm. Tasfiye edilen arkadaşlarla tasfiyecinin mantığının hiç değişmediğini, tasfiyeciliğe karşı tek tek mücadele edemeyeceğimizi gördükten sonra geçici örgütlenmeyi oluşturarak ortak görüşlerimizi anlatmaya çalıştık. GK kurulduktan sonra onun verdiği görevleri yaptım.

Tüm Üyeli GMK toplantısından önce hareketle ilişki kurabilen arkadaşla birlikte GS ile buluşarak sorunu anlatma talebinde bulunduk. Ancak olumlu bir cevap gelmedi.

GMK toplantısı sonunda yapılan çağrıyı olumlu buldum. Ancak tasfiyeciliğin özeleştirisinin yapılmamasını, çağrı kapsamına sadece statülülerin alınmasını, geçmişin değerlendirilmesinin yapılmamasını, Recep Gökırmak konusunda alınan kararı toplantının olumsuz yanları olarak görüyorum.

Kurtuluşun meşru bir parçası olan GK'nın tüm üyelerinin ve GK dışındaki diğer yoldaşların varlığının tanınması önerisinin kabul edilmesine üzerine, GK'nın birliğe hizmet etmek için "çağrı yapılmış olanların çağrıya uyması" kararı gereğince, doğru çözümü savunabilmek için çağrıya katıldım.

AKIN. 5 Eylül 1983

T. ve K. K.K.Ö. GMK'sına

Hareketle ilişkilerim konusundaki gelişmeleri değerlendirmeye 12 Eylül sonrası dönemden başlamak doğru olacak. 12 Eylül sonrası dönemde ismi konmuş bir görevim olmadı. Hareketin gelişiminde tecrit edilmiş bir konumdaydım. Bu durumu, belli bir tarihte öncesi kadar bana yönelik bir tasfiye olarak değerlendirmiyorum. Söz konusu tarih ise, X kentinin A organı tarafından yazılan yazı "YAZI-1" in bana okutturulması ve benim de, yazıyı biçim açısından değilse de içerik açısından olumlu bulduğumu belirttiğim tarihtir. Özellikle bu arkadaşların atılmasından ve benim de bu atılmaların yanlış olduğunu söylememden sonra bana karşı belli tedbirler alınmaya başlandı. Ben hareketin bütünlüğünü her şeyin önünde tutarken, kurallara, kararlara uyarken, hatta örgütsel anlayışım gereği, savunduğum arkadaşlar aleyhine kullanılacağını bildiğim haberleri harekete iletirken, bende bulunan çeşitli malzemeler, olanaklar değişik gerekçelerle alınıyor ve "örgütlenmenin dış halkalarına itilmenin" bir biçimi olarak, giderek örgütlenmenin "altı" seviyelerindeki arkadaşlara devrediliyordum. İşte bu koşullarda "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim Tartışma Kampanyası" gündeme geldi. Ben konuyla ilgili

T. ve K.K.K.Ö. GMK'sına

Hareketle ilişkilerim konusundaki gelişmeleri değerlendirmeye 12 Eylül sonrası dönemden başlamak doğru olacak.

12 Eylül sonrası dönemde ismi konmuş bir görevim olmadı. Hareketin genelinde tecrit edilmiş bir konumdaydım. Bu durumu, belli bir tarihten öncesine kadar bana yönelik bir tasfiye olarak değerlendirmiyorum. Söz konusu tarih ise, X kentinin A organı tarafından yazılan "YAZI-1" in bana okutturulması ve benim de, yazıyı biçim açısından değilse de içerik açısından olumlu bulduğumu belirttiğim tarihtir. Özellikle bu arkadaşların atılmasından ve benim de bu atılmaların yanlış olduğunu söylememden sonra bana karşı belli tedbirler alınmaya başlandı. Ben hareketin bütünlüğünü her şeyin önünde tutarken, kurallara, kararlara uyarken, hatta örgütsel anlayışım gereği, savunduğum arkadaşlar aleyhine kullanılacağını bildiğim haberleri harekete iletirken, bende bulunan çeşitli malzemeler, olanaklar değişik gerekçelerle alınıyor ve "örgütlenmenin dış halkalarına itilmenin" bir biçimi olarak, giderek örgütlenmenin "altı" seviyelerindeki arkadaşlara devrediliyordum.

İşte bu koşullarda "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim Tartışma Kampanyası" gündeme geldi. Ben konuyla ilgili görüşlerimi "Yaşasın Pro-

letarya Sosyalizminin Birliği" imzalı yazıyla ilettim. Bu sırada güven-sizlikleri tırmandırdığını, yanlış olduğunu anlattığım halde, adeta benî ayrılmaya tahrik edercesine bende bulunan çeşitli olanaklar alınmaya devam ediliyordu. "Tartışma Kampanyasının Sonuçları Üzerine" yazı-sında farklı tavrı olan iki kişiden biri olarak benim tavrıma değiniliyor ve yazımın tartışmaya açılacağı söyleniyordu. Ben de çeşitli kereler yazımın dağıtılması için talepte bulunduğum halde bugüne kadar bu gerçekleşmedi. Bu sırada askıya alınıp da yenilenmeyen diğer üyelik-ler gibi üyeliğim iptal edilmiş. Fakat ne üyeliğimin iptal edildiği, ne de yeni üyeler alındığı bana bildirilmedi. "Durumumun Belirsizliğini" sona erdirmek için yapıldığı söylenen sözlü tartışmaların sonucunda ya-zıma bir ek yaptım. Bu tartışmalar sırasında Kasım 1981 Programı bana verildi. Anti-cunta içerikli bu programın örgüt programı olarak ge-tirilmesinin Hareketi devrimci-demokratizm düzeyine düşüreceğini be-lirttim. Sanıyorum, bu tespitlerim üzerine bana üyelik teklif edilmeye bile cesaret edilmedi. Tüzük ise, daha sonra defalarca talep ettiğim halde bana verilmedi.

Yazımın ekini vermemin hemen ardından benimle ilişki kesildi. Bu ilişki kesilmesi, ilişkinin kesildiği söylenerek değil de, randevuya gelin-memesi şeklinde oldu. Ben derhal , mevcut bir kanaldan haber gön-dererek bağ kurmak istediğimi söyledim. Fakat aylarca beklediğim halde benimle ilişki kurulmadı. Bu durumu "muzur unsur olduğum için terkedildiğim" şeklinde yorumladım.

Bu dönemde, atılan arkadaşları buldum, öte yandan yurtdışında bulunan bir merkez üyesine mektup göndererek ilişki kurmaya çalış-tım. Kopan ilişkiyi ise ancak sokakta rastlamak şeklinde yeniden ku-rabildim.

Bundan sonra da benimle gayrı resmi sohbet olduğ u söylenen bir ilişki sürdürüldü. Bu ilişki sırasında "atılmadığım ama üyeliğimin İptal edildiği"ni öğrendim. Fakat bunun bana tebliğ edilmediği de özel ola-rak belirtildi. Bu şekilde resmen tasfiye edilmiş olduğ um ortaya çı-kınca, diğer tasfiye edilen arkadaşlarla birlikte geçici örgütlenmede yer almamın meşru ve aynı zamanda gerekli olduğ u kanaatine vardım. GK içerisinde ise onun "tasfiyeciliğe karşı mücadele" ve "mevcut iliş-kiler ölçüsünde siyasi faaliyet sürdürme" hedefleri doğrultusunda faa-

liyet yürüttüm. Aynı zamanda da (GK'nın birlikçi anlayışına uygun olarak) "Merkez Hizbin oluşturduğu yeni örgütlenme" ile olan ilişkimi kesmedim. Aksine "atılmadığım" için tasfiye edilen diğer arkadaşlardan "farklı" durumumu korumaya çalıştım. Benim durumumda olan diğer arkadaşla (Akın) neden görüşülmediğini sordum. Cevap olarak benim görüşmem söylendi. Benimle bu şekilde "gayri resmi" görüşülürken bir "resmi" görüşme oldu. Bu görüşmede "kayıtsız şartsız" her türlü karara uyup uymayacağım soruldu. Örgütün tasfiye edilmiş olduğunu, bu bunalım koşullarında (görüşme yasağı gibi) kararlara uymayacağımı belirttim. Tam üyeli GMK toplantısı öncesinde Akın'la birlikte bir "dilekçe" verdim. Bu "dilekçe"de, sorunların çözümüne bizi ve atılan arkadaşların ortak edilmemeye çalışılmasının tasfiyeciliğin bir parçası olduğunu ve sorunların ancak bizi ve atılan arkadaşları da içeren bir kolektif irade tarafından çözümlenebileceğini belirtiyorduk. Gündemin bizlere de verilmesi, görüşlerimizin alınması, taleplerimizin yanında konuyla ilgili olarak yazımın dağıtılmasını bir kere daha talep ediyordum. Ayrıca ben ve Akın ("atılmayanlar") için ayrı, atılanlar için de ayrı olmak üzere sekreterle görüşme talep ettik. "Dilekçe"mize hiçbir cevap verilmediği gibi sekreterle görüşme talebimiz de reddedildi.

Tüm üyeli GMK toplantısından sonra görüşürken ise, "Çağrı'yı birlik doğrultusunda olumlu bir adım olarak gördüğümü, ancak gerçekten birliği sağlayabilmek için gerçekçi ve sağlıklı bir çözüm biçimine ihtiyaç olduğunu söyledim. GK'nın bu doğrultudaki önerilerine olumlu bir cevap verilmemesine rağmen GK'nın aldığı "birliğin sağlanabileceği en sağlıklı çözüm biçimini daha kuvvetli bir şekilde savunabilmek için eski statülülerin çağrıya uyması" kararına uygun olarak, bu konudaki görüşlerimi içeren GK'nın yazısını da vererek çağrıya uydum, görev bekliyorum.

R. Kasım.

**BELGELERİN
DAĞITIMINA İLİŞKİN
YAZILAR
VE BELGE LİSTELERİ**

ÖNSÖZ

"Belgeler" Kurtuluş örgütü içinde ortaya çıkan tartışmanın, bir kaç eksiği ile, tüm yazınıni içermektedir. Politbüro tarafından yayınlanmış olan Örgütlenme Sorunları Üzerine I ve II ile Ulusal Sorun Üzerine başlıklı yazılar bu derlemenin kapsamına girmeliydiler. Ne var ki bugüne kadar Politbüro'nun bu üç yazısı elimize geçmedi. Yayınlanması gerekli olan bir başka önemli belge ise gene Politbüro tarafından yayınlanmış olan Program'dır. Bu belge elimizde olmasına rağmen şimdilik yayınlanmasını doğru bulmuyorum.

Yukarıda andığım yazılarda dahil olmak üzere, örgütsel buhrana, tartışmalara ilişkin elimize geçecek tüm yazılar Belgeler'in ulaştığı tüm yoldaşlara iletilmeye devam edilecek.

Kurtuluş örgütü içinde tartışmalar, yaygınlık olarak, daima sınırlı kalmıştır. Bugünkü tartışma konuları Hareketimiz içinde uzunca bir süredir vardır. Ne var ki geçmişte ki Merkez Komitesi çoğunluğu (Merkez Komitesinin o dönemlerdeki adı Geçici Merkez Organ idi) tartışmaları merkez komitesi üyeleri ile sınırlı tutmak konusunda özel bir itina gösterdi. Tartışmadaki bazı görüşler kimi örgüt üyelerine ancak ulaşabildi. Örgütün çoğunluğu, Hareketin ise tamamı denebilecek kadar büyük bir çoğunluğu bu tartışmanın görüşlerini, özellikle de bazı görüşleri, kesinlikle duyamadılar.

ÖNSÖZ

"Belgeler" Kurtuluş örgütü içinde ortaya çıkan tartışmanın, birkaç eksiği ile, tüm yazınıni içermektedir. Politbüro tarafından yayınlanmış olan "Örgütlenme Sorunları Üzerine" 1 ve 2 ile "Ulusal Sorun" üzerine başlıklı yazılar bu derlemenin kapsamına girmeliydiler. Ne var ki bugüne kadar Politbüro'nun bu üç yazısı elimize geçmedi. Yayınlanması gerekli olan bir başka önemli belge ise gene Politbüro tarafından yayınlanmış olan Program'dır. Bu belge elimizde olmasına rağmen şimdilik yayınlanmasını doğru bulmuyorum.

Yukarıda andığım yazılar da dahil olmak üzere, örgütsel buhrana, tartışmalara ilişkin elimize geçecek tüm yazılar Belgeler'in ulaştığı tüm yoldaşlara iletilmeye devam edilecek.

Kurtuluş örgütü içinde tartışmalar, yaygınlık olarak, daima sınırlı kalmıştır. Bugünkü tartışma konuları Hareketimiz içinde uzunca bir süredir vardır. Ne var ki geçmişteki Merkez Komitesi çoğunluğu (Merkez Komitesi'nin o dönemlerdeki adı Geçici Merkez Organ idi) tartışmaları merkez komitesi üyeleri ile sınırlı tutmak konusunda özel bir itina gösterdi. Tartışmadaki bazı görüşler kimi örgüt üyelerine ancak ulaşabildi. Örgütün çoğunluğu, Hareketin ise tamamı denebilecek kadar büyük bir çoğunluğu bu tartışmanın görüşlerini, özellikle de bazı görüşleri, kesinlikle duyamadılar.

12 Eylül sonrasında daha sonra örgütten ihraç edilen, tasfiye edilen bazı yoldaşlar tartışmayı başlattılar. Onlara verilen cevap ihraç, tasfiye oldu.

Ne gariptir ki tartışma isteyen yoldaşların ihracından bir süre sonra onları örgütten ihraç eden Politbüro örgütümüze “açıklık ilkesi”ni getirdiğini iddia etmeye başladı. Belgeler’in topluca okunması “açıklık ilkesi”nin ne ölçüde hayata geçtiği konusunda yoldaşlara açık bir fikir verecektir. Burada yorum yapmaya gerek yok.

Tasfiyeciliğe karşı mücadele eden bizler “Tam Üyeli GMK Toplantısı” denen toplantı tarihine kadar örgütümüz içindeki anti demokratik uygulamaya ilkelerimize ters düşmesine rağmen yaygın bir tartışma açarak mücadele etmedik. Bizce doğru olan ilke tartışmanın işçi sınıfının önünde, yani yayın organlarında açık açık yapılmasıydı. Ancak, örgütümüzün merkez komitesinin çoğunluğuna egemen olan anlayış bunun tam tersiydi ve bizler için doğru olan ilkeyi bizler hayata geçirdiğimiz takdirde buhran daha da derinleşecekti, bu nedenle ilkemizden geçici bir taviz verdik.

Ancak bugün GMK -ne ölçüde gerçekleştiriyor olursa olsun- ilke olarak “açıklık ilkesinden yana olduğunu söylüyor. Bir kısım GMK üyeleri pratik olarak da zaten dünkü tutumlarını terk ederek tartışmanın bazı tezlerini, buhranın bazı gelişmelerini sınırlı bir biçimde açıklamaya başladılar. Bu, olumlu bir gelişmedir.

GMK’nın ve tek tek üyelerinin bu tutumu artık bizler içinde doğruluğuna inandığımız “açıklık ilkesi”ni tüm boyutlarıyla hayata geçime hakkını vermektedir. İnaniyoruz ki “açıklık ilkesi”nin hayata geçmesi ancak tartışmanın ve 2 yılı aşkın sürenin tüm gelişmelerinin tüm yoldaşlarca bilinmesi ile öğrenilmesi ile mümkündür. Belgeler işte bu amaçla derlendi ve dağıtılmakta.

★ ★ ★

Cunta üzerine Eylül, Kasım, Aralık 1980 tarihli yazılar ve “Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz” başlıklı yazılar Belgeler’ in ilk iki başlığı, ancak diğer belgelerle birlikte dağıtılmıyor, çünkü daha önce yaygın bir biçimde dağıtıldılar. Bu iki yazı daha sonra yayınlanan yazılarda sıkça anıldıkları için diğer yazıların okunmasından önce okunmasında ve hatırlanmasında yararlı olan iki belgedir.

3. Belge Politbüro'nun Temmuz 1981 tarihli, örgüt literatürümüze "askı kararı" olarak geçen gerekçeli kararıdır. Bu metin çeşitli yazılarda tekrar tekrar anılmıştır. Bu belgede yer alan ikinci bir karar ise "askı kararı"nın gerekçesi ile tamamen çelişen yeni üye alımı ile ilgili karardır. Bu belge kendi kendisini GMK olarak ilan eden Politbüro'nun "tam üyeli GMK toplantısına" verdiği rapordan alınmıştır.

4. Belge yayınlanmasından bir süre sonra yazarlarının tümünün örgütten Politbüro tarafından ihraç edilmesine neden olan yazıdır.

5. Belge bu yazının yayınlanmasından sonra yapılan bir toplantıda merkez adına X Kentinin A Organına verilen eleştiri notlarıdır.

6. Belge X Kentinin A Organının esas olarak 5 numaralı belgeye dayanarak hazırladığı ikinci yazıdır. Bu yazı yayımlandığında yoldaşlar Politbüro tarafından örgütten "ihraç" edilmişlerdi.

7. ve 8. Belgeler Politbüro'nun isteği üzerine Sefer ve Özgün yoldaşların Politbüro'ya verdikleri yazılardır. Bu iki yoldaşla birlikte Mümin yoldaş da Politbüro'ya bir yazı vermiştir fakat bu yazı elimizde yok.

9. Belge, gene "Tam Üyeli GMK Toplantısı"na verilen rapordan alınmış olan Politbüro'nun 7-8 Kasım Kararları'dır. 7-8 Kasım Kararları, Belgeler'de yer alan yazıların yazarlarının çoğunun eline çok yeni geçti. Bu nedenle ancak çok yeni tarihli yazılarda anılabilen son derece önemli kararları içermektedir. Denebilir ki o tarihe kadar var olan Kurtuluş örgütü bu kararlarla dağıtılıp gene bu kararlarla "yeni" bir örgüt inşaa olmuştur.

10. Belge, Politbüro'nun (artık bu tarihlerde Politbüro kendisini GMK olarak adlandırmaktadır) Mümin, Sefer ve Özgün yoldaşların yazılarını, görüşlerini tartışmaya (!) açan yazısıdır. Bu yazının yayınlandığı günlerde bu üç yoldaşla birlikte çok sayıda yoldaş Örgütümüzden/Hareketimizden tasfiye edilmişlerdir.

11. Belge bir GMK üyesinin, Hulki yoldaşın, tartışma kampanyasına (!) katılan yazısıdır. Bu yazı aradan üç ay geçtikten sonra Tasfiyecilerin eline ulaşmış ve tasfiyeciler tarafından Hulki yoldaşın ihraç kararının alınmasına neden olmuştur. (Bak 25 ve 26 numaralı belgeler.)

12. Belge Politbüro'nun açtığı tartışma kampanyasının (!) tamamlanması (!) üzerine yayınladığı yazıdır. Bu yazıda adları geçen "İki Farklı Tavır" sahibi yoldaşların yazıları 13, 14 ve 18. belgelerdir.

R. Kasım yoldaş yazısını yazıp henüz yayınlamadığı bir sırada Politbüro'nun "tartışma kampanyası"nı bitiren yazısı yayınlandı. Bunun üzerine R. Kasım yazısına bir "EK" yapmak zorunda kaldı.

"İki Farklı Tavır" sahibi R.Kasım ve T.Akın yoldaşlar 3 numaralı belgede yer alan "yeniden üyelik"ten yararlanamadılar. Her iki yoldaş da farklı tavırlarından dolayı örgütümüzden tasfiye edildiler.

15. Belge Hulki yoldaşın "Tartışma Kampanyasının Sonuçları üzerine" başlıklı yazıya cevabıdır.

16. Belge Hasan Gelen yoldaşın tartışmalar üzerine görüşleridir, bu yoldaş "tam üyeli GMK toplantısı"ndan sonra örgütten ihraç edilmiştir.

17. Belge Politbüro'nun (kendi deyimlerine göre GMK'nın) Mayıs 1982 tarihli Raporudur. Bu Rapor bazı örgüt üyelerine ve GMK üyelerine ulaştırılmamıştır. Bu yoldaşlar Rapor'un yayınlanmasından aylarca sonra belgeyi Geçici Komite'den elde edebilmişlerdir. Mayıs Rapor'u Tasfiyecilerin / Ayrılıkçıların 7-8 Kasım Kararlarını tamamlayan son derece önemli bir belgedir. Bu Rapor 'da ki tezlere ilişkin görüşler ancak aradan bir yıl geçtikten sonra yayınlanabilmiştir. (Bak 24 ve 29 numaralı belgeler.)

19. Belge bir Geçici Komite üyesi yoldaşın tartışmalara ilişkin görüşleridir.

20. ve 21. Belgeler Geçici Komitenin kolektif yazılarıdır.

22. ve 23. Belgeler Geçici Komite'nin "Tam Üyeli GMK Toplantısı"na verilmek üzere hazırlanmış iki yazıdır. Ne var ki GK bu yazıları Sekreter yoldaşa, sekreter kendileriyle GK olarak da tek tek kişiler olarak da görüşmeyi kabul etmediği için verilememiştir. Daha sonra her iki belge de GMK üyelerine iletilmiştir.

24. Belge GK'nın Mayıs 1982 Raporunda (Bak. 17.Bbelge) ilk kez netçe yer alan ve daha sonra "Ekim"lerde tekrarlanan "Parti İnşaa Örgütü" tezlerine gecikmiş bir cevaptır.

25 ve 26. Belgeler Politbüro'nun çeşitli tarihlerdeki Hulki yoldaşa ilişkin kararları ve raporlarıdır. Bu belgeler tam üyeli GMK toplantısına verilen raporlardan ve "korunmadaki" GMK üyelerine Politbüro'nun yazdığı mektuplardan derlenmiştir.

27. Belge, Hulki (Recep) yoldaş tarafından GMK'dan istifa etmesinden hemen sonra (aynı gün içinde) kendisine GMK'nın "durumu tesbit eden kararı"nın iletilmesi üzerine GMK'ya verilmiş olan yazıdır.

28. Belge gene Hulki (Recep) yoldaşın GMK'nın kendisiyle ilgili kendisiyle ilgili "durum tesbiti kararı"na ilişkin açıklamasıdır.

29. Belge Recep Gökırmak'ın Mayıs 1982 Politbüro raporuna gecikmiş cevabıdır.

30. Belge GK'nın GMK'ya "tam üyeli GMK toplantısı"nın çıkardığı "çağrı" üzerine verdiği mektuptur. Bu mektubun GMK tarafından alınmaması/cevaplandırılmaması üzerine ise GK örgütsel buhranımızın gelişimi açısından son derece önemli olan bir yazıyı hazırlayarak GMK'ya ve tüm yoldaşlara iletmeye başlamıştır. GK'nın bu yazısı Belgeler' in 31. Belge'sini oluşturmaktadır.

Bu Önsöz'e son olarak eklenmesi gereken nokta "Tam Üyeli GMK Toplantısı"ndan sonra çıkarılan "Rapor"dur. Bu belge tarihi bir öneme sahip olmasına rağmen GMK bu Rapor'un kendisinin üye kabul ettiği yoldaşlardan başkasına verilmemesi konusunda karar almıştır. "Açıklık ilkesi" nin kulakları çınlasın... !

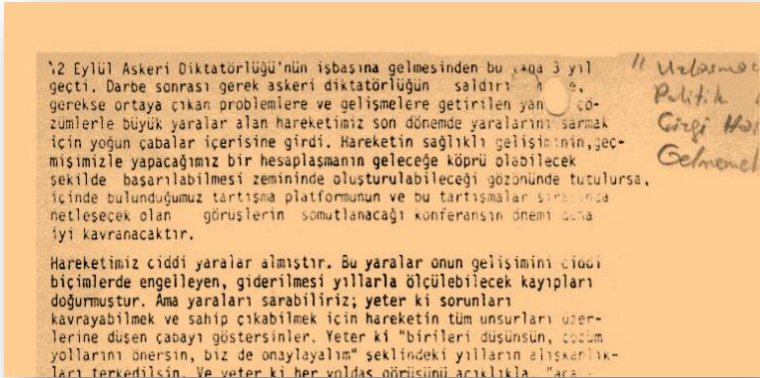
Belgeler tartışmanın son derece ağır koşullarda sürdüğü bir dönemin yazını içermektedir. Sınırlı da olsa Belgeler örgütsel buhranın nedenlerini, alınan çeşitli pratik tutumları ve sonuçlarını kavrayabilmektedir. Gerçekte tartışma asıl şimdi başlamaktadır. Tasfiyecilik bütün çabalarına rağmen başarısız olmuştur. Tasfiyeciliğe karşı mücadele eden tüm yoldaşlar büyük bir sabır ve kararlılıkla Tasfiyeci manevraları alt etmişlerdir. Şimdi görev tüm yoldaşlarındır.

Okuyun, karar verin ve tartışmaya tüm gücünüzle katılın.

Tasfiyeci saldırı yenilecektir!

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

Haziran 1983. Recep Gökırmak

12 Eylül Askeri Diktatörlüğü'nün işbaşına gelmesinden bu yana 3 yıl geçti. Darbe sonrası gerek askeri diktatörlüğün saldırısının gerekse ortaya çıkan problemlere ve gelişmelere getirilen yanlış çözümlerle büyük yaralar alan hareketimiz son dönemde yaralarını sarmak için yoğun çabalar içerisine girdi. Hareketin sağlıklı gelişiminin, geçmişimizle yapacağımız bir hesaplamanın geleceğe köprü olabilecek şekilde başarılabilmesi zemininde oluşturulabileceği göz önünde tutulursa, içinde bulunduğumuz tartışma platformunun ve bu tartışmalar sırasında netleşecek olan görüşlerin somutlanacağı Konferans'ın önemi daha iyi kavranacaktır.

Hareketimiz ciddi yaralar almıştır. Bu yaralar onun gelişimini ciddi biçimlerde engelleyen, giderilmesi yıllarla ölçülebilecek kayıpları doğurmuştur. Ama yaraları sarabiliriz; yeter ki sorunları kavrayabilmek ve sahip çıkabilmek için hareketin tüm unsurları üzerlerine düşen çabayı gösterebilirler. Yeter ki "birileri düşünsün, çözüm yollarını önersin, biz de onaylayalım" şeklindeki yılların alışkanlıkları terkedilsin. Ve yeter ki her yoldaş görüşünü açıklıkla, "acaba çoğunluğa ters düşer miyim?" korkusunu taşımadan, yüreklice ifade edebilsin. GMK'nın, sorunların çözümünde yetersiz kaldığının açıkça ifade edildiği bu noktada hareketin tümünün sorunlara sahip çıkmasından başka yol kalmamıştır.

Konferansın gündeminde bilindiği gibi esas olarak 4 madde var; ulusal sorun, geri çekilme, örgütsel sorunlar ve 12 Eylül öncesi. Bu maddeleri konferans öncesinde yeterince tartışabilmek, tüm yoldaşların bu konudaki görüş ve eğilimleri netçe belirlenirse konferans sorunların çözülmesinde yararlı olacaktır. Yoksa tartışmaları konferansa bırakmak peşinen konferansın kilitlenmesini getirecektir.

Bir süreden beri çıkan sirkülasyonlarda yoldaşlar belirli konularda görüşlerini açıklıyorlar. Doğru gördüklerini savunuyor, yanlış gördükleri eğilim ve yaptırımları eleştiriyorlar. Şu ana kadar tartışmaların yoğunlaştığı alan 12 Eylül sonrası ve özellikle de ulusal sorun oldu. Bugün 12 Eylül sonrası ulusal sorunda boy veren sapmaya büyük ölçüde giderilmiş gözüyle bakabiliyoruz. (Büyük ölçüde diyorum çünkü temel tezlerimizin birinde bu ölçüde sapma bizleri ciddi olarak düşündürmelidir. Bu sapmanın nedenleri ve sonuçları tüm boyutları ile hareketin tamamı tarafından kavranmadıkça, pratik ve örgütsel tedbirlerle eksiklerimiz giderilmedikçe sapma tehlikesi mevcuttur.)

Ulusal sorundaki sapma çok tehlikeli olmakla birlikte giderilmesi kolay olan bir sapmadır. Bu sorun hem İ.Halefi yoldaşın belirttiği gibi en önemli sorundur, (çünkü iki ulusun devrimcilerinin, giderek proletaryalarının birlikte örgütlenmesi sorunudur), hem de bu sorun üzerinde hareketimizin (bazı eksiklikler taşısa da) tutarlı bir çizgisi ve geleneği olduğu için giderilmesi en kolay olan sapmadır. Nitekim görebildiğim kadarıyla kısa sayılabilecek bir tartışma sürecinin sonucunda 12 Eylül sonrası bu sapmadan sorumlu olan yoldaşlar özeleştiri yapmışlardır.

Hareketimizin 12 Eylül sonrası yüzyüze geldiği kimi sorunlar vardır ki bunların çözülmesi çok daha zordur. Bu sorunlar karmaşık, kavranması nisbeten zor, bir kısmının açık seçik belgesi olmayan, bir kısmı ise belgeleri olmasına karşın hareketimizin çoğunluğunun bilgisi dışında olan sorunlardır. 'Örgütsel sorunlar' başlığı altında toparlayabileceğimiz bu sorunlar ideolojik ve siyasal çizgiyle doğrudan bağlantılıdır.

12 Eylül'ün üzerinden 3 sene geçtikten sonra bugün çözmek zorunda olduğumuz birçok problemin ne şekilde ortaya çıktığını kavramak, bu 3 senelik dönemin bir analizini yapmaktan geçecektir. Kastedtiğim analiz, genel olarak dünyanın, Türkiye'nin değil, kendi örgütsel

yaşamamızın analizidir. Bu süreci doğru bir şekilde değerlendirebilmek ise tüm bu süreç boyunca ortaya konulmuş olan belgelerin titizce gözden geçirilmesine bağlıdır.

Bugün, çeşitli sorunlar üzerine görüş bildiren yoldaşların son üç sene içerisindeki tavırlarını, yazıp çizdiklerini bilmek tüm yoldaşların hakkıdır. “Köy görüldükten sonra, yol gösteren çok olur” derler. Birçok noktada 12 Eylül sonrası bugün mahkûm edilmek durumunda. Ancak herkes gerek kendi vicdanında, gerekse tüm hareketin nezdinde bu 3 senelik süreci nasıl yaşadığının hesabını vermek durumunda olmalı. Bu, hareketimizin önderlerinden başlayarak hepimizin görevidir.

Hareketimizin 12 Eylül sonrası yaşadığı süreci en iyi şekilde yazılı belgelerle kavrayabiliriz. Bu belgelerin bir kısmı zaten çoğunluğun bilgisi dahilindedir. Bir kısmı ise az sayıda kişi tarafından bilinen belgelerdir. Bu belgelerin hepsinin bir arada yayınlanması, bu sürecin sağlıklı bir şekilde kavranması için iyi yoldur. Konferans öncesi tartışmalar başladığından bu yana çıkan sirkülasyonlarla 12 Eylül sonrasına ilişkin yeterli verilere sahip olmak mümkün değildir.

Bu sürecin kavranması hareketin merkezi sirkülasyonlarını ve süreçteki tartışmalarda taraf olan unsurların görüşlerini içeren yazıları birarada okumakla mümkündür. Süreci kendi gözlemlerime dayanarak anlatırken gerekli bulduğum belgelerin de bir listesini vereceğim. Tabii ki bu belgeler benim bilgim dâhilinde olanlardır.

Bunların dışında daha başka belgelerin de varlığı söz konusudur. Merkez bunları da belgelere eklemelidir. (Örneğin Azad Roj imzalı Kasım 82 tarihli yazı böylesine bir belgedir ve böyle bir belgeden Temmuz 83'e kadar haberim yoktu. Bu belgeler gelişmeler henüz yaşanırken, doğuracağı sonuçlar pratikte görülmeden kaleme alındıkları için ayrı bir öneme sahiptir.)

Süreci ele alışımında ve kavrayışımında çeşitli eksik yanlar olabilir. Bu tür eksikliklerin perspektif bozukluğundan değil, bilgi yetersizliğinden kaynaklanabileceği inancındayım. Tartışmalar yoğunlaştıkça, eksik bilgilerimiz giderildikçe süreci daha doğru değerlendirme olanağına kavuşacağız. Benim açığa çıkarmaya çalışacağım süreç özellikle, “örgütün ihraç olayları”, “Askı kararı” , “12 Eylül Hizbi” sorunlarını kapsayacaktır. Bunların dışında kalan kısımlar doğrudan yaşanmayıp okunulan belgelere dayanılarak aktarılacaktır.

12 EYLÜL SONRASI GELİŞMELER:

12 Eylül'ün ardından tüm sol hareketleri saran şaşkınlık ve boca-lama bir süre için saflarımızda da etkili oldu. 12 Eylül sonrası çıkan ilk sirkülasyon Ekim tarihli-dir. (Belge 1). Bu belgede Hareketin temel gö-revinin, Hareketin sürekliliğini sağlamak ve siyasal demokrasi talebi etrafında birleşik bir direniş cephesi oluşturmaya çalışmak olduğu an-latılır.

Kasım ayında çıkan ikinci yazı, (Belge 2) 12 Eylül öncesinde baş-lattığımız geri çekilmeyi sürdüreceğimiz, temel hedefin Hareketin sü-rekliliğini sağlamak olduğunu, Cuntayı teşhir etmek gerektiğini belirtir.

Üçüncü sirkülasyon esas olarak geri çekilmeyi anlatan, geri çekil-meni Hareketi yeni koşullarda mücadeleye sokabilmenin hazırlığı ol-duğunu vurgulayan, örgüte güvenilmesini anlatan bir yazıdır. (Belge 3).

Şubat 81 tarihli dördüncü yazı öncelikle örgütsel tedbirlerin alın-ması gerektiğini, Cuntanın teşhiri propaganda çalışmalarının bundan sonra başlayacağını anlatır. (Belge 4)

12 Eylül sonrası ilk dört belge geri çekilme tartışmalarına ilişkin ola-rak büyük önem taşımaktadır. Siyasi faaliyetin ilk yazıda bir ay, hatta 15 gün için durdurulduğu anlatılırken, sonraki aylarda çelişkili biçim-lerde hem mücadele gerekliliği, hem de örgütsel tedbirler alınmadan mücadele edilemeyeceği şeklinde birbiri ile çelişen paragraflar kimi zaman aynı yazıda olmak üzere yer almaktadır. Bu çel işkili, açıkla-maların GMK içerisindeki değişik eğilimlerin yansıması olduğunu şimdi biliyoruz. Ancak Politbüro içerisindeki bu değişik eğilimlerin ve tartışmaların varlığı uzun süre örgütten, en azından örgütün bir kıs-mından titizlikle saklanmıştır. Örgüt üyelerinin bir kısmı tartışmalardan haberdar edilmemiştir. Kendi bulunduğum bölgedeki bilgilenmem bu alanla ilgilenen Merkez üyesinin görüşleri doğrultusunda olmuştur. Başka birimlerde de bu şekildeki eksik ve taraflı bilgilenmenin oldu-ğuna inanıyorum.

Dönemin ilk altı aylık bir dökümünde şunlar görülebilir: İstikrarsız, kalıcı karakter taşımayan tedbirler, genel devrevi paniklemeler, özel-likle ocak ayından sonra büyük bir panik, kadrolara sürekli olarak yer ve görev değiştirme (somut olarak kendimin 3 ay içerisinde 4 değişik

alandaki istihdam (!) edilmemi örnek verebilirim), genel bir faaliyetsizlik ve durgunluk. Yine bu dönemde merkezle aralarında sorunlar çıkan yoldaşlarla ilgili problemlerin radikal (!) bir tarzda çözümlenmeye başlandığını görüyoruz. Artık eskiden olduğu gibi hoşgörüyü yer yoktur !

Mayıs ayına doğru kadrolarda siyasi faaliyette bulunmamaktan, elleri kolları bağlı oturmaktan, “basının çaresine bak” politikasından kaynaklanan hoşnutsuzluk ve eleştiriler yükselmeye başlamıştır. İstanbul’un alt bölgelerinden birinin, 1 Mayıs’la ilgili olarak “bir şeyler” yapmak talebi Merkez yetkilileri tarafından geri çevrilir. Gerekçe; bu birim ‘bir şeyler’ yapabilecek güçte olmasına karşın diğer birimlerin faaliyet gösterecek durumda olmaması, halbuki siyasi faaliyetin bütün birimlerde birden başlaması gerektiğidir.

Mayıs 81’de çıkan bir yazı (Belge 5) artık hareketimizde “gök kubbe altında yeni olmamak la birlikte saflarımızda ilk kez görülen” bir anlayışın Merkezi düzeyde egemen hale geldiğinin belgesidir. Yazı, koşulların siyasi faaliyeti son derece sınırlandırdığını (siz durduğunu anlayın) hareketsizliğin bizi korkutmaması gerektiğini, “yaprak dahi kımıldamayacak” dönemlerin olabileceğini anlatmaktadır. Bu anlayış daha sonraki “dimdik ayakta kalmak” teorisinin de kaynağı olan komünist örgüt-siyasi faaliyet bağlantısını ortadan kaldıran, siyasi Tasfiyecilik anlayışdır. Yeni Dönem ve Yeni Görevlerimiz yazısı daha açık bir şekilde konulan bu anlayış örgütü yaşayan, canlı bir organizma yığınlarla sayısız bağları olan ve bu bağları şu veya bu oranda koruyan, geliştirmeye çalışan dinamik bir yapı değil, zincirleme olarak birbirine bağlı, ama kendi içine kapalı ve durağan bir yapı olarak kavramaktadır.

Siyasi tasfiyeciliği doğuran anlayışın sürece bakışı şudur: “Türkiye’de Kürdistan’da sert bir rüzgâr esiyor. Bu rüzgârın önünde durmaya çalışmak bizi yok eder. Yapılacak en iyi şey bir köşeye çekilip fırtınanın dinmesini beklemektir. (İnsanın aklına ister istemez 60 yıllık gelecek geliyor.) Bu hengameden 40-50 kişiyi (ama en iyilerinden) kurtarabilirsek dönemin sonunda ortaya atılır, çeşitli örgütlerin dağılan, başsız kalan kadrolarını toparlar, yükselecek olan toplumsal muhalefeti etkileyecek bir konuma gelebiliriz. Nasıl ki 12 Mart sonrası Halkın Kurtuluşu sağlam bir kadrolaşma ile ortaya çıktı ve yanlış ideolojik çizgisine rağmen güçlü bir örgütlenme yarattı, bu dönemin sonunda aynı şansa biz çok daha elverişli koşullarda sahip olabiliriz.”

Birçok yoldaş bu satırları okuduğunda "bunlar da nereden çıktı" diyebilir. Ama bir kısmı da derhal bu mantığa uygun olarak edilen sözleri hatırlayacak "kırk haramiler" teorileri zihinlerinden ister istemez geçecektir.

Haziran 81'de başlayan bir olay örgüt içerisinde var olan sorunların açığa çıkmasını çabuklaştırdı. Söz konusu olay X kentinin A organının "geçmişin bir değerlendirmesinin yapılmasını" talep eden ve nelerin tartışılmasını düşündüklerini içeren bir yazıyı Merkeze iletmeleri idi (Belge 7.) Merkez bu yazıya gerek biçim gerekse de içerik olarak karşı çıkarken, aynı zamanda bir değerlendirme yapılması için vaktin erken olduğunu, geçmişimizle ilgili bir tartışma ve değerlendirme platformunda mutlaka yer alması gereken bir kısım yoldaşların konumunun henüz buna elverişli olmadığını, bazı yoldaşlarla sağlıklı bağlar kurulmadığını belirtiyordu. Ancak gözlenen oydu ki, Politbüro bölük pörçük de olsa geçmişe ilişkin bir değerlendirme yapmaya başlamıştır. Geçmişe ilişkin birtakım değerlendirmeler yapılmakta, geleceğe ve içinde bulunulan ana ilişkin adımlar bu değerlendirmeler ışığında atılmaktadır. Sözlü tartışmalardan edinilen kanıtların yanı sıra sirkülasyonlar dikkatli bir şekilde okunduğunda bunun ipuçları görülebilir. Geçmişimizin değerlendirilmesi, geleceğimize yol göstermesi açısından kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu değerlendirme ne kadar erken yapılırsa o kadar olumluluk taşıyacaktır.

Bu tesbit, özellikle örgütlenme ve çalışma tarzımızı gözden geçirmek gerekliliği daha 80 Kasım'ında yayınlanan (Belge 2.) sirkülasyonda vurgulanmıştı. Ancak bu değerlendirmenin sağlıklılığı örgütün kolektif katılımı oranında, tüm görüşlerin değerlendirme platformunda yer alması oranında artar. 81 yazında bir kısım yoldaşlar Politbüroya, geçmişe yönelik bir değerlendirme platformu için koşulları hazırlamasını, merkezin tartışmayı yönlendirmesi ve çerçevesini çizmesini, yoksa herkesin kafasında bu değerlendirmeyi yapacağını, bunun da sonuçta ideolojik ve teorik bir anarşiye dönüşeceğini bildirdiler.

Haziran 81'de "Çalışma Tarzının Sorunları Üzerine" başlıklı yazı çıktı. (Belge 6). Bu yazı, yeni koşullarda nasıl bir örgüt, nasıl bir çalışma tarzı sorularına cevap arayan ve yeni türde kadrolara dayalı bir örgüt çözümlemesinin ipuçlarını ortaya koyan bir yazıydı.

"Kadrolarda aranması gereken yetenek değil, nitelik olmalıdır" di-yordu yazı. Nitelik ise önderliğin kolektif ve iradi çözümlerine (abç) inanmak ve onun gösterdiği yolda yürümekte kararlı olmaktan geçi-yordu. Bu saptamalar aslında eski örgütsel yapıya yönelik eleştirilerdi.

Yazı legal-illegal gizli-açık çalışma kavramlarını birbirinin yerine kullanan tam bir terminoloji kargaşasını içeriyordu. Açık çalışma ile legal çalışma, gizli çalışma özdeşleştiriliyor, geçmişte faaliyetlerimizin esas olarak legal, yani yasal olduğu, bugün ise illegal faaliyete ağırlık verecek bir örgütlenme oluşturmamız gerektiği anlatılıyordu.

"Örgütün genel çıkarlarını her şeyin önünde tutacak ciddi ve güve-nilir kadrolar olmaksızın gizli çalışma yapmak mümkün değildir" iba-resi bu yazıdan aldığım bir cümle. Kendi başına ele alındığında son derece mantıklı görünen bu tesbit 82 Mayıs Raporu'nda belirtilen "Ha-reket içerisinde kendi gurupsal çıkarlarını bir eğilim olarak daima ha-reketin genel çıkarlarının önünde tutan gurupların ve genel çıkarları ön olanda tutan çoğunluk gurubunun varlığı" tesbitiyle birlikte ele alı-nırsa, "yetenekli" yerine "nitelikli" kadroların ne anlama geldiği açıkça ortaya çıkıyor. Hele kadro tanımının "Örgütlenme Sorunları Üze-rine"deki açılımı ile de birleşince artık her şey gün gibi ortadadır.

Mantık şudur: örgüt içerisinde yetenekli, ama önderliğe yeterince güvenemedikleri için nitelikli olmayan (!), sorunlara çoğunluk gurubu gibi yaklaşmayan unsurlar vardır. Yeni bir örgütlenmeye gidilmeli ve bu örgütlenme süreci içerisinde bu unsurlar ya yola getirilmeli, ya da tasfiye edilmeli, kadrolaşmanın dışına itilmelidir. Örgütü içindeki isten-meyen unsurlardan temizlemek ve "yeni" örgütü kurmak gündemdedir artık. Ancak bu iş ufak tefek reorganizasyonlarla halledilebilecek so-run değildir. Politbüro bu sorunu radikal bir tarzda çözümlemenin yo-lunu 81 Temmuz'unda bulur. Üyelikler "askı"ya alınır. (Belge 10)

"Statülerin askıya alınması" kararı ile X kentinin A organında görev yapan ikisi statülü, biri statüsüz 3 yoldaşın atılmaları eşzamanlıdır. Bu yoldaşların verdikleri ilk yazı üzerine kendileri ile tartışılmış ve özeleş-tiri istenmiştir. (Belge 8). Üç yoldaş özeleştirisi istenen konuların bi-rinde hatalı olduklarını kabul etmişler, özeleştirisi istenen diğer konu-larda ise haklı olduklarında ısrar etmişlerdir. (Belge 9).

82 Ocak ayında yayınlanan “12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim” yazısında ve S. Engin imzalı 83 Mayıs’ında yayınlanan yazıda bu yoldaşların atılma gerekçesi olarak örgütsel suç işlemleri gösterilmiştir. Örgüt sırlarını deşifre ettikleri için atıldıkları belirtilmiştir. Halbuki onlardan istenen özeleştirici konuları arasında böyle bir madde yoktu. Tasfiyeci politbüro 12 Eylül koşullarının kendisine verdiği bir avantajla “nasıl olsa kimseye dertlerini anlatamazlar” düşüncesiyle açıkça olayları saptırarak, kendi istediği gibi anlatmaktadır. Söz konusu üç belge (Belge 7,8, 9) tartışmayı tüm açıklığıyla ortaya koyacak ve bu yoldaşların atılma gerekçelerini hiçbir kuşkuyla meydan vermeyecek şekilde sergileyecek belgelerdir.

“Statü”lerin askıya alınma kararı örgüte 81 yazı sonunda bildirildi. X kentinin bir alt komitesinin yönelttiği soru üzerine kararın merkez üyelerinin tümünün bilgisi dahilinde alındığı belirtildi. “Statülerin askıya alınması kararının üzerinde yapılan tartışmalarda Özgün, bu kararın herkes için geçerli olduğuna inanmadığını, herkes kavramının içine dahil olacağını, yalan söylendiğine inandığını belirtti. Bu kararın gerekçelerinin bahane olduğunu, esas derdin “baş belası” olarak gören “muhalifleri” temizlemek, onların üyelik haklarına dayanarak Politbüro’nun tasarruflarına yönelttikleri eleştirilerden kurtulmak ve hareket içindeki konumlarını (hukuki konumlarını üye olmayanlarla aynı düzeye indirerek tasfiye sürecini kolaylaştırmak olduğuna inandığını anlattı. Sorumlu cevap olarak, kendisinden başka “statü”lerin askıya alınmasına hiç kimsenin itiraz etmediğini belirtti ve kararın herkes için geçerli olduğunu yineledi. (Şimdi biliyoruz ki, merkez üyelerinin çoğunluğunun değil onayı, haberi dahi olmadan alınmıştır ve bu karara itiraz eden başka yoldaşlar da vardır.)

Temmuz 81 Kararı örgütümüzün tasfiyesi doğrultusunda atılmış en önemli kararlardan biridir ve bu karar mantıki sonuçlarına 7-8 Kasım 81 Kararlarıyla ulaşacaktır.

81 yılındaki bir önemli belge de Eylül ayında yayınlanan “Yeni Dönem Yeni Görevlerimiz” başlıklı yazıdır. Bu yazı, başkalarını “dünyaya pembe gözlüklü bakmakla” suçlayanların, kendi gözlerinin siyasi körlükle malul olduğunun belgesidir. (Belge 11.)

Önemli tesbitler vardır bu belgede. Hareketimiz dışındaki tüm grupların varlıklarını koruyamaz hale geldiği, bizim dışımızdaki herkes

için yenilginin geçerli olduğu, ama bizim yenilmediğimiz, sürecin bizim tek doğru alternatif olduğumuzu doğruladığını, legal dönemde olduğu gibi bu dönemde de (abc) hareketimizin, ülkemizdeki sosyalizmin acil ve temel sorunlarının çözümünde gösterdiği bilinç ve inisiyatifle sağlam ve tutarlı rotasıyla belirleyici (abç) bir özellik taşıdığı, hareketimizin döneme damgasını vurduğunu vs. tesbitleri yapılmaktadır. Bu "gerçekleri" görmeyenlerin hayata at gözlüğü ile baktıkları vurgulanmaktadır. Yine yazıda geçmişî kavramanın önemine değinilerek bazı saptamalarda bulunulmuştur.

81 sonbaharında merkez, hareketin unsurlarından geleceğe yönelik önerilerde bulunmalarını istedi. Sefer yoldaş, geleceğe yönelik önerilerin geçmiş örgütsel yaşamımızdan koparılamayacağını ve kendisinin soruna bakışını içeren bir yazı verdi. (Belge 12.)

81 Ekim'inde Özgün Merkezle görüşme talebinde bulundu. Görüşmede şu sorunlara değindi:

a.) X kentinin A organındaki üç yoldaşın atılma kararı yanlıştır. Karar gözden geçirilmelidir.

b.) Merkez içinde bulunduğumuz koşulları, kendi konumunu ve diğer sol grupların konumlarını tesbitlerinde yanlgı içerisindedir. Ayakları yere basmamakta, gaz mantığıyla hareket etmektedir.

c.) Merkez, geçmiş değerlendirmesi yapmayı erken bulduğunu söylerken, bizzat kendisinin bu değerlendirmeyi yapmaya başladığına ilişkin ipuçları vardır.

d.) Merkez'in tesbitlerine karşı çıkan ve eleştiren yoldaşların da görüşleri örgüt üyelerine iletilmeli ve örgüt üyeleri tarafından bilinmelidir.

e.) "Statü"lerin Askıya Alınma Kararı yanlıştır ve muhalif bilenen unsurlara yönelik pratik tedbirlerle birlikte ele alındığında geçmişe yönelik bir hesaplama operasyonu olduğu gözlemlenmektedir.

f.) Özgün, Merkezin aldığı tedbirlerden kendisine güvenilmediği sonucunu çıkarmıştır ve bu da karşı güvensizliği geliştirmiştir. Önderliğin sorunları doğru bir şekilde aktarmadığına inanmaktadır.

g.) Sonuç olarak Özgün gayri-resmi birtakım ilişkilere girmiştir. Bu ilişkiler kesinlikle bir hizip ilişkisi olmamakla birlikte yanlıştır ve örgütsel

kurallara aykırıdır. Bu olumsuz durumun giderilmesi esas olarak merkezin göstereceği bir çabayla mümkündür ve Özgün merkezden böyle bir çaba içerisinde girmesini beklemektedir.

Politbüro üyesi yoldaş ise şunları belirtmiştir:

a.) 12 Eylül öncesi Hareketimiz içerisinde bu hesaplaşmanın gerekli olduğu, ancak eski Merkezin kararlı davranıp sorunların üzerine gidemediği, bu hesaplaşmanın acı da olsa bu koşullarda yapılacağı,

b.) Bir kısım ileri unsurların örgütlenme içerisinde daha geri görevlere itilmesinin “yönetici birimlerde uyumlu bir çalışmanın sağlanması için homojenleşme gereğinin” sonucu olduğu,

c.) Atılan üç kişiye ilişkin kararın gözden geçirilmesi diye bir durum olamayacağı, bu soruna kapanmış gözüyle bakılması gerektiği,

d.) Güvensizlik ve gayri-resmi ilişkiler sorununun çok önemli olduğu kişisel olarak bu sorunların olumlu bir tarzda aşılması için çaba göstereceğini, ancak bu konuda kendi başına bir karar cevap vermesinin yetkisinin dahilinde olmadığı, gereken yerlere ileteceği.

Bir hafta sonra Özgün’e konuşmada anlattıklarını yazılı olarak vermesi, tüm görev ve yetkilerini devretmesi, bu durumda örgütlenme içerisinde görev alamayacağı, Merkezi bir cevap gelene kadar kendisiyle sadece ilişki sürdürüleceği belirtildi. (Belge 13)

Benzer bir süreç bir iki ay arayla başka bir birimde olan Mümin ile yaşandı. Mümin talep üzerine verdiği yazısında Merkezin bir hizip haline geldiğini belirtiyor ve hizibin kendisini dağıtmasını talep ediyordu. (Belge 14.) Mümin de görevlerinden alındı ve ilişki haline getirildi.

7-8 Kasım Kararları olarak literatürümüze geçen Politbüro kararları, örgütsel gelişmemiz açısından çok büyük bir öneme sahiptir. Bu kararlar Temmuz 81 Askı Kararı’nı bütünleyen, daha sonra Ocak 82’de örgütün onayına sunulan “yeni” program ve “yeni” tüzükle birlikte ideolojik tasfiyeciliğe kadar uzanan örgütsel tasfiyeciliğin belgeleri olarak tarihi değere sahiptir. Anlayabildiğim kadarıyla 7-8 Kasım Kararları çok dar bir çerçeve içerisinde kalan yoldaşlar tarafından bilinmekle beraber, oluşturulan “yeni” örgütün eylemine doğrudan yol göstermiştir. Bu kararlar, geçmişin “gizli” özeleştirisi olarak da yorumlanabilir. (Belge 15.)

7-8 Kasım Kararları ile kendisini GMK ilan eden Politbüro, örgütü 12 Eylül'den beri yaşadığı "doğal ayıklanma", "arınma" sürecinde yeni bir aşamaya soktu. "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" (12 E.H.M.E.) başlıklı uzun bir yazıyla Özgün, Sefer ve Mümin' in yazılarını cevapladı. "Tartışma Kampanyası" başlattı. Bu kişilerin 76'dan beri hizip olduğunu, sınıfa yaklaşımlarının uvriyerist, örgütlenme anlayışlarının Menşevik olduğunu, politik perspektiften yoksun, dar görüşlü, yeteksiz, liberal vb. olan bu kişilerin örgütlenme içerisinde geri planlara itilmelerinin doğallığını belirtti. Söz konusu kişilerin tartışmanın sonucunu bile beklemeden çekip gittiklerini ifade eden yazı aynı zamanda bir GMK üyesini de hedef alıyordu.(Belge 16.)

Örgütten ayrılma ve ihraç olaylarında tarafların üzerinde bir türlü anlaşamadıkları bir nokta vardı. Özgün, Sefer ve Mümin örgütten ayrıldılar mı, atıldılar mı? Merkez sorunu ayrılmak olarak formüle ediyor ve bu formülüne can simidi gibi sarılıyor: "Biz onları atmadık, ayrıldılar". Tartışmayı bu noktada yoğunlaştırıp, "Hizibin" ayrıldığını ispatlayarak hem onların ayrılıkçı, birlik düşmanı ! tavırlarını ortaya koymak hem de kendisinin kimseyi tasfiye etmek gibi bir anlayışı olmadığını ispatlamak çabası içerisinde.

Gelişmelerin seyri şudur: "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısı ilk olarak Sefer'e verilmiştir. Sefer yazıyı okumuş ve "artık kendilerini Merkezin iradesinin bağlamadığını" belirtmiştir. Ardından Özgün Sefer'e sadece kendi adına konuşmasını, kendisinin hareket içerisinde açıldığı belirtilen tartışma kampanyasına katılacağını ve sonucu bekleyeceğini" belirtmiştir. Bunun üzerine Sefer, Merkez'e, ayrılma görüşünün sadece kendisini bağladığının, diğer iki arkadaş adına konuşamayacağını iletmıştır. Özgün ve Mümin ise "tartışma kampanyasına" ilişkin görüşlerin, özeleştirisi mahiyetinde olmazsa harekete iletmeyeceği bildirildiği anda kendilerini atılmış olarak kabul ettiklerini ifade etmişlerdir. Ayrılma-atılma olayı budur.

Bu süreci statülerin askıya alınması ile başlayan bir süreç olarak kavramak gerekir. Üye olmayan, örgütlenme içerisinde hiçbir görevi bulunmayan (korunmada da olmayan) , söz hakkı verilmeyen "eski bir üye", kendisini hâlâ örgütlenme içerisinde görürse, esas bu durumda o kişinin örgütlenme anlayışının Menşevik örgütlenme olacağı inancını taşıyorum.

Özgün bugün hatalı olduğunu kabul etmektedir. Ancak bu hata öze değil, biçime ilişkindir. Her şeye karşın "Tartışma Kampanyası" üzerine olan görüşlerini vermeli ve dağıtılmasını istemeliydi. Dağıtılmaya-cağı son derece açık olmasına ve bu durum kendisine net olarak söylenmesine rağmen böyle davranmalıydı. Bu davranış tarzı oportünizmin açık bir şekilde teşhiri için gerekli olan doğru yöntemdi.

"12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" tartışma kampanyasının ardından bu tartışmanın sonuçlarını anlatan örgütün % 99.9'luk çoğunluğunun "hizipçileri" mahkûm ettiğini belgeleyen yazı çıktı. (Belge 17). Yazıda belirtildiğine göre 2 kişi hariç tüm "eski statülüler" bu konuda Merkezle hemfikirtiler. Hatta bir kısmı "bu kişiler hiziplerini dağıtıp özeleştirir yaparak geri gelseler bile alınmamalıdır" diyordu. Yazı, bu görüşün sakatlığını anlatıyor ama yoldaşların bu kadar duyarlı olmalarının memnuniyet verici olduğunu vurguluyordu. (Ne garip iştir ki, bu görüşün sahibi olan yoldaşların bir kısmı, aradan bir sene dahi geçmeden kendilerini örgütün dışında buldular.)

Tartışma Kampanyasında sadece iki yoldaş bu "Apoletsiz 12 Eylül'cülerden yana tavır belirtiyordu. Bunlardan birine "hizipçiler kendilerini Boğaz Köprüsü'nden atsalar onun da kendisini atıp atmayacağı soruluyor, yazılı olarak görüşlerini bildiren bir başka yoldaşa ilişkin ise "bu görüşleri taşıdığını yeni öğrendiklerini, "tartışacaklarını" belirtiyorlardı. Bu yoldaşın "Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği" başlıklı yazısında (Belge 18) "12 Eylülcülerin getirdiği birçok eleştiriye katıldığını, 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim yazısında yer alan görüşlerin çoğunun yanlış olduğunu, bu anlayışın Devrimci-Demokrat bir muhtevaya sahip olduğunu belirtiyordu. Sınırlı bir çevrenin dışında bu yazı kimseye verilmedi. Yazının sahibi ile yapılan görüşmelerde, görüşlerini açması istenince bir "ek" yazı ile bu talep de yerine getirildi. (Belge 19.) Ancak yazılı veya sözlü bütünlüklü hiçbir cevap verilmediği gibi "şu görüşlerden vazgeçersen, şu isimlendirmeleri koymazsan seninle anlaşabiliriz" türünden pazarlıklar yapıldı. Söz konusu yoldaşın "yeni" programı devrimci-demokrat muhtevalı olarak niteleyip "bu olsa olsa bir çalışma programı, anti-cunta bir eylem programı olabilir" demesi üzerine "yeni" tüzüğü kabul edip üye olması teklifi dahi yapılmadı ve kendisi ile Haziran operasyonuna kadar ilişki "statüsünde" diyalog sürdürüldü.

"12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" tartışma kampanyasına dışarıda bulunan GMK üyesi bir yoldaş da katılmaya çalıştı. Görüşlerini Türkiye'ye gönderdi ve herkese iletilmesini Merkezin de dağıtmasını talep etti. (Belge 20). Ancak yazının iletildiği yoldaş, ertesi gün yazıyı, muhatabının kendisi olmadığı gerekçesi ile iade etti. Yazı Merkez'e resmi kanallardan iletilmeliydi!

Özetle tartışma kampanyasında (!) Merkez bir yazıyı almış, ancak dağıtmamış ve cevaplamamış, bir yazıyı hiç kabul etmemiş, bunların yanı sıra iki kişiye de "özeleştirici yapmayıp polemik yapacaklarsa hiç zahmet etmemeleri gerektiği" bildirilmiştir. Yaptıkları son derece mantıklıdır. Çünkü artık "yeni" programı, "yeni" tüzüğü ve "yeni" Merkezi önderliği ile eskisini aşmış "yeni" bir örgütlenme vardır ve bu örgütlenme içerisinde çatlak seslere yer yoktur.

Yurtdışındaki bir GMK üyesinin "Tartışma Kampanyasının Sonuçları Üzerine" yazısına cevap olarak gönderdiği "Yoldaşlara İkinci Açık Mektup" (Belge 21) de yayınlanmayan yazılar arasında.

Yine "Tartışma Kampanyasına" H. Gelen imzası ile katılan ve yurtdışından gelen bir yazının GMK'nın eline geçip geçmediği konusunda bilgim yok.(Belge 22).

"Tartışma Kampanyasında" "12 Eylülcüler" ile tavır alan bir yoldaş T. Akın imzalı yazısını (Belge 23) kendisi ile ilişki kesildiği ve ısrarlı taleplerine rağmen kurulmadığı için GMK'ya iletmedi.

Hazırlanan "yeni" program ve "yeni" tüzüğe dayanılarak bu tüzük ve programı kabul edenlerin üyeliklerinin kabulü ve yeni üye atımları ile birlikte artık örgüt de "yeni" bir örgüttür. Eski örgütün sınırlarının genişliğinden dem vurulurken ve bu nedenle statüler askıya alınırken şimdi Temmuz kararları ile taban tabana zıt gerekçelerle yeni üye alınmasına gidiliyordu.

"Yeni" program ve tüzükle birlikte Politbüro'nun kendini MK ilan etmesi, geçmişin gizli özeleştirisi, Kürdistan örgütünün lağvedilmesi ve ulusal sorun konusundaki sapma örgütlenme açısından eskisinin aşılması iddiaları (Belge 26, 27) ; bütün bu çerçevede örgütsel ve ideolojik tasfiyeciliğin somut kanıtlarını içermektedir. Bugün ipleri koparmamak kaygısı ile bazı sorunları yumuşatmaya çalışmak, yapılan tasarrufların

adını açıkça koymaktan çekinmek, sorunlarımızı çözümllemek açısından bir yarar sağlamayacaktır.

Mayıs 82 GMK Raporu hareketimiz açısından çok önemli bir belgedir. Bu belge 12 Eylül sonrası gelişmelerin “doğal bir ayıklanma” olmadığıнын, bilinçli bir tasfiye çabası olduğunun açık seçik bir ifadesidir. Bu aylarda GMK kendisini gücünün doruğunda hissetmektedir. Artık kendisini çizdiği yoldan çevirebilecek hiçbir gücün kalmadığına inanmakta, doğru bildiklerini açıkça ilan edebilmektedir. Bu aylar bir GMK üyesi (Hulki Yoldaş) hakkında soruşturma açılmasına, Dış Büro’daki görevinden alınmasına ve hakkında alınan atılma kararının örgütün onayına sunulmasına karar verilen aylardır. (Belge 29).Kendini 'yeniden üreten GMK'nın bu rapordaki iddialarını 8 aylık bir gecikmeyle haberi olduğu için ancak 83 Mayıs'ında cevap verebilen bir eski GMK üyesinin yazısı (Belge 30) her yoldaşın okuması gereken bir belgedir.

82 Mayıs'ında gücünün doruğunda olan GMK örgütlenmesi bu ayda başlayan ve Haziran'da Merkezi düzeylere tırmanan polis operasyonlarıyla birden büyük bir kaosa yuvarlandı. “Ankara Hizibi” olarak nitelenen yoldaşların verdiği yazı (Belge 31) ve GMK'nın sadece yurtiçi ile olmasını planladığı Konferans toplama, dışardaki üyelerini (!) zorlama taktikleri karşısında ortaya çıkan tepki (Belge 32) ulusal sorundaki sapmaya karşı yükselen büyük tepki ile birleşince artık işlerin eskisi gibi gitmediği ve gitmeyeceği ortaya çıkıyordu. Birçok yerden farklı sesler yükseliyor, içinde bulunulan durumdan GMK'yı sorumlu tutanların sayısı gün geçtikçe artıyordu. (Belge 34). Bu koşullarda Sekreter devreye girdi. Tartışmaların ne şekilde cereyan ettiğini bilmiyorum. Ancak sonuç 83 başında toplanan tam üyeli GMK toplantısı oldu.

Bu toplantının seyri ve sonuçlarıyla ilgili bir rapor örgüte sunuldu. Bu raporun taraflı olduğu, gerçekleri yansıtmadığı İ.Halef yoldaşın yazısında yer aldığı için ayrıntıya girmeyeceğim. Ancak, bilinmesi gereken nokta toplantıyı terk eden Hulki'nin “toplantıyı terketmesinin ve GMK'den ayrılmasının örgütten ayrılma anlamına gelmediğini” belirten (Belge 34) ve kendisinden istenen özeleştirinin ne olduğunu bilmediğini, özeleştirisi istenen konuların açıkça kendisine bildirilmesini

talep eden (Belge 35) iki mektubun varlığıdır. Hulki'den istenen özeleştirinin ne olduğu hâlâ açığa çıkarılmış değildir. Ancak son GMK toplantısında Hulki hakkında alınan kararın kaldırıldığı bildirildi.

Ocak ayındaki GMK toplantısında, "Hulki özeleştirisi yapıp, özeleştirisi örgütün salt çoğunluğu tarafından kabul edilmedikçe dönmesinin söz konusu olmayacağı" belirtilmişken, yani "Hulki sorunu" GMK içi bir sorun olmaktan çıkarılıp örgütün bir sorunu haline getirilmişken, GMK, üyelerin oyuna başvurmadan kararı değiştiriyor. Yoldaşlarımızın "demokrasi sorununda hâlâ eksikliklerinin olduğunun açık bir kanıtı bu. Sevindirici olan yan şudur ki, birçok yoldaş uygulamadaki çarpıklığı teşhis etmişlerdir. Buradan Hulki'nin üyeliğinin iade edilmesine (!) karşı çıktığımız sonucuna varılmamalı. Bu karar kanımca doğru bir karardır ve yapılan bir yanlışın düzeltilmesi doğrultusunda atılmış bir adımdır. Bizim işaret etmek istediğimiz mantıktaki sakatlıklar.

GEÇİCİ ÖRGÜTLENME ÜZERİNE

81 yazında başlayan ve 82 yılında da süren "arınma", "doğal ayıklanma" sürecinin sonuna bir kısım yoldaşlar "yeni" örgütlenmenin dışında kaldılar. "Yeni" örgütlenmenin dışında kalan unsurlar sadece 81 yazında ve 82 başında ilişki kesilen 6 kişiden ibaret değil. Tartışmalarda GMK'ya hak vermeyen, onu suçlar tavra giren başka yoldaşlar da tecrit edildiler veya ayrılmak zorunda bırakıldılar. Bu yoldaşlara yöneltilen soru genellikle şu oluyordu: "Eğer onların haklı olduğunu düşünüyorsan, bizim aramızda işin ne?" Soruna böylesine bir yaklaşım doğaldır ki, "aralarında işi olmayanların" ayrı düşmeler ile sonuçlanıyordu. Bunun yanı sıra "12 Eylül Hizbinin" yanında tavır alacağı hissedilen kişilere uygulanan etkisizleştirme, görevden alma politikaları da ayrılmaların bir diğer nedenini teşkil ediyordu.

Örgütün dışına düşmüş olan yoldaşlar ne yapacaklarını tartışmaya başladılar. Bu yoldaşların (Merkez Hizbinin iddialarının aksine) önceden örgütlenmiş bir yapıları, hizip ilişkileri yoktu. Her birey kendi sorumluluğunu taşıyordu ve kimse bir diğerine kendisi adına konuşmak, davranmak yetkisi vermemişti. Özetle, örgütsüzdüler. Aralarında yaptıkları tartışmalar sonucu önce "Tartışma Kampanyasının" sonuçlanmasını beklediler ve bu arada da bir kısım GMK üyeleriyle ve örgütün bütünlüğüyle ilişki kurabilmek için çaba gösterdiler. GMK üyelerinden

biri "GMK"yı suçlayıcı bir tavır takınırken, diğer GMK üyelerinin tavırları hakkında bilgi edinilemedi. (Dışarıdaki GMK üyelerini kastediyorum.) Örgütün ilişki kurulmak istenen unsurlarının ise, (hemen tümü) "Hizbe karşı olduklarını, pratikteki tavırlarıyla gösterince (görüşme ve tartışma taleplerinin reddedilmesi, yolda karşılaşınca görmezliğe gelme, ya da kötüsü düşmana bakar gibi bakma vs.) kısa bir süre sonra; çözümlenmesinin olanaksızlığı açıkça ortaya çıkmıştı.

Bu durumda yapılacak iki şey vardı: Ya herkes başının çaresine bakacak ve aralarında bir dostluk ve yardımlaşma ilişkisi sürdüreceklere, ya da sıkı bir şekilde örgütleneceklerdi. Tartışmaların sonucunda yoldaşların çoğunluğu birlikte örgütlenmeye karar verdiler. Bir kısım yoldaşlar ise tek başlarına davranmayı uygun buldular.

Bugün bir kısım yoldaşlar şu şekilde eleştiri getiriyorlar: "Tamam" diyorlar, "size karşı haksız davranışlara girilmiş, örgütlenmenin dışına itilmişsiniz ama, siz de örgütlenerek, örgüt bölme girişimlerine ortak olmuşsunuz. Sizler de tasfiyecisiniz."

Sorunu bu şekilde koymak sürecin kavranmadığının göstergesidir. Niçin örgütlenildiğini somak "Niçin komünistsin?" demekle eş anlamlıdır. Geçici Komitenin niçin kurulduğuna belgelerde yeterli cevap olduğu için burada anlatmayacağım. (Belge 44.)

Atılan arkadaşların ilk yazısı (henüz örgütlenmeden) "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" yazısındaki iddialara cevap vermek oldu. "Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim" başlıklı bu yazı daha sonra "Geçici Örgütlenme" (GK) adı altında biraraya gelen yoldaşların görüşlerini ortaya koyar. (Belge 36.)

82 yazında Geçici Örgütlenme adıyla örgütlenen yoldaşlar önlerine ikili bir görev koydular. Bir yandan merkezin tasfiyeci çizgisine karşı tüm Kurtuluşçuları uyarır ve mücadele etmeye çağırırken, diğer yandan da siyasi ajitasyon ve propaganda faaliyeti yürüttüler. Merkez hizbin oluşturduğu yeni örgütlenmenin ideolojik çizgisiyle ve örgütlenmesi içerisindeki sorunlarla bağlantılı yazılarında onun siyasi, ideolojik ve örgütsel tasfiyeciliğini açıklamaya çalıştılar. Hareketimizin ideolojik-teorik hattında oluşturulan sapmaları teşhir ettiler. (Belge 37,38,39.) (Yeri gelmişken değinmeden geçemeyeceğim: Sadık Engin yoldaş bir yazısında GK'nın "Tasfiyeciliğin Yeni bir Göstergesi: Proletarya Partisi Kurma Aceleciliği" başlıklı yazısına atıfta bulunuyor

ve sokakta duyulan sözlerle, çalakalem yazı yazmanın sorunları çözümlenmesi olmayacağını belirtiyor. Ancak, "Merkez Hizbin" "Parti" kurmakta aceleci davrandığını tesbit edenler GK ile sınırlı değil. Örneğin İ.Halef yoldaş da bu konuda GK ile aynı kanaati paylaşıyor ve üstelik bir kısım belgelerden bahsediyor. Ekim'lerde konuya ilişkin değerlendirmelerin yanı sıra, söz konusu belgelerde GK'nın sorunu son derece doğru değerlendirdiğini ispatlamaya yeterli. Ben de Sadık Engin yoldaşın vereceği cevabı merakla bekliyorum.)

Geçici örgütlenme ideolojik faaliyetin yanı sıra, günlük siyasi faaliyette bulundu. 1 Mayıs, Anayasa oylaması, 15-16 Haziran gibi günlerde bildiri dağıttı.

Geçici örgütlenme yazılı ajitasyon ve propaganda faaliyetini düzenli periyodik olarak yapabilecek olanakları yarattığı halde bilinçli olarak böyle bir çaba içerisine girmedii. Bu, O'nun hareketimiz içerisinde ortaya çıkan örgütsel bölünmüşlüğün giderilmesini her şeyin önünde görmesi ve çıkaracağı düzenli bir yayının bölünmüşlüğü derinleştireceği, derinleştirici bir rol oynayacağı düşüncesinden kaynaklanıyordu.

Geçici Örgütlenme faaliyeti süresince Merkez Hizbin "yeni" örgütlenmesinin içindeki hiçbir yoldaş kendisine katılmaya çağırmadı. "Yeni" örgütlenme içerisinde kalıp onun merkezindeki tasfiyeci anlayışa karşı mücadele etmelerini savundu. Kısacası, örgütsel birliğin yeniden inşasını engelleyecek barikatlar dikmekten dikkatle kaçındı. İleride kurabileceğine inandığı bir diyalogun, yaratılabilecek bir tartışma platformunun yolunu kesmemek için azami dikkat gösterdi.

Geçici örgütlenme içerisinde yer alan 4 yoldaş (eski statülü) 82 yazında ortaya çıkan yeni durum ve sekreterin duruma müdahale etmek için ortaya çıkması, "tam üyeli GMK toplantısının" gündeme gelmesi üzerine, sekreterle görüşme talebinde bulundular. Bu talep sekreter tarafından "görüşme için neden yok" denilerek geri çevrildi. Bu, kendilerini örgütün bir parçası olarak gören yoldaşlar ve içinde yer aldıkları geçici örgütlenme açısı son derece Olumsuz bir tavrıdır. Geçici örgütlenme "tam üyeli GMK toplantısına" gönderdiği iki yazıyla sekreterin davranışının nasıl yorumladıklarını ve "Tam Üyeli GMK Toplantısına" önerilerini, iletii. (Belge 40, 41.)

Tam üyeli GMK toplantısında "burası, aşağıda raporunu dinlemiş olduğumuz örgütün GMK'sıdır" diye başlayan kararlarla örgütün dışına düşmüş eski statülüler geri çağrılıyordu. Çağrıya muhatap olanlardan GK içerisinde eski statülerin sekreterle yaptıkları görüşmelerde kendilerinden GK'nın faaliyeti hakkında rapor istendi, Ortaya çıkan durum çarpıcıydı. Merkez raporunda bizim dışımızda bir örgüttür" diyor, biryandan da GK raporu istiyordu. Sekreterle görüşen yoldaşlar GMK, GK'yı örgütün bir parçası olarak kabul etmedikçe böyle bir rapor verilemeyeceğini bildirdiler.

GMK'nın çağrısına GK'nın verdiği cevap, muhatabın GK değil, tek tek kişiler olduğu gerekçesiyle kabul edilmedi. (Belge 42.) GK çağrıyla ilgili bir değerlendirme yazısı daha yazarak GMK'ya gönderdi. GMK'nın çağrısının taşıdığı eksiklikleri vurguladı ve tüm bu olumsuzluklara karşın kendi içindeki eski statülüler T.K.K.K.Ö içerisine göndereceğini gerekçe anlattı. (Belge 43.)

Akabinde "eski statü"lüler GMK'nın çağrısını hangi perspektifle kabul etiklerini bildirdiler ve örgüte alındılar.

GMK eski statülü 4 kişiyi örgüte kabul etmesinin ardından üçünü bir organda görevlendirdi. Ancak, henüz hiçbir faaliyette bulunulmadan yeni bir gelişme ortaya çıktı. Bu, bir GMK üyesinin (belki daha çoğunun) tavrıyla ilgilidir. Bu yoldaş, yapılan bir görüşmede GK kendini feshetmezse "Kurtuluşçu GK'lılar" olarak nitelediği ve "örgütsel bölünmüşlük olduğunu, GK'nın örgütün bir parçası olarak kabul edilmesi gerektiğini savunan" tüm yoldaşların atılması için çaba göstereceğini bildirmiştir. Bu yoldaş GK'nın varlığını "yarattıkları platform" bir meydan okuma, birlik adımlarını bozucu bir engel olarak yorumlamaktadır.

Çağırılma ve "çağırıcı" kabul edip gelen yoldaşların ne düşündükleri ve konumları GMK tarafından başından beri bilinmektedir. Buna rağmen önce kabul edilmeleri, aradan bir ay daha geçmeden atılma yollarının araştırılması son derece çelişkili bir tavidir. Anlayabildiğim kadarıyla bu sonucu doğuran etken "dört yoldaşın dönmesi sonucunda GK'nın faaliyetini sürdürmemesi" beklentisinin boşa çıkması olmuştur.

GK'nın kendisini feshetmek için ileri sürdüğü çerçeve gayet iyi bilindiği halde, ortaya çıkan bu son durum GMK'daki bir kısım yoldaşla-

rın birlik sorununa olan eksik yaklaşımlarını bir kez daha sergilemektedir. Örgütsel açıdan problemlerimiz özgün bir durum gösterdiği halde olağan koşulların fomülasyonlarıyla sorunu çözümlmeye uğraşmak ve bilinen kalıplara uymayan durumlarda "kesip biçerek" durumu "kalıplara uygun hale getirmek", pratik açıdan mümkün olsa bile sonuçları açısından yararlı olmayacaktır.

SONUÇ

Örgütsel yapımızın 12 Eylül sonrası gelişimi "hukuki açıdan" izahı son derece zor ve karmaşık bir konumdur. Bu konum ki bir GMK üyesine "onların programı, onların tüzüğü ama benim örgütüm" deditabilmektedir. Bu durumda bazı yoldaşlar "haklı" olarak sormaktadırlar: "Bu ne biçim örgüt anlayışı, örgüt üyeliği?"

Süreci ve dönemi doğru kavrayabilmek için bu dönemi içeren tüm belgelerin örgütün bilgisine sunulması gerekmektedir. Bu materyaller üzerinde elbette ki değişik yorumlar olacaktır. Ancak, kaçınılması gereken nokta uzlaşabilmek için ayrılık noktalarının altını çizmekten çekinilmesidir.

Bizler ayrılıklarımıza rağmen birarada olmayı öğrenmeliyiz. Doğru. Ama her şeyden önce net olarak ayrılık noktalarımızın neler olduğunu bilmeliyiz. Aradaki ayrılıklara, farklı bakış açılarına rağmen (farklı sınıfsal açılara tekabül etmemesi şartıyla) birarada olabilmek iyidir, ama uzlaşmacılığı politik bir çizgi haline getirmek kötüdür.

12 Eylül sonrası gelişmelerle ilgili yoldaşlarımızın bugün yapmış oldukları yorumları, süreci kendi açılarından nasıl değerlendirdiklerini bilmek iyi bir şeydir. Ama en iyisi o dönemi belgelerden dinlemektir. Bu her yoldaşın kendi kavrayışıyla, süreç hakkında kendi yorumunu oluşturmada yararlı olacaktır.

YAŞASIN PROLETARYA SOSYALİSTLERİNİN BİRLİĞİ.

M. Sefa. Ekim 1983.

- 1-2-3-4-5 No'lu belgeler. (Bu 5 belge 12 Eylül'den sonra, Ekim ayından Mayıs 81'e kadar yayınlandı.
- 6- Çalışma Tarzının Sorunları Üzerine.
- 7- X kenti A organının verdiği Yazı-1.
- 8- X kenti A organıyla yapılan konuşmada merkez yetkilisinin notları.
- 9- X kenti A organının verdiği Yazı-2.
- 10- 7-8 Temmuz 81 Askı Kararı.
- 11- Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz.
- 12- Sefer'in yazısı.
- 13- Özgün'ün yazısı.
- 14- Mümin'in yazısı.
- 15- 7-8 Kasım 81 Politbüro Kararları.
- 16- 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim.
- 17- Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği.
- 18- Ek.
- 19- "12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim" Tartışma Kampanyasının Sonuçları.
- 20- Yoldaşlara Açık Mektup.
- 21- Yoldaşlara İkinci Açık Mektup.
- 22- Örgütsel Yapımıza Yöneltilmiş Bir Saldırı : Demokratik Merkeziyetçilik üzerine.
- 23- T. Akın'ın yazısı.
- 24- Program.
- 25- Tüzük
- 26- Tam üyeli GMK toplantısına verilen GMK raporundaki yeni üye alınmasına ilişkin gerekçe
- 27- Örgütlenme Sorunları üzerine 1 , 2.
- 28- Mayıs 82 GMK Raporu.
- 29- Hulki 'ye ilişkin Politbüro Raporları ve Kararları.
- 30- "Mayıs Raporu üzerine Gecikmiş Bir Cevap" (R. Gökırmak imzalı)
- 31- Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz
- 32- Tavrımızın Nedenleri.

- 33- Örgütünüzdeki Bunalım Üzerine
- 34- "Yoldaşlar başlıklı Hulki'nin yazısı.
- 35- GMK'ya ve Tüm Yoldaşlara (Hulki)
- 36- Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yüksel telim.
- 37- Hareketimizdeki son çatlama: Yeni bir Sorun mu, Eski Bir Sorunun Yeni Bir Görünümü mü?
- 38- 12 Eylül 'den Bugüne Hareketimiz: Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir!
- 39- Tasfiyeciliğin Yeni Bir Göstergesi : Proletarya Dışında "Proletarya Partisi" Kurma
- 40- Sekreterle Görüşme Talebinin Reddine Dair GMV 'ya Mektup.
- 41- "Tam Üyeli GMK Toplantısı"na öneri ve Tezler.
- 42- GK'dan GMK'ya Mektup.
- 43- GK'dan GMK'ya ikinci Mektup.
- 44- Geçici Komite Nasıl Kuruldu.

Yoldaşlar,

Daha önce Almanya Komitesi olarak almış olduğumuz bir karara göre, TKKKÖ'nün örgütsel bunalımına ilişkin olarak yazılmış ya da yazılacak olan ve elimize geçen tüm yazıları, bütün Avrupa çapında fakat 55 kişi ile sınırlandırılmış olarak dağıtacaktır. Yazılar: Alm. Kom'nin bölgelerdeki sorumluları kanalıyla isimleri saptanmış arkadaşlara iletilecekti.

TKKKÖ-GMK'sinin GK ile ilgili bilinen kararından sonra yaptığımız toplantılardan öğrendik ki, bu yazıların ya büyük bir kısmı arkadaşlarımızın eline hiç geçmemiştir ya da büyük oranda eksik ulaştırılmıştır.

Yoldaşlar,

Daha önce Almanya Komitesi olarak almış olduğumuz bir karara göre, TKKKÖ'nün örgütsel bunalımına ilişkin olarak yazılmış ya da yazılacak olan ve elimize geçen tüm yazıları, bütün Avrupa çapında fakat 55 kişi ile sınırlandırılmış olarak dağıtacağız. Yazılar: Almanya Komitesi'nin bölgelerdeki sorumluları kanalıyla isimleri saptanmış arkadaşlara iletilecekti.

TKKKÖ—GMK'sının GK ile ilgili bilinen kararından sonra yaptığımız toplantılardan öğrendik ki, bu yazıların ya büyük bir kısmı arkadaşlarımızın eline hiç geçmemiştir, ya da büyük oranda eksik ulaştırılmıştır.

Avrupa'da, Kurtuluş Hareketinin faaliyetleri içerisinde az çok istikrarlı olarak yer almış olan tüm Kurtuluş Sempatizanlarına bu yazılar iletilebilmelidir. Bu amaca yararlı olacağı düşüncesiyle ekteki listeyi sizlere sunuyoruz.

Bölge sorumluları tarafından bu liste çoğaltılarak bölgelerindeki tüm Kurtuluş Sempatizanlarına iletilmelidir. Arkadaşlarımız ise, liste ile kendilerinde bulunan yazıları karşılaştırıp kontrol ederek, yazılardan eksik olanları bölge sorumlularına bildirmelidirler.

Bugünkü mali olanaklarımızla bu yazıların tamamını çoğaltıp ücretsiz olarak dağıtımını yapmanız mümkün değildir. Bu nedenle bölgelerdeki sorumlular, yazıların dağıtımında mali sorunu nasıl çözeceklerini kendileri saptamalıdır. Bu yöntemin saptanmasında da gözetilecek

temel amaç; yazıların mümkün olduğunca çok Kurtuluş sempatisini arkadaş tarafından okunmasını sağlamak olmalıdır.

Örgütümüz adıyla ya da onun saflarında yer alan arkadaşların kendi imzalarıyla yayınlanan her yazı, bundan sonra da arkadaşlarımıza bölgelerdeki sorumlular aracılığıyla hemen iletilecektir. Yoldaşça selamlar.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü

Avrupa Komitesi - Aralık-1983

LİSTE

A-) KURTULUŞ İmzalı Yazılar:

- 1- 12 Eylül sonrası Merkezi yazı. Eylül, 1980.⁴⁷
- 2- 12 Eylül sonrası Merkezi yazı. Kasım, 1980.
- 3- 12 Eylül sonrası Merkezi yazı. Aralık, 1980.
- 4- Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz. 1981.

B) POLİTBÜRO İmzalı yazı, karar ve raporlar:

- 1- X Kentinin A Organı ile Merkez yöneticisinin yaptığı konuşmada merkez yöneticisinin notları.
- 2- 12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim. Ocak 1982
- 3- 12 Eylül Hizibini Mahkûm Edelim Tartışma Kampanyasının Sonuçları Üzerine. Şubat 1982.
- 4- "Yoldaşlar" başlıklı bu yazı, GMK—TÖ imzasını taşıyan tek yazıdır.
- 5- Tüzük, (PB tarafından 1982 Ocak sonunda çıkarılmıştı. Sonradan, Şubat—Mart 1983 tam üyeli Merkez Komite toplantısında iptal edilerek, yenisi hazırlandı.
- 6- Program. (Tüzükle aynı tarihte kabul edildi.)

7- Mayıs 1982 Raporu. (GMK—GSV imzasıyla yayınlandı.)

8- Statülerin askıya alınmasıyla ilgili karar. Temmuz 1981.

9- 7-8 Kasım Kararları. Kasım 1981.

10- Hulki'ye ilişkin PB raporlarından

11 Hulki'ye ilişkin PB kararlarından. Ocak ve Nisan 1982.

Not 1: Bu dönem, Haziran - Temmuz 1981 tarihinden, Şubat 1983 tarihine kadar sürmüştür.

Not 2: Bu bölümdeki birinci yazı, sirkülasyon amacıyla kaleme alınmış bir yazı değildir. A organı ile görüşmeyi sürdüren Merkez sorumlusu, A organından arkadaşın talebi üzerine, sözlü olarak yapılan bu toplantının sonunda, hemen bu toplantı sonu ve orada bu notları yazmıştır.

C) GMK imzalı yazı, karar ve raporlar: (GMK: Geçici Merkez Komitesi)

1- Şubat—Mart 1985 tarihli tam üyeli GMK toplantısı Raporu. Mart 83.

2- TKKKÖ Tüzüğü. Mart 1983. (Sosyalist İşçi 'de yayınlandı.)

3- TKKKÖ—GMK Raporu. (Yayınlanabilecek bölümleri Sosyalist İşçi sayıda yayınlandı. Diğer bölümleri kararları içeriyor.)

4- “Yoldaşlar” başlıklı, TKKKÖ-GMK’sına Avrupa Özel Organı’nca yazılmış olan Hulki’nin üyeliğinin devamına ilişkin talep ve onay” içeren mektup. Ağustos 1983.

5- “Avrupa Özel Organı” başlıklı, GMK adına görevlendirilmiş olarak Cafer Kamil imzasını taşıyan mektup. Eylül 1983.

6- GK Hakkında Karar. Ekim 1983.

7- GMK’nın hazırladığı ortak Deklarasyon. Ekim 1983.

Not:GMK, Mart 1983 sonrası, Türkiye’ye dönen Merkez sorumlusu yoldaşları da içeren yeni Merkezdir.

D) GK imzalı yazılar. (GK: Geçici Komite)

- 1- Hareketimizdeki Son Çatlama: "Yeni" Bir Sorun mu, "Eski" Sorunun Yeni Bir Görünümü mü? Ekim 1982.
 - 2- Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim.
 - 3- 12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz: Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir. Aralık 1982.
 - 4- "Yoldaşlar" (GK'dan GMK'ya Mektup.) Ocak 1983.
 - 5- Gündemdeki Tartışmalara İlişkin Bazı Öneri ve Tezler. Ocak 83.
 - 6- Merkez Hizibin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi; Proletarya dışında, "Proletarya Partisi Kurma" Aceleciliği. Şubat 1983.
 - 7- GMK'dan "Acilen cevaplandırılması 'istenen üç soru.
 - 8- TKKKÖ-GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. Mayıs 1983.
 - a- Cumali. 31.8.83
 - b- T. Akın. 5.9.83
 - c- R. Kasım
 - d- Hulusi. 26.8.83.
 - 9- Proletaryanın Demokrasi Mücadelesi ve Tasfiyecilerimiz. Kasım 83.
 - 10- 6 Kasım Seçimleri Üzerine. Kasım 83.
 - 11- GMK'nın Son Kararı ve Tasfiyeciliğin Yeni Boyutları. Ocak 1983.
 - 12- Yerel Seçimlerde Devrimci Demokrat Adayları Destekleyelim.
- Not: GK imzalı yazılar bundan sonra TKKKÖ-Avrupa Komitesi tarafından dağıtılmayacaktır.

E- GK Yandaşları ve Diğer PB Karşıtlarının Yazıları :

- 1- Yazı-1. Temmuz 1981 (X Kentinin A organı tarafından kaleme alınmış.)
- 2- Yazı-2. (X Kentinin A organı tarafından kaleme alınmış.)

- 3- Sefer'in yazısı. Eylül 1981
- 4- Özgün'ün yazısı. Eylül 1981
- 5- Yoldaşlara Açık Mektup. Hulki. Şubat 1982
- 6- Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği. R. Kasım. Şubat 1982.
- 7- R. Kasım. Mart 1982 tarihli Ek yazısı.
- 8- Yoldaşlara İkinci Mektup. Nisan 1982. Hulki.
- 9- Örgütsel Yapımıza Yöneltilmiş Bir Saldırı: Demokratik Merkezizetçilik Üzerine. Hasan Gelen. Mayıs 1982.
- 10- T. Akın'ın Mayıs 1982 tarihli yazısı.
- 11- Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz.
- 12- Yoldaşlara Mektup. Ali. 16.08.1982.
- 13- "Yoldaşlar" başlıklı, Recep'den GMK'ya. 20 Şubat 1983.
- 14- TKKKÖ-GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. Nisan 1983. Recep (Hulki.)
- 15- Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap. Mayıs 1983. Recep Gö-kırmak.
- 16- İki Anlayış. M. Gürakın. (Fehmi.) Mayıs.1983.
- 17- Geçici Komite Hangi Şartlarda Doğmuştur. Mayıs 83. Recep Gö-kırmak.
- 18- Birliği Yeniden Örelim. Haziran 1983.
- 19- Komünistlerin Birliği İçin Öneriler. Dört imzalı.
- 20- İki Sosyalist İşçi Yazı Kurulu Üyesinin Açıklaması. Ağustos 1983. Sevil-Fehmi.
- 21- Uzlaşmacılık Politik Bir Çizgi Haline Gelmemelidir. Ekim 83. M. Sefa.
- 22- Geçmiş Değerlendirmeden Geleceğe Varamayız. M. Şahin. Ağustos 83.
- 23- Proletarya Demokrasisinin Partide ve Devlette Somutlanması Üzerine Bazı Görüşler. Ağustos 1983. R. Kasım.

24- Yazıların Toplu Dağıtımı Öncesinde Recep Gökırmak tarafından hazırlanan ilk Önsöz.

F- GMK'nın Şubat-Mart 1983 Toplantısı Sonrası Türkiye'den Gelen Yazılar.

- 1- Hareketimizin Bazı Sorunları Üzerine-1 İdris Halefi.
- 2- Hareketimizin Bazı Sorunları Üzerine-2 İdris Halefi.
- 3- Hareketimizin Bazı Sorunları Üzerine-3 İdris Halefi.
- 4- Hareketimizin Bazı Sorunları Üzerine-4 İdris Halefi.
- 5- Hareketimizin Bazı Sorunları Üzerine-5 İdris Halefi.
- 6- Bugün Kürt ve Türk Komünistlerinin Önündeki Temel Görev; Yenilginin Çok Yönlü Nedenlerini Açığa Çıkarmaktır. Şefik Yardımcı.
- 7- Hareketimizin İlkeli Davranma Geleneği Üzerine. 8.11.1982. Azad Roj.
- 8- Yenilginin Ardından Genel Durum. Haziran 1983. Azad Roj.
- 9- Sosyal Şovenizm Saflarımızı Delemez. Cafer Kamil.
- 10- İçinde Bulunduğumuz Örgütsel Bunalım ve Geline Nottada Durum. Halit S. Atay.
- 11- Ulusal Sorun Üzerine. Engin Sadık.
- 12- Yoldaşlar. Temmuz 1983. K. Sultan.
- 13- Sorunlarımıza Genel Bir Bakış. F. Yıldız.
- 14- Tartışmalara İlişkin Bazı Notlar. N. Aydın.
- 15- Yeni Durum ve Görevlerimiz. 16-5-1983. Beş imzalı.
- 16- Örgütümüzdeki Güven Sorunu Üzerine. C. Güneş.
- 17- Hatalarımız Ulusal Sorunla Sınırlı Değildir. Ender Tahsin.
- 18- 12 Eylül ve Sonrası Hareketimizin Durumu Üzerine. 16 Eylül 1983. Yaman Yavuz.
- 19- Anlamsız Bir Kararın Düşündürdükleri. Şefik Yardımcı.

20- Örgütsel İşleyiş Üzerine-1. Faruk Çetin.

21- Örgütsel İşleyiş Üzerine-2. Faruk Çetin.

22- Kadın Sorunu, Erkek Egemen Örgüt ve Yaşam Biçimi. Faruk Çetin.

G- TKKKÖ-GMK'sının GK ile ilgili kararının iletilmesinden sonra Avrupa'da Dağıtılan Yazılar.

1- Yoldaşlar. Kasım 1983. İ.Metin Ayçiçek.

2- "Değerli Arkadaş" 26 Kasım 1983. (Altı imzalı.)

3- "Yoldaşlar" 5.12.1983. Sevil - Fehmi.

4- "Değerli Yoldaşlar" 29.11.1983. Dortmundlu Mehmet.⁴⁸

5- Olguyu Bilince Çıkaralım ve Uygulayalım. 12.12.1983. Dortmundlu Mehmet.

6- Örgüt Anlayışı, Sınıfa Bakış ve Örgüt-İçi Demokrasi Üzerine. Dortmundlu Mehmet.

7- Avrupa Özel Organı'na. 9.01.1984. Dortmundlu Mehmet.⁴⁹

EKİM Dergileri. Toplam 5 Sayı. (2, 3, 4, 5, 7.)

KURTULUŞ Merkez Yayın Organı. Toplam 6 Sayı. (8, 9, 10, 11, 12, 13.) (Mart 1983 sonrası yayınlanmaya başladı.)

Yoldaşlar,

yukarıda listesi çıkarılmış olan yazılar bugüne kadar sirkülasyona sokulmuş olan yazılardır. Bundan sonra ise TKKKÖ Avrupa Komitesi, kendi taraftarlarının yazılarını sirkülasyona sokacaktır. Diğer örgütlerin, ya da Türkiye Ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü'nün GMK'nın yanında yer almayan kararsızların yazılarını dağıtmak bizim görevimiz değildir. Bunun spekülasyon konusu yapılacağını ve "demokrasi bayraklarının" bunu da eleştiri dağarcıklarına koyacaklarını biliyoruz. Bu bizi ürkütmeyecek, doğru bildiğimiz yolda devam etmemize engel

olamayacaktır. Ancak kafaları bulan her arkadaş, bu zamana kadar dışımızdaki diğer siyasetlerin yazılarını niçin dağıtmadığımızı düşünmelidirler. Tartışmalar hiçbir zaman durmayacaktır. Fakat, örgütlü çalışmanın hele de örgüt kavramının dejenere edilmesine hiçbir yoldaşımız izin vermemelidir.

Yoldaşça selamlar.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü

Avrupa Komitesi. Aralık-1985

Değerli Yoldaşlar,

Kurtuluş Hareketi içinde 12 Eylül öncesinde başlayan, 12 Eylül'den sonra çok değişik boyutlar alarak devam eden ve Temmuz 1981'den itibaren yazılı hale gelen tartışmalardan, biz Avrupa'daki taraftarlar Ağustos 1983'ten sonra haberdar olmaya başladık.

Tartışma belgelerinin bütün taraftarlara ulaşması ve hareket içindeki gelişmelerin en detaylı biçimde takip edilebilmesinin, sosyalist mücadelenin ciddiyeti ile ne kadar bağlantılı olduğunu burada bir kere daha tekrarlıyoruz.

Ancak; ne yazık ki, TTKKÖ-GMK'sı Kasım 83'te "GK'nın meşruiyetini" savunularla örgütsel ilişkiyi kesme kararını aldığı anda bile, Türkiye'de olduğu gibi Avrupa'daki bazı taraftarlara da tartışma belge-

Değerli Yoldaşlar,

Kurtuluş Hareketi içinde 12 Eylül öncesinde başlayan, 12 Eylül'den sonra çok değişik boyutlar alarak devam eden ve Temmuz 1981'den itibaren yazılı hale gelen tartışmalardan biz Avrupa'daki taraftarlar Ağustos 1983'ten sonra haberdar olmaya başladık.

Tartışma belgelerinin bütün taraftarlara ulaşması ve hareket içindeki gelişmelerin en detaylı biçimde takip edilebilmesinin, sosyalist mücadelenin ciddiyeti ile ne kadar bağlantılı olduğunu burada bir kere daha tekrarlıyoruz.

Ancak ; ne yazık ki, TTKKÖ GMK'sı Kasım 83'de "GK'nın meşruiyetini" savunularla örgütsel ilişkiyi kesme kararını aldığı anda bile, Türkiye'de olduğu gibi Avrupa'daki bazı taraftarlara da tartışma belgeleri ulaşmamıştı, okunmamıştı ve tartışılmamıştı. TTKKÖ-GMK temsilcileri, bölünme kararı ile birlikte yazıların birlikte dağıtımı, okunması ve tartışılmasını hızlandırmak için tedbirler alacaklarına bu konuda hiçbir çaba sarf etmeyip, planlanmış tartışma toplantılarını ve tartışma platformlarımız olan örgütlülüğümüzü iptal ettiler. Arkadaşlarımızı

"TTKKÖ-GMK yanında saf tutmaya" çağırdılar. Özellikle yazıların dağıtım ve okunmasının tamamlanmadığı yerlerde bunu kısmen baskıdılar.

Yoldaşlar, biz sosyalizm mücadelesinin bugünden yarına bitmeyecek, uzun soluklu bir mücadele olduğunu ve bunu göz önüne alarak davranmak gerektiğinin bilincindeyiz. Böylesi davranmaya çalışıyoruz.

Onun içindir ki, tartışma belgelerini okumanın ve tartışmanın her yoldaş için görev olduğunu vurguluyoruz.

Ekte şimdiye kadar ele geçmiş ve dağıtılmış olan belgelerin bütününün listesi var.⁵⁰ Bu listeye bakarak eksik olanları aşağıdaki adresten isteyiniz:

Postbus 9720 – Utrecht- Holland

Yoldaşça selamlarımızla.

8.2.1984 – Kurtuluş—GK Taraftarları

TARTIŞMA BELGELERİNİN LİSTESİ

Önsöz. Recep Gökırmak

1 . Cunta Üzerine

2. Yeni Dönem, Yeni Görevlerimiz.

3. Statülerin askıya alınması. Politbüro

4. Yazı-1. Gebze Komitesi.

5. X Kentinin A Organı ile Merkez yöneticisinin yaptığı konuşmada Merkez yöneticisinin notları. Politbüro.

6. Yazı-2. Gebze Komitesi.

7. Sefer yoldaşın Merkez'e verdiği yazı. Sefer.

8. Özgün yoldaşın Merkeze verdiği yazı. Özgün.

9. 7-8 Kasım Kararları. Politbüro.

9.a. Program. Politbüro

9.b. Tüzük. Politbüro.

10. 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim. Politbüro.

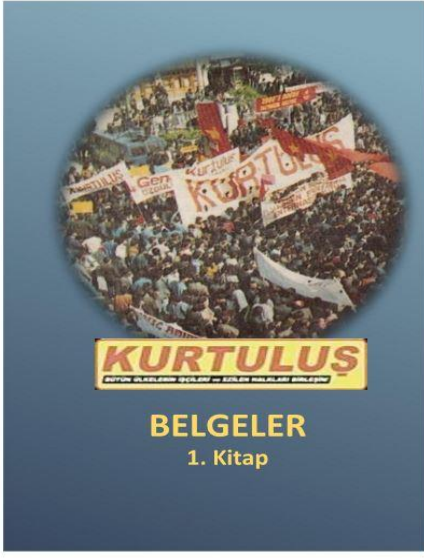
11. Yoldaşlara Açık Mektup. Hulki.

12. 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim tartışma kampanyasının sonuçları üzerine. Politbüro.
13. Yaşasın Proletarya Sosyalizminin Birliği. R. Kasım.
14. EK. R. Kasım.
15. Yoldaşlara İkinci Açık Mektup. Hulki.
16. Örgütsel Yapımıza Yöneltilmiş Bir Saldırı: Demokratik-Merkezizetçilik Üzerine. Hasan Gelen.
17. Mayıs 1982 Raporu. Politbüro-GMK
- 18- T.Akın'ın yazısı. T. Akın
- 18.a. Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz. Y Kenti il Komitesinden yoldaşlar.
19. Yoldaşlara mektup. Ali.
- 19.a. Hareketimizdeki Son Çatlama. Kurtuluş GK.
- 20- Tasfiyeciliğe Karşı Leninizm'in Bayrağını Yükseltelim. Kurtuluş-GK
- 20.a. Ulusal Sorun ve Tutarlı Demokratlık Üzerine. GMK-İÖ
21. 12 Eylül'den Bugüne Hareketimiz: Tasfiyeci Saldırı Yenilecektir. Kurtuluş-GK
- 22- "Yoldaşlar, GK'dan "Tam Üyeli GMK Toplantısı"na Mektup. Kurtuluş-GK
- 23- Gündemdeki Tartışmalara İlişkin Bazı Öneri ve Tezler. Kurtuluş-GK
24. Merkez Hizbin Tasfiyeciliğinin Yeni Bir Göstergesi: Proletarya Dışında 'Proletarya Partisi' Kurma Aceleciliği – Kurtuluş-GK
- 25- Hulki yoldaşa ilişkin Politbüro Raporları. Politbüro-GMK
- 26- Hulki yoldaşa ilişkin Politbüro Kararları. Politbüro-GMK
- 27- "Yoldaşlar," Hulki Yoldaştan GMK'ya. Hulki (Recep)
- 28- Türkiye ve Kuzey Kürdistan Kurtuluş Örgütü GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara. Hulki (Recep)

- 29- Bir Rapor Üzerine Gecikmiş Bir Cevap. Recep Gökırmak.
- 30- GK'dan GMK'ya Mektup. Kurtuluş GK.
- 31- TKKKÖ GMK'sına ve Tüm Yoldaşlara, GK'dan GMK'ya Mektup. Kurtuluş GK.
- 31.a. Yeni Durum ve Görevlerimiz. Leyla, Çağatay, Faruk, Tarık, Hüseyin.
32. İki Anlayış. M.Gürkan.
- 33- Geçici Komite Hangi Şartlarda Doğmuştur. Recep Gökırmak.
- 33.a. Birlik için İleri. Recep Gökırmak.
34. Birliği Yeniden Örelim. Recep Gökırmak.
- 35- Komünistlerin Birliği İçin Öneriler. T.Akın, Özgün, Mümin, R.Kasım.
- 35.a. R.Gökırmak'tan TKKKÖ-GMK'sına Mektup. Recep Gökırmak.
36. (Başlıksız-HznN). Sultan.
37. Hareketimizdeki Bazı sorunlar Üzerine-1. İ.Halefi.
38. Hareketimizdeki Bazı sorunlar Üzerine-2. İ.Halefi.
39. Bugün Türk ve Kürt Komünistlerinin Önündeki Temel Görev Yenilginin Çok Yönlü Nedenlerini Açığa Çıkarmaktır. Şefik Yardımcı.
40. İki Sosyalist İşçi Yazı Kurulu Üyesinin Açıklaması. L.Karadeniz, M.Gürakın.
41. Dünü ve Bugünü Aşarak Yarına Yönelmeliyiz. Engin Sadık.
42. Ulusal Sorun Üzerine. Engin Sadık.
43. Yenilginin Ardından Genel Durum. Azad Roj.
44. Hareketimizin İlkeli Davranma Geleneği Üzerine. Azad Roj.
45. Sosyal Şovenizm Saflarımızı Delemez. C.Kamil.
46. Tartışmalara İlişkin Bazı Notlar. Necati Aydın.
47. İçinde Bulunduğumuz Bunalım ve Geline Nerede Durum. Halil.S.Atay.

48. Sorunlarımıza Genel Bir Bakış. F.Yıldız.
49. Hareketimizdeki Bazı sorunlar Üzerine-3. İ.Halefi.
50. Hareketimizdeki Bazı sorunlar Üzerine-4. İ.Halefi.
- 51- Uzlaşmacılık Politik Bir Çizgi Haline Gelmemelidir. M. Sefa.
52. Geçmiş Değerlendirmeden Geleceğe Varamayız. M.Şahin.
53. Proletarya Demokrasisinin Partide ve Devlet Somutlanması Üzerine Bazı Görüşler. R.Kasım.
- 53.a. Örgütsel İlişki ve İşleyişteki Zaaflar, Örgütlenme ve Çalışma Tarzı Anlayışı ve Merkez Hizip. Kurtuluş-GK
- 53-b. Proletaryanın Demokrasi Mücadelesi ve Tasfiyecilerimiz. Kurtuluş-GK
54. TKKKÖ GMK'nın GK ile İlgili Aldığı Karar. TKKKÖ-GMK
55. Yoldaşlar. İ.M.Ayçiçek
56. Değerli Yoldaşlar. Dortmundlu Mehmet.
57. Değerli Yoldaşlar. Altenmelle Toplantısı.
58. Yoldaşlar. Fikret Orhan.
59. Yoldaşlar. Fehmi, Sevil.
60. Yoldaşlar. NRW Bölgesinden 13 Yoldaş.
- 60.a. Olguyu Bilince Çıkartalım ve Uygulayalım. Dortmundlu Mehmet.
- 60.b. Örgüt Anlayışı, Sınıfa Bakış, Örgüt İçi Demokrasi Üzerine. Dortmundlu Mehmet.
61. Anlamsız Bir Kararın Düşündürdükleri. Şefik Yardımcı.
62. Örgütsel İşleyiş Üzerine-1. Faruk Çetin.
63. Örgütsel İşleyiş Üzerine-2. Faruk Çetin.
64. Örgütümüzdeki Güven Sorunu Üzerine. C.Güneş.
65. 12 Eylül ve Sonrası Hareketimizin Durumu Üzerine. Yaman Yavuz.

66. Kadın Sorunu, Erkek Egemen Örgüt ve Yaşam Biçimi. Faruk Çetin.
67. Hatalarımız Ulusal Sorunla Sınırlı Değildir. Ender Tahsin.
68. Hareketimizin Geçmiş Örgütlenme Pratiği ve Anlayışı Üzerine. R. Gökırmak.
69. GMK'nın Son kararı ve Tasfiyeciliğin Yeni Boyutları. Kurtuluş-GK
70. Örgüt İçi Demokrasi. L. Karadeniz.
71. Avrupa'daki Kurtuluş Taraftarı Yoldaşlara! Kurtuluş-GK Taraftarları.

KURTULUŞ BELGELERİ. 1. Kitap. İÇİNDEKİLER

- İsmet Öztürk'e İthaf
- Sunuş
- Sverdlov. Kalinin ya da Çörtük İsmet
- Doğan Tarkan, Fehmi Bayraktaroğlu (Resimler.)
- Döneme İlişkin Kronoloji
- GMK, **Eylül 1980.**
- GMK, **Kasım 1980.**
- GMK, **Aralık 1980.**
- Yeni Dönem Yeni Görevlerimiz. GMK. (Kurtuluş). **1981.**

- X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-1. **Temmuz 1981.**
- X Kentinin 'a' Organı ile Merkez Yöneticisinin Yaptığı Konuşmada Merkez Yöneticisinin Notları.
- Statülerin Askıya Alınması Üzerine Politbüro Kararı. **Temmuz 1981**
- X Kentinin 'a' Organının Yazısı: Yazı-2. ('Eylül ?) **1981**
- Özgün'ün (M.Ö-T) Yazısı. **Eylül 1981.**
- Sefer'in (F.B) Yazısı. **Eylül 1981.**
- Politbüro'nun **7-8 Kasım 1981** Kararları
- Program. **Kasım 1981.**
- Yoldaşlara Açık Mektup-1 Hulki (D.T.). **Şubat 1982.**
- Yeni üye alımına ilişkin Politbüro Kararı. **Şubat 1982**
- 12 Eylül Hizbini Mahkûm Edelim. **Ocak 1982.**
- 12 Eylül Hizbini Mahkûm edelim Kampanyası Sonuçları. **Şubat 1982.**
- Ulusal Sorun üzerine. GMK-İÖ. (Barış Derneği Davası üzerine EKİM'de çıkan yazılara ilişkin eleştirilere yanıt. Ulusal soruna bakış.)
- Politbüro Mayıs 1982 Raporu
- Tüzük
- Açık mektup-2 Hulki (D.T.)
- Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Raporları
- Hulki Yoldaşa İlişkin Politbüro Kararları
- Proletarya Partisinin Çalışma Tarzı. Kurtuluş Sosyalist Dergi. S.21. **Şubat 1978.**
- Red ve İnkâr.. ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. **12 Haziran 1980.**
- Kitlelerle Bağ Sorunu ve Teorik Eğitimin Önemi. ÖNCÜ Dergisi. Sayı. 2. **12 Haziran 1980.**

DİPNOTLAR

¹ Bu kronoloji “Kurtuluş Kendini Anlatıyor” kitabından aktarılmıştır. Konuya ilişkin birkaç tarih ya da not eklemesi tarafımızdan yapılmıştır. (HznN)

² Bundan yaklaşık 5 ay önce OTO-SAN fabrikasında işveren 3 işçiyi sıkıyönetime şikayet ediyor. İşçiler fabrikada göz altına alınıyor. 30 gün kadar 1. Şube’de işkence görüyorlar. Dönüşte rapor alıyorlar. Rapor bitiminde fabrikaya gelince kapıda kartlarının olmadığını görüyorlar. İş akitleri feshedilmiş. Jandarma-polis tertibat alıyor. Fakat kendiliğinden bir şekilde işçi iş bırakıyor. 1500 civarı işçi 1.5 saat çalışmıyorlar. “Arkadaşlar işbaşı yapsın çalışalım” diyorlar. Sonunda çalışmaya başlıyorlar. Bu sefer de öğlen yemeğine çıkmıyorlar. Tabii atılan işçiler tekrar tezgâha çekiliyorlar ama çabuk bırakılıyorlar. Sonunda da işten ayrılıyorlar. Bizim için Oto-San gibi geri bir iş yerinde böylesi bir tepkinin olması ilginç geldi. Onun için yazıyorum.

³ Bu konuda da geçmişteki yanlışların yanlış olduğu görüldüğü halde açıkça mahkûm edilmemesi anlayışı sürüyor. 12 Eylül sonrasında bizler, “Hareketin sürekliliği, kadroların korunmasına indirgenemez; Hareketin sürekliliği, siyasi faaliyetin sürekliliği demektir. Siyasi faaliyet kesintiye uğramışsa, Hareketin sürekliliği de kesintiye uğramıştır. Böyle bir durumda yapılması gereken bu durumun meşru gösterilmeye çalışılması değil, geçmişimizle hesaplaşmaktır” derken, Merkez Hızıpten “Bazı dönemlerde yaprak dahi kıvıldamayabilir” cevabını alıyorduk. Bugün ise, birdenbire, EKİM’de 12 Eylül’den sonra geri çekilmenin kadroların korunmasına indirgendiğinin açık bir gerçek olduğunu” okuyoruz. Evet açık bir gerçek! Ama kimler için ve ne zamandan beri? Herhalde bu açık gerçeğin bilincine varıldığı zaman açık bir özeleştirii yapmak gerekirdi!

⁴ Bu saldırı yurtdışında bulunan merkez üyelerinin yetkilerini tartışma konusu etmeye, hatta bu kişiler hakkında demagojik spekülasyonlar yürütülmesine kadar varmıştır.

⁵ Birlik konusunda Lenin şöyle diyor: “İşçilerin birliği gereklidir. Ve hiç akıldan çıkmamak gerekir ki bu birliği onlara kendilerinden başka hiç kimse veremez. Kendilerinden başka hiç kimse birlik sağlamalarına yardımcı olamaz. Kimse birlik sağlayacağına ‘söz veremez’. Bu boşuna bir böbürlenme, kendi kendini aldatmaca olur. Birlik entellektüelist gruplar arasında ‘anlaşmalarla’ yaratılamaz. Böyle olabileceğini sanmak üzücü, toy, saf bir aldatmacadır.

Birlik elde edilmelidir. Ve sadece işçiler, sınıf bilinçli işçiler, dirençli ve sürekli çabalarıyla bu birliği elde edebilirler.

Kocaman harflerle ‘birlik’ sözünü yazmaktan, bunu sağlamaya söz vermekten kendini birlik savunucusu olarak ileri sümekten kolay bir şey yoktur.

Oysa gerçekte birlik ancak ileri işçilerin, bütün sınıf bilinçli işçilerin çabalarıyla geliştirilir.

Örgütlenmeden birlik sağlanamaz. Azınlık çoğunluğa boyun eğmeden de örgüt olunamaz.” (Lenin. Sağ ve Sol Sapmalar. S.51-52)

⁶ Bu yazının daktilo nüshasında daktilo yazısıyla imza olarak GEÇİCİ KOMİTE yazmakta iken, üzeri silinmiş ve el yazısıyla dört isim yazılmıştır.

⁷ Tüzük. Bkz. Belgeler. 1. Kitap. Sh. ?????? {HznN}

⁸ Tüzük. Bkz. Belgeler. 1. Kitap. Madde 11/5 :

⁹ Burada sözün geçen “Belgeler” bu kitabın arkasına eklenen Belgeler başlıklı yazıdır.

¹⁰ Bir önceki dipnota bakınız.

¹¹ German LOPATİN: “1870 yılında Marx ve Engels’in görüşlerinden etkilenen ve onlarla 1870 yılında Londra’da görüşen Rus devrimci German Lopatin çeviriyi yenden ele almış, ancak siyasal faaliyetleri nedeniyle yarım bırakmıştır. Çeviriyi tamamlama görevi Danielson’a kalmıştır. Danielson, Lopatin’in tersine, Marksizme oldukça uzak bir isimdir.” Kaynak: Kapital’in Rusça Serüveni: Rusya Aynasında Tarihsel

Maddecilik ve Politik Ekonomi Kuramı. Muammer Kaymak, Hacettepe Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü, { HznN }

¹² 12 Eylül Hizibini Mahkun Edelim – PB

¹³ 12 Eylül Hizibini Mahkun Edelim – PB

¹⁴ Devrimci Saflarda Proletaryanın Demokrasi Anlayışını Egemen Kılalım. – Broşür. Kurtuluş Sosyalist Dergi Yay. Ağustos 1980.

¹⁵ 12Eylül Hizbini Mahkûm Edelim. PB.

¹⁶ Devrimci Saflarda Proletaryanın... KURTULUŞ Sosyalist Dergi Yay.

¹⁷ KISALTMALAR: KSD, Kurtuluş sosyalist Dergi; GMK-GSV, Geçici Merkez Komite-Genel Sekreter Vekili; Sİ, “Sosyalist İşçi”; DB, “DışBüro”; FKBDC, Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi. {HznN}

¹⁸ Sosyalist İşçi, Sayı 3. Yeni Bir Dönemeçte.

¹⁹ Örgütlenme Sorunları Üzerine-1. PB.

²⁰ Program, PB.

²¹ Program, PB.

²² Sosyalist İşçi. Sayı 5, Cephe Olayı.

²³ Rapor,GMK-GSV.

²⁴ Haziran Operasyonu ve Düşüncelerimiz, Temmuz 82.

²⁵ Sİ, sayı 6. DY ve Birlik.

²⁶ Sİ, sayı 5. Cephe Olayı.

²⁷ EKİM. Sayı 3. Sh.8-9.

²⁸ Sİ , Sayı 3. Yeni Bir Dönemeçte.

²⁹ EKİM. Sayı 4. Sh.6-7.

³⁰ Rapor. GMK-GSV, Mayıs 82.

³¹ Sİ. Sayı 4. Stolyin Gericiliği Döneminde Bolşevizm.

³² Örgütlenme Sorunları Üzerine. PB.

³³ Sİ. Sayı 6. Ulusal Sorun ve Örgütlenme.

³⁴ Örgütlenme Sorunları Üzerine. PB.

³⁵ Bugün Türk ve Kürt Komünistlerinin Önündeki Temel Görev Yenilginin Çok Yönlü Nedenlerini Açığa Çıkarmaktır. Şefik Yardımcı.

³⁶ Sİ. Sayı 6. agm.

³⁷ Sİ. Sayı 7. FKBDC Platformu ve Proletarya Sosyalizmi.

³⁸ Ekim, Sayı 3, s. 11.

³⁹ Sİ. Sayı 7. agm.

⁴⁰ Ekim. Sayı 5, s. 15.

⁴¹ Sayı 2, Komintern, Taktik Üzerine Tezler.

⁴² (1) Burada anlatılanlar açısından M. Gürkan imzalı "İki Anlayış" isimli yazıda yer alan "tanrının tekliği fikrinden ödünç alınmış 'Marksizm-Leninizm'in bir tane olması' teorisi Marksizm dışı bir dünya görüşünün temeli olabilecek bir idealizmden başka bir şey değildir. Ve "Marksizm-Leninizm'in bir tane olması teorisi böylece her türlü despotizmin kaynağı haline gelir" ifadelerinin yanlış bulunduğu görülmektedir.

(2) Burada yazının girişindeki "bir yanlışlığa işaret ederken tersi bir yanlışlığa düşmemek için titizlik göstermek" perspektifine uygun olarak, M. Gürkan imzalı "İki Anlayış" isimli yazıdaki sahip olunan bürokratik parti anlayışları içinde kendileri grup ilişkileri içinde olanlar bile bunu kabul etmemişler, partinin, hizip grup ve eğilimlerle bağdaşmayan yapısı tekerlemesini tekrarlamayı sürdürmüşlerdir."

Ve R. Gökırmak imzalı, "Birliği Yeniden Örelim" isimli yazıdaki "komünist örgütlenme farklı düşünceler etrafında toplanmış grupların varlığı ile uzlaşır" ifadelerinin yanlış anlayışlara yol açabileceğine işaret etmek gerekiyor.

⁴³ "Tasfiye edildikleri" iddiası ile örgütten ayrılarak GK'yı oluşturan ve bugün örgüte geri dönen yoldaşlar da ulusal sorundaki hatalara ilişkin eleştirilerde bulunuyor ve bu soruna "sahip çıkıyorlar". Sahip çıkmaları iyi, tesbit de, ancak 12 Eylül öncesinde yine bu yoldaşlarca hararetle savunulan "yalnız ve bütün gücümüzle proletarya içinde savunmalıyız" tezi ne oldu? 12 Eylül sonrasında biz bunu yaptık, "yalnız ve bütün gücümüzle proletarya içinde

çalıştık" ve bir de baktık ki Kürdistan'da hiç kimsemiz kalmamış(!)Ulusal so-
runda yaptığımız hataları eleştiren bu yoldaşların o eski tezleri üzerine ne
söylediklerini açıklamaları gerekir. Bu konudaki tartışmalarla doğrudan bağ-
lantısı olduğu ortadadır.

⁴⁴ Pelür kâğıda yazılmış olan bu belgenin üst ve alt kenarları zamanın yıpra-
tıcı etkisiyle yer yer yırtılmış olduğu için bazı sözcükler okunamamış yarım
kalan sözcükler noktalarla (...)doldurulmuştur. {HznN}

⁴⁵ Kurtuluş'un

⁴⁶ Sefa'nın yazısına eklediği Belgeler listesi.

⁴⁷ İlk üç yazı, "Cunta Üzerine" başlığıyla Almanya 'da birlikte yayınlanmıştı.

⁴⁸ Avrupa'daki Kurtuluş Taraftarı Yoldaşlara. Kurtuluş-GK Taraftarı. 10 Ocak 1984.

⁴⁹ GK'cıların hazırladığı yazı listesi.

⁵⁰ Sadece 41 numaralı yazı henüz elde edilemedi.